

I 86
1911

મહાદેવ

જી-૨

કાવ્ય દોહન.

ભાગ ૧--૨--૩--૪--૫--૬

પ્રાચીન કવિઓની કવિતાઓનો સંગ્રહ.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર,

મહાદેવ રામચંદ્ર જાગૃષ્ટે.

બુકસેલર એન્ડ પબ્લીશર,

અમદાવાદ.

આવૃત્તિ ૬ હી.

પ્રત ૩૦૦૦.

અમદાવાદ.

શ્રી 'સત્યનારાયણ' શ્રી ૦ પ્રેસમાં પ્રેસ : માતીલાલ કાળીદાસે કાન્યા.

સને ૧૯૧૧.

કીમત. રૂ. ૧-૦-૦

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૩૨૫૩

વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ઋષિદું શિવ્યદોરન

વિષય ૬-૪૨૧

મોહનું

કાવ્ય દોહન.

ભાગ ૧-૨-૩-૪-૫-૬

પ્રાચીન કવિઓની કવિતાઓનો સંગ્રહ.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર,

મહાદેવ રામચંદ્ર જાગુષ્ટે બુકસેલર.

મણુદરવાળા—અમદાવાદ.

આવૃત્તિ ૬ હી.

પ્રત ૩૦૦૦.

અમદાવાદ.

શ્રી 'સત્યનારાયણ' પ્રીં પ્રેસમાં પટેલ ભાતીલાલ કાળીદાસે છાપ્યું.

સને ૧૯૧૦.

ક્રીંમત. રૂ. ૧-૦-૦

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૌપીચાઈ-૨૦૦૬

૩૨૫૩ ૬-૧૨૧

અનુક્રમણિકા.

—:—

૫૬

૫૬

૫૬

૫૬

૫૬

વિભાગ ૧ લો.

નરસિંહ મહેતો.

જગમને જાડવા. ૯
સમરને શ્રીહરી ૯
ધ્યાન ધર હરીતણું. ૯
હારતણું હેત તને ૧૦
દેવા દેવ તુજને પડી ૧૦
કૃષ્ણ હરતન વના ૧૦
હાર હરિ રતણ કરે. ૧૧
બાપજી પાપ મેં કવણ ૧૧
તારા દાસના દાસની ૧૧
તારા દાસના ચરણની. ૧૧
મેં ગાયો બ્રહ્મ તે પરમ ૧૨
જડપાત નાથ તે ભગ ૧૨
સામળો ભામની કાન ધરી ૧૨
સ્વામી સાચું કહું જોલવું ૧૨
વીનતી વળી કહું બેટલાવા ૧૩
આલિયો વાટમાં ચાનના ૧૩
ભાગ્ય જે જે બાધ ૧૩
છપ્પન ભોગ જ્યાં કવણ ૧૪
વપ્ર આલ્યો વગિ કમ ૧૪
ધન્ય તું ધન્ય તું ૧૪
સંસારમાં સાર અવતાર ૧૫
રાત રહે જ્યાંહરે પાછલી ૧૫
નંદના નંદશુંનેહ જેને નહી ૧૫
મેમરસ પાન તું મોરના ૧૬
બળિ તણેધવા હરી ૧૬
જગીને જેઠં તો જગત ૧૬
શરીર શોધ્યા વિના ૧૭
ધ્યાન ધર ધ્યાન ધર ૧૭
શા મુખે મુતો સંભાર ૨૭
સાધુ રામે ભજે ચરણ ૧૭
પારકી હુંશે મહત્તા કરે ૧૮
ધન્યરે ધન્ય પડા ૧૮
હક કિતાવળો ચાલેને ૧૮
મારા નાથજી મુને ભક્તિ ૧૮
જે ગમે જગત ચુરકેવ ૧૮
અખિલ બ્રહ્માંડમાં એક ૧૮
જ્યાં લગી આતમા તત્વ ૧૮
અલ્યા નામ પામ્યો ૨૦
તું જાનો હાકાર હું જાનો ૨૦

ભોગળ ભાગીએ દામોદરા ૨૦
શ્રીકૃષ્ણ કપાનીધી ૨૧
સાર કર શ્રીહરી દીન જાની ૨૧
મોગરડે શું મોહી રહ્યો ૨૧
હારને કાળે શું હઠ કરે ૨૧
હારને કાળે વિલખ કરવો ૨૧
આલ્પને હાર સુત નંદ ૨૨
હુઠને શામળા મુકી મન ૨૨
તને રાકી રહી રાધીકા ૨૨
હુટ અટપટા નયિજોલતો ૨૨
નવ મેલે શામળા આવડા શા ૨૨
ખરેખર કાનુડા તાર ૨૨
સદા તું દયાળ હું દીન ૨૩
દેવા ભક્તનો ધણ તું ૨૩
કેટલાએક મળિ વાત ૨૩
કોણ આગળ જઈ વીનવું ૨૪
શ્રવણે મુનો થયો શામળા ૨૪
દયા આણુ દમોદરા ૨૪
પરણીને પારકે હાથ શું ૨૪
વિસ્વ પાળક કંઈ વિનતી ૨૪
નંદના નંદન વાર લાગે ધણી ૨૪
પ્રથમ પ્રીતમાંડી હવે ૨૫
હાર મધુસૂદના આજ ૨૫
હાર હૈયા વચ્ચે શુંરે ૨૫
હું જાયકે તું દાતાર ૨૫
વાર થઈ વીઠલા વેગે ૨૬
જીરે ચોદસ જેઠ તારી ૨૬
વિવિધ વિચારે પ્રીતડી. ૨૬
મહા હઠીલો મુખથી ૨૬
મહા હઠીલો મુખથી ૨૭
સાસરે પધારોને ૨૭
આધારને હુતોરે હરી ૨૭
દામોદર દીનને રે ૨૮
શામળીયા સ્નેહીરે ૨૮
મારા જીવનજી રે ૨૮
શ્રીકૃષ્ણ મારી વીનતી ૨૮
સુરેશનાની વિનતી ૨૮
સખિયોરે જ્યારે ૩૦
કેદારે મુકાવાને આલ્યા ૩૦
દવારિકાં પોહોલા ૩૧
રામાનંદ સન્યાસી ૩૧
મારા વાલોજી રાગ ૩૨

દામોદર દીલ માંહે ૩૨
ભાગ્ય ભોગળ ૩૨
જગમ જગમરે જડપતિ ૩૩
ખત વાંચતાં હું ખુખાર્યો. ૩૩
કમાડ કંકડીયાં ને ગગન ૩૩
આશીયે જે ધવાર ૩૪
શ્રીદામોદરે દયા કરીને ૩૫
મારા હાકાર દામોદરે ૩૫
શ્રી દામોદરે કીધી ૩૬
શ્રી દામોદરના ગુણ ૩૬
વાલાતા ગુણ શાશા ૩૬
કર જેડીને દાસ વિનવે ૩૬
જોળમો અક્ષળ નહીં જમ્ય ૩૬
નિરખી ભોક નગરના ૩૭
ધન્ય તું ધન્ય તું ૩૭
ધન્ય તું ધન્ય તું એમ ૩૭
સંસારનો બપ નીકટ ૩૭
ગીરી તલાટીને ૩૮
એવારે એવા અમો ૩૮
સાંભળોને સામળીયાવાલા ૩૮
પ્રાણપે મુને વૈશ્ણવ ૩૮
હરિની ભક્તિ વિના ૩૮
ધન્ય ધન્યે જીવતર ૩૮
નરસહવાને કીધી દયા ૪૦
તમારી કૃપા હવી ૪૦
મંડળિક આવી લાગ્યો ૪૦
સંવત પંદર બારોતરામાં ૪૦
પદોરે પોપટ ૪૧
કોણ એ સમાના ૪૧
આવો અમારે દેહડે ૪૧
સુખ દુખ મનમાં ૪૧
શુર પદ વંદીરે ૪૨
એક તું એક તું ૪૨
હિનીરે આગસ મોડે ૪૩
મોઢા છે મુનીવર રાયરે ૪૩
હરી આબ્યા છે નારીને ૪૩
જળકમળ છાંડી જાને ૪૦
હળવે હળવે હળવે હરજી ૪૪
વાસ નહીં જ્યાં ૪૪
નારાયણ તુ નામજલેતાં ૪૫
દુરભતિયા ઠાલા થઈ ૪૫
જુવાનીને દહાડેરે ૪૫

પદ	પૃષ્ઠ	પદ	પૃષ્ઠ	પદ	પૃષ્ઠ
હારકાના વારીરે	૪૧	કામળ કૌશલ લેખ જયરે	૬૫	રસિયાજી રામે આગળીએ	૭૫
તાનસેન	૪૧	આવત મારી ગલીયનમે	૬૫	બાજડે કનક તણે આવી	૭૬
ઉઠ પ્રભાત સમરલે	૪૬	મોહન લાગત પ્યારા	૬૫	જમે જમેરે મારાજવન	૭૬
હલપત	૪૬	મળે તો હરીજન	૬૬	લાલ મનોહર લીજીએ	૭૬
હાથ બેડીને ગજનાથને	૪૬	મીરાં હરીને લાડી	૬૬	રતન સિંહાસન કુપરે	૭૬
લાલભટ્ટ	૪૬	નાથ તુમ જનત હો	૬૬	અખંડ પિયાજીની આરતી	૭૭
ઉઠાને અખંડાસદાય કરે	૪૭	કહાં ગયો પેલો	૬૬	પ્રાણજીવન પધરાવીઆ	૭૭
ઉઠને આત્મા	૪૭	અજળ સલુણી મરણ	૬૭	ધન્ય ધન્ય મારી	૭૭
સુરદાસ.		ચાલને સખી મહી	૬૭	આજ મારે આનંદ	૭૭
જીભલડીરે તુને હરિથુણ.	૪૭	ચાલનેરે સખી મારો	૬૭	હરિવર મેથી હાથીએ	૭૭
આશારામ.		કહણ ચયારે માધવ	૬૭	કહું સોભા આજની	૭૮
પ્રભાતના પહોરમાં	૪૮	પુનમ કરે પૂર્ણચંદ્ર છે	૬૭	પ્રેમાનંદ.	
રામકરેનાં.		આપુર થઈહું સુખ	૬૮	છીજીએ ધ્યાન શ્રીધર્મના	૭૮
આજ આનંદના	૪૮	કરનાં ફરી મેરી ક્યા	૬૮	મંગલ મુઝ મહારાજના	૭૮
છાટમ.		બોલો મેરી રસના	૬૮	નિરખનાં નાથની જાણું	૭૮
જગપરે જીવ અચાન	૪૮	હું જાહેરે જુમના	૬૮	અસર્થ સર્થ ભુગડડ	૭૮
એક આધાર રાખે	૪૯	નહિ જાહેરે જુમના	૬૮	ચિતવીએ ચીન્હ	૭૯
બેઠ જાણ્યા વિના	૪૯	હારે જાઓ જાઓરે	૬૮	વારી જાઉં વારણે વદન	૭૯
એક દોરતાર આધાર	૫૦	હારે મારા સમ કાલે	૬૮	બક્ત મનરંજન	૭૯
જગત કરતારને જીવ	૫૦	હારે ચાલો હાકારમાં	૬૯	નખ શિખ નીરખીને	૭૯
અટપટો દેશ સરવેશ	૫૦	મેરો મન હરી લીઓ	૬૯	અસખ છુસાખી	
રજીછાડ.		માગત માંખણ રોડી	૬૯	હરીભજન થકી	૮૦
વનચર વીરા વધામણી	૫૦	મુખડાંની માયા લાગીરે,	૬૯	જગોને મારા અંતરજમી	૮૦
હરીને બેઠ્યા હનુમાનજી	૫૧	છાટમ.		મન પપીટ તારો	૮૦
કથુરે માનો મારા કંથજી	૫૧	જોને જગત કરતારને	૬૯	વિભાગ ૨ જો.	
રાવણ કહે મહોદરી	૫૨	નથીરે અખણ્યું નાથનું	૭૦	ધંધારામ.	
કોઈ સુખ લાવે મારા	૫૨	માનવ કોઈ માને નહીં	૭૦	ચાલો જઈએ દરશન કરવા	૮૧
સીતા વીજેએ શ્રીરામજી	૫૩	ઓ અખુસમજી	૭૧	આશારામ.	
રઘુનાથજી રાજ બેશવા	૫૪	સુકેતાનંદ.		હરી ભજન થકી	૮૨
હુંતા તને વારે	૫૫	ધ્યાન ધરે ધ્યાન ધર.	૭૧	આનંદ.	
અંગરખુ એક તારે	૫૫	પ્રીતકર પ્રીતકર પ્રગટ	૭૨	આનંદવાધ્યોનેરંજણલટયોરે	૮૨
તમને આરખુ અજદેવ	૫૬	રાત રહે પાછલી	૭૨	હરી ભજવાનુ ચોપડીયુ	૮૨
કહેયાણુ.		ભજનકરે ભાવથુ.	૭૨	મનુપ દેહ પામીને.	૮૩
સગપણ સાચુ જાનુબાઈ	૫૬	ભાવજી મુજપર ખુબ	૭૨	જીવી.	
કંઈક કરમના કરનારો	૫૬	મહારે મહીરે અખંડ	૭૨	આંખો મોગોરે સદગુર	૮૩
છાગાલા છખીલા છેલ	૫૭	માહેરે ભાગ્ય અતીશેજ	૭૩	મંગલા ખુબ બન્ધા મહા	૮૩
માડણુ.		પુરપોતમ તમે પ્રગટ	૭૩	નામ રસ એસાહે મેરે બાઈ	૮૪
રોં કીધો હવે.	૬૨	પ્રાત સમેશી પુરપોતમની	૭૩	હો અખણત એસો ગ્યાન	૮૪
મીરાંનાઈ.		પ્રાનસમે પુરપોતમનું	૭૩	હો અખણત સો જોગી	૮૪
મુજ અખળાન મોટીરે	૬૩	રાત દિવસ રહો	૭૪	એસા ગર ગપુદી હમકે	૮૫
આં ગયો પેલો મોરલી	૬૪	પુરપોતમ તમ સાથે મારે	૭૪	મારગ જીવ્યોરે.	૮૫
બોલમાં બોલમાં બોગમારે	૬૪	મનરે માન્યું નંદલાલશું	૭૪	જોને સાધુકી સગત પાઈ	૮૬
લેહ લાગી મને તારી	૬૪	જનમ સંજગ કર્યો	૭૪	હારેજી આપકુજોયા નહી	૮૬
કાલે પરણાવશુ જોપી	૬૪	સગપણ કીધું	૭૫	ધીરેભગત.	
હારે કોઈ માધવ હ્યો	૬૪	આજ મારે ભાગ્ય	૭૫	તરજા ઓઠે ડુંગર	૮૬
આરજ કરેછે મીરા રોકડી	૬૪	અજાનંદ.		મન પુઠી પુઠી મોલેરે	૮૬
આજ મારે સાધુ જનનો	૬૫	પ્રાત થયું મન મોહન	૭૫	અતે સંતન તેડવેરે	૮૭

૫૬,	૫૭.
ખખડદાર મન મનસુખાજી	૮૭
મુનીવર મોઢારે	૮૮
દુનીઆતો દીવાનોરે	૮૮
કુલ્હો શું કરે છે.	૮૯
જને રામ રાખેરે	૮૯
બરપુર બાસેરે	૮૯
હીરાની પરીક્ષારે	૯૦
વાડો વાળી બેઠારે	૯૦
અનુભવી આવેરે	૯૦
કળિયુગ તો આગ્યોરે.	૯૧
નારજી ભગત.	
પંડીત પુરાણીરે.	૯૧
જીવજી ભગત.	
અલખ લેહે લાગીરે.	૯૨
પરભો.	
દેહ રૂપી ડેરામારે.	૯૨
કાયા નગરમારે.	૯૨
પ્રથવી પાતાળેરે.	૯૩
નરભેરામ.	
નથી નીપજતો પ્રેમ.	૯૩
સંવત અઢાર ચોવીચ	૯૬
સરવતી વસો જીભેરે	૯૬
નાણું આપે નરભેરે	૯૬
કે દહાડાના મુખીઆરે	૯૭
અમરીય.	
અમરીય જન એવારે	૯૭
શેવાની સામગીરે	૯૭
કામગ સગ્ન અમરીચરે	૯૮
પોઢયા ત્યાં કંચરે	૯૮
લેને લેને દહાવ	૯૯
શેલો શેલો બહુ શેલો	૯૯
રંગ ભીના રંગ ભીના	૯૯
છોગાળા છોગાળા.	૯૯
વનમાળી વનમાળી	૧૦૦
રામ રટણનાં સાર છે	૧૦૦
ગોરખ.	
ઉંડોરે કુલો સતોજીવનીતા	૧૦૦
ગોપાલ.	
પુરજી પદ પરમીમા	૧૦૦
સાચી સમજણ પુલ્કીને	૧૦૧
રહે વસ્ત્રા મારા નાથજી	૧૦૨
વજુ પ્રીછે તમે કાં કરો,	૧૦૨
જીવરામ ભટ.	
શીવરાજ શેઠ પુત્ર જીવ	૧૦૩
જીવ તું શીવને સંભાર	૧૦૮
થોભજી.	
સાંભળો શીખામજી મારી	૧૧૦

૫૮	૫૯
વિભાગ ૩ જો.	
અખો.	
હુતો લળાલળી લાગુ	૧૧૧
સતોરે દેવે ડંકો દીધો	૧૧૧
દશ વીધ જ્ઞાના લક્ષણ	૧૧૨
તીલક કરતાં તેપન થયાં	૧૧૩
સમજણનિનારે સુમનહી	૧૧૩
વનમા ભુલી પડીરે	૧૧૩
એકસમે હનુમાન ગરડ	૧૧૪
વરીયાવરીપાશી ગોરધન	૧૧૬
દયારામ.	
પ્રથમ શ્રી શ્રી પદ	૧૧૮
વળતા શુકજી પછી	૧૨૦
વળતા શુકજી તેની વાર	૧૨૨
માતા જસોદા બુઝાવે	૧૨૪
ચીત તું શીદને ચીતાધરે	૧૨૫
જેકાઈ પ્રેમઅંશ અવતરે	૧૨૬
હરી તને પ્રસન્ન તે કપમ	૧૨૧
માતા જસોદા બોલાવે	૧૨૭
હુતો આજ સખીઓસંગે	૧૨૭
મતાજીરે આજ આનંદ	૧૨૮
રાણી કીરતીજી પુછે.	૧૨૯
કવી નજે.	
હગને વાણે રાધાની માડી	૧૩૦
એટલેજાંતબોલ્યારાધાવત	૧૩૦
એટલેવળતી માતા બોલ્યાં	૧૩૧
માતા મારી કણ્યને એમ	૧૩૧
રાવો ભક્ત.	
બેડોઆઈ બુડા તારો.	૧૦૧
કંપનાનંદ.	
પ્રાતસમે સહજનંદ	૧૩૨
ધર્મકુવરહરીસહજનંદની	૧૩૨
રતામીનાથ પુરેપે.તમની	૧૩૨
સહજનંદ અવતારી	૧૩૨
ગંગેરે રસીલા છલા	૧૩૩
ચાલોરે વાલાજી ચાલ	૧૩૩
વાલારે વીહારી	૧૩૩
વાગ્યારે નેશાંનાં બાણ	૧૩૩
નિંકુળાનંદ.	
જનુની જીવેરે	૧૩૪
જંગલ વસાવ્યુંરે	૧૩૪
લાગી ન ટકેરે	૧૩૫
હું બલીહારી એ	૧૩૫
જંગી જીવેરે	૧૩૫
હીરકો	
ચેતીએ ચેલાના અવસર	૧૩૬
તું મ્હાણુલ્યો સમજુથક	૧૩૭

૫૬	૫૭
જીવ તારી શી ગતી યાશેરે	૧૩૭
આજ મારે આગણીએ	૧૩૮
દેવાનંદ.	
હેપાનો કુટુંબ	૧૩૮
દુનિયાગા હાલ્યો	૧૩૮
અચાની તારા અંતરમાં	૧૩૯
પામર તે પ્રાણી	૧૩૯
શખણીઓ સર્વ	૧૪૦
આવો રૂડો અવસરે	૧૪૦
ભવાન.	
ઓ રાણાજી	૧૪૦
ઓ મહોદરી	૧૪૦
ભુખજી.	
કશી વાતનો ખરખરો	૧૪૧
પિતા માત સંતાનને	૧૪૧
ધણા પુન્યતા આવથી	૧૪૨
તમે અવતર્યાં લક્ષ	૧૪૩
રમ્યા રંગ તે ગોપીકા સંગ	૧૪૩
ભોજો ભગત.	
મુરખો રળી રળી કમાણેરે	૧૪૪
મુરખો માની રહ્યો મારે	૧૪૪
મકતી શીશ તણું સાદુરે	૧૪૪
દુનીયા દીવાની કહેવાશેરે	૧૪૪
જનમ્યો જગતના બાવારે	૧૪૫
બરમાત દુનીયા ભોળી	૧૪૫
બજિત સુરવીરની સાચીરે	૧૪૫
મોજી કોઈ મરજીવા માણેરે	૧૪૫
મુરખા જનમ ગયોતારેરે	૧૪૫
નનવા રહેત બજનમાં	૧૪૬
મુરખો કાલની વાતો કરેરે	૧૪૬
લે.બરલો હાલ્યો વશીરે	૧૪૬
જગતમા રુ રમ્યા મહોદરીરે	૧૪૭
ભોવન.	
ગોવીંદ ગુણ ગાઈલ્યો	૧૪૭
વહીમભટ.	
આજ મને આનંદ	૧૪૭
સમર સદા બરપુર	૧૫૦
હુતો નીચો નમીનમરકારકર	૧૫૧
જમ તું રાખેરે આરાસરી	૧૫૧
સહીયારે બહુચરમાન	૧૫૧
મારે બહુચરા જોવાનિના	૧૫૧
કંજીરામ.	
આજ મને આનંદ વાળ્યો.	૧૫૨
માવદાસ.	
સનખમપુર સાચી મા	૧૧૩

પદ.	પૃષ્ઠ	પદ.	પૃષ્ઠ	પદ.	પૃષ્ઠ
વિભાગ ૪ થો.					
વિરવિજય					
સાંભળજો સજન નરનારી ૧૧૪		પ્રભુદીન દયાળ	૧૮૬	નર તન પામી	૨૦૪
પ્રેમાનંદ.		લાલાવો લેવા અવતરીયો ૧૮૬		અલખ બુલાખી	
સંત સાધુને હું નથ ૧૬૬		રામ સમરતાં લેહે. ૧૮૬		પડપંચ પડો પડશે ૨૦૪	
પ્રેમદાસ		મુખડા ક્યા દેખુ દરખનમે ૧૮૦		વિભાગ ૫ મો.	
હરી ભજતા હજી ૧૭૦		દેવદ દેશ સોનો ફરે ૧૮૦		મનોહરદાસ.	
કૃષ્ણ-નમ.		બાપુ.		જોને કમ વિધાસ ૨૦૫	
ગોવિંદના શુભ ગાને ૧૭૧		પાણીનો ખેલ બનાવ્યો ૧૮૧		મન તું મેલ ૨૦૫	
પાઠો પાઠો ૧૭૧		નામ જોજો જાણ્યું ૧૬૧		કપડી પાપ આપતો ૨૦૫	
રામકૃષ્ણ		પુનમીયા તેને કહીએ ૧૬૨		મુરખ પાપ ઠાળવા ૨૦૫	
આળસ તજને ૧૭૧		કધવલ પદ સાચું ૧૬૨		પ્રભુ તને પ્રસન ૨૦૭	
દીવલતો ખુટ્યું ૧૭૨		જગતને મરજીની ખીક છે ૧૬૨		પુરીબાઈ.	
ઓ મન સાંભળે ૧૭૩		બાપુ પધારી સતધામમાં ૧૬૩		માથુજી શુદ્ધ શુદ્ધ ૨૦૮	
રામ તથા શુભ ગાઓ ૧૭૩		બાલક.		રતનાગિ શીતાજીએ ૨૦૮	
મીઠા.		કપડે આવી કાંગી ૧૬૩		જન લઈ ચાલ્યો ૨૦૮	
જાણ જાણ તું જાણ ૧૭૩		માતાને મોહન ધાવે ૧૬૪		ચંચળ અરવે ચાલ્યા ૨૦૮	
પ્રીતમદાસ.		નાશીને જાણો એટલે ૧૬૪		નાક શાહીને તીરખ્યા ૨૦૮	
કરીએ કૃષ્ણ ઉપાસના ૧૭૪		બાધ ધર જાઓને ૧૬૫		પ્રેમાનંદ.	
કલા કર સહુરના ૧૭૬		મુળદાસ.		અવીનાશી આવો ૨૧૦	
હરીસમરણ કર હેતમાં ૧૭૬		જુગને અંતરે ૧૬૫		ગોપાળદાસ.	
હરિ ભજનવિના ૧૭૬		શરને ગોવિંદને ૧૬૬		ફરે વર્યા મારાનાથજી ૨૧૧	
હરિ ભજનચક્રી ૧૭૬		વચન વીચારી સંતો ૧૬૬		વજુ પ્રીછા તમે ૨૧૨	
દેહ મતુખ ધરી ૧૭૬		પરથમ પુજ્યો ૧૬૭		પ્રભાશંકર.	
જોજો પરમ શુર ૧૮૦		સુંદર.		વજનાગ નાથ તારી ૨૧૨	
હરિ ભજન ચક્રી ૧૮૦		દીડાડી કહે તજ્યે ૧૮૭		નહી પરનારી નેહ ૨૧૩	
આવી એકાદશી ૧૮૦		કપોતની કહેછે ૧૮૮		માતુનીકો મુખ દેખી ૨૧૪	
શું કયું ગીતા ગાધને ૧૮૧		તુલસીદાસ		કુંગર કૃત.	
તું તો રામ રટણ કર ૧૮૨		બાનાની પત રાખ ૧૮૮		અનમે વાતો અટપડીઓ ૨૧૪	
સંત પારસ અંદન ૧૮૧		લાંબી સોડે સુતારે ૧૮૮		નરસીંહ મહેતો.	
તુંતો રામરટણ કર ૧૮૨		હીમો.		કપડણ કોજો મોકલ્યું ૨૧૫	
પ્રપંચ કુકો મારા ૧૮૨		પિપાણને પોચ્યારે ૧૮૬		છાટમકૃત.	
આ અવસર હરીને ૧૮૨		મુકતાનંદ.		બુલ્યા શું ફરે ૨૧૫	
રમરણ કરને સીતા ૧૮૨		સુણી ફુતના વચન. ૧૮૬		છે સુપનાની બાજી ૨૧૬	
પ્રીતોવન પાવન ૧૮૩		આધા બોલ્યા વળી ૨૦૦		જાયા તે જરર જવાના ૨૧૬	
મગન મંડળમા ૧૮૩		આધા વાત બોલ્યા ૨૦૦		ભાંતીયે જીવ ભમે છે ૨૧૭	
આજ સખી અલખેલો ૧૮૩		આધા એમ બોલ્યા ૨૦૦		શ્રીહરી સાથે એવો સમધ ૨૧૭	
તજ દેહ અબીમાન ૧૮૩		આધા સાંભળી હરીતો ૨૦૧		તુંતો પ્રભુ પદ પંકજ ૨૧૭	
તમે હરી ખોલો ૧૮૪		સીતા સુણી દીપરીયાની ૨૦૧		તુંતો શુદ્ધ વિચારે ૨૧૮	
કારતક કરમનિવાર ૧૮૪		આધા અપશુકન દેખી ૨૦૨		તાઈ ખેતર હરખી આયરે ૨૧૮	
પડવે પંથ છે કાચો ૧૮૬		આધા એની પેર ૨૦૨		તુંતો મન રૂપી ૨૧૮	
પ્રીતોવન.		રમુનંદન.		તુંતો ન્યારો રહીનેખેલે ૨૧૮	
જોને રામ રાખે ૧૮૬		જો જાગીને ૨૦૨		કાયા છે તો નિલદીન ૨૧૮	
અલખ શુર સેવે ૧૮૭		શર શરણ ધરી ૨૦૩		એ પ્રભુપદના રે ૨૧૮	
મન ભટકો મારે ૧૮૭		હું પદ ગળતા ૨૦૩		પ્રભુ તને પ્રસન લે ૨૨૦	
અલખ મતિ મહાભીરે ૧૮૮		મંજુકેસાનંદ.		દયાનીધી દુસ્તર માયા ૨૨૦	
સંસારમાં રહી ૧૮૮		હરી ભજન ચક્રી ૨૦૩		જીવણ સમજી વહે તો ૨૨૧	
		શું સમજીને ૨૦૩		સર્વમાં સોદરામ રમે છે ૨૨૧	
		જોને જાગીને ૨૦૪			

પદ	પૃષ્ઠ.
જગમાં તે જનમીને	૨૨૧
મોટમ મુકારે	૨૨૨
મક્તિ મારગ સહુથી	૨૨૨
સાચા પ્રભુજીને	૨૨૩
શું સમજ્યો કહ	૨૨૩
અક્ષર આધ આરાધીયે	૨૨૪
ગાન ન ઉપજે	૨૨૪
શ્રુ સખળ છે શરીરમાં	૨૨૫
હો મનુવા મનન,	૨૨૫
હો મન મમરા	૨૨૫
હો જીવડા તું	૨૨૬
પુરા અંશ પ્રભુના	૨૨૬
જે કોય હોય હરીના	૨૨૭
પ્રભુ તજી પાપ મારજે	૨૨૭
રે શું સમજ્યો	૨૨૭
કુમતી તે કમમ ટોળે	૨૨૮
અવગુણ આગસમાં	૨૨૮
સન્ન સંભળજો	૨૨૮
જીવડા જો જગી	૨૨૯
સ્મરણ સોદંકા	૨૨૯
હોજીવ અનંત	૨૩૦
તારા તનમાં તપાસ	૨૩૦
સતસંગ વિના	૨૩૧
વાંકા શું ચાલોછોરે	૨૩૧
ખોડું શું ખેંચોછોરે	૨૩૨
કૃપા હોય હરિનીરે	૨૩૨
કાયા રૂપી નગરીરે	૨૩૨
સમજ મન મારારે	૨૩૩
જીવતા નર જીવ	૨૩૩
મક્તિ હીણાનો માર	૨૩૪
કિંચિત કુસંગરે	૨૩૪
વાત સુણી લેજોરે.	૨૩૪
સમજીને જોતારે	૨૩૫
છપી છપી જાનારે	૨૩૬
અરજ અમારીરે	૨૩૬
મનુવા મુસાફરે	૨૩૬
મક્તિ ભગવંતને વહાલી	૨૩૬
જીહામાં જનમગમ્યોરે	૨૩૭
જીવતાં આપ ની જાણ્યું	૨૩૭
જોને જગત કરતોરો	૨૩૭
નથીરે અજાણ્યું નાથનું	૨૩૮
માનવ કોય માને નહી	૨૩૮
જો અમુસમજીતું જો	૨૩૮
જો ભુલેલા ભવિજનો	૨૩૯
ખલકમાં ખોટા ગુર થઇ	૨૪૦
ધરાપર ધર્મ ગુર	૨૪૦
પૃથ્વીમાં ખડે આધારે	૨૪૦

પદ.	પૃષ્ઠ.
કલા છે ગુરુકરવા	૨૪૧
એક ધડી જો કોઇ	૨૪૧
અહા ઉપાસન તમે	૨૪૧
નિશ્ચે નિશાનપર	૨૪૨
આરે જગતમાં કોઇ	૨૪૨
અસરણ સરણ	૨૪૨
ચટપટ ચેત	૨૪૩
અલખ નામ પુન	૨૪૩
અહા મક્તિ તું	૨૪૩
જાકે શીરપર	૨૪૩
તેરા સરજન હાર	૨૪૪
પરમ તત્વના	૨૪૪
અનહદ ડંકા દેખલે	૨૪૪
જો ગુરુનું જ્ઞાન તારા	૨૪૫
કંઠી બંધિ વંદી અકલ	૨૪૫
હામ ન હારીજો	૨૪૫
હરી કરે તે હોય	૨૪૫
રંગ રસિયા સાથે	૨૪૫
કોઇ મન મેળાપી	૨૪૬
શું શોધે અંતર	૨૪૬
કોઇ પ્રેમ રોહી	૨૪૬
આ જોને બેની	૨૪૭
મુરખ માનવીરે	૨૪૭
બૂલ્યો બૂલ્યોરે	૨૪૮
અહા નામ મુખે એક	૨૪૮
સ્વપ્ન તુલ્ય છે સંસાર	૨૪૯
અહા વિજળું	૨૪૯

વિભાગ ૬ ઠો.

સચ્ચિદ ૩૫ સનાતન	૨૫૦
પ્રેમી આવોરે	૨૫૦
રસીયા હોય તે રે	૨૫૧
સદગુર મળીયા રે	૨૫૧
શંસમ સમીયા રે	૨૫૧
હોયન તું લે ભવ મોયન	૨૫૨
હે રસના જસ ગાને	૨૫૨
હે કર કર્મ ધણું	૨૫૩
કાનકથામૃત	૨૫૩
પ્રભુનો મારગ સહુથી	૨૫૩
જીવ અહાને જાણ જાણ્યા	૨૫૩
જે ઉપજે તે પ્રભુથી	૨૫૪
સામળીયો છે સહુનો	૨૫૪
આજ અનોખમ જ્ઞાન	૨૫૪
જોને જગી જીવ	૨૫૫
કાળ તણા ભયથી	૨૫૫
આત્મારામ.	
સખી પડવે તે પંથે	૨૫૬

પદ.	પૃષ્ઠ.
કાળીદાસ.	
શ્રી ગુર ગોવિંદરે	૨૫૬
ગીરધર. (અંગદવીંડી.	
સભા કરીને રઘુપતી	૨૬૩
ત્યારે માતાકૌશલ્યાજીએ સ્મારજર	
ગોવિંદ.	
જો સુજની ચાલોને	૨૭૩
છપીલાજી આપોને હાર	૨૭૩
જો સંધા જીહી નાર	૨૭૪
જીરજી ભુલાં શિરને	૨૭૪
રસીલા રસમાં રહી	૨૭૪
નારદ સ્વર્ગ ભોવનથી	૨૭૫
માણ્ય માણ્ય મનના	૨૭૫
મારા વાલા સનાદે	૨૭૫
તમે છાના માના	૨૭૬
તમે અણખોદ્યા	૨૭૭
મારો વહાલો	૨૭૭
ખોલ્યાં ખોલ્યાં	૨૭૮

રૂપિરાજનાં પદ.

ચાલ હમારી ચાલો	૨૭૮
માયા માયા કરતો	૨૭૮
આવો ઝોરા છોરા	૨૭૯
જાપરો કાળ સપાટો	૨૭૯
નિશ્ચે રહેવું નથી રે	૨૭૯
માથે કાપી રહ્યો છે	૨૮૦
આમડશેઠમાં પુણ્ય બધું	૨૮૦

भोटुं अव्यहोहन.

विभाग १ लो.

जुनागदना वडेनगरा नागर-गुजरातमां सोथी जुना सज्जनां जनावेलां.

॥ श्री जसोदाजीए श्री कृष्णने जगाड्या ते विषे ॥

पद १ लुं राग प्रभात.

जगने जडवा कृष्ण गोवाणीया, पुत्र विना धेनमां डोळ जशे;
त्रयसेने साठ गोवाण द्योने मज्या, वडारे गोवाणियो डोळ थारो. जग्यने. १
दहितयां दैधरां धी तयां घेजरां, कडियल दुध ते डोळ पीशे;
हरी तार्यो हाथीया कालिनाग नाथियो, जमिना लार ते कुण लेशे. जग्यने. २
जमुनां तीरे जपेन नरावतां, मधुरिसी मारदी कुण वारो,
जखे नरसेया तारा शुभ गाढ रीझीये, जुगतां जांझी कुण सहारी. जग्यने. ३

पद २ लुं.

समरने मीहरी मेल्य ममता परी, जेने विचारीने गुणतार;
तुं अद्या डोळ ने झेने वणथी रडो, वगर समजे कडे मढार मढार. समरने. ३
देह तारी नथी जे तुं जुगते करी, राभतां नव रडे निशे जये;
देह स'अ'ध तल नव नवी जहु थरी, पुत्र कलत्र परिवार ज्हाजे. समरने. २
धन तयां ध्यान तुं अडोनीस आदरे, जेज तारे अंतराय मोटी;
पासे छे पण अद्या तेने नव परजियो, हाथथी जाल गडधयोरे मोटी. समरने. ३
सार नींद्रा जय्यो रोपि वला धयो, संतना राज्ज सुखी कां न जजे;
जगततां नरसेया लाज छे अति धखी, जन्म जन्म तारी जांत जाणे. समरने. ४

पद ३ लुं.

ध्यान धर हरी तयां अक्षय मती ज्ञानमु, जे थकी जनमनां दुःख जये;
अवर धंधा करे अरथ कांछ नव सरे, माया देवाडीने मृत्यु ज्हाये. ध्यान. १
सकल कल्याण मी कृष्णना सरजुमां, सारजु आये मुज पार न होये;
अवर वेपारेजुं मेहेल मिथ्या कुरी, कृष्णतुं नाम तुं राख भोये. ध्यान. २
परक माया परी अटक यरजे हरी, वज्र मां वात मुजतांज सायी;
आशानुं लुवन जाडरा सुधी रज्जु, मुदं जे मुजथी लीत कायी. ध्यान. ३
अ'गे जेजने गयुं पलित पिंजर ययुं, तो नथी ल्होने मीकृष्ण कडेजुं;
मेतरे मेतं दिन बार छे लाभना, लींजु सेकावतां राज लेजुं. ध्यान. ४
सरय शुभ हरी तया जे जेने अजुसयां, ते तया मुजरा तो जगतयोले;
नरसेया रंजने प्रीत प्रभुमु धखी, अवर वेपार नही जाजन तोले. ध्यान. ५

॥ દેવરના ઉપકાર વિષે ॥

પદ ૪ મું.

હરિ તણું નામ તને કેમ ગયું વિસરી, પશુરે રેડીને નર રૂપ કીધું;
હાડ ને છેડ કરી સહુ તને હાંકલું, આજ બધારીને માન લીધું. હરિતણું. ૧
ધામિયું ગાળિયું કંઈથી દાસિયું, નેત્રના પાટા શ્રીનાથે ઓડયા;
તે તણા ચરણને નવ લગ્યો કૃતપ્રી, તેં ન ગુણ પાડના હાથ જોડ્યા. હરિતણું. ૨
પગ ઠોકી કરી ભાગતો મુદમતી, ધાસ પાણી કરી રાખડ ઝીણા;
આજ ગોવિંદ ગુણ ગાળને નાચતાં, લાજ આવે તને કર્મહીણા. હરિતણું. ૩
લાંબીરી ડોકને કાંકલ ચાવતો, ઉંટ જાણી ઘણો ભાર લાદે;
આજ અમૃત જમી હરજો હળવો ભમે, વૈકુંઠનાથને નવ આસવી. હરિતણું. ૪
પીઠ અંખાડીને અંકુસ માર સહી, રેણુ ઉડાડતો ધરણી હેડો;
આજ સુવાચંદન આગળ અંગ ધરી, વેગે લાથ છે તું વેહેલે બેડો. હરિતણું. ૫
અજ વસને જીવજી સર્વ જે, તેહનો તુજને હતો ઉધારો;
નરસૈના સ્વામીએ સર્વ સાર કર્યું, તે પ્રભુને તમે કાં વિસારો. હરિતણું. ૬

પદ ૫ મું.

દેવા દેવ તુજને પડી લીન પ્રતિ પાળવા, કંઈ કમળા રહો સંત સામા;
લાડ પાળે તેનો પાહાડ શો માનીએ, હાથ જમણો વળે મુખપ્રભાં. દેવા દેવ. ૧
ગજતણી વારે તું ગરૂ મુકી ધર્યો, કુડના મુખથી ગજ ઉગાર્યો;
ધાય નારાયણા નામ લેતાં તણ, અધમ અજભેજ તુરત તાર્યો. દેવા દેવ. ૨
જીવનું નોતરું ભાવ વિષુ પરહરું, પ્રેમનો પારખું પરમ મહર્યો;
લક્ષ્મીની જીવડી જગત ઉંચી કરિ, ભાણને ભોજને તું ધર્યો. દેવા દેવ. ૨
દ્રોપદી કેરી લગ્ન તણે કરણે, દારિકાંથી ધર્યા એક સ્વાસે;
પાંચ પાંચતણી લાંચ નહોતી કરી, ફત થઈ આવીયા ફટ પાસે. દેવા દેવ. ૪
મમ દ્રષ્ટે કોર કૃષ્ણ કહેતી હતી, ગોપીનાં ગારસ લેઈ પીધાં;
સવરીના બેરમાં સ્વાદ જાણે ગણ્યો, મુની તણા વૃંદમાં માન લીધાં. દેવા દેવ. ૫
વિદ્ય પાલક એવું બિરદ પોતે વહે, એમ કહે સમરથ વેદ વાણી;
નરસૈયા રંકે જાંખના ભજનની, આપ અલયેલગ અધમ જાણી. દેવા દેવ. ૬

ધંધરનું કીરતન કરવા વિષે.

પદ ૬ મું.

કૃષ્ણ કીરતન વિના નર સદા સુતકી, વિમળ કીધે વધુ મુખ ન થાયે;
સકળ તીરથ શ્રી કૃષ્ણ કીરતન કથા, હરિ તણા ઢાસ જ્યાં હેતે ગાયે. કૃષ્ણ. ૧
ગુણ પુરશોત્તમ નવલ રંગી તણ, અન્ય દેવે જેનું મન મોહે;
ક્રીડી ચિંતામણી કામધેનું તણ, મહીરીના પુત્રનું કુધ દાહે. કૃષ્ણ. ૨
ગર્ગે જોરી જશ ગાય જેનો સદા, નારદ નામ મુખથી ન કુકે;
તે બ્રહ્મ દ્વાર આવીને ઉભા રહ્યા, ગોપીકા મુખ જોવાને કુકે. કૃષ્ણ. ૩
અજ સવસુર પશુ સ્વપ્ને જેણે નહીં, નેતી નેતી કહી નિગમ વામે;
નરસૈયા રંકે જશ ગાળને રીઝવે, સહસ મુખે શેશ પાર ન પામે. કૃષ્ણ. ૪

હરિનું સ્મરણ કરવા વિશે.

પદ ૭ મું.

હાર હરિ રઘુ કર કંઠ કળિ કાળમાં, દામ બેસે નહીં કામ સરશે;
ભક્ત આધીન છે શામ સુંદર સદા, તે તારા કારજ સિદ્ધ કરશે. હરિહર. ૧
અદ્ય સુખ સાદુ શું મુઠ ફુલો ફેરે, શીશપર કાળ રહો દંત કરડે;
પામર પલકની ખબર તુજનં નહી, સુંઠ શું ભેધને મુઠ મરડે. હરિહર. ૨
ત્રાઠ પાપે કરી જુદિ પાછી ફરી, પરહરિ થડ શું ડાળે વગરથો;
ધસને ધરશા છે નહીં છવપર, આપને અવગુણે રંભારે અળગો. હરિહર. ૩
પરપંચ પરહરો સાર રદિઅં ધરો, ઉચરો હરિ મુખે અચળ વાણી;
નરસૈયા હરિ તણી ભક્તિ જીલિશમાં, ભક્તિ વિના બીજું જીવધાણી. હરિહર. ૪

પદ ૮ મું.

આપણ પાપ મેં કયણ કીધાં હરો, નામ લેતાં તારું નિદ્રા આવે;
ઉંઘ આળસ્ય અહાર મેં આઠ્યો, લાભ વિના લવરી કરવી ભાવે. આપણ. ૧
દિન પુ'ઠે દિનતે. વહી જાય છે, દુરમતી નામે ભરથારે ઝલાં;
ભક્તિ ભુતળ વિશે નવ કરી તાહરી, ખાંડ્યાં સંસારનાં થાથાં ઢાલાં. આપણ. ૨
દેહ છે જીડી કરમ છે જીડ્યાં, ભીડ ભંજન તારૂં નામ સાચું;
ફરિ ફરિ વરણુ' શ્રી હરી તુજને, પતિત પાવન તારૂં નામ જાયું. આપણ. ૩
તારી કરૂણા વિના કૃષ્ણ કોડામણા, કળ અને વિકળતું બળ ન ફાવે;
નરસૈયા રંકને જંખના તાહરી, હેડ બેડી ભાગો શરણ આવે. આપણ. ૪

હરિજનની સંગત વિશે.

પદ ૯ મું.

તારા દાસના દાસની નિત્ય સંગત વિના, અષ્ટ થાય ભુધરા મન મહારે;
દુષ્ટની સંગતે દુષ્ટ મતી ઉપજે, શ્રવણ કીરતન નવ થાય તારું. તારા દાસના. ૧
પુણ્ય વિપયાનથી દુરીજન દોહલા, વીચ પીધે તન તેજ મરશે;
તુજ થકી વેગળા તેહની સંગતે, જન્મ કોટી તપ્પા મુકત હરશે. તારા દાસના. ૨
અમૃતની ઉપમા સાધુને નવ ઘટે, રાહુની દુષ્ટતા ન ટળી તેણે;
પ્રહ્લાદ નારદે ગરભ સંગત કરી, વશ કર્યાં વૈકુંઠનાથ જેણે. તારા દાસના. ૩
ચતુરથા મુક્તિ તે જીજવી જીકતીની, તાહારા તેહને નવ રાચે;
બેહુ કરબેડીને નરસંધ્યા વિનવે, જન્મો જનમ તારી ભકતી જાણે, તારા દાસના. ૪

ભક્તાના મહિમા વિશે.

પદ ૧૦ મું.

તારા દાસના ચરણની રેણુ મરતકંધરે, જે થકી કોટી કલ્યાણ પામું;
નિરખતાં નેહશું નેત્ર અમૃત ઠરે, ભવતણ પાપ તે ભવણ વામું. તારા દાસના. ૧
ભકતને ભેટતાં કિલ્મીય નંવ રહે, જ્ઞાન દીપક થકી તીમર નારો;
ધન્ય ધન્ય ભાગ્ય જે સાધુ સંગત કરે, કૃષ્ણ કીરતન થકી કૃષ્ણ ભાસે. તારાદાસના. ૨
એક ક્ષણ વાર જે સતસંગત કરે, ધન્ય ધરી જગુની તેજ જાણે;
જણે નરસંધ્યા ભવસાગર જીવતાં, હરીજન નાવ નીરમે પ્રમાણે. તારા દાસના.

ધમરના મહિમા વિશે.

પદ ૧૧ મું.

મં ગાયો બ્રહ્મ તે પરમ આનંદયુ, કમના છવ તે મરમ જોલે;
 ધરમ ધારી ધરા વરને બજયા વિના, રત્નગુંજ કરે એક તોલે. મં ગાયો. ૧
 નીગમ અગમ મુગમ હવો ગોપીને, તેહનો પાર કોઈ નવ બહે;
 રામની રૂચી તેને રૂચ નહી કમના, ભુમીના ભુતનો ભરમ આણે. મં ગાયો. ૨
 પશુ જ્યાહાં બ્રહ્મ ત્યાં પરમ આનંદ છે, ન આનંદ ત્યાં આનંદ હોયે;
 નરસિંહો મં મલી ગાય છે ગુણ કથી, બ્રહ્મ ભજવા થકી મોક્ષ હોયે. મં ગાયો. ૩

મુદામા ચરિત્ર વિશે.

પદ ૧૨ મું.

મુદામાની સી મુદામાને કહે છે—રાગ ઉપર પ્રભાણે.
 જદુપતીનાથ તે મીત્ર છે તમ તણા, બગ્ગો વેગે કરી કૃષ્ણ પાસે;
 પ્રીત પુરવતણી તેન ધરસે હરિ, મનના મનોરથ સફળ થાયે. જદુપતીનાથ. ૧
 ઘેર બાળક સહુ જાણ પામે બહુ, અન્નને વસથી રહે છે ઉઝાં;
 નીરખન સરથળાં ફરેય કીધા વીના, કર્મના દોષ તે આવી પુજ્યા. જદુપતીનાથ. ૨
 જદુપતી બાદવો અજિત વરા માધવો, કરશે કરુણા પ્રભુ દિન બાણી;
 જોમતી સ્નાનથી ધોયે અથ નાશયે, નીરખતાં કૃષ્ણને પ્રેમ આણી. જદુપતીનાથ. ૩
 કૃષ્ણને હળીમળી શીલ આવો વળી, બાણીસે દુઃખ અંતરબગી;
 વીનતી મનમાં પરી બાળસ પરહશે, સહાય થાયે નરસંકનો સ્વામી. જદુપતીના. ૩

પદ ૧૩ મું.

સાંભળો ભામની કન ધરી કામની, કવણ કહાવું હું કૃપણ પાપી;
 ત્રીભુવન નાથ તે મહીપતી માધવો, કેમ બોલાય ત્યાં વાત આંપી. સાંભળો. ૧
 દીવસ ઝાઝા જ્યાં બાળપણને ગયા, નરપતી નવ બહે પ્રીત જીની;
 દુરબળ રંગ હું બીથુક બાપડો, નવ સહુ ચોકશી ખોટી ચુની. સાંભળો. ૨
 ઉમસેન અકરૂર મેલવ છે ત્યાં, બળીભદ્ર ને અનીરૂદ પાસે;
 કોટી જોડા જ્યાં મેળો રહીરા ક્યાં, કોણ આવી મહારો હાથ સહાયે. સાંભળો. ૩
 જડીત રત્નો અણી કાન્તી ભાસે ધણી, તીમીર નાવે તેની જ્યોત પાસે;
 ત્યાં કેમ બોલી સહુ વેણ વડો થકો, ધમજધમતો રહુ શ્વાસોસ્વાસે સાંભળો. ૪
 મૌન બેસી સહુ મુખ દુઃખ સહિ સહો, ભોગયો કર્મ જે ભાગ્ય ચોરડું;
 દુરીજન ભોગ્ય તેને લવતા રહે, નરસંકના સ્વામીનું બીરદ મોટું. સાંભળો. ૫

પદ ૧૪ મું.

સ્વામી આજુ કહું બોલવું નવ રહું, કંથનાં પંચન તે વેદ વાણી.
 ભવતણું નાથ તે અજિત ભુવરતણી, તેહ હું પ્રીછવું રનેહ આણી. સ્વામી. ૧
 નથી હવે મેમળા બક્તી ભાવે મળ્યા, રાગ ને રૂંક તે એક બારે;
 લખપતા કોમીધજ મન નાણે રતી, સક સરીખા ત્યાં નથીરે સાહે. સ્વામી. ૨
 અભાગ્ય મેલ રાગ્ય શ્રી કૃષ્ણ છ, નીજ જત બણીને ચુદ લેયે;
 પ્રીતના રીત તે બાધ નહીં વીચરી, બાળલીલા તણાં ચરિત્ર કહેયે. સ્વામી. ૩

નથિ કાંઠ યોદવા ભેટ લેધ જવા, કેમ કરી જાણશે કૃષ્ણ કામી;
 દત્ત નથી આપણું વદન લજ્જમણું નીરખતાં લાજે નરસૈના સ્વામી. સ્વામી ૪
 પદ ૧૫ મું.

વીનતી વળી કહું ભેટ લાવી દઉં, પાતિથે તાંડુલ ગાંઠ ખાંધા;
 જાણશે થોડે મધું ભાવ ભોજન તણું, ધન્ય તે કૃષ્ણશું સ્નેહ સાંધા. વીનતી. ૧
 લીલડીના ઘેર તે ભાવે આરોગીયા, છુદુ અન્ન આહીરનું લીધું;
 ભક્ત વીહરની ભાલ ભાવે જગ્યા, જુપણું નોતરે પાણું કીધું. વીનતી. ૨
 ઘેર ઘેર પાંડવ કષ્ટ નીવારીયાં, ભક્ત કારણ કંઈ દુષ્ટ મારયા;
 ઉચતે નીચણું એને છે પારણું, પતીત અધર્મી કંઈ કોટી તારયા. વીનતી. ૩
 ભક્તી વશ વીઠલો સંત સાથે મળ્યો, સમોવડને નવ ચુકે રાણે,
 સંત સમરે ત્યાંહાં આવી ઉભો રહે, ભક્તના મનતણે ભાવ જાણે. વીનતી. ૪
 જાઓ વેગે કરી નિરખો મુકતીપુરી, ધન્ય ધન્ય તારણી સ્નેહ ન્યાળો;
 નરસૈના નાથને નીરખો નીશ્ચય કરી, કામનિયે કંથને ખાંહુય ઝાલ્યો. વીનતી. ૫

પદ ૧૬ મું.

ચાલીયા વાટમાં જ્ઞાનના ઘાટમાં, મીત્ર મોહનતણું નામ લેતો;
 ધન્ય એ નાર અવતાર સફળ કર્યો, કૃષ્ણ હે કૃષ્ણ મુખ એમ કહેતો. ચાલીયા. ૧
 માગણું મૃત્યુ પ્રમાણ છે પ્રાણીને, લોભ કીધો ત્યાંહાં પ્રીત વટે;
 કહું મેં અખળા મુખે બેસી રહ્યો, માગતાં તો બધો મર્મ છુટે. ચાલીયા. ૨
 માગીયું મેં નથી શું મુખે કહું કંથી, ભોગણું કર્મ જે ભાગ્ય લાગ્યો;
 શ્રીપતી નાથે મને રંક સરજાડીયા, એમ કરેતો દ્વીજ દ્વાર આગ્યો. ચાલીયા. ૩
 આવી ઉભો રહ્યો કંઈ ગદગદ થયો, કોટી મુરજ સરી તજે ભાસે;
 ઉર દયા આણીને હરીજન જાણીને, પોળીએ જઈ કહું કૃષ્ણ ખાસે. ચાલીયા. ૪
 મંદિર તેડીયા ચાલીને ભેટીયા, ત્રીવીધીનાં તાપ તે સર્વ નાહાં;
 હેમ સીંહાસને લેધ બેસારીયા, તાણતાં વીત્રનાં વસ્ત્ર ફાટયાં. ચાલીયા. ૫
 તેલ કુલેલ મરદન કરાવીયાં, શુદ્ધ ઉણોદકે સ્નાન કીધું;
 કનકનો પાવડી ચરણ આગળ ધરી, કૃષ્ણ ચરણોદક શીશ લીધું. ચાલીયા. ૬
 પુનીત પીતાંબર પહેરવા આપીયું, કનકને થાળે પકવાન દીધાં;
 ભાવતાં ભોજન કૃષ્ણ સાથે કર્યાં, લીધું આચમનને કારણ સીંધ્યાં. ચાલીયા. ૭
 કૃષ્ણ પલંગપર પોતે પધરાવીયા, ઠંધીમુત વીંઝણે વાયુ ભરતાં;
 સત્યભામાદીક નારી નીરખી રહી, નરસૈના નાથ પદસેવ કરતા. ચાલીયા. ૮

પદ ૧૭ મું.

ભાગ્ય જો જો બાધ કપણુ લીધુક તણું, રૂકમણી આદી સૌ નારી બોલે;
 હજાર જોગ્ય તે ભોગ પોચાડિયા, આજ અમરીપથી અધીક તોલે. ભાગ્ય ૧
 આ કૃપણ રૂપ તે પ્રગટીયું કયાં થકી, વસ્ત્ર મેલાં દીસે કર્મ ફુટ્યો.
 ત્રીગુણને ફલભ સેજ રામાં તણી, વશ કરી નાથને પાપ છુટ્યો. ભાગ્ય ૨
 અંગ અતી કમકમ ધમજી ગહોડે ધમે, ઉવરસે ને વળી નાક હુતો;
 જો જો કંઈતક હરી રહ દશા ફરી, કૃપણ તે કૃષ્ણને સંગ મુતો. ભાગ્ય ૩
 પહેાડીને ઉડીયા સ્નાને બેસારીયા, વદન પખાળવા નીર લીધું;

કનક ઝારી ભરી શીતળ જળ આપીયું, કનક કટારે તે પાણી પીધું. ભાગ્ય ૪
 શ્રી મુખે યોહીયા કહોને બાંધવ તમે, બ્રહ્મચારી કે શુદ્ધ ધર્મ કીધો;
 કુશળ છે બળગોપાળ સહુ તમ તજાં, ભાગ્ય મોડું મને ચીત લીધો. ભાગ્ય ૫
 બહુસ્થના ધર્મમાં હું ચળગી રહ્યો, હુંને મારી વળિ ગયે બુદ્ધો,
 મીત્ર મુદામાની શુદ્ધ લીધી નહી, કામની કેડમાં હું જ કહ્યો. ભાગ્ય ૬
 સાંદીપ ગારને ઘેર આપણે ભાણ્યા, ધન્ય ધન્ય દિવસ સંજી કહાંયો;
 એક વેળી રહ્યા વન વીરે આપણે, શરપણ ભાગતાં મેઘ આંચો. ભાગ્ય ૭
 અગ્ર લીધા વિના ભુખ્યા બેસી રહ્યા, ગાગાણીએ આપણી પીડ બણી;
 વીસરી ગયું છે કે વીર તને સાંભરે, સાંદીપ ગારની અચળ વાણી. ભાગ્ય ૮
 બાલીએ ભેટ જે મોકલી મુજ ભણી, ભાવશું ભાષ તે ભાગે મીઠી;
 સંકાયતો ગાંઠી વિષ્ર આધી ધરે, નરસંઘના સ્વામીએ નજરે દીઠી. ભાગ્ય ૯

પદ ૧૮ મું.

છપન ભોગ જ્યાં કવણ તાંદુલ ત્યાં, આપતાં ઉર સંકાય આવે;
 જેરે જોઈએ તે આવી મળે કરજીને, તાંદુલ ભેટ તે તુચ્છ કહાવે. છપન ૧
 બાધ લીધા હરી મુંઝી તાંદુલ ભરી, પ્રેમે આરોગીયા તુપ્તી પામી;
 ઇંદ્ર કુબેરથી અધિક ચેલવ કર્યો, રૂકમણી કર બહુયો શીશ નામી. છપન ૨
 એક રહ્યાં અંભા એક બીજા તમે, ભક્તને અઠગક દાન કરતાં;
 પ્રેમદાશે પ્રેમનાં વચનાં એવાં કહ્યાં, હાથ સાહયો ત્રીજી સુઠી ભરતાં. છપન ૩
 વીનતા વચન તે વીપ્ર સમજ્યો નહિ, ચાલવા ધર ભણી શીખ માગી;
 નરસંઘને નાથે દુરબળપણું ટાળીયું, ભુખતા દુઃખની લીડ ભાગી. છપન ૪

પદ ૧૯ મું.

વીપ્ર ચાલ્યો વળી પૂજન સાથે મળી, ચિત્તમાં શોચી વિચાર કરતો;
 આશુ' તો કાંઈ નહી પિઠ બાણી નહિ, તે તણે શોચ રૂદીયેજ ધરતો. વીપ્ર. ૧
 અષ્ટમહાસીદ્ધિ તણી સીદ્ધિ નવનીધીતજાં, સંપત્તીમાં રહ્યો ભોગ માણી;
 કામની કંથને હું ટપારકાં આવિયો, અમતણી પીડતો નવ બાણી. વીપ્ર ૨
 બાળ ગોપાળ જે વાટ જોતાં હશે, તેહને જોઈ અમે શુરે કહેશું;
 મીત્ર મોહનતણું હેત જ્યારે પુછશે, કામનીને ઉતર કેમ દેશું. વીપ્ર ૩
 એમ ચિંતા કરે નેત્રથી નીર ઝરે, કમની વાત મનમાંહિ ધારી;
 નરસંઘનો નાથ તો અતિથણે ભોલિયો, પીતાંબરી પણ લીધી ઉતારી. વીપ્ર ૪

પદ ૨૦ મું.

ધન્ય તું ધન્ય તું રાચ રણછાડજી, દીન બાણી મને માન દીધું;
 નહી મુજ ભોગ તે ભોગ પહેચાડીયા, આજ અમરવીપથી અધિક કીધું. ધન્ય. ૧
 કનકને આશને મુજને બેસારીયો, રૂકમણી કુન્દનનો હાથ સહાતાં;
 હેત કરિ કરી હરી ચરણ તળાંશીયા, ખટરસ ભોજન ખાંતે ખાતાં. ધન્ય. ૨
 બાળપણ તણે સ્નેહ નવ વીસર્યો, મીત્ર મોહનતણી પ્રીત સાચી;
 હેતથી હજી મળી માન દીધું મને, રંક બેસાર્યો કનક માંચી. ધન્ય. ૩
 ધન ધન કૃષ્ણજી સંત સેવા કરી, ધ્યાન ધરતો હું નીજ દ્વાર આંચો;
 રત્ન જડીત મણીભવન ચોલા ધણી, દેવ શું દ્વારકાં આંહી ભાંચો. ધન્ય. ૪

કનકની ભુમી ને રતનના થાંભલા, અર્કની જોત ઉદયોત દીસે;
 ખાનને પાત્ર વિહારી સ્થાનક ધણા, કામની નિરખતાં કામ હીરો. ધન્ય. ૫
 સપ્ત નવ વરસની દીકી ત્યાં પુંદરી, નારી નવજોખના બહુ રૂપાળી;
 સોળ શણગાર તે અંગ મુદર ધરયા, દેવ વિમાનથી રદ્યા નિહાળી. ધન. ૬
 સહસ્ર દાસી મળી પાસે વીંધી વળા, કામની કંથની પાસ આવી;
 સ્વામીરે સ્વામી હું દાસી હું તમતણી, ચાલો મંદિર વિષે પ્રેમ લાવી. ધન. ૭
 ગામતી સ્નાન કરી કૃષ્ણજી નિરખીયા, પુણ્ય પ્રગટ થયું પાપ નાકું;
 તેથકી સમૃદ્ધિ આ સકળ તે સાંપકી, મટી ગયું આપણું ભાગ્ય માકું. ધન. ૮
 કૃષ્ણ કહેતા તે નીજ ધામ પધારીયા, નવલ જોખન થયાં નર ને નારી;
 વીનતી ઉચરતાંરજની વીતી ગઈ, નરસર્જના સ્વામીની પ્રીત ભારી. ધન. ૯
 ઇતિ મુદામાતાં પ્રભાતીયાં સંપૂર્ણ.

ગોપીયોના જન્મની તારીફ વીશે.

પદ ૨૨ મું.

સંસારમાં સાર અવતાર અખળા તણો, જે ખજો ખળીભદ્ર વીર રિજે;
 પુરૂષ પુરૂષાત્મન શું કરે હે સખી, જોથી નહી માહર કાજ સીજે. સારમાં. ૧
 મુક્તી પર્યંત તે પ્રાપ્તી છે પુરૂષને, સત્ય જો સેવક ભાવ રાજે;
 રસ ભર્યું રૂપણું નાથ તોહોરા કરે, તે નહી નાર અવતાર પામે. સારમાં. ૨
 ઇંદ્ર આદિક અજ ધરિને મહા મુની, ગોપીકા ચરણજ તેહ વંદે;
 ઘોપીથી આપતું અધમપણું લેખવે, નરપણું નવ રૂથે આપ વંદે. સારમાં. ૩
 વેદ વેદાંત ઉપનીશદ ખર મળી, જે મનીને રસ પ્રગટ કીધો;
 તે રસ ભાગ્યનીધી ભામની ભોગવે, અહોનીશ અનુભવ સંગ લીધો. સારમાં. ૪
 સ્વપ્ન સાચું કરે ગીરીધર શામળો, પ્રણમું હું પ્રાણપતી પ્રાણ જોડી;
 પંથનું જેમ પશુ પુકળ વળગ્યું કરે, નરસર્જના નાથજી નાથ તોહી. સારમાં. ૫

પરોઢીયે વેહેલા ઉઠવા વિશે.

પદ ૨૨ મું.

રાત રહે જ્યાહરે પાછલી ખર ઘડી, સાધું પુરૂષને મુર્ધ ન રહેવું;
 નીંદાને પરહરી સમરવા શ્રીહરી, એક તું એક તું એમ કહેવું. રાત રહે. ૧
 જોગીયા હોય તેને જોગ સંભળવા, ભોગીયા હોય તેને ભોગ તજવા;
 વેદીયા હોય તેને વેદ વિચારવા, વર્ધનવ હોય તેને કૃપ્ત ભજવા. રાત રહે. ૨
 મુકવી હોય તેને સદ્ગંધ ખાંધવા, દાતાર હોય તેને દાન કરવું;
 પતિવ્રતી નારે તે કંથને પુછવું, કંથ કહે તેતો ચીત ધરવું. રાત રહે. ૩
 આપણે આપણા ધર્મ સંભાળીવા, કર્મનો મર્મ તે જો વીચારી;
 નરસર્જના સ્વામીને સ્નેહથી સમજતાં, ફેર નવ અવતરે નરને નારી. રાત રહે. ૪

અભક્ત વિશે.

પદ ૨૩ મું.

નંદના નંદશુ નેહ જેને ખાહિ, તેરે માનવ ખર સ્વાત તોલે;
 શુભળ ભાર કરવાને જે અવતરયા, પ્રેતની પેરે સંસાર ડોલે. નંદના. ૧

દ્રષ્ટી થઈ ટળો ભોગ તેના બળો, શલ્ય પડે તેના મુખ મધિ;
 છપતા જન તેતો જમ લેવા બાબુવા, પ્રીત નહીં જેહને દૂરન સાથે. નંદના. ૨
 કીરતી મી કુમ્મની છલધી નવ ભલે, તેરે મુખે દેવરાય તાણું;
 ભલે નરસંઘે જેણે હરીને ભણ્યા નહીં, તેહનું કુંઠું સદાય કાણું. નંદના. ૩
 ઇશ્વરનો પ્રેમ માગવા વિશે.

પદ ૨૪ મું.

પ્રેમરસ પાને તું મારના પીંછપર, તત્વનું દીપણું તુચ્છ લાગે;
 દુખળા દોરનું કુશકે મન મળે ચતુરદા મુક્તી તારી ન માગે. પ્રેમ. ૧
 પ્રેમની વાત પરીક્ષત પ્રીતથી નહીં, સુઝાએ સમજાને રસ સંતાડ્યો;
 જ્ઞાન વૈરાગ્ય કરી પ્રથમ પુરો કર્યો, મુક્તીનો મારગ સીધો દેખાડ્યો. પ્રેમ. ૨
 મારીને મુક્તી આપી ઘણા દૈત્યને, જ્ઞાની વિજ્ઞાની બહુ મુનીરે ભોગી;
 પ્રેમને ભોગ તો વ્રજતણી ગોપીકા, અવર વીરલા કોઈ ભક્ત ભોગી. પ્રેમ. ૩
 પ્રેતને મુક્તીનો પરમ વહિલ સદા, હેતુના છવ તે હેતુ પડે;
 જન્મો જન્મ લીલા રસ ગાવતાં, લહાણનાં વહાણ જેમ દ્વાર છુટે. પ્રેમ. ૪
 મેં પ્રહયો હાથ ગોપીનાથ ગરવા તણો, અવર બીજું કંઈએ ન ભાવે;
 નરસંઘે મહામતી ગાયકે શુભકંઠી, જતી સતીને તો સ્વપ્ને ન આવે. પ્રેમ. ૫

વામનજીના જન્મ વીશે.

પદ ૨૫ મું.

બળી તણે દ્વાર હરી વીપ્ર વામન હુવા, વેદની ધુન ગઈ ગગન ગાણ;
 ઇંદ્ર પ્રસ્થથી બળી આગ્યો ઉતાવળો, જેરે જોધ્યે તે દ્વીજ દ્યોને માગી. બળી. ૧
 એક પછુંકુટી તણો ઠામ ભણવા કરે, બોલવું તે મારે મુળ સાચું;
 વીપ્ર ફરે ઘણા લોભના વાહેલા, દાન મારે ઘણા હું ન રાચુ. બળી. ૨
 દ્યોને દ્વિજજા તમે નીપજ્યાં મંદીરો, ભુમીશું માગીરે વ્રજ કરમાં;
 દ્યોજા ભંડાર બહુ કુંચીયા સહીત વળિ, મારો હસ્તી મારા રાખો ધરમાં. બળી. ૩
 હસ્તી ભંડારને હું લેઈ શું કરે, લોભીયાની નથી જાત મહારી;
 આગે વીધાતાથે વામન નીરખ્યો, વ્રત રહેવું મારે બ્રહ્મચારી. બળી. ૪
 ચેતલે તું બળિ શુક કહે છળ પડ્યો, વીષ્ણુ એ વામન વેષધારી;
 અર્ધ જગન સમે દાન અવની તણું, પાત્ર એવું ક્યાં મળે મુને મુરારી. બળી. ૫
 હરી તણા ચરણ ઉપર નીર નામતાં, નાળમાં ભયમુત પેઠો ચાલી;
 રીસ રૂધે ધરી ઘણું ઘણું રાયજ, નેત્રમાં દર્શની સેર ઘાલી. બળી. ૬
 આપડો બળિરાય પગતળે આંખીયો, પ્રભુ પાતાળનો કરીને ચાખ્યો;
 ભલે નરસંઘે હરી ભક્ત આધીન છે, ઇંદ્ર અવીચળ અધીકાર આધી. બળી. ૭

બ્રહ્મજ્ઞાન વિશે.

પદ ૨૬ મું.

ભગીને ભેઉં તો જગત દીરો નહીં, ઉંઘમાં આપરા ભોગ ભાસે;
 ચીત ચૈતન્ય વિલાસ તદરૂપ છે, બ્રહ્મ લટકાં કરે બ્રહ્મ પાસે. ભગીને. ૨૬. ૧
 યચ મહાહુત પરીબ્રહ્મ વીશે ઉપન્યા, આણું આણું માંહી રહ્યારે વળગી;

કુલ ને કુળ તેતો વરદાનાં બાણવાં, થડ થકી ગળ તે નહીરે અળગી જોઉં ૨
વેદ તો એમ વહે સરિત સ્મરતી સાખ્ય દે, કનક કુંડળ વીચ લોક નાથે;
ઘાટ ઘડ્યા પછી નામ રૂપ જુગવાં, અતે તો હેમનું હેમ હોય. જાગીને જોઉં. ૩
છવ તે શીવતો આપ ઈચ્છાયે થયા, રચી પરપત્ર ચોદ લોક કીધા;
બહે નરસંધ્યા એ તેજ વું તેજ વું, એને સમરચાથી કંઈ સંત સીધ્યા. જાગી. ૪
પદ ૨૭ મું.

સરીર શોધ્યા વીના સાર નહી સાંપડે, પંડીતા પાર નહી પામે પાયે;
તાંદુલ મેલીને વૃષને વળગી રહ્યો, જુખ નહી ભાગે એમ ઠાલે ધોયે. સરીર. ૧
રસના સ્વાદમાં સરવ ર્ધાર્ધ રહ્યા, વળતી ગુરુ જ્ઞાન વનારે ગુણે;
વાણી વીલાસમાં વીવીધ વાણી વહે, પરહરી પ્રેમને વળગે ગુણે. સરીર. ૨
શબ્દ શીખે ખરે ? સકળ વિદ્યા બહે, અધ્યાત્મ ઉચરે આવી ઝોટે;
પ્રપંચ પીડમાં રહ્યો અહંકાર નવ ગયો, આધડ્યો એમ અનંત કોટે સરીર. ૩
શાસ્ત્ર કથા કહે રજનીમાં આધડે, એમ અજ્ઞાનમાં શીશ ગોટે;
બહે નરસંધ્યા જે ભેદુ બણી જુઓ, મેં તો રચી કહું પદ ચોયે. સરીર. ૪
ધરનું ધ્યાન ધરવા વિશે.

પદ ૨૮ મું.

ધ્યાન ધર ધ્યાન ધર નંદના કુંવરનું, જે થકી અખીલ આનંદ પામે;
અણ માહા સીધી તે દ્વાર ઉભી રહે, દેહના દુકૃત તે દુર વામે, ધ્યાન ધર. ૧
ઝારના પીંછનો મુગર મુસ્તક ધરે, કુંડળ મકરાકૃત શ્રવણ લળકે;
તિલવટ તીલક તે મુભંગ કેસર તણું, કંઠ મુક્તાકૃણ હાર ઢળકે. ધ્યાન ધર. ૨
પીતાંબર પલવટ કટીતરૂ ચીર છે, લલીત ત્રિભંગીવાળો વેણ વાયે;
કદમ્બા દરમ તળે રાધિકા રસ ભરી, હરજીને સંગ આલાપિ ગાયે. ધ્યાન ધર. ૩
ઝારલીની કુની મુણી વનીતા વ્યાકુળ થઈ, ગોપીકા કેસાં વરંદ આવે;
નરસંધ્યાને મન આનંદ અતિ થણો, પુખ્ત મુક્તાકૃણ લેઈ વધાવે. ધ્યાન ધર. ૪
પદ ૨૯ મું.

શા મુખે મુતો સંભાળ શ્રી નાથને, હાથ તે હરિ વિના કોણ રહાયે;
માતને તાત મુત આત ટાળે મળ્યા, દોહલી વેળા સહુ દુર જાયે. શા મુખે. ૧
ઉંધે મસ્તક હોતો ઉમ તપ આચરી, ભક્તિ કીધી ભગવાન કેરી;
અવતરી પાસ અંધારો માયા તણો, લપટી લાલચે લીધો ઘેરી. શા મુખે. ૨
દિવસે ચોદરા ભમ્યો રાત નિંદ્રા વીશે, સ્વપ્નમાં સાંભળે મોટી માયા;
પલક પરવાર નહી હરીને ભજવાતણો, જ્યાં લગી છવસંભોગ કાયા. શા મુખે. ૩
ધન ધ્યયે કરી મોહી રહ્યો લોભીયા, વેદ વિસરી ગરબ કેરી;
નાથ ત્રિલોકના હરીને સંભારીયા, જ્યારે રાખ્યોતો જઠરામાં ઘેરી. શા મુખે. ૪
ભગરે છવગ વાજ આંચો ઘેણું, કેટલાએક પ્રતિપોષ કીજે,
નરસંધ્યા સ્વામીને નીત્યે સંભારતાં; દેહના દુકૃત દુર કીજે. શા મુખે. ૫

ઉપદેશ વિશે.

પદ ૩૦ મું.

સાધુ સાથે ભજો ચરણ ગોવિંદના, આનંદ દેહ તે તત્ત્વ કહિયે;
કૃષ્ણ કહો વળી વળી કૃષ્ણ કહો, કૃષ્ણ કહેતાં સઉ મુખ લહિયે. સાધુ ૧

કૃષ્ણ સેતાવણી અમર ધમ્મ કરે, મુંદ મતિ માનવી કાંઈ ન જાણે;
 કૃષ્ણનું નામ રખે રૂઢયથી વીસરે, ધન્યમાં ધન્ય કૃષ્ણ પ્રમાણે. સાધુ ૨
 જને જોવા મહા મુનીજન ભમે, વીઠલો વનમાં ગાયો ચારે;
 ભણે નરસંધ્યા જે મતુર નર તે ખશે, અદ્વરનાંશ કૃષ્ણ શ્રિકૃષ્ણ ધારે સાધુ ૩
 પદ ૩૧ મું.

પારકી હુશે મહત્તા કરે પ્રાણીયા, પુણ્ય પાળી રાવે વાત જોડી;
 કહે તેતો કરશણ દોરા વાવીયા, ક્યાંથી જમે તુતો દાળ રોડી. પારકી હુસે. ૧
 કહે તેતો દાન આપ્યું અજાતજુ, ક્યાંથી હુલે તુંતો વેર જોડી;
 કહે તે કથીર સોનારને આપીયું, ક્યાંથી પેહેરે તું કનક રોડી. પારકી હુસે. ૨
 પુણ્યથી શિધિ છે પુણ્યથી શિધિ છે, પૂણ્યથી પેહેરશો કંગલો ડોડી;
 ભણે નરસંધ્યા તું પુણ્યકર પ્રાણીયા, પુણ્યથી પામશે પદવી મોડી. પારકી હુસે. ૩

જસોદાના પુણ્ય વિષે.

પદ ૩૨ મું.

ધન્યરે ધન્ય મહા પુણ્ય જસોદાતણું, પુત્ર ભાવે પરિબ્રહ્મ રાજે;
 નંદના નંદ આનંદ થઈ અવતરયા, શેષ અણિભદ્ર સંગ ધિરાજે. ધનરે ધન્ય. ૧
 અમર આહીર અરધાંગ ગોપાંગના, વૃક્ષવેલી સર્વ રૂપી રાણી;
 ભક્તિ તે રાધિકા સુક્તિ જસોમતી, પ્રજા વૈકુઠ તે વેદવાણી. ધન્યરે ધન્ય. ૨
 નિગમ વસુદેવજી ગાય ગોપી રૂપાં, દેવકી બ્રહ્મ વિવાદ કહાવે;
 બ્રહ્મ કર ભાકરી વેણુ મહાદેવજી, પંચ વદન કરી ગાન ગાવે. ધન્યરે ધન્ય. ૩
 ઈંદ્ર અરજુન અહંકાર દુર્યોધન, દેવતા સરવે અવતાર લીધા;
 ધર્મે તે રાય મુધિગિર જાણુજે, દાસનો દાસ નરસને કીધા. ધન્યરે ધન્ય. ૪

જસોદા શ્રીકૃષ્ણને જગાડે છે તે વિશે.

પદ ૩૩ મું.

ઉઠ ઉતાવળો ચાલ્યને વીઠલા, ગોવીંદ ગાયને વંછ ધાવે;
 જાગ્યને જાદવા જનની જસોદા વદે, કહાન કાં ધણી તને નીદ્ર આવે. ઉઠ ઉતાવળો. ૧
 હંતધાવન કરે આગસ પરહરો, રજની તિમિર ગયું પહોર ફાટયું;
 કુરને કરમજો સેન સારાવતો, દહિરે દામોદરા થયું આડું. ઉઠ ઉતાવળો. ૨
 આરણ્ય બહાર બળોભદ્ર ઉભા રહ્યા, જેરે વહાણા તારી વાટ જીવે;
 નરસંધ્યા સ્વામિનું મુખડું નીહાળતાં, માતનું મનડું અંતરે મોડે. ઉઠ ઉતાવળો. ૩

ઈશ્વરની ભક્તિ માવવા વિષે.

પદ ૩૪ મું.

મારા નાથજી અને ભક્તિ દેજે મહા, દીન બાણીને સંભાળ લેજે;
 ભક્તિ આપો ભલા ભાવથી ભુધરા, અંતે આસીઆપોનિશ રહેજે. મારા નાથજી. ૧
 ભક્તિ કારણ મારો દેહ દુરબળ હજે, દેહ કારણ રખે રૂનેહ જાયે;
 આજ મનસાથ જદુનાથ જે વીસરે, વળતી વલે મારી કોણ થાયે. મારા નાથજી. ૨
 કર્મ કુઠાં કરી ખાણુ ચારે ભરી, નાસવા નીસર્યો નામ આવી;
 કંઈ કીર્તિત વીના જન્મ જાએ વૃથા, જેમ રહે મુગડે રૂઢિ હારી. મારા નાથજી. ૩

હું ગરમ નાના ફૂંચો નીત ઉભાગશે, નવ ફૂંચો નાથજી સારજી પામે;
ભવવીશે જુહતાં વારને જુમ નહી, ખાંભા ગ્રહી મુજને કોઈ રાખે. મારા. ૪
અધપ આધુપ્યમાં કલ્પના મનુષ્યને, આજ કીકું વળી કાલ કરવું;
સ્વાસનો શો વીસ્વાસ નહીં નીસીપનો, આરા અધુરીને એન મરવું. મારા. ૫
ઉત્તમ મધ્યમ વરજી તું વીહલા, પ્રગટ થઈને દરશન પમાડો;
નરસંધ્યા રકને ટંકે કરજી કરો, દીનખંડ વળ્યો આંક આડો. મારા. ૬

પરમેશ્વરની ઇચ્છાથી જે અને તેનો અફસોસ ન કરવા વિશે.

પદ ૩૫ મું.

જે ગમે જગત ગુરુદેવ જગદીશને, તે તણો ખરખરો દોષ કરવો,
આપણો ચીતંચો અર્થ કાંઈ નવ સારે, ઉગરે એક ઉદ્વેગ ધરવો. જે. ૧
હું કરું હું કરું એજ અજ્ઞાનતા, શકટનો ભાર જેમ સ્વાન તાણે;
સુસ્તી મંડાણ છે સરવ એણી પરે, જોગી જોગીધરા કોઈ જાણે. જે. ૨
નીપજે નરથી તો કોઈ ન રહે દુખી, શત્રુ મારીને સૌ મીત્ર રાખે.
રાયને રંક કોઈ દુષ્ટ આવે નહી, ભવનપર ભવનપર છત્ર ફાળે. જે. ૩
તરલતા પત્ર ફળ ફુલ આપે થયા, માનવી મુરખ મન વ્યર્થ જાણે;
જેહના ભાગમાં જેહને જે લખ્યું તેહ, તે સમે તેજ પાહોથી. જે. ૪
વ્યર્થ ગડખડ કરી વાત ન કરી ખરી, જેહને જે ગમે તેને પુજે;
મન કમ વચનથી આપ માની લાહે, સત્ય છે એજ મન એમ મુજે. જે. ૫
મુખ સંસારી મિથ્યા કરી માનજો, કૃશ વિના ખીચું સર્વે કાચું;
જીગલ કર જોડી કરી નરસંધ્યા એમ કહે જન્મ પ્રતિ જન્મ હરિનેજ જાચું. જે. ૬

ઇશ્વરના સ્વરૂપ વિશે.

પદ ૩૬ મું.

અખિલ બ્રહ્માંડમાં એક તું શ્રી હરી, શુન્યમાં શબ્દ થઈ વેદ ભાસે;
દેહમાં દેવ તું તેજમાં તત્ત્વ તું, શુન્યમાં શબ્દ થઈ વેદ વાસે. અખિલ. ૧
પવન તું પાણિ તું ભુમી તું ભુધરા, વૃક્ષ થઈ ફુલી રહો આકાશે;
વિવિધ રચના કરી અનેક રસ લેવાતે, શિવ થકી જીવ થયો એજ આશે. અખિલ. ૨
વેદ તો એમ વદ સ્તુતિ સ્મૃતિ સાખ દે, કનક કુંડલ વિશે વેદ નહોય;
ઘાટ ઘડ્યા પછી નામ રૂપ જીજ્ઞાસાં, અતે તો હેમતું હેમ હોય. અખિલ. ૩
વૃક્ષમાં ખીજ તું ખીજમાં વૃક્ષ તું, જોઉં પરતંતરો એજ પાસે;
સણે નરસંધ્યા એ મન તણી જાણના. પ્રીત કર પ્રેમથી પ્રગટ થાશે. અખિલ. ૪

આત્મજ્ઞાન વિશે.

પદ ૩૭ મું.

જ્યાં લગી આત્મા તત્ત્વ ચીન્યો નહી, ત્યાં લગી સાધના સર્વ જુઠી;
મનુષ્ય દેહ તાહરો એમ એજે ગયો, માવકાની જેમ વૃષ્ટિ પુઠી. જ્યાં લગી. ૧
શું થયું સ્નાન સેવા ને પુજ થકી, શું થયું ઘેર રહી દાન દીધે;
શું થયું જગા ભસ્મ લેપન કરે, શું થયું લાલ લોચન કીધે. જ્યાં લગી. ૨
શું થયું તપને તીરથ કીધા થકી, શું થયું માળ ગ્રહી નામ લીધે;

શું થયું તીલકને તુળશી ધર્યા થકી, શું થયું ગંગજળ પાન પીધે. જ્યાં લગી. ૩
 શું થયું વેદ વ્યાકરણ વાણી વદે, શું થયું રાગને રંગ જાણે;
 શું થયું ખટ દરશન શેવા થકી, શું થયું વરણના ભેદ જાણે. જ્યાં લગી. ૪
 એ છે પરપંચ સહુ પેટ ભરવાતણે, આત્મા સખ પરિબ્રજ ન જોયો,
 જાણે નરસંધો કે તત્વ દરશન વિના, રત્ન ચિંતામણી જન્મ જોયો. જ્યાં લગી. ૫

પદ ૩૮ મું

અલ્યા નામ પામ્યો પણ રામને નવ લલ્લા, વૈષ્ણવ પદ કેરાં ગિરદ જાણે;
 શરવચ્ચે પુત્ર વિના જેવું પારણું; વર વિના જેવી જાન મહાલે. અલ્યા નામ. ૧
 વ્યાધીની વેદના વીચથી ના રળે, ઠાલો ગગનમાં મેધ જાળે;
 હરિને જાણ્યાવીના હરિકેરો જન થયો, વાત પકવાનથી જીખ ન ભાળે. અલ્યા નામ. ૨
 તું એમ જાણજે હરિજન હું થયો, વિષ્ણુ પદ ગાઈ થયો ભક્ત લવમાં,
 કરણી તો કાગની હોડ કરે હુંસની, હુંસને તો હુંસી કહારે લવમાં. અલ્યા નામ ૩
 પંડમાં પ્રભુ પણ પ્રગટ પેખે નહી, ફેગટ બ્રહ્મ મન દુર ભાળે;
 અગણીત બ્રહ્મનું ગણીત લેખું કરે, દુષ્ટભાવે કરી માળ જાણે. અલ્યા નામ ૪
 એ નિરાકારમાં જેહનું મન ગળે, બિન સંસારની ભાંતી ભાળે;
 દાસ નરસંધો તે તેને ચરણે નમે, જ્ઞાન વિજ્ઞાનની જોત જાળે. અલ્યા નામ. ૫

૥ હારમાળાનાં પ્રભાતીયાં

પદ ૩૯ મું

તું શાનો ઠાકોર હું શાનો શેવક, મારા કરમના લેખ ભુશા ન જાણે;
 મંડળિક હારને પેરે પેરે પરલવે, છળીલા હવે કેમ થાયે. તું શાનો. ૧
 મુને કો કહે લગ્નદી કો કહે લોભીયો, કો કહે તાલ કટીયારે ખોટો.
 માર કર શ્રી હરી દીન જાણી કરી, હાર આપે તો કહું નાથ મોટો. તું શાનો. ૨
 વેવાધ્યં મુજને અતીસે વગોવીયો, ઉણ્ણાદક મુકી ઉપહાર્ય કીધું;
 દાદશ મેધ ત્યાં મોકલ્યા શ્રી હરી, આપના દાસને માન દીધું. તું શાનો. ૩
 જ્યારે મુજને મઠાડેવે કીરપા કરી, ત્યારે મેં લક્ષ્મીનાથ ગાયો;
 મામેશ વેળાતો લાજ જાતી હતી, ગરૂ મુકીને તું ચરણે ધાયો. તું શાનો. ૪
 મારી પાસે જેઉં સુંદરી બાંદા કંઠે ધરી, કેશવ કીરતન એમ થાયે;
 અશુભીયા લોક તે અસત્ય વાણી વદે, પુણ્યવંત લોક તે પ્રેમે ગાયે. તું શાનો. ૫
 હીરની દારીયે હાર શુંથાય છે, વાણું વાસે તો નિજ દાસ મરશે;
 દયા કરીને હરી હાર આલો મને, શામળા સહાય તે કુંજ કરશે. તું શાનો. ૬
 સોરઠમાં મુને સર્વ સાચો કહે, પુત્રીનું મોસાળું સારું કીધું;
 નાગરી નાતમાં ઈંકુ અડાવીયું, નરસંધિને અભેદાન દીધું. તું શાનો. ૭

પદ ૪૦ મું

ભોગળ ભાગિયે રાય દામોદરા, ઉઠ જહુનાથ દેવાધી દેવા;
 રાય મંડળિક મદ લયો એમ આશરે, નરસીંહ નાગરની સાચી સેવા. ભોગળ, ૧
 ભક્ત પાળક દયાળ દામોદરા, દાસ નરસંધને સરણે રાખો,
 પતિજ છે મુજને પુરણ તહારી, નામર સાથે હરિ નેહ દાખો. ભોગળ ભાગિયે. ૨

નિશાદિન નરહરી નામ રૂઢિયે વસો, પતિત પાવન તારૂં ખરડ કહાવે;
આદ્યથકી તમે ગજ સુકાવિયો, તેમ નરસૈયા નાગરને સુકાવો. ભોમળ ભાગિયે. ૩
પદ ૪૧ સું.

શ્રીકૃષ્ણ કપાનીધી કેશવા શ્રીહરી, હું અનાથ તું નાથ કહીએ;
મંડળીક હારને ઘેરે ઘેરે પરભાવે, છળીલા વીના સહુ કોને થઈએ. શ્રીકૃષ્ણ. ૧
સંસાર પરહરી નામ તારૂં જપું, તો પ્રભુ કાંઈ ઘેરે ઘેરે પિડે;
અંતરગત અવીલોકન શામળા, તુજ વિના રૂઢિયાસુ કોણ લીડે. શ્રીકૃષ્ણ. ૨
માહુરા મનમાં હરખ પુરણ છે, તો મહારૂં દુખ પ્રભુ શે ન જાણે;
ભણે નરસૈયા પુરણ પતીજ માહરે, મંડળિક મુજને મારે વાણે. શ્રીકૃષ્ણ. ૩

પદ ૪૨ સું.

સાદા કર શ્રીહરી દીન જાણી કરી, સન્મુખ થઈને તું જોને આજ;
અમો નાગર જાહરે હઠ કરી બોલશું, નહીં રાખું ત્રિકમા તારી લાજ. સાદા કર. ૧
ગોકુળ આંહિ તું ગાળો ખાતો ફરે, નવનીત આહિરનાં લેતો ચારી;
મહી ચારશું મુખ નથી બેસરતો, અમો લાજ રાખુંજ તોરી. સાદા કર. ૨
અદયા ખહુ ઘેરે ગોખીને લાડ લડાવીયાં, અન્ન આહિરનાં લેતો ચાખી;
નંદવાપણે રંગભોગ લીલા કરે, તે નાગર નરસૈયા રહો છે સાંખી. સાદા કર. ૩

પદ ૪૩ સું.

મોગરડે શું મોહિ રહ્યો શામળા, હાર આપે તો તારી ખ્યાત વાધે;
નાગર તારૂં નામ ગાતો હતો, ત્રિકમ તુંને કોઈ નહોં આરાધે. મોગરડે શું. ૧
સવ જાતિ તણા લોક ટોળે મળ્યા, જેની સહાય કરશે તેની યાશે;
મૃત્યુને ભયે નરસૈયા ખીહતો નથી, તાહરો જશ જગદીશ જાશે. મોગરડે શું. ૨
રજની સઉ વહિ ગઈ લાજ રાખી નહિ, જોત ઝાંખી થઈ જાય દિવા;
કેશવા કંઠથી માળ વડી કરો, પ્રેમે આરોપો નરસંઈ શ્રિવા. મોગરડે શું. ૩

પદ ૪૪ સું.

હારને કાળે શું હઠ કરે શામળા, જામવાને તારી પાસ આવ્યો;
રાધીકા સંગ તું વાત બેઠો કરે, શું વૈકુંઠથી તુરે લાવ્યો. હારને કાળે. ૧
તારૂં નામ વીર્યભર ધરશું તે વરાંશિયે, નંદના છોકરા તું ઝાસ પિતો;
ઝોહતો કાંમળિ હાથમાં લાકડી, ગાવડી ચારતો વન રહેતો. હારને કાળે. ૨
મારે માત તું તાત તું આત તું સુધરા, તુજ વીના દુઃખ તે કોને કહીએ;
ભણે નરસૈયા તારા ગુણ ગાઈ છવીએ, એકલા જીતળમાં કેમ રહીયે. હારને કાળે. ૩

પદ ૪૫ સું.

હારને કાળે વીલંબ કરવો વણે, ન હોય કડિસ્તુલ વીદરૂન માળા;
ઉજળાં પુષ્પસુને છત્રનો તાંતણો, તેણું શું મોહી રહ્યો નંદલાલા. હારને કાળે. ૧
જીવને મુકીને નીચને અનુસર્યો, જોઈ નહીં જાદવા જાત દાસી;
રાજની દીકરી રૂકમણી પરહરી, કુખજને મંદીર થયો નિવાસી. હારને કાળે. ૨
રજની અલપ રહી લાજ તારી ગઈ, જોત ઝાંખી થઈ જાય દીવા;
કેશવા કંઠથી માળ વડી કરો, પ્રેમે આરોપો નરસંઈ શ્રિવા. હારને કાળે. ૩

પદ ૪૬ મું.

આલ્યને હાર મુત નંદ વમુદેવના, આલ્યને અધપી તારે લાજ થાડી;
 કંસના ભય થકી નારી ગાકુળ ગયો, રહ્યો, આહીર શું પ્રિત જોડી. આલ્યને. ૧
 તારી ગરજ માટે માઆપ તેં બે કર્યાં, મુગને અમુર મુની સર્વ જોતાં;
 કંસનો વધ કર્યો કારજ તારો સર્વો. માઆપ મેહેલ્યાં તેં વ્રજ રેતાં. આલ્યને. ૨
 ભક્તી કરતાં તું આહીરનો નવ થયો, તો મુને હારને કેમ આપે;
 ભણે નરસંઘ્યા ૨ નીરે થાડી રહિ, આલ્ય તરકર મુંને શું સંતાપે. આલ્યને. ૩

પદ ૪૭ મું.

ઉઠને શામળા મુકી મન આંખળા, આલ્ય નહી શું અલીમાન માટે;
 આલ્યને હાર કાં પ્રગટ હવડાં કરે, તેં કામ કીધું વંશીવટ ધારે. ઉઠને. ૧
 અખવરી નાર તેં ભોગવી ભુધરા, પરજુતાં ગથ શું બેશે તારે;
 હારને વાર થઈ ભાગ ભાગી ગયો, શું કહું નાથજી વારે વારે. ઉઠને. ૨
 કળીબુગ માંહી પ્રતીત ગઈ લાખેણી, વૈષ્ણવની વારે કોણ ધારો.
 ભણે નરસંઘ્યા હું આજ હળવો પડ્યો. તાહરા શુષ્ક હવે કોણ ગારો. ઉઠને. ૩

પદ ૪૮ મું.

તને રોકી રહી રાધીકા રંગ જાગ્યો ધણી, રશીયા રજની રહી છે થાડી;
 નંદના નંદ તું શાને આજસ કરે, નાગરા સાથે તેં પ્રીત તોડી. તને રોકી રહી. ૧
 દેવને પાળીને કામ પરજાળીને, ધરાપદ પામીયો ઉમીયા સ્વામી;
 શામળા તુજને લોક લપટ કહે, થયો વ્યભીચારી કાનુડો કામી. તને રોકી રહી. ૨
 હઠકરે તેમ શું હઠ કરે શામળા, તરેશી રનેહ ત્રીકમ તાણે;
 ભણે નરસંઘ્યા જો જામની વહી ગઈ, મંડળીક મારશે મુંજને વાંણે. તને રોકી રહી. ૩

પદ ૪૯ મું.

ઉઠને અટપટા નથી બોલતો અટપટા, લપટા લાજ તારી કે જાશે;
 વ્રજપતી રંગમાં કેલગટા કરે, તુજ વીના વારે તે કુણ ધારો. ઉઠરે અટપટા. ૧
 ઉઠતું ચરવડી શું બેઠો હરખડી, વાત ઘાડી પડી મુજ સાથે;
 ભક્ત વતસલ કહાવે તે ફેગટ ગયું, લાજ સેવકની તુજ હાથે. ઉઠરે અટપટા. ૨
 જીવ મારો જગમગે અંગ માટે જગમગે, જગમગે નેવ જોવાને રૂપ;
 નરસંઘ્યા લગમગે લોક સઉ જગમગે, કોપીઆ મંડળીક હુણે ભુપ. ઉઠરે અટપટા. ૩

પદ ૫૦ મું.

નવ મેલે શામળા આવડા શા આંખળા, મામલા ધણા મનમાં કેમ રાખે;
 કોટી બ્રહ્માંડપતી ઝાઝુ શું કહું કધી, વાલા વીસારી મને કેમ નાંખે. નવ મેલે. ૧
 ગજને ઉગારીયો ગીરીવર તારીયો મારીયો રાવણ લોક ભુપ;
 રંકે તું હારીયો ગીરીવર તારીયો, નારીમાં માંહી રહું નીજ રૂપ. નવ મેલે. ૨
 મુકરે મરકયા જોઈ તારી છટા, અટકે અંગ મુકરો વાલા;
 નરસંઘ્યા વીનવે પ્રીતવે શામળા, નઠાર ન થઈએ નંદલાલા. નવ મેલે. ૩

પદ ૫૧ મું.

ખરેખર કાનુડા તારે મન ચાહરા ભમે, જાણે નાગર કંઈ દાન આપે;
 અલ્યા નામ લક્ષ્મીવરા કરો લાલચ ખરા, રંકને લોલીયા શું સંતાપે. ખરેખર. ૧

તાંદુલ લઈ રીધ વીખને માકલી, સુવન કીધું વૈકુંઠ સરખું;
 મહારે તો જ્ઞાન તું જ્ઞાન તું હુધરા, નીત્ય પ્રત્યે તારા ચરણ નીરખું. ખરેખર. ૨
 મન માડું કરો હાર કંઠે ધરો, હરખીને વેહેલા મંડપ આવો;
 ભણે નરસૈયો રજનીરે થોડી રહી, દુષ્ટ બંધનથી મુજને મુકાવો. ખરેખર. ૩

૫૬ ૫૨ મું.

સદા તું દયાળ હું દીન કામોદરા, હે દીનાનાથ જોને વીચારી;
 ચરણને સરણ આવ્યો કૃપાનાથ હું, કરો સંભાળ ગોપાળ મારી. સદા તું. ૧
 દેવના દેવ મુણ દેવકી બાળકા, વીધે પાલક એવું બરદ તારે;
 એવું જાણી ધરે તેમ કરો ત્રીકમા, અપર કો અધીપતી નહીં રે મારે. સદા તું. ૨
 જો મારા કરમને ભાળવીશ હુધરા, તો પતીત પાવન તારું નામ જશે;
 છોડતાં તો નથી છુટવું શામળા, છોડતાં તો ઉપહાસ થાશે. સદા તું. ૩
 દુષ્ટ ભાવે થકી તેં હણી પુતના, જમ દુતના પંથથી તેં નીવારી;
 મામકી નાર કીરતન કરી ઉધરી, તું વીના શહાય કુણ કરે મારારી. સદા તું. ૪
 તારા નામથી દ્રુપતી ને અંબર પુરીયાં, હરપથ પામીયો અચળ આગે;
 તેમ તારા નામનો નરસૈયો જપ કરે, રાખ્ય શરણે તુને લાજ લાગે. સદા તું. ૫

૫૬ ૫૩ મું.

દેવા ભક્તનો ધરા તું વીખજું કહાવે સદા, કાંગવાતું ધન તુને કેમ ભાવે,
 વીખ મુદામાને નવનીધ આપી તેં, માહુરી આગળ કેમ નાવે. દેવા ભક્તનો. ૧
 હવડાં કૃપણ થયો જાણતો શે નથી, સદા સેવક જન પ્રતીરે પાલ;
 નારીને ખુણે જઈ પેઠા મું શ્રીહરી, કાલય વનનો આણ્યો કાલ. દેવા ભક્તનો ૨
 શીશુપાલ જરાસંધ કંસ નરકાસુર, તેહ તણાં બળ માન મોડયાં;
 પુતના અગામુર કેમ બકાસુર, વેર ભાવે તેના બંધ છોડયા. દેવા ભક્તનો. ૩
 ભક્તિ ભાવે જેણે તુજને ઉપાશીયો, ગર્ભવાશ તે ન આવેરે વળતો;
 ભણે નરસૈયો હું ભાવથી વરણવું, રમે ત્રીકમ મુને રાખે રળતો. દેવા ભક્તનો. ૪

૫૬ ૫૪ મું.

કેરલાએક મળી વાત એવી કરે, દુષ્ટ બોલે મુખ વચન વાણી;
 કામન મોહન કાંઈ એક એકને, મંત્ર બળે એણે આણ્યું પાણી. કેરલાં. ૧
 મંત્ર જત્રની વાત જાણું નહીં, કેવળ કૃષ્ણ મેં હકથે ભાળ્યો;
 પ્રલહાદ કારણ સ્થંભમાં પ્રગટીયા, બાળક ધ્રુવને અવીચળ રાખ્યો. કેરલાં. ૨
 ચાર પદારથ મુદામાને આપીયાં, ત્રીમીર ફેરી ત્રીલોચન કીધો;
 અમરીષ રાજા ઉગાયો સાપથી, ચક્ર ધરીને હરી શરણ લીધો. કેરલાં. ૩
 વેવાઈસે મન વીચાર એવો કરી, મામેરાની ટીપ આપી માંડી;
 ત્રણ સહસ્ર સાડલા ત્રણ સહસ્ર કાપડાં, ત્રણ સહસ્ર ચુંદડી ચીર સાડી. કેરલાં. ૪
 ત્રણ સહસ્ર ચોળી કસળ કીનખાવની, રંગજુદા ને શોભીત તાજ;
 સાણ ચણીયા બેઉ ખર સહસ્ર મળી, નહીં વૃકશાન કર્કસર્વ સાજ. કેરલાં. ૫
 તેણે સમથે વેવાઈએ એવું કહ્યું, તમ પુત્રીની સહુએ ઠઠ માંડી;
 સહસ્ર બે ચાર રૂપયા લે ઉછીના, નહીંકર રાતમાં જાય છાંડી. કેરલાં. ૬
 દીકરીતું લે તે તો કુંલી પાથે પડે, હોંસે હજાહજ કાણ ખાથે;
 હાથીનો થાથ લગજા મારી રાખશે, મામેરે કર્યા વીનાનહીરે ભાથે. કેરલાં. ૭

તે વેળા નાથજી લક્ષ્મીજી લેખને, પ્રીતે પ્રસુલ મારી લાજ રાખી;
નરસૈયા વીનવે હાર આપો હરી, ઘસનાં દુખ કેમ રહે છે સાંખી. કોણાં. ૮
પદ પપ મું.

કોણ આગળ જઈ વીનવું વીઠલા, શ્રીપતી લાજ રાખોને મારી;
દ્રોપદી લાજને કાજ આવ્યા હરી, દુખ પામી નહીં ઘાસી તારી. કોણ. ૧
પ્રગટ થાઓ પ્રજા જીતળ જીવરા, નરસૈયા નાથ એવું ખરું કહાવો;
સેવકનું સંકટ રાખીએ વ્રીકમા, તો તમે માનજી ભલારે ભાવો. કોણ. ૨
લોક દેખે સહુ દુઃખ દે છે બહુ, મંડળીક મઠ ભર્યો મુંડ પાખી;
નરસૈયાના સ્વામી જેમ ઘટે તેમ કરો, લાજ રાખીનાંજો બધે કાપી. કોણ. ૩
પદ પક મું.

શ્રવણે મુનો ધરો શામળા મીહરી, લક્ષ્મીનાથ શું નીંદા આવી;
ખીરક મોઢું થયું પતીત પાવન તણું, સારણ આવે તેની બાંધ સાવી. શ્રવણ. ૧
દુષ્ટના દુષ્ટથી રાખ્ય રમાપતિ, તમ વીના મહારે નહીં અવર સ્વામી;
દુરીજન લોકને મન આનંદ બહુ, અવર કાંન કહુ શીશનામી. શ્રવણ. ૨
કુલની માળ તે અધીક પુજને વરી, વીસર્યો નાથ હું મન તારે;
નરસૈયાના સ્વામી વીલંબ ન કીજીએ, હાર આરોપીયે કંઠ મહારે. શ્રવણ. ૩
પદ પક મું.

દયા આજ્ય દામોદરા ઘાસની, પુરે મારો ધણી વિધે બણે;
પ્રગટ થયું નામ તે તું થકી શામળા, વીઠલા વીનતી મન નાણે. દયા આજ્ય. ૧
મારે મંત્ર તું જત્ર તું ધ્યાન ધરણી ધરા, મીત્ર મોહન વીના નહીરે ખીજ;
હાર આપ્યા વીનાલાજ કહો કેમ રહે, લીન દેખી પ્રજા સે ન રીઝો. દયા આજ્ય. ૨
સાર કીધા વિના નેટ નથી જીવું, જે તારા ચરણની આશ આપી;
નરસૈયાના સ્વામી માન માગી કહું, દેહ દામોદરા પુજને સોંપી. દયા આજ્ય. ૩
પદ પદ મું.

પરણિને પારકે હાથ શું બાળ્યાં. લાજ નાવેરે કંથ કેમ પુજને;
કોટી અબજ અપરાધ ક્રમા કરી, મેહર કરી પાસ રાખો મુજને પરણીને. ૧
ઘાસને ઘાસીનાં દુઃખાં કાપવા, ધાધને ભણો છે એકે ધાસે,
આજ અલબેલા અરજ મુજતા નથી, જીરકો નથી જીવીજાલ નાસે. પરણીને. ૨
જેવી તેવી ઘાસીની લાજ તો નાથને, પ્રીતમજી કેમ પ્રીત તોડી;
પ્રાણ ભરો તોય અવરને નહીં ભણું, હીલા કહું હું જે હાથ ભેડી. પરણીને. ૩
સોલ સહસ્ર એકસો આઠ સીતાહરે, તેમાં એક અધીક હું ઘાસી તારી;
નરસૈયાના સ્વામી શું કહું પુજને, હાર આપી સ્થાપ કરને મહારી. પરણીને. ૪
પદ પદ મું.

વિસ્વ પાલક કરે વિનતી વીકળતા, પુજ વીના દુઃખ તે કોણ બણે;
વસવસતાં જશે આ જામની વિક્રમા, નીંદા મુતિજ્યો વહાણે. વિધેપાલક. ૧
રોક્યા શું રાખીકા કહું જેવું કરો, મુજપર દયા હરિ શેઠન આણે;
આવડી હઠ પ્રજા ન ઘટે પુજને, પુરશે સ્નેહ વ્રીકમ તાણે. વિધેપાલક. ૨
આ અવસર નહીં સાચવો શામળા, તો તારી કીરતી કોણ વખાણે;
હાર નહીં આપો તો નરસંકને મારશે, રાઠ લીધી મંડળીક રાણે. વિધેપાલક. ૩

પદ ૬૦ મું.

નંદના નંદન વાર લાગે ઘણી, દુરિજન લોકને શુ હસાવો.

કોટી બ્રહ્માંડમાં ન્યુન નહી તાહરે, લક્ષ્મીવર તુને લાજ ન આવે.

નંદના. ૧

પેરેપેરે પરણુમું માન માગી કરી, કંઠણ ક્યાં થઈ રહ્યો કૃષ્ણ કામી;

કપટ ભાવે ભજ્યો તોય તુજને હરી, સાર સાંભળ કર જગત સ્વામી.

નંદના. ૨

પરેત વેળા થઈ હાર આપે નહી, સાંભળ શામળા વાત મારી,

નરસૈયાના સ્વામી મહારે દુઃખ નથી, મારતાં લાંજ જશેજ તારી.

નંદના. ૩

પદ ૬૧ મું.

પ્રથમ પ્રીત માંડી હવે શું રહ્યો શામળા, ન્યુન તારે હરિ શીઠે આજે;

કંઠમાં કુસુમની માળ તું ગ્રહી રહ્યો, તે કહ્યો કૃષ્ણ શાને કાળે.

પ્રથમ. ૧

શાચી ભક્તિ કરે લોક જીઠો કહે, કેમ તણ કાનજી નાશી જાઓ;

નાથજી તું વડો મંડળીક મદ ચકચો, વારે વિદ્યંભર વેલા ધાઓ.

પ્રથમ. ૨

મેલ્ય માયા હવે પુષ્પના હારની, વાર લાગે ઘણી વિસ્વનાથ;

નરસૈયાના સ્વામી આશ તારી ઘણી, મુકશે નહી હરી ગ્રહ્યો. હાથ.

પ્રથમ. ૩

પદ ૬૨ મું.

હાર મધુસુદના આજ વહાલો થયો, રાખી રૂઢમાં થયોરે સાંભો;

હાર માંહે હીરા હશે શામળા, લોભી લક્ષ્મીવર તે વિમાસો.

હાર. ૧

મંડળિક ઉપર કૃપા કીધી ઘણી, દાસપરથી દયા તેં ઉતારી;

મંકટનો સાથી નહિ તુજવણુ શામળા, કિનાનાથ મુકો ન વિમારી.

હાર. ૨

ભક્ત વત્સલ એવું જીરફ છે તાહરું, હુરે વળગી રહ્યો તેની આશે;

પતિતપાવન હરિ નામ છે તાહરું, વિપત પડે હવે શું વિમાસો.

હાર. ૩

વાંક નહિ વીઠલા તમતણે તો રતી, પીડા પામુ હરિ મુજ પાથે;

ભણે નરસંધ્યો મુને મંડળિક મારશે, જયતો રહું જો હરિ હાર આપે.

હાર. ૪

પદ ૬૩ મું.

હાર હેયા વચે શુરે રાખી રહ્યો, કૃપણ થયોરે તું કૃષ્ણ કાળા;

ચોરિક વારનો પડ્યો પ્રભુ તાહરો, રૂકું જમે તે કરે નંદલાલા.

હાર. ૧

તાહરા બળ તણી હિમ્મત માહરે, તુરે આપીશ તે મારે લેવો,

તાહરા મનમાં વાત કેવી હશે, દાસનો દાસ કું જેવો તેવો.

હાર. ૨

મરણથી માધવજી હું તો ડરતો નથી, નેટ નિવારણ આ દહ પડશે;

હાર આપ્યા વિના મંડળીક મારશે, તે અવજન તારે શીર ચડશે.

હાર. ૩

કેટલી વેળા થઈ કરગરું કૃષ્ણજી, શું કહું શામળા વારે વારે;

નરસૈયાના સ્વામી આવો ઉતાવળા, તુજવિના ભક્તને કોણ ઉગારે.

હાર. ૪

પદ ૬૪ મું.

હું ભયક તું હાતાર દામોદરા, માહારે મન તાહરું ધિરજ સાચું;

આપે ન આપે તોય તું ઘણી ત્રિકા, તુજવિના જીજ્ઞાસો ને ન જાચું.

હું. ૧

ભક્ત સુદામાની સાર કરી શામળા, નવનિધી આપી ત્રણયા મુરારી;

મતુરણુજ તેં ચંદ્રહાસ ઉગારીઆ, કિરતી ગાયછે જગત મારી.

હું. ૨

હુર બાળક જેમ મદનથી લાવીયા, અરણુન પ્રતિજ્ઞા વાચા પાળી;

આભિજ્ઞના દશ પુત્ર હરયા હુતા, વર્ધકુંઠનાથ તું લાન્ધો વાળી. હું. ૩
 એવાં ધણાં વળી બીરદ છે તાહરાં, આહરું દુખ હરિ કહું તુજને,
 હાર નહિ આપોતો મંડળીક મારશે, નરસૈયો કહે હરી રાખ્ય મુજને. હું. ૪
 પદ ૬૫ મું.

વાર થઈ વીઠલા વેગે વારે ચડો, નાગરી તાતમાં હાંસી ધાયે;
 ભક્ત ઉદ્ધારીયા અનેક આગે હરી, તમ વિના કાનજી કોને કહેવાયે. વાર. ૧
 દરૂપતી કાજ વેગે ધરી આવીયા, પુરિયાં ચિર અનેક ભાતે;
 રાખિયે લાજ કરો કાજ હરિ અમતજી, વિલંબ ન કીજે એજ વાતે. વાર. ૨
 ભગ્ય તું જદૂપતિ સદાય અવલે મુણી, પ્રગટ થઈ પ્રભુ માન દિધું;
 છાળ છાયલ ને ચીર બહુ નવનવાં, પુરયાં પિતાંબર કાજ સીધું. વાર. ૩
 જય હરી જય હરી હાર આપો મુને, કેશવા કીરતી રહે જગમાં સાચી;
 નરસંધ્યા નમી નમી કહે વાલા તુજને, જન્મોજન્મ તારી ભક્તિ ભાચી. વાર. ૪
 પદ ૬૬ મું.

(રાગ મેઘ મહેદાર અથવા રામઘી રાગના પ્રભાતમાં પણ ગવાય છે.)

છરે ચોદશ જોઉં તારી વારડી મારો નાથ ન આવે;
 મંડળિક ખડગ કાઠી રહ્યો, મને કુણ મુકાવે. ચોદશ જોઉં તારી વારડી. ૧
 હડીલાજી હઠ મુકીચો, હાર આપો મુજને,
 મારયા પછી મારા નાથજી, લાજ લાગશે તુજને. ચોદશ જોઉં તારી વારડી. ૨
 છરે ગજ કારણ ગરૂ છાંડીયો, અણુ એર ઉભણા;
 નરસંધ્યાને હાર આપતાં, આવડું શું રે રીસાણા. ચોદશ જોઉં તારી વારડી. ૩
 છરે વામન રૂપે બળિ છળ્યો, ધરા ત્રણ પદ દીધી,
 ઇંદ્રવં ઇંદ્રાસન રાખવા, સીખ બળનેરે દીધી. ચોદશ જોઉં તારી વારડી. ૪
 છરે મોસાળુ કીધું ભણું, ગરથ ગાંઠેરે નહોતો;
 લક્ષ્મીજી લેઈ પધારીયા, મુને કીધો સમોતો. ચોદશ જોઉં તારી વારડી. ૫
 રામાયું રંગે રમો, પ્રભુ મુજને વિસારી;
 ભખિલાજી તમ કંઠથી, હાર આપો ઉતારી. ચોદશ જોઉં તારી વારડી. ૬
 નરસંધ્યા વિનતી વિનવે, શય દામોદર મુબલ; તમે હઠે નથી બોલતા, મંડળિક અબલ. ચોદશ જોઉં તારી વારડી. ૭
 પદ ૬૭ મું.

વિવિધ વિચારી પ્રીતડી, જોને સારંગ રાતો;
 હાર નહિ આપો તો મારશે, મંડળીક મદમાતો. વીવીધ. ૧
 કામી થયો તું કેશવા, મુને પરભવે પાપી;
 લોલિ થયો લક્ષ્મિવરા, પુતના તેં સંતાપી. વીવીધ. ૨
 આહારી વારે ચડોને વીઠલા, નહિતો અરજ તુજ બશે;
 નરસૈયાને મંડળિક મારશે, તારા ચુણ કુણ ગારો. વિવિધ. ૩

પદ ૬૮ મું રાગ દેશી રેર પ્રભાત.

મહા હડીલો મુખથી ન બોલે, બુઠડો છે જડનાથરે;
 પુતારો ધરણીધર ભણ્યો, અટક્યો ન મુકે વાતરે. મહા હડીલો. ૧

ગોકુળમાં તું થયો ગોવાળો, નવનીત કેરો ચારરે;
 સલી ભગત સવરીનાં એણે, જુઠાં મારયાં બોરરે. મહા હઠીલો. ૨
 પરાધિન થઈ પેટજ ભરતો, લેતો ગુજરીનાં દાનરે;
 નરસૈયા સાથે હારને કાઢે, આવડું શું અભિમાનરે. મહા હઠીલો. ૩

૫૬ ૬૯ મું.

મહા હઠીલો જુખથી ન બોલે, શામળો મહા કુખતરે,
 કુતારો ધરણીધર જાણ્યો, આહિર જાત તમ જાતરે. મહા હઠીલો. ૧
 ચંચળ લખટ ચાડી ખાતો, સધળે કરતો સોરરે;
 ગોકુળમાં ગિરધારી રહેતો, નવનિત કેરો ચોરરે. મહા હઠીલો. ૨
 તું ગુજરધનાધને ઘેર જાતો, ત્યાં તું ઘાહડો કુમરો ખાતો;
 ધનાધ આંધતી ધાડો તાણી, ત્યાં હું મેલાવતો સારંગપ્રાણી. મહા હઠીલો. ૩
 તે વેળા સંભાળો વાહાલા, દયા મનમાં આણ્યારે;
 મહારાજ મોંઘા નવ થઈએ, મને પોતાનો કરી જાણ્યારે. મહા હઠીલો. ૪
 મારે રૂંડે તારું રૂંડું, મારે ભૂંડે તારું ભૂંડું;
 મારી પત્ય જાતાં તારી પત્ય જાશે, ત્યારે ગોકુળમાં કેમ રહેવાશેરે. મહા હઠીલો. ૫
 લોકો સહુ વરવાં બોલે છે, કાંક મારાં કે ઉપાડું તારાં;
 નગર બરડક બોલો કહીયે, તે તમો નવ આણ્યો હાથે. મહા હઠીલો. ૬
 બ્રહ્મભાણ સુતાએ પકડી રાખ્યો, વૃજવણ કુણ કરે સહાયરે;
 નરસૈયાને હાર નહિ આપે ત્યારે, તે વિના જરા કુણ ગાયરે. મહા હઠીલો. ૭

૫૬ ૭૦ મું. રાગ મેવાડો.

નરસૈ મેહેતો પોતાની પુત્રી કુંવરબાઈને કહે છે.

સાસરે પધારો રે મહારી કુંવરીરે, વિપ્રિત વેદનારે વિસાર;
 પીયર તમારું રે પુત્રી કુંકડું રે, છે શ્રીગોકુળમાં પરિવાર. સાસરે. ૧
 હરિગુણ ગાતાં રે ધાપણ ગાળજો રે, સતસંગ કરજો વળી સુવચાર;
 રૂઢન ન કરશો રે રૂઢિયાં ફાટતે રે, નથી કોઈ આંસુનું લોનાર. સાસરે. ૨
 મારે તો નિરંધનને રે પેટ તું પડી રે, કાંઈ ન પામી તુંતો મુખ;
 નિઠાર છે નાત રે નટ નાગર તણી રે, કામ કામ દીધાં છે બહુ દુખ. સાસરે. ૩
 એમ ન કીજે રે મારા તાતજી રે, રાખો શ્રીનાથજીનું નેહ;
 સાર ધણી કીધીરે એણે શામળે રે, તે આજે કેમ દેશે છપ્પીલાજી છેહ. સાસરે. ૪
 એણેને મામેરું રે હરીયે પેહેલાં કર્યું રે, સખી દુષ્ઠ સભામાં વળી લાજ;
 હુંડીને રૂંકીકરી રે હરીયે હેતચરે, તે હાર આપશે શ્રી મહારાજ. સાસરે. ૫
 સાસરીયે જ્ઞાનિરે હવે શું કરું રે, બ્યારે રૂઢા સારંગપ્રાણ;
 તમને બ્યારે રે મંડળીક મારશેરે; ત્યાં આમે તજશું અમારાં પ્રાણ. સાસરે. ૬

૫૬ ૭૧ મું. માનપાઈ કહે છે.

આંધાર તે હુતો રે હરી મુને તાહરોરે, અમે અખળા દુરબળ નાર;
 પ્રિતલડીને હુતી રે પેલા ભવતણિરે, ત્રીમજ મેલી કેમ વિસાર. આંધાર. ૧
 ચટકુળ પ્રેમદાનાં રે પ્રીતે પુરીયાં રાખી દુષ્ટ સભામાં વળી લાજ;
 કીન બાણીનેરે અમને દયા કરોરે, મેહેતાજીને મુકાવોને મહારાજ. આંધાર. ૨

પ્રધાને ધકી રે ગજ પ્રગવીયોરે, વાર તમે ધાયા અગાધુ મર્મ;
 દાસનાં દાઘલાંરે તમે સહી નવ શકોરે, શું મુતાઈ અગાધુ મર્મ. આધાર. ૩
 સોરઠને સધળુ રે હવજ હસાવિયોરે, હારને ધણી લાગી વાન;
 હજવાંને પડ્યાંરે સહુ હરખે ભરયોરે, વાર નહીં કીધું નાં કુમાર. આધાર. ૪
 ગુણલા સાંભળીનેરે પ્રમુદિ નવ શકોરે, એકલા રો કરોરે વિલાસ;
 દિન જાણીનેરે અમને દયા કરોરે, પુરો અમ અમળા કેરી આશા આધાર. ૫
 વિનતિ અમારીરે સીમી તમે સાંભળોરે, જોજી તમે ભકતવસ્તવ ભગવાન;
 કરજોડીનેરે કરેછે વિનતિરે, માન આઈ માગે છે રે માન. આધાર. ૬

પદ ૭૨ મું. રતનઆઈ કહેછે.

દામોદર દિનનેરે દરશન દિજોરે, વાલા તારો મહેતાજીરે દુભાય;
 જન્મોજનમનોરે દાય તમારોરે, શામળિયાજી કિધિ છે જહુ સદાય. દામોદર. ૧
 નરસૈયાનેરે મંડળિક મારશેરે, તમે પહોડયા રાધાજીને ઘર;
 ગોપીયોની સાધેરે પ્રમુજ રંગે રમેરે, સ્વામી તમ સૌવકનીશા પેર. દામોદર. ૨
 પ્રિતલડીના આંધારે પ્રમુજ પધારજોરે, આયોજી રમિયે રાસ વિલાસ,
 મોગરાની માળારે લેતા આવજોરે, પુરો અમ અમળાકેરી આશા. દામોદર. ૩
 અઘાંડે તો ભરકરે અમો જુલાં પડ્યાંરે. પામ્યાં શ્રી ગોકુળમાં તો હમ;
 નરસૈયા સાધેરે લઈ રહ્યા રસજુરે, તેમાં નહિ સરે શામળિયાજી કામ. દામોદર. ૪
 જુઠાંનેવનમારે લાડ લગાવીયાંરે, તેવી પ્રજુ પુરો અમારી આશા;
 વિઠલજી વિનતિરે જો નહીં સાંભળો રે, અમો છઈએ તમારાંરે દાસ. દામોદર. ૫
 દિન જાણીનેરે અમને દયા કરોરે, નરસૈયા મુકે છે રે માન;
 એ છે વિનતિરે રતનઆઈનીરે, શામળીયાને કરેછેરે સાન. દામોદર. ૬

પદ ૭૩ મું. કાનઆઈ કહેછે.

શામળિયા રનેહિરે અમઘેર આવજોરે, કહું મારા મનડા કેરી રે વાત;
 મોગરાની માળારે ભરકતી લાવજોરે, રસિયા જીવો વિનિ ગઈ મધી રાત. શામ. ૧
 કોડતો કૃનજીરે કામનીના પુરવારે, આયોજી સમા મધ્ય મહારાજ;
 મહેતાજીનેરે મંડળિક મારશેરે, લક્ષ્મયર જાશે તમારીરે લાજ. શામળીયા. ૨
 હાર ન આપ્યોરે અતિ હજવાં પડ્યાંરે, તે તમને કેમ ગમેછે નાથ;
 વિનતિ કરીનેરે કાન તમને કહુંરે, જુઠાંને આવી જાતો હાથ. શામળિયા. ૩
 પ્રિતલડી બધાણીરે પ્રમુ તમથી ધણીરે, અમો બીજા કોની કરીએ આશા;
 વેળા તો વિનિછેરે જાગી જુઓ જાડવારે, આસનથી ઉઠો શ્રી મનીનાશ. શામળીયા. ૪
 વિલંબ કરવાથીરે વાત વજુશિ જશેરે, પ્રિતમજી પધારોને આચાર,
 કાનઆઈ કહેછેરે મોહનજી માનીયેરે, હરિ મારા નોધારાના આધાર. શામળિયા. ૫

પદ ૭૪ મું. પાનઆઈ કહેછે.

મારા જહુપતિ જાડવારે વિનતિ સુજોરે સુજોરે વિશવધાર;
 શરણ તમારેરે જુ' હું શ મળારે, તોયે વાલા કેમ નહિ કરો વાર. મારી. ૧
 સલા સહુ રૂપતાંરે હાર આપીયેરે, બીરદ પાળોને પોતાજી શામ;
 સહાય સૌવકની કોડે કીજયેરે, મહેતાજીના મનની પુરો હામ. મારા. ૨
 ગોકુળમાં ગીરધારીર રક્ષા કરી ગાયનીરે, ગોપીયાને ધણાં લગ્યાં લાડ;

તેમ અહેતાનજનીરે આશા પુરીએરે, અખળા માત્ર તામારેરે પાડ. મારા. ૩
જગમાં જનમીનેરે અમો જુલાં ફર્યાંરે, નિજ ભક્તી કરીને પાખ્યા ઠામ;
બાંહથ અહયાનીરે લાજ બધી નાથનેરે, પ્રિત કરી તમજુ મુંદરશ્યામ. મારા. ૪
તમારે જગતમારે ભક્તો અનેક છેરે, અમારે તો એક તમે ભગવાન;
પાનખાઈ કહેછેરે પ્રજુલ પધારીધરે, વહાલા હાર આપીને તમો માન. મારા. ૫

પદ ૭૫ મું રાગ માર. મુરસેના સખી કહે છે.

શ્રીજી મારી વિનતિરે, તમે સાંભળો સારંગ પ્રાણરે;	
સંકટ તમને શું કહું વાલા, તમોછો ચતુર સુજાણ.	શ્રીજી મારી ૧
દાસને દુઃખ છે દોહલાં, તે કેમ સહોછો મહારાજરે;	
વિલંબ ન કીજે નિઠા, હવે ગઈ સેવકની લાજ.	શ્રીજી મારી ૨
અમો હળવાં પડ્યાં દામોદરા તો, તારા ગુણ કોણ ગાયરે;	
ખરદ ન રાખો જુદરા, તો અમે કેમ છવાયરે.	શ્રીજી મારી ૩
સજ સે ન થાએ શામળા, તમે લોગળ લાગો આજરે;	
હાર આપો હરિ દાસને. જેમ જય મંડળિકની લાજરે.	શ્રીજી મારી ૪
અમવિના તમે એકલા, પ્રજુ શો કરશો વિલાસરે,	
પરસ્પર છે કાનજી, અમને તમારી આશરે.	શ્રીજી મારી ૫
જળહળતા છે સામમુંદરવર, અમો છધએ તમારી નારરે;	
નેહ વિના નારી કેમ રહે, કાંઈ કરો મન વિચારરે.	શ્રીજી મારી ૬
સ્વામી શે નથી જાણતા, મન ઉતારોને રીસરે;	
અપરાધ અમારો ક્ષમા કરો, નામે મુરસેના રીશરે.	શ્રીજી મારી ૭
અમો અખળા તમને નમું, અમને કરો પસાયરે;	
ન-સધયાને ઉગારી લીજો, ત્યારે હશિયા વધકુંઠરાયરે.	શ્રીજી મારી ૮
મુરસેનાની વિનતી, સાંભળી દામોદર રાયરે;	
આસનથી હરી ઉઠિયા, દાસને કર્યો પસાયરે.	શ્રીજી મારી ૯

પદ ૭૬ મું.

મુરસેનાની વિનતી જાણીરે, આસનથી ઉઠ્યા સારંગપ્રાણીરે,	
જળહળતા બ્રહ્મ તે આવેરે, સખી હરખ ધરીને વધાવેરે.	મુરસેનાની ૧
સઘળી બાધને બિડિ આપીરે, રિસે બળયા તે સઘળા પાપીરે;	
નવ જાણે નરસધએ વિચારરે, આવ્યો મંડપમાં કેવ મે રારે	મુરસેનાની ૨
મુખે બોલ્યા તે શ્રી જુગદીશરે, નામી સર્વ સખીને રીશરે;	
તમારી રૂપિત સહિ નવ જાયરે, એમ બોલ્યા તે જાદવરાયરે.	મુરસેનાની ૩
સર્વ સખીને દિધું આલીંગનરે, દિન વચન બોલ્યા જગજીવનરે;	
સર્વ સખીને શમ પ્યા હારરે, નેયણે વહેછે જળની ધારરે.	મુરસેનાની ૪
તમે શાને કરો વિલાપરે, હાર અરજુ આપો આપરે;	
તમો વેચો તો વેચાઉરે, કાથે તાંતણે બાંધ્યો આવુરે.	મુરસેનાની ૫
બ્રહ્માદીકને વશ નાહ થાઉરે, વેદ વિદ્યા હોએ ત્યાં ન જાણુરે;	
એવું બોલ્યા શ્રી જુગદીશરે, નામી સર્વ સખીને રીશરે.	મુરસેનાની. ૬
એને મન ધણો અભિમાનરે, ત્યાંથી દુર સદા ભગવાનરે;	

હું તો સત્ય વચનજ આપુંરે, હું તો લગ્ન સેવકની રાખુંરે. મુરસેનાની ૭
 તમે જેરે મામે તે આપુંરે, તમ વચન ઠી ન ઉઘાપુંરે;
 તમને કહું વિસ્તારી વાતરે, મહેતાજીની વધારે ખ્યાતરે. મુરસેનાની ૮
 માટે કહેને કેદારો ગાયરે, તે વિના નહિ હાર અપાયરે;
 હું તો જમ બેશું આસનરે, સત્ય માનજે મુજ વચનરે. મુરસેનાની ૯
 તમે પ્રાણુધડી છે ખ્યા-રે, કાણુ એક ન મુક ન્યાર રે;
 એમ બોલ્યા દામોદર રાયરે, મહુ સખીઓને હરખ ન માયરે. મુરસેનાની ૧૦

પદ ૭૭ મું રાગ આશાવરી.

સખીયારે જ્યારે હરખજ પાગી, ત્યારે રિઝયા સારંગપાણીરે;
 હરી હરી વચન શ્રીમુખ બોલ્યા, ધન્ય ધન્ય છે વેળુવ વાણીજી. સખીયો. ૧
 કુંવરબાઈ કહે કરજોડી, સાંભળો મારા તાતજી,
 દામોદર રાયને ઘણો વહાલો છે, કેદારો સાક્ષાતજી. સખીયો. ૨
 બીરીવધારી ને કુંજ બીહારી, તે સાથે છે હોજી;
 દામોદરજી પ્રીત બંધાણી, છે રાગ કેદારાની જોડજી. સખીયો. ૩
 મહેતાજી મન સ્થીર કરી રાખો, નહી મુકે નાથ તમારોજી;
 દામોદરરાયને ઘણો વહાલો છે, તે ગાઓને રાગ કેદારોજી. સખીયો. ૪
 મહેતાજી કહે પુત્રી મહારી, દેવાળીયા કહેવાઈએજી;
 સાઠ રૂપકાં ઘરેણે મુક્યા છે, માટે કેનો કેદારો ગાઈએજી. સખીયો. ૫
 ધરણીધર મહેતાજીને મંદીર, ખત લખીને આપ્યુંજી;
 તે રૂપકાં આપ્યા વિના જો, ગાઉ તો જમ કાપુજી. સખીયો. ૬
 અઠક સાંભળી મહેતાજીની, સમન્થ સારંગપ્રાણીજી;
 કેદારો મુકાયા બોલ્યા, પ્રીત પુરવની જાણીજી. સખીયો. ૭

પદ ૭૮ મું. રાગ કલેરો.

કેદારો મુકાવાને બોલ્યા, તે ભક્તવત્સલ ભગવાન સ્વરૂપ;
 ધરણીધર મહેતાજીને મંદીર, લઈ ચાલ્યા મહેતાજી સ્વરૂપ. કેદારો. ૧
 ધન આપી ખત માગીરે લીધું, મહેતાજીનો મહીમા વધારયોરે બહુ;
 ધરણીધર નાગરને ઘેરે, એક અપાંગળી હતીરે વહુ. કેદારો. ૨
 તેને ઘેલી કહી સહુકો બોલાવે, તેને મંદીર પધારયા ભગવાન;
 મસ્તક હાથ મુકીને ઉઠાડી, તેણે રૂપ કીધું લક્ષ્મીજી સમાન્ય. કેદારો. ૩
 એક પંથ બે કારજ કરીને, હરી આંખ્યા જીનાગંઢ મોખર;
 મહેતાજીને બોલે ખત નાખ્યું, અંત્રીક્ષ રહીને દેવ મોરાર. કેદારો. ૪
 તેરે શીપાતે સરવે દીકું, મંડળીક પાસે મામે માન;
 નરસેયો ઈશ્વરનો શેવક, કહ્યું કરો હઠીલા જંજન. કેદારો. ૫
 અન્ધોઅન્ધ મહુ વાત કરે છે, ખત આપ્યું દામોદરરાય;
 નરસેયાને મંદીર મોકલો નહીતો આપણો મહીમા જાય. કેદારો. ૬
 તળાવેથી તતક્ષણ આંખ્યા, કહે ધરણીધર સાંભળો રત્ય;
 હરીના જન હરી સરખા જાણો, મહેતાજીને લાગો પાય. કેદારો. ૭

૫૬ ૭૬ મું.—રાગ સારંગ.

કવારીકાં પહોત્યા કમળાપતિ, રામાનંદ પ્રથે કહે વિનતી;
 તમે જુનાગઢ લગી વેગે જાઓ, નરસઈયા નાગરને કરો પસાવો; દવારિકાં. ૧
 આવ્યા રામાનંદ સભા ભાજર, એવે ધરણીધર કહે છે વિચાર;
 મેહેતાજીને રૂપે આવ્યા ભગવાન, અપાંગ વહુ કીધી લક્ષ્મી સમાન. દવારિકાં. ૨
 અથ આપી ખત લીધું હરી, ધરણીધર વાણી આચરી;
 શ્રીપતિ સાંભળીને દોલગિર થયા, મંડળીક રાય વિચારી રહ્યા. દવારિકાં. ૩
 અન્યોઅન્ય વારતા આચરે, વૈષ્ણવ સાથે દેષ કોણુ કરે;
 દક્ષણવંત ગંગાદક ભર્યો, નરસૈનાગર વૈષ્ણવ ખરો. દવારિકાં. ૪
 ગાયે રતન ગળાણું રાય, રતન જડે ને જીવે ગાય;
 એવી પ્રિત કામોદર ક્યાંથી કરે, ભાગી ભોગળ હાર કંઠે ધરે. દવારિકાં. ૫
 તે માટે મહેતાને મોકલો ઘેર, બ્રાહ્મણશું નવ કીજે વેર;
 વેર કિધે નવ થાયે ભણું, તે માટે કહિયે એટલું. દવારિકાં. ૬
 એમ સભાજન સરવે કહે, તે તો મંડળીક સરવે લહે;
 પ્રખલ પ્રધાન વિચારે પેર, નરસૈયાને મોકલીએ ઘેર. દવારિકાં. ૭

૫૬ ૮૦ મું.

રામાનંદ સંન્યાસી એણી પેરે કહે, એ કથા અધવચ નવ રહે;
 કોઈ કોઈની કુદી પક્ષ કરે, તે સંન્યાસી નરકે સંચરે. રામાનંદ. ૧
 વૈષ્ણવ જનને નિંદે જોહ, કુલીપાક પડે નર તેહ;
 પાંડ પુર નગર છે એક, તેમાં નામો ભક્ત વિસેક. રામાનંદ. ૨
 નામ દેવને હરિશુ પ્રિત, રામાનંદ કહે શુભરીત;
 બ્રાહ્મણે આણી મરતક ગાય, લઈ આંધી મુલતાન સભાય. રામાનંદ. ૩
 નામદેવે સજીવન કરી, તુલસિ માળા કંઠે ધરી;
 નામદેવે નર હરિગુણ ગાય, આવ્યા સમરથ વધકુંઠરાય. રામાનંદ. ૪
 જુઠા લોક સહુ જોઈ રહ્યા, વૈષ્ણવ જન તે સાચા થયા;
 ભગત જગતને આદથી વેર, પ્રભુ સેવકની જાણે પેર. રામાનંદ. ૫
 પ્રહલાદજી પર કોપ્યો તાત, વિલિષણુને વીરે કીધી ભાત;
 અમરિપને દુરવાસા કોપીયો, ધ્રુવ બાળક તે વનમાં ગયો. રામાનંદ. ૬
 ત્યાં મળિયા રૂપિ નારદરાય, આપી મંત્ર કર્યો વિદાય;
 તેણે ધરણું હરીતું ધ્યાન, પ્રસન્ન થયા પોતે ભગવાન. રામાનંદ. ૭
 ભક્ત બહીને શુધ લીધ, ધરણીને તો અવિચળ કીધ;
 મુધનંવર ઉગાર્યો હરી, તેલ કઢાને ટારી કરી. રામાનંદ. ૮
 પંચાળીનાં ચુરયાં ચીર, તે તો પોતે હળધર વીર;
 માટે મહેતા તમને કહું, સંસાર ચરિત્ર હું સઘળું લહું. રામાનંદ. ૯
 હાર લીધાવિના જાઓ ઘેર, તો વૈષ્ણવની ભાજ રહે શી પેર;
 ભાગી ભોગળને આપો હાર, ત્રીજીવન વરતે જયજયકાર. રામાનંદ. ૧૦
 નિજ શરણને બેસી મહારાજ, ઠામ ઠામ જનની રાખે ભાજ;
 રહો વિદ્યાસે આણે ઠામ, હવે ડગમગ શું આવે કાજ. રામાનંદ. ૧૧

મહેતા તમારી ભક્તિ ખરી, હાર આપશે હેતે હરી;
રામાનંદ એણી પેરે ઉચરે, મહેતાજી મન હરખજ ધરે.
કેદારો આલોખીને ગાય, સર્વ સખીને આનંદ થાય;
જય દામોદર જય રણછોડ, નિજ ભક્તના પુરો કોડ.

રામાનંદ. ૧૨

રામાનંદ. ૧૩

પદ ૮૧ સુ' રાગ કેદારો.

મારો વાલોજી રાગ મુકાવીને આવ્યા, મહેતો ખત વાંચીને ખુખારેજી;
નાથે કુદેને તાલ વજાડે, મારો વાલોજી નવ વીસારે.
મધુરે સ્વરે કેદારો ગાયો, મારો ગોરીયો ગમણો આવ્યોયેરે;
ધમકે ધુધરી ભરપુર વાજે, માહારો રાગ કેદારો મુકાવ્યોયેરે.
પ્રગટ થાઓ પાતળીયા સલામાં, મુઠ ને આપો હારેરે;
આવો છળીલા શાઈકું દીજે, શાને લગારો વારેરે.
મલપતા મંદીર આવો, જાણો કાનદયાળરે;
સભા સર્વ દેખતાં કાનુડા, મારી કંઠે આગેપો માળરે.
એમ કહી ખત મસ્તક મુક્યું, સખીઓ થાવો સાવધાનરે,
જયજયકાર બોલે નરસંધો, સર્વ સખીયો કરે ગાનરે.

મારો વાલોજી. ૧

મારો વાલોજી ૨

મારો વાલોજી. ૩

મારો વાલોજી. ૪

મારો વાલોજી. ૫

પદ ૮૨ સુ'—રાગ પ્રભાત.

દામોદર દિલમાંહે વિચારે, મહેતો લગત છે મહારોરે;
ક્ષણ એક મુજને નવ વિસરે, ગણે પ્રાણુથી પ્યારોરે.
એમ વિચારી ગયા અલગેતો, ધરણીધરને ઘેરે;
કેદારો મુકાવી લાવ્યા, મુગતે જાણી પેરે.
ખત લાવીને બોળે નાંખ્યું, તે તો સરવે જોયુરે;
મહેતો મનમાં રાજ થયા બહુ, જોતાં મનડં મોહુરે,
તમે કોડેથી કેદારો ગાયો, તે તો મુજને લાવ્યોયેરે;
ઊપમા આપી મુજને બળદની, ગોરીયો ગમણો આવ્યોયેરે.
માટે આસન જઈને બેસું, છાને લાગે વારેરે;
કુવો ગણીયો મુજને મહેતે, કેમ આપું હવે હારેરે.
રીસ ચડાવી આશન બેઠા, શ્રી દામોદર રાયરે;
તે તો મહેતાજીએ જાણ્યું, હવે રી પેર થાયરે.
મહેતાજી કહે સુણો મોહનજી, રીશાઈને ક્યાં જાઓયેરે;
જય જતા લગી નવ છોડું, સહાય શામળીઆ થાઓયેરે.

દામોદર. ૧

દામોદર. ૨

દામોદર. ૩

દામોદર. ૪

દામોદર. ૫

દામોદર. ૬

દામોદર. ૭

પદ ૮૩ સુ'.

ભાગ્ય ભોગળ શામળિયા સાધી, ગેસડા મુકાવોને ગોવાળારે,
આહિરને આવડો શા અટકો, આપો મોગરાની મીળારે.
હવે ગાળ નહિ દઉં ગોવીંદજી, ક્ષમા કરો અસ્સાધરે;
શિવ વિરચી તારો પાર ન જાણે, તે શું કર્યો મેં વાઢરે.
મુક સનકાદિક ધ્યાન ધરે છે, તે તું નંદ કુમારરે;
લક્ષ્મીવર મેં ઠહ્યો તુજને, લંપટ વારમવારરે.
સેવક જનના બોલ્યા સાચું, બોધ્યો નહીં જહુનાથરે;

ભાગ્ય. ૧

ભાગ્ય. ૨

ભાગ્ય. ૩

અવગુણ ભરીયો પણ હું તારો, હેતે ઝાલો હાથેરે. ભાગ્ય. ૪
 સુધ જુધ લજ્યા પ્રેમી જનમાં, નવ રહે લગારરે;
 પ્રેમ વચનમાં જે બોલાયું, વિહલ વારમવારરે; ભાગ્ય. ૫
 ગુણસાગર છે ગિરીધારી, બાનાની પત રાખોરે,
 મહેર કરી મહારાજ મુજપર, દાસને દરસન દાખોરે. ભાગ્ય. ૬
 આવો આલિંગન દીજે મારા વાલા, સુંદર મુખડું નિહાળુરે;
 લણે નરસૈયો રજની વીતી, થયું ત્રલોકમાં અજવાળુરે. ભાગ્ય. ૭

પદ ૮૪ મું.

ભાગ્ય જાગ્યરે જદુયતિ, રજની વિહાણી;
 મંડળીક મુજને બહુ ખીવરાવે, જીવન દેવો જાણી. ભાગ્ય. ૧
 અરૂણ ઉદયની વેળા થઈ છે, હરણી તો આથમી;
 દીપક જોતો ઝાંખી થઈ છે, કહું મસ્તક નામી. ભાગ્ય. ૨
 વલોણાં વાળે ને ઘંટીઓ ગાળે, પ્રેમદા ભરે પાણી;
 કેસવજી તમે કેમ ન આવ્યા, કોણે બાંધ્યા તાણી. ભાગ્ય. ૩
 મછકંદને કુંભકરણ જાત્યા, તેની ઊંઘ તને આવી;
 આજસુ કેમ બન્યા અલબેલા, શું બેઠા રીસાવી. ભાગ્ય. ૪
 દીનબંધુ છે દામોદરજી, હાર હરી આપો;
 નરસૈયો કહે નાથજી માહરાં, કષ્ટ તમે કાપો. ભાગ્ય. ૫

પદ ૮૫ મું.

ખત વાંચતાં હું 'ખુ'ખાચો, તેની તમને ચડી છે રીસરે;
 સેવકના અપરાધજ સામું, શું જીવો જગદીશરે. ખત વાંચતાં. ૧
 શ્રીપતી સહાય કરો સેવકની, વેળા થઈ છે ઝાઝીરે;
 મોગરાની માળા લઇને પધારો, મહેતાજી થાયે રાજીરે. ખત વાંચતાં. ૨
 ઉઠો ઉઠો હરી થયું અજવાળું, ખોટી ન થાઓ પળ ઝોકરે;
 પ્રીતમજી પ્રેમથી ભેડું, મુકી દા હરી ટેકરે. ખત વાંચતાં. ૩
 એવું મુણી ઉઠ્યા અલબેલા, થયો ત્યાં બહુ કડાકોરે;
 જાણે મેઘ ગાળ્યો અશારો, એવો થયો ભડાકોરે. ખત વાંચતાં. ૪
 મોહનજી કહે મુણો મહેતાજી, અંતર નથી તમ સાથેરે;
 પ્રીત કરી પુજને પરાવું, હાર હું મહારે લાથેરે. ખત વાંચતાં. ૫
 પુજ વિના મહારે નવ ચાલે, હું પુરં તારી આશરે;
 એમ કહીને બંને ભેટ્યા, નરસેને અવિનાશરે. ખત વાંચતાં. ૬

પદ ૮૬ મું. રાગ વસંત.

કમાડ કડકડિયાં ને ગગન ગડગડિયાં, મંડલીકનાં મંદીર;
 ભોગળ ભાગીને તાળારે ડુટ્યાં, પધાર્યા શામશરીર. કમાડ કડકડિયાં ૧
 ખળભળિયાં ઘડકોશીસારે, પડે પાળ પગાર;
 માઠા હર સભાથી સર્વકેસ, થઈ રહ્યો હાહાકાર. કમાડ કડકડિયાં. ૨
 આરનથી ઉઠ્યા અવિનાશી, આવ્યા સભા મોજરે;
 સભા સરવે દખતારે, આપ્યો મહેતાજીને હાર. કમાડ કડકડિયાં. ૩
 .. ચીતાંખર પ્રીતે આડાડયું, આપી કાને કુંડલ જોડ;

મસ્તક મુગર સમરપી નાથે, જયજય ઓ રણુછાડ.
મુખ મારલી મધુરી વળાડે, દિનોનાથ દયાળ;
રંગીલો છળીલો છાગાળો વાલો, તે લે ભમરી કરતાળ.
જયજયકાર જોલે સહુ સખીયો, ધન્ય ધન્ય જોકુળ રાયુ;
નરસયાને ફરીફરી ભેટે, હેડે હરખ ન માય.

કમાડ કડકડિયાં. ૪

કમાડ કડકડિયાં. ૫

કમાડ કડકડિયાં. ૬

૫૬ ૮૭ મું—રાગ પ્રમાત.

આફડિયે જે દ્વાર ઉઘાડી, હાર ગોપાળનાથે દીધારે;
રાજા મંડળીક થરથર કાંપ્યો, એ મોટો અપરાધ કીધારે.
સન્યાસી સો વિસ્મય પામ્યા, વરત્યો હાહાકારે;
જેને જેવો તેને તેવો, કીઠો જેવ મોરારે.
નરસે આશ્રમે નૃસિંહરૂપ દીઠા, મુકુંદાશ્રમે મુકુંદરૂપરે;
અમ્બુતાશ્રમે અમ્બુનરૂપ દીઠા, માધવાશ્રમે માધવરૂપરે.
અલ્લુતાશ્રમે અલ્લુતરૂપ દીઠા, વિસ્વંભર વિચરૂપરે;
વિસ્વેશ્વર આશ્રમે વિચરૂપ દીઠા, કેશાશ્રમે કેશવરૂપરે.
રઘુનાથાશ્રમે રઘુનાથરૂપ દીઠા, ભીમે દિઠા રામરે;
રાજાની માએ ચતુરભુજ દીઠા, રાણીએ દીઠા મુંદરશ્યામરે.
શ્રીપાતપડિતે મુંદર રૂપ દીઠા; રીંચર દીઠા બ્રહ્મચારે;
બ્રહ્મભારથીએ બ્રહ્મ રૂપ દીઠા, પ્રસાદપુરીએ ત્રીપુરારે.
પ્રહંબ પ્રધાને પ્રોઠ રૂપ દીઠા, મડળિકે દીઠા કાળરે;
સભાએ દીઠા મુંદર શિરોમણુ, સજ્જને દીઠા બાળરે.
જોગી ધ્યાનીયે જ્યોતિ રૂપ દીઠા, કુંવરબાધે દીઠા પીતાયરે;
મેહેતાજીયે લટાળા છાગાળા દીઠા, શ્રંગાકુળના રાયરે.
અભયપાતને જેવો તેને તેવો, વ્યાપી રહ્યો કરજાચરે;
મેહેતાજીની કંઠે આરોપી, લેઈ મોગરાની માળરે.
રાગ રાગતું તાન મિસાવે, મોરલી મદનગોપાળરે;
જય જયકાર કહે સરવ કો, હરિ ભક્તવત્સળ પ્રતિપાળરે.
લોક સહુ રાજાને કહે છે, તમે મોટો અપરાધ કીધારે;
રામાનંદને રીસ ચડી બહુ, આપ રાજાને દીધારે.
પ્રભુના જનને તે બહુ પિડ્યો, કાંઈ ન વિચાર્યું આપરે;
તણુ જન્મ તું મલેચ્છ થઈને, ભોગવે તુજ પાપરે.
ત્યારે સુરસેનાએ હાથજ સાહ્યો, રાજાને આપ ન દીજેરે;
જેણે આપણું હુંડું કીધું હોય, નેતું રૂડું કીજેરે.
ત્યારે રાજા પસ્તાયો પોતે, આવી દંડવત કીધારે;
કુમતિયે મેં કાંઈ ન માન્યું, માહારો એકે અરૂથ ન સીધારે
આગળ સુવર્ણ બ્રહ્મ પોળો આપી, તે કથું ન અંબુ કામરે;
કળિયુગ માંડી હરિ ભક્ત મોહા, વળા નાનાયણુ નામરે.
એ વાત તે કેને કહીયે, મળ્યા પ્રધાન ને સતર સન્યાસીરે;
નારાયણુનો જન મેં દુર્યો, હેયે ન જોયું વિમાસીરે.

આફડિયે જો. ૧

આફડિયે જો. ૨

આફડિયે જો. ૩

આફડિયે જો. ૪

આફડિયે જો. ૫

આફડિયે જો. ૬

આફડિયે જો. ૭

આફડિયે જો. ૮

આફડિયે જો. ૯

આફડિયે જો. ૧૦

આફડિયે જો. ૧૧

આફડિયે જો. ૧૨

આફડિયે જો. ૧૩

આફડિયે જો. ૧૪

આફડિયે જો. ૧૫

આફડિયે જો. ૧૬

ત્યારે મેહેતાજી એણીપેર બોલ્યા, સાહી રાજનો સાથરે;
વાંક સઘળો છે તારી માતાનો, તેને પુછ તું વાતરે.
રાજ જઈ માતાને કહે છે, હવે શી પેર થાશેરે;
માતા કહે તેં કહું ન માન્યું, બુતોગઠ પુજ જાશેરે;
વળતો રાજ એણીપેરે બોલ્યો, આ સઘળો તારો વાંકરે;
સાન્યું કહેજે નીપજ્યું હોય તે, હું થમશ તારો રાંકરે.
વળતી માતા એણીપેરે બોલી, કહું હું શાળેં હુંયરે;
મલેચ્છ શેવકનું મુખ મેં જોયું, પેરે રથો જવ તુંયરે.
હુછ તજું મુખ જોતાં આવો, નીલવ નીપજ્યો તનરે;
કહું ન માન્યું પ્રથમ કોઇનું, પીડ્યા હરીના જનરે.
એયું સુણીને મંડળીક મનમાં, પસાવો બહુ આપરે;
નરસઈયાને પીડા પમાડી, તેથી પામ્યો આપરે.

આકૃતિયે જો. ૧૭

આકૃતિયે જો. ૧૮

આકૃતિયે જો. ૧૯

આકૃતિયે જો. ૨૦

આકૃતિયે જો. ૨૧

આકૃતિયે જો. ૨૨

૫૬ ૮૮ મું.

શ્રી દામોદરે કથા કરીને, નરસઈયા નાગરનો રાખ્યો રંગ;
સરવે શેવકના મુખને કારણ, રાય મંડળીક કીધો માનમંગ.
કો કહે કામીને કો કહે કપટી, પણ શેવકને તમારી આશ;
રાખી લાજ સલામાં સાચી, દુરીજન સઘળા કીધા નીરાશ.
કળીયુગમાંહે પ્રત્યક્ષ દીકું, નરસઈયાને છતાડ્યો હોડ;
કાને કુંળ ધાલ્યાં મેહેતાને, પીતાંબર આપ્યું કરી છોડ.
એ જર જાતે કાંઈ ન અણ્યું, વૈષ્ણવ સાથે કીધો વાદ;
પ્રજા જનો સહુ એણીપેરે કહેછે, ઉતારથો હરીએ એનો નાદ.
જયજયકાર હવો શેરઠમાં, મેહેતાને આપ્યો હારજ હરી;
મંડળીકરાયનો મમત હરીને, નરસઈયા નાગરની રક્ષા કરી.

શ્રી દામોદરે. ૧

શ્રી દામોદરે. ૨

શ્રી દામોદરે. ૩

શ્રી દામોદરે. ૪

શ્રી દામોદરે. ૫

૫૬ ૮૯ મું.

મારા ઠાકોર દામોદરે, મારી સાર કરી સંભારીરે;
વધકુંઠથી વેગે આવીને, આપ્યા હાર ઉતારીરે.
ભક્ત જનને વાલે લાડ લહાવ્યાં, સદાય છે મુખકારીરે;
અનેક ભક્ત આગે ઉદ્ધાર્યા, કૃપાકરી મુસારીરે.
નૃપતિ નીત્ય દાન દેતા મુવલ્લિતું, નહાતો ગંગા નીરરે;
પણ વધજીવથી દ્વેષજ કરતો, તેથી પામ્યો કલંક મારીરે.
સુક સુપ્નકાલીક મુનીવર નારદ, નીમ ચતુરમુખ ગાયરે;
હનુમાન સરખા તાલ ધરે તોએ, હરિચુણ કોણ ન ગણાયરે.
બેની સોત્રો મુરીનર ઇચ્છે, સહજ અડચારી ધાયરે;
અમર ઇંદ્રાદીક ગાંધર્વ અપ્સરા, અણુ શ્રી હરીના ગાયરે.
• આમરૂં મોહને કીધું, આપ્યાં વસ શશુગારરે;
મંડળીક દેખતાં મહારાજે મુને, હેતે દીધો હારરે.
સોરઠ જન જોવાને આપ્યાં, પોહોમ્યા મનના કોડરે;
• સકળ સમામાં લજ્જા રાખી, નરસઈયાને છતાડ્યો હોડરે.

મારા ઠાકોર. ૧

મારા ઠાકોર. ૨

મારા ઠાકોર. ૩

મારા ઠાકોર. ૪

મારા ઠાકોર. ૫

મારા ઠાકોર. ૬

મારા ઠાકોર. ૭

કળીશુભ માંહે કઠણ માનવી, પામર કેને ન પતીજેરે;
ભણે નરસંધ્યા રુણે નારાયણ, અંજ સરણ રાખી લીજેરે. આરા ઠાકાર. ૮
પદ ૯૦ મું.

શ્રી દામોદરે કીધી દયા જે, મુગટ સહિત તુને આપ્યો હાર;
આશુખંધને બેરખાં આપ્યાં, ત્રિજીવન પરચો જયજ ચકાર. શ્રી દામોદરે. ૧

રાગ તું ઘેલો ધયોજે, ખડગ લખને આપ્યો સંગ;
રસીયાજી મું રંગે રમતાં, રમાપતીધે રાખ્યો રંગ. શ્રી દામોદરે. ૨

શા શા શુણ ગાઉ ગાવિંદના, ઠામ ઠામ રાખી મુજ લાજ;
અકળ ન થાય એ અલભેલો; સારે સેવક જનનાં કાજ. શ્રી દામોદરે ૩

જે જન સેવે સાચા મનથી, તે ત્રીકમજી જાણેરે;
લીલ પડે જ્યારે સેવકને, સહાય કરે તે યાણેરે, શ્રી દામોદરે. ૪

સમજન સરવે સાચું માનો, એ હરી દીનક્યાણરે;
નીજ સેવકની લજ્યા રાખી, કંઠે આગેપી માળરે. શ્રી દામોદર ૫
પદ ૯૧ મું.

શ્રી દામોદરના શુણ ગાતાં, નરે કો કુળીયા ન હોપરે;
સદા શામળીયો શરણે રાખે, સન્મુખ આવી જોયરે. શ્રી દામોદરના. ૧

મુરખ મુઠ હીડે રહવડતો, નવ જાણે હરીના મર્મરે;
અમરણ કરતાં તરતજ આવે, પાતે પુરણ પરબદાર. શ્રી દામોદરના. ૨

છેલ છળીલો ને છોગાળો, નિત્ય નિત્ય તેને ભજીએરે;
મંડળીક માન ઉતાર્યું જેણે, કહો કેમ તેને તજીએરે. શ્રી દામોદરના ૩

મુખ દાતાની પુર્ણ કૃપાથી, અવિચળ પદ હું પામ્યોરે;
નરસંધ્યાના સ્વામીને જોતાં, ભવ ભય સધળો વામ્યોરે. શ્રી દામોદરના. ૪
પદ ૯૨ મું.

વાલાના શુણ શાશા કહુરે, અવસરે આવી રાખે લાજ;
પતિત પાવન હરી નામ તમારું, પ્રગટ થાયો છો ભક્તને કાજ. વાલાના. ૧

કૃપા કરી મુને હારજ આપ્યો, મંડળીક રાય થયો મન ભંગ;
સભા સધળી આશ્ચર્ય પામી, કૃપા તમારી પરમાનંદ. વાલાના. ૨

સાચી પ્રીત કરે જે હરીશું, તેના મનના પુરે કોડ;
પ તમે નરસંધ્યાને, ભક્ત વત્સલ પ્રભુ શ્રી રણછોડ. વાલાના. ૩
પદ ૯૩ મું.

કર જોડીને દાસ વિનવે, હું શાંત કૃપાએ મુખ પામ્યોરે;
ભક્તના ચર્ણની રણપ્રતાપે સકળ વેદના વામ્યોરે. કરજોડીને. ૧

અલપ બુદ્ધિ અજ્ઞાની હતો હું, દેખા દેખી ચાલ્યોરે;
સાધુ સમાગમનીસદિન કરતાં, હરજીએ હાથજ ઝાલ્યોરે. કરજોડીને. ૨

પ્રભજન સહુ ચરણે નમીયા, નગર તણા જે વાશીરે;
ભણે નરસંધ્યા શ્રી હરી સેવો, રણશે ભવ દુઃખે ફાંસીરે. કરજોડીને. ૩
પદ ૯૪ મું.

ઓળંભો અકળ નહીં ભય મહારો વાલો, ઓળંભો શ્રી ગોકુળ રાયરે;
કૃપા સાગરે કૃપા કરીને, કીધી મહારિ સહાયરે. ઓળંભો. ૧

ઓળંભો ફૂવ પ્રહ્લાદ વિલિપણ, અમરીશને હનુમાનરે;

અકૂર ઓપવ વિપ્ર સુદામા, વિહર ભક્ત યરદાનર.
 ઓળંભો વેગે ધરપદ તનયા, ચરણે અદુલ્યા તારીર;
 કૃપાભનું ચંદન આગી લીકું, ગોકુળ રાખ્યું મુરાલીર.
 ઓળંભો વેગે વ્રજ વિનતા, તારણ તરણ ગીતી તારીર;
 ઓળંભો પ્રીત કરી જે ભક્તે, લીલા કુંજવિહારીર.
 શાંદીપને સુત આણી આપ્યો, વેદ વદે એમ સાચુર;
 મારો ઠાકોર એજ દામોદર, આહોનીશ એને જાચુર
 ભક્તવત્સલ સદા હરી દાતા, લીનાનાથ કહાવેર;
 નરસંધ્યાના સ્વામીને સમરતાં, પુનરપી જનમ ન પાવેર.

પદ ૯૫ મું.

નીરખી લોક નગરના હરખ્યા, ધન મેલેતાનો અવતારર;
 મહીપતી આવી ચરણે લાગ્યો, કરે હરખે ઓછવ નરનારર.
 અમે અખુધ મુરખ અજ્ઞાની, ખોટી કદા રસનવની વાતર;
 સ્વામી શેવકમાં લિન્ન ન હોયે, સૂતી સ્મૃતિ બોલે વિખ્યાતર.
 જીવીલાજના વાલા જે જન, તે સાથે ન કરવો દેશર;
 સાચુ પાસુ સામળીયાનું નીરથે, લખ્યો મદે નહી લેખર.
 દુરીજન સખળા દુખજ પામ્યા, જેણે કીધાં કુળં કર્મર,
 ભણે નરસંધ્યા તેમ સુકૃત કરો સહિ, શ્રી વરણીધર રાખે ધર્મર.

પદ ૯૬ મું.

ધન્ય તું ધન્ય તું એમ કહે શ્રીહરી, નરસંધ્યા તું મારો ભક્ત સાચોર;
 મેહેલી પુરુષાતન સખિને રૂપે થયો, તારો પ્રેમ જોઈ હું રાચોર.
 મુજમાંને તુજમાં ભેદ નહી નાગરા, માન્ય તું વેદ વાણીર;
 હજ પતીત માહારી નથી તુજને, આગતાં મોકલ્યું ટાહાડું પાણીર.
 મામેર કીકું તે કેમ ગયો વીસરી, હાર આપ્યો તે પ્રત્યક્ષ ભુપર;
 ચક્રે ભુવનમાં તુજ સમે કો નહી, માહર તાહર એક રૂપર.
 તાહરો અક્ષર ગાયને સાંભળે, કૃપા સહિત પવિત્ર થાએર;
 ભણે નરસંધ્યા મીકું બોલી શું રીઝવો, કર જોડી કૃષ્ણજી સમ આએર.

પદ ૯૭ મું.

ધન્ય તું ધન્ય તું એમ કહે શ્રી હરી, ત્રીગુણ રહીત મન થયુરે તારું;
 કોટી બ્રહ્માંડનો પતિ કરે વિનતી, નરસંધ્યા આન્ય તું વચન માહારું;
 બ્રહ્મા શંકર શુક સનક આદે જતી, શેષ નારદ ધર ધ્યાન મારું;
 મન કર્મ-વચને તું અનુસરે, કોટી સુકતી તારે ચરણે વારું.
 જેવી વ્રજ સુંદરી તેવો તું નરસંધ્યા, નીરમળ મને મારો જશ ગાયો,
 રાશ કીમ કરી તુજને મેં દાખવી, હાર આવવાને હું હોંસે થાયો.
 વ્રજ લીલા મધ્ય કેલીમાં કાનજ, પુરેષ નામે કોઈ પાસ નાવે,
 આંધ એ શ્રીહરી વ્રજ વિનતા ખરી, નરસંધ વિના લાડ કુણ લગાવે.

પદ ૯૮ મું.

સંસારનો ભય નિકટ ન આવે, કૃષ્ણ ગોપાલને ભજતાંર,
 •• ત્રીવીધી તાપ રૂપે સદુ તનના, મોહ માયાને તજતાંર
 સંસારનો. ૧

પૂવની દ્રઢ ભક્તીને જાણી, અવીચળ પદવી આપીરે,
ભક્ત પ્રહ્લાદ ઉગારી લીધા, જનમ જરા જડ કાપીરે. સંસારનો. ૨
જે જન સાધા ભાવ રાખી, જયે શ્રી જગદીશરે;
સાવણગત રાખે સામળીયા, કાપે સઉ કલિમયરે. સંસારનો ૩
શ્રી હમોદર જેવો દાતા, જગમાં ન મળે કોયરે,
નરસંધ્યા કહે નીશાદીન જપીએ, સઘળ કારજ સીધ હોયરે. સંસારનો ૪

પદ ૯૯ મું.-રાગ કલેરો,

મેહેતાજી અને દેડ લોકોના પ્રસંગ વિશેનું પદ.

ગીરી તલાટીને કુંડ દામોદર, ત્યાં મેહેતાજી નાચા જાય,
દેડ વરણમાં દ્રઢ હરી ભક્તી, તે પ્રેમ ધરીને લાગ્યા પાય. ગીરી તલાટીને. ૧
કર જોડીને પ્રાર્થના કીધી, વીનતી તણાં ચહુ વધારે વચન,
મહાનપુરૂષ મહારી અરજ એટલી, મહારે આંગણે તમે કરો કીરતન. ગીરી તલાટીને. ૨
પ્રેમ પદારથ અમો પામીયે, વામીએ જનમ મરણ જંગળ,
કર જોડતામાં કરૂણા ઉપજ, મહેતા વધજીવ પરમદયાળ. ગીરી તલાટીને. ૩
પક્ષાપક્ષી ત્યાં નહી પરમેશ્વર, સમ દ્રષ્ટી સર્વ સમાન,
ગોમુરે તુળસી રથળ લીપજે, એણું વધજીવે આશુ વાક્ય દાન. ગીરી તલાટીને. ૪
મહેતાજી નીશાળે આવ્યા, લાવ્યા પરસાદને કર્યો ઉત્સવ,
ભોર થયા લગી ભજનજ કીધાં, સંતોષ પામ્યા સઉ વધજીવ. ગીરી તલાટીને. ૫
ધર પધાર્યા હરીજન ગાતા, વાતા તાલ રાખ મુદંગ;
હસિ હસિ નાગરો તાળીયો લેછે, આ શારે આલ્મજુના ઢંગ. ગીરી તલાટીને. ૬
મઉન મહીને મહેતાજી ચાલ્યા, અધવધરાને શું કેશું;
જાગ્યાં લોક નરનારી પુછે, મહેતાજી તમે એવા શું. ગીરી તલાટીને. ૭
નાત ન જાણો ને જાત ન જાણો, ન જાણો કાંઈ વિવેક વિચાર,
કર જોડીને કહે નરસંધ્યા, વધજીવનો અને છે આધાર. ગીરી તલાટીને ૮

પદ ૧૦૦ મું.

એવારે એવા અમો એવારે એવા, તમો કહો છો વળી તેવારે;
ભક્તી કરતાં જો ભ્રષ્ટ કહેસો તોય, કરશું દામોદરની સેવારે. એવારે. ૧
જેનુ મન જે સાથે બંધાણું, પહેલું હવું ધર રાતુરે;
હવે થયું છે હરીરસ માત્ર, ઘેર ઘેર હોંડે છે ગાતુરે, એવારે. ૨
સઘળા સાથમાં હું એક ભુંડો, ભુંડાથી વળી ભુંડોરે;
તમારે મન માને તે કહેજો, નેહ લાગ્યો છે મને ઉંડોરે. એવારે. ૩
કર્મ ધરમની વાત છે જેટલી, તે તુજને નવ ભાવેરે;
સઘળા પદારથ જે થકી પામે, મારા પ્રભુની શોભે નાવેરે. એવારે. ૪
હળવા કરમનો હું નરસંધ્યા, મુજને તો વધજીવ વાહાલારે;
હરિજનથી જે અંતર ગણસે, તેના ફોગર ફેરા ઠાલારે. એવારે. ૫

પદ ૧૦૧ મું.

મેહેતાની સખી માનબાઈની વીનતી.

સાંભળોને સામળીયાવાલા, મારે તમથી નથી કાંઈ કાચુરે;
દુરીજન સઉ મળી આડ બોલે છે, રખે તે માનતા સાચુરે. સાંભળોને. ૧

- અંતરની ભણે અલખેલા, મેહેતોણ નાત છે મહારે;
સઉ મળીને મુજને સંતાપે, શુ કહીયે વારેવારે. સાંભળોને. ૨.
- નાગર સરવે નાત્ય મળીને, મેહેતાજીનું નોતરું યાજુરે;
કંઠ કટારી ને દેહજ પાડું, જો મેજુ સાચું નવ ભાજુરે
જો મેહેતાજી જમવા ન આવેતો, મહારે તમારી રી માયારે;
જોર નથી ધીજી જગજવન, પાડીસ મહારી કાયારે. સાંભળોને. ૪
- નાગર સઉ નહિનહિને આવ્યા, પેહેયાં પીતાંબર ભાવ્યારે;
એકએક નાગરમાં દેઠ બેબે, તેવા શામળિયે બતાવ્યારે. સાંભળોને. ૫
- અંતર ભરીએ અરજ સાંભળી, નાગર જમવા બેઠારે;
એકએક કરમાં અરથી લઇને, નાગરમાં દેઠ પેઠારે. સાંભળોને. ૬
- એકએકના મુખ સાચું જોયું, આતે શું કહેવાયરે;
નાગર સઉ નાત બાહાર રહિયું, હવે ક્યાં નારી જવાયરે. સાંભળોને. ૭
- નાગર સરવે નાત મળીને, કીધા એક વિચારરે;
જો મેહેતાજી જમવા ન આવે તો, નાત નિકળો ગામ બાહારરે. સાંભળોને. ૮
- ભક્તરાજને જમવા તેડાવો, મન મનાવી લાવોરે;
કૃપાનાથ કૃપાવંત થઈને, હવે તે જમવાને આવોરે. સાંભળોને. ૯
- નાગર સરવે સાથ મળીને, મેહેતાજીને તેડવા પધાર્યે;
શું છે મેહેતાજી જમવા નથી આવ્યા, વાટ જોઈ અમે હાર્યારે. સાંભળોને. ૧૦
- મરડ નથી મેહેતાના મનમાં, તેડ્યા તતક્ષણ આવ્યારે;
માનબાહને સ્વામી અધીક સીરામજી, સઘળા તે ઠેક સમાવ્યારે. સાંભળોને. ૧૧

૫૬ ૧૦૨ જી.

- પ્રાણપે મુને વૈષ્ણવ વહાલા, અહનિશ એને ધાઉરે;
તપ તીરથ વૈકુંઠ તણે, વૈષ્ણવ હોય ત્યાં ભવુંરે. પ્રાણપે મુને. ૧
- અમરીપ મુજને અતિશય વહાલો, દુરવાશાએ માનભંગ કીધારે;
જગત ભગતની રક્ષા કરવા, અવતાર દશવાર લીધારે. પ્રાણપે મુને. ૨
- બેઠા ગાય ત્યાં ઉભો સાંભળું, ઉભા ગાય ત્યાં નાચુંરે;
વૈષ્ણવથી ક્ષણ નહી હું અળંગો, ભણે નરસંઘો સાચુરે. પ્રાણપે મુને. ૩

૫૬ ૧૦૩ જી.

- હરિની ભક્તિ વિના જે છવે, તેનો અર્થ ગયો અવતાર;
તુલસીની માળાતે તિલકજ પાખે, ધીજી જુઠડા શા શણગાર. હરિની. ૧
- દશ માસ ઉદર દુઃખ પામ્યો, કિંધું કારણ તે અરભાર;
દેહ ધરીનહરી દાસ ન રહાડ્યો, તેની જગુનીને ધિકાર. હરિની. ૨
- વૈષ્ણવ જન વાહાલા નહીં જેને, મિથ્યા ગયો તેનો અવતાર;
નરસંઘાના સ્વામી વિના ધીજી, અનેક મિથ્યા ધર્મ વિચાર. હરિની. ૩

૫૬ ૧૦૪ જી.

- ધન્ય ધન્ય છવતર વૈષ્ણવનું, જ્યાં જોઈએ ત્યાં હરિશુભ ગાય;
ઐક લોકમાં પેહેલી પુજા, નરનારી તે વૈકુંઠ બાય. ધન્ય ધન્યરે. ૧
- વૈષ્ણવ કેરા શુભ લક્ષણ, તિલક બાપને તુલસી માળ;

વૈષ્ણવ કરેા વેશ દેખીને, જન્મકિંકર નાસે તતકાળ.
જન્મ સરણના ફેરા હરે, જેમ જોખમથી રાખે અંગ;
સંસાર માંહે તે નર ઝીટ્યા, જેને નશદિન વધૈષ્ણવ સંગ.
આત્માપતા કરે કુળ તારે, પાડોશી પાવન પરિવાર;
ભણે નરસંધ્યા હરિચુક્ર આતાં, પુનરપી તેને નહિ અવતાર.
પદ ૧૦૫ મું-રાગ આશાવરી.

ધન્ય ધન્યરે. ૨

ધન્ય ધન્યરે. ૩

ધન્ય ધન્યરે. ૪

નરસંધ્યાને કીધી દયા, વૈકુંઠનાથ તે સન્મુખ થયા;
આપી માળા પરમ ઉમંગ, રમાપતીએ રાખ્યો રંગ.
પંચ રાજ વાળે નિશાન, રાય કરજોડી માગે માન;
રાખો મેહેતાજી બણે મહિમાય, નિથા નમીને લાગ્યો પાય.
દ્રષ્ટ થકી દુષ્ટ અગગો બ, થોડા દહાડે મસૈચ્છજ થા;
વૈષ્ણવ જનની નિંદા કરે, નિંદ્ય તે નરકે સંચરે.
નિશદિન લેશે હરિચુક્ર નામ, તેનાં સરસે સધળાં કામ;
ભણે નરસંધ્યા જે શેવા કરે, પુનરપી તે જન અવતરે.
પદ ૧૦૬ મું-રાગ પ્રભાત.

નરસંધ્યાને. ૧

નરસંધ્યાને. ૨

નરસંધ્યાને. ૩

નરસંધ્યાને. ૪

તમારી કૃપા હવી મારા વાલા, મુને જે આપો તે થોડરે;
દીનાનાથ દામોદરનો હું, દાસ થઈ કર જોડરે.
જયહેવને જે કૃપા કરી તે, સધળે લોકે જાણીરે;
તેમજ મુજને હાર આપ્યો તે, તમારી કૃપા ગણાણીરે.
ધન્ય સોરઠને ધન્ય એ માળા, ધન્ય આશાવરી રાગરે;
ભણે નરસંધ્યા ભલે અવતરીયા, કૃત્તિ ભજવાનો લાગરે.
પદ ૧૦૭ મું-રાગ ગોડી.

તમારી કૃપા. ૧

તમારી કૃપા. ૨

તમારી કૃપા. ૩

મંડળિક આવી લાગ્યો પાય, ક્ષમા કરો હું મંદમતી રાય;
પ્રલંબ પ્રધાન વિનય બહુ કરે, ચિત્તો નહિ નીરજ ભરે.
શ્રીપાત સરવે મેહેતાજીને નમ્યા, અમો અતિશય તમને દમ્યા;
અમે અજ્ઞાન થયા મહારાજ, રાખી દામોદર તમ લાજ.
ળીજ મેહેતાજીને પ્રજ્ઞામજ કરે, સન્યાસી વીનય વચન ઉચરે;
દેશી નાગર ઘેરજ ગયા, વૈષ્ણવ સર્વ રળીઆતજ થયા.
એ હરીજનનો મહીમા રહ્યો, રાય મંડળિકે પાતે લહ્યો;
સલા સર્વજન બોલે પેર; મેહેતાજી પધારા ઘેર.
રાખીઓ સહીત ઉઠ્યા તેણીવાર, સવ બોલે ત્યાં જયજયકાર;
મેહેતાજી આગ્યા મંદીર માંહે, વધૈષ્ણવ જને વધાવ્યા ત્યાંહે;
નરસંધ્યા કહે જપો હરીનામ, દામોદરને કરો પ્રજ્ઞામ,
પદ ૧૦૮ મું-રાગ આશાવરી.

મંડળિક ૧

મંડળિક. ૨

મંડળિક. ૩

મંડળિક. ૪

મંડળિક. ૫

શંવત પાંદર આરાતરામાં, ચેત્ર મુદ સસમી રવીવારે,
અતિ આનંદ માળા ગાઈ, નરસંધ્યા ઉતર્યો પારરે.
વધૈષ્ટ વ્યતીપાત એકાદશી દીન, વધૈષ્ણવ મુખ સંભળાય રે;
અગર અમોચર પાતક તેનાં, તે સધળાં બળી જાયરે.
પદ ૧૦૯ મું-રાગ આશાવરી.

શંવત પાંદર. ૧

શંવત પાંદર. ૨

જે જન સાંભળે ભાવ ધરીને, નરનારી દુખિયાં ન થાયર;
ભણે નરસૈયો તે વધકુઠમાં, ગરૂડે ચડીને ભયર.
ધતિ હારમાળાનાં પદો સંપૂર્ણ.

સંવત પંદર. ૩

પદ ૧૦૯ મું.—રંગી રામશ્રી.

પદારે પોપટ રાજા રામના, સતી સીતા પદાવે;
પાસે બંધાવી પાંજરું, મુખે રામ જપાવે.
પોપટ તારે કારણે, લીલા સાંસ વઢાવું;
તેણું ધડાવું પોપટ પાંજરું, હીરા રતને જડાવું.
પોપટ તારે કારણે, શી શી રસોઈ બનાવું;
સ કરનાં કરી ચુરમાં, ઉપર ધી પીરસાવું.
પાંખ પીળીને પગ પાંકરા, કોટે કાંડો કાળો;
નરસંઘના સ્વામીને બળે, રાગ તાણી રૂપાળો.

પદારે પોપટ. ૧

પદારે પોપટ. ૨

પદારે પોપટ. ૩

પદારે પોપટ. ૪

પદ ૧૧૦ મું.

કોણ એ સમાનાં કામની, દત કળિયલ રામા;
દ્રોપદીની લજ્જા રાખવા, હરી ઉભા છે સામા.
વાલોછ ગયાતારે વાડીયે, સરવે મુંઢરી સાથે;
સેલડીનો સાંઠો છેલતાં, છરી બેડી છે હાથે.
માનીતી અંદીર પધારીયાં, ચીંથરડીર લેવા;
દ્રોપદીએ ચીર વધેરીયું હરિને પાટો બંધાવા.
ત્રીકમે તેના તાંતણા, લખી રાખ્યા છે લેખે;
નવથે નવાણું ચીર પુરીયાં સઘળી સભારે દેખે.
ગરૂડે ચડીને ગોવિંદ આવીયા, આવ્યા અંતરજમ્બી;
ભક્ત ઉદારજી ભુવરે, મહેતા નરસંઘના સ્વામી.

કોણ એ. ૧

કોણ એ. ૨

કોણ એ.

કોણ એ. ૪

કોણ એ. ૫

પદ ૧૧૧ મું.

આવો અમારે નેહડે મીઠા મોહન માવા;
દહિ દુધને વળી પ્રત ધણું, ખીરમાં ખાંડ ખાવા.
રસોઈ કરી ભાત ભાતની, કાન તમારે કાળે;
પ્રીતમ પોતે પધારિયે, કૃપા કરીને આળે.
ગંગાજળ મેંતો ગરમ કર્યું, નાથ તમારે નાવા;
આપું પીતાંબર પેહેરવા, ચાલો પરસાદ પાવા.
અરજ મુણી અલખેલડો, જેમે આવ્યા છે ધાઈ;
ગોપીગો દેખી લેલી થઈ, અતી મન હરખાઈ,
ભાવેથી કોજન જમાડીયાં, બીડી પાનની દીધી;
ધણા દીવસની ગોઠડી, કાન આગળ કીધી.
પ્રેમની સાંકળે બાંધીયા, હવે નહીં દેઉં જવા;
નરસૈના સ્વામી શામળા, ચાલો ગોકુળ ગાવા.

આવો અમારે. ૧

આવો અમારે. ૨

આવો અમારે. ૩

આવો અમારે. ૪

આવો અમારે. ૫

આવો અમારે. ૬

પદ ૧૧૨ મું.

મુખ દુઃખ મનમાં ન આણીયે, ઘટ સાધેરે ધડીયાં;
ચાલ્યા તે કોઈના નવ દળે, રમુનાથના જડિયા.

મુખ દુઃખ. ૧

નળરાજ સરખો નર નહી, જેની દમયંતી રાણી;	મુખ દુઃખ ૨
આધે વસ્ત્ર વનમાં ભમ્યાં, ન મળ્યાં અનને પાણી.	
પાંચ પાંડવ સરખા બાંધ્યા, જેને દ્રૌપદી રાણી;	મુખ દુઃખ. ૩
આર વરસ વન ભોગવ્યાં, નહણે નિંદા ન આણિ.	
સીતાજી સરખી સતી નહી, જેને રામચંદ્રજી સ્વામી;	મુખ દુઃખ. ૪
રાવણ તેને હરી ગયો, સતી મહા દુઃખ પામી.	
ના જી સરખો રાજ્યો, જેને મંદોદરી રાણી;	મુખ દુઃખ ૫
દશ મસલક છેદાઈ ગયાં, બધી લાંકાં છુટાણી.	
હરિશ્ચંદ્રરાય સત્યવાદીઓ, તારાલોચન રાણો;	મુખ દુઃખ ૬
તેને વિપત પડી ઘણી, ભરીયાં નિચ વેર પાણી.	
ચગાળશા શેઠ વેહેવારીયો, ચંગાવતી રાણી;	મુખ દુઃખ. ૭
કુંવર ફેલણ્યો વધેરીયો, નહણે ન આપ્યાં પાણી.	
શિવજી સરખા સતા નહી, જેને પારવતી રાણી;	મુખ દુઃખ. ૮
ભોળવાયા લીલડીયકી, તપમાં ખામી ગણાણી.	
હનુમાન સરખો માહજતી, જેને વજર કછોટો;	મુખ દુઃખ. ૯
જાણ્યુવું રાજ આપશે, આપ્યો તેલ કધોલો.	
દુઃખ પડ્યું સર્વ દેવને સમરયા અંતરજામી;	મુખ દુઃખ. ૧૦
ભક્તવત્સળ ભુધરો, મહેતા નરસિંહો સ્વામી.	

૫૬ ૧૧૩ મું.

ગુરુપદ વંદીરે, આચરે, હું છું બાળક અચુર અજાણ;	
અપરાધ સામુરે, માં ભેશો દયાનિધીર, બોલ્યું અબોલ્યું કરજે પ્રમાણ.	ગુરુપદ. ૧
ભવસાગરમાં, ગુરુનારે હું ચઢ્યોરે, સહજમાં આન્યા સાગર પાર;	
હોડીને વિશ્વતોરે, મુજને નવ નહ્યારે, સદગુરુ સાવધ હાંકણહાર.	ગુરુપદ. ૨
વેપારતો કીધોરે, હરી નામનોરે, કીધા સત ગુરુ રૂપી દલાલ;	
માલ બેઠારાચોરે મુગમ સોંચો કરીરે, આ ભવમાં કીધો મુને ન્યાલ.	ગુરુપદ ૩
ગુરુ મડીમાનોરે, પાર હું ક્યમ લાડુરે, થાકી સરસ્વતી થાક્યા વેદ;	
શીવ સત્તાદિકરે, વરણી નવ શક્યારે, (આયો) ભારે ગુરુગુણો ભેદ.	ગુરુપદ. ૪
ગોવિન્દ ની સદગુરુ સદગુરુ ગુણનિધીરે, અવમ ઉધારણ કહાવે નામ;	
તનમન અરોરી, સેવા સદા કરે, નમિ નરસિંહ કરે છે પ્રણામ.	ગુરુપદ. ૫

૫૬ ૧૧૪ મું.

એક તું એક તું એમ સોડો સ્તવે, કોણ હું તે નહી કો વિચારે;	
કોણ છું ક્યાં થકી આવીયો જગ વિશે, જઈશ ક્યાં છુટશે દેહ ત્યારે.	૧
પ્રતિદેવ જીતકને જઈ કરી યાચનો, ઈશ તું સઃસ થાજે સદારે;	
તોય પણ દુઃખ તો લેશ યજ્ઞતું નથી, મથી નથી થાકતો તું કદારે.	૨
કોઈ તો કુંધ મુખ ગગનમાં તાકતો, ભાગનો ભેઉં હું નમ્ર વાણી;	
કોણ હું ન કને લાગુ શા હક થકી, તે નથી જાણતો મુખ પ્રાણી;	૩
એમ ન કદી લાલ ભે પામિયો, (તો) કહે હરિતણી સાલ થમરે;	
કમ અધ્યાયકી ભવિષ્યને ભાંડતો પુર્વના કર્મતું નામઝેર.	૪

પુર્વના ક્રમે જો હજી ભજો નવ ઠજો, તો કહો કોણ તે કામ કરશે;
સાથ સમજી કદી પર્મ પદ પરખશે, સાવ ભય ભમને તેજ હરશે.
આકના વૃક્ષથી આગ્રદેલ વેડવા, મુરખો જો કદી આશા ધરશે;
શ્રમ પ્રથા તેહનો તો જઈ જગ વિશે, જ્ઞાન હીણો સદા તેજ ઠરશે.
જીવ ધંધર અને બ્રહ્મના ભર્મમાં, સાથ વસ્તુ નહિ સંધ જડશે;
હું અને તું પણ તણશ નરસિહતો, ગુરૂ તને હર્ષથી પાર પડશે.

પદ ૧૧૫ મું.

ઉભીરે આળસ મોડે આ, જોને કોઈ ઉભી આળસ મોડે; ટેક.
આજો સાળી શીરપર આઢ્યો, રંગ ભર્યો છે થોડે થોડે. આ જોને કોઈ. ૧
ચરણમાં નેપુર રમજીમ બોલે, હીંડે છે વાંકે અંખોડે. આ જોને કોઈ. ૨
સોનાની ઝારી સરસ અમારી, માંહી નીર ગંગાજળ જોડે. આ જોને કોઈ. ૩
મેહેતા નરસૈયાને પાણી પાવા, મારો વાલોજી આવ્યા છે હોડે. આ જોને કોઈ. ૪

પદ ૧૧૬ મું.

મોહ્યા છે મુનીવર રાયરે ગોરી તારે તાજીડે, મોહ્યા છે મુનીવર રાયરે. ટેક.
રૂપ સડોમલી દીશે છે મુંદરી, આઘ ધંધરી મોટી માયારે. ગોરી તારે. ૧
આરે વેણ તમે ક્યારે જીંધાવી, સણગર વાળ્યો મુધારી; ગોરી તારે. ૨
આ કંચલો ક્યાં તમે શીવડાવ્યો, માંહે છે વ્રજ કેરી નારીરે. ગોરી તારે. ૩
રમજીમ રમજીમ નેપુર વાળે, ધુધરીયો માંહી ધમકેરે; ગોરી તારે. ૪
હાર ગળામાં એણીપેર આપે, ગગનમાં વીજળી ચમકેરે. ગોરી તારે. ૫
નિલવટ આડ કેસરની કીધી, મુદમદ ટીલડી કરેલીરે; ગોરી તારે. ૬
આંખલડી તારી અતી આણીયાળી, લીલામાં હીંડે લાલ ઘેલીરે. ગોરી તારે. ૭
ચંચળ દ્રષ્ટે ચારે દીશ જોતી, ચીત ધારવાનો છે આજોરે; ગોરી તારે. ૮
નહીં અબળા એ મેહેતા નરસૈના સ્વામી, મુંદરીનું વદન નીહાજોરે. ગોરી તારે. ૯

પદ. ૧૧૭ મું.

હરી આવ્યા છે નારીને વેશેરે, એને કોઈ જુઓરે;
શિવ બ્રહ્મા જેનું ધ્યાન ધરે છે, એને જોઈ દુઃખડાં ખુચોરે. એને કોઈ. ૧
માત પીતા એના મનમાં વિમાશે, એ ધ્રુવ ક્યાંથી આવીરે;
અચરત સરખું સહુદાને લાગે, એતો જળની ઝારી ક્યાંથી લાવીરે. એને કોઈ. ૨
ભાર્ષ પોતાનો તતક્ષણ ઉઠ્યો, આવ્યો છે મંદર જાણીરે;
રતનખાઈ ધરમાં વ્યાકુળ ફરે છે, હ્યો પીઆ મેહેતાજી તમે પાણીરે. એને કોઈ. ૩
પુત્રીને પરમેશ્વર જાણી, સભાની મંધે આણીરે;
અંતરધ્યાન થયા અલખેલો, ત્યારે વાત તે સઘળી જાણીરે. એને કોઈ. ૪
જયજયકાર થયો જીગ બધે સહુને હરખ વાધ્યો ઘણો હર્ષયેરે;
માનખાઈના સ્વામીની સંગે રમતાં, એના ચરણ કમળમાં રહીયેરે. એને કોઈ. ૫
જમુના નદીમાં કંબજી પડયા ત્યારે નાગણો કહે છે.

પદ ૧૧૮ મું. રાગ પ્રભાત.

જળકમળ છાંડી જાને બાળા, સ્વામી અમારો જાગશે;
જાગશે તને મારશે, જાને બાળ હુત્યા લાગશે. જળકમળ. ૧
.. કહેરે બાળક તું મારગ ભુલ્યો કે તારા વેરીયે વળાવીયો;

નિરસ્યે તારો કાળજ ખુરચો, અહીંયાં તે શીદ આવીયો.	જળકમળ. ૨
નથી નાગજી હું મારગ ભુલ્યો, નથી મારા વેરીયે વળાવીયો;	જળકમળ. ૩
મથુરાં નગરીમાં જુગદુ સ્મતાં, નાગનું શીશ હું હારીયો.	જળકમળ. ૪
રંગે રંગે રૂપે પુરો, દીસતો કોડીલ કોડામણો;	જળકમળ. ૫
તારી માતાએ કરલાક જનમ્યા, તેમાં તું અજાણ્યો.	જળકમળ. ૬
મારી માતાએ બેહુ જનમ્યા, તેમાં હું નરવર નહાનડો;	જળકમળ. ૭
જગત તારા નાગને, મારું નામ કૃષ્ણ કહાનડો.	જળકમળ. ૮
લાખ સવાનો મારો હાર આપુ, આપુરે તુજને દારીયો;	જળકમળ. ૯
એટલુ મારા નાગ છાતું, આપું તુજને ચારીયો.	જળકમળ. ૧૦
શું કરું નાગજી હાર તારો, શું કરું તારી દરીયો;	જળકમળ. ૧૧
શાને કાજે નાગજી તારે, કરવી ધરમાં ચારીયો.	જળકમળ. ૧૨
ચરણ ચાંપી મુંઝ મરડી, નાગજી નાગ જગાડીયો;	જળકમળ. ૧૩
ઉઠાળ બળવંત કોઈ, બારણે બાળક આવીયો.	જળકમળ. ૧૪
બેઉ બળીયા બાધ મળીયા કૃષ્ણ કાળીનાગ નાથીયો;	જળકમળ. ૧૫
સહસ્ર રેણુ કુંદવે જેમ, ગગન ગાજે હાથીયો.	જળકમળ. ૧૬
નાગજી શા વિલાપ કરે જે, નાગને બહુ દુઃખ અપશે	જળકમળ. ૧૭
મથુરાં નગરીમાં લઈ જશે પછી નાગનું શીશ કાપશે.	જળકમળ. ૧૮
બેઉ કર જોડીને વીનવે સ્વામી, મુકો અમારા કંથને;	જળકમળ. ૧૯
અમે અપરાધી કાંઈ ન સમજ્યાં, ન યોગજ્યા લગવંતને.	જળકમળ. ૨૦
થાળ ભરી સગ માતીયે, શ્રી કૃષ્ણનેરે વધાવીયો;	જળકમળ. ૨૧
નરસૈયાના નાથ પાસેથી, નાગજી નાગ છોડાવીયો.	જળકમળ. ૨૨

કૃષ્ણના મેળાપ વિશે.

પદ ૧૧૯ મું.

હળવે હળવે હળવે હરણ, મારે મંદીર આવ્યારે;	હળવે હળવે. ૧
મોટે મોટે મોટે મેતો માતીડે વધાવ્યારે.	હળવે હળવે. ૨
કીધુ કીધુ કીધુ મુજને, કાંઈક કામજી કીધુરે;	હળવે હળવે. ૩
લીધુ લીધુ લીધુ મારું, ચિતડું ચોરી લીધુરે.	હળવે હળવે. ૪
જાગી જાગી જાગી હુંતો, હરી મુખ જોવા જાગીરે;	હળવે હળવે. ૫
લાગી લાગી લાગી મારા, લવની લાવટ લાગીરે.	હળવે હળવે. ૬
કુલી કુલી કુલી હુંતો, હરી મુખ જોઈ કુલીરે;	હળવે હળવે. ૭
ભુલી ભુલી ભુલી મારા, ધરનો ધંધો ભુલીરે.	હળવે હળવે. ૮
પામી પામી પામી હુંતો, મહા પદવીને પામીરે;	હળવે હળવે. ૯
મળીયો મળીયો મળાયો મેહેતા, નરસિંહ્યાનો સ્વામીરે.	હળવે હળવે. ૧૦

ભક્તોના નામ રહેવા વિશે.

વાસ નહિ જ્યાં વર્ધિષ્ણુવ કેરો, ત્યાં નવ વસીયે વાસડીયાં;
સ્વાસોસ્વાસે હરિ સ્મરણુ ન કરે તો, સ્વાસ ધમણુ કેરી વાસડીયાં, વાસ નહી. ૧
ભલભલી જપ માળા ન જપે તો, ભલભલી નહી વાસડીયાં;

જનમ તેનો નહીં લેખામાં જે, ન કહેવાય હરી દાસડીયાં.
મોહનલની માયા પાખી, અવર માયા જમ ફાંસડીયાં;
ભણે નરસંધ્યા ભારે भारी, આવલડી દસ માસડીયાં.

વાસ નહીં. ૨

વાસ નહીં. ૩

અભક્ષાને તજવા વિશે.

પદ ૧૨૧ મું.

નારાયણનું નામજ લેતાં, વારે તેને તણવેરે;
મનશા વાચા કર્મણા કરીને, લક્ષિમવરને ભણવેરે.
કુળને તણયે કુટુંબને તણયે, તણયે માને બાપરે;
ભગની મુત દારાને તણયે, જેમ તણે કંચુકી સાપરે.
પ્રથમ પિતા પ્રદહારે તણયો, નવ તણયું હરીનું નામરે;
ભરત શતરૂપને તણ જનેતા, નવ તણયા શ્રી રામરે.
રૂપી પત્ની શ્રી હરિને કાળે, તણયા નિજ ભરથારરે;
તેમાં તેનું કાંઈએ ન ગયું, પાખી પદારથ ચારરે.
બ્રજ વિનતા વિઠલને કાળે, સર્વ તણ વન ચાલીરે;
ભણે નરસંધ્યા વંદાવનમાં પ્રભુ લીલામાં માહાલીરે.

નારાયણનું. ૧

નારાયણનું. ૨

નારાયણનું. ૩

નારાયણનું. ૪

નારાયણનું. ૫

પદ ૧૨૨ મું.

દુરભતિયાં ડાહ્યાં થઈ આવે, શાણાં થઈ સમજાવેરે;
પ્રેમ ભક્તિમાં ભંગ પડાવે, અજ્ઞાન આગળ લાવેરે.
આપણા કુળમાં કોણે ન કીધું, તે આપણે કેમ કરીયેરે;
વૈરાગી થઈ નાટક નરિયે, તુલસી તીલક કેમ ધરીયેરે.
જેવા તેવા હોય તે હરિયુષ્ઠ ગાય, તે આપણે કેમ ગાણ્યેરે;
કુષ્ઠ નામની કથા થાય જ્યાં, ત્યાં આપણે નવ જાણ્યેરે.
આપ કલેશી ને કરોધના ભરીયા, સઘળાને સમજાવેરે;
જમકિંકરનો મારજ પડશે, ત્યારે આડે કોઈ નહીં આવેરે.
કુળને તજશે તે હરિને ભજશે, સેહશે સંસારનું મેહેણરે;
ભણે નરસંધ્યા હરી તેને મળશે, બીજા વાતે વાહાશે વાહાણરે.

દુરભતિયાં ૧

દુરભતિયાં. ૨

દુરભતિયાં. ૩

દુરભતિયાં. ૪

દુરમ. ૫

ધન્યર જાણવાના ઉપદેશ વિષે.

પદ ૧૨૩ મું.

જીવાનીને દહાડે હરિને ભણ્યા નહીરે, મોહું પરદારા સાથે મન;
કાંઈકેને મોહયોરે કામનીના કલ્પમારે, કાંઈ એક જોડવા ધાયો ધન. જીવાનીને. ૧
પચીશને પચાસરે પરપચમાં ગયાંરે, દોહીલા આવ્યા સાઠ વર્ષના દન;
સીતેરને મુધીરે કાંઈ સમજ્યો નહીરે, પછે ચાલ્યો સાધન કરવા વન. જીવાનીને. ૨
આંખડીયે ન મુજેરે ગળે બાહુ નાંસિકારે, બોલે તે તો સંભળાય નહીં કરણ;
માયા તો ન મુકેરે વુટે નહીં વૃષ્ણારે, આગળાય નહીં અશરણ શરણ. જીવાનીને. ૩
હાથમાં લાકડીરે ચરણ ચાલે નહીરે, વૃત્તીને શીતળ થયું છે તન;
મુખમાંહીં દંતરે એકે દિસે નહીરે, તોય પાખી ઉઠર માગે અન્ન. જીવાનીને. ૪
ભાગ્ય જેનું ભણુરે, આ અવસરને આગળયોરે, તેતો પ્રાણી કહેવાએ હરીના જન;
નરસંધ્યાના રવામીનેરે મુખમાં સંભાળજેરે, જે હોય પેલા ભવનું પુન્ય. જીવાની. ૫

દ્રોપદી પ્રાથના કરે છે

પદ ૧૨૪ મું.

દ્વારકાના વાસીરે અવસરે આવજોરે, રાણી રૂક્મણી કેરા કંથ; દ્વારકા. ૧
 દુષ્ટ દુરયોધનરે લાગ્યો મને પીડવ રે, પ્રભુ માન મોહસ ન્યાણુ તારો પંથ.
 સોહતાણીનેરે શું મુતો રામળારે. અળસ મોડીને ઉઠો આજ;
 લક્ષ્મીજી તળાસેરે પાવન તારાં પાવલારે, અમપર મહેર કરો મહારાજ. દ્વા. ૨
 મહા થકીરે ગજ મુકાવીધારે, કીધી તમે મુધનવાની સહાય;
 નરસિંહ રૂપેરે હિરણ્યકશ્યપુ હણ્યો, પ્રલ્હાદ ઉગાધો લાગ્યો પાય. દ્વારકા. ૩
 છપન કરેહરે જાદવ તાહસરે, સાથે અગિભદ્ર સરીખા બ્રાત;
 કાળી નાગ નાથોરે જસસંધ છતીરે, તે બળ ક્યાં ગયું મારા નાથ. દ્વારકા. ૪
 વશમી વેળા મારેરે વારે ચડો વીહારે, ધાળો તમે છત્રપતિ નીરધાર;
 અસવારી કરજોરે ગરુડની ઉપરેરે, નરસિંહો વીનવે વારંવાર. દ્વારકા. ૫

તાનસેન.

પદ ૧ હું.—રાગ પ્રભાત.

ઉઠ પ્રભાત સમરલે તું શ્રીગણેશ દેવા, પ્રાતઃ સમયે સમરલે તું શ્રીગણેશ દેવા—ટંક
 માતા જાકી પારવતી, પીતા શંકર દેવા:

નામ લેતાં વિદ્ય હરે, શક્તિ વાકી સેવા.

ઉઠ પ્રભાત. ૧

એક દંત દયાવંત, ચાર ભુજ ધારી;

મસ્તકે તો સિંહર સોહાણે, મુસકની અસ્વારી.

ઉઠ પ્રભાત. ૨

ચરનેકુ પાન કુલ, ખાનેકુ મેવા;

સકલ સૃષ્ટિ તુમકુ રહે, શંકર મહાદેવા.

ઉઠ પ્રભાત. ૪

સંગ મુખ બુધ બે નારી, સમર નિત્ય કરે;

નામ તારો નિત્ય લિજે, સર્વ વિદ્ય હરે.

ઉઠ પ્રભાત. ૫

કનક થાલ મુક્ત માલ, જાય સહુ વારી;

તાનસેન ગજનન, ગાયત મુખકારી.

ઉઠ પ્રભાત. ૫

દલપત.

પદ ૧ હું.—રાગ પ્રભાત.

હાથ જોડીને ગણનાથને હું નમું, સાથ છે શિદ્ધિને બુદ્ધિ બેને—ટંક.

રૂદ્ધિને પ્રદ્ધિ બે દારીયા દેખીયે, લાભને લક્ષ બે પુત્ર તારા;

મુરવરો મુનીવરો સર્વ સેવા કરે, સ્નેહથી ગાય શુભ જાણી સારા. હાથ જોડીને. ૧

એક છે રહન મુખ રાહન સોહામણો, લાભમાં ચંદ્ર આભાશ લાસે;

ચાર ભુજવંત આત્યંત ચિત આતુરી, નિરખતાં સર્વ સંતાપ નાશે. હાથ જોડીને. ૨

વિદ્ય હરનાર કરનાર કરજા ધણી, શર્વ શુભ કામમાં નામ પહેલું;

કંદ્ર બ્રહ્માને જોગિંદ્ર જશ ગાય છે, થાય છે તેથી મુખ સરવ સેહેલું. હાથ જોડીને ૩

લક્ષ મોહક તણો પક્ષ મુરનો ધણો, જક્ષનો એજ અર્ધધક્ષ આપે,

શર્પના હાર શણગાર છે સર્પના, ગર્વ ગંદર્પના એ ઉધારે.

હાથ જોડીને. ૪

શુભ સંસારતું ચિત જો ચાહીયે, મુકી નિસની આશ કરીયે;

ક્રીનતા લાવીને દાસ દલપત કહે ધ્યાન ગણનાથનું નિત્ય ધરિયે.

હાથ જોડીને ૫

લાલાભટ.

શ્રી અંબાજી અને બહુચરાજી માતાની પ્રભાત સ્તુતી વિશે.

પદ ૧ છું.

- ઉઠાને અંબીકા સહાય કરે બહુચરા, ભક્તને કારણે આવે ધાર્ધ; ઉઠાને. ૧
આથ તું અંત્ય તું મધ્ય માહેધરી, તારણી ત્રીપુરા સુખદાર્ધ. ઉઠાને. ૨
જ્ઞાનમાં ધ્યાનમાં સઘળે વ્યાપી રહ્યા, તાહરા રૂપર જાઉં વાની; ઉઠાને. ૩
અંબા અકળીત છે કોઈ કળે નહી, કીરતી ગાય છે દુનિયારે સારી. ઉઠાને. ૪
વીરંબ કયા થકી વાત વજ્રશે ગીરી, જગતમાં શક્તિને કોણુ માને; ઉઠાને. ૫
જાગા વેગે કરી દુઃખ સરવે હરી, ભક્તિ મુધપાન મુજને તું પાને. ઉઠાને. ૬
કલીકેરે કાળમાં શક્તિ છે તું ખરી, ભક્તની વાર તે કોણુ કરશે; ઉઠાને. ૭
જગત નનતા તમે ઝાઝું મુખ શું કહું, તુજવિના દુઃખ મારાં કોણુ હરશે. ઉઠાને. ૮
અવસર ચુંકથી અરથ કાંઈ નવ સરે, તાહરા ભક્તની લાજ જાશે; ઉઠાને. ૯
માહરે તો આસરે એક તારે સહી નિત્ય ઉઠીને શુણુ કોણુ ગારે. ઉઠાને. ૧૦
સિંહશુ અસ્વારી કરી ત્રિશુલ કરમાં ધરી, ચાસટ જોગણી સંગ લાવે; ઉઠાને. ૧૧
અલબેલી આજ આનંદ ઉરમાં ધરી, નિજનો જાણિને વેગે આવે. ઉઠાને. ૧૨
ભાવ ભક્તિ કરી લાલભટ વિનવે, મુજને દરશન નીત્ય આલે; ઉઠાને. ૧૩
સત્ય વીધાસ મંસારમાં તાહરે, ત્રીવીધ તાપ તનનાજ ટાલે. ઉઠાને. ૧૪

પદ ૨ છું.

- ઉઠને આત્મા અંગ આળસ તણ, આલ્યને ચંડિકા ચરણુ જોને; ઉઠને. ૧
શું મુતા સેજમાં મુરજ ઉગિયો, દેવી કળી દુખ દુર જોને. ઉઠને. ૨
પ્રાણિયા પ્રાણી કાળમાં નાહી, ધોઈને ભસ્મ રૂદ્રાક્ષ ધરને; ઉઠને. ૩
ગોખમાં ન્યાળિને ભગવતી ભાળાને, પ્રેમશું પાઠ પુજા તું કરને. ઉઠને. ૪
દુધ દહીં મધ ઘરત લેઈને તતકાળ, નિરમળ નિરથી અંગ ધોને; ઉઠને. ૫
કુમકુમ ચંદન પ્રેમશું ચરચીને, પ્રણમિને માણની સામું જોને. ઉઠને. ૬
આતી ઉતારીને પુષ્પ સમરપીને, ધુપને ગ્રીષ્મ નૈવેદ્ય કરને; ઉઠને. ૭
મન તણા કોઠ પુરણુ થાશે સહિ, સાથે મને કરી ધ્યાન ધરને. ઉઠને. ૮
જોશિ જીવન સુત જીવને શીખવે, કામ ને કરોધ તું વેગે તજને; ઉઠને. ૯
લોભ માયા મદ મત્સર પરહરી, ભાવે કરી ભવાનીને ભજને. ઉઠને. ૧૦

સુરદાસ.

શ્રી મહાદેવજી શ્રી બાલકૃષ્ણજીનાં દર્શન કરવા આવ્યા તે સમયનું.

પદ ૧ છું. રાગ પ્રભાત.

- જીભડીરે તને હરિગુણુ ગાતાં, આવડું આળસ ક્યાંથીરે. એ રાગ. ઉઠક.
શિવ જોગી, જશ ગાવોરે આગા, મેં જોગી જશ ગાવોરે; શિવ જોગી. ૧
અદ્વા ગાયો વિષ્ણુ ગાયો, ખોજત પાર ન પાયોરે; શિવ જોગી. ૨
પરઅદ્વાકો મુખ દેખનકું મેં, શકુંલ મુઠિટી ફિર આવોરે. શિવ જોગી. ૩
દેવકી જાયો ગોકુલ આવો, જયોમતિ મુખ પાયોરે; શિવ જોગી. ૪
કેલાશંથી આવ્યોરે ડિગાંખર, આયકે અલક જગાયોરે. શિવ જોગી. ૫
ભિક્ષા લેકરે આઈ નંદરાંની શંકર શીશ ધનાયોરે; શિવ જોગી. ૬
નગર દેખકરે ગઘરે ભુવનમાં, આયકે અમર આડાયોરે. શિવ જોગી. ૭

કયા કહું મેયાં તેરા પાદ પીતાંબર, કયા કહું કંથન માયારે;
તેરા બાલકલા દખનકું, સો મેરા ગુરને બતાયારે.

શિવ જોગી. ૪

હાથ જોડે ખડી નંદરાની, મુનો જોગિયાંકે રાખરે;
બાલકકો તન દખાંઉ ડિગાંબર, બાલક જાન હરાયારે.

શિવ જોગી. ૫

બાકી દ્રષ્ટી સકલ સુધીપર, ચો કયુ જાન હરાયારે.
મેરા કાકુર અલક નિરંજન, સો કયુ જીવન પુષાયારે.

શિવ જોગી. ૬

બાલકૃષ્ણ હે આર્ધ નંદરાની, શંકર શીશ નખાયારે;
સેવા કરી ચરણામૃત લીધો, સંગી નાદ બજાયારે.

શિવ જોગી. ૭

સકલ ક્ષો આધ બાળક તેરા, દખ શંકર મુખ પાયારે;
મુર કહે બડો ભાગ્ય જીશોદા, પુરખ પુણ્યસે પાયારે.

શિવ જોગી. ૮

(આશારામ.)

રણછોડજીની સ્તુતી વિષે.

પદ ૧ છું. રાગ પ્રભાત.

પ્રભાતના પાહોરમાં દીકા ડોકોરમાં, હીક ડોકોરશું મન મોહું.

રણછોડરાય છે ભક્ત જોવા જાય છે, ગોમતી ગંગમાં અંગ ધોયું. પ્રભાતના. ૧

ગોમતી ધાટમાં મળ્યા પ્રભુ વાટમાં, સેજમાં શામજો સાયું જોયું;

નર હરિ નીરખીયા, પ્રેમથી પરખિયા, પક્ક એકમાં પાપ જોયું. પ્રભાતના. ૨

દધિત દખાડીયાં ચોદ રતન કહાડીયાં, કામધેનું કેર દુધ ઢાયું;

વેદની વાતમાં સમુદર સાથમાં, નાગને નેતરે નિર વલોખ્યું. પ્રભાતના. ૩

બોડાણોણ લાવીયા ડંકપુર આવીયા, સરવના મનમાં શુભ શોયું;

સ્વામી આશારામના નવે ખંડ નામના, શામજો ચિતમાં ચિત મોયું. પ્રભાતના. ૪

રામકૃષ્ણ.

આજ આનંદના ઓધ ઉદય થયા, રાય રણછોડજી નમરે નિરખ્યા.

પુરવ પુણ્યના ઓધ ઉદય થયા, દરશને દેવને પિત્રી હરખ્યા. આજ. ૧

ગોમતી સાગર પતિત જન પાવન, તે તણી લેહેરમાં રેખ કુવે;

વેલમાં શેઠ બેઠા શુરીનરતણા, લેટવા ભરતજન વાટ જુવે. આજ. ૨

સકલ તીરથ હરિ ચરણ કમળ વિષે, છેલ હરણ અતી શામ વરજે;

રામકૃષ્ણ રંકને પ્રભુ કેરો આશરો, પંથ છે દુર પજ ચિત ચરજે. આજ. ૩

છોટમ.

બેડ છલ્લાના મલાતજ મામના વાસી પરમપવિત્ર ભક્ત.

પ્રભાત રાગનાં કિર્તન.

કીર્તન ૧ છું.

ભગ્ય છવ અજ્ઞાન બાળસ તણ, જગત કીરતારને લેને બાણી;

નરદેહ નીરમીયા નીતિ સંભાળવા, આચરે અનીતિ તે અધમ પ્રાણી. જાગ્યરે. ૧

વિધકર્તાનકું દીસે રહાપણુ ઘણું, મુખકર સરણ્યો મુરજ બેણું;

તેજ ફેસે અતિ વાયુ જાનનતી, આંખ્ય સહુ દખની ધાય એણે. જાગ્યરે. ૨

ધન્ય દયાળ તેં ધરણી કેવી રમી, સિદ્ધ પદારથ મુઝિ આરી;

વિવિધ પ્રકાર વનમાંહી વનસ્પતી, અમિત છે અમિત આનંદકારી. જાગ્યરે. ૩

ધોણવા સર્વને નીર પેદા કર્યું; ઓમમાંહી રચી મેલ માળા;
 મંદ્ર આકર્ષણે સિંધુ ભરતી ચડે, જ્ય એ જુજીથી વહાણવાળા. જાન્યરે. ૪
 જ્યોતિષ ચક્ર તું જોને આકાશમાં, દિશતા દિવ્ય અનંત તારા;
 એજ ઉપયોગી છે સકળ સંસારને, ધન્ય એ સુદે સરજનાર સારા. જાન્યરે. ૫
 તાહરો દેહ તું જોને કેવો કર્યો, અદ્ભુતતા ઘણી છેજ એમાં;
 સરવ વિશ્વધાતજ્ઞ જ્ઞાન બહુ થાય છે, તત્ત્વ મોટું કર્યું ચિત્ત તેમાં. જાન્યરે. ૬
 યુદ્ધિયે નિશ્ચય થાય બહુ વાતના, એ થકી અવિક ઉદયોગ મુજે;
 એજ સરજનારને મુદ સમરે નહિ, મંદમતી મલિન પાખંડ પુજે. જાન્યરે. ૭
 સરજનહારતું જ્ઞાન સોહામજ્ઞ, સરવને સમજયા ધોણ્ય સારું;
 છોદમ સઘ સંસારથી ઉદ્ધરે, વચન મુવિચારથી માને મારું. જાન્યરે. ૮

કીર્તન ૨ જી.

એક આધાર રાખે નિરાધારનો, જેથી સંસાર તું પાર પડશે;
 કલિપત વાતથી કાજ કાંઈ નવ સરે, તોય મજતાં ક્યમ તુપ જઈશે. એક. ૧
 સરવથા સિદ્ધ પદારથ મેળવી, કેળવી સ્થિરચર જાતિ કીધી;
 અગણિત આડ કરી અધર ધરી રાખીયાં, મનુષ્યને મુંદર મુર્તી દીધી. એક. ૨
 શક્તિ અનંત છે સરવ કતાંતણી, જોતાં અગાધ છે જ્ઞાન જેતું;
 કવિજન શું કહે પાર કોઈ નવ લહે, એમ અદ્ભુતપણું છેજ એતું. એક. ૩
 એક એ તાત છે અખિલ સૃષ્ટિલેણા, તે તણ તુચ્છ તું શું ઉપાસે.
 પાપના ખંધ તે કેમ પ્રલે ઘરો, અંતકાળે કિહાં છવ ભરો. એક. ૪
 છવતાં જાણ્ય તું તાણ્ય સરવે તણ, ભાવશું લે ભણ પ્રદા કરતા;
 છોદમ સત્ય જાણીને રૂઢિયે ધરો, ભક્તવત્સલ પ્રભુ સરવ ભરતા. એક. ૫

કીર્તન ૩ જી.

ભેદ જાણ્યા વિના ભ્રાંતિ ભાગે નહી, શાંતિ આઠ્યા વિના સુખ ન પામે;
 જગતતું મુજ જાણીને અવ્યક્તમાં, ભક્ત પ્રભુને ભણ ભય વિરામે. ભેદ. ૧
 હેતુમાં સરવ સંકેત સૃષ્ટિલેણા, એજ સૂજનાર મુવિચાર શક્તિ;
 અરૂપથી સ્વરૂપ બહુ થાય ન જણાય તે, ક્યાં રહીને કરે સર્વ વ્યક્તિ. ભેદ. ૨
 દેહ જાતિ ઘણી કોણ સકસે ગણી, કથન કવિજન કરે કોય કલ્પી;
 અણુતણી જાતિ અતિ જાણીયે સાવતી, જ્યાં લગી લહિ ગતી તેજ જલપી. ભેદ. ૩
 છવનો ધરમ તે કરમ સઘળાં કરે, ભોગ સારૂ રૂરે નિત્ય ભમતો;
 સરવનો રાય રહેવાય છે માનવી, વિશ્વ કરતારને હોય ગમતો. ભેદ. ૪
 વિહિતુ પ્રતિવિદ્ધ બે કરમ છે વેદમાં, ભેદ જાણી ભણું જેમ ભાવે;
 પુણ્યને પાપનાં બીજ એ બે કહ્યાં, સુખ દુઃખ તે ફળ આતે આવે. ભેદ. ૫
 પુણ્યના ભાગિયા મુધરમ લાગીયા, જાણીને જાગીયા પુરૂષ ગદ્યા;
 પાત પથે પળ્યા દુખ હરદમ કજયા, નરકમાં નારકી પામી કાયા. ભેદ. ૬
 છવના કરમની રીતી એતો કહી, ભાવથી જો પરબ્રહ્મ ભેરે;
 સર્વ પ્રતિપાળ દયાળ ધર્મચરત્રી, ભક્તિથી સાધન સર્વ હેરે. ભેદ. ૭
 એજ સહુ ધરમથી મન વચન કર્મથી, જાણી જગદીશની ભક્તિ કરીયે;
 સર્વ સિદ્ધાંતનો સાર છોદમ કહે, તે થકી ભવજળ તરત તરિયે. ભેદ. ૮

કીર્તન ૮ શુ.

એક કરતાર આધાર સરવે તથો, એ નિનાંધા. એકાર આપે;
 વિવિધ પ્રકારની વિધે રચના રચ, સાંધી સંબંધ આપે અમાપે. એક. ૧
 રચુળને મુક્તિની સાથ સંબંધ છે, વ્યક્ત અવ્યક્તનો સંગ સાંધેા;
 કાનને શબ્દની સાથ સંબંધ છે, નેત્રને રૂપ સંબંધ બાંધેા. એક. ૨
 જીભને રસ વિષે નાકને વાસમાં, અરુચને સ્પર્શ શું પ્રાપ્તી તેવી;
 એમ અપાર કૃદશબ્દ અવિનાશી, રા.ય ના રચે એવી એવી. એક. ૩
 અગણિત અંકનો નાથ એ નીત્ય છે, શક ને સિદ્ધ અનેક એમાં;
 છાત્રમ ભાવથી એ પ્રભુ આજીવ, બ્રહ્મ ના ભોગ આવેજ તેમાં. એક. ૪

કીર્તન ૫ શુ.

જગત કરતારને જીવ જુલી ગયા, વિષ્ણુની આયાએ સરવ વાહ્યા;
 વ્યાસની વાણીનો સાર સમજયા નહી, વપચીના કુંજવિહાર ગાયા. જગત. ૧
 કોય તો બ્રહ્મને નિરંજન કહી ભજે, શુન્યવત શુષ્ક અકર્તૃ એવું;
 જ્ઞાતિથી તેહ તો જગત ભાર્યું કહે, જ્ઞાન પામી ગણે શુન્ય જેવું. જગત. ૨
 છે છતી આંખને અંધજન થઈ કરે, એમતો એમની જુદી જુદી;
 બ્રહ્મ પોતે થયા કોય પ્રભુનો થયો, આધારે તેમને નાંખ્યાં જુડી. જગત. ૩
 માયાને નીત્ય માને કોય માનવી, તોય ન કહેવાય પ્રભુ વિસ્વ કરતા;
 આપ ક્ષિપ્રા ધરી બ્રહ્મ સૃષ્ટિ સરજે, એમ સરતીમાં કહો બ્રહ્મ ભરતા. જગત. ૪
 વિસ્વ જો નીત્યતો બ્રહ્મ કરતા નહી, તો જન તેની ભક્તિ ન કરશે;
 બ્રહ્મ ઉપાસના જીવ જો ના કરે, તો ભવસાગર કેમ તરશે. જગત. ૫
 વેદનો અર્થ જો શુદ્ધ સમજાયતો, જ્ઞાન પામે જન તેજ સાચું;
 છાત્રમ વિશ્વ કરતાર જે ના કહે, તેનું સિદ્ધાંત તો હોય કાચું. જગત. ૬

કીર્તન ૬ શુ.

અરપટો દેશ સરવે સૃજનારનો, દેવ અધીરવ છે નામ જેનું;
 શેષ શંકર અજ વિષ્ણુને ગણુપતી, પ્રકૃતીને પુરૂષ ધરે ધ્યાન તેનું. અરપટો. ૧
 અગણિત અંકના અધીપ સુર જેટલા, તેટલા તે પ્રભુને આરાધે;
 વેદને શુદ્ધથી જ્ઞાન પામે નર, તેહને તેહનો મરમ લાધે. અરપટો. ૨
 નામને રૂપ રુણ કયાં લગી વિસ્તર્યો, ત્યાં લગી જાણવી સરવ માયા;
 માયાના ઉદરમાં સરવ આવી ગયું, દેવ દાનવ નર નાગરાયા. અરપટો. ૩
 માતાનું પાપજી પામી સરવે મન્યા, તાતની વાત કોયે ન જાણી;
 નારિને મંદ અવિનાશી માને સદા, નવ કરે બ્રહ્મની ભક્તિ પ્રાણી. અરપટો. ૪
 બ્રહ્મ જે જાણશે તે મુચ માણશે, ઉર વિશે આજુશે એક કરતા;
 છાત્રમ શ્રેષ્ઠ મુખ તેજ નર પામશે, મન વિશે બ્રહ્મનું ધ્યાન ધરતા. અરપટો. ૫

રણછોડ.

પદ ૧ શુ.—રામચી રાગનાં પ્રભાત.

વનચર વીરા વધામણી, કહેને કયાં થકી આન્યો;
 આરે મુદ્રીકા શ્રીરામની, કહેને કયાં થકી લાન્યો. વનચર વીરા. ૧
 આરે મુદ્રીકા શ્રીરામની, કોઇને જોવા ન જાતી;

તે તારે હાથે આવી ચઢી, મુને કળ નથી પડતી.	વનચર વીરા. ૨
બોલજ બોલ્યને બાંધવા, સાચી સલખાવે વાત;	
જવાબો બોલવજો જાનકી, કુશળ છે રંધુનાથ.	વનચર વીરા. ૩
કોય કરી મારે કંથજી, કેમ હાથે ન મારી;	
કપુર લેઈ આલ્યું કાગને, મારે વાસે વીવારી.	વનચર વીરા. ૪
નાથ નમેરા કેમ થયા, હાઈમાં કઠણજ કીધાં;	
સતીરે મેલીરે સાધુ થયા, મુનીચરત લીધાં;	વનચર વીરા. ૫
જેગ લીધાં એ બાંધવે; એકા આસન વાળી;	
શ્રીપાત થયા સહ દેખતાં, પીધાં ઉપવીત ખાળી,	વનચર વીરા. ૬
આજકાલ રામજી આવશે, ત્યારે અખળા ઉગરશે;	
નાથ વિજેગે ટળવળી, નારી નિસ્થે મરશે.	વનચર વીરા. ૭
પંથ ન્યાળતાં નેત્ર ગળ્યાં, કર્મનો પાર ન આવ્યો;	
રણછોડના સ્વામીને જઈ કહેજો, સતીચે સદેશો કહાવ્યો.	વનચર વીરા. ૮

પદ ૨ બ્લુ.

હસીને બોલ્યા હનુમાનજી, માતા આજારે પાળું;	હસીને. ૧
કહોતો રાવણને રોળવું, કહોતો લંકાં પ્રજાળું.	
કહોતો રાક્ષસના કુળને, ખરી ખાંતેથી ખાડો;	હસીને. ૨
કહોતો ખાંધે બેસારીને, પેસે પાર લઈ જાવું.	
વિપત પડે નવ ખુટીએ, રામજી છે રૂડા;	હસીને. ૩
નથી સતીપતી સાધુ થયા. નથી દીલનારે કુડા.	
રામ લક્ષમણ આરોગ છે, સમાચાર છે સારા;	હસીને. ૪
મારી માતાનું દુઃખ જોઈને, આવે આંસુની ધારા,	
કહું માનો મહારી માતાજી, કરી ચીંતા ન કરીએ;	હસીને. ૫
સાથે મને કરિ સાધવી, ધ્યાન ધણીનું ધરીયે.	
દુરમતીએ કરમ કરવું, મોઢું વેરજ વાસ્તવું;	હસીને. ૬
પાપીતણા પ્રાણ લઈ કરી, આપણે ઘેર જાશું.	
ઓ આવે રૂડા રામજી, રાળવા હુખ તમારું;	હસીને. ૭
મુખ લેવા મુને મોકલ્યો; કહું માનજો માફ.	
ઓ આવે રંધુનાથજી, જાણીએ જોગમાયા;	હસીને. ૮
રાજા રાવણને મારશે, ગુણ રણછોડે ગાયા.	

પદ ૩ બ્લુ.

મંદાદરી રાવણને કહે છે.

કહુરે માનો માગ કંથજી, રૂડા રામજી આવે;	
પથથર તારી પાણીમાં, પ્રભુ પાગ બાંધે.	કહુરે. ૧
નારી આપો જઈ નરપતી, કરો પ્રજાને પ્રજામ;	
દયા કરશે દયળજી; સરશે આપણું કામ.	કહુરે. ૨
માનોજી કહે મંદાદરી, કુણીએ માગ સ્વામી;	
એને લેજો તમે આળખી, એ છે અંતરજામી.	કહુરે. ૩
આ બુવો ગરદ ઉડે ધણી, મેહેલ થઈ ગયા મેલા;	

સીતાને લેઇને જઈ મળેા, સ્વામી કાં થયા વેતા.
આજ સ્વપનામાં આવીયું, લંકામાં લાલે લાગી;
રાવણાણે દશ શિશ હણ્યાં, એટલે હું બગી.
પેર ધાળીને પીડા કરી, માન મણી રતું લીકું;
આભ સાથે જઈ આથડ્યા, વેર મોઢાનું કીકું.
સ્વામીજી એ શું કર્યું તમે, જુવો મહા યુદ્ધ થાયો;
પ્રાણ તમારા લખને, સીતારામ પેર જાશે.
માટે મરણ આવ્યું કુકડું, ઉગરવાની નહી આરા;
જઈને નમા તો જીવશો, કહે છે રણછોડદાસ.

પદ ૭ મું.

રાવણ મંદાદરીને કહે છે.

રાવણ કહેર મંદાદરી, હારશો નહા દેવે;
લંકાંગડ કેમ લેવાશે, દશરથનેરે છપ્પએ.
ચેના એની જુવો શોભતી, માંદી વાનર વાડ;
રાજ રાવણને જીતશે, એનો શા બળ સાર.
થાળી વગાડે હું નવ બીડુ, રહ્યાં ત્રંબાણું ગાજ;
અમ આગળ એનો શો આશરો, જક માં કરો ઝાઝી.
અઅણ્યો મારો એ નથી, માનની મતી પાઈ;
જોર કરીને આવીયો, જો જનકનો જમાઈ;
ત્રણ જીવનમાં તારૂણી, નથી નીરપતી એવા,
રાજ રાવણ શું આથડે, યુદ્ધના લાવ લેવા.
નવ યુદ્ધને મેં વસ કર્યા, લોપી મુનીવરની માઝા,
ઈંદ રહ્યો મારી આજ્ઞામાં, તેચીશ કરોડનો રાજ.
માનની માઈ મરણ હશે, હરી હાથથી હણશે;
લંકાં લઈ વઢિંડ આપશે, તેમાં શો લાભ ગણશે.
નારી નહી આપું નૃપને, બરડ માઈરે બય;
થનાર હશે તે થઈ રહેશે, ગુણ રણછોડ ગાય.

પદ ૮ મું.

કોઈ મુખ લાવે મારા નાથની, તેને નવનિષ આપું;
માતીડે વધાણું તેહને, કષ્ટ કોડેથી કાપું.
સખી કોઈ સમજાવીને, પેર તેડીને લાવે;
કંઠજી હાથિના માનજી, સંદેશો ન કહાવે.
કોઈ ગુણવંતી મારડી, પ્રીતમજીને પુછે,
શા માટે રીસાઈ ગયા, તેનું કારણ શું છે.
મુને મુકી જોગી થયા, કે કોઈયે બરમાળ્યા;
કોને બરસે મુકી ગયા, હજી પેર ન આવ્યા.
કોઈ સમજણ પડતી નથી, રહું નિત્ય ઉદાસી;
વસમું લાગે મુને વીડપા, મધુતાંનારે વાસી.

કોઈ મુખ લાવે. ૧

કોઈ મુખ લાવે. ૨

કોઈ મુખ લાવે. ૩

કોઈ મુખ લાવે. ૪

કોઈ મુખ લાવે. ૫

અનેક અપરાધ ક્ષમા કીલ્યે, કહું છું શિર નામી;
વાલમ વેલા આવજો. રણછોડા સ્વામી.

કોઈ મુખ લાવે. ૬

૫૬ ૯ મું.

સીતા વિજેત્રે શ્રીરામજી, લક્ષ્મણનેરે પુછે;
હજી હજીમાન નહિ આવિયો, તેતું કારણ શું છે.

સીતા વિજેત્રે. ૧

અવધ કરી અહિંથી ગયો, હું તો હુમણાંજ આવું;
સ્વર્ગ મૃત્યુ પાતાળની, મુખ પહોંરમાં લાવું.

સીતા વિજેત્રે. ૨

મહારં મન રહેતું નથી, ભાઈ ઘરમુત્ર ભાગ્યું;
સીતા ગયે શું ઉગર્યું, માટું લાંછન લાગ્યું.

સીતા વિજેત્રે. ૩

જહી નહિ જો જનકી, ત્યારે શી ગત થાશે;
લોક લાંછન વળી લાગશે, વિસ્વમાં નહિ રહેવાશે.

સીતા વિજેત્રે. ૪

બોલ બાંધવના સાંભળી, બોલ્યા લક્ષ્મણ વીર;
સીતાને શોધી લાવશું, મન રાખોને ધીર.

સીતા વિજેત્રે. ૫

ફન કરે શ્રીરામજી, મોક સાગર મુકે;
લક્ષ્મણ કહે સત્ય માનજો, સતી સત્ય ન ચુકે.

સીતા વિજેત્રે. ૬

સીતાજી સરીખી સતી નહિ, રહેશે આપ વિચારી;
અવર પુરૂષ સામુ નર જીવે, નાંખે વિધે સંહારી.

સીતા વિજેત્રે. ૭

અન્યો અન્ય બાંધવ બોલીયા, વાર જીવે એમ કહીને;
એટલે હજીમાન આવીયા, મુદ્દ સીતાની લઈને.

સીતા વિજેત્રે. ૮

હરખ થયો શ્રીરામને, હજીમાનને પુછે;
કુશળ કલ્યાણ છે જનકી, તેહેને દુખ કેવું છે.

સીતા વિજેત્રે. ૯

પ્રજ્ઞામ કરી કહે રામને, કુશળ છે મારી માતા;
મુજને કહે કહેજો નાથને, આવી કરો મુખ સાતા.

સીતા વિજેત્રે. ૧૦

નિસદિન નામ લે તમતજું, શોકાતુર થઈને;
કહું મેં જો વેહેલા આવશું, શ્રીરામને લઈને.

સીતા વિજેત્રે. ૧૧

હરખ થયો મુણી રામને, સૈન્યા તંપર કીધી,
પાગ બાંધી પાર ઉતર્યા, જઈ દુહાંબી દીધી;

સીતા વિજેત્રે. ૧૨

રીંછ વાનર શ્રી રામનાં, દળ ભારે રે આવ્યું;
રાક્ષસ રાજ રાવણ તજું, જીવ જોર મચાવ્યું.

સીતા વિજેત્રે. ૧૩

હારે નહી કોઈ કેાઈથી, માર મોકમ મારે;
રામ લક્ષ્મણ મોધે ચડ્યા, કપી કોપીયા ત્યારે,

સીતા વિજેત્રે. ૧૪

જીવ કરી રામ ઝીતિયા, રાવણનેરે માર્યો;
રાજ વિલીનજીને આપીયું, તન ભાપ નિવાર્યો.

સીતા વિજેત્રે. ૧૫

સીતા લઈ શ્રી રામજી, અયોધ્યામાં આવ્યા.
જયજયકાર ત્યાં થઈ રહ્યો, પ્રજાને મન લાવ્યા.

સીતા વિજેત્રે. ૧૬

રામ કયા રસ સાંભળે, મુખ વરણી ન બાય,
ભવસાગર ફેરો રજે, શુભ રણછોડ ગાય.

સીતા વિજેત્રે. ૧૭

પદ ૧૦ મું.

રધુનાથજી રાજ બેસવા, અભેધ્યામાં આવે;	રધુનાથજી. ૧
વધામણિયા સામા મોકલી, બેઠે બળવંત બંધાવે	રધુનાથજી. ૨
ભરત રાત્રિયન બોલીયા, ચાલો સામારે જઇએ.	રધુનાથજી. ૩
જમને બાંધવને લેટીએ, આપણ મુખીઆરે થઇએ.	રધુનાથજી. ૪
પેલેલા મળ્યા શ્રીરામને, પછે લક્ષ્મણવીર;	રધુનાથજી. ૫
પછે મળ્યા માતા જનકી, મુખ પામ્યા શરીર.	રધુનાથજી. ૬
વળતા બોલ્યા શ્રી રામજી, ચીરા કહો સાચી વાત;	રધુનાથજી. ૭
અભેધ્યાવાસી સહુ કુશળ છે, કુશળ કૌશલ્યા માત.	રધુનાથજી. ૮
ભરત કહે રામજી મુણે, સહિ કુશળ કલ્યાણ;	રધુનાથજી. ૯
ચૌદ વરસે પધારીઆ, સહિના જીવનપ્રાણ.	રધુનાથજી. ૧૦
ગાજને વાજતે પુરમાં, રામ સીતા પધાર્યાં;	રધુનાથજી. ૧૧
પુરવાસી સહિ પાએ નમ્યાં, અતી વહાલ વધાર્યાં.	રધુનાથજી. ૧૨
નિજ મંદીરમાં આવીયા, પુષ્પ માતીએ વધાવ્યા;	રધુનાથજી. ૧૩
પ્રજ્ઞામ કરવા પ્રીતથી, માતા પાસેરે આવ્યા.	રધુનાથજી. ૧૪
ત્રણે માતાને પાએ નમ્યા, રામ લક્ષ્મણ સીતા;	રધુનાથજી. ૧૫
વિધવા ભેદ ત્યાં માતાને, સાંભળ્યા નિજ પિતા.	રધુનાથજી. ૧૬
વિભેગ પડ્યો ચૌદ વરસનો, સૌને આનંદ થાયે;	રધુનાથજી. ૧૭
રાજ્યાસનપર બેસવા, શુભ મુરત બેવાએ.	રધુનાથજી. ૧૮
મુરત નિશ્ચય કર્યું તે સમે, માણેકસ્થંભ રોપાયો;	રધુનાથજી. ૧૯
તરિયા તોરણ તો બાંધીયાં, રૂઠા મંડપ સ્થાવ્યા.	રધુનાથજી. ૨૦
સોભા સ્વરગ થકી ઘણી, જીવે નરનેરે નારી;	રધુનાથજી. ૨૧
વાજંત નાના ભાત્યનાં વાળે બહુ મુખકારી.	રધુનાથજી. ૨૨
વેદધુની મુનિયો ભણે, શાસ્ત્ર વીધી પ્રમાણે;	રધુનાથજી. ૨૩
વંશાભુષણ સજી રામજી, આવ્યા તે યજ્ઞે.	રધુનાથજી. ૨૪
શુભ ચાંદડિયું ભેઈ કરી, ગાદીએ બેસાડ્યા;	રધુનાથજી. ૨૫
ગુરૂવશિષ્ઠ આશિશ દીએ; અવિચળ રહો પ્યારા.	રધુનાથજી. ૨૬
મુનિયો સરવે કહે તે સમે, રામ જુગોજુગ જીવે;	રધુનાથજી. ૨૭
પ્રજા પાળો પ્રભુ પ્રીતથી, જો રધુકુળમાં દીયો.	રધુનાથજી. ૨૮
મંગળ ગાઠને માતુની માતી પુષ્પે વધાવે;	રધુનાથજી. ૨૯
જાચક જન ત્યાં બહુ મળી, આસીશ દેવાને આવે.	રધુનાથજી. ૩૦
જેની જેવી ચાંચતા, તેને દક્ષણા દીધી;	રધુનાથજી. ૩૧
વંશ આભુષણ આપીયાં, તે સોભા ભેય. જેવી.	રધુનાથજી. ૩૨
જય જય રાખો કહે સહુ, આનંદ ઉર ન માએ;	રધુનાથજી. ૩૩
મુનિ સર્વને નિજ માતને, પ્રભુ નમિયા છે તાએ.	રધુનાથજી. ૩૪
ઘરઘર આજીવ થઈ રહ્યા, એવા ઉત્તમ નામી;	રધુનાથજી. ૩૫
ભાવે ભળે સહુ રામને, રણછોડના સ્વામી.	રધુનાથજી. ૩૬

પદ ૧૧ મું

હું તો તને વારું રે, આ તેં શું કહ્યુંરે;
હરી હીરા ખોયો ને હરોયો તે સંસાર.
હઠધાના હુઠ્યારે, આંખે થયો આંધળોરે;
વિસારી મેલ્યા દિનદયાળ.

૨૬.

હું તો તને. ૧

માગ સાળા મુરખરે, મુદ્દિ તારી ક્યાં બળીરે;
માથે તો ભમતો ન દીઠો કાળ;
ગપાટાને હાંકેરે, બધા ગામનાંરે;

હું તો તને. ૨

વિચારી ના જોયું રે. અસાર સંસાર
મુનશા જનમરે, મેળવ્યો તેં ધુળ મ
હંસા ઉપર ઘાલી હામ;

હું તો તને. ૩

જણ્યો તને ત્યારેરે, આડેશ ના આવીયોરે;
તારી માની કુખે ના દીધો ડામ.

સગાંને સંબંધીરે, બુઝવવાને સો મળ્યાંરે,
તરવાને ત્રીકમ નામ સંભાર;

હું તો તને. ૪

ભયતો ન લાગેરે, અપર માનજેરે,

હવે તું તો ગાફીલ ન રહીશ ગુમાર.

હાહાપણ તો ડાળ્યું રે, સ્વારથ સાથમાંરે;

પરમારથની ન બાણી પેર,

રણજોડ કહેછેરે, રાંડના તુને તજેરે;

વહી ગયા ભજવાના દીન.

હું તો તને. ૫

શરીર રૂપી અંગરખા વિશે.

પદ ૧૨ મું-રાગ કાશી.

અંગરખુ એક તારેરે, બનાવ્યું બહુ બુદ્ધિ કરી,
શિવનારો દરજી ઠાહ્યોરે, કીધી છે મહા કારીગરી;
કારીગરી માંહી કેવીરે કીધી, તેનો કહેતાં નાવે પાર;
ખારીક કામ બહુ કીધું ઝીણું, તેના ઉપર તાણ્યો છે તાર;

અંગરખુ. ૧

ઠાંકો તો નજરે નવ આવેરે, દેખોને સરવે સુરત ધરિ.
ભાત બનાવી દારીવાળીરે, તેમાં બળીયા મુક્યા બહુ;
વાળ્યું વળે છે અકડ નથી તેમાં, તાણ્યો નથી એકે તાર;
સાદુ શીવ્યું સંગેરે, આવ્યું છે અંગે ભરાભરી.

અંગરખુ. ૨

કમરપટો કાઢાને કુણી પુઠેથી પાની પ્રમાણ;
તેમાં કળેવણી કાંઈ નથી વર્ગી, શીવનારો ચતુરમુખાણ;

અંગરખુ. ૩

પ્રમાણ કેવું કીધુંરે, બેસતું છે બરાબરી.

અંગરખુ મહુ રંગી બનાવ્યું, પુરણ પ્રેમ પ્રકાશ;

ચોંપ દેખોને દરજીની જેવી, શિવતાં ક્યાં નવ માસ;

દાસ રણજોડનેરે, પેહેરાવ્યું પ્રભુ બરાબરી.

અંગરખુ. ૪

પદ ૧૩ મું.—અન્નદેવતું.

તમને આરાધું અન્નદેવ, પ્રથમ કરું તમારી સેવ.

૧૬૬.

સવા પહેરે મુતાં ઉઠે, બહેર કરતાં બાળ,

તમને. ૧

માતા પાસે ખાવા માગે, પેહલે પ્રાતઃકાળ.

પહેરે દહાડામાં આવી મળે, તે કાયા કરે કલોલ;

તમને. ૨

માણસ થાય છે મરવા લેવું, મહી થાય બે શાળ.

વાત કરતાં વધી પડે છે, બળતાં બધ છે ભુલી,

તમને. ૩

આંખડીયે અંધારાં આવે, કાયા થઈ બધ ભુલી.

પંદર દીને એકાદશી આવે, વ્રત તથા મહીમાય;

તમને. ૩

રાત પડેને સપ્તમું લાગે, વાણું ક્યારે વાય,

બળિયામાં જે બળિયો કહાવે, જે છે સદ્ધી બળિયો;

તમને ૫

તે બે પામે ત્રીજે પહેરે, કુળ થઈને ઠળીયો.

તેત્રિશ દોઢી દેવ મંળીને, સઉકો તમને પુજે;

તમને ૬

કહે રણછોડ અન્નદેવ મળે તો, સરવે વાતો મુજે.

કલ્યાણ.

પદ ૧ હું રાગ પ્રભાત.

સગપણ સાચું શાણું ભાઈ, શું માયાને વળગુરે;

સગપણ. ૧

ગંગા ગરજે સહુ માણું છે અંતે રહેશે અળગુરે.

ધન કાળે તન પીલીને, જુમી ભેળું બળગુરે;

સગપણ ૨

મહી એક તો પ્યારી બધ છે, તારે તો છે મરવુંરે.

ઉંચા ઉંચા મેલેલ બનાવી, કુલ્યા કુલ્યા ફરવુંરે;

સગપણ. ૩

એ મંદીરમાં દોણ માલશે, તારે તો છે મરવુંરે,

બચકે બાંધ્યા વસને વાધા, ધણું મરણું ભરવુંરે;

સગપણ. ૪

પટોળાં તારાં દોણ પેરશે, તારે તો છે મરવુંરે.

હાથી ઘોડા માલ ખબના, મુખપાલમાં ફરવુંરે;

સગપણ. ૫

એમાં જોને દોણ માલશે, તારે તો છે મરવુંરે;

બજન કરીલે મન વેરાગી, ફટ હૈયાના ફુટયારે.

કહે કલ્યાણ કથું નવ માને, એમ દીવસ તને રૂપારે.

સગપણ. ૬

પદ ૨ જી.

કંઈક કરમનો કરનારો તે, શરણ તમારે આગ્યારે,

કંઈક કરમનો. ૧

મહા બળમાં બાંધી નાંખ્યો, હવે હરી છોડાયોરે.

પાપ કરતાં પાણું નવ જોયું, હરીતું નામ હું ભુલ્યારે,

કંઈક કરમનો. ૨

દુરિજનની સંગત મેં કીધી, દેવાળામાં કલ્યારે.

અનાથ જંતુ રાંક આપડા, તેમાં મેં કીધા વાસરે,

કંઈક કરમનો. ૩

લખ ચોરાસી ફેરા ફરતાં, કરી મુક્તિની આશરે.

સોતું રૂપું જંતર મંતર તંતર મારે તું છે રે;

કંઈક કરમનો. ૪

આણું દુનિયામાં નથીજ ગમતું, મળવા આવુર હું પુરે.

નામતથા મહિમા મોટા છે, કંઈક પાપી નર તાર્યારે;

કંઈક કરમનો. ૫

એવું બણીને દાસ કલ્યાણે, પ્રભુ પ્રેમે પોકાર્યારે.

ડાકોરના રણુછાડણનો ગરબો.

(અલબેલીરે અંબે માત જીવાને જઠાએ.—એ રાગ.)

- છોગાળા ઝમિલા છેલ, રણુછાડ રંગીલા;
કરી બોડાણા ઉપર ચેર, હો મોરલીવાળા. રેક.
- અડળ કળા અલબેલા તારી, પાર ન પામે કીયરે;
વેદ વિચારી વિરમે પામ્યા, સમગ્રથો નહી લેશ. રણુછાડ. ૧
- મહા મોટમ મહારાજ તમારી, મુખથી કેમ કહેવાયરે;
સસુદ્રમાંથી ચાંચ ભરે જેન, પક્ષીની તુવા બાય. રણુછાડ. ૨
- મંડ માત મહારાજ મારી, મલીન મારે મનરે;
શરણે રાખો શામળિયા મને, જાણી તમારો જન. રણુછાડ. ૩
- દ્વારકાના વારી રાય, રણુછાડ તમારે નામરે;
ધણી દયા યુગરાત ઉપર કરી, આઘ્યા ડાકોર ગામ. રણુછાડ. ૪
- બોડાણાની ભકિત ભાવી, ભુવરજ ભલી તમનેરે;
અડળા દળિયા ધરણીયર, દુર્જલ છે અગમ નિગમ. રણુછાડ. ૫
- ધન્ય બોડાણા ધીરજ તારી, ધન્ય ધન્ય તારી માતરે;
પાતળીયો પાતળો કીધો, હેતે લીધો હાથ. રણુછાડ. ૬
- સિતેર વરસ સેવા કરી, શામળિયો સમગ્રાચારે;
ડાકોરથી તો દ્વારકાં માંહે, વરસે બે વ્રજ ફેરા ખાય. રણુછાડ. ૭
- કરમાં વુલસી વાવીને જઠ, ચતુષ્પુજને ચડાવીરે;
પ્રજુજીતો પ્રમત્ર થયા તે, દિલમાં દયા આવી. રણુછાડ. ૮
- અલબેલા બોદયા એમ મુખથી, બોડાણાની સાથરે;
અંકાતે આવીને કહું તે, કોઈ ન જાણે વાત. રણુછાડ. ૯
- મણા દિવસ તેં મારે કાજે, મહા મોડું કષ્ટ કીધરે;
વધુ તારું વૃદ્ધ થયું તે, જોષ મારે મન બીધું. રણુછાડ ૧૦
- તે મારે હું તારી સાથે, આવું તારે ગામરે;
તારે ચરણ નથી ચલાવું, તે મારે તજવું ધામ. રણુછાડ. ૧૧
- કહું મારે માની કાલે, જા વું ડાકોર ગામરે;
વેહેલ લાવ વું વાત ન દુદે, મનમાં રાખી હામ. રણુછાડ. ૧૨
- બોડાણા કહે બાપજી હું, વેહેલ ક્યાંથી લાવુરે;
મારે ઘેર તો નથી મહારાજ, કેમ રીને આવું. રણુછાડ. ૧૩
- મોહનજી કહે માગી લાવો, જેવી તેવી વેહેલરે;
ભાત જોવાનું કામ નથી, બે જોડી લાવો બેલ. રણુછાડ. ૧૪
- બોડાણાને વચનજ આપી, વિદાય કીધો વળતીરે;
વનમાળી કહે તારે મારે, વાત આવી છે મળતી. રણુછાડ. ૧૫
- વાર કહીને વિઠલજીને, ચરણે પાડ્યા કરજોડરે;
લેલજા મારી લટકાળા તમે, રાખજો શ્રી રણુછાડ. રણુછાડ. ૧૬
- આતિ આતુરતા અંગમાં, આવું ડાકોર ગામરે;
પાડોડીને પેર કહી મારે, તમ સરખું છે કામ. રણુછાડ. ૧૭

- ઉપકાર માતું તમતણો જો, આપે બળદને વેહેલરે;
જનું કારકમાં છેલ્લો ફેરો, તીકમણની ટેલ. રણછોડ. ૧૮
- પુવાસી પાડારી કહે બાઈ, જેવી તેવી મળશેરે;
જેમ તેમ કરીને જોડી બાઈ, બાળ્ય તમારું કુળશે. રણછોડ. ૧૯
- ઝાંતું કાંમળી ઉઠ્યો પોતે, વાડ કહી વેહેલ જોડરે;
વેળા કરતાં વનમાળીના, મંદીર પાછળ છોડી. રણછોડ. ૨૦
- બુગળી સઉકો હસવા લાગ્યા, કૈતક સરખી વાતરે;
બોડાણો તો આણે આવ્યો, લેઈ જવાને નાથ. રણછોડ. ૨૧
- વેહેલ ને એ બળદ જોતાં, હસે છે મુરખ મોડરે;
અરે બાઈ ભુતળમાં ના મળે; આવી બીજી જોડ. રણછોડ. ૨૨
- બોડાણો કહે હસો બાઈઆ, હસવા સરખી વાતરે;
ઈશ્વર ઈચ્છા કોઈ ન જાણે, કેતું થશે પ્રભાત. રણછોડ. ૨૩
- સંધ્યા થઈને સેન કરાવ્યું, રણછોડને રંગભેરરે;
અડધી રાતે ઉઠ્યા પોતે, પ્રીતમ કરીને પેર. રણછોડ. ૨૪
- તાળાં તોડ્યાં ભુગળ બાગી, આવ્યા મંદીર અહારરે;
બોડાણની પાસે આવી, પ્રેમે કર્યો પોકાર. રણછોડ. ૨૫
- બગ બગ તુ ઝરપટ કરીને, વિઠલ કહે વહેલ જોડ રે;
બોડાણો ઝબકીને બગ્યો, દિઠા ગ્રીરણછોડ. રણછોડ. ૨૬
- ગરબદ કંઠે ગળગળુ બોલે, થરથર કુજે અંગ રે;
ઝાવિંદલ હવે શી ગત થાશે, તમે રાખજો રંગ. રણછોડ. ૨૭
- બળદ તો બેસીને ઉઠે, ચાલે નહીં લગાર રે;
પ્રાતસમે તો પકડશે મુને, મારશે બહુ માર. રણછોડ. ૨૮
- જગલવન કહે જેમ તેમ કરતું, ઝાંપા મુધી કહાડરે;
હાંકીશ પછી હું હેત કરીને, માનીશ તારો પાડ. રણછોડ. ૨૯
- જેમ તેમ કરતાં ઝાંપા મુધી, પાછલી રાતે પહોંચ્યારે;
રાશ પડોણો પોને લીધો, બોડાણો માંહે મુતા. રણછોડ. ૩૦
- વેગે વેલ ઉઘડી પોતે, અંતરીક્ષથી અલબેલેરે;
ઉમેરેઠને ડોકરના વચ્ચે, આણીને તો મેલે, રણછોડ. ૩૧
- બોડાણો કહે જગલવન, બાગી જોને વાટરે;
પ્રાત થયો ઉઠ આગસ મેલી, જો આવ્યો કંઈ ઘાટ. રણછોડ. ૩૨
- આંખ ઉઘાડી ઉચું જોયું, બોડાણે તેણી વારરે;
સામળિયા સીમાડો મારા, ગામતણો નિરધાર. રણછોડ. ૩૩
- અલબેલા ઉતરિયા દેઠે, સિંચ તળે લટકાણેરે;
વિશ્રામ કીધો વાલાજીએ, થંભીને ઝાક યાજ્યો. રણછોડ. ૩૪
- સિંચડાનું લટકાળા તમે, એક ડાળ કીધું મીડું રે;
કર અટકાડી કડવાસ કાઢી, તે સઉએ નજરે દીડું. રણછોડ. ૩૫
- પાતળિયે ત્યાં પગલાં પાડ્યાં, પોતાનાં સાક્ષારરે;
અઘાપિ એઘાણી તેની; સરવે જાણે વાત. રણછોડ. ૩૬

- એમ કહી અલખેલા આવ્યા, હડબડ ડાકાર ગામરે;
 બોડાણા પ્રત્યે એમજ બોલ્યા, મને રહેવાનો કર દામ. રણછોડ. ૩૭
- ધરણીધર કહે ધામ તજ્યું મેં, તે સૌકોઠ્યે જાણ્યુંરે;
 મંદીરમાં મુજને નહિ દેખે, બ્યારે વાશે વાહાણુ. રણછોડ. ૩૮
- ધસમસ કરતા ધાઈ આવશે, ગુગળીઓ ખરદાળારે;
 શામળીયા કહે મુજને સંતાડી, વું ઝાલી બેશને માળા. રણછોડ. ૩૯
- ગોમતીમાં ગોવિંદજી પેઠા, વાવ્યમાં રતમાળીરે;
 ગાળો દેતા ગુગળી આવ્યા, થોડે દિવસે ચાલી. રણછોડ. ૪૦
- બોડાણાને બાંધી લાવે, ગુગળી એમ બોલ્યારે;
 બોડાણો ગોરસ લઈ મળવા, ગયા ચહુના પહેલા. રણછોડ. ૪૧
- આવતામાં આંખ ચડાવી, ગુગળીયે વિકાળરે;
 શાર વું કેમ ચોરી લાવ્યો, ભુદરજી ભુપાળ. રણછોડ. ૪૨
- બોલ બોલ કહી બરછી મારી, મુરછાગત તે પાડ્યારે;
 અંગીકાર કરી અલખેલે, હજીયે દીસે ખાડો. રણછોડ. ૪૩
- ગોમતીમાં રૂધીર થયું તે, બહોર જુગ મોઝારે;
 એ એકાણે અલખેલા, શોધી કહાડ્યા નીર બહાર. રણછોડ. ૪૪
- બે વચને ત્યાંથી બલવંત બોલ્યા, હું હવે ત્યાં નહિ આવુંરે;
 મુજ બરાબર સોનુ લઈને, કરો તમે મન લાવ્યું. રણછોડ. ૪૫
- લાલચમાં લપટાયા સરવે, લોભમાં લેવાયારે;
 સરકાર સરવે પાંચ મળીને, તાંસ તીરે લાવ્યા. રણછોડ. ૪૬
- સામા સામુ લખ્યું લેઈને, બોડાણો એમ બોલ્યારે;
 એકાંતે અલખેલા સાથે, પ્રીતે પડઠો બોલ્યો. રણછોડ. ૪૭
- મહારાજ મુજ પાસે નથી, વાલ કેરી વિંટીરે;
 સોનુ ભોઈએ શામ બરાબર, ચિતમાં ચિંતા પેઠી. રણછોડ. ૪૮
- ગોવિંદજી કહે ઘેર જઈને, ગંગાબાઈને પુછારે;
 સવા વાલની વાળી છે તે, લાવો ત્યાં તમે ધરજો. રણછોડ. ૪૯
- ઘેર આવીને ગંગાબાઈને; વાત કહી વીસ્તારીરે;
 વાળી લેઈ વનમાળી તેડે, ગોવીંદની ગત ન્યારી. રણછોડ. ૫૦
- તરત લઈને ત્યારે આવ્યાં, વાળી રાખી પાસરે;
 લગજ રાખજો લરકાળા, હું ચર્ચકમળની દાસ. રણછોડ. ૫૧
- વડની ડાળે તાસ બાંધ્યા, લીંકમજીને તોળ્યારે;
 વાંળી નમીને વાલમ કર્યા, પછે જે જે માહુકો બોલ્યા. રણછોડ. ૫૨
- ઝાંખાં થઈને જગજીવનને, ગુગળી ગાળો દેહેરે;
 કાળા પુજમાં કપટ ભર્યું કે, જુઠ ઝાઝેરી રહે છે. રણછોડ. ૫૩
- બાળપણે તે માંમે માર્યો; મથુરા નગરિ માંહરે;
 બાળ લગી અમને અથડાવ્યા, હવે જઈએ ક્યાંય. રણછોડ. ૫૪
- પ્રભુ કહે પાછા ફરો જાઓ, દ્વારકા મોઝારે;
 સ્વરૂપ માફ સેવંત્રીમાં છે, તે કહાડજો બહાર. રણછોડ. ૫૫

નિરાસ થઈ નીસાસો મુકી, યુગળી ઘેર પધારેરે;	રણછોડ. ૫૬
સેવત્રીમાં જઈને જોયું, પ્રભુ ત્યાં તો સધાર્યા.	રણછોડ. ૫૭
સંવત વ્યારને વ્યારમાં પ્રભુ, બાકી કરી ન રાખીરે,	રણછોડ. ૫૮
દયા કરી હાકોરમાં આળ્યા, તે સરવે પુરે સાખી.	રણછોડ. ૫૯
વરસ પાંછશે અગનોત્તર સુધી, અલખેલે એમ કીધુંરે,	રણછોડ. ૬૦
ત્યાં લગી તો ગામતી તીરે, સહુને દરસન દીધું.	રણછોડ. ૬૧
અલેશંગ એક રાજા આળ્યો, મારવાડથી મોટો રે,	રણછોડ. ૬૨
પીલાછયું પરપંચ કીધા, મનમાં મેલ છે ખોટો.	રણછોડ. ૬૩
તેણે મન માન્યું મોહનજીનું, મંદીર તો આદરવુંરે,	રણછોડ. ૬૪
જગજીવનનો જોગ મેળવ્યો, પરમેશ્વરનું કરવું.	રણછોડ. ૬૫
કારજ કીધું બાણી વણર, રતનશીંગને તેડે રે,	રણછોડ. ૬૬
મોહનજીનું મંદીર મોઢું, કરે તું દિવસ થોડે,	રણછોડ. ૬૭
મંદીર કરી મહારાજને, પધરાવ્યા ત્યાં પ્રીતેરે,	રણછોડ. ૬૮
સંવત સીતેર અકારીમાં, રંગીલો રંગ રીતે.	રણછોડ. ૬૯
માણેકઠારીએ મેળો કીધા, મોહનને મન ભાવેરે,	રણછોડ. ૭૦
વેળાવ વાણંત લેઈ સરવે, સંધ સમાજે આવે.	રણછોડ. ૭૧
મોઢું મહારાજ બાણીને જલ, સરવે દરશને આવેરે,	રણછોડ. ૭૨
લેઈ સામગ્રી શણગાર સારા, શામળીયાને લાવે.	રણછોડ. ૭૩
મેળો મહા ભારત થયો તે મંદિરમાં ન માથરે,	રણછોડ. ૭૪
જગજીવનને જોવાને તો, જન તણા જીવ બચ.	રણછોડ. ૭૫
ત્યારે મહારાજે મનમુખો કીધા, મંદીર મોઢું કીજેરે;	રણછોડ. ૭૬
ઉચ્ચ આશને અમો બેસીને, દરશન સહુને દાજે.	રણછોડ. ૭૭
ત્રાંચેકરને તરત કહ્યું તે, કાણુ ન લાગી વારરે;	રણછોડ. ૭૮
હાકોર મધે દોડી આળ્યા, પુનાનો રહેનાર.	રણછોડ. ૭૯
આવીને અલખેલા કેરૂ આરંબ્યું મંદીરે;	રણછોડ. ૮૦
સલાહ સારા શોધી કહે છે, વેગે કરજે વીર.	રણછોડ. ૮૧
કામ કરતાં કસર ન કરશો, પૈસા પુરા પાડરે;	રણછોડ. ૮૨
ધન તો ધરણીધરનું, સરવે ધાન મુરતક ગાડ.	રણછોડ. ૮૩
પાયામાંતો પથ્થર પુરા, સીમુ ઢાળ્યું સારરે;	રણછોડ. ૮૪
મોહનજીનું મંદીર કીજ, સોલાનો નહી પાર.	રણછોડ. ૮૫
મહારાજનું મંદીર ત્રીજે, વરસે થયું તૈયાર રે;	રણછોડ. ૮૬
પ્રજાજને પધરાવવા તણા, કીધા છે નિરધાર.	રણછોડ. ૮૭
સર્વ મળીને શામળીયાની, પાસે આળ્યા પ્રીતેરે;	રણછોડ. ૮૮
મુહુર્ત જોવા મોટા જોસી, તેડાળ્યા રજા રીતે.	રણછોડ. ૮૯
મહુરત જોઈને જોશી કહે છે, મંદીરમાં પધરાવો રે;	રણછોડ. ૯૦
મોઢું મહુરત આજ દહાડો, ફરી ન આવે આવો.	રણછોડ. ૯૧
અલખેલાજીને ઉચકે પ્રભુ, ખસે નહી તલ માથરે;	રણછોડ. ૯૨
વિચારી સહુ વિરમય પામ્યા, ગળિયાં સહુનાં ગાત્ર.	રણછોડ. ૯૩

શું થાશે શામળિયા મોટું, મંદીર મીઠ્યા થાશે રે;	
ત્રાંબેકર કહે ટેક રાખજો, લજ્જા મારી બાશે.	રજુછોડ. ૭૫
પુન્યદાન બહુ પેરે કીધાં, પાતળીયો પધરાપારે;	
તોય પણ મોહન ન માને, માટે મંદીર બાવા.	રજુછોડ. ૭૬
સાંજ પડી સહુ કોઈ થાક્યા, કાંઈ ન સુજે વાતરે;	
અલબેલાને એ ગમ્યું નહીં, હેઠા પડિયા હાથ.	રજુછોડ. ૭૭
પ્રભુએ મેયો પુરવાસી, કોઈ બોલ્યો એવી વાતરે;	
બુગલવનને જોઈએ ભાઈયો, બોડાણાની જાત.	રજુછોડ. ૭૮
તેના કુળમાં કોઈ હોય તો, અલબેલોજી ઉઠેરે;	
બોળ કરીને ખબર મંગાવો, તો ત્રીકમજી વુઠે.	રજુછોડ. ૭૯
શોધ કરીને શોધી કહાડ્યો, કુળ મધ્યે તો કોઈ રે;	
જોતામાં બુગલવન કેરું, મન રહ્યું છે મોહી.	રજુછોડ. ૮૦
અલબેલાને અંગે અટક્યા, સંગે સધળો સાધરે;	
અંતરિક્ષ ઉઠ્યા અલબેલો તે, કોઈ ન બણે વાત.	રજુછોડ. ૮૧
પ્રીત કરિ પાતળિયો લઇને, મોટું મંદિર આલ્યારે;	
સિંહાસન ઉપર શામળિયો, હરજી હેતે માલ્યા.	રજુછોડ. ૮૨
સંવત અઘાર અઠાવીશે, પ્રીત કરી પધાર્યારે;	
સહુને મુખ આપ્યું શામળિયે, અંગે રંગે વધાર્યા.	રજુછોડ. ૮૩
બોડાણાનું ઘરદજ ગાવા, વંશ બોલાવ્યા વાહાલારે;	
ત્રાંબેકર તેને તેડીને, સરપાવ સારો આલે.	રજુછોડ. ૮૪
ઝંકાર કીધું દ્વારકાં તે, ત્રીકમજી તતકાળરે;	
લવ લવ મારી લેજે ગણજો, તમે પિતા હું બાળ.	રજુછોડ. ૮૫
સિંહાસનની શોભા સારી, આરસનું મહિ કામ રે;	
મધ્યે મોહન તમે ગિરાજો, જોવા સરખું ધામ.	રજુછોડ. ૮૬
ચરજુકમળનું ચિંતવન કરતા, ચિંતા ચિત્ત આલાયરે;	
નેપુર ઝાંઝર ધુધરીઓ ધમકે, અલબેલા લેવું જુલાય.	રજુછોડ. ૮૭
પીતાંબર પિયું છે તેની, કસબની છે કોરરે;	
જડીત કોરો જોડે શોભે, ધુધરીનો ઘન ઘોર.	રજુછોડ. ૮૮
કસળીવાઘો કનક સરખો, પટકો પીળો શોભેરે;	
લેહેર કસબની છેડા ઉપર, અલબેલાને ઝોપે.	રજુછોડ. ૮૯
ચારે હાથે ચતુરજુજને, કડાં ચુનીઓ વાળારે;	
સાંકળી સંગે સારી શોભે, બાજુ બંધ નખરાળાં.	રજુછોડ. ૯૦
આંગીળીયે અંગુઠી ઉજવળ, વેઠ અને વળી વીંટીરે;	
પુચ્છી સાંકળી પાતળીયાને મુખમાં મોરલી મીઠી.	રજુછોડ. ૯૧
મોતી માળા ત્રણ તેવડી, અલબેલાને ઝોપેરે;	
મોહનમાળા મોતી મોહે, ચરણે જઈને આંપે.	રજુછોડ. ૯૨
સોનાની સાંકળીયો દોરો, કુગડગિયો મોહે ઝળકેરે;	
શંખ ગદા પદમને ચક્ર, ચારે હાથે ચળકે.	રજુછોડ. ૯૩

ગળમાંથી ગળામાં સોહીયે, કાને કુંળા મોતીરે;
 જડાવતુ તિલક જડવીરને, આખું જ્યોત ઉઘોતી. રજીઓડ. ૯૪
 મુગડ મનોહર મહારાજનો, જુગમાં ન મળે જોડારે;
 મધ્યે મુનીઓ મળકે ઝાઝી, કલંકીનો તોરો. રજીઓડ. ૯૫
 અઢલુતરૂપ અકળમાં નાવે, એક રચના શું ભાષુરે;
 અપાર એનો પાર નથી, કેમ કરીને ઝાંખુ રજીઓડ. ૯૬
 જેને જેવો જોઈયે તેને, તેવો છે અલખેલોરે;
 ગવાય તેમ ગુણ ગાળે એના, રજો અગગો મેલો. રજીઓડ. ૯૭
 ધન્ય બોડાણા ધીરજ તારી, બગવંતને બાંધ્યોરે;
 જોગી મુનીને જે છે દુર્લભ, તે પ્રભુ તુજને લાધ્યો. રજીઓડ. ૯૮
 ઠાસરામાં ઠીક નીકળીયો, પ્રગણામાં તું પ્રીતેર;
 દુનિયામાં તેં ડોકી ધાધો, ઠકોર રહે રંગ રીતે. રજીઓડ. ૯૯
 ચાર જુગમાં જાણ થયો તું, બોડાણો બલીહારીરે;
 તન મન ધન તેં ત્રીકમ ઉપર, સરવે નાંખ્યું વારી. રજીઓડ. ૧૦૦
 અલખેલાને અરજ અમારી, એકાંતે તમે કહેજોરે;
 અવગુણનો તો આંક નથી, તમે શામળીયાજી સહેજો. રજીઓડ. ૧૦૧
 જો મોહન મનમાં જાણોતો, જુગમાં ન મળે જોડારે;
 ત્રાહ ત્રાહ શરણાંગત રાણો, રંગીલા રજીઓડ. રજીઓડ. ૧૦૨
 જે જે અવગુણ જોશો તે, પ્રભુ મુજમાં ભર્યા ભરપુરરે;
 આગ કરો તો ઉડી જાઉં, જેન આકાશ તુર. રજીઓડ. ૧૦૩
 શામળીયા તમે સામુ જુઓ, રનેહુ ધરીને સ્થામરે;
 મન ફેરવી મોહનજી મારે, સેજે થાયે કામ. રજીઓડ. ૧૦૪
 ચરણ કમળમાં ચિતક મારે તાણીને મન રાખોરે;
 વણી થઈ ગિરધારી મુજને, તરછોડી ન નાંખો. રજીઓડ. ૧૦૫
 બેઉ કરજોડીચરણે વાશે, સો સો કરે સલામરે;
 રજીઓડને તમે રાખી રસીયા; ખાતા જાત ગુલામ. રજીઓડ. ૧૦૬
 રાય રજીઓડનો ગરબો જે ફોધ, ગાશે પુરણ પ્રીતેરે;
 તે ઉપર રીઝે રંગીલો, રસબસ થઈ રંગ રીતે. રજીઓડ. ૧૦૭
 સહુ મળીને સાંભળજે, હું કહું છું વારંવારરે;
 ભુલ્યું ચુક્યું માફ કરજો, કરતા છે કિરતાર. રજીઓડ. ૧૦૮
 સંવત અઢારસેં અગનોતેરે, આઠમ આસો માસ રે;
 કમ પક્ષને રવિવારે, ગુણ ગાય છે રજીઓડદાસ રજીઓડ. ૧૦૯

માંડણુ.

પદ ૧ લું:

શોક કીધો મેંહે શામળો, જેણે મહા ધન આલ્યું;
 નાણું ખર્ચે હરી નામતું, ત્રણ લોકમાં ચાલ્યું. શોક કીધો. ૧
 અવર વેપાર ઉપાડીયો, કાઠી કરમની કાઠી.
 લખરે ચોરાશીમાં જોઈ વળ્યો, ખઠખઠ સહુ ખાટી. શોક કીધો. ૨

મોહ મસ્સર બે ટીલવા, મન ગમતારે માલે;	શંક કીધો. ૩
કહ્યું તે કોઈનું નવ કરે, બેઠા ઘર બાલે.	
કામને કરેલ મંત્રી મળ્યા, તેને મુઝીયા વાહી;	શંક કીધો. ૪
તે મમતાને લાવીયા, કોને રાખરે સાહી.	
છળભેદ તો છે બે છોકરા, થઈ બેઠા છે મોલી;	શંક કીધો. ૫
દગાને ધાલ્યો દુકાનમાં, કોણ રાખરે ચોલી.	
હરખ સોઠની હુડી કરે, મન મનવેરે મોટો;	શંક કીધો. ૬
વાણીતર વધી ગયા, પછે આગ્યેરે ટોટો.	
વ્યાજ કહ્યું વછીયાતનું, ખાતું નવ બેયું;	શંક કીધો. ૭
મેળ ન કાઢ્યો મત્યુનો, પછી આપ વગોયું.	
વીંધા લુટાણો વાટમાં, વજ્ર પ્રીછરે વાણી;	શંક કીધો. ૮
આગડિયા અહંકારના, ખુડીયા વજ્ર પાણી.	
આધીને પાથી બે હતી, સરવે ખોઈ બેઠા;	શંક કીધો. ૯
જમરે આગ્યા જ્યારે લુટવા, નાશી ઘરમાં પેઠા.	
અંતે ન બેયો આવરો, અમ ભગળ ચલાયુ;	શંક કીધો. ૧૦
નવરે દારે નાઠો ફરે, સાથે કોય ન આગ્યું.	
નોકર સર્વ નાસી ગયા. શંક એકલા સદાયા;	શંક કીધો. ૧૧
લલોપતો તેણે કરી, સરવે મળીને વહાયા.	
લાભે લેખાં તો લોભનાં, જર ન મળે જરીકે;	શંક કીધો. ૧૨
પુણ્ય પાપની કોથળી, કાલી સ્ત્રીરે આશીકે.	
ચિત્તતજા બે ચોપડા, તેને મુક્યારે બેઠ;	શંક કીધો. ૧૩
પાનાં છે પરપંચનાં, તેને નાંખ્યારે ધોઈ.	
આતુર હોયતો થેતબે, ચિત્ત ચકલેરે બેસી;	શંક કીધો. ૧૪
નર કોઈ હતી નથી ગયા, આ વજ્રજમરે પેશી.	
શોધી કાઢી સાચા શંકને, પેપાર વધાર્યો;	શંક કીધો. ૧૫
લેખુરે ચોખું લાલનું, આલીને પરવાર્યો.	
નિરલે થઈ નાણુ કર્યું. ઠાંક્યુરે દેવાળુ;	શંક કીધો. ૧૬
કહે માંડણ હવે નહી કરે, ધોળા ઉપર કાળુ.	

મીરાંબાઈ.

પદ ૧ લું રાગ પ્રભાતી.

મુજ અબખાને મોટીરે મીરતબાઈ શામળો ધરેણું મારે સાચુરે;	
વાળી પૂઠાવું વીઠલવરકેરી, હાર હરીનો મારે હૃદયેરે,	મુજ અબખાને. ૧
ચીનમાળા અતુરભુજ ચુરલો, સિદ સોની ઘેર જઈયેરે.	
ઝાંઝરીયાં જગજીવન કેરાં, કુંભંજી કહીં ને કાંબીરે;	મુજ અબખાને. ૨
વીજીવા લુધરા રામ નારાયણના, અજયટ અંતરજમીરે.	
પેટી ઘડાવું પુરસોતમકેરી, ત્રીકમ નામનું તાળુરે;	મુજ અબખાને. ૩
કુંઘી કરાવું કરજાનંદકેરી, તેમાં ધરેણું મહાકરે.	
સાસરવાસો સળને બેઠી, હવે નથી કાંઈ કાચુરે;	મુજ અબખાને. ૪
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, હરીને ચરણે બચુરે.	

પદ ૨.

ક્યાં ગયો પેલો મોરલી વાગો, અમારા કુંવર ખોલીરે; ૨૬.
 ક્યાં ગયો પેલો વાંસળીવાગો, અમને રંગમાં રોળારે;
 હમણાં વેલો કુંવી હતી, પેહેરી કમુખસ ચોળીરે;
 માત્ર જસેદા સાખ પુરે છે, દેશર છાંયમાં ઘોળીરે. ક્યાં ગયોરે. ૧
 જળ જીમનામાં ભરવા ગયાંતાં, એક નાંખ્યુ ઢોળીરે;
 પાતળીયો પરપંચે ભરીયો, અમે તે અમળા ભોળીરે. ક્યાં ગયોરે. ૨
 પ્રેમતણી પ્રેમદાને અંતર, ગેમની મારી ગેળીરે;
 મીરાંબાઈ કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, ચરણ મળ ચિત ચોરીરે. ક્યાં ગયાંરે. ૩

પદ ૩. ગગ ગરબી.

બોલમાં બોલમાં બોલમાંરે, રાધા કુખ્ય રિન બીધુ બોલમાં. એ રાગ.
 પ્રેમની પ્રેમની પ્રેમનીરે, મને લાગી ક્યારી પ્રેમની. ૨૬.
 જળ જીમનામાં ભરવા ગયાંતાં, હતી ગાગર માંચે હેમનીરે. મને. ૧
 કાંચે તે તાંતજે હજીએ બાંધી, જેન જે ચ તેમ તેમનીરે. મને. ૨
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, સામની પુરત શુભ એમનીરે. મને. ૩

પદ ૪.

લેહુ લાગી મને તારી અલ્યાલ, લેહુ લાગી મને તારી. ૨૬.
 કામકાજ મુક્યું ને પાંમજ મુક્યું, મનમાં ચાહું છું મોરારી અલ્યાલ. ૧
 ખસે છે કાંબળી ને હાથમાં છે વાંડળા, ગોકુળમાં ગાયો ચારી. અલ્યાલ. ૨
 સેવક સહજે ગોપીયાને તમે વરીયા, તેવ તમે બાળબાળચારી. અલ્યાલ. ૩
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, ચરણ કમળ બલિહારી. અલ્યાલ. ૪

પદ ૫.

કાલે પરણાવશુ ગોપી, કુંવરને કાલે પરણાવશુ ગોપી. ૨૬.
 લાજ મરજાદા સરે લોપી, કુંવરને કાલે પરણાવશુ ગોપી;
 કાન કુંવર મારો ઘોડે ચડશે, માથે મુગટ આરોપી. કુંવરને ૧
 રાધકા બધારે મંદાર પધારસે, મંદીર રહેસે ગોપી. કુંવરને ૨
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, લીલા વાધા ને પીળી ટોપી. કુંવરને ૩

પદ ૬ કું.

મીરાં ગોરસ દ્યો ગોરસ દ્યો.

એ રાગ.

હારે કોઈ માધવ દ્યો, માધવ દ્યો, વેચાંતી વૃજનારી રે; હારે. ૨૬.
 માધવને મટુકીમાં ધાલી, ગોપી લટકે ચાલી રે. હારે. ૧
 હારે ગોપી પેલું શું બોલતી બધ, કાન મટુકીમાં નવ સમાય રે; હારે. ૨
 નવ માનો તો જીવો ઉતારી, માંહી જીવે તો કુંજબિહારી રે, હારે. ૩
 વૃંદાવનમાં બતાં ધારી, વાલો ગા ચ રે ગીરધારી રે. હારે. ૪
 ગોપિ ચાલી પ્રંદાવન પાટે, સઉ પ્રજની ગોપીયો સાથે રે. હારે. ૫
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરનાગર, જેના ચરણ કમળા મુખ સાગરરે. હારે. ૬

પદ ૭ મું.

અરજ કરે છે મીરાં રાંકડી, ઉભી ઉભી, અરજ કરે છે.

અધિપર સ્વામી મારે મંદીર પધારો, સેવા કરે દીન રાતીરે. ઉભી ઉભી. ૨૬.

કુલનારે તોરા ને કુલનારે ગજરા, કુલનારે હાર કુલ પાંખડીરે. ઉલી ઉલી. ૨
કુલની તે ગારી ને કુલના તકીયા, કુલની તે પાથરી પછડીરે. ઉલી ઉલી. ૩
પય પકવાન મીઠાઇ મેવા, સેરેવાને મુંદર હાંવડીરે. ઉલી ઉલી. ૪
લવીંગ સોપારીને એલચી તજવાલા, કાથા ચુનાની પાન બીડીરે. ઉલી ઉલી. ૫
સેજ બિછાવું ને પાસા મંગાવું, રમવા આવોતો બચ રાતડીરે. ઉલી ઉલી. ૬
બાધ મીરાં કહે ગીરધરના નાગર વાલાં, તમને જોતાં ઠરે આંખડીરે. ઉલી ઉલી. ૭

રાગ સોરઠ.

આજ મારે સાધુ જનનો સંગરે, રાજા માં માંગ્ય ભળ્યાં. ૨૬.
સાધુજનનો સંગ જો કરીએ રામજી, ચડે તે યાગજો રંગરે. રાજા મારાં. ૧
સાકુટ જનનો સંગ ન કરીએ રામજી, પડે ભજનમાં ભંગરે, રાજા મારાં. ૨
આડસઠ તીરથ સંતને ચરણે રામજી, કોટી કાવીને સેરે ગંગરે. રાજા માં. ૩
નિંદા કરશે તેનો નર્ક કુંડમાં બશે રામજી, થત આંધળા અપંગરે. રાજા મારાં. ૪
બાધ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ રામજી, સ તોની રજ મારે રીરે. રાજા મારાં. ૫

૫૬.

કાગળ કોણ લઇ બધરે, મથુરામાં વસે મેવાશી. ૨૬.
અરે કાગળમાં ઝાડુ ધુ' લખાયે, થોડે હેત જણાયરે, મથુરામાં. ૧
મિત્ર તમારા મળવાને ઇચ્છે, જસોનતી અન્ન ન ખાયરે. મથુરામાં. ૨
સેજલડીતો મુને મુનીરે લાગે, રહતાં તે રજની બધરે. મથુરામાં. ૩
બાધ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, ચરણ કમળ માડે ત્યાં બધરે. મથુરામાં. ૪

૫૬.

આવત મોરી ગલીયનમે ગીરધારી, મેં તો હુપ ગઇ લાંબી મારી. ૨૬.
કમુખલ પાપ કેસરીયારે બમા, કપરે કુલ હબારી,
મુગટ ઉપર છત્ર બિરાજે, કુંડળકિ છબી ન્યારી, આવત. ૧
કેસરિ ચિર દરિઆઈ કો લેજા, ઉપર અંગીયાં હે બારી;
આવત રેખી કૃષ્ણ મોરારી, હુપ ગઇ રાધે પ્યારી. આવત. ૨
મોર મુગટ મનોહર સોહીએ, નથનીકી છબિ ન્યારી
ગણે મોતનકી માલા બીરાજે, ચરણ કમળ બલહારી. આવત. ૩
ઉલી રાધે પ્યારી અરજ કરત હે, મુનજો કૃષ્ણ મોરારી;
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, ચરણ કમળપર વારી આવત. ૪

૫૬—રાગ માડ.

મોહન લાગત પ્યારા રાજાજી, મોત લાગત પ્યારા. ૨૬.
જનકી કલાસે હાલત આલત, બોલત પ્રાણ આધારા;
નેનકી કળામે સખ જુગ જુદો, એકા પુરૂષ હે ન્યારા.
તુમહી જુડે ને અમહી જુડે, જુડે સખ સંસારા;
સો પુરૂષકે સંમંધ જુડે, તો કુંડયા હમયા તુમારા. રાજાજી. ૧
તુમહી કહો અરધંગા હમારી, હમકુ લગાયો કારા;
કોટી બ્રહ્માંડમાં વ્યાપી રહો હે, સો નિ / વર હમારા, રાજાજી. ૨
સાણું પીતાંબર મોતનકી માળા, લેધ અગનમે જલાયા;
... કાપ તિલક તુલસીની માળા, સાધુ સંગ નીસ્તારા. રાજાજી. ૩

મીરાંઆઈ કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, શરણુકો બિરહ સંભારો;
હરિકે ભજન વિના જે દિન ખેલે, મિકે મુનશા જનમારો.

રાધાજી. ૪

પદ રાગ પરજ.

મળે તો હરિજન મગજયોરે, દુરીજન દુરથી ઠગજયોરે,
ગાવીંદા તું પ્રાણુ હમારો રે; મુને મુગ લાગ્યો ખારો રે;
મુને મારો રામજી ભાવેરે, બાંહે આરી નજરે ન આવે રે,
કહેશે તેને કહેવા કહ્યું રે, સંતોને તો દાહને મળ્યું.

સાળી.

મીરાં હરીને લાડકી, રહેતા સંત હજ્જન;

દુહ દુરિજન વેગળા, માત સંતો માંય હજ્જર.

ગાવીંદા તું. ૧

રાણો કાગળ મોકલે, દેખે મીરાંને હાથ;

સાધુ સંતો તમે ઘેરી દા, તંત્ર આપો રાણાની સાથ.

ગાવીંદા તું. ૨

લજ્જ્યું મહીયર સાસરી, તમે લજ્જ્યાં માને આપ;

લજ્જ્યું ચાણાજીનું મેડ્યું, તમે લજ્જ્યું મોશાળ આપ.

ગાવીંદા તું. ૩

વિખના ખ્યાલા રાણે મોકલ્યા, દેખે મીરાંને હાથ;

અમૃત સરખા આરોગીયા, શ્રી કૃષ્ણે કાલ્યા હાથ.

ગાવીંદા તું. ૪

રાણે દારી મોકલી, જઇ જુઓ મીરાંના મહેલ;

મીરાં બેઠાં ભજન કરે, શ્રી કૃષ્ણે તે આપ્યો ફાલ.

ગાવીંદા તું. ૫

રાણો રીસે રાતરે, કરોધે ચઢીઆ ભુપ;

ખડગ તાણી મારતાં, તેણે ટીકાં સાત સ્વપ.

ગાવીંદા તું. ૬

મનવેગી સાંકળી પુંઢાડી, મારે જાતું સો સો ફોર;

રાણુજી તારા દેશમાં, મારે પાણી પી તને દોષ.

ગાવીંદા તું. ૭

સતજુગમાં ફરી પ્રતી. પ્રભુ નિત્ય દેખે દેહાર;

કળમુગમા હવે પ્રભુ તમે, બંધે કરતા તિ-રેકાર.

ગાવીંદા તું. ૮

મહીયર મારું મેડ્યું, સાસીયું ચિતોડ;

મીરાંને ગીરધર મળ્યા. મારા મનના તે પુર્યા ફોડ.

ગાવીંદા તું. ૯

પદ રાગ કલ્યાણ.

નાથ તુમ જનત હો રાજ ધરકી, મીરાં બક્ષી કરત પરગટકી;

નાહી ધોધ મીરાં લે સમરણી, તો પુજા કરત સિતા પતકી;

સાલિંગરામકું જુગરી ચકાવે, તો બાળતિલક બીચ ટપકી.

નાથ. ૧

રામ મંદિરમાં મીરાંઆઈ નાચત, તાલ બજાવત ચૂરકી;

રમકુમ રમકુમ બાજત પુલસા, લાજ તણુ પુંઢરકી.

નાથ. ૨

વિખના ખ્યાલા રાણાજીએ બેળ્યા, સાધુ સંગત મીરાં અટકી;

ફરી ચાણામૃત પી ગઈ મીરાં, અમૃતકી જેસી ધરકી.

નાથ. ૩

મુરત દોરા પર ચાલીયે શારો, તો રીર ગાયર પર મટકી;

મીરાં કહે હરિ ગીરધરના મુણ, મુરતા ચલી જેસી નટકી.

નાથ. ૪

પદ રાગ ગરબી.

કહાં ગયો પેદા મારલી વાળો, અમને રાસ રમાડી રે.

ટેક.

રાસ રમાડવાને વનમાં તેડ્યાં, મોહની મંત્ર મુણાવી રે.

કહાં ૧

માતા જસોદા સાથે પુત્રે, કેશર છાંટા ઘોળીરે. કહાં. ૨
 હવણાં વેણ સમારી કુતી, પેરી કચુબલ આળી રે. કહાં. ૩
 આઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, ચરણ કમળ ચીત ચોરી રે, કહાં. ૪
 ગરબી. ૧

અજળ સહુણી મરઘા નેણી, તે માહન વશ કીધોલ,
 મકનો સો હસ્તિને લાલ અંબાડી, અંકુશ વશ કીનાલ. અજળ.
 લવંગ સોપારીને પાનનાં ખીડાંમાં, કંઈક કામણ કીધુંલ. અજળ.
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, ચણ કમળ ચિત લીધુંલ. અજળ.
 ગરબી. ૨

ચાલને સળી મહી વેચવા જાયે, જ્યાં મુંદીર વર રમતોલ. રેક.
 પ્રેમતણાં પકવાન લેઈ સાથે, રસીક વર કયમ જમતોલ. ચાલને. ૧
 માહનજીતો હવે મોટો થયાછે, જોપીને નથી દમતોલ. ચાલને. ૨
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, રણછોડ કુખજને વરતોલ. ચાલને. ૩
 ગરબી. ૩

ચાલનેરે સળી મારો સ્થામ રેખાડું પ્રંદાયનમાં ફરતોલ; રેક.
 નખશિખ સુવીં હીરાને માતી, નિત્ય નવા રાણગાર ધરતોલ. ચાલને. ૧
 પંપણ પાગ લાંબી તોરે, શીરપર મુગટ ધરતોલ. ચાલને. ૨
 ધેનુ ચરાવેને યેનુ બજાવે, મન મારાને હરતોલ. ચાલને. ૩
 રૂપને સંભાર તારા રણને સંભાર, જીવ રણછોડમાં બમતોલ. ચાલને. ૪
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, શામળીયા કુખજને વરતોલ. ચાલને. ૫
 ગરબી.

કહણ થયારે માધવ મથુરાં જઈ, કાગળ ન લખ્યો કટકોરે. રેક.
 અહિયાં થકી હરી હવણ પધાર્યા, આધવ સાથે અટકયોલ. કંઠજ. ૧
 અંગે સોવરણિયા વાગા પેર્યા, શીર પીતાંબર પટકોલ. કંઠજ. ૨
 માકુળમાં એક રાસ રચ્યો છે, કહાન કુખજ સંગ અટકયોલ. કંઠજ. ૩
 કાળીશી કુખજને અંગે છે કુખડી, એ શું કરી જણે લટકોલ. કંઠજ. ૪
 એછે કાળોને તેછે કુખડી, રંગે રંગે બચ્યો ચટકોલ. કંઠજ. ૫
 કોઈ કહે મારી દંતસર આણી, શીર મેલ્યો રંગ ચટકોલ. કંઠજ. ૬
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, બોળમાં છું ધુંધટ ખટકોલ. કંઠજ. ૭
 ગરબી. ૫.

પુનમ કેરો પુર્ણ ચંદ્ર છે, રાસે રમે નંદ લાલોલ. રેક.
 નટવર પ્રેશ કર્યા નંદ લાલે, સઉ જોવાને ચાલોલ. પુનમ. ૧
 ગાન તાન વાજંતર વાજે, નાચે જસોદાનો કાલોલ. પુનમ. ૨
 સોળ સહસ્રમાં અષ્ટ પટંગણી, વચ્ચે રહ્યો મારો વાલોલ. પુનમ. ૩
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, રણછોડ દીસે સારોલ. પુનમ. ૪
 ગરબી. ૬

આતુર થઈજું મુખ જોવાને, પેર આવો નંદલાલારે, રેક.
 ગઉ તણાં મીશ કરી ગયાછો, જોકુળ આવો વાલારે. આતુર. ૧

માસી રે મારી ને શુભકારે તારી, દેવ તમારી હોગાળા	આપુર. ૨
હંસ મારી માઆપ કોઢારી, ઘણા કપડી નથી ભોળારે.	આપુર. ૩
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, ઘણાજ લાગે આરારે.	આપુર. ૪

ગરબી. ૭

કરના ફિરી તેરી કથા કલગી ની, સદા મગનમાં રહેનાજી;	
કોઈદીન ગાડી ને કોઈ દિન બંગલા કોઈ દિન જંગલ વસનાજી.	કરના. ૧
કોઈ દિન હસ્તી ને કોઈ દિન ઘોડા, કોઈ દિન પાઉસે ચલનાજી.	કરના. ૨
કોઈ દિન આજ ને કોઈ દિન લોક, કોઈ દિન ફૂલ ફૂલજી.	કરના. ૩
કોઈ દિન કોલીયા કોઈ દિન તળાઈ, કોઈ દિન ભોંયરે લોટનાજી.	કરના. ૪
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, કહુ આપ પડે સો સહેનાજી.	કરના. ૫

ગરબી. ૮

બોલો મેરી રસના હરી હરી તુમ, બોલો મેરી રસના ફરી ફરી.	ટેક.
ગરડે બેસીને ગાવિંદજી પધાર્યા, શંખ ચક્ર ગદા ધરી ધરી.	બોલો. ૧
હસ વાહન કરી બ્રહ્માજી પધાર્યા, વેદ ચારની કુન્દ કરી;	બોલો. ૨
હોંદરે બેસીને ગણપતિ પધાર્યા, સાથે સુવ બુધ સુંદરી.	બોલો. ૩
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, એક વાર કહેને શ્રી હરી.	બોલો. ૪

ગરબી. ૯

હું જાહિરે જુમનાં પાણીમાં, એક પંથ દો કાજ સરે.	
જળ ભરવું બીજી હરીને મગવું, દુનિયાં ભોળી કાઢે બળે.	હું જાહિ. ૧
અમણપણમાં કાંઈરે નવ મુકલું, જસોદાજી આગળ રાડ કરે.	હું જાહિ. ૨
પ્રંદાવનને મારગ જાતાં, જનમ જનમની પ્રીત મળે.	હું જાહિ. ૩
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, અવસાગરનો ફેરા દળે.	હું જાહિ. ૪

ગરબી ૧૦ મી.

નહી જાહિરે જુમનાં પાણીમાં, એક પંથ દો કાજ સરે;	ટેક.
નંદીને વાલો આજુ ન માને, કામભગ રો એની મળે.	નહિ. ૧
અમે આહિરણં સમળાં મુવાળાં, કંઈ કાવુડો મેલો.	નહિ. ૨
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, ગોપીને કાવુડો વાલો.	નહિ. ૩

ગરબી. ૧૧

હારે જાઓ જાઓરે જીવજી જીઠા, હારે વાત કરતા દીઠા;	
સા દેખતાં વાલો આગળ કરેછે, મારે મન છા મીઠાડારે.	જાઓ. ૧
પ્રંદાવનની કુંજ ગલીમં, કુમળ સંજે દીઠાડારે.	જાઓ. ૨
ચંદન પુષ્પને માથે પડેછો, વાત કરતાં દીઠાડારે.	જાઓ. ૩
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, મારે મન છા મીઠાડારે.	જાઓ. ૪

ગરબી ૧૨ મી.

હારે મારા સમ કાલે મળજો, પેલાં કહ્યાં વચન તે પળજો રે.	મારા. ટેક.
જળ જુમનાં જળ પાણિ જાતાં, મારગ વચે વેલા મળજોરે.	મારા. ૧
બાળપણની વાલી કાસી, પ્રીત કરી પરવરજોરે.	મારા. ૨
વાટે આજ ન કરીએ વાલા, વચન કહું તે મુણજોરે.	મારા. ૩

મણિજ રનેહ થયાથી ગીરધર, લોક લખાયે મળજેરે.
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, પ્રીત કરીને વળજેરે.

મારા. ૪

મારા. ૫

ગરબી ૧૩ મી.

હારે ચાલો ડાકોરમાં જઈ વશિયે, હારે મને લેહે લગાડી રંગ રસિયે. ચાલો. ૧
હારે પ્રભાતના પહોરમાં નોખત વાજે, હારે અમે કરશન કરવા જઈયેરે. ચાલો. ૨
હારે અટપટી પાઘ ફેરારિયો વાધો, હારે કાને કુંડળ સોધયેરે. ચાલો. ૨
હારે પીળાં પીતાંબર જરકશી બાંધો, હારે માતન માળા સોધયેરે. ચાલો. ૩
હારે ચંદ્ર બદન આંધિયાળિ આંખો, હારે મુખક મુંદર સોધયેરે. ચાલો. ૪
હારે રમણ રમણ નેપુર વાજે, હારે મન મોહું મારલીયેરે. ચાલો. ૫
હારે મી.ંબાઈ કહે પ્રભુ ગીરધરના નાગર, હારે અંગા અંગ જઈ મળિયેરે. ચાલો. ૬

ગરબી ૧૪ મી.

મેરો મન હરી લીઓ, રાજ રણછોડ,
ત્રીકમ આવધ ઓર પુરોહતમ, કુમેર કલ્યાણકી જોડ.
રાધા રક્ષાણી ઓર સતભામા, બાંજુક વરણીર જોડ.
ચાર પાસ રતનાગર ગાજે, ગોમતી કરત કલોલ.
મીરાંબાઈ કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, હારે માંના દલડાના ચોર.

ટક

મેરો. ૧

મેરો. ૨

મેરો. ૩

મેરો. ૪

ગરબી ૧૫ મી.

માગત માંખણ રોટી ગોપાળ પ્યારે, માગત માંખણ રોટી;
મેરે ગોપાળક રોટી બના રેહ. એક છોટીને બીજી મોટી,
મેરે ગોપાળજીએ બીજા કરંગા, બાપુ તે માનકી બેટી.
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, ચરણ કમળ હુંતો જોતી.

માગત. ૧

માગત. ૨

માગત. ૩

ગરબી ૧૬ મી.

મુખડાની માથા લાગીરે, મોહન તારા. મુખડાની.
મુખડાં મેં જોયું તારાં, સરવે જીગ થયું ખારાં;
મન મારું રહ્યું ન્યારેરે.
સંસારીતું સખ એરું, ઝાંઝવાના નીર જેવું,
તેને તુચ્છ કરી ફેરીયેરે.
સંસારીતું રખ કાચું, પરણીને રંડાવું પાણી,
તેને ઘેર શીદ જાએરે.
પરણતો પ્રીતમ પ્યારો, અખંડ સોલાખ્ય મારો,
રંડવાનો બે ટાળયોરે.
મીરાંબાઈ બલિહારી, આશા એક મને તારી,
હવે હુંતો બડ લાગીરે.

ટક.

મોહન તારા. ૧

મોહન તારા. ૨

મોહન તારા. ૩

મોહન તારા. ૪

મોહન તારા. ૫

છોટમ.

પદ ૧ છં.

જોને જગત કરતારને, નથી એ પ્રભુ અળગો.
વેલો જોતાં વિધિનો, જઈ મુજને વળગો.

જોને જગત. ૧

ભાસજેવો ભાણ તણો, તણે લોકમાં પડીયો;

અંદ તારા અગ્રી દા, હજે સહુની આંખડીયા. જોને જગત. ૨
 વ્યાપક સધળા વિદ્યમાં, એ છે અંતરજામી,
 હવ સહજ રહે હવતાં, એની સત્તાને પામી, જોને જગત. ૩
 ઈશ્વરની સત્તાવડે, વડે વિદ્ય વિદ્ય વાણી,
 આંકર રૂપે એ હરી, જપે હવ તે જાણી. જોને જગત. ૪
 જળજંતુ જળમાં ધણાં, ઉપજે જળ જોજે,
 તે હવે તેના વડે, મરે તરત વિભોજે. જોને જગત. ૫
 એમ પ્રભુને આશરે, હવે સહુ પ્રાણી;
 ઉપજાવે આપે વળી, પાળે પ્રીય બાણી. જોને જગત. ૬
 મુરતા સરજનહારની, સહુ કાનરે સરખી;
 પરમ શક્ત પ્રભુને વિશે, પ્રાણી જોને પરખી. જોને જગત. ૭
 ભુલી પ્રભુને જે ભજે, તે તો અધમ અમાગી;
 જન છારમ જગદીસને, ભજરે ભ્રમ ત્યાગી. જોને જગત. ૮

પદ ૨ જી.

નથીરે અભણ્યું નાથનું જે છે અંતરજામી;
 તું નથી હોતો તેહને, એતો તુજમારે ખાંગી. નથીરે અભણ્યું. ૧
 વ્યાપક સધળા વિદ્યમાં જોને શક્તી છે જેની;
 અણુએ અભણ્યુ નવ રહે, અદ્ભુત ગતી એની. નથીરે અભણ્યું. ૨
 વીજળી ફેરા તારમાં વાત જણાય છે વહેલી;
 જાણુ શક્તિ જગદીશને, જણુવે કરતાં પહેલી. નથીરે અભણ્યું. ૩
 હવન દોરી હવની, જગદીશને હાથે;
 પ્રાણી માવના પિતે, જાણુ સધળીરે સાથે. નથીરે અભણ્યું. ૪
 આપણે અગે જે આડે, મન ઝટપટ જાણે;
 સહુના મનનું આ હરી, પરજે એજ પ્રમાણે. નથીરે અભણ્યું. ૫
 જ્ઞાન ઇંદ્રીને મન વડે, કૃત્ય જે જે કરવું;
 માઁ કરતાં મન વીધે, ઈશ્વરથીરે ડરવું. નથીરે અભણ્યું. ૬
 પ્રાણી તણા પુણ્ય પાપનું; જેનાં હાથમાંપાનું;
 શાક્ષી એ સરવે કરમનો, તેથી કેમ રહે છાનું. નથીરે અભણ્યું. ૭
 હુકમ હરીનો શીર ધરી, કામ સધળારે કરીએ;
 છારમ તેની કૃપાધકી, ભવસાગર તરીયે. નથીરે અભણ્યું. ૮

પદ ૩ જી.

માનવ કોષ માને નહી, એવી વાત અતેરી,
 હોય શુર ગમ જેહને, તે તો જો જોર હેરી. માનવ કોષ. ૧
 જળ વિના સિંહ અગાં છે, સધળે તે હરિયા;
 પ્રોઠ પવન મોજા વિના, દીશે અદ્ભુત દરિયા. માનવ કોષ. ૨
 એ દરિયાના બેઠમાં, તરે એક વિભતી;
 શાખાઓ છે જુજવી, ફેરની સિન્ન ભાતી. માનવ કોષ. ૩
 અદ્ભુત પાણી અરપીઆ, અ વૃક્ષેરે વસિયાં;
 બેળા રહીને ફળ લાખે, સહુ સ્વાદના રસીયા. માનવ કોષ. ૪

અકળ અનુપમ પાંખીયે; કરે તરપર માળા;
રૂપ રંગ દિસે નહી, કરે શબ્દના રસ.ળા.
પત્ર પુષ્પ ફળ સહુ પરે, ન ખરે તરઆઢી;
છાદમ એવાં વૃક્ષને, જાણે બ્રહ્મ વાદી.

માનવ કોષ. ૫

માનવ કોષ. ૬

૫૬ . શું.

ઓ અણુસમજી જંતુઓ, ભરમે કાં ભટકો;
અવિનાશીને ઓળખો, શું નાશીને અટકો.
દિવ્યપિતા જે આજ્ઞો, કરતા કુખકારી;
એ પ્રભુ દીનદયાળને, કેમ કુકળો વિસારી.
દહ અમુલક તાહરો, જોને પ્રાણિને કરિયો;
એવો કારિગર કોણ છે, બહો પવનનો ભરિયો.
પંચવિધ પ્રભુએ રચ્યા, છડી મનવરતિ;
તેનો ભોગી આતમા, આણુ તેનીરે ફરતી.
શબ્દ આવે છે બાહ્યારથી; કરજી ભેરીમાં વાગે;
એ કરતાની અકળકળા, ઉષ્ણરે જાગે.
રૂપનાં વિષય જાણે ત્યારા, તે તો અંગરે તારે;
એ કાળી કરતારને, તું કેમ ન સંભારે.
નેત્ર કથી અતી નિરમળાં, રૂપ જોવાને જેણે;
તેના રક્ષણુ કારણે, કરી પાંચેણો તેણે.
છામ માંહે જીતી ઘણી, કરી સરજન રચાણે;
સ્વાદ જણાયે સર્વના, જોણ બહાર આણે.
પરિમળ સરવે પરખવા, કરી નાસા કુવી;
સાસ ઉસાસની કળભરી, કોને આવડે એવી.
જુદિ રચી બહુ જાણવા, તેનું પરિખળ બોદું;
શીખે કળાઓ તે વડે, ચાલે નહી બોદું.
એવું આશ્ચર્ય અતી ધણું, સહુ દહમાં કીકું;
ફટ ફટ સુરખ માનયો, તેનું નામ ન લીકું.
મુખદાતા સરવે સેજે, કરજીમય કહાવે;
કહે છાદમ ખારે સહુ, બજે પ્રભુજી ભાવે.

ઓ અણુસમજી. ૧

ઓ અણુસમજી. ૨

ઓ અણુસમજી. ૩

ઓ અણુસમજી. ૪

ઓ અણુસમજી. ૫

ઓ અણુસમજી. ૬

ઓ અણુસમજી. ૭

ઓ અણુસમજી. ૮

ઓ અણુસમજી. ૯

ઓ અણુસમજી. ૧૦

ઓ અણુસમજી. ૧૧

ઓ અણુસમજી. ૧૨

મુક્તાનંદ.

૫૬ રાગ કેદારો પ્રભાતી.

ધ્યાન. ૧
ધ્યાન. ૨
ધ્યાન. ૩
ધ્યાન. ૪

પદ ૨ શુ.

પ્રીત કર પ્રીત કર પ્રગટ પરિશ્રમશુ, પરહર અવર પંપાળ પ્રાણી;
 પ્રાણથી બવ તણા પાર આવે નહી, વેદ વેદાંત કહે સત્ય વાણી. પ્રીત. ૧
 કલપતર સર્વેના સંકલ્પ સત્ય કર્ક, પાસે જઈ પ્રીતશુ સેવે બ્યારે;
 તેમ જે પ્રગટ પુરુષોત્તમ પ્રીછશે, થાશે હરી જન તતકાળ ત્યારે. પ્રીત. ૨
 પ્રગટને બાળ બાળ પાર પાપ્યા પજા, ગીઠ ગુનીકા કાપીવુંદ કોટી;
 પ્રજ તણી નાર વ્યભીચાર ભાવે તરી, પ્રચર ઉપાસના સોથી મોટી. પ્રીત. ૩
 શ્રી નારાયણ સ્વામીને પરહરી, અર ભજનાર સર્વ ખવાર થાશે;
 કહે છે મુક્તાનંદ પ્રકટ ભજ પ્રાણીઆ, અથતણા ઓથ તતકાળ બશે. પ્રીત. ૪

પદ ૩ શુ.

શત રહે પાછલી ચાર ધટિકા તૈએ, સંતને અયન તણ ભજન કરવું;
 સ્વામિનારાયણ નામ ઉચ્ચારવું, પ્રગટ પરિશ્રમશુ ધ્યાન ધરવું. શાત. ૧
 તે સમે અળ પંપાળ બકવું નહી, ચિત્ત હરિચરણમાં પ્રાઈ કેવું.
 મહસ્થને જાત જાંબલને પરહરિ, કૃષ્ણ ગોવિંદ ગોપાળ કેવું. શાત. ૨
 ભજન તણ તે સમે અન્ય ઉઘમ કરે, નારકી થાય તે નરને નારી;
 તે માટે અમુલક અવસર પામીને, હરીજન સર્વ લેખે વિચારી. શાત. ૩
 દુલ્ભ સાજતે મુગમ શ્રી હરી કીયા, ઓયેલા દિવસની બાળ આમી;
 કહે મુક્તાનંદ ભજ દ્રઢ ભાવશુ, શ્રી નારાયણ સત્ય સ્વામી. શાત. ૪

પદ ૪ શુ.

ભજન કર ભાવશુ પ્રગટ પરિશ્રમશુ, રાખ હી રૂપમાં મન તાર;
 પ્રગટના ભજનથી પરમસુખ પામીએ, ઉરથકી નાશ પામે અંધાર. ભજન. ૧
 નખરીળ નાથની મુર્તિ સોહામણી, ચરણના ચિન્હ સંતાપ દાણે;
 પ્રેમસુ ચિંતવે ચરણ શ્રી હરિ તણા, મંથીગાળે સર્વે કર્મ બાળે. ભજન. ૨
 નખતણિ પંકિતની જોત નીત નીત નવી, ઉદરમાં ત્રિવળી અધીક શોભે;
 ઉરવિષે શ્રી વચ્ચ ચિન્હને નિરખતાં, ભક્તનાં ચિત્ત તતકાળ લોભે. ભજન. ૩
 નેણ ને વેણ ચિત ચાર સોયામણાં, પરમ ઉદાર અતિ ચતુર સ્વામી;
 કહે છે મુક્તાનંદ ભજ દ્રઢ ભાવશુ, પ્રગટ પ્રમાણ એ અંતરબામી. ભજન. ૪

પદ ૫ શુ.

માવણ મુજપુર ખુખ અડળક લગ્યા, માહેર મંદીર ધામ કીકું;
 મુખતણા સીકું સેજે મળ્યા શામળો, તમથકી માહેર કાજ સીકું. માવણ ૧
 કન દુર્બલ તણી ત્રીક જાણી તમે, મુજપર મેર અતિશય કીધી;
 રાયલી વેળાના દામ છે નાથણ, શામળા મારી સંભાળ લીધી. માવણ. ૨
 જે સંધ નેહ કરે તેને નવ વિચરે, ભક્ત વછત તમે અધીક રસીયા;
 બાદ પોતાતણું સત્ય કરવા તમે, માહરે મંદીર નાથ વસિયા. માવણ. ૩
 આજ અમૃતતણા મેઉલા વરસીયા, ભવતણી ભાવ આજ ભાગી,
 આજ મુક્તાનંદ અધીક સુખ ઉપ-શુ, તમસંગ શાંત દ્રઢ લગન ભાગી. માવણ. ૪

પદ ૬ શુ.

માહરે મંદીર આખંડ રહો માવણ, તમ વિના દુખ તણા અંત નાવે;

આવતુ જોખન અનંગ દુઃખ દે મણુ; તન તણા તાપ તે કોણુ સમાવે. ૨૬
આશ સર્વે પરહરિ પ્રીત તમશુ' કરી, વરી હું પ્રેહવંત નાથ તમને;
અદનરીપુ મારવા તાપને યાગવા, અધરામૃત રસ પાચો અમને. માહેરે. ૧
તમસંગ આશ ઉદાસ સંસારથી, નટવર નિમુખ કેમ રહુ ન્યારી;
નેજની આગળે અખંડ રહો નાથલ, વિધવિધ વિનોદ કરતા વિહારી. માહેરે. ૨
રસિયાલ તમ સંગ રંગ લાગ્યો ખરો, ગમે નહી જગતનો ગંધ મુજને;
આજ મુક્તાનંદ આઠ સર્વે ટળી, અરપી હું તન મન નાથ તુંજને. માહેરે. ૩
પદ ૭ મું.

માહેરે' ભાગ્ય અતીસેજ આદુ' થયું, નાથલ તમસંગ નેહ જોડી;
તનતણા તાપ સંતાપ સર્વે ટળ્યા તન મન જગતશુ' પ્રીત તોડી. માહેરે' ૧
અસત્ય મુખ પરહરી નાથ તમને વરી, લોકની લાજ નવ ધરી મનમાં;
શુરાની પેરે તમ સનમુખ આગતાં, અધિક આનંદ નવ માપ તનમાં. માહેરે' ૨
કોટી બ્રહ્માંડના નાથ કહેણા કરે, શ્રીહરી માહેરે મોલ આગ્યા;
શર્ણાંગત તણાં લાઠ પાળો સદા, ભક્ત વચ્છલ તમે નાથ કાવ્યા. માહેરે' ૩
દેહડી બાથ પણ નેહ નવ પુટજે, એ વર આપજો નાથ મુજને;
મુક્તાનંદ કહે નાથલ શ્રી હરી, નિમીશ ન્યારા નવ મેલું તમને. માહેરે' ૪
પદ ૮ મું.

પુરુષોત્તમ તમે પ્રગટ મુજને મળ્યા, આજ આનંદના ઓઘ મારે;
અસત્યની આશ સહુ ઉરથી પરહરી, શામળા થઈ દ્રઢ સરણ તારે; પુરુષોત્તમ. ૧
વિશે વાયુ વડે તરણ જેમ ઉડતી, માવલ મેરૂને તોદય કીધી;
કોટી બ્રહ્માંડના નાથ કર સાધને, અચળ પદ્મી મુને આજ દીધી. પુરુષોત્તમ. ૨
હાસ વિનોદ બહુ હેત દેખાડતાં, આદા પ્રભુ આવીયા મોલ મારે;
નટવર અલોકિક રૂપ નિહાળતાં, રસિઆલ ગચી હું રંગ તારે. પુરુષોત્તમ. ૩
સહુ દુઃખ કાપીયું અખંડ મુખ આપીયું, અધિક ચિર આપીયું છલ રસીયા;
કેહે મુક્તાનંદ સર્વે કાસળ ટળી, માહેરે સંદિ નાથ વસિયા. પુરુષોત્તમ. ૪
પદ ૯ રાગ ભરવ પ્રભાત.

પ્રાતઃસમે શ્રી પુરુષોત્તમની, પુર્તી મનમાં સંભારે;
નખશિખ શોભા નિરખી નાથની, કોટી કામ છળી વારે. પ્રાતઃસમે. ૧
ચરણ કમળની શોભા જોખને, મોયું છે મન મારું રે;
સોળે ચિન્હ સહિત પ્રભુ દર્શન અકિત પણ નવ વિસારું રે. પ્રાતઃસમે. ૨
જમણે ચરણે નખની કાંતી, ચિન્હ સહિત ઘણું શોભેરે;
જુમલ ચરણ નખ મંડળ જોતાં, ભક્ત તણાં મન લોભેરે. પ્રાતઃસમે. ૩
જાતુ જંધા ઉદા અનોપમ, ત્રિવળી સહિત વીરાજેરે;
જાંઠી નાભી અજનુ કામળ, ગુંદર અતીસે જાજેરે. પ્રાતઃસમે. ૪
મોર મુગટ મકરાકૃત કુંડળ, ભગુટી ભાળ વિશાળરે;
મુક્તાનંદ કે કરના ભટકા, કરતા દિન દયાળરે. પ્રાતઃસમે. ૫

પદ ૧૦ મું.

પ્રાતઃસમે પુરુષોત્તમનું મુખ, ચિતવતાં મુખ થાએરે;
સંકર સેષ ના મમતા પામે, જન્મ મરણ દુઃખ જાએરે. પ્રાતઃસમે. ૧

વામ અવજીમાં શામ ખીંડુની, શામા અતીથે સારીરે;
 નાશા નીકટ કપાળે જમણે, ટીચકડી મુખકારીરે. પ્રાતસમે. ૨
 હસતાં હરીને નીલવટ રેખા, ઉન્નત અતી રૂપાળીરે;
 ભાળ વીશાળ હંત દાઝ કળી, આંખ અધીક મરમાળીરે. પ્રાતસમે. ૩
 અંદન આર સહિત મુખ વંકજ, શામા વરજીની ન જાયરે;
 મુકતાનંદ હજુરી હરીને, ક્યાં થકી અન્ય કરે ગાયરે. પ્રાતસમે. ૪

પદ ૧૧ મું.

રાત્ય દીવસ રહેા મારે મંદિર, સુંદર વર શામળીયારે;
 મારું સર્વ તમારું મોહન, બીક ન રાખો બળીયારે. રાત્ય. ૧
 તન મન ધન મેં તમને અરખું, લાગ્યમાં લોભાણીરે;
 કમળા કંથ કરો હવે કરણા, જન પોતાનાં જણીરે. રાત્ય. ૨
 ઉર ઉપર રાખું અલબેલા, નીમીશ ન મેકું ન્યારારે;
 જીવન તમને જોઈ જોઈ જીવું, પ્રાણ થકી જો પ્યારારે. રાત્ય. ૩
 સફળ મનોરથ કરો શામળા, હું છું દાસ તમારીરે;
 મુકતાનંદની વીનતી ધરજો, ઉરમાં કુંજ બીહારીરે. રાત્ય. ૪

પદ ૧૨ મું.

પુરવોતમ તમ સાથે મારે, પુરજ પ્રીત અંધાણીરે;
 જે પદ પંકજ જેવે માહા મુની, તે ચરણે લપટાણીરે. પુરવોતમ. ૧
 બ્રહ્મા ભવ સનકાદીક જેવા, જેનાં દરશન ઇછેરે;
 તે તમે પ્રેમીને વસ્ત્ર પ્રીતમ, પ્રેમી હોય તે પ્રીછેરે. પુરવોતમ. ૨
 મીન સર્વ જેમ નીર સનેહી, અંદ્ર સનેહી ચક્રારે;
 તેમ મારું મન તમ સંગ બાંધું, નરવર નંદ કીશારે. પુરવોતમ. ૪
 તન મન ધન મેં તમને અરખું, પાંખી અખડ સોહામરે;
 મુકતાનંદને મોહોલે આવ્યા, આજ અમારાં લાગ્યરે. પુરવોતમ. ૪

પદ ૧૩ રાગ રામગ્રી.

મનરે માન્યું નંદલાલયું, જોઈ પાગ પેચાળી;
 રાજ થઈ એના રૂપમાં, ભુધરજીને લાળી. મનરે. ૧
 ભાલ તીલક કોઈ ભાત્યતું, કેશરતું વીરાજે;
 નેજાની શોભા જોઈને, કોટી રતી પતી લાજે. મનરે. ૨
 દુલહાના તોરા હુડીયા, ઝળકે કુંડળ કાને;
 મુખડાની શોભા જોઈને, મોહી બીનેલ વાને. મનરે. ૩
 હીંડલતા મુક્ત હારને, જેતાં રહીજું લોભાઈ;
 મુકતાનંદના નાથયું, દીધી અવળ સગાઈ. મનરે. ૪

પદ ૧૪ મું.

જનમ સફળ કર્યો માહોરો, નરવર નંદ લાલે;
 મુખડું અલોખીક સાંમજે, અતી ઘણું વાલે. જનમ. ૧
 મનના મનોરથ પુરીઆ, મુજવંત ગીરધારી;
 માવ ઉપર મેં માયરું, નાખ્યું તન ધન વારી. જનમ. ૨
 પરવશ થઈ હું પ્રેમમાં, શામળીયાની સ

રસિક સહુણા પ્રજરાજને, રાચી હું તો રંગ. જનમ. ૩
જીતનો ડોકા વાળીઓ, રીડયા કુંજવીહારી. જનમ. ૪
મુક્તાનંદના નાથને, વરી થઈ જગ ન્યારી. જનમ. ૫
૫૬ ૧૫ મું.

સગપણ કીકુંડે શામશું, મનમાં સમજી વિચારી;
આશ તજી સંસારની, ધાયો ઉરમાં મોરારી, સગપણ. ૧
નીમીશ ન મેહું નાથને, મારા નેણથી ન્યારા;
પરમ દેનેહી શામજો, મુને પ્રાણથી પ્યારા. સગપણ. ૨
ભવ બ્રહ્માંદિક મહામુની, તેને દુર્લભ વાલો;
તે રસીઓ મુજને મળ્યા, નરવર નંદજાલો. સગપણ. ૩
થઈયું અધીક અલખેલી, લખ્યા લોકની મેલી;
મુક્તાનંદના નાથ શું, બાંધી દઢ કરી બેલી. સગપણ. ૪

૫૬ ૧૬ મું.

આજ માટેં ભાગ્ય ઉઠે થયું, નીરખ્યા પ્રજપતી વાલો;
છેલછળીસો શામજો, લેરિ નંદજીનો લાલો. આજ. ૧
જરકરી પાવના પેચમાં, તોરા અધિક વિરાજે;
મુખ શોભા જોઈ માનવી, પુરણ શશિ લાજે. આજ. ૨
ભાળ વિશાળ વિરાજતું, નેણાં અણીઆળાં;
અતિ ચંચળ રસનાં ભર્યાં; કંકોળેલ કાળાં; આજ. ૩
અંગે અંગ મુરતી માધુરી, રસીઓ ગીરધારી;
મુક્તાનંદના નાથજી, છબી પર બેલીહારી. આજ. ૪

બ્રહ્માનંદ.

૫૬ ૧ મું.

પ્રાત થયું મન મોહન પ્યારા, પ્રીતમ રહ્યા શું પાલીરે;
વારમવાર કરેં હું વિનતિ, જગજીવન કરજોડીરે. પ્રાત. ૧
વરધરથી ગોવાળા આવ્યા, દરશન કારણ દોડીને;
આંગણીએ ઉભી વૃજ અમળા, મહી વસોવાં છોડીને. પ્રાત. ૨
બહુરૂપી દરવાજે બેઠા, શંકર નેજા બોડીને;
મુખડું જોવા આતુર મનમાં, જોરે રાખ્યા બોડીને. પ્રાત. ૩
ભેરવ રાગ મુનીજન ગાવે, તાન મનોહર તોડીને;
બ્રહ્માનંદના નાથ વીહારી, ઉડ્યા આળસ બોડીને. પ્રાત. ૪

૫૬ ૨ મું.

રસીયાજી રાચે આગણીએ બેઠા, કોમળ દાતણ કરવાને;
મખમલની ગાદી બહુ મુલી, પાટ ઉપર પાથરવાને રસિઆજી. ૧
આજું જળ જમુનાતું આણ્યું, કંચન ઝારી ભરવાને;
સોનકેરું પ્યાલું લાવ્યા, મુદર આંગે થરવાને. રસિઆજી. ૨
દાસ મળ્યા સૌ દરશન કારણ, ભવને પાર ઉતરવાને;
દાતણ કરતાં હરિને દિઠા, તે નાચે ભવ ફરવાને. રસિઆજી. ૩
મુખમંજન કીકુંડ મનમોહન, હરીજનતું મન હરવાને;
બ્રહ્માનંદના નાથ પધાર્યા, શ્રાવણથી અનુસરવાને. રસિઆજી. ૪

પદ ૩ જી.

આજઠ કનક તથે આવી બેઠા, નીર ગરમ નાવાને;
 ચેત વન્ને પેથું એક મુંદર, ભુદરજી લીજવાને. આજઠ. ૧
 અતર તેલ ફૂલેલ અતુપમ, મરદન કરવા માવાને;
 અંગ ચોળથું જળ ઢોળથું ઉપર રસિયાને રિજવાને. આજઠ. ૨
 રંગાન કરિ ઉઠ્યા શામળીઆ, પ્રેમીજન લલચાવાને;
 લલિત નવિન ત્યાર કરી, લાગ્યા પીતાંબર પેહેરાવાને. આજઠ. ૩
 રતન જડિત સુલ પાટ મનોહર, ગાદી નવલ બીજાવાને;
 અક્ષાનંદના નાથને આગ્યા, ભોજન કાજ બોલાવાને. આજઠ. ૪

પદ ૪ થું.

જમો જમોરે મારા છવન જીગતે, ભોજનીઆં રસ ભરીઆંરે;
 પાક શાક તમ સારું પ્રીતમ, કોડે કોડે કરીઆંરે; જમો જમોરે. ૧
 તળીઆં ગળીઆં તાજાં તાતાં, કનક ધાગીમાં ધરીઆંરે.
 આરોગો મારા નાથ અલૌકિક, વ્રત ઝાઝાં વેપરિઆંરે. જમો જમોરે. ૨
 કઠી વઢી કારેલાં કાજી, રાધ તણાં દધચરીઆંરે;
 બેઠથે તો ઉપરથી લેજે, મીઠું છરે મરીઆંરે. જમો જમોરે. ૩
 અક્ષાનંદના નાથે સિરાગ્યાં, દુધ જાત સાકરીઆંરે;
 ચણુ ઠંથું હરી તુસ થકને, નિરખી લોચન ઠરીઆંરે. જમો જમોરે. ૪

પદ ૫ રાગ વેળાવર.

લાલ મનોહર લીછએ, મુખવાસ મારારી;
 સામ મુહાગી શામળા, જાઉં મુખપર વારી. લાલ મનોહર. ૧
 જોધએતો લાવું જયફળ, તજ મુંદર તાજ;
 આરોગો મારા નાથજી, રસિયા થઈ રાજ. લાલ મનોહર. ૨
 લવિંગ શોપારી ને એકચી, કાથો મુનો મેલાવું;
 નાગરવેલીના પાનની, નાજીક બીડી બનાવું; લાલ મનોહર. ૩
 હરિજન દરશન કરથે, ઉભા ચોપાસ;
 માવા મુખ તંબોળની, અક્ષાનંદને આશ. લાલ મનોહર. ૪

પદ ૬ હું.

રતન સિંહાસન ઉપરે રસિયોજી બિરાજે;
 અદ્ભુત શોભા જોધને કોટી કંદપ લાજે. રતન સિંહાસન. ૧
 જાંઘા પેથો જરકશી શહેરો શિર સારો;
 પિળી ઝોઢી પામરી બેઠા નંદ દુહારો. રતન સિંહાસન. ૨
 કમર કારો શોભતો પુચી બેઉ હાથે;
 ઉપરથી ઝોઢીરે માલીડાં માથે. રતન સિંહાસન. ૩
 ફૂલ માળા ગળે ફુલની ધારિ ગિરધારી;
 શોભા જોઈ શણગારની અક્ષાનંદ બાંલીહારી. રતન સિંહાસન. ૪

પદ ૭ મું.

અખંડ ઉમિયાજીની આરતી અતી હેતે ઉતાર;
 માહા મનોહર મુરતી અંતરમાં ધાર. અખંડ ૬.

અમકુપ અતી શાસનો દિપક અજવાળું;
 મુખડં મોહન લાલનું નિરખ્યું રૂપાળું. અખંડ ૨
 ભેરી રાખ મુદંગ ધુની વાજાં અતી વાજે;
 અઢા લવચુર આવીયા સૌ દરશન કાજે. અખંડ ૩
 જયજય વાણી ઊચરે ઘેરે સ્વર ગાવે;
 અઢાનંદના નાથની છળી જોઈ મુખ પાવે. અખંડ ૪
 પદ ૮ મું.

પ્રાણજીવન પધરાવીયા મંદીરીયા માંધ, પોઠયા પ્રેમશું મુખ સેજ બિછાધ. પાણ. ૧
 પ્રીતમ બેઠા પલંગપર આવી અલબેલો, રૂડા લાગે રાજવી ઊગાળો છેલો. પ્રાણ. ૨
 મોહને દીધી મુજને ફુલરાની માળા, પગચાંપુ હું પ્રેમધી થયા શામ મુખાળા. પ્રાણ. ૩
 સિખદીધી સઉસાથને પોઠયા કુંજવિલાસ, અઢાનંદજીરુરિનોએકાંતિકાસ. પ્રાણ. ૪
 પદ ૯ રાગ રામઘી.

ધન્ય ધન્ય મારી આંખલડી નિરખ્યા વરજ પતિ વાલો;
 માથે મુંદર ગોળીયું ઓઠયો નવલ હસાલો. ધન્ય ધન્ય. ૧
 લાલ તિલક સોઢામણું બ્રહ્મી રૂપાળી;
 લોચન તીખાં લાગતાં નાશા મરમાળી. ધન્ય ધન્ય. ૨
 કુંડળ જણાઉં કાનમાં મકરાકંઠ ભારી;
 તે જોઈને ફુલી ફેરે, સરવે નરનારી. ધન્ય ધન્ય. ૩
 કાળુ ગોળ કપાળમાં, તિલક ત્રીજી શાભે;
 ગોકુળવાસી ગોપના, જોઈ જોઈ મન લોભે. ધન્ય ધન્ય. ૪
 અમર લાલ શુભ દાંત છે દારૂમ કળિ જેવા;
 પદ ૧૦ મું.

આજ મારે આનંદ, અંતરે જગજીવન જોઈને;
 મનમોહનની મુરતી રાખુ, નેજામાં પ્રોઈને. આજ. ૧
 ઘોડાની વાસેરે ગુમરૂ, હાથીડા નિહાળું;
 અસવારી અલબેલાની, જોઈ તન ધન વારૂ. આજ. ૨
 ગિરધર ગજ અંબાડીધે, ચાલ્યા મથુરાં શેરી;
 વિનતાઓ લેવે વારણાં, ફુલડાં મારગે વેરી. આજ. ૩
 વાળાં બહુજ પ્રકારનાં, નિશાણુ પટાળા;
 ચમળ હળે શિર શામને, લાગે રૂપાળા. આજ. ૪
 ચોપદારે ઉંચે સ્વરે, જય જય વાણી ઊચારી;
 અઢાનંદ છળિ જોઈને, જાઉં અલહારી. આજ. ૫
 પદ ૧૧ મું.

હરિવર બેસી હાથીએ માંણીગર માલે, ચમર દળે તે સામળો ઊગાળો ચાલે. હરિ. ૧
 મથુરાં નગરની આનની હેતે આતી હેરે, ગોખ ચડી ગજ ગામની ફુલડાં વેરે. હરિ. ૨
 હમરિ અખિલ ગુલાલની ઉડે અતિ ભારી, તે જોવાને આવીયા અઢા ત્રિપુરારી. હરિ. ૩
 દોલ દહામાં ગરગડે વ્રંચાણુ વાજે, કુચુદિ મંત્રે કંસના દેખિને દાઝે. હરિ. ૪
 અઢાનંદના નાથની આગે અસવારી, કોટીક જન પાવન થયા નીરખી નરનારી હરિ. ૫

પદ ૧૨ સું

શુ' કહું સોભાઆજની વરજીઆમાં નાવે, ગીરવરગજઆ'આડીયેમલપતા આવે. શુ'. ૧
 યાગઉપરશિરપેચની શોભાઆતીસારી, અબજબુદુશાલો આદિઆ વરરાજવિહારી. શુ'. ૨
 દેહાની ઉપર હિંડલે માતીડાંની માળા, મથુરા કેરી ચેરીયે લાગે રૂપાળા. શુ'. ૩
 કરજ નીકંદન કંસારું જનમુખ આ'યું, દેવકીને વામુદેવતું ભવ અંધન કાપ્યું. શુ'. ૪
 જોગી જતીજ લે જપે રાતકાદીક આલે, બ્રહ્માનંદ પાવન કર્યા લોચન નંદલાલે. શુ'. ૫

પ્રમાનંદ.

પદ રાગ પ્રમાતી કેદારો.

કીલ્લો ધ્યાન શ્રી ધર્મનાકુવરનું, સર્વ પેહેલાં ઉઠી પ્રાતઃકાળે;
 નિરખીએ રૂપ નખ શિખ મહારાજનું, વાસના અમુલ તકાળ રાળે. કીલ્. ૧
 અંત હરી ભક્ત સૌ ઊંધ આગસ તણ, ચિતવિયે ચરણ અતિ પ્રીત આણી;
 નિરખીએ નખતણી શીમા શોભાતણી, દુર્લભ દેવને એમ જાણી. કીલ્. ૨
 જમણા તે ચરણના અંશુકા ઉપર, નખમાંઈ ચિન્હ તે જોઈ રહેવું;
 ચિન્હ પર રક્ત રેખા અતી શોભતી, મન તેમાં દધ પ્રોઈ દેવું. કીલ્. ૩
 અંગાકા આંગળી ઉપર કેસ છે, મુક્ષમ ચિન્હ છે આપડીનાં;
 અંગાકા પાસેની આંગળીએ તિલ છે, પ્રેમાનંદની જોયેલ આંખડીના. કીલ્. ૪

પદ ૨ જી.

મંગળ મુખ મહારાજના ચરણ છે, ચિતવતાં ચિતમાં સાંતિ થાએ;
 કામને કોષ મદ લોભ વ્યાપે નહી, ઉરથ કી સર્વ અજ્ઞાન જાએ. મંગળ. ૧
 જુગલ પદ તલ વિષે સોડસ ચિન્હ છે, નામ તેનાં હવે કહું વિચારી;
 સ્વસ્તિ જય જા'બુવજ અંકુશ અંશુજ, અષ્ટકુણવજ ઊર્ધ્વરેખા પ્યારી. મંગળ. ૨
 નવચિન્હ પારવાં જમણા તે ચરણમાં, વામ પદમાં બીજાં સાત સોભે;
 ચીન ત્રીખુજને યોમ ગોપદ કળશ, અરધ ચંદ્ર મનુષ્ય ચિત્ત લોભે. મંગળ. ૩
 જમણાતે પગની આંગળી છેલીએ, તિલ એક અનુપમ આનંદહારી;
 પાનીયું ચુંદર ગુટીપિંડી ઊપર પ્રેમાનંદ તન મન જાય વારી. મંગળ. ૪

પદ ૩ જી.

નિરખતાં નાથની જાતું છળી છવમાં, મુખ ધાય દુખ સૌ દુર વામે;
 જમણા સ્થળવિશે ચિન્હ એક અનુપમ, નિરખતાં ભક્ત મન મોહ પામે. નિર. ૧
 કેળના સ્થંભ જેવા સાથળ ચુંદર ગરડની પીઠ પાવનકારિ;
 શીર ઉપર પેચ કસો કાણા નિધી, શામ શોભા કટી લાગે પ્યારી. નિર. ૨
 મલીન સમ નાલીપર ત્રીવળી છળી ઊદરમાં, ઉન્નત ઉરમાં કેસ સોહે;
 હરેત સાંભપર છાપનાં ચિન્હ છે, તિલ એક ઉર વિષે ચીતમાંહે. નિર. ૩
 ઉર વિષે કૈસ્થુભ શ્રી વચ્ચ ચિન્હ છે, વિન શુષ્ક હારની શોભા ભારી,
 દક્ષણ બાહુની નિકર તિલ ચાર છે, પ્રેમાનંદ તન મન જાય વારી. નિર. ૪

પદ ૪ જી.

અસર્ણ સરજુ જુજડંડ મહારાજના, ચિન્હ તેમાંય તેને વખાણી;
 જુજ પર છાપનાં ચિન્હ છે ચુંદર, કુર્ચીયું સાજુ મુખ નામ વાણી. અસ. ૧
 ચોંચાળી ઉપર છાપનાં ચિન્હ છે, કંઠજ બળવાન ભારી;
 કંઠપર કેવ છે હથેળી છે રાત્રીયું, સાંભ રેખા તેમાં ન્યારી ન્યારી. અસ. ૨

રાતીછે આંગણીયું રાતાછે નખ મણી, ઉપડતા તિખા તે જાયા જેવા;
એવા કરવર ધરત જન શિરપર, આતુર અભય વરદાન દેવા.
જનપર જત જુજ સરસ ગજ સુકંથી, ભકતને ભેટવા ઉભા થાય;
એવા ધનશામની જુજ છળી ઉપર, પ્રેમાનંદ તન મન વારી જાય.

અસ. ૩

અસ. ૪

પદ ૫ મું.

ચિતવિએ ચિન્હ મહારાજનાં આંગના, ભક્ત જન ભાવશું વારંવારે;
ડાહીચી હેઠે ને જુજની ઉપરે, ચૌદ તિલ સુક્ષ્મ સરસ સારે.
કાળે પડ્યે વળી નવલિ નઉતમ, ત્રણ તિલ કુખમાં કયું એઈ;
એક તિર અનુપમ કંબુ કંઠ તે વિચે, ભક્તના મનંતયાં રહેછે મોઢ;
ચીયુકને અધરપર કેસ રેખા છળી અધર પ્રવાળા જોઈ ચિત લોભે;
કુંદની કળી સમ દિએ દરશન વળી, કનકની રેખમાઢ સરસ શોભે.
કાઠમાં ચિન્હછે શામ શોયામણ મુંદર, અસ હાસ જોઈ લાજે કામ;
ઘેરે સાદકરી બોલે વચન હરી, પ્રેમાનંદનો સ્વામી ધનશામ.

ચિત. ૧

ચિત. ૨

ચિત.

ચિત. ૪

પદ ૬ મું.

વારીબઈ વારણે વદન શશિ ઉપર, નિરખતા નેણ નથી ત્રસ થાતાં;
અમૃત વૃષ્ટી કને તાપ તનનાં હરે, હરેહરે કે, હરે છીક ખાતાં.
શોભા તે રી કહુંનાશિકા સુકતણી, ગાળ કપોળ ખહુ લાગે રૂડા;
નાશિકા ઉપર સિલિનાં ચિન્હછે, ચિતવતાં ધાર નવ થાય કુડા.
જમણા કપોળમાં મોટા એક તિલછે, તિલ એક મોટા છે કાળે કાને;
જે જન નિરખીને ધારિલીએ ચિતમાં, તે નવ પડે માયા કાળપાને.
કાન વિંધ્યા તેનાં ચિન્હછે મુંદર, ચંચળ દ્રગમાંઈ રેખા રાતી;
પ્રેમાનંદ મિનાલખજન વાર લઈ, ઉપમા દેવા નથી પુલ્લિ થાતી.

વારીબઈ. ૧

વારી બઈ. ૨

વારી બઈ. ૩

વારી બઈ. ૪

પદ ૭ મું.

ભકત મનરંજન બ્રહ્મી ધનશામની, કામની જોઈવિત થાય વેલી;
બ્રહ્મીની હેઠે ને નેત્રની ઉપર, રેખા ઉઠ અતી રસ ભરેલી.
ભાળ વિશાળમાં પચરેખા ઉઠે ઉણી બે ને ત્રણ ચંદ્રકરે;
જમણે મરે એક ચિન્હ છે ભાળમાં, ભકત જન નિરખે વારંવારે.
મુંદર સુસ્તક શ્રી મહારાજનું, રીખા મુંદર જેમાં જોઈ રહીએ;
ત્રણ તિલ છે વળી રીખાને પાસલે, વામ ભાગે તેને ધારી લઈએ.
મોટા એક તિલ છે વામ વાંસા માંઈ, મોટા એક કેસ છે તેને પાસે;
જમણા વાંસા માંઈ આથો એક તિલ છે, પ્રેમાનંદ નીરખતાં દુઃખ નાસે.

ભકત. ૧

ભકત. ૨

ભકત. ૩

ભકત. ૪

પદ ૮ મું.

નખ શિખ નિરખીને ચિન્હ વરજન કર્યા, સંત હરી ભકતને નિત ગાવાં;
ભકતના ઉર વિસે શ્રી મહારાજની, મુંદર મરતી સાક્ષાત થાવા.
પુષ્પનાં જુષણ વત્રે મહારાજનાં, એક પદમાં હવે કહુ વખાણી;
ઉજવળ પાંગ શિર સ્વેત પટકો ખભે, સ્વેત ધાતી પેરીમીત આણી.
પુષ્પના હાર ઉર કંકણ પુષ્પનાં પુષ્પના બાણુ તે બાંધ્યા બાંધે;
પુષ્પનાં જુષ તે બોરયા બે કાનમાં, તોરા લટકે મુંદર પાધમાંરે,

નખ. ૧

નખ. ૨

નખ. ૩

એ પદ જે કાઈ શીખે ને સાંભળે, એ છબીતું નિત્ય ધ્યાન ધરશે;
પ્રેમાનંદે તેના ઉરમાં આવીને, સ્વામી સદ્બ્રજનંદ વાસ કરશે. નખ. ૪

અલખ ખુલાખી.

પદ ૧ છું.

હરિ ભજન થકી, છાયા હોય તે મહિમી મોટા થાય. એ રાગનું.
ગુરુ સંગ વીના, મોહ માયાને મનનો પાર ન આવે;
શી શોધ કરું, અભણ નરને આધારે કેમ ફાવે. ટેક.
મન મોહ માયા એક ધર્મ ચાલે, મહીપતી થઈને મંદીર માલે;
એને સદગુરુ ધરા કરીનેચાલે, ગુરુ સંગ વીના. ૧
ધન તેના સામુ જોઈ મન લાવે, એને વણી ઉંધ ભોજન લાવે.
કહે પુરંજી પદ એ કેમ પાવે, ગુરુ સંગ વિના. ૨
મન ગુરુને ધધે નવ ધારે, તે ધણો ફેર ફેરે ફરદાવે;
મન ગમતું પાતાનું જાવે. ગુરુ સંગ વીના. ૩
મન ગુરુ સંગ ધરમાં આવે, પછી ખરુ ધન પાતે જાવે;
મનઅલખ ખુલાખી ગુરુ તાયે. ગુરુ સંગ વીના. ૪

મરણ નિધિનું પ્રભાતિયું,

પદ ૧ છું.

જાગોને મારા અંતરજામી, બોલો અમૃત વાણિરે. ટેક.
મન પવનને પ્રેમે કરીને, નારીકા અમ્ર અંધાણિરે;
શાણ્ણારે સતો સાથે સમજો, તત્ત્વ પાંચ પ્રમાણીરે, જાગોને. ૧
સંવત અંતર પંચાલ નામે ઉત્તમ અષાઢ માસરે;
સુકલ પક્ષની પંચમીને, વાસર સોમ પ્રકાશરે. જાગોને ૨
ગંગા જીમનામાં સ્નાન કરીને, પ્રયાગ પુરણ પદ નાહારે;
અલખ ખુલાખી ગુલાબમારતી. ચાસો ધાસ સમાધારે. જાગોને ૩

પદ ૧ જી.

મન પંખીડા તારો પારન પામે સુરીનર જેવા. ટેક.
શીવ સનકાદીક જેવા મુની વેદ વ્યાસ નારદ ભેળા;
થયો કુસંગ એટલે તે તેવા. મન પંખીડા ૧
ખળદેવ રામ મુની રૂપી દેવા, સહુ જગત કરે કૃત્ર સેવા;
પણ મોટી માયા મીઠા મેવા. મન પંખીડા ૨
ભગુ બ્રહ્માને વાદિમક જેવા, પામે પાર નહિ મનનો તેવા;
પડપંચ પ્રમાણો ફેરે ફેરા, મન પંખીડા. ૩
મન હુકમ હાથ રહે ગુરુ દેવા, બે બહે તનમતથી સેવા;
કહે અલખખુલાખી ગુરુ હેવા. મન પંખીડા. ૪

ભાગ ૨ નો,

ધંધારામ.

લાવણી.

ચાલો જઇએ દરશન કરવા, હાકોરમાં હાકોર ખીરાજે છે.

દીનોનાથ દયાળ દામોદર, દરશનથી દુઃખ ભાગે છે.

૨૬.

પહેલું દુઃખ બ્રહ્માનું ભાગ્યું સનખાશુરને મારીને;

શંખ નારાયણ બેટમાં બેઠા વેદ લાવ્યા ચાર વાળીને;

કચ્છ રૂપે સાગર મચિયો, ચાદ રત્ન બહાર કાઢીને;

અમૃત તો અમરોને આપ્યું, વીળ પાણી વિખધારીને;

વરાહ રૂપે પૃથ્વી લાવ્યા, આઘ નિરંજન આજે છે

દીનોનાથ દયાળ દામોદર, દરશનથી દુઃખ ભાગે છે.

૧

મહાદેવી પ્રતિપાળ પાળવા, નરસિંહ રૂપ ધરયું;

હિરણ્યકશ્યપુ નજે વધેર્યો, વિધિનું વાયક સર્જ કરયું;

વામન રૂપે બળિને ચાંપ્યો, ધંદરાયનું કાજ કરયું;

છબિલો છડીદાર થે ઉમા બળિ રાજનું ભાગ્ય ભાગ્યું.

દરશી મહી નક્ષત્રી કીધી, જે કુકણ ખિરાજે છે;

દીનોનાથ દયાળ દામોદર, દરશનથી દુઃખ ભાગે છે.

૨

અનેક દુઃખ દેવતાનાં ભાગ્યાં, રાજ રાવણ મારીને;

ચિલીપણને લંકાં આપી, પથરા પાળજ તારીને;

કશ્મ સ્વરૂપે કંસને માર્યો, ગોકુળમાં ગો ચારીને;

મારલીમાં મહા ગોહ પમાડ્યાં, ત્રણ લોક નર નારીને;

બુદ્ધા રૂપે જગન્નાથજી, જગમગ ભોત ખિરાજે છે;

દીનોનાથ દયાળ દામોદર દરશનથી દુઃખ ભાગે છે.

૩

અકળકળા નવખંડમાં વ્યાપી, ઘટ ઘટમાં તમે રમ રહ્યા,

હાકોરમાં હાકોર ખિરાજ્યા, બોડાણાપર કરી દયા;

ગંગાખાઈના ગુણ વધાર્યા, સવા વાલથી ચોખા થયા.

ભકિત બાણી સારંગપાણી; ગુણની પાછા ઘેર ગયા;

માંખણિયો આરો છે સારો, લીંગડો મીઠો લાગે છે;

દીનોનાથ દયાળ દામોદર, દરશનથી દુઃખ ભાગે છે.

૪

ઊંચુ દેવળ ઊંચું શીખર, ધોળી ધજા ફર ફરે;

જે દરવાજે નોખત વાજે, રત્નાગર ત્યાં ગડગડે;

ગોમતી તીરે સંગમ તીરે, સંઘ આવી ત્યાં પડાવ પડે;

આઠે દહાડે શુકરવારે, વાલમનો વરધોડો ચડે;

રણછોડ રસિયો સૌમાં વસિયો, સૌને માથે ગાજે છે,

દીનો નાથ દયાળ દામોદર, દરશનથી દુઃખ ભાગે છે.

૫

ઉત્તર દક્ષિણ પુરવ પશ્ચિમના, લોક દરશને આવે છે;

મોટા મોટા સંઘવી થઈને, સંઘ હાકોરમાં લાવે છે;

નહણે નરખું હકડે હરખું, રૂપ ઉપર બહુ બલિહારી;

રાખ ચક્રને પદ બિરાજે, ગદા ધરી છે ગિરધારી;
શાકર માખણ તુળશીની માળા, રાય રણછોડને ચલાવે છે.
દીનાનાથ દયાળ દામોદર, દરશારથી દુઃખ ભાગે છે.

આશારામ.

પદ ૧ છંદ.

હરિ ભજન થકી, છોડા હોય તે સોથી મોટા થાયે. ઓ રાગ.
ઓ રધુનાથજી, વાત દીવસ મને રહેલો રચ્ય તમારું;
હુ તો ઓ માણું, જગત તણું મુખ સરવે લાગે ખારું;
તમે પતિત પાવન છે સ્વામી, હુ તો ભોળો લંપટને કામી,
તે તો બળે છે અંતરબામી. ઓ રધુનાથજી. ૧
નથી જપ તપ સાધન કંઈ કર્યું, નથી ચરણ કમળમાં ચિત્ત ધર્યું;
મન રેંટ માળની પેટે જાય ફર્યું. ઓ રધુનાથજી. ૨
મન માયા કરક લાગ્યું પુટે, નિત્ય વેરીને મુજને છુટે:
તમે છોડાવો તો તે છુટે. ઓ રધુનાથજી. ૩
તમે રવિકુળ કેસ મુગટમણિ, રખે અવગુણ રાખો ગણી ગણી;
ક્ષણ દ્રષ્ટિ કરોને મુજ રંક બાણી. ઓ રધુનાથજી. ૪
જો આ અવસરમાં કર સાહો, કરો મુરખ પોતાનો ડાહ્યા;
આશારામ ગુલામ છે ઘર જાયા. ઓ રધુનાથજી. ૫

આનંદ.

ધોળ.

આનંદ વાંધોને રંગ ઉલટ્યોરે, પ્રગટ્યો છે પુરણ બ્રહ્મ;

સદગુરને ચરણે આપતારે.

૨૩.

અખંડ સ્વરૂપે હરિને ઓળખ્યારે, સરિયાં મારાં સઘળાં કાજ.
નિરખીને નેણાં મારાં તમે થયાં રે, ઉચ્ચો છે જ્ઞાન કેરો ભાણ.
તિમર હતાં તે મારાં ટળી ગયારે, ભ.ચાં ભા.ચાં જમનાં જંજીર.
ભવરે સંસારનો મારે ભે રજ્યોરે, ગડિયાં મારે નિરભોનાં નિશાન.
અખંડ કોવાતણ બેની માચડું રે, ગયા છે દ્વેષને વિકાર.
પિયર પનોતી બેની હું થઈ રે, મેચર મારું સિલને સતે.૫.
જેરે માચું તે હરિએ આપિયું રે, પુરી મારા મન કેરી આશ.
કાસ આનંદને દયા કરી રે, રાખ્યાં હરીએ ચરણ કેરી પાસ.

સદગુરને. ૧
સદગુરને. ૨
સદગુરને. ૩
સદગુરને. ૪
સદગુરને. ૫
સદગુરને. ૬
સદગુરને. ૭
સદગુરને. ૮

ધોળ પદ ૩ છંદ.

હરિ ભજવાતું ચાંચડીયું તે ફરી ફરી કયાં મળશે રે;
થોંપ કરીને ચેતી લેજો, ભવના તારણ તરસો રે.
મનુશા દેહ તો મટી જગ, ને પશુ પાંખી અવતરશે રે;
વરણાગીમાં વાટ ઉઠશે, કેઈ ખાણ રહવડશે રે.
પેલા ભવના પુન્યો થકી તુજને, મનુશા દેહ તો બળીયોગ;
મનુશા દેહ પામીને જે કોઈ, હરિ ભજે તે બળીયો રે;
દુઃખ લાગે તો વહેણું લાગે, કોયે ઉંધું ચાલ્યું રે;
માને ઉદર શું બોલ્યો તો, શું બોલ્યો શું પાળ્યું રે.

હરિ. ૧

હરિ. ૨

હરિ. ૩

હરિ. ૪

જોખન બશે ને જરા આવશે, નેન તાસિકા ગળશે; હરિ. ૫
 સગા સ્નેહી મુખનાં બેહી, અંતે અળગાં રહેશે રે.
 હરિ નામતોહારી બેઠા, વીખયામાં વીંટાયોરે; હરિ. ૬
 ઘોળે દહાડે ધબા બંધાણી, અઉઠામાં હુંટાયો રે.
 આ અવસર તો રૂડો કહાવે, પાપ ન કરશે પ્રાણીરે; હરિ. ૭
 કહ્યાણુ કહે તે કહું ન માને, પથરા ઉપર પાણી રે.
 મનુષ્યા દેહ પામીને, જે રોધ હરી ભજે તે બળીઆરે.
 બળતે સ્થંભે આંધરોને. શહેવાશે છડીઆરે;
 હમણું તો હરી નથી બોલતો, તારી કુટી ભાગશે નળીઆરે; મનુશા.
 આપે બળને બળની સંગત, અતુરપણામાં ચળીઆરે;
 અમરીત ફળતો કોઈ આરોગે, તારા કરમનો ઠળીઆરે. મુનશા.
 તણ કુસકા કમોદ જમતાં, માહા શ્રેવાને મળીઆરે;
 મન મગન થઈ મનમાં ફુલો, શું બેઠોણું ગળીઆરે. મુનશા.
 નર નીરમણી મુકીને મહા કચરામાં પડીઆરે;
 ચોપ કરીને થેલી લેજે, તારે અમરીત કુંપો ઠળીઆરે. મુનશા.
 મુનશા દેહને સત સંગત, તને ધણા દિવસે મળીઆરે;
 કહ્યાણુ કહે જેને હરી ના ભલ્યા, તે પ્રાણી શુ રળીઆરે. મુનશા.
 કળીર.

રાગ ધોળ.

આંખો મોરોરે સદગુરને દરબાર, સાહેલીરે આંખો મોરીઆ; સાહેલીરે. ૧
 હરિ આંખો સદગુણ થાણું થાણીઓ, બોયાં બોયાંરે કોઈ નિરગુણીજ. સાહેલીરે. ૨
 હરિ આંખો અષ્ટ કમળદળ ઉપન્યો, વાંકી ડાળીરે ગંધ ગગન મોઝાર. સાહેલીરે. ૩
 હરિ આંખો પત્ર અમી ઝરે, વાંકી વાડીરે બહુ શોભા લેત. સાહેલીરે. ૪
 હરિ આંખો ભરર ગુફામાં ફુલીઓ, ફળ લાગ્યુરે બ્રહ્મ શુન્ધ મોઝાર. સાહેલીરે. ૫
 હરિ ફળે ધ્રેષ્ટે દેખી ન મહી રહ્યો, મુધી ચાઅતારે મરી મરી ભય. સાહેલીરે. ૬
 હરિ રસ અતિ કરવાને ખાટો ગણ્યો, કોય વીરલારે વાક પેટ સમાય. સાહેલીરે. ૭
 હરિ રસ થોડે થોડે સાધતાં, તેતો આંખલીરે હોય સો વાંકુ ખાય. સાહેલીરે. ૮
 હરિ રસ રતી એક ગટમાં બે સંચરે, તેને આપણો સાહેલો સદાય. સાહેલીરે. ૯
 સખિરે કહે કળીર ધરમદાસને તારો આંખોરે, મેતો દીયોરે બતાય. સાહેલીરે. ૧૦
 પદ ૨ શ્લોક.

બંગલા ખુબ બન્યા મહારાજ, બ્યામે નારાયણ બોલે. ૨૬.
 ઇસ બંગલેમે ઇસ દરવાજા, બીચ પવનકા થંભા;
 આસત બાવત કોઈ નવ દેખે એહી બડા અચંબા. બંગલા. ૧
 ઇસે બંગલેમે નોખત બાજે, બાજે સાંજ સવેરી;
 તાલ પખાજ ચોર મરદંગ બાજે, રાગ છત્રીસે ગાવે. બંગલા. ૨
 હાડ ચામડી દેહી બનાઈ, નવે નાડીકા કોર;
 બાણગરને ખેલ મચાયા, રંગ ખુબ ચડાયા. બંગલા. ૩
 પાંચ પચીસેક પીતર નાથે, મનુષ્યા તાલ બજાવે;
 મુરત તુરતકી મરદંગ બાજે, રાગ છત્રીસે ગાવે. બંગલા. ૪

રોમ રોમથી કાંઈ બનાઈ, ત્રણ ગુણકા ગાલા;

કહેત કબીરા મુનો ભાઈ સાકે, ધતન ચુનવા વાલા. અંગણા. ૫

પદ ૩ શુ.

રામ રસ એસા હે મેરે ભાઈ, સાહેબ રસ મીઠા હે મેરે ભાઈ. ટેક.

કુંભકા બાંધ્યા જલે રહે. જલ વિના કુંભ ન હોય.

(એમ) જ્ઞાન બાંધ્યા મન રહેરે, ગુરુ વિના જ્ઞાન ન હોય. રામ રસ. ૧

આગે આગે દય જલેરે, પીછે હરિયા હોય;

હું બલીદારી એ રૂખનેરે, જરે કરે ફળ થાય. રામ રસ ૨

મીઠા મીઠા સો પીવેરે, કડવા ન પીવે કોય;

(પછ) સાકર પીધે દુખ ઉપજેરે, વીજ પીધે મુખ હોય. રામ રસ ૩

ધર બાળ્યે ધર ઉગરે, ધર રાખ્યે ધર બળ્ય;

એક અમર્યા મેં મુખ્યા જે, મહા કાળકું ખાય. રામ રસ ૪

કબીરે કબીરા ધર બલીઆરે, લીયા પલીતા હાથ;

તમરે તમેન ધર જલા હો, ચલો હુમેરે સાથ. રામ રસ ૫

સાહેબકા ધર દુર હે રે, લાંબે પાન બબુર;

ચડે સો ચાખે પ્રેમ રસ, ચોર પડે સો ચકવા ચુર. રામ રસ ૬

પીયા સો અમર હો ગયારે, પીવે સો અમર હોય;

મુરીનર મુનીવર જે પીવે, વાકે ધડ પર શીર ન હોય. રામ રસ ૭

મીસરી વેરાણી રેતમાં રે, કુંજરસે ચુગી ન બળ્ય;

મમતા મારો સંત આપકી, રો કીડી હો કર ખાય. રામ રસ ૮

જરે પીયા પ્રહહાદે પીઆ રે, પીયા પીપાને રોકાંદાસ,

દાસ કબીરજીએ મુગતે પીયા, જેને ફેર પાવન કેરી આસ. રામ રસ ૯

પદ ૪ શુ.

હો અમધુત એસો આન ગિચારી, વાંચે કોણ પુરૂષ કોણ નારી. અબ ટેક.

બ્રાહ્મણ કે ઘેર નાતી પાતી, જોગનકે ઘેર ચેલી;

કલમાં પદ કર હુઈરે તરકી, તો આપ મહે એકીલી. હો અમધુત. ૧

નહી પરણેલી હુતો નહી કુચારી, પુત્ર જણ જણ હારી;

કાળી મુડીકા કોઈ ન છોડ્યા, તો હજુએ બાળ કુચારી. હો અમધુત. ૨

સસરો હમારો બાળોરે ભાળો, ને સાસુ બાળ કુચારી,

પરણ્યો હમારો પારણે હુલે તો, મેં હલાવજીદારી. હો અમધુત. ૩

અઘા વિષ્ણુ શંકરે દયા, એ તીનકી મેં બધ;

એ તીનકે ઘેર મનીઆણી. તો વે તીનકુ ગાદ એલાઈ. હો અમધુત ૪

નહિ જાક સાવરીએ નહી ભઉ પીયરીએ, રત્નામીકી સેજ સમાઈ,

કહેત કબીરા મુનો મેરે સાકે, તો જોતમાં જોત મીઠાઈ. હો અમધુત. ૫

પદ ૫ શુ.

હો અમધુત સો જોગી ગર મેરા, સોહી પદકા તુમ કરોરે નીરેડા, હો અમધુત. ટેક.

ચંદા ધી નાહિ ને સુરજ ધી નાહિ નાહી મુલને માયા;

રજો ધીજ વાકુ કહુ વે નહી તો જીવ કહાંસે આયા. હો અમધુત.

બિના મુલ એક વૃક્ષજ લાંબાં, બિનારે ફુલ ફૂલ લાંબાં;

સાખા પત્ર વો તરવરકું નહી, ને અષ્ટ કમળદળ લાંબાં. હો અમધુત. ૨

એક તરવર પર પંખી દા બેઠે, એક ગુરને દુબ ચેલા;
ચેલાને જુગ ચુન ચુન ખાયા, ગુર નિરંજન એકીલા. હો અખણત. ૩
ગગન મંડળસે ઉરચુખ કુવા, ત્યારે અમીકા વાસા;
મુગરા હોય સો ભર ભર પીવે, મુગરા બંધે પીઆસા. હો અખણત. ૪
ગગન મંડળમેં ગઢિયાં વીઆણી, ધરણી દુધ જમાયા;
ચાર માખણ કોઈ સંતે પાયા, તો હારે જગત ભરમાયા. હો અખણત. ૫
કાચા મુતે સખ જગ બંધાયા, ને કોઈક વીરલા હુરા;
ઉલટા ચલા સો નગરીમેં પહુંચા, તો મારગ ચલા સો હુરા. હો અખણત. ૬
કર બિના બાબ બાબ બિના જંતર, બિનારે જીવ્યાં ગુણ ગાવે;
ગાવન વાલેકી રૂપ ન રેખા, કોઈ સતગુર સંત બતાવે. હો અખણત. ૭
શુન્યમાં શેહેર શેહેર બિચ બસ્તી, અગમ અગોચર એસા;
ગગન મંડળમેં બાળક ખેલે, તો નાથ ધરંબી કેસા. હો અખણત. ૮
મિનકા મારગ જોજ પંખીકા, કહેત કપીર બીચારી;
અપરમપાર પાર પુરંપાતમ, કોઈ સુરત બલીહારી. હો અખણત. ૯

પદ ૧ કું.

એસા ગુર બ્યાની હમકુ ધીરજ દેવે, દુખડાં હમારાં હાં;
કોઈ બાંટી ન લેવે; એસા ગુર બ્યાની હમકુ ધીરજ દેવે. રક.
કાં બાંધી છપરી હાં, સંતો કાં બાંધી ટાટી;
કાં તોટી જીવના ને, ક્યાં પડશે માટી. એસા ગુર. ૧
થડ ચડી કુંડાં હાં, સંતો વન ચડી બઢે;
ક્યારે નગરીમાં નહા દા તેરં. એસા ગુર. ૨
કાચા કાચા કુંબે હાં, સંતો ભયાં જળ પાણી;
ઉડ ગયા હંસા ને પડી રહી નિશાની. એસા ગુર. ૩
ઉનયા ઉડયા હંસા હાં, હંસા ચાલરે વિદેશે;
રહી સાજનના કોઈ લાવોરે સંદેશે. એસા ગુર. ૪
ચુની ચુની સેજે હાં, સંતો નાંખુ રે નિસાસા;
સેજલડી સંભારં, મારા પ્રભુની પાસ. એસા ગુર. ૫
કહેત કપીરજી હાં, સંતો નર લોભી;
હરિ રે ભજન વીના મુક્તિ ન હોઈ. એસા ગુર. ૬

પદ ૭ મું.

મારગ ભુલ્યોરે.

ઉંચી મેડી મંદીર આગિયાં રે, તે રખી મત ભુલ;
અંતઃકુળે જાનું પ્રાણી એકલાં, તુંતો કરી લે મારગડાની સુધ. રક.
માતા પીતા મુત બંધવારે, ઘેર સહુણી નાર; ઉંચી ૧
રવારથનું એતો સો સચું, તુંતો દુનિયામાં દાહાડા ચાર. ઉંચી. ૨
જેસો પાણી ઉસડો રે, એસો સંસાર;
બાંધ પકડ જમડા લે ચલે, કોણ જોડાવન હાર ઉંચી. ૩
આગે પીછે સો ચલે, તુંતો હજીએ ન ચંત્યો ગુમારં;
કહેત કપીરા રામ ભલ લે, ભલલો તો ઉતરો પાર. ઉંચી. ૪

૫૬ ૮ મું.

જેને સાધુકી સંગત પાઈ, વાકી પુરણ કમાઈ;
 દત ગોરખ ગોપીચંદ ભરધરી, તે ગગનમાં ડાપરી ડામ. જેને. ૧
 અંકા વંકડેવળ કુખા, તે પાંચમી મીરાંખાઈ. જેને. ૨
 ધના પીપા પાર રોહીલાશા, તે સજનો ભત કમાઈ. જેને. ૩
 ધરૂવ પ્રસન્નદાસ અમરિય વિલીપણ, ઉતકી ધન્ય કમાઈ. જેને. ૪
 કહેત કળીર મુનો ભાઈ સાધુ, તે જ્યોતમાં જ્યોત મિલાઈ. જેને. ૫

૫૬ ૯ મું.

હારિ જેણે આપકું જોયા નહી, હીલ ઝાધકું જોયા નહી,
 મન મેલકું ધોયા નહી, અગાડ કીયા સો કયા ભયા. ટેક.
 હારિ કામણ ગલેકા હાર લે, મદ મેલકા કર્યાહે;
 મન કામસે સરદારહે, માળા લીધી સો કયા ભયા. જીણે આપકું. ૧
 હારિ જીવતાં પિતાકું મુખ નહી રે, મુવે હાડ લાઈ ગંગા ચલા;
 જલ મુનસે પીંડા કીયા, તરપણ કીયા સો કયા ભયા. જીણે આપકું. ૨
 હારિ કાયા કરમકે રોડકે, મમતા જી વૃણ્યા ખાંધકે;
 મુતો લિઝયની ખાટમાં હર હર કીયા સો કયા ભયા. જીણે આપકું. ૩
 હારિ કુતા કયા સંસારકા, ધંધા કીયા જંગલકા;
 હરદા ભયા ચંડાળકા, કારી ગયા સો કયા ભયા. જીણે આપકું. ૪
 હારિ જોગીને જગમ સેવકા, સખ લાલ કપડા પહેરતા;
 પણ મર્મ નહી ઉસ હાલકા, કપડા રંગ્યા સો કયા ભયા. જીણે આપકું. ૫
 હારિ પંડીતસેં ઝગડા ભયા, કયા મુરખસેં જોલણા;
 કહે કળીર ચંપા ભલા, કયા કારણ લે ગજ તોડણા. જીણે આપકું. ૬

ધીરો ભગત વડોદરા જીવજાના સાવત્રી ગોઠકા ગામનો ભટ.

તરણા ઝોઠે કુંગરરે, કુંગર કોઈ રોમે નહીં
 અજા જીથ માંહેરે, સમરથ ગાજે સહી. ટેક.
 સિંહ અજામાં કરે ગર્જના, કસ્તુરી મૃગ રાજન;
 તલને ઝોઠે તેલ રહ્યું છે, કાષ્ઠમાં હુનાશન;
 દહી ઝોઠે દુતજરે, વરૂં અંમ દુપી રહી. તરણા. ૧
 કોને કહ્યુંને કૌણ સાંભળશે, અગમ ખેલ અપાર;
 અગમ ફેરી ગમ નહીરે ન પોચે વિસ્તાર;
 એક દેશ એવોરે, જુલિયાકી રહે તહીં. તરણા. ૨
 મન પતનની ગતિ ન પોહોચે, અવિનાશીરે અખંડ;
 રહો સગરાચર ભયો બ્રમપુરણ, જેણે રચ્યો બ્રહ્માંડ;
 કામ નહી કાલોરે, એક અણ માત્ર કહીં. તરણા. ૩
 સદગુરુજીએ કયા કરી ત્યારે, આપે ધધારે પ્રકાશ;
 શાંશાં દોહી સાધન સાધે, પોતે પોતાની પાસ;
 દાસ ધીરો કહે છે રે, જ્યાં જોઉં ત્યાં વહી વહી. તરણા. ૪

૫૬ ૨ જી.

મન વહી વહી જોલે રે, આ સુપના જેવું તન તાર;
 અચાનક ઉડી જશેરે, જેમ દેવતામાં દાર.

ટેક.

ઝાઝળ જળ પળમાં વળી જશે, જેમ કમળને પાણી;
કાયા વાડી તારી એમ કરમાશે, થઇ જશે ધુળધાણી;
પાછળ પસ્તાશોરે, મિથ્યા કરી માડ માડ.

મન.

કાચનો કુપો કાયા તમારી, વજ્રસતાં નહી વાર;
છવ કાયાને સગાઈ કેરલી, યુગી ચાલે વન મોઝાર;
ફેગર કુલ્યાં ફરતું રે, આશિંતુ થાશે અંધાર.

મન. ૨

જયું તે તો સર્વે જવાનું, ઉગરવાનો ઉધારો;
દેવ ગાંધર્વ રાક્ષસ ને માણસ, સઉને મરણનો મારો;
આસાનો મેહેલ ઉચોરે, નીચું આ કાચું કરભાર.

મન. ૩

ચંચળ ચીતમાં ચેતીને ચાલો ઝાલો હરીનું નામ;
પરમારથ જે હાથે તે સાથે, કરો રહેવાનો વિશ્રામ;
ધીરા ધરા ધરથીરે, નથી કોઇ રહેનાર.

મન. ૪

પદ ૩ જી.

અંતે સંતને તેડવોરે, હરીનું ભજન કરવા;
કરમાં માળા ઝાલીરે, સુરખ બેઠો જ્યારે મરવા.

ટક.

નાનપણે ધર-ધંધામાં થયો, વૃદ્ધ પણે હરી શુષ્ક ગાય;
ધર લાગ્યું ત્યારે કુવો બોદાવે, એ અગ્નિ કેમ આલવાય;
છતી બાછ હાથોરે, પથ્થરને નાવે બેઠો તરવા.

અંતે. ૧

અંત સમે છાપાં તીલક બનાવે, ભૂલી ગયોરે જ્યારે ભાન;
એરણની ચોરી સોયનું દાન, એમ કેમ આવે વૈમાન;
શુર જ્ઞાન ના આગ્યુરે, બુદ્ધિ ગઈ તારી ચરવા.

અંતે. ૨

જીવતી નારીને જેવી પુત્રની આશા, એમ હરી ભજે ફળ થાય;
વૃદ્ધ નારીને નહિ પુત્રની આશા, એનો એળે જન્મ વહી જાય;
હરિને બેઠો ઠગવારે, એંશી વર્ષે વર વરવા.

અંતે. ૩

વીશ વર્ષે વિશ્વંભર મળે, ભક્તિ કરે ભય ભય;
હરિશું ધાયા તે બહુ કમાયા, તેને મળીયા નિરંજન રાય;
દાસ ધીરો કહેછેરે, મર્યા ચોરાસી ફરવા.

અંતે. ૪

પદ ૪ થું.

ખખડદાર મન મનમુખાલ, ખાંડાની ધારે ચડતું છે,
હિમત હથીયાર ખાંધીરે, સત્ય લગાઈયે લડતું છે.

ટક.

એક ઉમરાવને ખાર પડાવત, એક એક નીચે ત્રીસ વીસ;
એક ધણીને એક એક ધણીયાણી, એમ વિગતે સાતસોં ને વીશ;
સો સરદારે ગઠ વેશોરે, તેને છતી પાર પડતું છે.

ખખડદાર. ૧

પાંચ પ્યાદલ તારી પુઠે ફરે છે, ને વળી કામને કોધ;
લોક મોહ અને માયા મમતા, એવા જીલ્મી જોરાવર જોધ
અતિ બળિષ્ઠ સ્વારીરે, એ સાથે આખડતું છે.

ખખડદાર. ૨

ત્રેમ પસાણ કરી જ્ઞાન ઘોડે ચઢી, સદગુણ શબ્દ લગામ;
શીળ સંતોષ ને ક્ષમા ખડગ ધરી, લજન ભડકે રામ;
ધર્મ દાસ ઝાલીરે, નિરંભે નીશાને આડતું છે.

ખખડદાર. ૩

સુરત સુરતને ઇંગળા પીંગળા, મુક્ષમ્ભા ગંગ સ્નાન કીજે;
મન પવનથી ગગન મંગળ ચઢી, ધીરો સુધારસ પીજે;
રાજ ઘણું રીઝેરે, ભજન વડે ભરવું છે.

અખેડકાર. ૪

પદ ૫ મું.

મુનીવર મોહારે મહા મસ્તાની માયા,
લોભાવીને લીધા રે, કઈક નર ડાહ્યા ડાહ્યા. રક.
અંતર બેઠી એવા પડિત પુરાણી, એમ કીધા ચકચુર;
માયા તણી મોહજાળમાં, એમ ફરે છે ઘેલાડુર;
વિવેકીના સાગરે ગયા વિખીયામાં વિંટાળે. મુની. ૧
પાસાશર પુઠરીક એવા ડાહ્યા, મુની નારડ વસા કીધા;
ગાંઠા સુરજ લલચાર્ધ ગયા, એમ લક્ષણવંતા લુટી લીધા;
એકલસંગી સરખારે, ગયા વનમાં લલચાર્ધે. મુની. ૨
ભેગી સંન્યારી સેવડા, એમ જતીને જાણે
એટલા દળમાં લલચાર્ધ ગયા, ભલા લુટી લીધા ભેખ;
સરભંગીના સરખારે ગયા મનમાં લલચાર્ધે. મુની. ૩
સઘળા તારા ખખારમાં, એમ જાણે સઘળા લોક;
અક્ષા વિષ્ણુ નગાવીઆ, તારે ડહાપણ જાણે કોક;
દાસ ધીરો કહે છે રે, કાયા ત્યાં મુધી માયા. મુની. ૪

પદ ૬ મું.

દુનીયાં તો દીવાનીરે, અક્ષાંડ પાખંડ પુજે;
કરતા વસે પાસે રે, સુરખ નવ સુજે. રક.
જીવ નહી તેને શિવ કહી માને, પુજે કાષ્ટ પાપાણુ;
ચૈતન્ય પુરપને પુઠે રે સુજે, એવી આંધી જગ જાણુ;
મગકને અજવાળે રે, પારસમણિ નવ સુજે. દુનિયાં. ૧
પથથરનું નાવ નીરમાં મુકો, સો વાર પરકો રીશ;
કોટિ ઉપાયે તરે નહિ તે તો છુડે વસા વીશ;
વેળુમાં તેલ આંધી રે, ધાતુની ધેનું કેમ દુજે. દુનિયાં. ૨
અંતરમાં મેલ ભર્યો અતિ પુરણ, નિત નિર્ભગ જગમાં નહાય;
સાપ હરીને દરમાં પેડા પછે, રાફડો ફુટે શું થાય;
ઘાયલ ગતી ઘાયલ રે, જાણે કોઈ જ્ઞાની રહે. દુનિયાં ૩
દુર નથી નાથ છે નજીક, નિરંજન અગર પડમાં તું ચેખ;
દિલ સુધાર લીકાર તારો, પછી તારા રૂઢિયામાં દેખ;
અરણિધર ધીરાનો રે, જગતમાં જાહેર હોજે. દુનિયાં. ૪

પદ ૭ મું.

કુલ્યો શું ફરે છે રે, ભુલ્યો ભવ કુપમાં પડ્યો;
મનુષ્ય રહ રૂપી રે, ખોયો મણી હાથે ચડ્યો. રક.
ડાહ્યો થઈ દુનિયામાં ફરે છે, તેણે શું સર્વ તારે રાજ;
તે ન જાણ્યું જે જાણું પલકમાં, કેમ કરી રહેશે લાજ;

કુલ્યો. ૧

કુલ્યો. ૨

કુલ્યો. ૩

કુલ્યો. ૪

પદ ૮ મું.

૨૬.

જેને. ૧

જેને. ૨

જેને. ૩

જેને. ૪

પદ ૯ મું.

૨૬.

ભરપુર. ૧

ભરપુર ૨

ભરપુર. ૩

હાપણ તારં ભણ્યું રે, બ્યારે જમ હાથે ચઢ્યો.
વાંકી મુછપર વાટજ ઉડી, નરકની વાટે સંઘર્યો;
મિથ્યા જનુની ભારે મારી, અલ્યા જન્મ ધર્યો ન ધર્યો;
માટે જોને ભાગી રે, અવસર આવી અડ્યો.
શું થયું સંપત્તિ ધણી મળી, મળ્યાં મોટાં ધરખાર;
નિશ્ચંત થઇને હરિ નવ ભળ્યા, ધિક્ક પડ્યો અવતાર;
ધિક્ક તારં જીવ્યું રે, હરિયે તને શાને ધડ્યો.
મનમાં લે શિખામણ મારી, મમતા મુક પુરી;
કર સ્મરણ સરજનહારતું જનમ સફળ લે કરી;
દાસ ધીરો કહેછે રે, સૌથી તું ચરસ નીવડ્યો.

જેને રામ રાખે રે, તેને કુણ મારી શકે;
અવર નહિ દેખ્યું રે, બીજે કોઈ પ્રભુ પામે.
ચાહે તે કરેને લીખ મગાવે, રંકને કરે તે રાય;
સ્થળને સ્થાનક જળ ચલાવે, જળ સ્થાનક સ્થળ થાય;
તરણાનો તો મેર રે, મેરનો પ્રણં દાખવે.
નેલામાંથી બળતાં રાખ્યાં, મંઝારીનાં બાળ;
ટિટોડીનાં ઘંઘાં ઉગાર્યો, એવા છો રાજ રખવાળ;
અંત વેળા આવો રે, પ્રભુ તમે તેની તકે.
બાણ તાણીને ઉભો પારધી, સાંચાણો કરે રે તકાવ;
પારધીને તો પગે ઠસિયો, સીંચાણા શીર ધાત;
બાજ પડ્યો હેઠો રે, પંખી ઉડી ગયા મુખે.
ગજ કાતરણી લેખ બેઠો, હરજ દીન દયાળ;
વધે ઘટે તેને કરે બરાબર, સૌની લે સંભાળ;
ધણી તો ધીરાનો રે, હરી તો મારો હીરો હકે.

પદ ૯ મું.

ભરપુર ભાસે રે, બ્રહ્મજ્ઞાની કયમ ભરકે;
અનુભવ અજવાળું રે, આતમા દ્રષ્ટિ કેમ અરકે.
થાવર જંગમ સચરાચર, પશુ પંખી જંતુ જીવ;
પોતે કરતા પોતે હરતા, સખઈ મં દેખ્યા શીવ;
ભ્રમણા તો ભાગી રે, અલક લે લાગિ ભરકે.
મહા મેઠકીયે મણીધર માર્યો, સમુદ્ર પી ગયો મીન;
અજાણ્યે આભને ઉરમાં રાખ્યું, એમ પાણી પ્રજાને આધીન;
ખગે બાજ અડ્યો રે, સ્વાન ભેથી સિંહ સરકે.
નાવડી ઉપર નીર ચડી ચાલ્યું, જેમ ચરપર ચડિયો ચુલ;
અચાર ઉપર વારંગ ચડ્યો, એતો ભારે ભુલવણીની ભુલ;
કાયરે કોથ કીધો રે, જોદ્ધાને ઝાલીને પરકે.
ધણીના ધાર્યાવિના વસ્તુ ઘડાણી, જેમ કાઢવે ધડ્યોરે કુંભાર;
કીડી કુંજરને તૃપ્ત કરાવે, એમ સોનાએ ધડ્યો સોનાર;

ચીતે ઘાટી ધીરો રે, આથો તે રંગ નહી ફટકે.

ભરપુર. ૪

પદ ૧૦ મું.

હીરાની પરીક્ષા રે, ઝવેરી હોય તે ભણે;

મુરખ મનમાં આટા રે, અજાણે ઉતારણ આણે.

ટક.

મગ મરી બરોબર મુરખજન ભણે, ગાળ ખાંડ એક ઘાટ;

પુખ્તની વાસના પત્ર ન જાણે, એવો જગત ભગતનો કાક;

સોવાર સમજાવું રે, પતિજ તોય નવ આણે.

હીરાની. ૧

મુરખ હાથે હીરલો લાધ્યો, તે જાણ સાથે રોળાય;

કોષક જાણ મળ્યો તેણે ઝડપીને લીધો, તો તેની કીંમત થાય;

ચુણ ગાયે જલવર વાડી રે; પુરણ પ્રમાણે.

હીરાની. ૨

ભક્ત થયા પણ ભેદ ન જાણ્યો. કરે તરવાનો ઉપાય,

તન જોગી મન કંચન કામની, એવે વરણે કેમ ઉતરાય;

પરધંધાની ધાણીરે, તેમાં તેલીયા તાણે.

હીરાની. ૩

જ્યાગ જગન જપતપને તીરથ, તેમાં સૌથી મોટો સતસંગ;

મુઠ્ઠી ડાળ વેલ ધઈ રસ પીલે, તોય અધુરો રહ્યો બાળ ભોરંગ;

ધીરો સૌખ્ય હીરો રે, રટ રાત દિવસ વહાણે.

હીરાની. ૪

પદ ૧૧ મું.

વાડો વાળી એકા રે, પોતાનો પંથ કરવાને;

છળકરી છેતરીને રે, પધાર્યા ધન હરવાને.

ટક.

રામાનંદીને મહાનંદી, સ્વામી સેજનંદ સમજાવે;

કળીરપંથી તુળીરે વાળા, એતો ભણે ભણે ને જુલાવે;

કપટ સંગ દોડેરે, ઉપાય ઉદર ભરવાને.

વાડો.

અજાણો વાડો ગાય ભેંસનો વાડો, કોઈ વાણનો વાડો દેખાડો;

અખંધનાથ કેમ બાંધ્યામાં આવે, તેને કામ કરીને દેખાડો;

ચુર ધઈ ગગન ગાજેરે, અચળ કામ કરવાને.

વાડો. ૨

પ્રીતે કરી પથ્થરને પુજાવે, પુજાવે ધાતુ પાપાણ;

વસ્તર સંગાથે કપ્પર પુજાવે, તેમાં કોણ કરે કલ્યાણ;

તીરથ વ્રત દોડેરે, અક્ષળ એ મરવાને.

વાડો. ૩

સિંહ રાજથી ડરે દુનિયાં, સિંહ તે ડરે નહી કોય;

સોહં સોહં વિભનંદ સ્વામી, એમ અખિલ આત્મા બ્રહ્મ ચિન્હ;

મુરરંગ વીર ધીરો રે, ધણીનું ધ્યાન ધરવાને.

વાડો. ૪

પદ ૧૨ મું.

અનુભવી આલો રે, જ્ઞાનગતિ ઘડનારા;

ભેદ ભતાવો રે, બ્રહ્મમાંહે ભળનારા.

ટક.

કહો પવનનું મુળ અમને, ક્યાંથી આવ્યું મન;

ઠીક કરી ડેકાણું બતાવો, ક્યાં રહે મન પવન;

રાખ ક્યાં ઉઠેરે, ગગનના ચડનારા.

અનુભવી.

નાહ જુદનું રૂપ બતાવો; શા રૂપે છે શીવ;

ભુજવા અરથ કરી બતાવો, ક્યાં રહે છે જીવ;

આખંડ જ્યોતિ ઝળકેરે, અક્ષ ભેદ છે ન્યારા. અનુભવી. ૨
 પ્રગટ પીંડ પડ્યો પૃથ્વી પર, છવ શીવ જોતાં ક્યાં ભય;
 નાદબુદ્ધ મન પવનસુધાં, સરવે ક્યાં સમાય;
 રીત બનાવોરે, અગમ વાત વદનારા. અનુભવી. ૩
 અનુભવી આવો ભેદ બતાવો, વિદ્યંભર વિસ્તાર;
 લાંબો પહોળોને પચરંગી, કેવો છે કિસ્તાર;
 ધણી તો ધીરાનોરે, સ્વામી તે સરજનહાર. અનુભવી. ૪

પદ ૧૩ મું

કળિયુગ તો આવ્યોરે, દુનીયામાંથી ધટી દયા;
 મોટા મોટા મઝાનારે, લક્ષપતિ લોભી થયા. રેક.
 ધરતીમાંથી ધરમ ગયું, પાપનું વાધું તુર.
 પરજનતો પાંગળા થઈને વરસે, મેઢની થઈ ચકચુર;
 ધરતીએ રસ ચોરયોરે, વાવેલા કણ વણશી ગયા. કળિયુગ. ૧
 શુરાનું શુરાપણ ગયું સતિનું ગયું સત;
 વેદી ભેદી પંડીત પુરાણી, સઉની મટી ગઈ મત,
 કળજીગનું એવું કારણરે, લોભમાં લાગી રહ્યા. કળિયુગ. ૨
 પૃથ્વીમાં પાખંડ પુજારો, પીપ્ર કરે વેહેપાર;
 સંન્યાસી ધન સંચન લાગ્યા, પતિવ્રતા નહીં નાર,
 અત્ય ના જડે સોધું રે, અસત્યના આશ થયા. કળિયુગ. ૩
 છત્રપતિ તો વચન ચુકે, તે દુઃખ કેને કહેવાય;
 કથાતો કુપાત્રની સુણસે, પ્રમતો ગરોડાને પુજાય;
 ઠાસ ધીરો કહેછરે, જ્ઞાની તેતો અંધ થયા. કળિયુગ. ૪

નારણ ભગત.

પદ ૧ રાગ કાફી.

પંડીત પુરાણીરે, કુરાન તમે ક્યારે જીવો;
 લણીને શું લાગ્યું રે, અજ્ઞાનમાં આથડી મુઆ. રેક.
 પાથી વાંચીને પરને રખાડે, કરે ઉદરનો ઉપાય;
 કહેણી કહેને રેહેણી ન રાખે, તેણે અરથ ના થાય,
 સામા શું ઢાડાછો રે, પુઠે તમે ધારી જીઆ. પંડીત. ૧
 ગુરથઈને જ્ઞાન બતાવે, ફાગટ ટુકાવે કાન;
 શીખ્ય પાસે સેવા કરાવે, તોયે ન આવે જ્ઞાન;
 પ્રેમ પુરૂષ જાણીરે, કાયર જેમ લાજે જીવો. પંડીત. ૨
 ટાપી પેહેરને તીલક ચીરે, બેરખા રાખે બળે ભેડ;
 ધોતિ કુવેને પોતી પલાળે, ખોટો થઈ કહે ખોડ;
 માયાને અંધારેરે, અદયા તુંતો આથડી મુવો. પંડીત. ૩
 માળા તીલક પાખંડ કરે છે, આત્મ ચીન્યા વિના શેક;
 મોતી પ્રતાપે નારણ કહેછે, પાખંડ કરે સઉ લોક;
 અમ નવ જાણેરે, જ્ઞાન આપે શોધી જીવો. પંડીત. ૪

જીવજી ભગત.

પદ ૧ રાગ કાફી.

અલખ લેહે ભાગીરે, જાગીને જોયું આ ઘટમ
 બ્રહ્મજા તો ભાગીરે, સોહાગી દીઠા ઉત્તરમાં. ટેક.
 અંબાડીએ ગજરાજને ગળિયો ઘોડાને ગળિયું જેણું;
 વસે ઉપર વાઠ મુકાણી, એમ સમુદ્રને ગળિયું ફેણું;
 સસલો શાણો થકનેરે; શારદુલને નાંખ્યો ઘટમાં. અલખ. ૧
 આંખે તો કૃષ્ણ શ્રીકૃષ્ણ બેઠાં કદળીએ કેરીઓની છુંબ;
 નાગર વેલે દ્રાવ્ય બીજેરાં, એમ ખુબી બની છે ખુબ,
 જગત દાઉ ઘટમાંરે, દુધપીંચું છનછટમાં. અલખ. ૨
 પાવક વરસ્યાને પથ્થર પલખ્યા ચાહેશ થૈ ગયું પાણી;
 તે પાણીમાં દેવદેવતા બુડ્યા, રાય રંકને ગયું તાણી,
 બ્રહ્મા વિષ્ણુ શંકરે, કુરંધર બુડ્યા ઝપટમાં. અલખ. ૩
 વિદુર વ્યાસને શુકલ જેવા, આપે દાસ કબિર;
 પ્રહલાદ મુગમા નારદ પુંડરીક, તેણે રાખી ધારણ ધીર;
 જીવજી મુક્તિ લેવારે, ગુરૂગમ વીચારો મટમાં. અલખ. ૪.

પરબો ભકત.

પદ ૧ રાગ કાફી.

દહરૂપી ડરામાંરે, અંતરહીડું અજવાણું;
 હરી હુંકારો રહે રે, કોનો જઈ કર ઝાણું. ટેક.
 મોટા તેતો મન ના જાણે, ગુરૂતણી કરે સેવ.
 અખંડાનંદતું ધ્યાન ધરીને, જીવે પ્રત્યક્ષ દેવ;
 સુમતા ન સુકેરે, ત્રીભોવન ત્યાંહાં ભાણું. દહરૂપી. ૧
 ઓતમ રૂપી એતો અનુભવી, જેને કાંઈક જાણે શુકદેવ;
 કાંઈક જાણે સતીપારવતી કહેનારા મહાદેવ;
 વસ્તુ જેણે જાણારે, તેણે તો બ્રાહ્મણું અજવાણું. દહરૂપી. ૨
 આ વીશ આંધી વસ્તુથકી, તેને જાણે વીરલાજન;
 ગુરૂ થકી ગોવિંદને જાણે, વળી જીએ પોતાતું તન,
 સાનમાં સમજાવે રે, ગગન મંડળ ચાદયું. દહરૂપી. ૩
 અચેતને ઉપદેશ ન લાગે, જેમ મહા મણીને મેલ;
 કબુદ્ધિ કલંક જેને હરદે, તેને શારું સેહેલ,
 દાસ પ્રભો કહે છે રે, હું તો એક નામ ભાણું. દહરૂપી. ૪

પદ ૨ જીવ.

કાયા નગરમાંરે, રચનાતો અતિધણી;
 ગુરૂગમથી જાણેરે, વસે તેમાં નીરંજન ધણી. ટેક.
 અદ્ભુત ખેલનો બંગલો રચ્યો છે, પાંચ તત્વનો પ્રકાશ;
 આ ઘટનો કોઈ પાર ન પામે, છડો વસે છે અવિનાશ,
 પાત્ર નંદાતાંરે, જીવે રહે અલખ પાણી. કાયા. ૧
 અંચલ ચપલ મન વસ્યું છે, સરવેનો સરદાર;

ધણી પોતે કાયા નગરનો, બીજા એના ચોપદાર;
 તેહને છતવાનીરે, સહુને તો આશા ધણી. કાયા. ૨
 મન અછતને મોરા જન છતે, બુદ્ધિ નીરમળ હોય;
 સતચીદ આનંદમાં દીન થયો છે, ગુરૂ તણી ગમ હોય,
 અહરનિશ સમરેરે, શુરતી નિજ નામ ભણી. કાયા. ૩
 નિજ નામ જેને નિરચે થયું છે, સંસયની વ્રતી થાય;
 અલક બ્રહ્મનો ઉપધોગ છે તેને તેથી અંધારૂં થાય;
 દાસ પ્રસો કહે છે રે, પ્રેમ તણી પ્રીત ધણી. કાયા. ૪

પદ ૩ બું.

પૃથ્વી પાતાળે રે, નામ વિના કાંઈ નહી,
 આકાશે બ્રહ્માંડે રે, છતા વસ્તુ છેરે સહી;
 પાપાણમાં જેમ અગ્નિ રહે છે, એમ દેહમાં રહે છે અવિનાશ;
 બીજમાં જેમ વૃક્ષ રહે છે, એમ પોતે પોતાની પાસ;
 અજ્ઞાને અંજલે રે, વસ્તુ તો એમ હુપી રહી. પૃથ્વી. ૧
 પચ તત્વતું પુતણું બાંધીને, માંહી મુંકું તે શેષ;
 બ્રહ્મા વિષ્ણુ પાર ન પામે, નવ જાણે રૂપી કેસ;
 અંકગીત એવું રે, પાર તો કોઈ પામે નહી. પૃથ્વી. ૨
 કુલમાં જેમ બાસ રહે છે, ધંતમાં રહે છે દવાદ;
 નેત્રમાં જેમ તેજ રહે છે, એમ મુખમાં દહે છે નાદ;
 તરણા ઓઠે મેરે, મેરેને કોઈ દેખે નહી. પૃથ્વી. ૩
 શુરા થઇને શત આદરે, પ્રેમ તણી કરો પ્રીત;
 નીરગુણ નામનો રાખો આશરો, દરશન કરો તેતું નીત;
 દાસ પ્રસો કહે છે રે, અવિનાશી રહ્યા અહીં.

નરભેરામ.

પ્રેમ વિષે છપય.

નથી નીપજતો પ્રેમ, વાડીમાં પાણી પાતાં;
 નથી નીપજતો પ્રેમ, તેલ ચોળ્યાથી તાતાં;
 નથી મળતો કાંઈ પ્રેમ, ગાંધી રોડીને હારે;
 નથી મળતો કાંઈ પ્રેમ, ખોળતાં વાટે ધારે;
 નથી મળતો પ્રેમ તપાસતાં; ગુજરી ગામો ગામની;
 કહે નરસો પ્રેમ પુરો મળે; કૃપા થાય શ્રી રામની. ૧
 મળ્યો પ્રેમ વ્રજનાર, મગન થઈ મનમાં ફુલી;
 કહાંન કહાંન કહી ફરી, લાન દેહીતું ભુલી;
 પ્રેમ વિદુરની નાર, નાહાતાં નાગી ધાઈ;
 એ લક્ષણ પ્રેમતું, જઈ ભેદિ જદુરાઈ;
 તે ગર્ભને કાઢી નાંખતી, છાંડાં મુખે ધરાય છે;
 કહે નરસો પ્રેમતું પારખું, છબિલો છાંડાં ખાય છે. ૨
 બ્યારે પ્રગટ્યો પ્રેમ, તુલસિના દળથી રાછ;

નયારે પ્રગટથો પ્રેમ, ખાધિ ખીચડીને ભાણ;
 જેને પ્રગટથો પ્રેમ, પ્રેમને તે નર જાણે;
 જેને પ્રગટથો પ્રેમ, તેહને વેદ વખાણે;
 મનમાં જો પ્રેમ પ્રગટ થયો, એક રતિભર બેહને;
 કહે નરભેરામ શુર થકી, નિત બલિહારી તેહને.
 કરિને થજા અનેક, વ્રત વીધી બહુ પાણે;
 વળી આપે ગૌ દાન, હાઠ દિમાળે ગાળે;
 ગીત વેદનાં ગાય, તિર્થ પણ બહુ ફરી આવે;
 દધી દુધ મત ખાંડ, વિપ્ર પોષે મન ભાવે;
 એવાં સુકૃત કીધાં ધણાં, શું આપું જીભે ગણી;
 કહે નરભેરામ એ સર્વથી, જ્ઞાન દાન શિરોમણી.

૪

ખારા જળનો જીવ, મિઠા જળ માંહિ મરે છે;
 મીસરી મિઠી ધણી, ખરના પ્રાણ હરે છે;
 સિંહજી કેરું દુધ, કનકને પાત્રે જામે;
 ળીજી ધાતુ બહુ, માંહિ વિરામ ન પામે,
 છે જેમ હરિરસ આકરો, પ્રેમીને દિલ જે ઠરે,
 કહે નરભેરામ શુર થકી, દુરિજનને વિસ્મય કરે.
 નથી મૃતિકામાં માલ, નથી પીતળમાં પેઠા;
 કનકનિ મુર્તી કરે, નથી ઈશ્વર માંહી બેઠા;
 નથી ધોરણમાં પીર, નથી આવકને ઢરે;
 અસલ જીવે નહીં કોય, સહિ નકલોને હેરે;
 છે રામ નામ અક્ષર અસલ, ળીજી નકલ કહેવાય છે;
 કહે નરભેરામ શુર થકી, પ્રેમ પ્રગટજ થાય છે.

૫

શાસ્ત્ર પુરાણો વેદ, કમાવા કારણ શીખે;
 આઠ પહોર દીન રાત, જઘને ઝીકણું ઝીકે;
 વાણી મધુરી વરે, મોરના જેવી કહીયે;
 સર્પ વીંછીને ખાય, ઝેર એવું છે હૈયે;
 જો રામ રરણ કાંઈ નહીં કર્યું, તે ગમાર છે તૈડીયા;
 કહે નરભેરામ ખરને ભાલ શો, મીસરી ભર કે મૈડીયા.
 જીવતી જળને કાજ, જીવો પનથર પર જાવે;
 જેને જેવો અર્થ, તેરહું તે જઈ લાવે;
 ભાણે ભર્યાં પકવાન, લુપ્ત સમ ભોગ કરે છે,
 હાં આવી જે વાર, હાથ આડોળ ધરે છે;
 ભાગવત પુરાણ પણ ભર કહે છે, અક્ષર એક બેથી પળે;
 કહે નરભેરામ શુર થકી, સાચ વસ્તુ તેને મળે.
 પ્રભાપતી પોઢી રાંડ, શીઠ દુરીજન જાણો;
 પેટ ભરે કરી વીધય, એહમાં શું એ કમાયો;
 નીદ્રા મૈથુન આહાર, માંહી ટું શું થયો રાણ;

૮

એ પ્રાણી સર્વને, વિચારી જોને પાછ,
 જો રામ રહ્યું કાંઈ નવ કર્યું, અંતે કારજ શાં સરચાં;
 કહે નરભો પેટ સર્વ ભરે, ગધાં બિલાડાં કુતરાં. ૯
 મેગળ નીસરી બહાર, ચાલતો મહા મુખ માણે;
 નહીં શતરૂ નહીં મિત્ર, વિદ્યેને સરખુ બાણે;
 પુંડે બહુ ધ્યાન, કેટલા બેશી રહેછે;
 મેગળને મન નહીં, માન અપમાનજ દેછે;
 એમ હરીજન મેગળ રૂપ છે, જેને હરીનું ધ્યાન છે;
 કહે નરભોરામ ગુરૂ થકી, હરીજન સધળા ધ્યાન છે. ૧૦
 ભઠ પડ્યો અવતાર, જેની પરનારે પ્રીતી;
 ભઠ પડ્યો અવતાર જેની ચાલ અનીતી;
 ભઠ પડ્યો અવતાર, હરી ગુણ ગાતાં લાજે;
 ભઠ પડ્યો અવતાર, કોઈના મુખ જોઈ દાઝે;
 વળી ભઠ પડ્યો અવતાર, જે મોયો છે મોટા માનને;
 કહે નરભો રામ રહ્યા નહિ, શિદ વણસાડ્યું ધાનને. ૧૧
 કોઈ કહેશે એમ, હાથ તો શિદને ધરીયે;
 હાથ ધરે છવાય, નહીંતો પેટ ન ભરીયે;
 ધરીયે નહીં જો હાથ, નવચા કેમ રહેવાય;
 હાથ ધર્યા પરતાપ, ટાઢ તડકો તે જાય;
 જે હાથ ધર્યા વણ મહેનતે, છવવું તે તો ઠીક છે;
 જન નરભો તે નિશ્ચય કર્યું, હાથ ધર્યામાં ઠીક છે. ૧૨
 વગર મહેનતે ખાય, પારકા માની મેવા;
 વગર મહેનતે ખાય, હરાયા સાંઠા જેવા;
 છવે પારકું ખાઈ, એહ અવતાર ન સારો;
 જોતાં નથી વિચાર, લાભ છુટાયે મારો;
 જે માલ પારકો ખાઈને, મુર્ખ હૃદયે હરખાય છે;
 કહે નરભો લાભ બચ્યો ખુવે, નાગો શું ધુટાય છે. ૧૩
 ખાર તણી ભુમીમા, સો મણ ખાજરી વાવી;
 ખાર બધું ખાઈ ગયો, પાછી પાશર ન આવી;
 વિવેક સમજ્યો નહીં, પાત્ર કુપાત્ર ન જોયું;
 ખાઈ તેને પચ્યું, ખવરાવ્યું તેણે ખોયું;
 સઘળી ભુમી સરખી નથી, કાંઈ છાંયા તાપની;
 કહે નરભો કુપાત્ર થાય તો, દસુંદ આવે પાપની. ૧૪
 ધાન ખાઈ તે ધુળ, નહીં વાલા રધુરાય;
 ધાન ખાઈ તે ધુળ, વળી જે વિધવી થાય;
 ધાન ખાઈ તે ધુળ, પાપ કરી પેટ ભરેછે;
 ધાન ખાઈ તે ધુળ, ધાત વિધાસ કરેછે;
 સામાને મુખ જોઈ દાઝતો, નરકે જશે નિદાનરે;

કહે નરભો કૃત ગધીના, શિદ વણસાડયું ધાનરે. ૧૫
 કર્જોડી કહું કૃષ્ણ, સાંભળો અક્ષર મારે;
 મનુષ્ય દેહ કઈ ભલે, શિદ બ્રાહ્મણ અવતાર્યો;
 અણુસમજીને એમ, જન્મ બ્રાહ્મણનો મોરો,
 મુજને ભાસે એમ, જન્મ બ્રાહ્મણનો મોરો;
 જે જન્મે ઉદાર સાથે થયું, તેના ધર્મ છું શોકને;
 કહે નરભો હાથ ધરી સહ, સાધન સોંપ્યું લોકને. ૧૬

ધડપણ વિષે.

સંવત અક્ષર ચોવીસ, તતા બેઠા ધર માંડી;
 ખતરીશ માંડી મુવા, રાંક છઠ્ઠા તે રાંડી;
 નહી સાંભળું કહે કાન, ચરણ કહે હું નહી હીકં;
 તેજ નેત્રતું ગયું, વાતતું વળીયું મીકં;
 તાણ સાલ વરસાખ, મુદી પાંચમ જે જાણું;
 રામે પાણું વાળ્યું હડું, આવ્યું જે આવ્યું;
 એક વારજ પાણું વાળીયું, વળી વાળીને કેમ વાળશે;
 જન નરભો ૨૮ તું રામને, ઠાળ ઝપેડી મારશે.

પદ ૨ જી રાગ કાફી.

સરસ્વતી વસો છબેરે, વહેવાર વાને વહવું છે;
 ખાંતીલે નહાવું ખાળ્યુંરે, તાતની હડીએ ચઢવું છે. ૨૬.
 જામતી નાદાતું નાણું જે આપુ, શાની તમારે મારે પ્રીત;
 પીતા થઇ પુત્ર પાસે નાણું માગો છો, કહો કીયા તે દેશની રીત;
 માફ કહિ ઉદાર આપોરે, ત્યાં સુધી અડવું છે. સરસ્વતી. ૧
 કેટલું નાણું આપ્યું, બળ દારથી આવ્યા જડવીર;
 તેમજ પ્રેમ તમે જાણ્યા મુવર્ણના, બીજાના જાણ્યા કધીર;
 વિચારી જીઓ વહાલારે, પછી પાએ પડવું છે. સરસ્વતી. ૨
 કંચન દ્વારીકાં પિતાને દેખાડી, છાપ મોકલી નાથ;
 શું જોઈ મોકલી શું જોઈ ખાળી, તે વાહાલા કહો મને વાત;
 ગુરૂથી કહે છે નરભોરે, એ ઓસડ કડવું છે. સરસ્વતી. ૩.

પદ ૩ જી.

નાણું આપે નરભોરે, વાવરજે છેગાળા,
 ગાંઠ બાંધજે તાણીરે, ધોળી ધજવાળા. ૨૭.
 કપડી કેશવ જાણુતો તો, શાને આવત પચાસ જોજન.
 સાંભળ્યું અવણે સર્વને છાપે છે, માટે મળવા ધરયું મન;
 દરશન દેનેરે, દુર કરી પાળા. નાણું. ૧
 ભેળ દેખીને અરજ નથી કરતા, છાપ આપે છે હરી;
 પાધડી લાળી છાપ ખાળી છળીલી, પરીક્ષા તો એવી કરી;
 સમસ્યા લેજો સમજીરે; જે કહી કાનડા કાળાં. નાણું. ૨
 હારો છો જનથી નથી હરવતા, માટે હરી હડ મેલ;

કહે નરભો છોટાલાલ પ્રતાપે, નથી એ તલમાં તેલ;
લેવાનું મુખ પાસેરે, હરી હરી જપમાળ,
પદ ૪ થું.

નાથું. ૩

કેદહાડાના મુખીઆરે, મુતાછો પલંગ લાળી;
ધણા દીવર ગો ચારીરે, શ્રી વંદાવન ખાળી.
આગલા દન તે તો ગયા વીસરી, ખાવું ખાતા ગોવાળની સંગ;
કદમના ઝાડ તળે બેઠક તમારી, એવા હતા તમારા ઢંગ;
ઓડતાતા નિત કેશવરે, કામળી તમે કાળી. કેદહાડાના. ૧

ટેક.

આજ અમરીત રસ ભોગ કરોછો, પ્રભુ મોની તે માગી મીઠાઈ;
પંચવટીમાં કંદમુળજ જમતા, બોરાં ખાધાં રઘુરાઈ;
લાલ તો ભુદર આધીરે, વ્રજભોવન લાળી. કેદહાડાના. ૨

ઉઠા છળીલા આળસ દુર કરી, અને છાપો આપોને જડુવીર;
ક્યારે લગી તમે વારજ કરશો, ઓછીતે ભત આહીર;
પ્રીતલડી ના જાણીરે, અંતરનીજ અજવાળી. કેદહાડાના. ૩

કહે નરભો છોટાલાલ પ્રતાપે, રથ હાંક્યો અરજુનનો સારથી;
ઝાઝું જીયા થકી શુરે કહેવરાવો, લાભે લાભે હો લક્ષ્મીપતી;
આજ તમારીરે, મેં વાત જાણી વનતાળી. કેદહાડાના. ૪

અમરીપ રાજવિષે.

પદ ૫ થું રાગ કાફી.

અમરીશ જન એવા રે, હરિ ચરણે જેની ગતી;
રૂઝની દિવસમાંરે, ક્ષણ પરવાર નથી. કેદહાડાના. ૧

પાછલી દોઢ પહોર હોએ જ્યારે, ત્યારે અમરીપ ભગે સહી;
અખોટ પાટલા ને વાસણ માંજે, પછી પહોર એક રહી;
શેવામાં પહોર એક વીતેરે, ભક્તિ કરે એમ અતી. અમરીપ. ૧

પહોર એકનું ધ્યાન ધરે ને, પહોર એક રસોઈએ જાય;
પ્રભુને જમાડીને પરસાદ લેતાં, પછે નૃત કરે ને ગુણ ગાય;
કાંકરા વેણે ધઉનારે, ઉથાપન વેળા થતી. અમરીપ. ૨

ઉથાપન કરે અતી ઉમળકે, જ્યારે ઘેનુ આવે ભોવન;
આરતી ઉતારી પછી સ્તુતી કરતા, અરીપ ઉજવળ મન;
વેણા પ્રહે કરમાંરે, પડે જ્યારે દિવે અતી. અમરીપ ૩

સાડાપાંચ પહોર શેવામાં વીત્યા, પહોર એક સેનભોગ ધરાય;
પ્રભુને જમાડીને પોદાવે ત્યારે, સાત પહોર પુરણ થાય;
પછી પહોર ઉઘેરે, અષ્ટ પહોર એમ જતી. અમરીપ ૪

અષ્ટ પહોર એણી રીતે પરવારતાં, કૃષ્ણતણા ગુણ ગાય;
કહે નરભો છોટાલાલ પ્રતાપે, તેને લળી લળી લાગુ પાય;
ભક્તિ એક સાચીરે, ભુઠી બણે રાજનીતી. અમરીપ ૫

પદ ૬ થું.

શેવાની સામગ્રીરે, તબા અમરીપ હાથે કરે;
ના આપે કામ ચાકરનેરે, નીર રાજ હાથે ભરે. કેદહાડાના. ૬

હાજર આહર હાજર રાણી, ને હાજર રહે સઉ ગામ;
પ્રભુની સેવામાં ભાગ શો પરનો, માટે ના સોંપે કામ;
વેણે પુષ્પ હાથેરે, હારે હરી કંઠે ધરે.

સેવાની. ૧

અમરીપજીએ પોતે ઐમ વિચાર્યું, પહોર સાત સેવામાં ધાય;
ઐક પહોર ઉંઘાયે છે, તે પહોર અવરથા અય;
તે પાક મજરેરે, તો સુજ કારજ સરે.

સેવાની. ૨

સેવાની સામગ્રી સરવે હાથે ધાય છે, ને દરજી દજો છે કોઇ આર;
તે દરજી કદી હાથે દળીએ તો, પ્રમાણ આઠે પહોર;
માટે માંડી ઘંટીરે, કોમળ થકી કેમ ફરે.

સેવાની. ૩

કોમળ અમરીપ ઘંટીએ બેઠા, ધીરજ આણી હૃદયે;
કહે નરભો છોટાલાલ પ્રતાપે, ભક્તતો તેને કહીએ;
એ રસ સાંભળતાંરે, ત્રીવીધી તાપ હરે.

સેવાની. ૪

પદ ૭ સુ. રાગ કાફી.

કોમળ રાજા અમરીપ રે, ઘંટીએ બેઠા સહી;
કુટ્યો પરસેવો રે, તે વરણ્યો જાએ નહી.

ટક.

કોમળ રાજાને કોમળ રૂદીઆ, કોમળ દેહ અમુલ્ય;
દહરંગ જાણે કસુબો ચડીઆ, સુવાણુ ગુલાબનું ફુલ;
અમરીપ જન એવા રે, ઘંટીએ બેઠા જમ.

કોમળ. ૧

કોમળ એવાને ચેન છે કેવા, ઉજવળતાને ગંગ;
બળ કરીને જ્યારે ઘંટીને બેચી, ત્યારે વજ્યો પરસેવો અંગ;
લીલાવટ તણો રે, રહ્યો જાણે પરભા વહી.

કોમળ. ૨

કોમળ પત્રપર જળીત શોભે, મેઘ તણા બીંદુ;
ઝોતીઆ કુટ્યા તે તારાની તોલે, સુખ અમરીપનું ઇંદુ;
હરીતો વશ જેને રે, એવીતો જેણે ટેક મહી.

કોમળ. ૩

શ્રી કમજી તેતો પલંગ પોઢ્યા, હાસી ઢોળે છે વાય;
અમરીપ મારે હરી ઝબકીને જાગ્યા, મારે ભક્તની કરવી સાહાય;
કરે વાય વીંઝણે રે, અમરીપ પુઠે રહ્યા.

કોમળ. ૪

લક્ષ્મી કરથકી લીધો વીંઝણો, ધાયા ધસમશીને નાથ;
કહે રક્ષમણી પ્રભુ કર્ધ પધારો, સુનેતો અચરત ધાય;
પહી મને પુછારે, જ્યા ત્યાંહિ હું આવું જઈ:

કોમળ. ૫

અમરીપ પુઠે હરી વીંઝણો કરતા, આદે હરી જીગદીશ,
તે હરી ડાકોર મંદીરમાં જોજો, સર્વ ધરાના ધરા;
સુરખ નવ માને રે, સાચાને તો સંશય નહી.

કોમળ. ૬

ઘંટી સુકીને જોયું અમરીપ પુઠે, ત્યારે દીઠા શ્રી જગરાય;
કહે નરભો છોટાલાલ પ્રતાપે, નરખો અમરીપ હરીને પાય;
તમો કરો વીંઝણો રે, તેતો અજુબરતી થઈ.

કોમળ. ૭

પદ ૮ સુ.

પોઢાડ્યા ત્યાં કેશવેરે, સુખ પલંગ દાણી;
પુષ્પ વેણી પાથર્યારે; વજ્રની રાણી.

ટક.

મુખ પલંગથી સ્વામી કેમ જાગ્યા તેતો કહો મુજને વાત;
ઠાકોર ચાકરને વીંઝણા કરોછો તેતો, અણુવરતી થઈ;

પાઠાડયા. ૧

નેવાંનાં પાણી ગામેરે, તેતો અરવજ લાળી.
શ્રીકૃષ્ણ અમરીષ પ્રતે કહેછે, એક પહોર ઉંધને પુંય;

પાઠાડયા. ૨

પહોર એક તારી શેવા માતું, વચન આપું હુંય;

ત્યારે અમરીષરે, પ્રભુની વાચા પાળી.

સનકાદીક ધંદાદીક જેતું, ધ્યાન ધરે શિવ શેષ;

પાઠાડયા. ૩

શહસ્ર દ્રેણાએ શેષ રહ્યું કરેછે, વિસામો ન પામે લેશ;

સીદ્ધ જોગીનેરે, લાગી ધ્યાનની તાળી.

રાજનીતીની અમરીષને ખખર નથી, કરે શેવા સુમરણને નેમ;

કહે નરસિંહ છોડાલાલ પ્રતાપે, હરિયે વિચાર્યું એમ;

પાઠાડયા. ૪

રાજ રક્ષણેરે, મેલ્યું ચક વનમાળી.

પદ ૯ મું.

લેને લેને લાહાવ છવને જોતાં નહિ જડે;

લેને લેને. ૧

જોતાં નહીં જડે છવને જોત્યાં નહી મજે.

કસ્તુરીને કેવડો લઈ, તેલમાં તજે;

લેને લેને. ૨

આવો રૂડો મનખો મેલી, છુલમાં લમે.

મોતી સરખો દાણો લઈ ઘંટીમાં ફજે;

લેને લેને. ૩

આવળીઆતું ખીજ વાવે, આંખો નહી ફજે.

સંત જોલાવે જોલતો નથી અલીમાનમાં ફરે;

લેને લેને. ૪

મારી ધડે આગળ કરશે, વેઠે ભાર ભરે.

માયા તને મીઠી લાગે ગાળસેં ગળી.

નરસિંહરામના સાથમાં તો, કંઠ નહી મજે.

લેને લેને. ૫

પદ ૧૦ મું.

શેલો શેલો બહુ શેલો રણછોડરાય બહુ શેલોરે;

રણછોડ. ૧

વાત કરતાં વાલોજી આવે, મોંઢે ચડેછે વહેલો વહેલો.

રણછોડ. ૨

મગસ ખરડી જમવાને જોઈએ, વેંચવા કહસાવે વહેલો વહેલો.

રણછોડ. ૩

લગત જનનાં સંકટ હરવા, થાયછે ગાંડો વેલો.

રણછોડ. ૪

હરદ કમળરૂપી હેમની છાબડી, તે વસ્તુ મહિ મેલો.

રણછોડ. ૫

કહે નરસિંહરામ ગુર પરતાપે, એના ખેલમાં ખેલો.

પદ ૧૧ મું.

રંગલીના રંગલીના. રણછોડરાય રંગલીનારે;

રણછોડ. ૨

આવ્ય ગમન અમરિષને વાર્યો, દશ અવતારને લીધા.

રણછોડ. ૩

સેનાને માટે તમે નાપીક થયા, કૃષ્ણ કરે તમવિના.

રણછોડ. ૪

ખાહીર મુખીના મુગટ લીધો, અવગુણ ન જોયા એના.

રણછોડ. ૫

કહે નરસિંહરામ ગુર પરતાપે, આદે અનાથ નાથ દીના.

પદ ૧૨ મું.

છાગાળા છાગાળા રણછોડરાય છાગાળારે;

મુસ્તક મુગટને કાંને કુંડળ, આંખનેજાં અણીઆળાં,

રણછોડ. ૧

ગળે ગળયવા ઉતરી સાંકળી, ઉર ઝુકાઈજી માળા.

રજુછાડ. ૨

શંખ ચક્ર ગદા પદ્મ ધરાવે, છે ભક્ત તણા પ્રતિપાળ.

રજુછાડ. ૩

કહે નરભેરામ ગુરૂ પ્રતાપે, ઠાકોર ઠાકોરવાળા.

રજુછાડ. ૪

પદ ૧૩ મું.

વનમાળી વનમાળી વીફૂલ વર વનમાળીરે;

અદાર ફાણી તમે દળ વરતાવ્યું. દીટાડી મેલી તમે ઉગારી.

વીફૂલ. ૧

ચક્ર ધર્યું તમે ભીખનો મોટો, તેની પરતિજ્ઞા પાળી.

વીફૂલ. ૨

શસ રમ્યાને રંગ રમાડ્યા, તેડી તે મિજની નારી.

વીફૂલ. ૩

કહે નરભેરામ ગુરૂ પ્રતાપે, સુખની સીમા વાળી.

વીફૂલ. ૪

પદ ૧૪ મું.

રામ રજુમાં સાર છેરે, સીતારામ રજુમાં સાર છે;

મુનશાહેલ પામીને રામ વિસાયાં, ધિક તેનો અવતાર છે રે.

સિતા ૧

મુનશાહેલ પામીને સમરણ ભુલ્યો, તેને કલ્યાણની વાર છે રે.

સિતા. ૨

કુસંગ કુનારનો સંગ કર્યાંથી, જમનો મોટો માર છે રે.

સિતા. ૩

છાપ ચારાશીના ફેરાં ફેરતાં મુનશાહેલ છેલોજ વાર છેરે.

સિતા. ૪

કહે નરભેરામ ગુરૂ પ્રતાપે, રામ રજ્યાથી પાર છેરે.

સિતા. ૫

ગોરખ

પદ ૧ છું.

ઉંડારે કુચે સંતોજળ વિના નિત્યે ભરે પાણીઆરી;

અમેતો જીહુ નવ બોલીએ, અહા જીઓને વિચારીરે;

ઉંડા રે. ૧

હેઠે કુંભાર ઉપર ચાકડો, તે મેં ફરતાં દીઠો;

કીડી કેરાં રે નેત્રમાં, હસ્તી જાતો દીઠો.

ઉંડા રે. ૨

નદી કેરાં નીર ઉલટમાં જઈ પડવત પર ચડિયાં;

હરણે પાશો બાંધીઆ મહોં પારથી પડીઆ.

ઉંડા રે. ૩

હેઠે ભમર ઉપર કમળ છે, માળી છાવમાં દિઠો;

તેનો પ્રેમી વાયરો, ચૌદ લોકમાં મીઠો.

ઉંડા રે. ૪

હેઠે ગાગર ઉપર પનિહારી તે મેં ભરતાં રે દિઠી.

ગોરખ બોલ્યા વિનંતિ, વાણી છે બહુ મીઠી.

ઉંડા રે. ૫

ગોપાળ

પુરુષ પદ પરમાત્મા, જગદેવ હરિ;

એતો અવિચળ સત સ્વરૂપ, વ્યાપીક વસ્તુ અરિ.

રેક

કાર્ય કારણ બે કલ્પના જગદેવ હરિ, સરવે વસ્તુ એક નિરંતર.

વ્યાપીક. ૧

પંચભુત પ્રત્યક્ષ દીસે, જગદેવ હરિ, ભવજળ સિંધુ તારે.

વ્યાપીક.

તોલ માપ પોતે પુરુષ, જગદેવ હરિ, ત્યાં ધટે વધે નહી તલ.

વ્યાપીક. ૨

સ્તુતિ નીંદા કેની કરે, જગદેવ હરિ; નહિ શિવશક્તિને જાં.

વ્યાપીક.

રૂપ સકળ છે રાજના, જગદેવ હરિ; પડે અહાંડ તણુ સામાન્ય.

વ્યાપીક. ૩

અચરાચર સમરથ પોતે જગદેવ હરિ એતો અખંડ મંડળ અદ્વૈત.

વ્યાપીક.

આ ચૌદભુવનમાં ઝળહળે જગદેવ હરિ; જે છે અખીલ અદ્વૈતઅહા.

વ્યાપીક. ૪

ઠાલો ઠાલો નહી હરી વિના જગદેવ હરિ. ત્યમ કાળ ન લાગે કમ.	વ્યાપિક.
વૃજ વ્યાપક વસુધરા ભણીયે જગદેવ હરિ. ત્રદ પજુ ભાર અરાડ.	વ્યાપિક. ૫
આ દેહી દેવ રાધે આધવ જગદેવ હરિ, ગોપી ગોવાળ નરને નાર.	વ્યાપિક.
દશા દિશા ગોકુળ થયું જગદેવહરી, સરવ ગિરિ તે ગોવરધન.	વ્યાપિક. ૬
અરણ્ય પુરણ સર્વે સ્થામનાં જગદેવ હરી, જમના સહિ સરિતા બાણ.	વ્યાપિક.
બ્યાં બેઉં-ત્યાં નંદકુમાર જગદેવ હરી, શ્રી સ્થળ કાશીને કેદાર.	વ્યાપિક. ૭
ગયા આધ કોનાં કરૂં જગદેવ હરી, સરવે પુરવજ પામ્યા પાર.	વ્યાપિક.
ધર આંગણે ગંગા વસે જગદેવ હરી; ત્યાં પ્રીતે પ્રગટ્યો પ્રયાણ.	વ્યાપિક. ૮
નિત્ય ત્રિવેણી ધરમાં વસે જગદેવ હરી, ત્યાં નિશાદિન નાહું નિગમ.	વ્યાપિક.
લુધવાંન નીર સમી વાસના, જગદેવ હરી, ત્યારે મન પામ્યું ઉત્તાસ.	વ્યાપિક. ૯
કદિપત કોશ સકળ સમરે, જગદેવહરી, મને લાગી સેહેજ સમાધ.	વ્યાપિક
સાધનતે હવે શું કરૂં જગદેવહરી, મન ઉપન્યો દ્રઢ વિશ્વાસ.	વ્યાપિક ૧૦
મન બણે માડું મન બણે, જગદેવહરી; હવે લોકથી કેટલો વ્યવાર	વ્યાપિક.
જેણે મહાવાક્યની ગતી ત્રહી, જગદેવહરી, તેને નવગમે સંસાર સંગ.	વ્યાપિક. ૧૧
મહાદસા અમધુવ ત્યાગી, જગદેવહરી, અતિ રંગીતનો મારે રંગ.	વ્યાપિક.
એ અનુભવ હવે સત્ય થયો જગદેવહરી, તે તું મોહ ન પામે મન.	વ્યાપિક. ૧૨
જન ગોપાળ થેલો કહે, જગદેવહરી, મહાવાક્ય વેદ વિચાર.	વ્યાપિક.

રાગ ધોળ.

આછો ધુંધટ વહુને વાલો રે લાગે.	એ રાગ.
સાચી સમજણુ લુહિને ખોટી રે લાગે;	
સંત મનાવે તે. માતું હો લોલણી.	સાચી સમજણુ. ૧૬.
શીલ સંતોષ કહો તો કક્ષાં ઘડાવું,	
કરણાની કાંળીઆ, પેરાવું હો લોલણી.	સાચી સમજણુ.
વિવેક વિચારે કહો તો વીજુવા ઘડાવું;	
હર્ષના ધુધરા બંધાવું હો લોલણી.	સાચી સમજણુ. ૧
સાધન સંપતિ કહો તો ચુડલો પહેરાવું;	
ક્ષમાની ચીપો મઠાવું હો લોલણી.	સાચી સમજણુ.
જ્ઞાન વેરાગ બાળુમંધ સોવરાવું;	
રાંતીતું રત્ન જડાવું હો લોલણી.	સાચી સમજણુ. ૨
પ્રેમનાં પુષ્પો ગળામાં નંખાવું,	
લક્ષ્મી દારણે પ્રાવરાવું હો લોલણી.	સાચી સમજણુ.
દેક રૂપી કહો તો તુશીઆ ઘડાવું;	
દયાની દામણી બંધાવું હો લોલણી.	સાચી સમજણુ. ૩
સત સંગત રૂપી ધુસર ઘડાવું;	
લગ્નવું લોળિયું પેહેરાવું હો લોલણી.	સાચી સમજણુ.
ભક્તિરૂપી કહોતો વાળીઆ ઘડાવું.	
મુક્તિની ચુનીયો મેલાવું હો લોલણી.	સાચી સમજણુ. ૪
નેહતું નયણે કહોતો કાળજ સરાવું;	

હેતની આડે કરાવું હો લોલણી.	સાચી સમજણ.
સીધી સમજણ કહો તો સેધા પુરાવું;	સાચી સમજણ. ૫
બેગનો ચાંદલો ચોડાવું હો લોલણી.	સાચી સમજણ.
ધીરજ રૂપી કહો તો વેણો યુ'થાવું;	સાચી સમજણ. ૬
ગુરુ ગમ ગોફણો લટકાવું હો લોલણી.	સાચી સમજણ.
ચોખી આલની તમને ચોળી શિવડાવું;	સાચી સમજણ. ૭
ચૈતનની ચુંદરી પહેરાવું હો લોલણી.	સાચી સમજણ.
સાચી કરણીનો કહો તો કંચુવો શિવડાવું;	સાચી સમજણ.
બાવનુ ભરત ભરાવું હો લોલણી.	સાચી સમજણ. ૮
દાસ ગોપાળ કહે એ સમજણ સાચી;	સાચી સમજણ. ૯
દક્ષનો લક્ષ બતાવું હો લોલણી.	સાચી સમજણ. ૧૦

પદ સગ વેળાવર.

રૂઢિ વસ્યા મારા નાથજી, જેનું અવિચળ નામ;	રૂઢિ. ૧
માર પદારથ પામિયે, આપે અવિચળ ધામ.	રૂઢિ. ૨
ધટધટમાં વ્યાપી રહ્યા, પરી પુરજી બ્રહ્મ;	રૂઢિ. ૩
જનમ મરણ જરા નહીં, નહી ત્રીવીધી કર્મ.	રૂઢિ. ૪
કાળ તણો મહા કાળ જે, હતો દેવનો દેવ;	રૂઢિ. ૫
ખટ દરશન જેને ભજે, કરે ચુરનર શેવ.	રૂઢિ. ૬
તે હરીને કેમ વીસર', જેછે જગદાધાર;	રૂઢિ. ૭
સનકાદીકને સાંસા પડ્યા, વેદ પામે ન પાર.	રૂઢિ. ૮
લક્ષ ચારાશીમાં રવડ્યો, મળ્યો માનવ દેહ;	રૂઢિ. ૯
દેવ અનેક ઉપાશીયા, નવ આળ્યો છેહ.	રૂઢિ. ૧૦
શાસ્ત્રતણો સાગર મધી, જ્યાં વેદ પુરાણ;	રૂઢિ. ૧૧
હરીથી ળીબ કોઈ નથી, અંતે નીરવાણ.	રૂઢિ. ૧૨
મન માન્યું અવીનાશી શું, થયું નીર્મળ મન;	રૂઢિ. ૧૩
કહે ગોપાળ પાવન થયો, તેનું જીવતર ધન્ય.	રૂઢિ. ૧૪

પદ ૨ જી.

વણુ પ્રીછે તમે કાં કરો, ભાઈ કદપીત ધર્મ;	વણુ. ૧
ધર્મે ભર્મ ઉપજે, ન મળે પરીબ્રહ્મ.	વણુ. ૨
સાધન એ સંસારમાં, કરે છે ગર્વ ક્રોધ;	વણુ. ૩
કહે ભાઈ હરી કોને મળ્યા, તું વીચારીને જોય.	વણુ. ૪
એજે તું ક્યાં નીર્ગમે, મનુષ્યા અવતાર;	વણુ. ૫
વીધી નીવેધે વહીયો, સધળો સંસાર.	વણુ. ૬
સત યુગમાં મુની જન વડ્યા, આણીને અભીમાન;	વણુ. ૭
દ્રેષિ ખટ દરશન હવાં, થઈ તાણા તાણ.	વણુ. ૮
શાસ્ત્ર કયાં સર્વ જુગવાં, લખ્યાં વચન વીરોધ;	વણુ. ૯
જેને ગુરુ જેવા મળ્યા, તેને તેવોરે બોધ.	વણુ. ૧૦
આપ આપના મતે આચરે, અવળા આચાર;	વણુ. ૧૧
આચારે ઉન્નત હવા, ઉપન્યો અહંકાર.	વણુ. ૧૨

ધીરતી કુરે કારણે, ખરચે બહુ ધન;
 જેમ જેમ જસને સાંભળે, તેમ તેમ હરખે મન વણુ. ૭
 હું મારું મન નવ ટપ્પું, ન ગળ્યું અભિમાન;
 દાપ રહ્યા સર્વ દ્રષ્ટિમાં, કીધું ગજસ્નાન વણુ. ૮
 અવિગત શ્રી અવીનાસની, રહી અળગીરે વાત;
 પરમતત્વનું પારખું, કોઈ સંતને હાથ વણુ. ૯
 એવા તે સાધુને શેવીએ, ઝાળખાવે રાથ;
 જીવ મળે જગદીશને, પામે વીશ્રામ વણુ. ૧૦
 મહાંત મોટા મહારાજના, ભાષ છે પરધાન;
 માન મુકીને કીજીએ, સેવા સાવધાન વણુ. ૧૧
 એ ઉકરું ને સાધન કરે, તેતો આળ પંપાળ;
 શીખામણ સારી મુણે, કહે દાસ ગોપાળ વણુ. ૧૨

જીવરામ બાટ.

શીવરાજ શેઠ પુત્ર જીવરાજને મોકલે વિદેશમાં કહી સુકાજને;
 જાઓ મૃત્યુલોકમાં ગુમાસ્તા લેધને, માલ વોરજોજી પુને શુદ્ધ જોધને. ૧
 સાથ રાખજો હલાલ સંત કોધને, લેવરાવશે સુમાલ સારો જોધને;
 આગવો સુસંગ લેઈ રાખજો કને, ધીરશોમાં કામ ક્રોધ લોભ ધારને. ૨
 મુકજો કુસંગ ફાંસીયાતણી પુરી, આવશે અપાર મોહની નદી ખરી;
 બેસજો વૈરાગ્ય નાવમાં ફરી ફરી, ચાલજો સુવાર પેલી પાર ઉતરી. ૩
 વિકટ છે અવાર બીજી વાર ચુકશો, બહુ દેશ રહીજશે અબાણમાં જશો;
 વિષય કુર્ત મધ્ય જાળમાંહી કલશો, કામરૂપ દંભ ત્યાં વિવેક ભુલશો. ૪
 પારખ્યા વિના પ્રપંચ માલ વોરશો, લાભ કાળ વહી જશે કેવાણું કુંકશો;
 તો ત્રસાજો ખોટ દેખિ પોક મુકશો, કોઈ ધીરશે નહીં વિદેશ ચુકશો. ૫
 દેશ દેશ કાઢજો કુકાનો ધર્મની, છાંડજો પ્રપંચ વાત કૂર કર્મની;
 ધારશો ન કર્ષ વાસ વિષય ધાતની, કાવજો ભલાઈ આપ સારી વાતની. ૬
 યતન રાખજો શરીર વાટ ધારમાં, તોપમાં ન ચાલશો કુર્મ સાથમાં;
 જ્ઞાન યોગ ભક્તિ માલ જો તને ગમે, ખોટ લાભ પુછશો ન વોરજો તમે. ૭
 એટલી વીવેક વાત ચીત રાખશો, તો ભવા ટળી ફરિને ઘેર આવશો;
 એક વાર સર્વ વસ્તુ લેઈ આવશો, તો પ્રદેશ પરહરી સ્વધામ બેસશો. ૮
 શીખ લઈ શેઠજી પ્રદેશ સંચર્યા, નાત્ય જાત્ય નગર લોક સર્વને મળ્યા;
 નગરશેઠ પુત્ર જીવરાજ નીકળ્યા, રામ રામ જોગોપાળ રાજદ કહી વળ્યા. ૯
 જીવ મુકીને નવા પોશાક પેરિયા, દેખતાં પીતાયે નેત્ર નીર ખેરિયાં;
 ત્યાં કુટુંબ નાત લોક તો રહી ગયા, જીવરાજ શેઠ ત્યાં થયીજ નીસર્યા. ૧૦
 સેહેર બાહાર સર્વ સાથ એકઠો થયો, શીવરાજ શેઠ ત્યાં થકીજ નીસર્યા;
 પુત્રને વળાવી શીવરાજ ત્યાં રહ્યો, જીવરાજ ત્યાં થકી વિદેશમાં ગયો. ૧૧
 જીવરાજ વ્યસનના તરંગમાં ચડ્યો, મનોવેગ વુર્ત મૃત્યુલોકમાં પડ્યો;
 કર્મધામ ત્યાં ભવાબ્ધિ પારના જડ્યો, ઘણીકવાર જીવરાજ તીર્થ આથડ્યો. ૧૨

- દેવયોગ એક દેહ નાવ સાંપડ્યું, દ્વાર સપ્ત ઉર્ધ્વ કાળ શિલ્પનું મડ્યું; ૧૩
- પાંચ પાટિયાં પ્રપંચ લોહનું જડ્યું, જે ભવાળિધ નાળ પાંક બળમાં ખડ્યું. ૧૪
- શ્રી જીવાન એક બેઠી ઘીઠી નાવમાં, જુદી આગળી સ્વરૂપ દાવ ભાવમાં; ૧૫
- મંદ દાસ ચતુર છે વિચાર વેળમાં, મધુર વાણીમાં અને અગાધ નેજામાં. ૧૬
- શેઠ પાસ આવી વાત પુછી જ્ઞાનવાં, કોણ માત તાત કોણ નાત બતમાં ૧૭
- કોણ નામ કામ વાસ કોણ દેશમાં, કેમ છે ઉદારી આ ભવાળિધ ઘાટમાં. ૧૮
- સ્વસ્ત ચિત શેઠજી કહે-વિચારી વાત, કોટી લક્ષ જન્મ કોટી લક્ષ માત તાત; ૧૯
- કોટિ લક્ષ નામ કોટિ લક્ષ નાત જાત, મુળનામ એક છે મુખો પિતાની વાત. ૨૦
- શીવરાજ છે વિદેહી નગર શેઠીયો, પુત્ર તેમનો હું જીવરાજ વેડિયો; ૨૧
- ઉદ્યમાર્થ અર્થ મૃત્યુ લોક આવીયો, જીવ્યમાં હું આ ભવાળિધ મધ્ય ભરકિયો. ૨૨
- પાર ન જડ્યો હું દેખતોજ આંધળો, જુઝમાં ભગ્યો હું ચાલતોજ પાંપળો; ૨૩
- જાત નાત તાતથી થયો હું વેગળો, તાત છે સમીપ તમને હું ના મળયો. ૨૪
- આશારા વિના થયો ઘણો હું આકળો, વાત કામ તું મળી થયો હું મોકળો; ૨૫
- ઘણુંક નાર મેં કરી તથાપિ એકલો, દુખ સોચના થકી થયો હું દુખળો; ૨૬
- નવ મરે થનાર વાત કર્મની લખી, આજ દુઃખ વીસર્યું થયો ઘણો સુખી; ૨૭
- ગુણ વાત મેં કહી તને ન જાળખી, મેં કશું તને તમે મને કહો સખી. ૨૮
- તે નિવૃત્તી નાર શેઠને કહે કથી, જાળખો અને પચીત્ર માત તાતથી; ૨૯
- મન પીતા મુજુદી ને કુજુદી માતથી, તજ્યુ બેન નીપની અને ન મુજથી. ૩૦
- મન પોતાનું હેત જાણ મા કુજુદિથી, મા સગી મુજુદિ તે થકી વકી નથી; ૩૧
- હું નીવ્રતિ ને તમે સ્વયંવરે હરી, શેઠ જે વીદેહ ના શેહેર જઈ વરી. ૩૨
- માત તાત પાસ હું નીવ્રતિને ધરી, શેઠ અત્યંત લોકમાં ગયા તમે ફરી; ૩૩
- ત્યાં ગયા પછી પ્રવ્રતિ જ્ઞાતીને વર્ધા, તેમનું સ્વરૂપ જોઈને તમે ઠર્યા. ૩૪
- લપટી કુજુદિ સાસુના કહયાગરા, મુજથી ખરી મુજુદી સાસુવીસર્યા; ૩૫
- તે મુજુદી માત નારી પાસે આવીયાં, માત ટિકરા વીદેહ શેહેરમાં રહ્યાં. ૩૬
- શીવરાજ સ્વચર આશરે મુખી થયા, ત્રેસ્વચર સાસુના પવિત્ર ચરણ સેરીયા; ૩૭
- ત્યાં તમારી સાંતીમાં રહી રહી મરે, શિવરાજ તાત તે ઉદાસમાં ફરે. ૩૮
- દેહ વસ્તુ સાક્ષીરૂપ ગર્વ ના ધરે, રોજગાર ના કરી વૈરાગ આદરે; ૩૯
- સમર્પણ કર્યું નવું કાંઈ સંધરે, આગલી કર્માઈ સંતને મુખે ધરે. ૪૦
- ગુણથી અણીત પંથ એકલો ફરે, ખાય ના પીએ ન પુત્ર વરત ઉતરે; ૪૧
- એક વાર હું નીવરતી ઘેર આવીયા, સ્વચરજી અમારી પાસ ગળગળા થયા. ૪૨
- કહે વહુજી તમ ઘણી વીદેશમાં ગયા, કોટી કંદપ વહી ગયા હજુ ન આવીયા; ૪૩
- ક્યમ થયું હશે મળયા શું વીપથ ફરેસીયા, કામ કોષ લોભ તસ્કરે શું લુટીયા, ૪૪
- કે શું લેવું અધીક ન્યુનથી રહ્યાં, કે કુસંગ ધુર્ત સંગથી વહિ ગયા; ૪૫
- જા વહુ નીવરતી આપ મૃત્યું લોકમેં, વદ આ મુનીમ સુસંગ સાથ લો તમે. ૪૬
- સાથે લો દયા સખીથી વાત નીરગમે, તું ગયા વીના ન થાય કામ આ સમે; ૪૭
- લેઈ આગના થયા અસવાર તે સમે આ દયા સખી-સુસંગ સાથ બે અમે. ૪૮
- અત્યુ લોક આવીયા ભવાળિધ ગરે, દેશ દેશ જોળીયા મળ્યા નહી તમે; ૪૯

- ધણિકવાર ઝોળી ઝોળી થાકીયાં અમે, ઠાલું નાવ દેખીયું ભવાળિધ નાળમે; ૩૧
 પુછ્યું ન કોઇને હું આવી બેઠી આ સમે, તેટલેજ શેઠ દૃષ્ટિએ પડયા તમે;
 ઝોળખું તમાને મને ન ઝોળખી તમે, શીઠ ઝોળખો ગરીબનાર છું અમે. ૩૨
 હું વિના અનેક નાર ધશકને ગમે, આજ કાલ બ્રાંતિ નારમાં રમો તમે;
 ક્યાં ગઈ પ્રવતિ વાલિ નાર આ સમે, માત તાત વિસર્ગી પ્રવતિ નારમે. ૩૩
 હું નિવ્રતિ વીસાળી ભમીજ બ્રાંતીમે, આવડા અભણુ શેઠ ક્યમ થયા તમે;
 અમ જેવી દયાની વાત કાનમાં ધરો, મુનિમ વ્રદ આ મુસંગતું કહું કરો.
 પુર્વ નાર હું નિવ્રતિ ચિત્તમાં ધરો શીવરાજ શાંતિ માની સેવના કરો;
 બ્રાંતિને પ્રવૃત્તિ નારી વેગળી કરો, તો ભવાળિધ આ શરીર નાવથી તરો. ૩૪
 ઘાટ ઘાટ ફેરવો સુમાલથી ભરો; વસ્તુ સારી લેધને સ્વદેશ સંચરો,
 છેલુ વેલું સેઠજ ચઠો શરીર વાણ, હું નિવૃત્તિ નાર હાથમાં ગ્રહું સુકાન. ૩૬
 આગુવા ભાલા દયા મુસંગ છે પ્રમાણ, પુર્વ દેશ જતાં વાટ રોકનાર કોણ;
 જીવરાજજી થયા પ્રસન્ન ચિત્તથી, હાથસાહી નારનો ચડયા સુમાનથી. ૩૭
 પંચ માસતું કપોલ વાણ નાળથી, હાલતુ થયું તથાપી નીકળયું નથી;
 જીવરાજ ફેરવે ધણું ધણું મથી, નાળ શાંકડેથી લાગ લાગતો નથી. ૩૮
 તે સમે અનેક બંદગી કરે કથી, કાઠ વાણ કાઠ વાણ નાથ નારથી.
 વાણ નીકળયા પછી છમાસ દુધ પીશ, ચાર પાંચ વર્ષ પાધડી વિના ફરીશ. ૩૯
 વર્ષ એક બેઠો મુનીવ્રત તે ધરીશ, કાડવાણ કાડ વાણ, હે કૃપાળુ ધરા;
 મુનિમ વૃદ્ધ આ મુસંગતું કહું કરીશ, મનસ્વસુર થકી કૃષ્ણદિ સાસુ મેળવીશ. ૪૦
 સ્ત્રી નિવૃત્તિ શંગ પત્નિવૃત્ત આચરીશ, શીવરાજ શાંતિ માની સેવન કરીશ;
 આ દયા સખીની વાત કાનમાં ધરીશ, મનસ્વસુર થકી કૃષ્ણદિ સાસુ પરહરીશ. ૪૧
 બ્રાંતિ ને પ્રવૃત્તિ નાર વેગળી કરીશ, આજથી પરાંગનાને દુરથી તણશ;
 એક વાર વાણ સાથ આર નીકળીશ, તો ફરીથી રોજગાર વાણનો તણશ. ૪૨
 દુરથકી કુસંગ ફાંશીયા થકી ડરીશ, કામ કોધ લોભ ચાર વેગળા કરીશ;
 એ પ્રકારે જીવરાજ બંદગી કરે સ્ત્રી નિવૃત્તિ સાથ ભક્તિ ભાવને ધરે. ૪૩
 તે સમે પ્રસુતિ કાળ વાયુ સંચરે, દેહ વાણ નાળમાં અહિં તહિં ફરે,
 નાળમાં નવકે માસ એકલું ખડયું; સુતિકા પ્રપંચ વાયુ ડોલમાં પડયું; ૪૪
 ત્યાં થકી મહાભવાળિધપુરમાં અડયું, મોકળું થયું અંજલ સાથ આથડયું;
 પુર્વના ગુમાસ્તા શીવરાજના હતો, એ નવાણુ શેઠજની ખબર પુછતા. ૪૫
 જીવરાજ કહે હું ઝોળખું લઈ જતા નિવીકારને લેઈ વિકાર મુકતાં;
 ગુણ અર્થ સમજ્યા વિવેકી રીઝિયા, દેહ સાધના કરી વિદેહમાં ગયા. ૪૬
 જુદા હિન મુર્ખ લોક તે ન સમજ્યા, વિષય તુચ્છ લોભથી ભવાળિધમાં વહ્યા;
 એ કથા રહી પછી વિચાર શા થયા, અત્યુ લોક વાયુ જેટલેજ લાગીયા. ૪૭
 કેટલેક માસ વાણ ચાલતુ કરે, આર વરસ બાળપણમાં જઈ ડરે;
 તે પછી પલાણુ જોળન અસ્વતું કરે, તવા નવ પોશાક ખાનપાન શું ભરે. ૪૮
 કારમો કુસંગ મિત્ર સાથે સંચરે, તેની વાત ચીત કરણ દેશમાં કરે;
 બ્રાંતિમાં પ્રવ્રતિ નારી ચીતમાં વરે, મનસ્વસુર કૃષ્ણદિ સાસુથી ધણું ડરે. ૪૯

- વાણુ ફેરવે જીવાની અધ ખેલવે, પાર પારથી પ્રપંચ દ્રવ્ય મેળવે; ૫૦
 દેશ દેશમાં નવી દુકાન ખુલ્લવે, ત્યાં મુનીમ છે ધણા હિસાબ ચુકવે.
 નાત શેઠ પારથી લગાઈ રીજવે, કારણું કુટુંબ માત તાત રીઝવે; ૫૧
 મુખ્ય શાહુકાર લાખ લેખું લેખવે, અન્યની હુડી તે પાછી નવ ફેરે.
 દેશપાળ હાથમાં હીવાન જઈ તમે, અમલનો હકલો સર્વ લોકને હમે; ૫૨
 કીર્તી લોભિયાની વાત આપતે ગમે, દ્રવ્યને મઠથી સાધુ સંતને હમે.
 ઉધમે અબાજ પલક નિર્ગમે પ્રથા, ધર્મ વાસના ન થાય કૃષ્ણની કથા; ૫૩
 દામ સાહેબીનું અશીમાન સર્વથા, સ્વાર્થમાં ખુશાલ પરમાર્થમાં પ્રથા.
 નવી નવી ચીઠાઈ કુદ કરચું જમે, રંગ મેહેલમાં પ્રવૃતિ નારણું રમે; ૫૪
 લોભ લાભ પુત્ર પાસ લેઈને ભમે, ભાવહીન આપ કીર્તી સર્વથા ગમે.
 જરકરી પોશાક કીનખાવ ખોળીયાં, પામરી રૂમાલ રંગચોળ મોળીયાં; ૫૫
 વેઠ વાંકડા અમુદ્ય કણું ચોકડાં, હીમરૂ ગણેલા શેઠ ગાદીએ પડયા.
 રંગતાન નાથ થાય છે ખડાખડા, થાય ભાઈ સાહેબ તો અમલથી ખડા; ૫૬
 ઘેર તાયફા અખંડ નાથતા ખડા, પ્રેમથી વેંચાય રોજ પાનના પડા.
 ચૌદ માળની હવેલી ખુબ બંગસો હોંચકે પલંગ ત્યાં સુવર્ણ સાંકળો; ૫૭
 ભાગ્ય પાંશરેથી સર્વ વેલવો મળ્યા, વાંકડું થતાંજ વેલવો થકી રળ્યા.
 દેવ કોપતાંજ દેશપાળ કોપીયો, સેજ વાતમાં અનંત માલ હુડીયો; ૫૮
 દેશ દેશની દુકાન સર્વ અટકીયો, માલ ખોટ ભેઈ જીવરાજ ફટકીયો.
 ઉધરાણી બંધ કરજ તો ખરૂં થયું, કોઈ ધીરનાર નહી નામ કળીયું; ૫૯
 કરજકારે ઘેરીયો દેવાળું કુંડીયું, એ પ્રકારે ગાપ દ્રવ્ય વ્યસ્ત થઈ ગયું.
 હાથ દેવ હાથ દેવ કાંઈ નવ રહ્યું, જપન ઉપર ભેર તાન ભુંગળું થયું; ૬૦
 નાથ શેઠ તે હવે ન કો કરે કહું બલભોજન દાન પુન્ય કાંઈ ના થયું.
 ભાગતી દશાએ તોલ ભાગતો ગયો, મહા કરિદતામાં આહાર ચોગલો થયો; ૬૧
 બહુ ખરાબદોસ્ત કારભાર ન રહ્યા, માનહીન આપડો ફેરે વહ્યા રહ્યા.
 એ હેવાલમાં જીવાની ઘોડી ચુજરી, સ્ત્રી પ્રવૃત્તિએ જણી ખરાબ દીકરી; ૬૨
 લોભ લાભ પુત્ર તે સમે ગયા મરી, મહા દુખમાંહી સાંભરયા શ્રીહરી.
 કાળ પેંગડેથી વૃદ્ધ ઘોડલે ચડયો, ટેક લાકડી લગામ ચેત કાઠડો; ૬૩
 વેધ હીન ચાલતો તે જો કદી પડયો, માન ચાળખાની થાંપથી કરે ખડો.
 કાળતું ભરેલ દણવાણ પુરીયું, આ ભરાખી નીર નામ નર્મદા ગયું; ૬૪
 ચક્રપાણુ ઝોરસંગ ધાટ છીપીયું, શ્રી કૃષ્ણે સોમનાથ ભેટવું થયું.
 તીર્થવાસી વીજ્જભક્તને મળ્યો જઈ, તેમને સમાગમે કથારૂચી થઈ; ૬૫
 તે સમે સુસંગ મીત્ર તે મળ્યો તહી, ભેટતાં પ્રવૃત્તિ બ્રાંતી વેગળી સહી.
 વરણ વેધ ફેરવ્યો નવો ધર્યો લહી, વૃદ્ધ જેટ જોઈ લાજ પુરમાં વહી; ૬૬
 તે વહ્યા પછી પડતરો રહ્યો નહીં, પછી સુસંગ મીત્ર ઓળખ્યો સહિ.
 ઓળખ્યો પછી ફરી મળ્યો હસી ધરી, ભેદ લાગતાં પ્રવૃત્તિ બ્રાંતી ગઈ ખરી ૬૭
 પુર્વની વીવેક વાત ચીતમાં વસી સાંભરી નીવૃત્તિ નારને થયો ખુશી.
 મીત્ર મેળવો નીવૃત્તિ નાર આ સમે, શીવરાજ શાંતી માત ભેરવો તમે.

- દેહમાંથી લઈ જશેા વિદેહમાં ક્યમે, તેા તમારો પાડ ખુબ માનયું અમે ૬૮
- એ પ્રકારે જીવરાજની ફરી મતી, તે સમે સુસંગ તે થયો દયા પતી; ૬૯
- મુણિ બોધ જીવરાજને થઇ ગતી, બ્રહ્મ ભાવથી જડી પ્રકાશ પદતી. ૭૦
- મનસ્વસુર મુખુદિ સામુ એકઠા કર્યા; પુર્વની નિવરત્તિ રાણી ચિતમાં ધર્યા; ૭૧
- કોટિ વર્ષનાં વિયોગ રૂણાં હર્યા, અસલતું મળ્યું કુંડળ દુઃખ વિસર્યા. ૭૨
- નિવરત્તિ નાર સંગ પ્રિતહી થઇ પછી, જીવરાજ વશ કર્યો નીવરત્તીયે પછી; ૭૩
- પ્રથમ ભક્તિ દીકરી નિવરત્તિયે જણી, જીવરાજ શેઠને ગઇ વધામણી. ૭૪
- તે સમે આનંદી ચિત શેઠનું થયું, કાંઈ ન રાખીયું કને સહુ સમર્પાયું; ૭૫
- નવ પ્રકાર ભક્તિનું સ્વરૂપ સાધીયું, તે સ્વરૂપ જોઈ પ્રેમ રૂપ વાધીયું. ૭૬
- પ્રેમનો ભરેલ શેઠ નાચતો ફરે, રોમ હર્ષ ગાય એ ગદ ગદ સ્વરે; ૭૭
- પાય પુષ્પરા સતાર વાજતા કરે, સમસ્તવર ભલાથી તાન ગાન ઉચરે. ૭૮
- ભક્તિ પાંચ વર્ષની થતાં પિતા ડરે, સ્ત્રી નિવરત્તિથી વૈરાગ્ય પુત્ર અવતરે; ૭૯
- હર્ષનો ભર્યો વધાર્ધ મસ્તકે ધરે, વજ્ર સુસંગ વાત ચીત કાંઈના કરે. ૮૦
- જ્ઞાન પુત્ર તે પછી થયો નિવરત્તિને, ગઇ વધામણી વિવેક શેઠનીકને; ૮૧
- સમર્પણ કર્યું સહુ તથા વિવેકને, વિધી નિષેધના વિવેકની રહી બને. ૮૨
- જ્ઞાનને વૈરાગ્ય પુત્ર હાથમાં ધરે, સ્ત્રી નિવરત્તિ ભક્તિ પુત્રી સાથે સંચરે; ૮૩
- યોગ માર્ગમાં સુસંગ આવવા કરે, લિંગ દેહ ત્યાગી વિદેહ પરવરે. ૮૪
- ત્યાં ગયા પછી સ્વધર્મમાં ધર્યો વળી, જીવરાજ શીવરાજમાં ગયો ભળી; ૮૫
- પરસાંતી માત આવી તે સમે વળી, શોક મોહ જન્મ મરણની પીડારળી, ૮૬
- જીવરાજ ભટ નામ ગામ ધોળકું, રાળક દ્વિભત બામશેલનું પશું; ૮૭
- તે નરે વીવેક વાત જોઇને લખ્યું, અધ્યાત્મ દીપ જીવ શીવ પારખું. ૮૮
- આ વળી નવીન ગ્રંથથી વિચારજો, શેઠને વણિક વિષે ન ભેદ આણજો; ૮૯
- લિંગ દેહ જીવને વણિક પ્રમાણજો, શેઠને વણિક વિષે ન ભેદ આણજો. ૯૦
- ધામ વૈકુંઠ પુર્વ દેશ બાણજો, શીવરાજ નામ વિષ્ણું દેહે માનજો; ૯૧
- જીવરાજ તેજ લિંગ દેહ ભાખજો, શાંતિ માત તેજ મુક્તિ દેહ બાણજો. ૯૨
- મન મળે કુખુદિ માત દામલીન થાય, મન મલીનમાં પ્રવૃત્તી બ્રાંતીજ ભરાય; ૯૩
- તે પ્રમત્તી બ્રાંતીથી કુકર્મ કાંઈ કરાય, તે કુકર્મ બાંધી જીવ દેહમાં ભરાય. ૯૪
- બ્રાંતિ તામસીથી ભ્રમણતાં અબજુ થાય, રજગુણી પ્રવૃત્તીથી વીચારમાં પડ્યા; ૯૫
- મન મળે મુખુદીમાં ન દામલીન થાય, નીરમળી નીવરત્તી મુદ્ધસાત્વિકી જણાય. ૯૬
- પ્રથમ મુખ્ય તીર્થ સેવના હજો, તીર્થ શેવતાં કથાતણી રચી થજો; ૯૭
- કથા રચી થતાં મુસંગ મીત્ર ભેટજો, મીત્ર ભેટતાં પ્રવૃત્તી બ્રાંતી છાડજો. ૯૮
- પ્રમત્તી બ્રાંતી તણ નીમત્તી ચીત રાખજો, નીમત્તી ચીતરાખી ભક્તી સ્વાદ આખજો; ૯૯
- ભક્તી નવ પ્રકારની મનમાં રમાડજો, તે રમાડતાં પ્રભુથી પ્રેમ આણજો. ૧૦૦
- પ્રેમ આણતાં વૈરાગ્ય તુર્ત આવશે, તે સમે પ્રપંચ વાત તુચ્છ લાગશે; ૧૦૧
- જ્ઞાન આવતે વૈરાગ્યમાં ઠસી જશે, તે સમે વીવેક સત્પદાર્થનો થશે. ૧૦૨
- વીધી નિષેધના બધા અનીત્ય જાણજો, તેને સમે સમાધી યોગ માર્ગ જાણજો, ૧૦૩
- યોગ માર્ગ જાણી લીંગ દેહ ભાગશે, લીંગ દેહ ભાગી જીવ શીવ લઇ જશે. ૧૦૪

સંવત અઢાર પહોવા પાપ માસનો, આ નવીન મંથ પુરુ તે સમે બન્યો;
હું કવી અબાણુ કાપ સરવ દીર્ઘનો, બાણુતો નથી સુધારજો કવી જનો.

૮૭

જવને ઉપદેશ.

- જવ તું રીવને સંભારને, બીજી મુકીદે આજ;
ધડી એક બચરે સોના સમી, રીર ફરે છે રે કાજ. જવ વૃં. ૧
- આંખ તણેરે ફરફરે, ધડિયે વરાંશો થાય;
મુરખ મનમાં નથી બાણુતો, ધડીયે ધુટ ભરાય. જવ વૃં. ૨
- બાજ છે કાળના હાથમાં, નાંખતાં કેટલી વાર;
મોહ માયામાં વીંટાઈ રહ્યો, કેમ ઉતરશે પાર. જવ વૃં. ૩
- જળ પરપોટોરે નીપજ્યો, જોતાં પરગટ થાય;
મુરખ મનમાં નથી બાણુતો, પાછો જળમાં સમાય. જવ વૃં. ૪
- જેવું માતીરે ઉસતું, તેવો ખોટો સંસાર;
દુખીતુરે રળીયામણું, ખરતાં કેટલી વાર. જવ વૃં. ૫
- જેવા કેળના ચાંભલા, તેવો સકળ સંસાર;
જેવા ધુમાડે બામકા, જેહેવું વલોણ વાય. જવ વૃં. ૬
- જેવું ચાંદરણું ખેરીયું, જેવી વેળુની લીંત;
મુરખ મનમાં નથી બાણુતો, એવી કયાની રીત. જવ વૃં. ૭
- જેવી જાયા બપોરની, જેવું અંજળનું નીર;
જેવું કયાય વાદળું, એવું મીઠ્યા શરીર. જવ વૃં. ૮
- નદી કીનારે રૂખડાં, નિશ દિન ધોવાયે મુજ;
જવ માયામાં વિંટાઈ રહ્યો, અંતે મથશે સૌ ધુજ. જવ વૃં. ૯
- સંભોગ નદીને નાવના, એવો સકળ સંસાર;
પછી કોઈએ મળે નહીં, બ્યારે ઉતરીએ પાર. જવ વૃં. ૧૦
- રામણું લાખું રે ભિંમમાં, પાગ્યો લીલ વીલાસ;
જામ્યો ત્યારે દુખે નહીં, અંતે થયો નીરાસ. જવ વૃં. ૧૧
- જેવો વાસો પાંખી તણો, સંજાએ એકડાં થાય;
પછે કોએ મળે નહીં, પરલાતે ઉડી સૌ ભય. જવ વૃં. ૧૨
- ધંધો કરી ધન જોડીયું, લાખ ઉપર કરેણ;
મરતી વેળાએ માનવી, કેડનો કંદારો છેડ. જવ વૃં. ૧૩
- જેવાં પાનરે પ્રક્ષાં, દીસે શોભાયમાન;
ભોગ સંભોગે પ્રગટીયા, એવા રાંક રાજન. જવ વૃં. ૧૪
- ગયા રાણીને રાજ્યા, મુકી ગરથ બંધાર;
તારે આયુધ્ય અદ્યત, શાને દીધો રીર ભાર. જવ વૃં. ૧૫
- હાટયું સાટયું સરવે રણું, ન થઈ કર્મની છુટ;
પુન્ય દાન ન લીપજ્યું, એવી દેવની છુટ. જવ વૃં. ૧૬
- મારે મારે કરી આવરયું, તારે નથીરે કોય;
આપ સ્વાયે સહુ મળ્યું, મન વીચારી જોય. જવ વૃં. ૧૭

મુખ સોનાતું રે પાંજરું, રત્ન જડીયા છે નંગ;	અવ તુ. ૧૮
મુરખ મનમાં નથી બહુતો, ધરીમાં થાશેરે ભંગ.	
પોપટ બહુતોરે પાંજરે, બહાર ઉભો મંજર;	અવ તુ. ૧૯
મુરખ મનમાં નથી બહુતો, ઝડપતાં ફેરલીવાર.	
કાળ સિંચાણોરે શર ફરે, મુરખ કરે પ્રપંચ;	અવ તુ. ૨૦
આમિતો વૃજનેરે મારશે, વણસસે સઘળા સંચ.	
પાંચ ચાર ફેરે પડ્યા, છુટે દિવસને રાત;	અવ તુ. ૨૧
મુરખ મનમાં નથી બહુતો, તારે કોનો સંગાથ.	
કાયાનગરીમાં ઘેરીયો, છુટે ઠામોરે ઠામ;	અવ તુ. ૨૨
દશ દ્વારેરે રોકીયા, ત્યારે રૂંધાણા પ્રાણ.	
જેખન મદ ભર્યો ચાલતો, ધરતો રૂંધ્યામાં ગય;	અવ તુ. ૨૩
ફાટી આંખે સાચુ જુઓ, બ્યારે રૂંધાણો કંઠ.	
બાળપણ તો રમતાં ગયું, જેખન નારીની સાથ;	અવ તુ. ૨૪
ધડપણે થયો આકળો, વીસર્યો વિશ્વભર નાથ.	
હીંડરે મુછો મરડતો, મુકે ઢળકતિ પાથ;	અવ તુ. ૨૫
મરણ કાળેરે ઘેરીઓ, ખોયા ચારે રે પાગ.	
વીશય મારગે ચાલવું, આગળ અધારી રાત;	અવ તુ. ૨૬
મુરખ મનમાં નથી બહુતો, તારે કોનો સંગાત.	
કાચો કુંભ જળ ભર્યો, ઝડપતાં ફેરલી વાર;	અવ તુ. ૨૭
કાગળ પલત્યો રે પાણીએ, એવો ખોટો સંસાર.	
ચેત્યા ભવજળ કુબતાં, લીધાં શીવજીનાં નામ;	અવ તુ. ૨૮
સંસાર સાગર તે ઉતર્યા, પામ્યા અભેષડ ઠામ.	
શિવ કથા જોણે સાંભળી, જોયાં પુરાણ શાસ્ત્ર;	અવ તુ. ૨૯
બ્રહ્મતારક તો તેણે કર્યા, ધરીયા ભરખ રૂંધાણ.	
તીરથ સઘળાંરે ઢુક્યાં, સેવો ગીરજાના નાથ;	અવ તુ. ૩૦
મુક્તિપદારથ પામશે, વરત કરે શીવરાત્ર.	
સંગ કીજે શીવ ભક્તનો, ઉપને સેવાનો નીમ;	અવ તુ. ૩૧
અભેષડ મુક્તિ પામશે, કાશી કુશળી ધામ.	
શીવ આજંગે બેસાડશે, ત્યારે ફરશેરે મન;	અવ તુ. ૩૨
અવ ફીટીને શીવ થઇ જશે, ઉપજશે બ્રહ્મજ્ઞાન.	
વાયક વેદ પુરાણનાં, પાત્રી મનનીરે રીજ;	અવ તુ. ૩૩
શીવ શીવ ભાવે આચરે, મોઢું બંધાયુરે બીજ.	
પાપી જન બહુ નિર્મળ કર્યા, તેનાં ખોયારે પાપ;	અવ તુ. ૩૪
શીવ નામે તે આધર્યા, જોયાં પુરાણ શાસ્ત્ર.	
જો અપરમાએ શું કર્યું, પાંચ વર્ષનો બાળ;	અવ તુ. ૩૫
વનમાં શંકર પુજ્યા, કીરપા કીધી દયાળ.	
શીવે ભક્ત આધારીયા, છોડે લીધાંરે નામ;	અવ તુ. ૩૬
ભાવે શંકરને સેવીયા, આખ્યાં અભેષડ ઠામ.	

વાજ લીલરે આંધળો, હુણકા અધમ નાર;
 શુક સરકાને સુખી કર્યા, આંધળી તારી કીરતાર.
 ભણ્યે અભણ્યે બહુ તર્યા, રૂપી મહા મુખદેવ;
 નરમદાતીરે જઈ રહ્યા, પોતે પુન્ય મહાદેવ.
 જે કાચ ભાવે કરી ભણ્યો, પોંચ્યો મનની આરા;
 કરે જોડીને છવ વીનવે, કરી નહી આવે ગર્ભવાસ.

છવ વૃં. ૩૭

છવ વૃં. ૩૮

છવ વૃં. ૩૯

ધોલજી.

સાંભળને શીખામણ મારી, પાપી પ્રાણી અભાણી;
 મુખ મેલીને દુઃખના દહાડા, મરવા લે છે માણી.
 માથા ઉપર મરણ ભમે છે, ઓ લીધા કે લેસે;
 આંખે તો અંધારી આંધી, મોગમ મારજ દશે. ૧
 સાત પેદીનું શયુ સાગવું, કોઈ ન આવે આડે;
 બેઠા બેઠા જોશે રોશે, ભણે હુંદયા ધાડે,
 પ્રાણ ગયા તે કોઈ ન જાણે સર્વે પડયું રહેશે;
 વહાલા હશે તે વેરી થઈને કાઠો કાઠો કહેશે. ૨
 સોધું શણું સાદક, ને કાચલી કેરો કટકો;
 આન્યા મધે એજ આવશે, દશે બાર ધબકો.
 ખડકે જઈને ખડકશે ને મોરી આંધશે ચણી;
 ગોઠવણી તો ધણી ગોઠવશે, બધી કરશે ઘણી. ૩
 સોઠ તાણીને સુવાડશે ને, વાના આંધશે ઓડ;
 મોઢેથી પરખળશે ને, વાના આંધશે ઓડ;
 કંચન સરખી કાચા ઉપર, ભડકે હોળી બળશે;
 માત પીતાને દારા બંધુ, વળાવીને તે વળશે. ૪
 કાગણીજ કરતા કરતા, જૈને જળમાં નારો;
 પુઠેથી વા આવશે, તે ભલુત ઉડી જશે;
 મુવા પુઠે મોથે દહાડે, ક્રિયા કરવાની પેર;
 સવાયા કે દોહા કાઢી, નાત તેડશે ઘેર. ૫
 કરશે એની લાજ ઈજતને, તારૂં તારા સાથે;
 પુન્ય હશે કીધું તે પામીશું, હેત સહીત નિજ હાથે,
 માધ સરાવી સગાં સનેહી, કરશે વડી વડાધ;
 ચારે અઉટે બેઠા હોડે, બહુ ખરબ્યાની બડાધ. ૬
 ગયાજ ખાતે વાવરીયું ને, રહ્યા ખાતે રહ્યું;
 દુખ લાગે તો વેહેલું લાગો, કહેવું હવું તે કહ્યું,
 તેથી પુછે સીવાકરને, ઉપજ્યા ખયા અનંત;
 કહે ધોલજી સર્વો હરી શુરને, સત્ય સગા તો સંત. ૭

હતિ શ્રી બીજો વિભાગ સમાપ્ત.

વિભાગ ૩ બો.

અખો.

૫૬-રાગ ધોળ.

હુંતો લાજિ લાજી લાજું પાય અખંડ પદ રાય.	
નીગમ નીગમ નીતી ગવાય, વારી બહિં વારણે રે.	ટેક.
પુરવાતમ પરીબ્રહ્મ પુરણ, પ્રગટીયા ભુગ માંઈ;	
સદગુરૂરૂપે શેષીતારે, છાંમુની પ્રહવા બાંધ.	વારીબહિં વારણે. ૧
અધર જનને આધરવારે પાવન પગલાં સાર;	
ભવસીંધુ તારતારે; તમને ક્ષણ ન વાર.	વારીબહિં વારણે. ૨
દરશનથી દુકરીત દળેરે, પરસંતા પાવન થાય;	
નીજનંદ મુખ ઊપજેરે, આવરણ અવીધાનાં બધ.	વારીબહિં વારણે. ૩
પુરણ પુન્ય હોય પાછલાંરે, નીત્ય નીમીત હરી ધ્યાન;	
અનેક જનમને આદરે રે તેને પ્રગટ મળયા ભગવાન	વારીબહિં વારણે. ૪
સઠળ તીરથનું એરે, સદગુણ દેવના દેવ,	
ધન્ય ધન્ય એ નરે નારનેરે, મનકર્મ વચને કરેછે સેવ.	વારીબહિં વારણે. ૫
બ્રહ્મા ભાગે અતી ભામણારે, શીવ શનકાદીક ગાય;	
વીંધુને વહ્નિયા ધણીરે, મહીમા મુખે કહ્યો ન ભાય.	વારીબહિં વારણે. ૬
મંદ જન મમે સમજેરે, વરણાશ્રમની આડય;	
ત્રીગુણમાં તણ્યા ફેરેરે, બાંધી છવપણાની ભળ.	વારીબહિં વારણે. ૭
કહે અખો એ અવીચળ પદનારે, સદગુણ હાતા સોય;	
કાળ ભળમાં આવે નહીરે, ફરી જન્મ મરણ નવ હોય.	વારીબહિં વારણે. ૮

૫૬ ૨ જી.

સંતોરે દેવે ઠંકા દીધા, મન પવન પોયે નહી.	
તે ધર સેજે લીધાં, સંતો દેવે ઠંકા દીધા.	સંતો. ૧
ધન કુંધટમાં ઘેરાઈઓ, કાયા માને ધાવે;	
ઘટરે કુંધટ અજગો કર્યો, સયા આપે બોલાવે.	સંતો. ૨
ચીતામણી એક વરક્ષ છે, જઈ ગગનમાં માર્યો;	
કુલ લાગ્યાં ફળ વીસ્તયા, ત્રણ ભોવનરે ફેર્યો.	સંતો. ૩
દ્વિમુલ જપવોરે રામને, ગંજવો પાનવો બીડલો;	
રંગ સોરગ લગ્યા વીના, આપો ન ગણવો.	સંતો. ૪
પૃથ્વી વીના પગ પરઠવો, વણ વાટે દીવો.	
એ ધર મુખે ન યુવા પછે, તે ધર છવતારે જીવો.	સંતો. ૫

કાયા કાષ્ટ હુતાશણી, મર્યા વીના ન મુકે;
ક્ષર અક્ષરને ઓળખે, એ પદ અખોલ મુકે.

સતો. ૬

૬૨૧ વીધ જ્ઞાની લક્ષણ.

૬૨૧ વીધ જ્ઞાની લક્ષણ લક્ષ, તેનાં કહુ આચરણ મુખ્ય;
નામ એક લક્ષણ જીજ્ઞાસા, પૃથ્વી એક લીન લીન કુવા,
કુપ કુપ જીજ્ઞાસા નીરસવાદ, એમજ મન વરતણીયા વાદ.

૧

શુક જ્ઞાની કહાવે કેટલા, જ્ઞાન હૃદય જેતા આરક્ષા;
કોઈ વીરંગા કહાવે નરા, જ્ઞાન ખરજ કેટલાએક ખરા.

૨

નીંદક-જ્ઞાની ધણા મન વીધે, સઠ-જ્ઞાની મુધુ નવ લખે.
હઠ-જ્ઞાની ધણા મન વીધે, સઠ-જ્ઞાની મુધુ નવ લખે;

શુન્ય વાદિ તે નવમે બળ, શુદ્ધ જ્ઞાની દસમે પરમા;

૩

૬૨૧ નામ જ્ઞાનીમાં કહ્યાં, લક્ષણ કહુ અખોજે રહ્યાં.

શુક જ્ઞાની ને રચ હોય રહે, વાણી ખાણી લુખું વહે;
દિસે નહિં વ સર્વાવાસ, ચર્ચન બળી નોહે ઉદ્ધાસ.

૪

એ લક્ષણ શુક-જ્ઞાની તણું; હૃદય અખા હવે લખું.

જ્ઞાન હૃદય હોયે અધ બળ્યો, સંત સમાગમે રહે તે મળ્યો;
આદ્ય કર્મથી ભાસે ભક્ત, માંહિ આપેથી અહંતા શકત

૫

અનુભવ અંકુર ફુટે ને ત્યાંય, જેમાં અખા હૃદય છે પ્રાય.

વીર હર હોયે તે અસો, પોતાને નિશ્ચય નહ કશો;

વાદ કર્યા ઉપર બહુ હામ; લક્ષ વીના વિદ્યાની ભામ,

કલેશ કરતાં કાપે કાળ, અખે વિરંગની કાઠી ભાળ.

૬

જ્ઞાન-ખળને ખળતાનો થાય, કુટિલ શુભિ ઉપજે બહુ આપ;

જ્ઞાન વચનને આગળ કરે, ઓથે રહી વીકર્મ આચરે,

વહે ખરો પણ ખળત માંહ સરખો હોય અંતર આદ્ય.

૭

નીંદક જ્ઞાની કહીએ સોય, પહેલે દોષનું દર્શન હોય;

સંત સમાગમમાં તે ફરે, પણ લાંછન જેમ રૂઢ્યે ધરે,

આત્મ જ્ઞાન તણી કરે વાત, અખા નીંદકની એવી વાત.

૮

ભર્મ જ્ઞાનનીને અંતર ભર્મ વહે વસ્તુ નવ સમજે મર્મ;

અંતર અન્ય ઉપાસન કરે, કર્તા હર્તા આપ ઉચરે,

અખા ન સમજે સગોપાંગ, ભમે રળે નહિ વાસના લીંગ.

૯

હઠ જ્ઞાની રીકને વસ્તુ લખે, કહે બ્રહ્મજ્ઞાન નહી સીદ્ધ પખે;

કહે ચમતને ભર્યું બ્રહ્માંડ, પણ સીદ્ધી વીણ કાચો પીડ;

અખા લાખ હઠ જ્ઞાની તણે, જ્યાં સીદ્ધ ત્યાં પુરણ બ્રહ્મ ગણે.

૧૦

સઠ-જ્ઞાની તે અંધ બહુ મુકે, બહુ વાંચે બહુ પાઠે ભણે;

અંધ પતિતે માને વાય, સમતા ભાસે નહી સાક્ષાત,

ખડપણ ન રળે ચક્રચુદ્ધ, અખા અંતરથી ન રળે રૂઢ્ય.

૧૧

શુન્ય વાદીને શુન્યે શુન્ય, વીધ નહી ને નહી પાપ પુન્ય;

નહી પતિતે નહીં સમાસ, સ્વપર નહી નહી સ્વામી ભસ;

એમ વરતે શુન્યવાદિ ખરો અખા ન ચાલે શુન્ય ઉદરો,
શુદ્ધજ્ઞાની તે રૂપ અરૂપ, માહા નિધી આશાય છે તદરૂપ;
સર્વ સહિત છે સવાતીત, જે પાપક આધે ઊદગીત,
અખા અનર્વચના આપ, લક્ષ વાગે તે લહે અમાપ. ૧૨

દશ પ્રકારના જ્ઞાની લખ્યા, નવમે વક્ષ દશમા વિષ્ણુ મિથ્યા;
નવમે લક્ષ ત્યારે શુદ્ધ થાય જે અતુલ્ય દશમે ઘેર જાય,
આખા જે છે સદા અવાચ્ય, જે સમજે તો સમજી રાચ્ય. ૧૩

ફેગટ પદ.

તીલક કરત ત્રેપન થયાં, જપમાળાનાં નાકાં ગયાં;
તીર્થ ફરી ફરી ચાક્યા ચર્ણ, તોય ન પહોંત્યા હરિને સર્ણ,
કથા શુણી શુણી કુટ્યા કાન, અખા ન આશુ' અક્ષજ્ઞાન. ૧

એક મુરખને એવી દેવ, પથ્થર એટલા પુણે દેવ;
પાણી દેખી કરે સનાન, તુળસી દેખી તોડે પાન,
અખા એ મોટો ઉતપાત, ઘણા પ્રભુ એ ક્યાંની વાત. ૨

મુકિત બંધ પુછે મતિબંધ, સોધી જોતાંસે ગોવીંદ;
પ્રાણ પિંડમાં હું કે હરી જીજ્ઞુ અખા નિરંતર કરી;
બંધ મોક્ષ ન કરે ઊચ્ચાર, નલે કુમુમતો નોહે હાર. ૩

શિખામણુ વિષે. રાગ—મેવાડો.

સમજણુ વિનારે શુભ નહીં તુજનેરે, વસ્તુ ગતિ કેમ કરિ ઝોળખાય;
આપમાં દિશેછે રે આપનો આતમારે, તેણે કાંઈ જીવપણું નવ જાય. સમજણુ. ૧

રવિ રવિ કરતાંરે રજની નહીં મટેરે અંધારૂં તો ઉઝ્યા પુઠે જાય;
રૂઢે રવિ ઊગેરે નિજ ગુરૂ જ્ઞાનનોરે, થનાર હોય તે સહેજે થાય. સમજણુ. ૨

જળ જળ કરતાંરે તૃષા નવ ટળે, ભોજન કહેતાં ન લાગે શુભ;
ત્રેમ રસ પીતાંરે તૃષ્ણા તરત ટળેરે, એમ મહાજ્ઞાનીઓ બોલે છે શુભ. સમજણુ. ૩

પારસમણી વિનારે જે પથર મળેરે, તેણે કાંઈ કાંચન તો નવ થાય;
સમજ વિનારે જે શાધન કરેરે, તેણે કાંઈ કાંઈ જીવપણું નવ જાય. સમજણુ. ૪

દશ મણુ અગ્નિરે લખીએ કાગળશે, એ લખ રૂમાં જે અલપાય;
એની ઊંચતાયેરે રૂ નથી દાઝતુરે, સતી એક સાચે પ્રલયજ થાય. સમજણુ. ૫

જીવપણુ મટેરે અનહદ ચિત્તવ્યેરે, એ તો વાણી સહીત છે રે વિચાર;
કહે અખો ઊત્તર્યા પેલે પાર. સમજણુ. ૬

ગુરૂ મેળાપ વિષે ધોળ.

વનમાં જીલી પહીરે પેલો ક્યાં ગયો કાતુડો એ રાગ,
ગરૂવ, ગુરૂ મળ્યા રે, એવા સત્ય નિરંજન દેવ;
મીઠ વચન ગુરૂદેવનાં રે, તેનો વિરલા બણે લેદ. ગરૂવા. ૧

ગુરૂને ભત વરણ આશ્રમ નહિ, સેજપણે અખધુત;
ગુરૂ સાથે નહીંજોજના, અને પરસી નહિ પંચ શુત;
અખિલ જગત ગુરૂમાં રહેને, ગુરૂ રહે નિરાધાર;
અન્ય અસ્તિ નહિ ગુરૂ તણી રે, રહે પરાને પાર. ગરૂવા. ૨

એ આશ્ચર્ય ગુરુનું પણ જે અરખીને અણલીંગ;
સ્વભાવે સાક્ષી સ્વયં સદાને, પ્રતીબીએ પંચ રંગ.
સામર્થ્ય શાગળે રહેને, સ્વયં રહે સંત પાસ;
ત્યાં મેળાવો અખા માહરો, આપ મળ્યા અવિના.

ગરવા. ૩

ગરવા. ૪

હનુમાન ગરુડ સંવાદ.

વણી.

કવી—એક સમિ હનુમાન ગરુડ એક એક સ્થળ મળીયા;
કોઈ કોઈના ગાંઠયા ન જાય એમ એક એક તે બળિયા
નિકટ દ્વરિકા મી કૃષ્ણ તણે એક હુતો ચાર,
ચોકી તહાં ગરુડ કરતા પતિને પ્રિય સાર;
હરિ કૃષ્ણએ હનુમાન પધાર્યા એકદા સુધા ભરમાં,
આવી અચાનક કૃષ્ણ ભક્ષી તરૂં રે ક્યાં સાગરમાં;
તણ વીવેક વારિકા બગાડી ગરવ પણે ભાવી,
જોઈ અનીતી વિહંગપતીએ હસ્ત મદ્યા આવી;
જોઈ સમોવડ મુલદ વિકાર્વા વૃક્ષ થકી પળીયા

ટક.

કોઈ, એ. ૧

ગરુડ—ગરુડ કહે અલ્યા ઉભો રહેજે છે અનુચર કોનો,
વીન કહે એમાં કેમ પેઠો બાગ વિષે જાનો,
એ વાડી મી કૃષ્ણ તણી છે એની તને દુવાઈ;
નિકળ બહાર કે શિક્ષા કરી હું કહાડિસ કર સાહી;
એમ મુણી કપીરાય કોપીયા રીશ પ્રણી આણી,

હનુમાન—રહે અળગો મી કૃષ્ણ હીમાયતી વિચારી વડ વાણી;
મીરામ કુત તેં હજી નથી દીઠા મનણે નથી સાંમળિયા

કોઈ, એ. ૨

ગરુડ—મીરામ કુત બળ્યાં ઠાંક્યા રો, મું બળ્યો છે કુલી;
મહીરાવણનું પ્રતીહારનો માર ગયા છે ભુલી;
મી કૃષ્ણ દાસથી હાર્યા મારે પ્યગપર પડ્યું રહેવું;
મનમાં બાણોછો પણ કુલ્યા મારે પડ્યું કહેવું;
બળ્યું બળ વાળીના ભયથી વરયા હતા વનમાં;
કુંભકરણ ગળી ગયો હતો વિચારી લો મનમાં,
ત્રણ તાતને માત કુંવરી એવા કુંવક કળિયા

કોઈ. એ. ૩

હનુમાન—અરે ગરુડ તાહરા જસ કહું હું સાંમળી રહે જાનો,
સોકય તણી દાસ તારી મા તું સુત કોનો,
ભાઈ એક બીચારો એક પાંગળો નહીં કંઈ ઠોકાણ;
સુરજ તણે સારથી થઈને ભડકે નિશ વહાણ;
ઔરમાઈ ભાઈ પણ પોતાનો તેને તું મારે,
વહાલાનો વેરી તું તેવો સ્વામી પણ તારો;
માતપિતા બંધનમાં પોતે આહિરમાં બળિયા,
ગરુડ—ગરુડ કહે કપિ તારે પતિયે જસ આજો કીધો,

કોઈ. એ. ૪

પરણી સી એકલી અળખાને દેશવરો કીધો;
સહિત પ્રેમદા પુત્ર પોતાના આઠાણે પાળ્યા.
નમ સરવ વૈકુંઠ વચ્ચાણું આપ તાત રાખ્યા;
વહાલ ધરી એક વનિતા આવી વરવાને કાળે,
તે નારીનું નાક છેઠાંય તહારે રકુરાળે,
જુઠાં ફળ સવરીનાં ખાધાં પવિત્રપણે પળીયા.

કોષ. એ. ૫.

હનુમાન-મારા પતિનાં લાંછન કહે તારે ઘેર શો ટોટો,
તુજ પતિ આહીરડાનું એકું ખાઈ થયો મોટો;
મારી પુતના અળખા જાતી જેનું પય પીકું,
વચ્ચ પ્રલંબક અજગર માર્યો અધરિત કત કીકું;
સિક્કુ આઠાણુને ઘેર ભીક્ષા માગીને જમિયો,
પણ પરની બહુ અળખા સાથે રંગ પણ રમીયો.
વ્યથિચારી, પ્રજનાથ, રધુવર એક પતિ પળીયા.

કોષ. એ. ૬.

ગરુડ-મુજ પતિને બહુ અમી પણ સઉ મુખલીલા દાખી,
તારા પતિને એક પ્રેમદા પણ ન રાક્યો રાખી,
રધુનંદન રામનો નથી છે પણ ન ભેયો,
મહિલા માટે હે સીતે હે સીતે કરી રોધો;
મોટો અધરમ વજ્રવાંકે વાળી વાનર તોડ્યો,
ક્ષત્રી થઈ આઠાણુની વનિતાને પગ અટકાડ્યો;
આઠાણુ કેરૂં દેવત લીકું એમ મું રાખીયા.

કોષ. એ. ૭.

હનુમાન-તારે કૃષ્ણે સહુનાં અજ્રણ ઉતરાવી લીધાં;
વ્યંઠળનો રથ હાક્યો પાંડવ દાસપણું કીધાં;
શિશુપાળની ગાળો ખાળો ખાધી પરાક્રમી પુરા,
કાળ યવનથી રણમાં નાઠા ભણ્યા બહુ મુરડા;
તેની આજ્ઞા હું નહીં માતું એમ કહ્યું જ્યારે,
પ્રેયો દુત પ્રભુની પાસે વીહંગપતિ ત્યારે;
શ્રી કૃષ્ણે કહાંચું રામ આણુ થો દેતામાં ઠળિયો.

કોષ. એ. ૮.

હનુમાન-હરીશ કહે શ્રીરામ ક્યાંહાં છે મુજને દરસાવો.

ગરુડ-વહંગપતી કહે દ્વારામતી મુજ સંગે આવો
જહુનાથક રધુનાથ થયા રૂકમણી બનકી ભેડે,
પવન પુત્ર પરણામ કરીને સ્તવન કરે કોડે,
એજ કૃષ્ણ શ્રીરામ થઈ માર્યો લંકાજુપ,
જુગલ નામ પણ ભેતા દીશે ઉભય એક સ્વરૂપ;
હયામળયા હનુમાન ગરુડ સંદ સહુના ટળીયા,

કોષ. એ. ૯.

કવી-એ વાણી વીલાસ કર્યો નથી નિંદા ઉચારી.

ઉર અવળું જાસે અંતઃ ભેતાં છે સ્વુતી ભારી,
ઉપાસનાની ટેક બતાવી નથી ગાયું અવળું,

ભક્તવંસલનો બેઠ સમજશે તે હેસે સવળું;
એ રામ કૃષ્ણ મુજને પ્રિય હોજો પ્રાણ જીવન મહારા,
સદય એની નિર્મળ જશે મુજ વદન વહે ધાર;
દાસ દયાના પ્રીતમ શ્રી સીતાવર સામળિયા.

કોષ. એ. ૧૦

મીરા ચરીત.

મીરાં મન મોહનશું માન્યું.

- વરિયા વરિયા શ્રીગીરધર લાલ જાણે જગ નથી કાંઈ જાતુ.
જેમલ રાઠોડ મીરાં દીકરીરે, કાંઈ મીડતા એતું ધામ.
રૂપશુભ સમોવડ કાંઈ નહીં, રૂઢ ધર્યું મીરાંઆઈ નામ. મીરાં. ૧
- જોશીએ વાંચી જન્મોતરી રે, તેમાં લખ્યું નીકળ્યું એતે;
વરશે વિધિભર નાથરે, કરશે નંદ કુંવરશું નેહ. મીરાં. ૨
- ઉદ્ધોતપુરનો રાણો રાણ્યોરે તે સાથે કરી છે સગાઈ;
પરજાવીને વળાન્યાં સાસરે કંઈ, લાકીક રીતે મીરાં બાઈ. મીરાં. ૩
- દેવની દેવા વધામણારે, આપ્યા વર કન્યા સદુજન;
રાણે પારવતીજી પુણ્યાં રે, મીરાંતુંતો મોહનમાં મન મીરાં. ૪
- સાચુ કહે સૌભાગ્ય વધેરે વહુ, નમો રાકિતને પાય;
મીરાં કહે મુસ્તક આર નહી નમે, વિના એક શ્રી ગીરીધરરાય. મીરાં. ૫
- સાચુ કહે સાચું બોલી આજઘીરે, મારે નથી એ વહુનું કામ;
પુત્રયે કહ્યું એને રાખો પરી, એક ન્યાય રચાવો એતું ધામ. મીરા. ૬
- એતું સુણીને મીરાં મગ્ન થયારે, ભણું થયું લાગી જન્મળ;
સાધુની સંગે દીનરેન નિર્ગમશુ મુખે, સેવીશુ ગાઘશું ગોપાળ. મીરાં. ૭
- નંદાનંદન સાથે ન્યારાં રહ્યારે, મીરાં હરીજન આવે ધણા ઘેર,
નીત્ય ભજન કયા કીરતન આગ્રહવ, હરીને લડાવે કરે લહેર. મીરાં. ૮
- નણદલ આવી મીરાંબાઈ પાસે, લાલી આ શો માંડયો ઉતપાત;
સાસરે રાણાજીનું કુળ લગ્નવ્યું વહુ મૈયર લગ્નવ્યાં માત તાત. મીરાં. ૯
- અપ્પર આજ્ઞા પહેરો અનુપમ. સજો સુંદર રાણગાર;
મેહેલે પધારો રાણાજી તણારે, રાણી રીઝવી દ્યો ભરધાર. મીરાં ૧૦
- જાપાંતિલક આ શી તુલસીની માળા, નાથો કુદો વેરાગીને વેરા;
સંગ મુકીદો સાધુ સંતનોરે, રાણાજીતો કરે સુણી કલેશ. મીરાં. ૧૧
- મીરાં કહેરે બાઈ કલેશ ટળવાનો એકજ છે ઉપાય;
કેળે રાણાજીને સાધુને શેવે પ્રેમ, નૃત્ય કરીને હરી ગાય. મીરાં. ૧૨
- સોતું રૂપું પહેરે શું મુઘર્યુંરે, કાઠી નાંખો એ ઝાક ઠમાળ;
જાપાં તીલક ધરી સાધુમાં બેસો; આ દ્યો પેરો તુલસીની માળા. મીરાં. ૧૩
- તમો પજુ બચ્ચો શીદ સાસરે, બાઈ તથા વરાળો શાને દેહ;
મન મમતા મોહન વર સાથે, તમો સરવ તણને કરો રનેહ. મીરાં. ૧૪
- કેળે તમારી માતનેરે વદ્ધ થયાં ગાવીદ ગુણ ગાય;
હરી વના કોઠી દેવ શે વશો તોયે, જનમ મરણ નહીં ભય. મીરાં. ૧૫

- સુણી એમ બહુકતી ખીજતીરે, બાલા આવી ખાંધવંની પાસ;
એ લાઈ લાલી કહે છે થાઓ વેરાગી સહુ, મુકી દા રાજ અવાસ. મીરાં. ૧૬
- એવું સુણીને આઠો રાશ રાણાને, પ્રવરથો સેવક મીરાંને અવાસ;
લાવો ખખર છે શા રંગમારે, કોણ કોણ બેઠું એની પાસ. મીરાં. ૧૭
- અતુચરે આવી એમ કહું જે નથી, ત્રીજી માણસ આ વાર;
રાણીજી સાથે કોઈ પુરૂષ બીજો છે ઘરમાં થઈ રહ્યો છે થેઈકાર. મીરાં ૧૮
- મુણતામાં રાણો થયો રાતડોરે, ખેંચી ખડક ધાયો તેણી વાર;
પેઠા મીરાંને ગ્રેહલે એકલોરે, કોઈ આવે ના ધાઈ દિધાં દાર. મીરાં ૧૯
- આવી જોયું તો મીરાં એકલીરે, પ્રભુએ એને ના લીધું દરશન;
પુછ્યું મીરાંને પેલો પુરૂષ ક્યાં છે, તારે લાગ્યું છે જેથુ લગન. મીરાં. ૨૦
- ક્યાં છે પુછો શુ રાણા રોપમારે, તે તો સઘળે વસે છે ભરપુર;
ધ્યાનમાં જીવે જોગી પ્રેમી પ્રત્યક્ષ દોષે, રસે છે દુઃખ થકી દુર. મીરાં. ૨૧
- કાડી નાંખોજી આ કલેશ કપટ સંગ, નીરમળ કરોને મન;
પ્રેમ ભક્તીએ પરબ્રહ્મ ભજે તો, તમને થાય તેનાં દરશન. મીરાં. ૨૨
- એવું સુણીને આગ લાગી ધણીરે, પશુ ભાવના આઠોરે ભુપ;
કોથ કરીને રાસ વાપરે, એવે લીડાં મીરાંના બે રૂપ. મીરાં. ૨૩
- તોએ મુરખ સમજ્યો નહીરે, મન સાથે ના કીધો વીચાર;
બીજી ખડગ એણે ખેંચીયુરે, ત્યારે હરીએ દેખાડી મીરાં ચાર. મીરાં. ૨૪
- છોછો પડ્યોને પાછો ફર્યોને, રાણો આઠો પોતાને ઘેર;
વીખનો પ્યાલો મીરાંને મોકલ્યોરે, પીજે કહાવ્યું રાણીએ આણી ઝેર. મીરાં. ૨૫
- લીધો મીરાંએ મન મન થઈરે, પ્રભુને દેખાડી કર્યું વીખપાન;
અમૃત સરખું થઈ ગયુરે, એને સમરથ ધણી ભગવાન. મીરાં. ૨૬
- મીરાંનાંધ આઠ્યાં વૃંદાવનમારે, પ્રેમ નિરખ્યા શ્રી વ્રજરાય;
મી જમનાજીતું પાન કર્યું ને કરી, જીવ ગોસાધને શિક્ષાય. મીરાં. ૨૭
- હરીજન જાણી મીરાં મળવાતું કહાવ્યું તેણે કહાવ્યું ના જોડે' મીતું મુખ;
મીરાં કહે સાઈ' થયું સવાયું, મુજને પરપુરૂષ જોયેથી દુખ. મીરાં. ૨૮
- આજ લગી હું એમ બાણતિ જે વ્રજમાં, કૃષ્ણ પુરૂષ છે એક;
વૃંદાવન વશી હજી પુરૂષ રહ્યા છે તેમાં, ધન્ય તમારો વીવેક. મીરાં. ૨૯
- એવું સુણી જ્ઞાન પામી આરે, જીવ ગોસાઈ મળ્યા છે સામા ધાઈ;
હજીમળીને હરીની વાત કરી આઠ્યાં, મેવાડ દેશ મીરાંનાઈ. મીરાં. ૩૦
- કરી તથ્યારી ચાલ્યાં દારકાં પ્રેમે નીરખ્યા શ્રી રણછોડ;
વાસ ટુરીને પ્રભુની પાસે રહ્યા સદા, પોંચ્યા છે મનના કોડ. મીરાં. ૩૧
- પાછળ પસ્તાવો રાણાને થયોરે, ગયું ઉતરી મનતું ઝેર;
મુખે માગે તે આપુ તેહને, જે કોઈ લાવે મનાવી મીરાં ઘેર. મીરાં. ૩૨
- હિપરા ઉપરી તેડાં મોકલ્યાંરે, આવી લાગ્યા મીરાંને સહુ પાય;
માજ પધારો મેવાડમાં વહેલાં, રાણાજી અત્ર ન પાય. મીરાં. ૩૩
- બ્યાં લગી રહેજો તમે દારકાંરે, ત્યાં લગી કરશે અપવાસ;

આમહુ દેખી મીરાં વીઠાય માગવાને, આઁવ્યાં શ્રી પ્રભુલની પાસ. મીરાં. ૩૪
હરીએ હરીકત સાંભળીને હરી ચાપી હૃદયા સાથ;
શ્રી કૃષ્ણ સ્વરૂપમાં સમાઈ ગયાં રે મારાં, જે જે શ્રી દ્વારીકા નાથ. મીરાં. ૩૫
ચરીત્ર એ મીરાં બાધનું રે; જે કોઈ શીખે શુભે ને ગાય;
પ્રમલકિત તેને મળે, ને તુકે દયા પ્રીતમ વ્રજરાય. મીરાં. ૩૬

દયારામ.

રૂકમણી વિવાહ.

- પ્રથમ શ્રી ગુરૂ પદ પ્રણમ પ્રીતે શ્રી કૃષ્ણરૂપ હરે વરૂં રે. ૧
શ્રી ભાગવત ઇસમસ્કંધ મધ્યે, ત્રેપનમાં અધ્યાય વિષે રે;
શુકલ કહે સુભો રાય રૂકમણીયું હરણ કર્યું દ્વારીકાંધીયો રે. ૨
વૈદભ દરા વીક્ષાતરે રાજાજી કુંદનપુર ત્યાં કોઠામણુ રે;
રાજ રૂકં ભીમક રાય ભુપતજી, ભાગ્ય શું વરણવું તે તણુ રે. ૩
પુત્ર પાંચ તેમાં જેજ રૂકમૈયા પુત્રી છે એક રૂકમણીરે;
વ્રગટયાં છે શ્રી મહાલક્ષ્મીજી પોતે, શુભ શા સકુ તેના ભણીરે. ૪
કન્યાકાળ કુંવરીજીને આઁવો, માતપીતા બંધુ ધારિયુરે;
રૂપગુણે સમોવહ સહુ રીતે શ્રી કૃષ્ણવર એ વીચારાયુરે. ૫
કુંદંબ સહોદર સૌકોને ભાઁયું, એક રૂકમૈયાને ના ગમ્યુરે;
અરે જાવાળ કેમ વરે મારી ભગની, કન્યા દીધી ત્યાં ઠરું ન હુરે. ૬
ઇમઘોષનો મુત શીશુપાળ રાજા, કુળવંત છે જગ નામનારે;
તેની સાથે મારિ બેની પરણાવું, સમરથ કો સમે કામનારે. ૭
એમ કહીને તતકાળજ ઉઠ્યો વેગે કહાઁયું શીશુપાળનેરે;
લમ ઉપર જાન લઈ વહેલા આવે, લાવે સંગે બહુ ભુપાળનેરે. ૮
મુણી એમ સનમાન થઈ ઉઠ્યા ઉદમ માંડ્યો વેહેવાતણુરે;
મુણી રૂકમણીજીને તો ઝેર લાઁયું, ઉર પરિતાપ થયો ઘણુરે. ૯
જે જે દરાથી જે દીજ આવે, સહુને પુછી નીરસે કર્યુરે;
સરવે કહું નહી કો કૃષ્ણ તોલે, સાંભળીને ચીત ઠર્યુરે; ૧૦
નારદ પણુ કહું સહુ ગુણુ પુરણુ એક શ્રી કૃષ્ણ નીરસે કરીરે;
એમ મુણીને રહ આત્મા પોતાનો, મન થકી અરણ્યો શ્રી હરીરે; ૧૧
અન ના લાવે ને નીંદા ન આવે, કેવાય નહી દુખ કોષનેરે;
નાથ સંભારે ને નીરાવાસા શુકે, રાત દીવસ કાડે રોધનેરે. ૧૨
એવામાં જાન લઈ શીશુપાળ આઁવો સાથે રાજા બીજ બહુરે;
કાશીરાજ દંતલક જરાસન, શાલ્વ સહિત સેન્યા સહુરે; ૧૩
સામા જઈ ભુપે સનમાન કરીને, લાવી ઉતર્યા છે બાગમાંરે;
આઁવો છે કોડે પણુ જશે માથે બોડે, ધીકાર કંઠ એના ભાગ્યમાંરે. ૧૪
દુષ્ટ આઁવો મુણી કુંવરજીને તાલાવેલી લાગી તનમ રે
કથમ કર કોની સંગે હું કહાવું, ધાર વીજાર છે મનમાંરે. ૧૫

- એવામાં એક આશ્રીત દિજ ધરનો, આઁયો દેખી ધાર્યું ચિતમાંરે; ૧૬
 જ્ઞાન કરી તેડયો સુકુમારી, આયો ગુરુજ એકાંતમાંરે.
- તેડી એસાડી કર્યો મનસુઓ, પત્ર લખીને એક આપ્યુંરે; ૧૭
 દારામતી પતીને જઈ આપો, કહેજો દુખ જેવું આપ્યુંરે.
- ત્રણ દિવસમાં છે લગન તે કહેજો વહેલા પેપું પંથનેરે; ૧૮
 અંખીકા પુલ પાછી વળુ ત્યાંધી, મુજને હરે કહેજો કંથનેરે.
- શીખવી સંદેશોને વિપ્ર વળાંયો વારે આઁયો વેગ કરીરે; ૧૯
 વાત છે મમતી તે એકજ દિવસમાં દારિકા દેખાડી શ્રી હરિરે.
- નીરખતાં નમશાલા દિજ ચાલ્યો, જોતાં પ્રસન ઘણું થસીરે; ૨૦
 પુછતો પુછતો હરિ મહેલે આઁયો દ્વારે આવીને ઉભો રહ્યોરે.
- પ્રભુજીને કહાંયું, પ્રતીદાર સાથે, કહો કોઈ આદાણ આવીયોરે; ૨૧
 આજ્ઞા જો હોય તો મહેલમાં આવે, પત્ર કોઈકું છે લાવીયોરે.
- દ્વારપાળે સાંભળ્યું શ્રી પ્રભુજીને, પત્રની વાત ત્યાં સાંભળીરે, ૨૨
 નાથ કે લાવો તે દિજ રખે ખાજો, અંતરજામી પામ્યા રળીરે.
- સાંભળી વચનને સેવક દોડયા, ખીલ ભુવનમાં લાવીયારે; ૨૩
 દેખી પ્રભુ સિંહાસનથી ઉઠયા, દિજવર ત્યાં પધરાંચારે.
- આઘપાઘ સહિત પુજા કરી વિધિયે, વંદન કીકું વિધિભરેરે; ૨૪
 ભોજન કરાવીતે તખોળ આપ્યું, પોદાડયા ચાર રાજા પરેરે.
- ૧ મ બેઠા એક શ્રી હરી પોતે અવર નહિ દો તે સમેરે; ૨૫
 હરત શ્રી હરી એમ બોલ્યા, ધન્ય ભાગ્યે પધાર્યાં તમે રે.
- તમ સાર ૧ મુનીવર મારા દુર્લભ, સંતોષી સંત તપોનીધીરે; ૨૬
 એમ વિનય વિવેક મધુર વચનેથી, આગતા સ્વાગતા બહુ કીધીરે.
- કહો રૂપી કારણ પધાર્યાંતું હાવાં કોણ દેશ થકી આવ્યારે; ૨૭
 વૈદ્યદેશ વિષે અમો વસીએ પત્ર આપ્યો એક લાવીયારે.
- આદર સહિત લીકું પત્ર પ્રભુજીએ, પ્યારિતું છે ઉર આંખીયુરે; ૨૮
 જોતાં આંશુનાં બિંદુ માંહે દિકાં, વીરહમુદ્રા બણે છાપીયુરે.
- પ્રીત પ્રીયાની દેખી નેત્ર ભરીયાં, ગદગદ થયા કંઠ થયા ધણુરે; ૨૯
 પત્ર આપ્યું પાછું ભરજીના કંથમાં, વાંચો તમે ને અમો મુજરે.
- વાંચે છે વિપ્ર શામ ધરે શ્રવણે, પ્રથમ લખ્યું એમ પ્રેમદારે; ૩૦
 સ્વસ્તિશ્રી દ્વારીકા નગરીના નાંચક, દાજરાજેધર છે સદારે.
- ત્રીભોવનનાથ અનાથના બંધુ, સમરથ ચતુર ચીંતામણિ રે; ૩૧
 કંદનપુરથી લખીતંગ તમ પદ, પંકજ કાયર રૂકમણી રે.
- પ્રાણપતી અલીવંદન તેનાં અગણીત શેવામાં લાવજોરે; ૩૨
 જત અત્ર રાખી છે ત્યમ રહું છું, કુશળ સહિત વહેલા આવજો રે;
- અપરંચ એજ લખ્યા કારણ છે, સહુ ગણનીધીમાં સુણ્યા હરીરે; ૩૩
 તે થકી ચીત મારૂં તમમાં લોભાણું મન થકી હું તમને વરીરે.
- આપ કહેશો કુળવંત કન્યાને, ના ઘરે કહેવું સાચું કંથને કરે;

- તે પણ સત્ય લોહીકની રીતે, પણ ના હોય તેમ પંથને રે. ૩૪
 હું તો તમારી સદાય વીચારો, તે મારે તમમાં હરે રે;
 પણ કીરતિ મુખી વિધમાં વનિતા, કેણુ એવા બે તમને ના વરેરે. ૩૫
 મારે સો વાતની એકજ કહું છું આવે સમે રખે સુકતા રે:
 તણુ દિવસના લગ્ન પારવતીજી; પુણુ રખે સુકતા રે. ૩૬
 તેઓ રૂકમયાનો શિશુપાળ આવ્યો, ણીજા મહુને તમે ભાવતા રે;
 સિંહરો ભાગ શીયાળ ના પામે. જોજો આજસ ઉર ભાવતારે. ૩૭
 આજસ કરસો બે જીવન મારા તો મારા પ્રાણ વીતી જશે;
 જનમે જનમ તમને નહીં ભુલુ, જ્યારે મળશે મુખ ત્યાં થશે. ૩૮

વલણુ.

મુખ થશે પ્રીતમજી રે, જ્યારે મહેસો હાથ;
 દાસ ભણી દયા કરજો, પ્રણુ દીનાનાથ.
 તમે સમોવડ નથી રે, માહારા અંતરબામી;
 જેવી તેવી પણ શરણુ, આવી સ્વામી.

મીઠું રજી.

- વળતા શુકલ પછી એમ બોલીઆ, સાંભળ સુપતિ રે;
 એહેવું સાંભળી પ્યારાનું પત્ર, વિકળ થયા પતીરે. ૧
 પ્રણુ કે શું કહીએ રે ભુ દેવ અમારા પણ એ ગતી રે;
 એ રાજકુમારીકા મારે નિંદા નથી આવતીરે. ૨
 અમો પણ પત્ર વાર જોતા હતા, વિલંબ નથી કરી રે;
 એવું કહીને ઉઠ્યો તતખેવ ચીંતા મન વશી રે. ૩
 કહું સારથીને રથ ભાવ, મહારો શિદ્ધિ સજ કરી રે;
 કહેવામાં આવ્યો તતકાળ, આરૂઠ થયા હરી રે. ૪
 માંહ આઠાજી પણ બેસાડ્યો, ચતુર શીરામણી રે;
 એવું કહી રથ ત્યાંય, બેડાવીયો, વાયુ વેગ કરીરે. ૫
 થોડી વારમાં પહોંચ્યો ત્યાંય, જ્યાં છે કુંડનપુરીરે. ૬
 નમ દીઠું આઠાજી મોકલ્યો, જઈ કો વધામણીરે;
 આવાં ત્યાં પણ થાય શુકન મી અંગે રૂપમણિરે. ૭
 વામ ઉરને બહું ફરકી આંખડી, જોઈને વિચારતારે;
 એવો દીઠે આવતો વિપ્ર વીમાસજી ધારતાં રે. ૮
 બોલ્યો ગોરજી બાઈજી વધામણી છે પ્રણુ આવીયારે;
 એવું સાંભળી હરખ ન માય, બોલ્યાં પ્રાણુ ભાવીયારે. ૯
 મુની કહે પુર સમીપ પધાર્યા, પછી મુને મોકલ્યોરે
 કલ્યાણ હાવાં રહેજો પ્રસન્ન, દીવસ આવ્યો ભલોરે. ૧૦
 પછે બહું ધન વીપ્રને આપીયું તેપણ કહું કથીરે;
 પધરાવ્યા છે પ્રાણજીવન, તે સમ તો કશું નથીરે. ૧૧
 પછી ગ્રેમજી કીધો પ્રણામ, મી જગદંબા રૂક્મણીરે;
 દીઠું આશીષ પ્રસન્ન થઈ રૂપી માલ્ય મંદીર ભણી રે; ૧૨

- હાવાં દારિકામાં કેમ નીપળ્યું, તે પણ કહું કથીરે;
બળદવલ્લ કહે પ્રભુ ક્યાં પધાર્યા દીસતા નથીરે. ૧૩
- પછે બળદ થઈ જો પોતે તો, પધાર્યા કુંદનપુરીરે;
સુણી હજીધર થયા તૈયાર, સોન્યા સહુ સજ કરીરે. ૧૪
- જાણી બંધવ એકલો કુમકે, પુઠે પોતે ખળ્યારે;
બહુ શીઘ્રતાએ બળભદ્ર, પ્રભુને આવી મળ્યારે. ૧૫
- પછે બળદ પધાર્યાની રાય, લીમકે સાંભળીરે;
સામા આવી કર્યું સનમાન, પ્રિતેથી હળી મળીરે. ૧૬
- પછે પધાર્યા પુર માંહે, ઉતાર્યા તે સ્થળેરે;
ન્યાં ધાર્યો હતો જાની વાસો; થયું તે ઇચ્છાબળેરે. ૧૭
- કીધે પુજન બહુ વિધી કૃષ્ણનુ રામનુ પણ કર્યુંરે;
ઘણાં આખ્યાં આણુપણ વજ્ર, રાજાનુ મન ઠયું રે. ૧૮
- કીધી આગતા રાગતા બહુ વિધી, ને રાચણ વળ્યારે;
સમાચાર જાણી પુર લોક, સહુ જોવા મળ્યારે. ૧૯
- જોઈ સ્વરૂપ સુધડતા શ્રીકૃષ્ણની માહ પામ્યું સહુરે;
આતો વર છે શ્રી રૂકમણી જોડ, જોડ શોભે બહુરે. ૨૦
- અમારાં કાંઈ સુકૃત હોય, આવીને આવાં ફળોરે;
તે થકી પણ આ વર રૂકમણીને નિસ્ચે મળોરે. ૨૧
- હાવાં નગરીમાં ઘેર ઘેર તોરણ કહળી સ્તંભ છે રે;
પુર શોભા કહી નવ જય; વીવા આરંભ છે રે. ૨૨
- હાવાં કન્યાને પિઠી ચોળાય, મંગળ ગવાય છેરે;
પેલે શિશુપાળે ચોળી છે રાખ, પીઠી કહેવાય છે રે. ૨૩
- હાવાં અંબીકા પુજવા કન્યા ચાલ્યાં, ત્યાં શોભા બળી રે;
મધ્ય ચરણ ચાલે છે આપ, વીંટી વળી સ્ત્રી ધણી રે. ૨૪
- દેશ દેશના ભુપ આળ્યા તે સરવે; સાથે સજ થયારે;
ઉઘાડાં ધર્યા છે ખડગ, રાસ પાંકી રહ્યાં રે. ૨૫
- કન્યાએ પારવતીજી પુજ્યાં ગોરાણીએ પુજાવીયાં રે,
કર્યું ધ્રુપ દિપ નીવેલ, તળોલ ધરાવીયારે. ૨૬
- પુણ્ય જોળા ધરી કરી આરતી, ને પાયે લાગીયાં રે;
મુજને મળજો શ્રી કૃષ્ણ ભરથાર, એ ફળ માગીયાં રે. ૨૭
- ગુરૂ પત્નીને મુખદારે જોલીને, ઉમિયાએ એમ કહું રે;
તુને ઇચ્છાવર મળશે તે, કારણ જાણે સિધ થયુરે. ૨૮
- સુંળી વળ્યાં મુકુમ્બારે, સળી કર કર થહીરે;
તે સરે નથી શોભાનો પાર, તે કેમ કહી શકુ રે. ૨૯
- લાંળી વાસુકી સરળી છે વેણ, સચિત્ત શામાળીરે;
અર્ચવંદકારે છે કપોળ, નારા જાણે શુક વળીરે. ૩૦
- કોટી શશી ને મુરજી જાંખા પડ્યા; મુખ એવું નિરખતાંરે;
હંત પાંખા કુલ કળી પુખ્ત; વરસે છે હરખતાંરે. ૩૧

માટી અણીયાળી બંચળ આંખડી, ત્રાજવું ચાલીએ; ૩૨
 રહે કર કટી સિંહ સમાન, હરી મન લોલીએ; ૩૨
 ચાલે મંદગતી ગજ સરીખડી, મુંદર વસ છે; ૩૩
 ચોમે નખરસીસ આભણ, અન્ય દુષ્ટ ઉર સહ્ય છે. ૩૩
 પ્રાણપતી દીઠા સનમુખ નીરખવા કર્યે; ૩૪
 વામ વારતે ઊંચા કીધા કેસ તે, લગતા વાર્યે. ૩૪
 એવી શોભા ભેધને મુરછીત; થયા સહુ છુપતી; ૩૫
 પ્રભુ બેતાં સહુ મી જનની, પણ થઈ એ ગતી; ૩૫
 પછે તે સમે તારણીએ નેત્રથી, નાથને તેડીઆ; ૩૬
 પ્રભુ કહે મુખે છે રાંક, કેતાં અંધ ખેડીઆ; ૩૬
 નીજ રથદંડ મહી ઉભા રૂકમણી, રથ ત્યાં આશ્વો મહી; ૩૭
 પ્રભુએ પોતાનો રથ હાંક્યો આનંદ અતી થયો; ૩૭
 બેલે શબ્દ કરે મુરીજન, રૂકમણી કર હરી મહયો; ૩૭

વસણ.

હરિ પ્રદ્યા કરમેડીને; હરખ્યાં સરવ સજન; ૧
 પેલા રાજાઓની મુરજા વળી, થઈ મયાં સ્થાય વદન; ૧
 અરે આ શું થયું, કુખ્યે કર્યું કન્યા હરણ; ૨
 શું મહેલું કોઇને દેખાડીશું, આ મહી સાડ મરણ; ૨

મીકું ૩ જી.

વળતા શુકલ તે વાણી એમ ઉચાર્યા સાંભળ પરિક્ષિત રાય,
 હાવાં ત્યાર પછી ક્યમ નિપજ્યું, તુજને કહુ તે ક્યાય; (૨)

બેલે બોલો મી રૂકમણી નાથની,

વર કન્યા તો આગળ પધારિયાં પુઠળ સેન્યા બજરામ. (૨)
 પાછળ શતરૂતું ફળ દીકું આવતું ઉભા રહ્યા તેણે ઠામ, (૨).—બેલે ૨
 માનભંગ થયારે સરવે છુપતી, તેણે ધારી જુદ (૨);
 પાછા વળતાં તો નાકજ બચે. કન્યા દ્યો કરી જુદ (૨).—બેલે ૩
 આંખ્યા બાજુનો મેહ વરસાવતા, રીસે રાતા સહુ થાય; (૨)
 બદલ સેન્યા લાંબી લીધી સરવડે; દાંત પીસતા બચ; (૨).—બેલે ૪
 વળતા બદલ જુદને વીકર્યા, બાંધ્યાં સહુનાં સરીર; (૨)
 સેન્યા મારી મુવાડીરે સાથે, નાહા વીર મુકી ધીર. (૨).—બેલે ૫
 રૂકમણી બોલ્યો શિશુપાળશું, સાંભળો માડું પણ એક,
 બોલું રૂકમણી પાપે પાછો ફરું, પુરમાં પેસુ નહી છેક, (૨).—બેલે ૬
 બીજે મારમે કુખ્ય પુઠે પડ્યો બકતો બકતો બહુ બેર; (૨)
 ઉભોરે, ઉભોરે, ક્યાં બચ છે, મારી ભગનીના ધોર (૨).—બેલે ૭
 એવું કહી તણ બાણ ત્યાં મુકીયાં છળીલો છે તતક્ષણ, (૨)
 દખી પાંચ ફેંક્યા બીજા પાપીએ, તે પણ ભાગ્યાં ગોપાળ (૨).—બેલે ૮
 પછી મી કુખ્યે તણ સર ઠોડીયા, છેકું શારથીતું રીશ, (૨);

- રથ ભાગ્યો ધનુષ ત્રાડી નાખિયું, એવું કીધું મી ભુગદીશ. (૨) જેજે ૬
- બીજું કાઠડું પ્રભુ તે પશુ કાપિયું, લીલની પશુ એ ગત્ય, (૨)
- વળતો ખડગ ચમર લેઈ દાઝ્યો રીસે દાઝ્યો અત્યંત, (૨) જેજે ૧૦
- પ્રભુએ પશુ વિધાધર ખડગ કાઢિય, સામા ધરયા કરી કરોધ (૨);
- જેવે મસ્તક છેડે મી હરી, કીધો રૂક્ષમણીએ રોધ; (૨)—જેજે ૧૧
- એ ના ઘટે નાથ ચતુર સિરોમણી, અપજશ જગતમાં થાય, (૨);
- જેવો તેવો પશુ ભાધુએ માધરો, સાળો તમારો કહેવાય, (૨)—જેજે ૧૨
- પ્રભુએ ધાર્યું મારૂ જે રાણી રીસે નહી ધાર્યું મારું પશુ થાય, (૨)
- માર્ચા સરીખો કહેવાય રહે જીવતો, એવો કરવો ઉપાય, (૨)—જેજે ૧૩
- ઠાઠી મુઠ મુઠી પડા પાડીયાં, વસ્ત્રે કરીને મી નાથ, (૨)
- રથની સાંગી પુઠળ લટકાવીયો, વસ્ત્ર આંધ્યા બેઠે હાથ, (૨) ૧૪
- એવે બળભદ્ર પુઠળથી આવીયા, જીતીને સહુ રાય, (૨)
- લીટા રૂક્ષમયાને રથે આંધીયો, પશુ લજવાતો જાય. (૨) જેજે ૧૫
- હાંહાં આ શું કર્યું ભાઈ ના ઘરે, આ શો કીધો કરપ,
- એને મરણ થકી અધકું થયું, એ છે અહંકારી ભુપ (૨)—જેજે ૧૬
- રૂક્ષમણીજીએ રૂકું મનાવવા, કીધો વચન વીવેક, (૨);
- છાડી મુક્યો રૂક્ષમયાને હળકર, જાને બંધવ એક, (૨)—જેજે ૧૭
- પછે રૂક્ષમયો પુરમાં પેઠો નહી, વાસ્તું ભુજ કછ શહેર; (૨)—જેજે ૧૮
- પશુ લીધાનું ફળ એ પડા પડયા, જવાયું નહી ઘેર. (૨)—જેજે ૧૯
- હવે શિશુપાળની રી શોભા થઈ, થોડી સરખી હું કેહરા, (૨)
- ઠાલો ચાલ્યો તે નાક છેકાધ ગયું, અંગ પીઠી મુખ મેશ, (૨)—જેજે ૨૦
- નગારાં ને નિશાન સંતાડિયાં, મુખે પડી ગયા સોરા, (૨)
- સહુકો સમસાનીઆ સરખા દીસતા, જાણે મુખ્યો દમદોષ, (૨)—જેજે ૨૦
- જરાસંધે ત્યાં આસનાવાસના કરી, હું પશુ હાંડો સતવાર, (૨);
- તોએ મેં કાંઈ દુખને નોવું ધરયું, એવો ધારવો વિચાર, (૨)—જેજે ૨૧
- હવે દ્વારામતી પ્રભુ પહોંચ્યા, સૈન્યા સહીત બળરામ, (૨)
- સામા ઉગ્રસેન આવ્યા શોભા ભર્યા, પધરાવ્યા નિજ ધામ, (૨) ૨૨
- જેરી તેડાવ્યા મી વસુદેવજી, લગ્ન લીધુ મુલ સાર. (૨);
- લખી સ્વજન સરવેને કંકાતરી, તેડાવ્યા તેણી વાર, (૨)—જેજે ૨૩
- મોટો મંડપ રચ્યો સોહામણો, વાજાં વાજે અપાર (૨);
- મંગળ ગાન કરે સરવે માનની, થઈ રહ્યો થઈકાર, (૨)—જેજે ૨૪
- વરકન્યોને પીઠી ચોળાય છે, ગાત્રજ દોયા પુભય, (૨);
- મદ્યપ્રાદ કીધું છે વસુદેવજી, દેવકી હરખ ન માય, (૨)—જેજે ૨૫
- વર વહુને મંડપમાં પધરાવીયાં, વિપ્ર કરે વેદ ગાન, (૨);
- કોઈ એક કન્યાનાં માત પિત થયાં, તેણે દિધું કન્યાદાન (૨)—જેજે ૨૬
- હસ્ત ત્રેણાપ થયો ને મંગળ ફેરા ફર્યા, કીધાં સરવે પ્રકાર, (૨)
- લાડકા રીતલાતે મી હરી, આરોગ્યા છે કંસાર, (૨)—જેજે ૨૭
- સહુને કંસાર ભોજન કરાવીયાં, સંતોસ્યા સહુજન, (૨);

બેન ભાણેજ પુન્યને પાંખીયાં, હરખુ સહુકોલું મન. (૨)—જેજે ૨૮
 કુળની રીતે જાણ્યા પછી દારણ, આનંદ વરત્યા અપાર, (૨);
 રાણી રૂક્ષમણી પરમયાં શ્રી કૃષ્ણને થઈ રહ્યો જેજેકાર, (૨)—જેજે ૨૯
 કવી જનને કૃપા કરી શ્રી હરી, કીધાં દુષ સહુ ભંગ; (૨);
 અંગ સહીત આપી પ્રેમ દક્ષણા, ભક્તી નિત સત સંગ: (૨)—જેજે ૩૦
 ગુર્જર દેશમાં શ્રી નર્મદાજી તર, ચંદ્રપુર સાર ગ્રામ. (૨);
 ન્યાં શ્રી ચેષશાઈ પ્રભુજી વસે, ત્યાંહાં કવીનો વીશ્રામ; (૨)—જેજે ૩૧
 જ્ઞાતી વિષ્ણુ નાગર સાદોદરો, ભટ્ટ દયારામકર નામ, (૨)
 વૈષ્ણુ વલ્લભી શ્રી ગુરૂ પ્રતાપથી, આયા ધનસ્યામ, (૨)—જેજે ૩૨
 તજી મીઠે શ્રી રૂક્ષમણિ હરજી કથું, એકસો પંદર પ્રદ સાર, (૨);
 શ્રી ભાગવત અનુસારે સંક્ષેપ કથું, મહિમા જેનો અપાર. (૨)—જેજે ૩૩
 જે કો ગાય રીખેને સાંભળે, પુરે મન વાંછીત કામ, (૨);
 પ્રેમ પાઠ કરતાં મળે શ્રી હરી, એમ કહે દયારામ. (૨)—જેજે ૩૪

વલ્લભ.

દયારામકર કહે કથારે, મુંદર સાર અરિત;
 દવણથી મુખ ભેડ સહુને, પતીત થાય પવિત્ર. ૧
 કરતા હરતા શ્રી મહા પ્રભુરે, હુંતો કહેવા માત્ર;
 મુજબે ભણબે ભાવ ધરીને, થારો સહુ મુખ પાત્ર. ૨

પારણ.

માતા જસોદા હુલાવે પુત્ર પારણે;
 હુલે લાડકડા પુરુષોત્તમ આનંદ ભેર.
 હરખી નરખીને ગોપીજન જાએ વારણે;
 અતી આનંદ શ્રીનંદણને ઘેર. માતા ૧
 હરીનાં મુખમાં વાર કોટીક ચંદ્રમાં;
 પંકજ લોચન મુંદર વીરાળ કપોળ.
 દિપક જ્યોતી દિપે મુંદર નાસીકા;
 કોમળ અધર અરૂણ છે રડા રાતા ચોળ. માતા ૨
 મેઘ સ્યામ કાંતિ બકુટી છે વાંકડી;
 ખીરખીયાળા ભાર ઉપર હુલે કેસ,
 હસતાં દંતુડી દીસે બેહુ હિસ મણી;
 જોતાં વાળે કોટીક મદન મોહન વેશ. માતા ૩
 સિંહ નખ જરેહું મુવણે ચોસે સાંકળું;
 નાલુક આલણ સઘળાં કંચન ચોતીહારે,
 ચર્ધ અંશુમે ધારે હરજી બે હાથે મહી;
 કોઈ બોલાવે તો કરે કિલાકાર. માતા ૪
 લાલ લહારે કીધો કુમ કુમ કેસે ચાંદલો;
 શોભે જહીર જાણે મરહત મહીની માળ,

જનની જુગતે આજે આણીયાળી બેઉ આંખડી;
 મુંદર કાજળ કેરું કપડું કીકું ગાલ. માતા. ૫
 સરવે સોનાતું જહિત્ર મહિમય પારણું;
 ઝુલાવે રમઝમ વાળે ધુધરીનો ધમકાર,
 માતા વિધવિધ વચને હરિગુણ ગાયે હાલડાં;
 બેચે કુમતીયાળી રેશમદારી સાર. માતા. ૬
 હંસ કારંડને કોકિલ પોપટ પારણું;
 બપેયા ચકોરને કાંઈ સારસ મેના મોર,
 રમકડાં મુક્યાં રમવાને મોહનલાલને;
 ધમ ધમ ધુધરડા વળડે નંદકીશોર. માતા. ૭
 મારા કહાનાની સમાણી કન્યા લાવશું;
 મારા લાલને પરણાવીશ મોટે ઘર.
 મારો જાથો વરરાજા ધધ ઘોડે બેસશે;
 મારો કહાનો કરશે સદાય લીલા લહેર. માતા. ૮
 મારો લાડકવાથો સરખામાં રમવા જશે;
 સારી મુખડી હું આપીશ હરીને હાથ,
 જમવા વેળા રમઝમ કરતો ઘેર આવશે;
 હું તો ધાધને ભેટાડીશ રૂઢ્યા સાથ. માતા. ૯
 જેનો શેષ શંકર સરખા પાર પામે નહીં;
 નેતિ નેતી કહે છે નિગમ વારોવાર,
 તેને નંદરાણી હુલરાવી ગાયે હાલડાં;
 નથી નથી એના ભાગ્ય તથો કંઈ પાર. માતા. ૧૦
 પ્રજવાસી સહ સરવેથી મુભાગી ધણાં;
 તેથી નંદ જશોદા કેરું ભાગ્ય વિશેષ;
 તે સરવેથી ગોપી જનતું ભાગ્ય અતિ ઘણું;
 જેની કરે પરીક્ષા બ્રહ્મા શીવ ને શેષ. માતા. ૧૧
 ધન્ય ધન્ય:વૃજવાસી ગોપીજન નંદજસોમતી;
 ધન્ય ધન્ય:વ્રંદાવન જ્યાં હરિ કેરો છે વાસ;
 સદા જુગલ કીશોરે ત્યાં લીલા ધણી કરી;
 સદા બલીહારી જાથ છે દયારામ દાસ. માતા. ૧૨

૫૬

ચિત્ત તું શીઠ ચિંતા ધરે કૃષ્ણને કરવું હોય તે કરે. રેક.
 સ્થાવર જંગમ જડ ચેતનમાં, માયાતું બળ કરે,
 સમરણ કર શ્રી કૃષ્ણતું, જન્મ મરણ:જાય હરે; કૃષ્ણને. ૧
 નવમાસ પ્રાણી શ્રી કૃષ્ણતું, ધ્યાન ગર્ભમાં ધરે;
 માયાતું આવરણ કયું ત્યારે, લખ ચોરાશી કરે, કૃષ્ણને. ૨
 તું અંતર ઉદ્દેગ ધરે, તેથી કારજ શું સરે;
 ધણીનો ધાર્યો મનમુખો, હર બ્રહ્માથી નવ કરે. કૃષ્ણને. ૩

દોરી સર્વની ઝોના હાથમાં, ભરાવ્યું ડગલું ભરે;
 જવા મંત્ર વખડે જત્રી, તેવો સ્વર નીકરે. કૃષ્ણને. ૪
 થનાર વસ્તુ થયા કરે જ્યમ શ્રીફળ પાણી ભરે;
 જનાર વસ્તુ ઝીણી પેરે ભરે, જ્યમ ગજ કોડું ગણે. કૃષ્ણને. ૫
 જેતું જેટલું જે જ્યમ કાળે તે તેને કર કરે,
 એમાં ફેર પડે નહિ કોઈથી શીદ કુટાઈ મરે. કૃષ્ણને. ૬
 તારૂં પારયું થાતું હોય તો, સુખ સંચે દુઃખ હરે.
 આપણું અજ્ઞાનપણું એ, મુળ વિચારે ખરે. કૃષ્ણને. ૭
 થવાતું અશ્વચિંતવ્યું થાયે, ઉપનિષદ ઝોચરે;
 રાખ્યે ભરેસો રાધા વરનો દયા શીદને કરે. કૃષ્ણને. ૮

પદ.

જે કોઈ પ્રેમઆંશ અવતરે, પ્રેમરસ તેના ઉરમાં કરે,
 સિંહણ કેરું દુધ હોય તે, સિંહણ સુતને ઝરે;
 કનક પાત્ર પાએ સહુ ધાતુ, ફોડી બહાર નીકરે. પ્રેમરસ. ૧
 સકરખોરતું સાકર જીવન, ખરના પ્રાણજી હરે;
 ખારા સિંધુતું માછલકું જ્યમ, મીઠા જળમાં મરે. પ્રેમરસ. ૨
 સોમવલ્લિ રસપાન શુદ્ધ જે, આકાશ હોય તે કરે;
 વગળવંશીને નવ કરાવે વેડ વાણી ઉચરે. પ્રેમરસ. ૩
 હિતમ વસ્તુ અધીકાર વિના મળે તદપિ અર્થ નવ સરે;
 મઝઝ લોળી બગલો મુક્તાફળ, ફળી ચંચુ ના ભરે. પ્રેમરસ. ૪
 એમ કોટી સાધને પ્રેમ વિષ્ણુ, પુરૂષોત્તમ પુઠં ન ફરે;
 દયા પ્રીતમ શ્રી ગોવર્ધનધર પ્રેમ ભક્તીએ વરે. પ્રેમરસ. ૫

પદ.

હરિ તને પ્રસન્ન તે ક્યમ થાય, તારા મનતું કંપડ ન જાય;
 તાહારા દિલનો જળ ન જાય, પ્રભુ તને પ્રસન્ન તે કેમ થાય. રેક.
 હરિ કીરતન હરિનામ સ્મરણમાં અતીશે આળસ તારેરે;
 ડાચાકુટ લવ પરનિંદામાં આખો દિવસ હારે. હરિં ૧
 પ્રભુતું પુજન કરતી વેળા કાયા તારી કંપે,
 ગંજી સોગરા કુટતાં. આઠે પહોર ન જંપે; હરિં ૨
 પ્રભુનું ચંદન ધસતાં તારૂં અમલી શરીર બગડે;
 ફુટી કુટતે મરી મશાલે, ભાવે ભાંગળ રગડે. હરિં ૩
 એકાદકી ઓચ્છવતું અશ્વણ, અતિ અઘરું તને લાગે,
 ભાંડ ભવાયા જેવા સારૂં, અખંડ આંખે ભાગે. હરિં ૪
 જે પૈશાની ગુરૂ સેવા બતાવે ત્યાં ગણગણતું બોલે;
 ધર સ્ત્રી જે માગે ઘરેણું, તો હરખી મગન થઈ ડોલે. હરિં ૫
 ખોટાં મોતી કાચ કીડીયાં, ભગવત ભુષણ ગાલે;
 સોતું રૂપું મણિ મુક્તાવીણ, સ્ત્રી સુતને નવ ચાલે. હરિં ૬
 હરિના ભક્તને હુણુ મુકું, વેડ વળગી હોય બાલે;

સગાં સંબંધી પ્રેમી આવે તો મિષ્ટાન પિરશે પરાણે. હરિં ૭
 જગ દેખે તહાં જગને બેસે, બાકી નાચ ન ખાય;
 મળ્યાં કાપે ત્યાં થાય મળગળો, એ વૈષ્ણવના હવાલ. હરિં ૮
 આ કરવું આ ના કરવું, એમ સહુને શીક્ષા દેશે;
 તેમાંનું કાંઈ તું નથી કરતો, અનુચિત કરમ કરેછે. હરિં ૯
 અંતરનો જળ અન્ય ન લહે પણ, બાણે અંતરબામી;
 એતો સાચાનો સંગી છે, દાસ દયાનો સ્વામી. હરિં ૧૦

રાગ હાલરડાનો.

માતા જસોદા બોલાવે જમવા લાલને,
 ચાલો લાડકડા લાગુ અલબેલા પાય;
 રંગ રસીયો તે રીસાયો આવે નહી,
 પુટે દોડું ત્યારે નરવર નાશી બાય. માતા ૧

હે કાના શીદને સંતાપો મંદીર કામઠે,
 વાટ બેતી બેસી રહી વલવલતે મન;
 શીખામણુ આણું તે શે નથી લાગતી,
 શામળા શા માટે તમે ભરો નેત્રમાં નીર. માતા ૨

તહારા હંગરે કુતારા કોઈ એક બાણશે.
 તારે પરણ્યાની શી થાશે હરજી પેર;
 તને કન્યા કોણ દેશે વાંકે વાંકડે,
 દાદાપણુ મેલી રાઠ તણ ચાલો વેર. માતા ૩

હાવાં બે માટે તો મુજને સોગન છે,
 તમે છત્યા હું હારી જગદીશ;
 હવે યું કરું લાડવાયા નંદણ તાતને,
 બાકી સાંખુકું મુને બહુ ચડેછે રીસ. માતા ૪

જયમ ત્યમ સમબવી લેધ ચાહ્યા મુંદર રયામને,
 પ્રેમે આરોગાવ્યા પકવાનનો પરસાદ;
 દાસ દયાના હરિયે દયા કરી,
 માતા મુનિવર ધરે નિરંજન ધ્યાન. માતા ૫

રાધિકા પોતાની માતાને કહે છે, ધોળ.

હું તો આજ સખીયો સંગે રમતી ગોકુળ ગધરે;
 ત્યાં મે રૂડો દીડો નંદકુમાર, માતા પ્રત્યે રાધા બોલિયારે;
 માડી સ્વરૂપ તેનું હું વુજને શું કહું રે;
 પલ્લો ચતુર સ્વરૂપ શિરોમણી ભંડાર, માતા પ્રત્યે. ૧

માડી મુખક બાણે સરદનો ચંદ્રમારે;
 લાગ્યશાળી માટું દીસતું કપોળ. માતા પ્રત્યે.

માડી રતનાળી રઠિયાળી માડી આંખડી રે;
 એના અધર અડધું રંગ ચોળ. માતા પ્રત્યે. ૨

દીપક શીખા સરખી દીપે નિર્મળ નામિકારે;

- દંત પંકત બાણે દાઝમના છે બીજ.
આરૂં બિંબક ઉરસ્થળ અનુપમ અતીરે;
કુરે કટપદ જોતાં ઉપજે રીઝ.
ધનદામ કાંતિ રવી સશી કરતાં ઘણી ઘણી રે;
કોટી કંદપ લખવે નરવર વેરા;
મીઠા અમૃત કરતાં વચન સોદામણાં રે;
ધુધરવાળા મુખ ઉપર જુએ કેશ.
મન મોહન છબિલિ છબી છેલરી રે;
એના સામું જોતાં શેઠે ઉપજે વહાલ.
એવો જસોદાના આંગણીયામાં રીઝો રે;
મુજનેદેખી સંગે રમવા આવ્યો લાલ.
રમતાં રમતાં પરસ્પર પ્રેમ ઉપન્યો રે;
મુજને ઘણો વહાલો લાગ્યો એ ગોપાળ.
એની કંઠે મેં પેરાવી મુવરજી સાંકળી રે;
એણે મુજને આરોપી માતી માળ.
એવું જોતાં જસોદાએ અમને ધરમાં તેડીયાંરે;
ખતે એસાડયાં છે પોતાને ઉછંગ.
નંદણને કહું જુઓ જોડી કેવી સોભેરે;
નંદે નિરખ્યા હુમને રાખી બેઠે સંગ.
રોહીણીજી આદે આડોશી પાડોશી સહુ આવીયાં રે;
સહુ કહે એ કાહુનને કન્યા જુકતી જોડ,
ઉપનંદે કહું કહાયો પ્રપલાનને રે;
ઘટીત છે એ વાત રંખે કરતા મોડ.
નંદરાણીયે રૂઢયા શું અમને આંપિયાં રે;
એવા મીઠાઈ આપી જોયા મારા હાથ.
રોહીણીજીએ મા મુજને હેતે ચુંબન કીધું રે;
વળી હું અદિઆવી મુખીયા મારી સાથ.
એવું સાંભળીને કીર્તીયે પ્રપલાન તેડયા રે;
સાંભળો આ સહુ માંડી કીધી વાત.
વપુલાને કહું મુજને પણ એ ગમ્યુ રે;
નંદણને હું બે શરોવડ વિખ્યાત.
વર્વ બે એક રાધા છે મોટી એરહું રે;
બાકી તો છે સઘળી મળતી મળતિ રીત.
કીર્તીજી કહે તેની નહીં ચીંતા આવી મળશે રે;
પણ છે પુત્રીને દયા પ્રીતમશું પ્રીત.

રાધીકાનું સ્વપ્ન—ગીત.

માતાજી રે આજ આનંદ મારે અંગરે; શ્રી કૃષ્ણ પરજ્યા મારે સંગરે. આજ. ૮૬
માતાજી રે આજ સ્વપ્ન એવું કીધું રે અમૃતથી લાગે મુજને મીઠું રે આજ. ૧

માતાજી રે બહેનુપમાન મુજ તાત રે આકાશ મોકલ્યો પરલાતે રે. આજ. ૨
 માતાજી રે તમે બહે નંદેર વીના કીધોરે મેં બહે હરીવર, માગી લીધોરે. આ. ૩
 માતાજી રે રૂપવંતો ગુણવંતો હું નીરખું રે, હૈયમાં એને ભેડું હરખું રે. આ. ૪
 માતાજી રે તમેબહે જમાઇ તેડયો જમવારે, હું રૂખીલજવાણી ગઈ રમવારે. આ. ૫
 માતાજી રે તમે બહે લગન મારાં લીધાં રે, સગાં સંબંધી ભેગાં કીધાં રે. આ. ૬
 માતાજી રે બારણીયે તોરણ ખંવાયાં રે, માનની મંગળ ગાયરે. આજ. ૭
 માતાજી રે સગાંસંબંધી મળો આનંદ રે, લાડકા લાડ સરવે લાગ્યારે. આજ. ૮
 માતાજી રે બહે નરવર ચઢિયા વરઘોડે રે, આવીને ઉભા તોરણ તોડે રે. આજ. ૯
 માતાજી રે તમે પાંખી પંથરાન્યા પ્રીતે રે, માંડવો શોક્યો રૂઢી રીત રે. આજ. ૧૦
 માતાજી રે મનેબહે હરીસંગે પંથરાવી રે, મેં બહુ મોંચરામાં હું આરીરે. આ. ૧૧
 માતાજી રે કંઈ કંસાર જમાડ્યો રીતેરે, મેં પશુ પ્રભુજીને જમાડ્યા પ્રીતેરે આજ. ૧૨
 માતાજી રે વૃષભાનજી મુજ તાતરે, પેરામણી આલી ભલી ભાતરે. આજ. ૧૩
 માતાજી રે તમે જાતે કુળની રીતી કહાવીરે, મુજને સાસરીયે વળાવીરે. આજ. ૧૪
 માતાજી રે જસોદા સાસુને પાયે લાગી રે, એટલે હું ઝબકીને જાગીરે. આજ. ૧૫
 લાડકીરે તારૂં સ્વપન જે કોઈ ગાશે રે, ક્યાનો સ્વામી પરશન થાશેરે. આજ. ૧૬

રાધીકાનું વખાણ—ધોળ.

રાણી કીર્તીજી પુછે કુંવરી ક્યાં ગઈ રે;
 મારી લાડકી ક્યાં લાગી આવડી વાર મારી લાડસંઘેલી લાડણી રે.
 હુંતો તુજ પાખે ધર આગણહું કરતી હતીરે;
 મારી રાખ તારા લોચનનો રાણગાર. મારી લાડસંઘેલી. ૧
 તારી વેણ જોતાં વાસકી પાતાળે પેઠો રે;
 તારૂં ભાળ જોતાં ભાગે દુઃખ પરચંદ. મારી લાડસંઘેલી.
 કીર ચંચુને લગવે તારી નાસીકા રે;
 તારી ભકુટી લગવે છે કોઈંડ. મારી લાડસંઘેલી. ૨
 તારા મુખડા ઉપર વારૂં કોટિક ચંદ્રમારે;
 તારા નેત્ર ઉપર વારૂં મૃગને મીન. મારી લાડસંઘેલી.
 તારા અંધર પ્રવાળ બીંબ ફળ જેવા રે;
 તારો કંઠ સુણી કોકીલા ચર્ધ લીન. મારી લાડસંઘેલી. ૩
 તારૂં હસતું બહે વરસે નિહાં કુલડાં રે;
 દીપે કાઠમકળી સરખા તારા હંત. મારી લાડસંઘેલી.
 તારૂં ગળસ્થળ સહુ શોભાતું સદન છે રે;
 તારૂં ચીંજુકતું ટપકું થારે ચંત. મારી લાડસંઘેલી. ૪
 તારી ઝીવાયે કપોત કંજુ રેખા રાજેરે;
 તારૂં ઉદર બહે પાયણીનું પાન. મારી લાડસંઘેલી.
 હસ્ત રાતા છે ને ચંપાકળી આંગળીરે;
 તારી કટી બહે કેશરી સમાન. મારી લાડસંઘેલી. ૫
 જંઘા કદળી ચંભ સરખી બહે શોભતાં રે,
 પરમાનંદ-કંદ પાર્વન પંકજ પાંચ. મારી લાડસંઘેલી.
 તારી નખ શીખ શોભા તે શી પરખતું રે;

તારી સમાવડ કોઇયે નવ કહેવાય.

મારી લાડસવેલી. ૬

ત્રણ લોક મુદર વધુ અપર વરણે છે રે;

મારી લાડસવેલી.

કોની ઉપમા આપુ સોમાં દીસે ખોડ,

શુભ રૂપનો સમુદ્ર મારી કીકરીરે,

મારી લાડસવેલી. ૭

નથી વિષ મધ્યે વર કોઇ તારી ભેડ.

મુજને એ ચીંતા છે મોટી મારા મનમાંદિ રે;

મારી લાડસવેલી.

તારી તુલ્યનો કેળું વર તો હરખે મન.

એવું મુ જોડ્યાં દાસ દયાના શામનીરે;

મારી લાડસવેલી. ૮

હલેતાં સરખાં મધ ગળીત વચન.

કવિરામ.

પદ ૧ છું રાગ પરજ.

રાધીકાજી સ્વપ્નામાં પરજ્યાં તે વિષે.

ઉગતે વાણે રાધાની માટી બગી;

એના ચીતમાં ચઢી લાગીરે; આ શુરે કીધું;

૨૬.

કુંવરી મારે દુઃખના દરિયા આજ રેલ્યા, તે કુળના મારગ મેલ્યારે;

આ. ૧

કુંવરી તારા કીયા વેરીએ વેર સાધ્યાં, તેં મીઠજ કોનાં બાંધ્યાં રે;

આ. ૨

કુંવરી તારે કેઈ નગરીમાં દાંત વહેર્યો, તેં મુડો કોનો પહેર્યોરે;

આ. ૩

કુંવરી તેતો જીવડો લીધો મારો ઝાલી, વરમાળા કેની ધાલીરે.

આ. ૪

કુંવરી તેતો ઉપરણી કેની ઝોટી, તારે કીયા વરની ભેડીરે.

આ. ૫

કુંવરી તારો માંડવડો ક્યાં રોપ્યો, તારા વરને કોણે પાંખ્યોરે.

આ. ૬

કુંવરી ત્યાંતો કીયા શુરદેવ આવ્યા, તને કોણે વેઠ ભણાવ્યોરે.

આ. ૭

કુંવરી તમને કોણે રંગે રમાડ્યાં, તને કણસાર કોને જમાડ્યોરે;

આ. ૮

કુંવરી તેં તો કુળમાં લગાડી આગી તને મળ્યા રાગેનો સ્વામીરે.

આ. ૯

પદ ૨ જી.

એરલે ત્યાંતો જોડ્યા રાધા વાત;

તું સાંભળ મારી માતરે, મેં બહુ સાડું કીધું.

૨૬.

માતા રે મારી દુખના દરિયા નથી રેલ્યા, નથી કુળના મારગ મેલ્યા રે.

મેં. ૧

માતા મારી શીશ તમારાં નથી વેહેર્યો, પાનેતર પ્રજાનાં પેર્યા રે.

મેં. ૨

માતા રે નથી વેરીએ વેર સાંધ્યાં, મીઠજ મોહનનાં બાંધ્યોરે.

મેં. ૩

માતા મારો મધુર નગરીમાં દાંત વેહેર્યો, મેં મુડો અવીચળ પેર્યો રે.

મેં. ૪

માતા મેંતો જીવડો લીધો નથી ઝાલી, વરમાળ વીઠલની ધાલીરે.

મેં. ૫

માતા મેંતો હરખે ઉપરણી ઝોટી, મારે અખડ વરની ભેડીરે.

મેં. ૬

માતા મારો માંડવો વનમાં રોપ્યો, ઉમાયે વરને પાંખ્યોરે.

મેં. ૭

માતા ત્યાંતો તેત્રીસ કરોડ દેવ આવ્યા, બ્રહ્માએ વેઠ ભણાવ્યા રે,

મેં. ૮

માતા મારી કમ—ચરણામૃત મેં પીધાં, ત્યાં શીવે કન્યાદાન લીધાંરે.

મેં. ૯

માતા મારી બ્રહ્માએ રંગે રમાડ્યા, કંસારે ઉમામાયે જમાડ્યા રે.

મેં. ૧૦

માતા મેંતો શીવને ચડાવ્યાં કુલ ગજરાં, વાસુદેવ સરખા સસરાંરે.

મેં. ૧૧

માતા મેંતો શીવને ચડાવ્યાં કુલ ભય, દેવકીજી સરખાં સાસુ રે.

મેં. ૧૨

માતા મેંતો શીવને ચડાવી છે હજારી, સમદા સરખી નજારી રે.

મેં. ૧૩

માતા મેતો શીવને ધરાવેલ હાર અને મળ્યા કમ્પ લરથાર રે.

મં. ૧૪

માતા મારી કુળમાં લગાડી નથી ખામી, અને મળ્યા રાજેનો સ્વામી રે. મં. ૧૫

પદ ૩ છું.

ઐરલે વળતિ માતા બોલ્યાં છે વાણી;

તું સાંભળ પુત્રી સાણીરે, આ શુરે કીધું.

ટક.

કુંવરી એતો કુણું કહેવાયો કળો, તે ક્યાં શોધ્યા ગોવાળોરે.

આ. ૧

કુંવરી એતો કાનુડો કામણુગારે, એ ધીંગલમલ કુતારોરે;

આ. ૨

કુંવરી એમાં ચાંદા મુરજની સાખ્યા, એને જસોદાજીએ રાખ્યોરે;

આ. ૩

કુંવરી એતો ગાયો ચારીને પેટ લરતો, પરનારી પાછળ ફરતોરે;

આ. ૪

કુંવરી તારો તાત આ વાત જો જાણે તો, કંઈ પ્રાણજ આણેરે;

આ. ૫

કુંવરી તેં તો નવ કરવાનાં કામ કીધાં, અમને દુખડાં બહુ કીધાંરે

આ. ૬

પદ ૪ થું.

માતા મારી કમ્પને એમ નવ કહીયે;

એને ચરણ જઈને રહિયે, તું સાંભળ મારી માડી.

ટક.

માતા એતો ચઉદ જીવનનો છે વાસી, એને ચરણે કોટીક કાશીરે;

તું. ૧

માતા હવે પરજ્યાં તે શેક કેમ થાશે, જો મુરજ પશ્ચિમ જાશેરે;

તું. ૨

માતા તારે કરવું હોય તે કરજે, તારે મરવું હોય તો મરજેરે.

તું. ૩

માતા હુંતો પુરણ પદને પામી, અને મળ્યા રાજેનો સ્વામીરે;

તું. ૪

રાવો ભક્ત.

બેડો બાઈ જીવતો તારો રે; અંબે આઈ પાર ઉતારોરે.

ટક.

આ બેપે હુંતો ધણું કમાયો ભર્યો અનગળ માલ;

બેડો. ૧

મધ્ય દરિયા વચ્ચે તોફાન લાગ્યું; શારે થાશે હેવાલ.

ખલાશિયા તો ખડખડ કરે છે, મહા જીલમ મન માંય,

બેડો. ૨

માલ ધણી વીમાસી રહ્યો છે, ડાહ્યુ દરિયા માંય.

મધ્ય દરિયા વચ્ચે ડાહ્યું માતાજી, વહાણને નથી વિશ્રામ;

બેડો. ૩

એક નામનો આસરો તારો, કરો સેવકનાં કામ.

જીંચુ જોડો તો આલ માતાજી, નીચું જોડો તો નીર;

બેડો. ૪

બાળા શક્તિ મારી જીમ સાંભળજે, સાણું રાખોને શરીર.

કુવાયરાની લેહેરો લાગી ને મોજ તણી શી વાત;

બેડો. ૫

અપશુકનની આ વેળા આવી છે ધાઓ ધાઓ અંબે માત.

હાથેથી હવે નેજા છુટ્યા, શદ પણ ડંકા તોડ;

બેડો. ૬

અંત સમાની આ વેળા થઈ હવે, મોટો ભાલ છે મોડ.

ડુંગરીયે તો દવ લગાડેલો, પુણું કીધેલાં પાપ;

બેડો. ૭

એક પહોરથી સ્તુતિ કરું છું. આવોને આપો આપ.

અરિયું વહાણ મેં અર્પણ કીધું; સાક્ષી ઉંચો આલ;

બેડો. ૮

આ અંવસર આરામુરી આવો, નથી આવો મારે લાલ,

જગત જનેતા સ્તુતી સુણી થયાં વામ ઉપર અસવાર;

જોઈ ઉપર જઈ ત્રિશુળ આમરણું તારું છે જળ મોઝાર.

બેડો. ૯

વહેપારિતો અચરજ પામ્યો, આખું મનમાં વદાણ; બેડો. ૧૦
 કર જોડી રાવો ભક્ત ભણે છે. અરખી દીધો બધો માત્ર,
 કંથાનંદ.

પદ રાગ ભૈરવ પ્રભાતિ.

પ્રાત સમે સહજાનંદ હરીની, મુરતી અંતર ધારૂં; ૧
 શોડશ ચિન્હ સહિત પદ પંકજ, પ્રીત કરી સંભારૂં પ્રાત સમે ટક.
 અજબ કૃષ્ણ અંશુલી નખ મંડલ, યાજે અંતર અંધારૂં.
 ધુંટી પિટી જાતું સાથલ, કટીલંક પલ ન વીસારૂં. પ્રાત. ૨
 નાભી ઘેલ ગંભીર રૂપાલી ચિતવું સાંજ સવારૂં;
 મુંદર ત્રિવલિ શિતલ મંગલ, ઉદય મનોહર સારૂં.
 છાતી વિસાલ ઉપાતી છુજ છપી જોષ મોહું મન મારૂં.
 કંથાનંદ કે એ શોભાપર, તન મન લઈ વારૂં. પ્રાત. ૩
પ્રાત. ૪

પદ ૨ જુ.

ધર્મ કુંવર હરિ સહજાનંદની, મુરતી મંગળ કારીરે;
 સખ સરિજો કંઠ હરિનો, અધર ધિંબ અનુસારી રે. ધર્મ. ૧
 હાડમ બીજ કુંદ કલી જેવી, દંત છપી અતી સારીરે.
 હાર મધુર વચનામૃત જનનો, તાપ સમાવે ભારીરે ધર્મ. ૨
 નીરખી વદન મનોહર હરિતું, કોટી કમલ શિશ વારિરે
 નાસી દિપક કિર લજાવન, તેની તેવી અતી ન્યારિરે ધર્મ ૩
 ગઉર મનોહર જમણે ગાલે. તિલ શોભે ભવ હારીરે,
 કંથાનંદ કે મુનીજન તેને, ચિતવે સાંજ સવારીરે, ધર્મ. ૪

પદ ૩ જુ.

સ્વામી નારાયણ પુરુષોત્તમની, મુરતિ અતી રૂપાળીરે;
 એ મુરતી જે ચીતવે તેના, ભવ દુઃખ નાંખે યાળીરે; સ્વામી. ૧
 દયા સુધારસ ભીની ચંચલ, આંખડલી મરમાળીરે;
 કમલ સારી હેત ભરી માંઠ; રાતી રેખ રમાળીરે. સ્વામી. ૨
 જાણ્યે શામ કમાન અઘવી, ભકુટી મુંદર લાજેરે;
 અવજ મનોહર ઝલકે કુંડલ, તેની છપી અતી જાજેરે. સ્વામી. ૩
 મોહી રહ્યા પ્રેમીજન મનમાં, ભાલ તિલક છપી ભાળીરે;
 કંથાનંદ કે જરકશી મુંદર, મોહીડે હૃદ વાળીરે. સ્વામી. ૪

પદ ૪ જુ.

સહજાનંદ અવતારી હરીની મુરતી લાગે ખ્યારિરે,
 શોધાદિક જે પાર ન આવે, કોટી મદન મંદ હારીરે. સહજાનંદ. ૧
 અમૃત ભરી નજરે હરિને, દુઃખ નીવારે ભારીરે.
 વચન સુધારસ વરશે રતીયા, પાવન અંધન હારીરે. સહજાનંદ. ૨
 વાત અવજુમે શામ મણી સમ, બિંદુ છપી અતિ સારીરે;
 મુંદરકરનાં ભરખં જોડને, મોહી રહ્યાં નર નારીરે. સહજાનંદ. ૩

કુલ ગુણ ગજરા તોરા પગેરે ઊપર હાર હળારીરે;
કંઠાનંદ કહે ભુષણ મણી ગણ, ઝળકે જન ચિતહારીરે.

સહજનંદ. ૪

પદ ૫ મું.

ભગોરે રસીલા છેલા, સહજનંદ હરી પ્યારા રે;

પ્રાણના સ્નેહી મારા, આંખલડીના તારારે.

ભગોરે. ૨

દેવ જન તમને જોવા આવ્યા, મુર પ્રભા ત્રિપુરારી રે;

કોટમાં કુલોના હાર, ચોળાણા છે ભારીરે,

ભગોરે. ૨

આંધુ ભરાયાં નેણાં, કાજલરે અનુસારે.

કરજોડીને ઊભા, આશા દરશન કેરી ધારીરે.

ભગોરે. ૩

આલસ મરોડી ઉઠા; શામ સુખકારીરે.

કંઠાનંદ એ છળી પર, તનમન જાઉં વારીરે.

ભગોરે. ૪

પદ ૬ મું.

ચાલોરે વાલાળ ચાલ્ય; લટકતિ પ્યારીરે;

પાદુકા પેરી રૂમાલ, કરમે રૂડા ધારીરે,

ચાલોરે. ૧

રૂપાળા રંગીલા, પુષ્ટ તણજ તન રાજેરે;

નિરખી અંગની શોભા, કોટી કામ લાજેરે.

ચાલોરે. ૨

પ્યારા મુખની શોભા ઉપર, કોટી ઘંટ વારેરે;

વદન લજવી પ્રભા, પ્રીત કરી કરિ ધારેરે;

ચાલોરે. ૩

કંઠાનંદ કે નાસા પ્યારી, દિપક કર લજારિરે,

હસની યોલની સારી, રાખું અંતર ધારીરે.

ચાલોરે. ૪

પદ ૭ મું.

વાલારે વિહારી, મારે મંદીરીએ પધારોરે,

મંદીરીએ પધારો, મારો જનમ સુધારોરે.

વાલારે. ૧

દંતની શોભા કુંઠ લજરી, અધર છુટા છે ન્યારીરે,

ભુષણ સોભાવે કંઠ, છાતી પોળી પ્યારીરે,

વાલારે. ૨

સંજળ બહુ વુંદ રૂપાવિ, નાળી ત્રીવલી છાંજેરે,

કરિ સાચલ શોભે ભારી, જાડ જંધા રાજેરે.

વાલારે. ૩

પાની ધુટી રૂષો અંગુલી, નખ વિધુ કાંતી પ્યારા રે,

લીતર અંધારું હરે કંઠાનંદ ધારિરે,

વાલારે. ૪

પદ ૮ મું.

વાગ્યારે નેણાંનાં બાણ કામજુગારાં તારાં રે;

કાલજહુ મારું કોરે છે, પ્રાણ હરે મારોરે,

વાગ્યારે. ૧

લાલ તળાં પગનાં શોભે છે; ઘાડશ ચિન્હ બિરા બે રે.

ચટકતી ચાલ જેની દુખડાંને ભાજેરે,

વાગ્યારે.

ઘોડાં અંધર ધારયાં મુંદર, યાવ ધાલી છે મારી રે;

કુલનાં ભુષણ પેરયાં, અંગે, અંગ લીહારી રે,

વાગ્યારે. ૩

કંઠાનંદ છળિએ ધારી, છલા દોરી મારી રે;

રસીલ રૂપાળી પર; પ્રાણ મને ધારીરે,

વાગ્યારે. ૪

નિષ્કુળાનંદ-વૈરાગ્ય વિષે.

૫૬ ૧ છું.

- જનુની છવેરે ગોપીચંદની પુત્રને પ્રેર્યો વૈરાગ્યલ;
 ઉપદેશ આપ્યો એની પેરનો, લાગ્યો સંસારીડો આગલ. જનુની ૧
- ધન ધન રે માતા ધ્રુવતણી, કહ્યાં કંઠે વચનલ;
 રાજ સાજ સુખ પરહરી; વેગે ચાલિયા વનલ. જનુની. ૨
- ભલો રે ત્યાગી ભરથરિ તણો. તણ સોળસેં નારલ.
 મંદીર ઝરખાં મેલી કરી, આસન કીધેલ ખારલ. જનુની. ૩
- ઉઠી ન શકે રે ઉઠીયો, બહુ બોલાવ્યો બાજંદલ;
 તેને રે રખી ત્રાસ ઉપજ્યો, લિધિ ફકીરી છાડ્યો ફંદલ જનુની. ૪
- એ વૈરાગ્યવતને જાઉં વારણે. બીજા ગયારે અનેકલ,
 ભલો રે જુગ અવની ઉપરે, ગણતાં નાવે છેકલ; જનુની ૫
- કહ્યાં ગયું કુળ રાવણતણું સાગર સુત સાઠ હજારલ;
 ના રહ્યું રે નાણ રાજા નંદનું, સરવે સુપન વેવારલ; જનુની ૬
- એવા છત્રપતી આદ્યા ગયા રાજ મુકીને રાજનલ;
 રૂવ દાનવ મુની માનવી સરવે જણો મુપનલ; જનુની. ૭
- સમલ મુકો તો સાડે મણું જરૂર મુકાવશે જમલ.
 નિષ્કુળાનંદ કહે એ તહી મરે, સાચુ કહું ખાઈ સમલ, જનુની. ૮

૫૬ ૨ છું.

- જંગલ વસાવ્યું રે જોગિયે, તણ તનડાની આશલ;
 વાત ન ગમે રે આ વિધની, આઠે પહોર ઉઠાસલ. જંગલ. ૧
- સેજે પલંગમાં રે પોડતાં મંદિર ઝરખા માંયલ;
 તેણે કર્યો તણ શાથશે, બેઠા તરતર છાંયલ. જંગલ. ૨
- શાલ દુશાલા ઓડતા, ધણા જરકરી જમાલ;
 તેણે રાખી કંથા ગોદી સહે શીર ભીત ધામલ. જંગલ. ૩
- ભાવતાં ભોજન જમતા, અનેક વિધિનાં અત્રલ,
 તે માગણુ લાગા દુકા, લિક્ષા ભોવન ભોલનલ. જંગલ. ૪
- હાલ કહેતાં હજારો ઉઠતા, ચાલતાં લરકર લાવલ;
 તે નર આદ્યા એકલા પગમાં પેજારો નહી પાવેલ. જંગલ. ૫
- રહોતો રાજા રસોઈ કરું જમતા જાઓ જોગી રાજલ;
 ખીર નીપજાવું ક્ષણ એકમાં તે તો લિક્ષાને કાજલ. જંગલ. ૬
- અન્નને કારણે જે ઉભો રહે, કરી એકની આશલ;
 તેજ જોગીને ભોગી ભણવો. અંતે થારો વિનાસલ, જંગલ. ૭
- રાજ સાજ સુખ પરહરી, જે જન લેશે જોગલ;
 ધન રે દારામાં નહી ધસે રોગ સમાન ભણશે ભોગલ જંગલ. ૮
- ધન રે ત્યાગ વૈરાગ્યને, તણ જેણે સોળસેં નારલ;
 કુળ રે તણને નિષ્કુળ થયા, તેહું કુળ અવિનાશલ. જંગલ. ૯

૫૬ ૩ શ્રું.

ત્યાગી ન રહે જે વૈરાગ વિના કરિયે કોટી ઉપાયલ; ત્યાગી. ૧
 અંતર ઊંડી ધ્રુષ્ટા રહે, તે તે કલમે ન લખયલ.
 વૈરા લીધા જે વૈરાગ્યનો દશ રહી ગયો દુરલ; ત્યાગી. ૨
 ઉપર વૈરા આઠો બન્યો, માંહિ ગ્રાહ ધરપુરલ.
 કામ ક્રોધ મદ લોભતું, બધાં ભગી મુળ ન બાયલ; ત્યાગી. ૩
 સંગ પ્રસન્ને તે ઉપજે, ધંદ્ર વિષે આકારલ.
 ઉષ્ણ રતે જે અવની મધ્યે, બીજ ન દીસે બહારલ; ત્યાગી. ૪
 ધન વરસે ધન પાંગરે, ધંદ્રિ વિષે વિકારલ.
 ચમકે દેખીને લોહાં ચળે, ધંદ્રિ વિષે સંભોગલ; ત્યાગી. ૫
 અણુ ભેટ જે અભાવ છે, ભેટ ભોગવશે ભોગલ.
 ઉપર તજે ને અંતર ભજે, એમ ન સરે અરથલ; ત્યાગી. ૬
 વંડયો જે વરણાશ્રમથી; અંતે કરસે અનરથલ.
 ભ્રષ્ટ થયો તે ભોગ ભોગથી, જેમ વણસ્થુ કુધલ; ત્યાગી. ૭
 ગંધુરે ધત માંહી માંખણ થકી, આપે થયું જે અશુદ્ધલ.
 પળમે ભોગી પળમે ભોગી, પળમાં મહસ્થને ત્યાંયલ; ત્યાગી. ૮
 નિષ્કુળાનંદ એ નરનો, વણુ સમબધો એ વૈરાગલ.

૫૬ ૪ શ્રું.

હું બલિહારી એ વૈરાગ્યને ઉપન્યો જેહને અંગલ. રેક. હું બલિ. ૧
 મુખ ન ધ્રુષ્ટરે સંસારતું, સમજે મુપન સમાનલ;
 વાત ગમેરે વૈરાગ્યની, તન મુખ ત્યાગવા તાનલ. હું બલિ. ૨
 કુખી દેખી જે આ દેહને, રહે રાજ તે મનલ;
 અનરથતું જે આધાર છે, એમ જાણી ન કરે જતનલ. હું બલિ. ૩
 રાત દિવસે રૂઢિયા વિષે, વરતે એમ વિચારલ;
 આ કોણને બંધશ કયાં, કરે તેહનો નિરાધારલ. હું બલિ. ૪
 કરેરે ઉપાય હવે તેહનો, કોણી દશ વિદેશલ:
 કોઈ જે ઉગારે અને કાળથી, સોંપુ તેહને આ શીરાલ. હું બલિ. ૫
 રહે આતુરતા અંતર ધણી, દેખી રહ અનીતયલ;
 મુખ ન જાને જે સંસારતું, ન કરે કોઈશુ પ્રીતલ. હું બલિ. ૬
 એવો જે વિચાર આન્યા વિના, ન હોય તન મુખ ત્યાગલ;
 ઉપરનો લાગે લજ્જમલો. વગોણા સરખો વધરાગ્યલ. હું બલિ. ૭
 હરિ ગુરુદેવે દયા કરી; આપે એહ વિચારલ;
 નિષ્કુળાનંદ નિશંક થઈ, સેજે તરિયા સંસારલ. હું બલિ. ૮

૫૬ ૫ શ્રું.

ભોગી છવોરે એવા જાતમાં; સગા સહિના સોયલ; ભોગી. ૧
 શત્રુ સોધતાં સંસારમાં, જેને ન મળે કોયલ.
 સ્થાવર જંમમ રેખલ મુદ્ધ, ચાર વરજે જે જન;

મન કર્મ વચને આવે નહીં; દયા દીલે અનંતલ
 નિર વધરે એવાં નીરખી, દયા દુષ્ટને ન હોયલ;
 કુખતો સરવે દયા કરે જ્યારે એવાને બેયલ; ભોગી. ૨
 દેહ શીર દુખ ભોગવે, કરે મુખનો ઉપાયલ;
 આત્મદરશી આનંદમાં રહે, મુખમાં સદાયલ. ભોગી. ૩
 મુલ પોતાની ભાસે નહીં; ત્રણે કાળમાં તનલ;
 નિઃકુળાનંદ એમ સમલ, ભોગી ન કરે જતનલ. ભોગી. ૪
 દ્વારકો.

ચેતવણી—છંદ રૂચિરા.

ચેતી લે ચેત્યાનો અવસર, ફરી ફરી કયાં મળશે રે;
 ભેખન ભાતાં વાર ન લાગે, જરા આવીને ઠળશે રે;
 ઠળશે ત્યારે નહીં રહે ધારણ; થર થર કાયા કુબે રે,
 માયાની અંધારી નાંખી, તેમાં કાંઈ નવ સુભેરે, ૧
 સુખે ક્યાંથી સમજણ નાહી, કુટુંબ કળીલે તાહોરે,
 અવળે અવળે બધે બાંધ્યા, હાથે શું બાંધ્યા રે;
 કહો ભાઈઓ એને શું કરીયે, મરણ મન નવ આણેરે;
 દુર્મતી આગળ કાંઈ નવ સુખે, આપે આપ વખાણેરે. ૨

મોહે ભરીયો મત્સર ભરિયો, અજ્ઞાને અંજયો રે;
 નારી સાથે નહીં ધણે ને, ધણા ધણને ધાયો રે;
 ધાયો તેતો પુણ મળ્યું ને, ગાંઠે ન મળે કાઠી રે;
 કાલા હાથે કાલા બળું શીઠ મરોઠો ફાડી રે. ૩

સંસારી મુખ ભેવા માતર, અંતે સઘળું ખોટું રે;
 આગળ અવસર એવો આવશે, દારણ દુખ છે ખોટું રે;
 ખોટામાંથી અરૂં કરી લે; તે તું બાંધને તાણી રે;
 સાધુ જનની સેવા કરીલે, ભજને સારંગ પાણીરે. ૪

એ શીખામણ માન્યા સરખી માની લેલે કાઠરે;
 આંધ્યા છે તો લાભ કમાવા, જાશે મુઠી ખોઠરે;
 ખોઠને જાશે ખત્તા ખાશે, કેમ કહું નથી કરતારે;
 અનન માટે અથડાતા હીરે, પેટ પાપથી ભરતારે. ૫

પરનિંદા ખાડો છે પુરો, કેમ પડે છે જાણીરે;
 જાણીને તે બાંધ્યું તાણી, જુઠી વાત વખાણીરે;
 એક ઘડી એકાંતે બેશી, હરિતું નામ ન લીધરે;
 અમરિતનો રસ અળગો મુકી, હરે હળાહળ પીધરે. ૬

પીતાં પુરણ તું ન ધરાયો, ભેયું નહીં વીચારીરે;
 કહે દ્વારકો રામ ભણવો, નહીં તો જાશે હારીરે;
 સંવત અઢારસો પુરામાં, કારતક શુદ્ધ દશમી રે;
 શીખામણ શુદ્ધી હરિજન હરખે, વિષુખ જીવને વશમીરે; ૭

શીખામણુ.

ચોપાઈ ૧ છ.

- તું ક્યાં ભુલ્યો સમજી થઈ, મુદમતી મતી તારી ગઈ;
 લખ મારાશી ફેરા કર્યો, કેમ નામ હરીતું વીસર્યો. ૧
- ન્યારે હતો તું ઉદર માંહી, પરિશ્રમ તેં પામ્યાં ત્યાંહી,
 તહાં હરીતણું સમરણુ કીધ, તે સામળીયે ચિતમાં લીધ. ૨
- પુરે માશે આળ્યો બહાર, વીસરી ગયા તને મારાર;
 ઉરનાં દુઃખ અળગાં કર્યાં, પછે મુખ સંસારી ધર્યાં. ૩
- માત પિતાને વાહું આળ, રમવા જાય કરે બહુ આળ;
 વદવાડો તો લાવે ધણી, નીશાળેથી ઉતરશે ભણી. ૪
- એટલે આળ્યું વેવીશાળ, પરણ્યો વર્ષ થયાં ન્યાં બાર;
 સોળે વરશે આવી સાન, વીશે વરશે વળીયો વાન. ૫
- નારી સાથે માન્યું મન, રળવાને તું લાગ્યો ધન;
 વરણાગીમાં વાંકો ફેરે, નવા નવા બહુ પ્રાકમ કરે. ૬
- ડાહ્યાં ડહાપણુ સમજીદાર, બાંધ્યા ધરના માથે ભાર;
 વેપાર વણજ કરીઆ બહુ, લાગ્યું છે ઝોળખવા સહુ. ૭
- ત્રીસ થયાં ચાળીસની જામ, તો ભજતો નથી શ્રી રામ;
 ધંધામાં નવરો ન થયો, અવસર બધો એળે ગયો. ૮
- પચાશે તો આળ્યાં પળીયાં, મોના ડાયાં સરવે મળીયાં;
 ફુલી જેમ કરમાયે ફુલ, થયું છે તન તો તેની તુલ્ય. ૯
- સાઠે વરે નાહી સાન, કાંઈ થયા છે બહેરા કાન;
 ધરનાં લોકે સરવે કહ્યું, ડોસાતું તો ડહાપણુ ગયું. ૧૦
- સીતેર વરસ વીત્યાં સહી, ગતી બોલવાની નવ રહી;
 તોએ ઉદરમાં જોમએ અન્ન, માયામાં લલચાયું મન. ૧૧
- લેખુ લેશે રાજ ધર્મ, કહે અલ્યા શાં કીધાં કર્મ;
 મરણુ તણી માથે ખોડ, મારે પ્રીત પ્રજાથી જોડ. ૧૨
- સંભારે તે મુખમાં રહે, સાધુજન શીખામણુ કહે;
 પાણી પેલી બાંધી પાળ, દ્વારકા તું તારું સંભાળ. ૧૩

પદ ૩ રાગ ગેરાડી.

- જીવ તારી શી ગતી થાશેરે, માયામાં ગેથાં ખાશેરે;
 ચતુરાઈ ચુલે પડીરે, હરીને ભજ્યા નહી ધડીરે. ૧
- આવીને તેં શો લાલ લીધારે, ખોટનો વેપાર કીધારે;
 હરીની તો સેવા ન બળીરે, પાપની પીડી ધાણીરે. ૨
- માયામાં મુલો રળીનેરે, બેઠો કંકોડાં ઢળીનેરે;
 વિષયમાં ઘણોજ આલ્યોરે, અવળે મારગ આલ્યોરે. ૩
- પરનારી દષ્ટીને એઢોરે, તપાશી તેં ભેદ ન જોયોરે;
 ઉંચા મંદીરને મંદીરે, વેપારની ચાલે પેડીરે. ૪
- લાખે તો લેખાં કરતોરે, રૂદે રામ નામ ન ધરતોરે;

સાધુનો તેં સંગ ન કીધોરે, આબ્યાને આદર ન કીધોરે. ૫
લાંબી સોડ ધાલી પાડ્યોરે, આબ્યા એવોજ ગયો દાડ્યોરે;
દારકો કહે છે તમનેરે, છતો તમે આવતા જનમેરે. ૬

ગરબી.

આજ મારે આંગણીયે પેલો નંદનો કુંવર બેઠો ભે; ૧
હું ગઈતી જમુના જળ લરવા, છનો ધરમાં પેઠો ભે.
ધરમાં પેશી એવું કીધું, માંકડલાં બોલાવ્યાં ભે; ૨
મહી કાડી મહો આગળ મેલ્યાં, ખાવા સાડ આબ્યા ભે.
આશિંતી મહીયારી આવી, હરીની ખાંવડી ઝાલી ભે. ૩
મોઢા ઉપર ગોરસ લોચું, ઝાળાંભા લખ ચાલી ભે.
સાંમળજે તું જસોદા રાણી, તારો કુંવર લાવી ભે; ૪
ખાળક તારો બહુ મસ્તાનો, દેવ રી પાડી આવી ભે.
કહે જસોદા જુઠા બોલી, છમ કરે કાંઈ થોડી ભે; ૫
મારો કુંવર કાંઈ ન બલે, બેઠો બેઠ કરેલોડી ભે.
ખાળ જુવેતો પાતા કેરું, ભેધને લજ્જા પામી ભે; ૬
સહુ ગાપીના માન ઉતાઈાં, એવો અંતરજામી ભે.
એની અકલને કોઈ ન પોંચે, એની ગતી છે ન્યારી ભે; ૭
દારકાના સ્વામી સંગે, અખળા ગમ છે હારી ભે.

દેવાનંદ.

પદ ૧ છં.

હૃદયાના કુર્યા હરિ સંગે હેત ન કીધું;
લખ ચોરાશી કેરું લગડું, માથે માગી લીધીરે. હૃદય ૧
પેટને અથે પાપ કરતાં, પાછું ફરી નવ ભેયું;
ચાર દિવસના છવતરે સાડું, મન માયામાં માહુંરે. હૃદય ૨
જન્મ મરણ દુઃખ ગર્ભવાસનું, તે નવ શકીયો રાખીરે;
માત પિતા જીવતી સંગે, વિસારયા વનમાળીરે. હૃદય ૩
આળસ અજ્ઞાન અતીશે, કામ બગડયું તારૂરે;
દેવાનંદ કહે દેખ વિચારી, માન કહું તું મારૂરે. હૃદય ૪

પદ ૨ જી.

દુનિયામાં મહો, હાપણમાં દુઃખ પામે;
બવતારણ લગવાન વીસારી, ચડીયો ઠાલે ભામેરે. દુનિયામાં. ૧
મહુખ્ય દેહ મહુચો મોટો મોટો બાણી ખોયેરે;
ચોરે ચોરે જીહું બોલ્યો, નાહક નીર વલોચોરે. દુનિયામાં. ૨
હરિજન સંગે હેત ન કીધું, પીધું વીખતું પાણીરે;
સુખ સંસારતું પામ્યા સાડ, સુવા લગી ધર તાણીરે. દુનિયામાં. ૩
હરખ શોકની નદીયો મોટી, તેમાં ભય તજાણેરે;
દેવાનંદ હરી ભજ્યો નહી, ધણે દુખે ઘેરાણેરે. દુનિયામાં. ૪

પદ ૩ જી.

અજ્ઞાની તારા અંતરમાં હેખ વીચારી;
 અંત સમે કોઈ કામ ન આવે, સગાં કુંડળ મુત નારીરે. અજ્ઞાની. ૧
 જોખન ધનનુ જોર જણાવે, ફાટી આંખે ફરતો;
 કાળ કરાજ કંઠજ શીર વેરી, દીલમાં કથમ નથી ડરતો. અજ્ઞાની. ૨
 મંદીર માલ ખજાના મેલી, મુવા ભુપ ભરમાતા;
 સ્વાન શુકરના દેહ ધરીને, ધર ધર ગાથાં ખાતારે. અજ્ઞાની. ૩
 આજ અમુલ અવસર આગ્યો, હરિ ભજવાનું ટાણું;
 દેવાનંદ કહે દેહ મનુષ્યનો, ન મળે ખરચે નાણુંરે; અજ્ઞાની. ૪

પદ ૪ થું.

પામર તે પ્રાણી વીસારીયા વનમાળી;
 મીથ્યા મુખ માયામાં મોહ્યો, મૃગ તજ્યા જળ ભારીરે. પામર. ૧
 આઠ પહોર અંતરમાં ખળીયો, ઘણા ઘણાને ધાયો;
 રળી ખપી પદસો ભેજો કીધો, ના ખરચ્યો ના ખાયોરે. પામર. ૨
 નારી આગળ નીરલજ થઇને, ખીતો ખીતો બોલે;
 હડકલાવે હરી બોલાવે, કરી તરણાને તોલેરે. પામર. ૩
 સાસુ સસરા સગાં સંબંધી, તેની સેવા કીધી;
 દેવાનંદ કહે સાધુજનની, તેં સેવા તણ દીધીરે. પામર. ૪

પદ ૫ મું.

શંખણીયો સરવે, સતસંગ કરતાં ભજવે;
 મોઘો દેહ મનુષ્યનો પામી, એજે જન્મ ગમાવેરે. શંખણીઆ. ૧
 મોટા મુળનું નામ ઘણેરું, અહાર અતીશે ઊંગે;
 ધણી સંધે કરે ધડાકા, સરડ છોકણું મુંઘેરે. શંખણીઆ. ૨
 માથુ જોતાં જુઓ મારે, આડી અવળી ચાલે;
 રજસ્વળાનો દાપ ન બહે. મનને ગમે તેમ મહાલેરે. શંખણીઆ. ૩
 નહાવે ધોવે નીતિ પાળે, પ્રભુ ભજનમાં પ્રીતિ.
 તેની નીંચા કરવા લાગે, વાધજની ધેરે છતીરે. શંખણીઆ. ૪
 દારૂ પીવે માટી ખાવે, જીવ મરાવે જાણી;
 દેવાનંદ કહે જમના કુતો, તેને લેશે તાણીરે. શંખણીઆ. ૫

પદ ૬ કું.

આવો રૂડો અવસરરે, આળખવા એક હરી;
 મોંઘું મનુષ્ય તનરે, નાવે તારે ફરી ફરી. ટક.
 ધન જોખન તન રંગ પતંગી, વણસે વારંવાર;
 તે સાડું થું જતન કરે છે, સ્વપનું આ સંસાર;
 મેલી તેને મરવુંરે ફરવું દિલડરી. આવો રૂડો.
 વાસ કરે નિત્ય વૈષ્ણવ જનમાં, મનમાં માનો વાત;
 દાસ પણ દેવતાને દુલસ, જેથી જન્મ દુઃખ ભય;
 ભક્તિ કરે ભાવેરે, ધરમની ટક ધરી. આવો રૂડો.

શકિત્ય સ્વભાવ પરમ મુખ સંપત્તી, એ પામવાનો ઉપાય;
 પ્રગટ સ્વરૂપ ઝોળખવા પ્રભુને, દુરલભ દેહ ગવાય;
 એયું તન આનંદુરે લેલો વ્રજરાજ વરી. આવો રૂડો.
 માયાની મોહમ છે મિથ્યા, નથી ઘડીનો નિરંધાર;
 દેવાનંદ કહે ભજ દુખ ભંજન, કરજો નીધી કરતાર;
 કંઠુ વેળામાંરે, રહેશે તારાં કારજ સરી. આવો રૂડો.

ભવાન.

રાવણ મંદોદરી વિશે.

પદ ૧ છંડ.

ઓ રાજાજી, રામજી સંધાથે રાડ નવ કીજાએ;
 કહે મંદોદરી, રઘુવર કેરા ચરણ ધોઈ ધોઈ પીજાએ, ટેક.
 જેના ચરણવડે અહલ્યા તારી, તે અહલ્યા વધકુંઠ સધારી;
 એવા રામજી ઉપર જાઉં વારીરે. ઓ રાજાજી. ૧
 એ બળીયાથી બળીયા એવા, એના ચરણ ચાંપે છે તમ જેવા;
 સીતા રામજીની કીજે સેવારે. ઓ રાજાજી. ૨
 એને શિવ બ્રહ્માદીક આહ્વાય છે, એના ચરણ જોગેધર ધાય છે;
 જેથી પાપી પાવન ધાય છેરે. ઓ રાજાજી. ૩
 મને પાછલી રાતે સ્વપનું થયું, જાણે રાવણ કેરું રાજ્ય ગયું;
 લંકાનું રાજ વિલીયણને રહ્યુંરે. ઓ રાજાજી. ૪
 સ્વામી સીતા આપી લાગો પાય, તારે આપણાં કારજ સિદ્ધ થાય.
 પછી લંકાનું તો રાજ નવ જાયરે. ઓ રાજાજી. ૫
 મારું કહ્યું ન માનો તમે પાપી, સતી સીતા પાછી શે ન આપી,
 રામ દશ મસ્તક નાખશે કાપીરે. ઓ રાજાજી. ૬
 છે છેલી રીખામણ નાર તણી, કહી થોડી પણ માનજેજ ધણી;
 કહે ભવાન જગતનો રામ ધણીરે. ઓ રાજાજી. ૭

પદ ૨ છંડ.

ઓ મંદોદરી રામને નમવાનું મારે નેમ છે.
 શું શોર કરે, આધને અંતેરે મારે એમ છે. ટેક.
 હું જાઉં ત્યાં તો એ આવે, એ અનેક રૂપ ધરે જુદી ભાવે;
 એ આજ આઘ્યા છે મારે દાવેરે. ઓ મંદોદરી. ૧
 મને રૂખીને દેવતા થરથરે, મારાં શિવ બ્રહ્માદિક કામ કરે;
 મારા મસ્તક ઉપર છત્ર ધરેરે. ઓ મંદોદરી. ૨
 મારે રસોડે અગ્નિ રસોઈ કરે, મારે મેઘ આવીને જળ ભરે;
 મારે ચંદ્ર સુરજ બે મશાલ ધરેરે. ઓ મંદોદરી. ૩
 મારે કુંભકરણ જેવો ભાઈ છે, મારે બોતેર જાળ જમાઈ છે;
 મારે સમુદ્ર સરખી ખાઈ છેરે. ઓ મંદોદરી. ૪
 મારો સો દીકરાનો વિસ્તાર, એમાં ઇંદ્રજીત સઉથી સાર;
 મારા બળતણો ન લાધે પારરે. ઓ મંદોદરી. ૫

આવી ફાળ વાનરની વનચારી, હું એથી નહીં જાણી હારી;	આ મંદોદરી ૬
હું રાક્ષસ ને એ છે મોસારીરે.	
એ વાંદરનેા હું રિપુ કહાવ્યો, અને રાનકાલીકનો શ્રાપ આવ્યો;	આ મંદોદરી ૭
તે જાણી સીતાને લાવ્યોરે.	
અમો જન્મ જન્મના ચરી છેયે, સીતાને આપવા કેમ જઇયે;	આ મંદોદરી ૮
એ રઘુવરજી ચરણે કેમ રહીયેરે.	
વિધાતાની ગતિ તો મેં જાણી, તે માટે લાવ્યો રાઘવ રાણી;	આ મંદોદરી ૯
પાછી આપે થાય ફજેતીની વાણીરે.	
માટે રામ સંધાતે યુદ્ધ કરીએ, તો વધકુંઠ મધ્યે પરવરીયે;	આ મંદોદરી ૧૦
હવે દિલથકી તો કેમ ડરિયેરે,	
મારે અધરાવણુ આકાશ રહે, મારે મહીરાવણુ પાતાલ રહે;	આ મંદોદરી. ૧૧
મને તે રાક્ષસ આવી ખબર કહે રે.	
એટલે હલકારા ખબર લાવ્યા, પાત્ર ખાંધી રામ લક્ષ્મણુ આવ્યા;	આ મંદોદરી ૧૨
વાનર કને ડંકા વગડાવ્યા રે.	
એવું શુણી રાવણુ હોંકાર કરે, પચરંગી સેન્યા તૈયાર કરે;	આ મંદોદરી. ૧૩
કહે ભવાન જુદા તે વાર કરે રે.	

ભુખાણુ.

ભવિષ્ય વિષે—અષ્ટક.

૭૬ ભુજંગી અષ્ટક ૧ ભુ.

કરી વાતનો ખરખરો મન નાણો, મુખ દુખ તો દેહના ધમ જાણો;	૧
કરોને તમે કોટિ લક્ષ પ્રકાર, લખી વાત મિથ્યા ન થાયે લગાર.	
હરીશ્ચંદ્ર રાજા મહા પુન્યવાન, નહીં કોય સંસારમાં એ સમાન;	૨
તેણે નીચ ઘેર વહયો નીર ભાર, લખી વાત મિથ્યા ન થાયે લગાર.	
સતી મુખ્ય કહાવે અહલ્યાજ જેહ, જેના નામથી થાય નિખાપ દેહ;	૩
તેણે ઇંદ્ર સાથે કર્યો વ્યભિચાર, લખી વાત મિથ્યા ન થાયે લગાર.	
જીવેા જનકીજી પડ્યાં દુષ્ટ હાથ, જેનાસ્વામી છે કોટિ બ્રહ્માંડ નાથ;	૪
આપોઆપ લક્ષ્મી તણે અવતાર, લખી વાત મીથ્યા ન થાયે લગાર.	
વળી પાંડવોની કહુ એક વાત, જેના સારથી નિત્ય વધકુંઠનાથ;	૫
હાર્યા રાજરિદ્ધિ અને સર્વ ઠાઠ, ચાલી નીસર્યા નારિ લેઈ વન સાથ.	
ખર્હુ કષ્ટ વેડયુ તેણે વર્ષ બાર લખી વાત મિથ્યા ન થાયે લગાર.	૬
સા માટે તમે ભાર માથે ધરોછો, વળી હું કરું હું કરું એ કહોછો;	
કરોને તમે ચિત્ત સાથે કરાર, લખી વાત મિથ્યા ન થાયે લગાર.	૭
કરી વીનતી સર્વને કહું વાત, રચ્યા ભુખણે તે મુણે શ્લોક સાત;	
ધણુ ત્યાંભણ્યા ભોગ સાધુ વિચાર, લખી વાત મિથ્યા ન થાયે લગાર.	૮

અષ્ટક ૨ ભુ.

પિતા માત સંતાન ને મિત્રંબ્રાત, એતો સર્વ છે આજપંપાજ વાત;	
એમ! અંતકાળે નાવે કોય કામ, તે માટે ભણે સર્વથા રામ નામ.	૧

ધરીમાં ધરી જાય આયુષ્ય અદ્ય, ભમતાં ભમતાં થાય કોટિ કદ્ય; ૧
 માથે મર્ધ કેરી રહી એક ભામ, તે માટે ભજે સર્વથા રામ નામ.
 ઘણીવાર સંસાર માંહી ફર્યા છે, પશુ પક્ષિયોની વિષે અવતર્યા છે; ૨
 હવે આ સમી છે તર્યાનોજ હામ, તે માટે ભજે સર્વથા રામ નામ.
 કરોછો બિલ અદ્ય વસ્તુનું જાન; તજે છે હરી નામ જેવુંજ રતન; ૩
 નથી બેસતું મુદ્ય એકે જદામ, તે માટે ભજે સર્વથા રામ નામ.
 જરાયે ધણો દેહ તો છૂલે થાશે, શરીરે થકી સર્વ સામર્થ્ય જાશે; ૪
 થશે રોગ પીડા જશે સર્વ હામ, તે માટે ભજે સર્વથા રામ નામ.
 જેને સેવતાં કાઠી કદ્યાણુ થાય બાહુ જન્મનું પાપ તો સંધ જાય; ૫
 વળી પામીયે જે થકી સિદ્ધધામ, તે માટે ભજે સર્વથા રામ નામ.
 જવું એકલાં ત્યાં નહીં કોઇ સાહ્ય, વળી જીવને દુઃખ અત્યંત થાય; ૬
 તેણીવાર રક્ષા કરે મેઘશ્યામ, તે માટે ભજે સર્વથા રામ નામ.
 જેકો જાનકીદાસના હોય દાસ, ન પામે કદી તે ફરી મર્ણવાસ; ૭
 કરે સર્વ આ લોક તેને પ્રણામ, તે માટે ભજે સર્વથા રામ નામ.
 રમ્યા શુભણે તે યુવો રસોઠ આઠ, હેતે સાંભળે ને કરે નિત્ય પાઠ; ૮
 થશે તે થકી દુઃખ કેરો વિરામ, તે માટે ભજે સર્વથા રામ નામ. ૯

અષ્ટક ૩ શુ.

ઘણા પુન્યના ભાવથી દેહ પામ્યા, હસતાં રસતાં મુખે હીન વામ્યા; ૧
 ગયા નાથનું નામ તો સઘ મુકી, ભજે રામને કામને દુર મુકી.
 ભણ્યા શાસ્ત્ર સિદ્ધાંતની સર્વ વાત, નથી ઓળખ્યા તેં શ્રી પ્રાણનાથ; ૨
 વિવેકી થઈ કાં કરો બુદ્ધિ દુઠી, ભજે રામને કામને દુર મુકી.
 પરત્નો પર દ્રવ્યનો ત્યાગ આણી, રૂદેમાં ધરોને તમે ચક્રપાણી; ૩
 એતો દુષ્ટ માયા તણી સર્વ ભુકી, ભજે રામને કામને દુર મુકી.
 મદન દ્રષ્ટી થકી અંધ હીનું, કુસંસારનું મુખ લાગે છે મીનું; ૪
 જરા આવશે આ થશે દેહ મુકી, ભજે રામને કામને દુર મુકી.
 ઘણા જાતની દેહને મુખ કીકું, ઘણા બેઠથી સર્વનું દ્રવ્ય લીકું; ૫
 જવું એકલાં સર્વ સંપત્તી મુકી, ભજે રામને કામને દુર મુકી.
 ઘણા રમ્યા વધબોગથી દેહ પાખ્યો, કરી તીવ્ર જાત્રા યદ્યપી ન સોખ્યો; ૬
 મળી મીત્ર રોળે રશે સર્વ કુંકી, ભજે રામને કામને દુર મુકી.
 જરા આવીને જીવને મૃત્યુ ગ્રેશે, તદા સર્વ અંધી ભેઈ રહેશે; ૭
 નરક્ષા કરે વેધ કે કવાથ ભુકી, ભજે રામને કામને દુર મુકી.
 કંઈ વ્યાધીયે કંઠેના રોધ થાયે, રૂદેમાં થકી જ્ઞાન તો સર્વ જાયે; ૮
 તદા જીવ જીવ્યા થશે સંધ દુઠી, ભજે રામને કામને દુર મુકી.
 નથી જાણતા ધર્મની રીત ઠીક નથી રાખતા મર્ણુની મન ણીક; ૯
 શુભાને ભર્યા ચાલ ચાલો છે મુકી ભજે રામને કામને દુર મુકી.
 જમ કીકરો મારશે દુષ્ટ માર, તદા નાથ પાળે નહીં કોઈ વહાર.
 જીવે મૃત્યુ માથે રહે નિત્ય કુકી, ભજે રામને કામને દુર મુકી. ૧૦
 સદા રેકવ જ્ઞાતી મહા રંક કહાવે, કયા રામની તો જેને મન ભાવે;

રચી ભુખણે તે મુણે જ્ઞાન કુચી, ભજે રામને કામને દુર મુકી.

૧૧

અંશક ૪ થું.

તમે અવતર્યાં લક્ષ થોરાશિ વાર, નથી પામિયો તોય સંસાર પાર;

માટે આ સમે જાપમાળા ધરીને, ભજે ભક્તિ ભાવે સદા શ્રી હરિને.

૧

ઉદરમાં ઉંધે મરતકે જ્યાં રહ્યાતા, ઘણા વ્યાકુળા તો તમે ત્યાં થયાતા;

હવે તે સમે ક્યાં ગયો વીસરીને, ભજે ભક્તિ ભાવે સદા શ્રી હરીને.

૨

સાંચું દ્રવ્ય તો દ્રવ્યને કામ રહેશે, સગાં મિત્ર સંસારની રીત કહેશે;

જેતામાં જશે પ્રાણ તો નીસરીને, ભજે ભક્તિ ભાવે સદા શ્રી હરીને.

૩

એતો દેહ સંબંધી ભણો અનિત્ય, પ્રભુનાથનું નામ તો એક સત્ય;

નાવે જે થકીગર્ભવાસે ફરીને, ભજે ભક્તિ ભાવે સદા શ્રી હરિને.

૪

અલીમાન આડે નથી કાંઈ જોતા, કદાપી નથી કૃષ્ણનું નામ લેતા,

અરે મુઠ લોકો જવું છે મરીને, ભજે ભક્તિ ભાવે સદા શ્રી હરીને.

૫

કહું માનજે સર્વથા એક મારું, નથી કોઈ સંસાર માંહી તમારું;

માટે સંગ માયા તણો પરહરીને, ભજે ભક્તિ ભાવે સદા શ્રી હરીને.

૬

કુળી કાળમાં જન્મ મિથ્યા વગોયો, મહા રત્ન ને કાચને મુલ જોયો;

ધરો ધ્યાન ગોવિંદનું આદરીને, ભજે ભક્તિ ભાવે સદા શ્રી હરીને.

૭

જેણે ગોપીનાથનું નામ લીધું, તેણે જન્મ પામ્યા તણું સાર્યક કીધું;

ગયા તેતો સંસાર સેજ તરીને ભજે ભક્તિ ભાવે સદા શ્રી હરીને.

૮

એતો વિષ્ણુ ભક્તિ તણો પ્રબોધ, મુણીને રખે કાં ધરો મન કરોધ;

કદા ભુખણે રલોક આઠે કરીને, ભજે ભક્તિ ભાવે સદા શ્રી હરીને.

૯

અંશક ૫ મું.

રમ્યા રંગ તે ગોપિકા સંગ રાસ, ઘણે પ્રિતિભાવે કરીને વિલાસ;

કહાવે તથાપિ સદા બ્રહ્મચારી, ભજે દુઃખહારી સદા શ્રી મુરારી.

૧

આવી ગોકુળે કામ અત્યંત કીધું, પિતા માતને સુખ સંપુર્ણ દીધું;

એછે નંદનો નંદ આનંદકારી, ભજે દુઃખહારી સદા શ્રી મુરારી.

૨

ઘણા દુષ્ટ મારી હર્યા ભુમી ભાર, કૃપાયે કરી ભક્ત તાર્યા અપાર;

જેણે નંદની ધેનું નવ લક્ષ ચારી, ભજે દુઃખહારી સદા શ્રી મુરારી.

૩

મુદામા તણી સાર અત્યંત કીધી; મુકી તાંદુળમાં નવે નિષ દીધી,

કૃપાનાથ સાધુ તણા હિતકારી, ભજે દુઃખહારી સદા શ્રી મુરારી.

૪

જમ કિંકરે દુઃખ અત્યંત દીધું, ત્યારે નારાયણ પુત્રનું નામ લીધું;

એવામાં અભમેળ લીધો ઉગારી, ભજે દુઃખહારી સદા શ્રી મુરારી.

૫

સ્તુતી સાંભળી ભક્તની લીલ ભણી, આઠ્યા સઘ વધકુંઠથી ચક્રપાણી;

મુકાંચો ગજ ગ્રાહ નાંખ્યો વિદારી, ભજે દુઃખહારી સદા શ્રી મુરારી,

૬

મરે બુદ્ધિ હીણ ન જાણે હરીને, તેણે આવશે ગર્ભવાસે ફરીને;

જીવેને તમે જ્ઞાન દ્રષ્ટે વિચારી, ભજે દુઃખહારી સદા શ્રી મુરારી.

૭

હરી ભક્ત પામે વૃથા જન્મ જશે. પછી અંતકાળે ઘણાં કષ્ટ થાશે;

તે માટે તમે વાત બીજી વિચારી, ભજે દુઃખહારી સદા શ્રી મુરારી.

૮

વિષય વિષયી તેને મું વખાણો, આ સંસાર તે સ્વપ્ન તુલ્યજ ભણો;

- વિવેક કરી બોહ માયા નિવારી, ભલે દુખહારી સદા શ્રી મુરારી. ૯
- અવરજીવ શ્રીનાથ છે સત્ય વર્ણ, મહાત્મકમી સેવે જેના નીત્ય વર્ણ; ૧૦
- એતો રાખ ચક્ર ગદા પદ્મ ધારી, ભલે દુખહારી સદા શ્રી મુરારી. ૧૦
- તેણે શું થયું જે ધણું એક ઠાઠા, તેણે શું થયું દ્રવ્ય ઝાણુ કમાયા; ૧૧
- તેણે શું થયું જે રમ્યા રંગ નારી, ભલે દુખહારી સદા શ્રી મુરારી. ૧૧
- પ્રભુનાથ પોતે દિસે છે ક્યાળ, કરે નિત્ય ભક્તો તણી પ્રતિપાળ; ૧૨
- તેને જો ભલે તો ગતી થાય સારી, ભલે દુખહારી સદા શ્રી મુરારી. ૧૨
- સદા ગામ વેલાળ મધ્યે નિવાસ, પ્રભુજી તણે નીત્ય દાસનો દાસ; ૧૩
- રમી જીખણે તે શુણે મોક્ષખારી; ભલે દુખહારી સદા શ્રી મુરારી. ૧૩

બોલે ભગત.

આખખો ૧ લો.

- મુરખો રળી રળી કમાણોરે, માથે મેલશે મોરો પાણે; ૧૬૬.
- ધામ કુતીને પન ભેળું કીધું, કોટિધ્વજ કહેવાણે; ૧૬૭.
- પુન્યને નામે પા જઈ ન વાપર્યો, અધવચથી લુટાણોરે. મુરખો.
- ભાઈ કોઠાર તારા ધર્યા રહેશે, નહિ આવે સાથે એક દાણે; ૧૬૮.
- મરાણીની રાખમાં રેળાધ ગયા કંધક, કોણ રંકને કોણ રાણોરે. મુરખો. ૨
- મંદિર માળિયાં મેલી કરીને નીચે જઈ ઠેરાણે; ૧૬૯.
- બોલે ભગત કહે મુચા પુઠે છવ, ધણો ધણો પરતાણોરે. મુરખો. ૩

આખખો ૨ જો.

- મુરખો માની રહ્યો માફરે, તેમાં કાંઈ નથી તારું; ૧૭૦.
- સાત સાથર જેની ચોકી જરતા ફરતું નીર ખારું; ૧૭૧.
- ચઉંઠ ચોકડીતું રાજ્ય આણ્યું ગયું, રાવજ્ઞાદિક વાણુરે. મુરખો. ૧
- દુખને તો કોઈ દેખે નહી, ને મુખ લાગે સારું; ૧૭૨.
- દેખા વેળાની છાંયડી તારી વળિ જાયે વારું. મુરખો. ૨
- હરી ભજનમાં હેતજ રાખો સ્મરણ કરો સારું; ૧૭૩.
- બોલે ભગત કહે રાખો રૂઢમાં, પ્રભુતું ભજન પ્યારું. મુરખો. ૩

આખખો ૩ જો.

- ભક્તી રીશ તણું સાદુંરે આગળ વસમી છે વારણું; ૧૭૪.
- એક દિવસ તો આવી બની, રાજ મુરધ્વજને માથે; ૧૭૫.
- કાશીએ જઈને કરવત મુકાવ્યું, હરીજનને હાથેરે, ભક્તિ. ૧
- સત્યને કાળે વણે વેચાયાં, રોહીદાસને રાણી; ૧૭૬.
- રૂપિને વાસ્તે રાજ વેચાણે ભરવાને પાણીરે. ભક્તી. ૨
- પેશ પરાણાં પ્રેમનારે તમે, શુરવીર થઈને ચાલો; ૧૭૭.
- બોલે ભગત કહે મુર પ્રતાપે અમરાપુરમાં ખાલોરે. ભક્તી. ૩

આખખો ૪ થો.

- દુનિયાં દીવાની કહેવાશેરે, ભુઠી ભિતોમાં ભરકાશે. ૧૭૮.
- પાપ બ્યારે એતું પ્રગત થાશે ત્યારે, ભુવા જતી પર બાશે; ૧૭૯.
- કુણી કુણી એની ડાકજ દુખશે ને, લેનારો લેઈ ખાશેરે. દુનિયાં ૧

સ્વર્ગમાં નથી સુપડું ને નથી ખાંડણીયેને ધંટી;
 દુધ ચોખાના જમનારા તમે, કેમ કરી જમશે બંટીરે. દુનિયાં. ૨
 દુગ કરીને કુતવાને આવે ત્યારે, હાથ બતાવા સઉ બશે;
 ક્યારે કરમતું પાતું રે ફરશે, એને ક્યારે પુત્ર જ થાશેરે. દુનિયાં. ૩
 કીમીયાગર કોઇ આવી મળે ત્યારે, ધનને વાસ્તે ધારે;
 ભોળે ભગત કહે ભ્રમણામાં ભમતાં, ગાંઠની મુડી ગુમાશેરે દુનિયાં. ૪

ચાબખો ૫ મો.

ભેઈ દ્યો જગતના બાવારે, ધર્યો ભેખ કુતીને ખાવા;
 બ્યાં પ્રેમદા પાણી ભરે ત્યાં; બચ નીત્ય નહાવા; ૧
 લોકનાં છોકરાંને તેડી રમાડે, બાવો પરાણે પ્રીત થાવા;
 મહસ્થની સ્ત્રી રીસાય ત્યારે, બચ બાવેલ મનાવારે. ભેઈ દ્યો. ૨
 કુપ કરીને બાવો ધ્યાન ધરે, તે ભોળા લોકને ભરમાવા;
 ભોળે ભગત કહે ભાવે સેવો, એને જમપુરીમાં બવારે. ભેઈ દ્યો. ૩

ચાબખો ૬ ઠો.

ભરમાવા દુનીયાં ભોળીરે, ચાલ્યા બાવા ભ્રમુત ચોળીરે. ૨૬.
 દોરા ધાગાને વળી ચીઠી કરેને, આપે ગુણકારી ગોળી;
 છવને હજુતાં દયા ન બણે, જેના લીલ કાફર કોળીરે; ભરમાવા. ૧
 નિત્ય નિત્ય દરશને નિયમ ધરીને, આવે તરીયાની ટોળી;
 માઈ માઈ કરી બાવો માનદીયેને, હુધયે કામનાની હોળીરે. ભરમાવા. ૨
 સઘળા શિખરે ભેળા કરીને, ખાય ખીર ખાંડને પોળી;
 ભોળે ભગત કહે ભવસાગરમાં, આવે માર્યાં બોળીરે. ભરમાવા. ૩

ચાબખો ૭ મો.

ભલિત મુરવીરની સાર્યારે, લીધા પછી નહીં શેલે પાછી, ૨૬.
 મન તણે જેણે મોરચો કરીને, વઢીઆ વીંધાસી;
 કામ કોઈ મદ લોભ તણે જેણે ગળે દીધી ફાંસીરે. ભ. ૧
 શખના ગોળા બ્યારે છુટવા લાગ્યા, મામલો રહ્યો ભડ મચી;
 કાયર હતા તે કંપવા લાગ્યા એતો નીશ્ચય ગયા નાસીરે. ભ. ૨
 સાચા હતા તે સન્મુખ ચડ્યા, ને હરી સાંચે રહ્યા ભાસીરે;
 પાંચ પરીયાણથી પરા થયા એક બ્રહ્મ રહ્યા ભાસીરે, ભ. ૩
 કરમના પાસલા કાપી નાખ્યા, ભાઈ બોળખ્યા અવિનાસી;
 અષ્ટસિદ્ધને ધ્રુવે નહીં, થઈ મુકતી તેની દાસીરે. ભ. ૪
 તન મન જેણે તુચ્છ કરી બણ્યા અહોનિશ ઉઠાસી;
 ભોળે ભગત કહે ભડ થયા એતો વર્ધકુંઠના વાસીરે. ભ. ૫

ચાબખો ૮ મો.

મોણુ કોઈ મરજ્યા માણેરે, શીશ માટે સોંધા હરિ બણે. ૨૬.
 રણુ ક્ષેત્રમાં રીડયું થયું; તન વેંધું પ્રેહને બાણે;
 સત્યને મારગે ચાલીયાં તેને, વેરી વખાણેરે. મોણુ. ૧
 પોતાના દેહતું પેળું રોધું; કેની મનમાં ભય ન બાણે;

ધર્મ ધીંગાંણે ભળી ગયા, તન તુટ્યા લગી તાણેરે. મોહુ. ૨
 પ્રભુની પાસે પાખંડ નહીં ચાલે, તમે ચેતી લેજો યાણે;
 કુદીઆ હશે તેને ત્યાં યમ રાજા, ધાલશે લકષ ધાણેરે. મોહુ. ૩
 ભોળે ભગત કહે ભજન કરીને, નર નિપળ્યા નીરવાણે; મોહુ. ૪
 ચાખખો ૬ મો.

મુરખા જન્મ ગયો તારોરે, ખાંધ્યો તેં પાપ તણા ભારો. ટક.
 નામ સાંભળતાં નિદ્રા આવે, હરી રસ લાગે ખારો;
 અમૃત રસને અળગો કરીને, ક્યાં વિષના વેપારોરે, મુરખા. ૧
 મદાંધ થઈને માયા ખરચે તેમ, સ્વર્ગ કહે છે સારોરે;
 સાધુ દેખીને મોહુ સંતાડે, એતો ધ્રુવે ગારો રે, મુરખા. ૨
 હમણાં તારો હુકમ ચાલે છે, દેહ સહુને મારો;
 ધરમના દુત બચારે ધકા દેશે ત્યારે ઉગર્યાનો નથી આરોરે. મુરખા ૩.
 તલે તલનો હિસાબ લેશે, મોકમ દેશે મારો;
 ભોળે ભગત કહે હરિ ભળ્યા વિના, કોઈ નહીં રાખજુ હારોરે મુરખા. ૪
 ચાખખો. ૧૦ મો.

મનવા રહેને ભજનમાં ભળીરે, આતો વેળા બધ છે વળી. ટક.
 જોખનના દહાડા જતા રહેશે, જેમ કરમાય છે કળી;
 જરા આવે કાંઈ જોર નહીં ચાલે પછી વિખાશે પળીરે. મનવા. ૧.
 સંધરચું હશે તે સાથે નહીં આવે, સરવે ભશે સળી;
 હેતે કરીને વાવરજે હાથે; ખાકીનું ભશે બળીરે. મનવા. ૨
 માનવી ઝાડ છે મુળ વિનાનું, મુળ વિષ્ણુ જાવું દળી;
 આગળ ખાવા સારૂ અભાગીઆ; કાંક મુદી લેને મેળવીરે. મનવા. ૩
 કાળનું દળતો કારમું આવશે, દેહ નાંખવે દળી,
 ભોળે ભગત કહે ધર્મ રહેશે ધીમુ સરવે ભશે દળીરે. મનવા. ૪
 ચાખખો ૧૧ મો.

મુરખો કાલની વાવ કરેરે, માથે કાળનું ચકર ફેરે, ટક
 કહે કહેને નહીં કરવું એવું નિજ કરતો નત કરે;
 વિષય વિકારમાં ફેરે વલખતો, પારકા ધરમાં ગરેરે. મુરખો. ૧
 સ્વાસ્થમાં જીવ ચાલે ચોધારો, અસત્ય ઘણું આવરે;
 છળ છેતરી દગાખાજી કરી, પારકા ઘરમાં ધરેરે. મુરખો. ૨
 ધર્મને માર્ગે કુકડો ન આવે, પાપનાં પગલાં ભરે;
 મુમની માયા સંધરી રહેશે કાં વેળા નારીમાં વાવરેરે. મુરખો. ૩
 તેથી ચોરાશી સહી કરી જીવ અદૃષ્ટ થઈ અવતરે;
 ભોળે ભગત કહે ભજન કર્યા વિના, ભુટે હાલે મરેરે. મુરખો. ૪
 ચાખખો ૧૨ મો.

લોભ રહ્યો હૃદયમાં વશીરે મુરખને શીખામજુ તે કશી ટક.
 સંતની નીંદા સારી લાગે, જીવ તેમાં રહે છે મચી;
 પરમાર્થેથી પાછો ભાગે એતો, ત્યાંથી બચે ખરીરે. લોભ. ૧

ધર્મનું કામ કહેવા આવે, તેને સામો ઉઠે ભરી;
 રામ નામ વિના બીજુ લવે, તેની જલ કાપવી જોઈએ ઘરી. લાભ. ૨
 વખાણ પોતાનાં વહાલાં લાગે, જવ તે શું જોલે હરી;
 કોઈનું રૂકું કાને સાંભળતાં, જણે વાગી અરછીરે. લાભ. ૩
 માતથી બચવા મધ્યે ધણું, તોય કાળે લીધો ગરી;
 ભોળે ભગત કહે જીવ થઈને જવ, ભમિયો મુવા પછીરે. લાભ. ૪

ચાખખો ૧૩ મો.

જગતમાં શું રહ્યા ખાલીરે, ભરાણી પાપ તણી પાલી; રેક.
 ભામની મળી જણે ભગવાન મળ્યા, એવી અંતરમાં વાલી;
 કામની તારે કામ ન આવે, મુખ જશે ચાલીરે. જગતમાં. ૧
 અલેક ધણીની ઝોળખાણ પાડ, એ જેપ નહી જાય ખાલી;
 ભરમે થાકી જવ ગયો, એને જમડા જશે ઝાલીરે. જગતમાં. ૨
 પેટ ચોળીને શુભ ઉપજાવું ને, જીવને ઘાત તે ઘાલી;
 ભોળે ભગત કહે ભજન કર્યા વિના, ઠકારી છે ઠાલીરે. જગતમાં. ૩

ભોવન.

ગોવિંદ શુભ ગાઇ દયો મન ઘેસા, તમે થાઓને વહેલા વહેલા;
 હરિગુણ ગાઓને પ્રથમ પહેલા. ગોવિંદ શુભ. ૧
 કાયા પાણીનો પરપોટો, અંતે એ ભરંસો ખોટો;
 જુગમાં હરી જશ છે મોટોરે. ગોવિંદ શુભ. ૨
 મન તું મારું મારું કરતો, સગા સંબંધી સાથે ભડતો;
 હીડે છે રંગ રડવડતોરે. ગોવિંદ શુભ. ૩
 જવ તારી માત પિતાને આત, તારી કોઈ નહી આવે માથ;
 તારે જાવું એકલડાં વારેરે. ગોવિંદ શુભ. ૪
 જવ તારે અવર તણી છે આશ, વેશ ધણાને થોડી રાત;
 ક્ષણમાં થઈ જશે પરભાતરે. ગોવિંદ. શુભ. ૫
 એવી વૈષ્ણવ જનની રીત, કરી લે શામળીયા શું પ્રીત;
 ભક્ત ભોવન કહે હરિ ભજને, જીત જીતને જીતરે. ગોવિંદ શુભ. ૬

વહીલા ભટ.

ગરબા છંદ.

આજ મને આનંદ, વાંધો અતી ઘણો મા, ગાયા ગરબી છંદ, બહુચર માત તણો મા.
 અજાણે આજ પંપાળ, અપેક્ષા આણી મા, છે ઇછા પ્રતીપાળ, દો અમૃત વાણી મા.
 રંગ મૃત્યુ પાતાળ, વાસ સકળ તારો મા, બાળ કરી સંભાળ, કરં ઝાલો મારો મા.
 તાનણા મુખ તન, તોતોતો કહે મા, અરભક માગે અન્ન, નિજ માતા મન લે મા.
 નતી સવ્ય અપસવ્ય નહી કાંઈ જાણુ મા, કાળી કાવ્યા કવ્ય, મન મિથ્યા આણુ મા.
 કુંજ કુપાત કુશીલકર્મ અકર્મ ભર્યો મા, મુખમાં અણુ મીલ, રસ રટવા વિચાર્યો મા.
 મુદ પ્રમાણે મત્ય મન મિથ્યા માપી મા; કોણ લહે ઉત્પત્ય, વિચર રહ્યા વ્યાપી મા.
 પ્રાકર્મ પરમ પ્રચંડ, પ્રજાળ ન પ્રીતુ પળ મા; પુરણ પ્રગટ અખંડ, અજ્ઞ થકો ઈશુ મા.

અર્થેવ ઓછે પાત્ર, અકલે કરી આજુ મા, પામુ નહિ પશુ માત્ર, મન જાણુ નાહું મા.
 રસના જુગ્મ હાનર, તે રહેતે હાર્યો મા; ઇચ્છે આંશ લગાર, લઈ મનમથ માર્યો મા.
 મારકંડ મુનિરાય, મુખ મહાતમ ભાખ્યુ મા; કેમુનિરૂપિ જેવાય ઉત્તમંતરખ્ય મા.
 અજગજ ગુણ ગતિ ગોત, ખેલ ખરો ન્યારો મા; માત ભગતી જોત, જળહળતો પારો મા.
 જશ તુલ્યત ગુણનાથ, કહુ ઊંડળ ગુંડળ મા, ભરવા બુદ્ધિ બે હાથ, આધામાં ઉડળ મા.
 પાગ નમાવી શીશ, કહુ થેકુ ગાંડ મા; માત ન કરશો શીશ, છે ખોલુ ખાંડ મા.
 આદિ નિરંજન એક, ખલજે અકળ રાણી મા, તુજથી અવર અરેક, વિસ્તારમાં જાણી મા.
 શકતી સરજ સૂર, સહેજ સ્વભાવ અક્ષપમા, કવચિત કશ્ચાદ્ય, કૃતકોટીકલપ મા.
 માતંગી મન મુક્ત, રમવા કીધુ મન મા; જોવા જુકતી અજુકતી, રચિયાં ચાહ જુવન મા.
 નીર ગગન જુતેજ, સહેજ કરી નિરમ્યાં મા; માફત વશજે જેહ, ભાંડ કર ભરમ્યાં
 તતક્ષણ તનથી દેહ, તણુ કરી પેદા મા; ભવકૃત કરતાં જેહ, સરજે પાળે સદા મા.
 પ્રથમ કર્યા ઉચ્ચાર, વેદ ચાર વાયક મા. ધર્મ સમસ્ત પ્રકાર જુ ભજુવા લાયક મા.
 પ્રગટી પંચ મહા જુત, અવર સર્વજેકો મા; શક્તિ સર્વસ જુક્ત, શક્તિવિના નહિ મા.
 મુજ મહી મંડાણ, મહા માહેધરી મા; જગ સચરાચર જાણુ, જય વિધેધરી મા.
 જળ મધ્યે જળ સાધ, પાઠ્યા જગજીવન મા; ખેડાં અંતરીમા આધ મા, જોજેરાખીનાં.
 વ્યામ વિમાનની વાર, ઠાઠ સાચો આજો મા, ઘટ ઘટ સરખોવાટ, કામખ-ચોકાચો મા.
 અજરજ ગુણ અવતાર, આકારે જાણી મા; નીમીતહીતનરનારનખરીખનારાયણી મા.
 પિનંગને પશુ પંખી, પૃથક પૃથક પ્રાણી મા; જુગજુગ માંહે ઝંખી, રૂપેરૂપાણીમા.
 અખ અંચળ ચોનન, ચય ચાહન ટીકી મા; જણાવવા જન મન, મધ્ય માતા કીકીમા.
 અન્યથર તણુચર વાયુચર વારી ચારતા મા; ઉઠર ઉઠર ભરીઆયુ તુ ભવનીભરતા મા.
 જ્યાં જમ ત્યાં તમ રૂપ તેજ ધર્યા સધજે મા; કોટી કરી ધ્યા પુપ, કોઈતુજનેનકળે મા.
 મેરૂ શિખરે મહિમાય, ધોળા ઘટ પારો મા બાળી બહુચર આધ આધ વસેવાશે મા.
 ન લહે જાહા ભેદ, ગુણ ગાતાં તાહારા મા; વાણી વખાણે વેદ, શી મતી માહરી મા.
 વિષ્ણુ વિમાસા મન, ધન્ય એમ ઉચરીઆ મા, બવચરતુથી અન્ય, બાળી બહુરીયા મા.
 માને મન માહેરા, માત મયા કીધે મા; જાણે સુરતપી શેશ સહ તારે લીધે મા.
 સહજે કૃષ્ણાધર શેષ, શકતી સખળ સાધી મા; નામ ધર્યું નામેશ કીરતી તોતોવાધી મા.
 મજ કહ વારાહ, વૃસિહ વામન. ધર્મ મા; અવતારો તારા તે તુજ મહાતમ હૃદ મા.
 પરશુરામ શ્રી રામ, રામ બળીબળ જે મા સેદ કલાંકી નામ, દશવીધ ઘરી દેહેમા.
 મધ્ય મથુરાશી બાળ ગોકુળ તો પોતુ મા; તે નાંખી મોહજર, બીજુ કોઈ નોતુ મા.
 કૃષ્ણ કૃષ્ણ અવતાર કળી કારણ કીધુ મા; ભગત મુક્ત દાતાર ધર્મ દરશન દીધુ મા.
 વ્યંડળને વળી નાર, પુરૂષપણે રાખ્યાં મા; એ અરજસંસાર, સુતીસમૃતીયે રાખ્યાં મા.
 જાણી વ્યંડળ કાય, જગમાં અખ જુકતી મા, મા મોટે મહીમાય, ઇંદ્ર તણી મુક્તી મા.
 મેહેરાવજુ નથી મેર, કીધો રવઈયો યથીર મા, કાઠ્યા રત્ન એક તેર, વામુકીનાં નેતર મા.
 મુરસંકટ હરનાર સેવકને સન્તુખમા, અવીગતી અગમ અપાર, આનંદી નીધીમુખ મા.
 મનકાદીક મુની સાથ, સેવે વિવિધ વિધે મા; આરાધી નવ નાથ, ચોરાસી સીધે મા.
 આવી અયોધ્યા ઇશ, નામી શીશ વાળ્યા મા, દશ મુસ્તક જુજ વીશ છે, દીપોત મળ્યા મા.
 નૃપ લીમકની કુચાર, તમ પુજ્યે પામી મા; રૂકમણી રમજુ મોરાર, મનમતોસ્વામીમા.

રાખ્ય પાંડ કુમાર, છાનાં સૌ સંગમાં, સંવત્સર એક ખાર; વામ્યા તમ અંગે. મા.
 બાંધ્યા તને પ્રધુમન, છેટે નહિ કોથીમા; સમરી પુરીસનખાન, ગયો કારણહૃદી મા.
 વેદ પુરાણ પ્રમાણ, શાસ્ત્ર સકળ સાખી મા; શક્તિ સૃષ્ટિમંડાણ સર્વ રહ્યાં રાખી. મા.
 બ્યાં બ્યાં જુગતી બેઈ; ત્યાં ત્યાં તું તેવી મા; સમવિત ભમવિત બોઈ, કહી ન શકું કેવી. મા.
 છુત ભવિષ્ય વર્તમાન, ભગવતી તું ભવનીમા; અધમધ્ય અવસાન, આકાશે અવની મા.
 તિમિરહરણ શરિ શુર, તેતારે ધોકોમા; અભિઅગ્ની ભરપુર; થઇ પોખોશોખો. મા.
 ખરિત રસખટમાન, દ્વાદશ પ્રતિબંધે મા; અંધકાર ઉઝાર, અનુકંમ અનુસંધે. મા.
 ધરતિ તું ધન્ય, ધન્ય ધ્યાન ધરેનાવોમા; પાલણુ પ્રજા પરજન્ય, અણુચીતવ્યાં આવો મા.
 સકળ સ્મૃદ્ધિ સુખદાઇ, પયદ્વિધરત આંહીમા; સરવે રસસરસાધિતું, વિણનહિ કાંઈ. મા.
 સુખ દુઃખ બેસંસાર, તારાનીપાયાં મા; બુદ્ધિબળનેબળ અહાર' ઘણાં ઠાઠાં વાઠાં. મા.
 ક્રુધા તથા નિદ્રાય, લકું બેબન વૃદ્ધા મા; શાંતિ શુર સિમાય; તું સધળે સિદ્ધા. મા.
 કામદોષ મોહ લોભ; મદમત્સરસમત્તામા; વૃણાથી સ્થીરલોભ, સરમધરે રામતા. મા.
 અર્થ ધર્મને કામ, મોક્ષ તું મોહમાયા મા; તન તન વિમામ, ઉર અંતર છાયા. મા.
 ઉઠે ઉદારણુ અસ્ત, આવ અનાદેની મા, ભાષા જુર સમસ્ત, વાક વીવાદેની. પા.
 હરખહાર્ય ઉપહાસ, કાવ્યકવિ વિત્તતુમા, ભાવભેદ નિજ ભાષ્ય, ભક્તિભુ ચીત્તતું મા.
 ચીત નરત વાજીંત્ર, તાળ તાન માનેમા; વાણે વિવિધ વિચીત્ર, ગુણઅગણિત ગાને મા.
 રતિરસ વિલાસવિલાસ, આરાસકળ જગતીમા, તન મન મધ્યવાસ, મોહ માયામગની મા.
 બાણે અબાણે જગત, બે બાંધા બાણે મા, જીવ શકળઆ સૃષ્ટ, સૌસાર વખાણે મા.
 વિવિધ ભોગ મરજદ, જગદાન્યું આખ્યું મા, ગરથ સુરતનીયાદ, પાદપાતે નાખ્યું મા.
 જળ થળ શાખાપત્ર, પુષ્પફળે ધળતીમા, વરણુ માત્રા એક અંત્ર, રસખસ વિચરતી મા.
 નિપટ અટપટી વાત, નામ કહું કોતુમા, સરજી સાતે ધાત મત્તાઅધિક સોત. મા.
 રત્ન મણિક મણિક, નંગ મઘ્યાં મુક્તામા, આભાઅટળઅધીક, અનન્ય સંજુક. મા.
 નીલ પીતઆરકત, સ્થામસ્તેતસરખીમા, ઉભયવ્યાપતઅવ્યકત, જગજેવી નીરખી મા.
 નગ છે અષ્ટકુળ આઠ, હીમાચળ આદેમા, પવનગવન અતિ ઠાઠ તુજ રચિતા બાંધે મા.
 વાપી કુપ તળાવ, તું સરિતા સિંધુમા, જળ તારણું જે નાથ, તું તારણુબંધુ. મા.
 વૃક્ષ વનભાર અહાર, ભુ ઉપર ઉભા માં; કૃત્ય કર્મ કરતાર, કોશવિધી કુલાં મા.
 જડ ચૈતન, એલિધાન અંશ અંશ ધારીમા, માનવી આટે માન, એ કરણી તારી મા.
 વરણુ ચાર વિધી કર્મ, ધર્મ સહિત થાપી મા, બેહુનેબાર અપર્મ, અનુચરવર આપી મા.
 વાડવ વન્દિ નિવાસ, સુખ માતા પોતે મા, તપ્તી તપ્તે આરા, માત જગત જોતે મા.
 લખ ચોરાસી જંત, સા તારા કીધા મા, આણ્યો અમુરનો અંત દંડ ભાલા દીધા મા.
 દુષ્ટ દમ્યા કર્કશાર, દારણુ દુખ દેતા મા, દૈત્ય કર્યા સંહાર, ભાગજગન જોતાં મા.
 શુદ્ધરણ સંસાર, કર જરણુ લીધું મા; ભુમિ તણે શિરભાર, હરવા મન કીધું. મા.
 બહુચર બુદ્ધિ ઉદાર, ખળખોળી ખાવામા, સંતકુરણુભવ પાર સાદ કરે સાહવા. મા.
 અધમ ઉદારણુહાર, આરાન ઉઠી મા, રાખણુ જગ વ્યવહાર, બુદ્ધિ બાંધી મુઠી મા.
 અણી મન આનંદ મા સાડયાં; પગલાં મા; તેજ કીરણુવીચંદ, દો નાનાં ડગલાં મા.
 ભર્યા કદમ બે ચાર, મરમાતી મરઝરમા, મનમાં કરી વિચાર, તેડાવ્યો અનુચર. મા.
 કુર્કટ કરીયા રોવ, કર્ણાકર' ચાલી મા, નખ પંખી મોહલ્યોહ, પગપૃથ્વી હાલી. મા.
 ઉઠીએ આકાશ, થઈ અહુત આવ્યો મા; અધક્ષણમાં એક દ્યાય, અવનીતળ લાવ્યો મા.

પાપી મરજી નીપાત, પૃથ્વી પદ માંહી મા, ગોઠ્યું મન શુભરાત, લીલાંભડમાંહી મા.
 બોળી ભવાની માય. ભાવભલેભાળે મા, કીધી મણી કપાય ચુંવાળે આળે. મા.
 નવખંડ ન્યાળી નેર, નજર વજર પેડીમાં; ત્રણ ગામ તમભેર, ઠેઠ કરી બેડી. મા.
 સેવક શરણાં કાજ, સનખલપુર ચોટે મા, ઉઠ્યો એડ અવાજ રડાણુ નેરે મા.
 આવ્યાં અશરણુ શણુ, અતિઆનંદ ભરીમા, ઉઠિત મુદિત વીરિય, દશદિશજસ પ્રસર્યો મા.
 સકળ સમય જગમાતા, બેઠાં ચિત્તરિધર થઈમા, વસુધામાં વિખ્યાત, વાતવાયુચતગથ મા.
 બળે જગ બધ જોર જગ જનની જોખે મા, અધિક ઉઠાડ્યો સોર, વાસ કરી ગોખે મા.
 ચાર પુર ચોખાણુ ચરચમે ચાલીમા, જનજન પ્રતિ મુખવાણુ, બહુચર બિરહારી મા.
 ઉઠા ઉઠા જયકાર કીધો નવખંડે મા, મંગળ વસ્ત્રમાં ચાર, ચોટે બ્રહ્માડે મા.
 ગાજયા સાગર સાત દુધે મેહ વુઠયા મા, અધમ ધરઉપાત, સો કીધા જુઠા મા.
 હરખ્યા મુરનર નાગ, મુખ જોઈ માતાનુ મા, અવિષોષી અનુરાગ, મનમુની સરંખાતું મા.
 નવમહ નમવાકાજ પાગપળી આવ્યાંમા, ઉપરઉતરણુ કાજ, મણી મુકતા લાવ્યાં મા.
 દશદીશના હીગપાળ દેખી દુખ વાગ્યામા, જન્મમરણુજંજળ, ખટતાં મુખ પાખ્યાં મા.
 ગુણ ગાંધર્વ જનગાન, નરતકરે ભામા મા, મુરત્ય શુભતાં તાન, ગતિ થઈ ગઈ રમંલીમા.
 ગુણનિધી ગરબો જોહ, બહુચર મા ફેરે મા, ધારે ધારી દેહ સમૂળ ફેરે ફેરે મા.
 પામે પહારથ પાંચ, અવળે સાંભળતાં મા, નાવે ઉની આંચ, દાવાનળ ભરતાં મા.
 સમ્રા ન અદોઝઅંગ, આથ શકિત રાખે મા, નિત્યનિત્ય નવલે રંગ ધર્મ કર્મ પાખે મા.
 જળ જે અઠળ અધાત, ઉતારે બેડે મા, કાણુકાણુ નિશાદીન પ્રાત ભવસંકટદેડે મા.
 ભુત પ્રેત જાણુક વ્યંતર ડાકીણી મા, નાવે આડી અચુક સપરે સાકીણી મા.
 ચરણ ભરણ ગતીભંગ પંગવાળેમા, શુભ સુંગમુખ અંગ, વ્યાદિ બધી રળે મા.
 શેણુ વિદિણી નેણુ, નેહ નેણાં આપે મા, પુત્ર વીહીણાં કેણુ કઈ મેણાં કાપે. મા.
 કુળી કલ્પતરૂ જાડ, જે જણે તેને મા, ભક્ત ભડાવે ભાડ, પાડ વિના કેને. મા.
 પ્રગટ પુરપ પુરપાર્થ, તું આપે પળમાં મા, ઘેર કરે ઠકરાજ, દોહજ હુળભળમાં. મા.
 નિર્ધનને ધન પાત, તું કરતાં શું છે મા; રોગ રોષબહુ માત, તું હરતાં શું છે મા.
 હુયગજરથ મુખપાલ, આળ વિના અજરેમા, બિરહે બહુચરખાળ ન્યાહ કરે નજરે મા.
 ધર્મધજા ધનધાન, નરળે ધામ થકી મા, મહિપતિ દે મુખ માન માના નામ થકી મા.
 નરનારી ધરી દેહ, જે હેતે ગારી મા, કૃતિ કર્મકૃત ખેદ, થઈ ઉડી જશે. મા.
 ભગવતી ગીત ચતોત્ર, નિત્ય શુભશે કાનેમા, થઈ કુળ સહિત પવિત્ર, ચાશે વધવાને મા.
 તુંથી નીપજે વસ્ત, તેથી તને તરપુ મા, પુરણ પ્રગટ પ્રસંગત, રીડિપમા અરપુ મા.
 નમોનમો જગમાતા નામ સહજે તારેમા, માત તાતને ભાત, તું સરવે મારે. મા.
 સંવત શતદશસાત, નેણુ કાલગુણ મુધેમા; તિથી તૃતીયા વિખ્યાત શુભરાસરખુદે મા.
 રાજનગર નિજધામ, પુર તવીન મધિમા, આઠ આથ વિશ્રામ જાણુજગતખાધે મા.
 કરી દુરલભ મુસલ રહુ જુ છેવાડે મા, કરજોડી વણ્ણ, કહે ભટ મેવાડે મા.

પદ ૧ છું. ખ્યાલ

સમર સદા ભરપુર, મુખની આપો ધરીરે મા;

ટક.

આરામુર દેવી અંબીકા બીરાજે, મહાપતિ આવે મારી માત—

વહાન વાધે મહીરે મા.

સમર સદા ૧

જગમગ જોત દિરામણી ઝળકે, કોટી સુરજ માતુ તેજ—

આંગિયે જડવ જડીરે મા.

સમર સદા. ૨

તારું મુખ જોવા મયાં મારું મન હરખે, કેસો ચંદ ચક્ર—

જોવાની મુને ટેવ પડીરે મા.

સમર સદા ૩

કહે દાસ વહિસ ભટ કું મેવાડે, બાધ છો હાલ હલુર—

માજે છો અંબા ગોખ ચડીરે મા.

સમર સદા ૪

પદ ૨ રાગ પ્રભાતી.

હું તો નીચા નમી નમસ્કાર, કરું મારી માણ વિના કોને;

માણ વિના કોને, બહુચરા બાધ વિના કોને;

૨૬.

બહુચરાબાધ વિના કોનેરે, અંબે બાધ વિના કોને;

ધંધર વિષ્ણુ વિરંચી, નિરંતર આરાધે જેને.

હું તો નીચો. ૧

જળ થળ જંત્ર ત્રિલોકતું, દર્શવત જે જશ છે જેને;

વેદ પુરાણ સામ સાખ દે, તોભજવું તેને.

હું તો નીચો ૨

શિવ વિષ્ણુ સેવા કરે, નિશ્ચિન નારદને ગાને;

બ્રહ્મા આવી પાઠ કરે, નિત્ય વાંચીને પાને.

હું તો નીચો ૩

દેવી જગત જનેતાને, ભક્ત વિના ન ઝળાએ ગતિ કોને;

ભટ વહિસ ચિત ચળુ, નીરખી ગોખ ચાચરને થેને. હું તો નીચો ૪

પદ ૩ જુ.

જેમ તું રાખેરે આરાધુરી, તારે ભાવે રહીયે;

મનની પ્રથા બહો માતાણ, મુખથી મું રહીયે.

જેમ ૧

હિતર દશ આરાધુરી, પુરવ મહાકાળી;

દક્ષણ અષ્ટાદશ ભુજ, ચુંવાળ બહુચર બાળી.

જેમ ૨

ચોદીશા બ્યાપી રહી, બ્રહ્માંડે બાળી;

શી શાસ્ત્ર કહું માતાની, શિવની પરરાણી.

જેમ ૩

માત તાત છો માહારે, મારે આશરે તારે;

પુજ વિના કોય દેખુ નહિ, જળહળતો પારે.

જેમ ૪

રાહસ્ય કળશ તારા નામનો, વહિસ શીર જાજે;

જગ રૂઠો કથમ છતરે, માથે અંબા બીરાજે.

જેમ ૫

પદ ૪ રાગ દેવગીરી.

સહિયરેરે બહુચર માને જોઈયે, એની છબીલી છબી સમાન ન કોઈયેરે સ. ૧

આંખ આણીયાળી સ્વરૂપ રસાળી, વાળી ભાળી મન મોહીયેરે. સ. ૨

ચંદ્રમુખીને જોતાં મુખી થઈએ, રહી મુખીને દુઃખ જોઈયેરે, સ. ૩

વહિસ વરણે સદા વૃમ શરણે, ચરણે ચીતકં પરોઈયેરે. સહીયરે. ૪

પદ ૩ રાગ ઉપરનો.

મારે બહુચરા જોયા વિના ન ચાલેરે, નેચા અવગતીયાને ગતે ધાલેરે મા ૧

વગસ એકમાં નિમિષ ન દેખુ, તો સનખસપુરિ સાલેરે. મારે. ૨

અષ્ટ સીધ નવનીધ વિનિધ રૂપે, જર બેડાં બુદ્ધિ આલેરે. મારે. ૩

વહિસ ભટ અરણ્યન જળ ભેદત, બુડતાં બાચડી ચાલેરે. મારે. ૪

કૃષ્ણારામ.

કળિકાળતું વર્ણન. ગરબા ૭૬.

આજ મને આનંદ વાપ્યો અતી ઘણો મા.	એ દેશી.
કેરાવ કૃપા નિધાન, અરજ ઉરમાં આણે;	
ભક્ત પ્રીય ભગવાન, જીવ દયા મન જાણે.	૧
પુરુષોત્તમ પ્રતિપાળ, આ અવસરતો આપ્યો;	
કુઠિલ ધર્મથી કાળ કેટલોક કાપ્યો.	૨
હજી રહ્યો અવશેષ, છકર કરતાં જાશે;	
રીઝ કરો રૂપિકેશ; સકળ તપ તો થાશે.	૩
બાળક રમે બાઉ, પ્રીતે ફરે તે પુઠે;	
હઠે બતાવે હાઉ, જીતમાં જીતી ઉઠે.	
એમ હું અંતરયાત્રી, હેતે દેખાડો સરખુ;	
ગાવિંદ ગરુડગામિ, થોડા દુઃખથી થરકું.	૪
શેવકને સનમાન, કરી સોંપો કાચુ;	
શાસ હું દુકાન, નિત્ય લખુ નિજ નાચુ.	૬
ઉપરાણી ધર ધર, કરવી ન મુજથી સાધે;	
ધુજે ધર ધર તન, બોલ લોકના બાધે.	૭
ત્રીકુમ રહ્યો તાલ, અર્થ નથી કાંઈ સરતો;	
કળીનો આપ્યો, કાળ કલકલ બહુ કરતો.	૮
વિમળ મતી વિપરીત, વહેવા લાગી સહુની;	
પરમારથ પ્રીત બહાર, ખરી ગઈ બહુની.	૯
ઉત્તમ ચારે વરણ, ઉત્તમ તાને મુકી;	
ફરે અપરમાયરણ, ચીંતન હરીતું મુકી.	૧૦
વાઘવ વિદ્યાવાન થઈ, પણ ધર ધર ગેલે;	
શુદ્ધ તારાં સન્માન, નહિ પણ આશીશ બોલે.	૧૧
વિદ્યા ભણીને વાદ, પંડીત કરે અરસ્પર;	
રીસ્નોદરના સ્વાદ, ફરે ઓતા સતરર.	૧૨
વાંચે જઈ વેદાંત, કણ લોભે કંઈ ભરમાં;	
સમજે નહિ સિદ્ધાંત છુટે ભવસાગરમાં;	૧૫
વિપ્ર પરસ્પર વેર, કામ કારણે કરતાં;	
જરને મારે ઝેર, મમતામાં નીચે મરતા.	૧૪
વિદવત થકને બ્યાજ; ગરીબ જનતું ગમીયું;	
કરે અમલતાં કાજ, ભાંતે મનક લગીયું;	૧૫
શાસ તણી નહિ સાન, વામ મારગ ચાલે;	
કરી મદીશ પાન, મોડા થઈ મહાલે.	૧૬
મારજી મોહ બાર, ઉચ્ચારન આરાધે;	
ઉત્તમ થઈ અભીચાર, મુવરણ મારે સાધે.	૧૭

કિરણી અડદ ઉપાન, મધુ મહાપી ને મહીરું;	
દારણ લે છે દાન, કાળ સમે કંઈ કંઈનું.	૧૮
મુદ્રાલિને ઘેર, શાસ્ત્ર શીખાડે જપને;	
પરમ ધર્મની પેર, વિપ્રતણી ગઈ વહિને.	૧૯
એકાદશીનું અન્ન, આઠાણને પણ ભાવે;	
ધણીને નાચ જો ધન, ધર ધરેણું વેચાવે.	૨૦
મન લપુસાંઠા લીંટ, રૂપતાં જ્યાં રીસે;	
જો ઠેકાણે ધીંટ, માંડી પત્રાણુ પીરશે.	૨૧
રાખા કરે રૂદન, હાથ વાળતી હૈયે;	
આરોગે ત્યાં અન્ન, કોણ કોણને કહીયે.	૨૨
રડતા રાજદાર, પાંડીત થઈને પક્ષા;	
દેવડીયે છડીદાર, મહી લે તેના ધક્કા.	૨૩
તોપણ નાવે લાજ, કીંકર મુકે કાઢી;	
વર્ષાપનને કાજ, દરબારે જાય દહાડી.	૨૪
નાત ભાતની નિત્ય, બદી કરે બહબહતા;	
વર્ષા ઉજી ને સીત, વેડી વાટે વહતા.	૨૫
અન્ન તણે સુખ ગ્રાસ, તોપણ બોલે ગાળી;	
દામ તણા થઈ દારા પેટે મારે પાળી.	૨૬
વધવેદ નધવેદ, અક્ષયજ્ઞ કે તરપણ;	
જીત બળીને ભેદ, જાણે નહી અક્ષાર્પણ,	૨૭
સસરા કહીને ગાળ, પુત્ર પૌત્રને દેતા,	
એજે ચડારી આળ, લાંચ પરલ થઈ લેતા.	૨૮
એક નોતરે ચાર, જમવા કાજે બતા;	
ન જીવે વરણાચાર, સઉને ઘેર ઘેર ખાતા.	૨૯
ગ્રીવા લગણ ભરાઈ, પરનું આવે પ્રાશી;	
સાત બધી રંગઢાઈ, વાણે નાંખે વાશી.	૩૦
પલાંડં લખણ કલીંગ મધુ—પુષ્પને ગાજર;	
અડીજી ભાંગ, વ્યસન કરયામાં નીત્યે હાજર.	૩૧
બેઠા નિત્ય બજર, આઠાણ નિંદા સાથે;	
સગા સગામાં ખાર, કળહ કરીને બાંધે.	૩૨
પરનાતીની રાંડ, નિજ નાતોમાં ધાલે;	
હાંમે સળડી ગઠ, મન માને ત્યમ માલે.	૩૩
ઘરમાં ક્ષિપ્રા ખાય સરખા થઈ સંગધી;	
કુલીન જમવા જાય, ત્યાહ ધાકની બધી.	૩૪
તણ રનાન સંધ્યા, આવે ભાગ્યુ ભમવું;	
ચિત્તનાં નિત્ય ચલાય, પુર્વજીવાનું જમવું.	૩૫
વાટે વાટ વ્યાસ, થઈને માણુ વગડે,	
માંચે ઠા પાત, પુટે તાળાઓ પાડે.	૩૬

શરણિ સ્મૃતિની વાત કાજી છવ ઈશ્વરથી;	
જાણે નહી કંઈ ખત, રાગ તાળ કે સ્વરથી.	૩૭
પીંગળ રીતે છંદ, કવીના કરી ન જાણે;	
પેના તણે પ્રખંધ, રચી રાગતા તણે.	૩૮
નાતરીયાની વાત, કરીને રેંઠીયા;	
ગાતાં રયામા સાથે, કરે હરાદે દીડા.	૩૯
અંગુરીયે અંગુઠ, બાંધી ગાય ઉજગતા;	
માઝા થાએ મુઠ, બીજાં મરે છે બજતા.	૪૦
જજમાનોથી રીસ કરીને હાપુ લેતા;	
નહીતર ફેડી રીસા, રૂધીરે થાપા રતા.	૪૧
કંઈ ધન કાજે થાય, પોહોરાના વાણોતર;	
કંઈ કાશકિયે જાય, કંઈ બીખંતા ઘર ઘર.	૪૨
કંઈ નાંખતાજેલ, કંઈ વીંટણીઓ વીંટે;	
કંઈ હાંકતા બેસ, રાકર બરીને ઇંટે.	૪૩
ઈંક કરતા રાસ, નારીરૂપ થઈ નાથે;	
મરકરીયાથી હાસ, કંઈક કરાવે સાચે.	૪૪
કંઈ પાણી ભરનાર, કંઈક રસોઈ કરતા;	
કંઈ લોય નાકાદાર, કંઈક કરેડો ફરતા.	૪૫
કંઈ લે બરીને હામ સરપણુ સંકટ ઇંજરે;	
કંઈ શેઠનાં કામ, બેઠા કરે બજારે.	૪૬
એક નાતમાં નાત, કળીયે બીજી કીધી;	
પ્રહસ્થ સિદ્ધુ જાત દીકરીયો નવ દીધી.	૪૭
નમસ્કારની રીત તણ સજાઓ કરતા;	
પરનાતીની પ્રીત, મનમાં કદી ન ધરતા.	૪૮
વાડવ થયા વકીલ, ઘર ઘર ફેરા ઠાકર;	
દિવ્ય વધારે દીલ, યવન તણા થમ ચાકર.	૪૯
ફારમશીયાના હર્ફ, વસ્ત્રા વિપ્રની વાણે;	
ગજલ રેખતા તર્ફ, ગમતા રીઝે ગાણે.	૫૦
દીકરીયાનાં હામ, રૂઢયે લાગ્યા રશીયા;	
કરે કારમાં કામ, ફેરા ધરે કાનરીયા.	૫૧
બેસે બજીને બેસા, ચકલે ડમર હાંકે;	
અરધ ઉપાડે ફેરા, તારણીયાને તાકે.	૫૨
કંઈકે કીયાં કામ વેળા બેઠને વંડી;	
નીચ જાતને નામ, આપી બાંધે કંઠી.	૫૩
કંઈક પુજતા પીર, અવલોકે બઈ આરસ;	
પયમાં નાંખી નીર, કંઈ વેચતા આરસ.	૫૪
કંઈ પરણેલી નાર, પ્રહાર કરે ત્યાં પેખી	
કંઈક કરે બલિચાર, દારા પારખી રખી.	૫૫

સાઠે વર્ષે સાન, કંઈકે સુકી ધરાણે;	
વાર થઈ વિદ્વાન, ફરી ફરીને પરણે.	૫૬
નાથે કાઠે નર્કે પાતે પાછા પેસ;	
ગદાધર્માં ગર્ક, બધા થઈને બેસ.	૫૭
વાઙ્મ ઉપર વેર, આવડું તે કયમ આણ્યું;	
કળિયે કીધો કેર, કારણ કાંઈ ન અણ્યું.	૫૮
ભલા તમે ભગવાન, હરી ઉઠાવો હાની;	
ગોવિંદ આપો જ્ઞાન, મુખ્ય બ્રહ્મજ્ઞને બાની.	૫૯
આ અવસર અલોપ, થઈ જળમાં કયમ ઝીલો;	
કહીને કરો કોપ, કળીએ કીધો કીલો.	૬૦
નરપતી થઈને ન્યાય પુછી બેઠું ન પ્રીછ;	
ધન લેવાને ધાય, અનર્થ કંઈને ઈચ્છ.	૬૧
વીખને વપુનો દંડ, દેતાં દયા. મનમાં ન આવે;	
પેષે પણ પાખંડ, લાંચો લઈ લલચાવે.	૬૨
કંઈક વધારી કર રાંક લોકને રંગે;	
જ્યાં જ્યાં દેખે જર, બુદ્ધિ ત્યાં ત્યાં બગડે.	૬૩
પરદારનો સંગ, રાતે તેથી રમતા;	
ધારી ન જુવે દંગ, દક્ષ જનોને દમતા.	૬૪
કુટિ ધરતા કાન, યુગલ જનોની ચાડી;	
પરવા લાગ્યું જ્ઞાન, દંભી સમે દહાડી.	૬૫
વેદ શાસ્ત્રની વાત, કહી ધરે નહીં કાને;	
રાત્ર રહે દીન રાત, શુભકા કેરે ગાને.	૬૬
ગો બ્રાહ્મણ પ્રતિપાળ કટિ કરે નહિ કુડા;	
રાખે નહિ સભાળ, ભક્ત જનોની છુંડા.	૬૭
શાક ભાણ્યો ફળ, એ પર અંત ઈજારા;	
વળી બતાવે બળ, ઝોળીવાળા ન્યારા.	૬૮
કાષ્ટ શકરથી કાઠ, કેટલાક તો કાઠી;	
કાકા ભારે સાઠ, દરવાનાદિક દહાડી.	૬૯
વર્ષે વર્ષે સવાઈ, ઇબ્રહીમી વધારે;	
રમ્યત રૂવે રંગાઈ, કો આગળ પોકારે.	૭૦
ચઉંટ અણાવે તોર, દોડાવીને મોડા;	
રાતે આવે ચોર, ઘર ઘર પડે દરોડા.	૭૧
ચારોના અસવાર, બાન પકડતા હુંડે;	
દરવાજેથી બહાર, વહાર કરે નહિ પુંડે.	૭૨
દરવાજે દરવાન, રાંક જનોને રોકે;	
કુઈ ધરે નહીં કાન, રડે બિચા ૧ પોકે;	૭૩
અન્યાયોનાં કામ, લેઈ ઠરાવે સાચા;	
ન્યાયીનાં લેજે નામ, તો તો દહે તમાચા.	૭૪

રાખ્યતણાં સંતાન, રાય આપજને માને;	
દુષમન થઈ હીવાન, કેઠ કરે રાખને,	૭૫
થોડાં લેઢ આપરાવ, મહિરીયાને મારે;	
બળવંતાનો આધ, કરી શકે નહિક્યારે.	૭૬
વરતાવે નહીં ધર્મ, રથિયત જનનો રીતે;	
પાતે પણ સતકર્મ કહિ કરે નહિ પ્રીતે.	૭૭
ઉત્તમ જનને આંચ, વિષયી નીત્યે ઇમતા;	
વરસ ચાર કે પાંચ, એટલામાં આચમતા.	૭૮
કળિયે હીથા કેર, જેમ શરીને રાહુ;	
માધવ કરીયે મેહર, લેઈ પાતાના બાહુ.	૭૯
વધશ્ય કરે વિપરીત, તોલ ન સાચાં તોલે;	
પરમારચની પ્રીત મુઠી મહગળ થાળે.	૮૦
આર પાણનો માલ, વીરા પાણે વેચંતા;	
દોડા દોડ દલાલ, કળદુળ કમક કરંતા.	૮૧
કહે ધર્મના સમ, ધર્મ ધસરડે કુળે;	
તોયે ત્વમનુ' ત્વમ, મરડી નાખે મુળે.	૮૨
હેતરવી થઈ હાણ, કરીને લેલે ખરીયે;	
વે પરસ્પર વાણ, ગાતાની પારસીયે.	૮૩
દમડી મારે ગાળ, મુખથી માને દેતા;	
એક એકની આળ, જઈ દરખારે કહેતા.	૮૩
શાણા થઈને સેક, પાન તમાકુ આવે;	
વાડવ પાસે વેક, માયા તણી કરાવે.	૮૫
લેઢ આપ્યાની આરા, મનમાં કરી ન રાખે;	
દામ તણા થઈ દામ, મુખથી ભુકું આખે.	૮૬
જતિ ગુરૂ બ્રાહ્મણ દેવ, ગોસાંધ વિધવાનાં ધન;	
સંધરવાની દેવ, અંતે ઓળવ્યાતું મન,	૮૭
ચાર રામની ધર થઈને કરતા કાળું;	
છરવી કંઈનાં જર, દેખાડે દેવાળું.	૮૮
મનમાં રાખે મેલ, મુખ જણાયે મીઠા;	
ધરતમાં ઘાલી તેલ, દેતાં કંઈને દીઠાં	૮૯
કહી બતાવે કાંચ, આપે વસ્તુ બીજી;	
મગન થઈ મનમાં, તાળી આપે રીઝી.	૯૦
વેશવ થઈને વેશ, અબજાને આરાધે;	
કરી ધર્મનો દેશ, શિવની નિંદા સીધે.	૯૧
સમર્પણી થઈ સ્વાદ શીરા પુરી જમતા;	
ગુરૂનો લેઈ પ્રસાદ, રામા સંજે રમ ૧.	૯૨
વિપ્ર અડે લે અંગ પુપાઇ જાએ થુકે;	
ઉરમાં અતી અનગ, ખોટી ન ન ન મુકે.	૯૩
સાચા મનથી શરણ, ગુરૂ ચરણે નર રહેતા;	

કરે અધરઆચરણ, કદાપી કંઈ મત કહેતા.	૯૪
અજ મુકાવી ધન, હિંસકને ચવરાવે;	
માણસ લાયક અન્ન ધાનોને ખવરાવે.	૯૫
છવ દયા પ્રતીપાળ. થઇને કરે ઈશ્વરા;	
કઇનો આણે કાળ, આવક થઇને સારા.	૯૬
ધરમ એટલો લાભ, બોલે પણ ન પાળે;	
ગર્ભણીયાના ગાલ ઝીપધ આપી ગાળે,	૯૭
પરધનથી પરતંત્ર, સમજે નહી શીખામણ;	
જપે મુકના મંત્ર, કઇને કરતા કામણ.	૯૮
પરનારીને સંગ પ્રીતિ મનમાં પેસે;	
અલંકારથી અંગ, સરસ સમારી બેસે.	૯૯
વેદ વિનાના ધર્મ, વાંચે નિત્ય વખાણે;	
કૃષ્ણચંદ્રનાં કર્મ, છવ સરીખા બાણે.	૧૦૦
કાળ એમ કચ્ચર ઘાણ, કરિને પીડે પ્રાણી;	
કૃષ્ણ કરો કલ્યાણ, ઉર આપનો બાણી.	૧૦૧
દંભી જનનો દાસ થઇને શીશ નમાવે;	
વિઠલ તણે વિદ્યાસ મુદ્રોને મન લાવે.	૧૦૨
ઉત્તમનાં આચરણ, કનિષ્ઠ થઇને કરતા;	
સમજન જનતું સારણ, ઝોળણી નવ આચરતા.	૧૦૩
શબ શેવાળી રીત બાણે નહી પણ રાખે;	
મુખ માંહેથી નિત્ય મગ્ગો ચરથો લાખે.	૧૦૪
દેખે પરની નાર, રૂપાળી મન માની;	
દંડ ભરી દરબાર, તે છંડાવે છાંની,	૧૦૫
સંતાનો સહીત, અષ્ટ મંગળે આણે;	
નારી પામે નિત્ય જગ છત્યો એમ બાણે.	૧૦૬
મરીખ કેરું ધર, ઉલાળીને એ લે;	
છતનો વાધે છર, મેલા થાધે મેલે,	૧૦૭
નવ ઠેકાણે જઈ આવે દરામે દારે;	
ગાન્તા તેને કહી, સુવરણથી સણગારે,	૧૦૮
પાપી પંડ પ્રણામ, બ્રાહ્મણને નવ કરતા;	
દુખે બેડી દામ, દરબારોમાં ભરતા.	૧૦૯
લેખી ન જીવે લેશ, નિર્મળ જનને નાગા;	
નિત્ય બનાવે વેશ દેવ મંદીરે વામા.	૧૧૦
જાત્રા જાતાં સંગ, જખરા બેલ બેઠાવે;	
એમ વળગ્યું હોય વેંગ, ત્યમ ગાહી દોડાવે.	૧૧૧
મલીન મેલું મન, સત સંગત નવ મુજે,	
કલિપત ગાય કીર્તન, જાત જાતને પુજે.	૧૧૨
મઉ બ્રાહ્મણને દાસ, કરાને ધરમે લાવે;	
ચેવા બ્રાહ્મણ પાસ, કણ્ઠથી થઇ કરાવે.	૧૧૩

- ઝાઝું હોય જો જર, તો તો તાજા તજાવે;
 વળી ધણેમાં ધર, આનક કરી નજાવે. ૧૧૧
- શુદ્ધ ધરમની વાત, હૃદયી ધાલી હેડ;
 જમ્મે જમાડે જાત, જણ્યા જમાડ તેડ. ૧૧૫
- કહીતક સરખુ દામ, કળીએ કીકું ભારી;
 રક્ષા કરજો રામ, પ્રજા પોતાની ભારી. ૧૧૬
- કહિયા ચુતાર મજુર, વચન પ્રમાણે ન ચાલે;
 જોખમ કરે જરૂર ધર કરતાં ધર ઘાલે; ૧૧૭
- સોની રૂઈ વિદ્યાસ, કાકને વાચકે કુંડ;
 આપે આઠે માસ, સોનાતું કરી મુંડું. ૧૧૮
- ધાળી સાળવી સર્ધ ફાટાં વસ્તર સાંધે
 રોક મજુરી લાઘ, પજુ પોતાનું નાંધે. ૧૧૯
- વર્ધક થયા વાળકે શાસ્ત્ર વાત સંતાળી;
 સમયક કરી સજુદ, પાય મંત્રીને પાણી. ૧૨૦
- બ્રાહ્મણ વિના અનંત શુદ્ધથ થઇને લીજે;
 શેરીયે શેરીયે સંત. ટેલ નાંખવી શીજે. ૧૨૧
- વેરાળી ગોસાંધ, શસ્ત્ર અંગ પર ધરતા;
 મારે માંહેા માંહી, મમતા માની મરતા. ૧૨૨
- અંતરમાં અલિમાન બાતું હરીતું બણીને;
 મોડે કિજતું માન, બ્રાહ્મણની પાસે બણીને. ૧૨૩
- ઉલટી વરજુ અદાર, વેરાળીને વેશે;
 ગામ ગામને બહાર બાવા થઇને બેશે. ૧૨૪
- કરીને ચારે ધામ, પુજા કરે પુજારી;
 દેવતણું લેઈ દામ, નીકળી જાય લાઘ નારી. ૧૨૫
- રૂઈ બ્રાહ્મણને ધન ભારે વિદ્યા બજુતા;
 વળતા વ્યાસાસન, બેસે સિદ્ધજ બજુતા. ૧૨૬
- તિલક જાપને માળ, ધરીને કરથી ખેંચ;
 કણીક ચોખા દાળ કર્ધનાં લાવી વેચે. ૧૨૭
- કરમાં લે નહિ દામ, મોદમ રાખે માઝા;
 લાઈ પુસ્તકતું નામ જર લે કાનનાં ઝાઝા. ૧૨૮
- માંડીને ધરખાર, લોહ માગતા વહાણે;
 લાવી લાકડાં ચાર, જમી આવે જ્યાં બજે. ૧૨૯
- વિહલણનો વેપ, હીડે વિકળ વગોતા;
 સુગવીને કેરા, જરને હીડે જોતા. ૧૩૦
- ફૂદીર થઇને ફળ, બાલાતું કર પકડે;
 પૈસા લે કરી બળ રાંક જનોને રગડે. ૧૩૧
- ગો બ્રાહ્મણને ત્રાસ, વધતો દિનથી વાધે;
 રૂડિ વસ્તુની આશ, સાલે સાલે સાંધે. ૧૩૨

અંધુ વરસે અદ્ય, તે પણ નહીં મુખ માંધુ;	
સત્ય રહ્યું છે સ્વદ્ય, તે પણ જાવા લાંધુ.	૧૩૩
લલ્લા પુરવને ભાધ; ભાવે હળવાધ કેરાં;	
ગદ્યા ગાહાપણ માંહી, રધને કરે અનેરાં.	૧૩૪
પૃથ્વી પણ ગળી જાય; ધન દાર્યું કરે નાવે;	
રગડે નિત્યે રાય, જયમ લે જનથી કાવે.	૧૩૫
પિતા પુત્રમાં વેર, ભાઈ ભાઈને ભાંડે;	
જાત જાતમાં જેર, મુખ કોથી ન માંડે.	૧૩૬
સગાં સહોદર સાથ, વાધે વેર વધારે;	
નર થઈ નારી નાથ, મિત્ર પિતાને મારે.	૧૩૭
પુરણ પાપે તન આ અવસરમાં આવે;	
લેઈ તાતતું ધન, અતે બહુ અથડાવે.	૧૩૮
ભાવે નરને અંગ, કામનીયાનાં કામણ;	
માને મન થઈ દંગ, સાજાની સીખામણ.	૧૩૯
રનેહી સગાં સમસ્ત; કદ કાળજી કોરે;	
દાવે દેખીને વસ્ત, આપ આપમાં થોરે.	૧૪૦
મુખ તંબોળે લાલ. પહેરે જામા નીચા;	
જુઠો જકડી માલ, સત્ય કરાવે વીમા.	૧૪૧
રાખીને વેહેવાર, ગાળી નાંખે નામું;	
માગે જે દેનાર જીવે ન તેના સામું;	૧૪૨
કરતું આપ્યું રોક, નાણુ તે પણ ન આપે;	
સમજે કરતું ચોક, વળિ ઉલટો શાપે;	૧૪૩
મેળે ખેળે જાય, ગદ્યા કામને દરેક;	
કામનીયાની કાય, પણ મંદિરમાં મરદ.	૧૪૪
ચીતળના રાજગાર, સુવરણ સરખા કરિને;	
વેધે મધ્ય બજાર, ધન લેઈ જાય હરીને.	૧૪૫
ફૂંચામાં રોળ, ત્રાંચુ ધાલે પેખી;	
ફૂરી ભરતા તોલ, મારે ઉપર મેખી.	૧૪૬
દામે ડળકે ટાક, મનુષ્ય મનુષ્યને મારે	
ખોદી ધાલે ખાડ, અલંકાર ઉતારે.	૧૩૭
માત પિતાતું ધન, મુક્યું થોરી જાતા;	
માનુની કરી મગન ખાંતે ખાતું ખાતા.	૧૪૮
મમે ગરોના ભેશ; પામલીયો કરે ભેતી;	
નિર્મળ જનનો દોષ, કળયો ન જાયે કોથી.	૧૪૯
ફનિયા સમળી ગાહી, પાત પાતાના મનથી;	
સંત રહ્યા સંતાઈ જેરે બરેલા જનથી;	૧૫૦
મળિ કરે કલ્યાંત કપણ જનોને કરે;	
સપાય નહીં સીદાંત, સાખી સીખીને ભરે.	૧૫૧
પવિત્રતાની પેર નારી જનની નાહી,	

મરદાઈ ગઈ મહેર, માનનીયો થઈ ચાડી.	૧૫૨
દશ એકાદશ બાર, વરે ગઈજી પરતી;	
વિન્હળ થઈ વ્યભિચાર, કામનીયો બહુ કરતી.	૧૫૩
થયા વામજી વેપ, આઠ હાથની ચાડી;	
લાજ રહી નહિ લેરા, તરૂંછી ઉઠે તાડી.	૧૫૪
હરી ન બેસે કાંમ ધરે ધરે અપહાતી;	
દિલમાં વારી કામ, પુરૂષને ચઢાતી.	૧૫૫
છબે ભરીયું ઝેર, બકાર કરતી બોલે;	
વરથી રાખે વેર, કાઠજી સરખી; ગોલે.	૧૫૬
સાચુને કહે સોચ, વહુ સામી રહી વડતી,	
પાછી મુકતી પોક, રાંક સરખી રહતી.	૧૫૭
મારે બે ભરધાર, સાચુ બોલે સડડ;	
ખરો ધરીને ખાર, કુવે મુકે જઈ પડડ.	૧૫૮
સાચુ પછુ વહુ સાચ, કહે આપની અધ્યર,	
લાંબા હરીને હાથ મુજતાં સધળી સેયર.	૧૫૯
નાગી થઈને નહાય, વીખાણ ત્યાં પછુ વાંધે;	
શાચ જવાને બાય, એક કજરીયે પાંચે,	૧૬૦
મળી કામને કોક, ત્યાં પછુ બડબડ કરતી;	
જેમ સાંભળે લોક, એ રીતે ઉચરતી.	૧૬૧
વાટે કરતી વાત કંઈક મળીને કળવળ,	
બાણી બાય ન બાત, ખસે ત કરતી અબલળ.	૧૬૨
કહિયત હીધા એમ, ધરમ રીવસ ધોવાના;	
નિરખે નહિ કંઈ નેમ, પરવ દિવસ રોવાના.	૧૬૩
કરે કમોતે મરણ, બે દિલમાં એ રહે;	
વ્યંડ સરખાં વરણ, પુરૂસ પોકારે પુ'ઠે	૧૬૪
એક એકથી એક, આગળ પડે ઉજાતી;	
અબળા મળી અનેક, પ્રેમ પરછયા ગાતી.	૧૬૫
કુટે કંઈક કપાળ મુકી ઉર ઉધાડાં;	
જણાય નહી જ'જળ, સંગા પેમાં ગાડાં.	૧૬૬
સાચ' પ્રાતઃકાળ સુખ વાળીને રહતી;	
હી'ર આંધુને લાળ રઈ છવોને નડતી;	૧૬૭
સોજ સવારથ કાજ, પતિ પુત્રને મારે;	
દિલમાં રાખે ઘણ હઠ પોતે નવ હારે.	૧૬૮
અપરમાત થઈ આપ, દાસ પુત્રને કમતી;	
પ્રેમ ચાય બ્યાં પાપ, ત્યાં જઈ છાની જમતી.	૧૬૯
આય શૂર બે એક, તોએ કહે નવ બાવે;	
લડે તણને રેક, પાળો ચાર જગાવે.	૧૭૦
તેલ શરશીયું રાઈ, ખાતી એકું ઘડું;	
શિક્ષાથી રીસાઈ, અબળા બોલે આડું.	૧૭૧

જાની લેઈ જય વસ્ત, મહીયરમાં માની;	
માંડે જુદા થઈ મસ્ત, પાછી ન ધરે પાની.	૨૭૨
કાંધને સારે કાંધ, વસ્તુ બતાવે ખીલ;	
ઘરનાં જન ધર માંધ, ખરૂં કહેતાં રૂઢે ખીલ.	૧૭૩
પીરયા કહીને ગાળ, શીશુને કંઈ પછાડે;	
પતિતણી પ્રતીપાળ, કરે નહીં પછુ ત્રાડે.	૧૭૪
નમ્મ નદીને તીર, નરને તણુ નીરખાવે;	
પતિને નિજ મંદીર, નીત્ય કરડવા ધાવે.	૧૭૫
હાય હાય કહી આઘ, વાત કરે વિસ્તારી;	
મુકી નીજ મર્યાદ, નિરલજ થઈ કુળ નારી.	૧૭૬
વિવાહ મંગળ દીન, જુડું ગાતી ભામા;	
જાત જાતના જન, સાંમળવા રહે સામા.	૧૭૭
હોળીની પછુ પેર, હુડી ખસે જ્યમ હારી;	
ગાથ ત્યમ પુરણ પેર, નરને મુજુતાં નારી.	૧૭૮
નિરધનને ધન પાત્ર, મુલાગ્યવંતી કે રાંડી;	
મળી માનની માત્ર, કાંતે ચરખા માંડી.	૧૭૯
શેરીએ કરતી શોર, રયામા શરમ ન આણે.	
દિવસ ચડે જ્યાં પહોર ધરમાં ધંટી તાણે.	૧૮૦
ધરમાં હોય બે દુખ, ગમતાં ન મળે ધરણાં;	
મરડીને કહે મુખ પાપે તમને પરણ્યાં.	૧૮૧
છડે ન વીણે ધાય તરત ન દેતી તકા;	
રસોઈમાં પછુ હોય ડોપણા કેરા કડકા.	૧૮૨
ચકલે ચકલે ગાય, ગરબા મળીને ધણીઓ;	
જાર જોવાને જાય, ભામા એવું ભણીઓ.	૧૮૩
મામુ વહુને શીશ, પ્રથમ પેરાવે વાડી;	
અંતે કરતી રીશ, કહે ઘોડાની લાડી.	૧૮૪
સામુ જોઇને મુખ, વહુ કેરું મન ખીજે;	
વહુને જોઇને દુખ સામુતું મન રીજે.	૧૮૫
અપરમાત કે માત, મુતના ધરમાં આવી;	
જે કાંઈ આવે હાય, તે તે જાય સીધાવી.	૧૮૬
દીકરીઓ થઈ દુત, ફેસલાવી લે માતું;	
રાણી ન પામે મુત કરવા કાય પિતાતું.	૧૮૭
મરે જીવે ભરથાર, વગોવી વળીતા વરને,	
નીકળી જાય કુળ નાર; લેઈ પારકા નરને.	૧૮૮
રયામ મુતને કાજ, 'વીર' ધરે કંઈ કંઈતું;	
મુકે કુળની લાજ, જ્યમ પામુ હોય કાઈતું.	૧૮૯
પિતા પુત્ર ભરથાર, સમ ખાવાને જુઠે;	
ચડે ઘડી દીન ચાર, આંખ ચોળતી ઉઠે.	૧૯૦

ધીનાનું કરે ન માન, માનનીયા મન માન્યું;	
સ્વામ્યની રહી સાન, કળીમાં સળું કહ્યાનું.	૧૯૧
કંથ પાસ બહુ કામ, ઘનનાં નીત્ય કરાવે;	
ઘરનો કરી શુભામ, અહર નિશ્ચ અથઘાવે.	૧૯૨
વિધવા પણ જણી બાળ; જર્થ ટાંકામાં નાખે,	
શુભવંતિ થઈ ગાળ, સર્વ જનોની સાંખે.	૧૯૩
પગ પુરણથી વાત હસિ હસિ વારે કરતી.	
ઉઠી અરધી રાત, અબળા નવ ઝોસરતી.	૧૯૪
દેવ મંદીરે જાય, નીત્ય યજ્ઞતિ રામા;	
અન્ય પુરુષ અથાપ. મુંદરીયાના સામા.	૧૯૫
ન કરે કદાચે નાર, સેવા નિજ સ્વામીની;	
વાત કરે બલ્લીચાર, કાંતા જન કામીની.	૧૯૬
બાળે પામર મુત્ર, તેવી વાતો ચણતી;	
માય પુત્રને પુત્ર, તો પણ પોતે જણતિ.	૧૯૭
બાળા મુવતી વૃદ્ધ; ચડખાતી નવ મુકે;	
બડબડ કરતિ બોધ, મમતા મનથી ન મુકે.	૧૯૮
સાચી જીહી વાત, મુણી લઠાઈ લડતી;	
સમ ખાતિ સાક્ષાત, રમડે રામા રહતિ.	૧૯૯
વાંધા પાડી વીરોધ, સવળે અવળુ સમજે;	
ઝેક ઝેકથી ઝેક, રક્ષર લેવી ન તજે.	૨૦૦
જંબા જાય ત્યાં જાન, પરતું થઈ ન જાણે;	
કરી ઝેકકું ધાન, છાંડે શરમ ન આણે.	૨૦૧
કથ કથામાં વાત, ઝેક ઝેકથી કરતી;	
કરે આપની વાત, કાન કથા નવ પરતિ.	૨૦૨
મનમાં જાણે કહાઈ, વરજન નીજતું બાવે;	
રૂકું કહે રીસાઈ, જાય કથામાં નાવે.	૨૦૩
કેડલાં કરે વખાણ, કળીના જનનાં કહે;	
ભજન પડે ભંગાણ, વાણી વળતી વહે.	૨૦૪
સર્વ જનોને સાથ, નમસ્કાર છે મારો;	
જોડીને કહું હાય, હું હું હાસ તમારો.	૨૦૫
કાય ન કરશો રોષ, સઉથી હું બહુ પાપી,	
સઉના માવા દાપ, વાણી બ્યારે બ્યાપી.	૨૦૬
કળીમાં છે બે શુભ, હાસ તથા નીલાલક;	
કળી રાકે તે કુભ, પોતાના પ્રતિપાલક,	૨૦૭
મન ત્રીતવ્યાં સતકર્મ, રીધિ સફળ તે થાશે;	
અંકે કરીયે અધર્મ, મનત કરિયે મરદાશે.	૨૦૮
કુખ્યતણાં કીરતન, ગાવાં મુખ્યવાં ગમશે;	
ચેરી પાપ પતન, સંકર સમજાં સમશે.	૨૦૯

મરિ શ્રી મહાનાથ, મુજ સામું કાંઈ જોઈએ;	
અન્નાદીકને કાજ, ખોલી થવું તે જોઈએ.	૨૧૦
નાથદાસને નિત્ય. આ અથડામણ ન ધરે;	
પ્રભુ કરો તે પ્રીત, સાચી મનમાં પ્રગટે.	૨૧૧
કોને કહું કરંતાર, આતુર થયો અતિશે;	
શ્રીધર કીજે સાર, દિન માના જયમ દિસે.	૨૧૨
નર તનું કેરું તુર, રહી ન જાય વિધિંબર,	
હરીજી રાખો દુશુર, અથડાવો માં ઈશ્વર.	૨૧૩
દેવ ન જોઈએ દોષ, દાસ તણા મન ધારી;	
રંગ ઉપર શો રોશ, મહેર કરો મોશરી.	૨૧૪
અન્ય જનોની આરા, કરવી લાગે કરડી;	
જોઈએ જગતનીવાસ, પ્રભુજી પાસુ મરડી.	૨૧૫
પતિત પાવન નાથ, શરણાંગતના વત્સલ;	
મેં માન્યુ મન સાથ, બિરદ તમારાનું બળ.	૨૧૬
સત્ય સમિચદાનંદ, વચન તમારું જાણી;	
આન્યો ધરી આનંદ, શરણે સારંગપ્રાણી.	૨૧૭
વિદ'બણાની વાત, દુર કરો દામોદર;	
જડુપત જાણો જાત, સંકટ કાપો સાવર.	૨૧૮
પ્રભુજી રૂઢી પેર, ગગનું મન રિથર કરીએ;	
માધવ કરીએ મેહેર, અરજી કરે ધરીએ.	૨૧૯
ગડે બાહણ પ્રતિપાળ, આશરે રાખો અમને,	
કૃષ્ણરામ કંગાણ, ચરણ શરણ છે તમને.	૨૨૦

આવદાસ.

સનખલપુર સાચીમા બહુચરા, માજી આપે જોખનને કાપે જરા;	
મા તેં ખોડા પુરૂષને કીધા ખરા.	સનખલપુર. ૧
નવખંડમાં તારૂ બહારે માનનીના તેં કીધા મહારે;	
દુખીઆનાં યાજ્યાં તેં દર્દ રે.	સનખલપુર. ૨
એક અમુર આવીને ઉતરયો, તેતો હતો કપટ કોષે ભરયો;	
તેણે માજીનો કુકડો બક્ષ કરયો.	સનખલપુર. ૩
ત્યાંતો માજીનો પરજો કુકડો, પરપંખીએ કીધો રહુકડો;	
ચેતંગી બોલ્યો છે કુકડો.	સનખલપુર. ૪
તેતો મુવો મરચો જવતો થયો, તેતો બહાર આવીને ઉભો રહ્યો.	
ત્યાર પાચે લાગીને અમર ગયો.	સનખલપુર. ૫
માને આચર ચોક બીરાબેરે, શરણાધને નોખત વાબેરે;	
માનું માનસરોવર ગાબેરે,	સનખલપુર. ૬
શુભગાતાં સંભાળ કીધીરે, અષ્ટ સિદ્ધિ નવે નીધી દિધીરે;	
આવદાસને કૃપા તેં કીધીરે.	સનખલપુર. ૭

વિભાગ ૪ થો.

વિરવિજય.

હિતશીક્ષા છત્રીશી.

સાંભળજે તું સજની મારી. એ દશી.

સાંભળજે સજનન નરનારી, હિત શીખામણ સારીછરે;

રીશ કરે દેતાં શીખામણ, બાળ્ય દશા પરવારી.

મુણજે સજનોરે.

લોક વિરૂપ વિચાર મુણજે, જગત પડયો વ્યવહાર.

મુણજે. ૧

મુરખ બાળક જાયક વ્યસની, કાશ ને વળી નાડછરે.

જો સંસારે સદા મુખ વાંચો, ચારની સંગત વાર.

મુણજે ૨

વેરયા સાથે વણજ ન કરીએ, નીચ શુ નેહ ન કરીએછરે;

ખાંપણ આવે ઘર મન જાવે, છવીતને પરહરીએ.

મુણજે ૩

કામ વીના પર ઘેર ન જઇને, આળે ગાળ ન દિજેછરે;

ખળીઆ સાથે બાથ ન ભરીએ, કુટુંબ કલેશ ન કીએ.

મુણજે ૪

દુશમન શું પરનારી સાથે, તણએ વાત એકાંતેછરે;

માત બેનશું મારગ ભતાં વાત ન કરીએ રાતે.

મુણજે ૫

રાજા રાણી પરનો સોની વિચાસે નવ રહીએછરે;

માત પિતા શુર વિષ્ણુ ધીજને, શુંજની વાત નવ કહિએ.

મુણજે ૬

અબાજ્યા મારગે નવ જઇએ, ઝાઝ તણે નવ પરસીએછરે;

હાથી ઘાઘા ગાડી ભતાં, દુરજનથી દુર ખરીએ.

મુણજે ૭

રમત રમતાં રીસ ન કરીએ ભય મારગ નવ જઇએછરે;

એ જણ વાત કરે જ્યાં છાની, ત્યાં ઉઠા નવ રહિયે.

મુણજે ૮

હુંકારા વિષ્ણુ વાત નવ કરીએ, ધ્રુષ્ટા વિષ્ણુ નવ જમીએછરે;

મન વીધાનો મઠ નવ મરીએ, નમતા સાથે નમીએ,

મુણજે ૯

શુર જોગી રાજા પંડીતને, હાંસી કરી નવ દુશીએછરે;

હાથી વાધ શરપ નાર લહતાં દેખીને દુર ખરીએ.

મુણજે ૧૦

કુવા કાંઠે હાંસી ન કરીએ કેકે કરી નવ ભરીએછરે;

વરો ન કરીએ ધર વેચીને જુગારો નવ રમીએ,

મુણજે ૧૧

ભણતાં ગણતાં આળસ તણએ, લખતાં વાત ન કરીએછરે;

પરહસ્તે પરદેશ દુઝાને, આપણું નામ ન મરીએ.

મુણજે ૧૨

નાશુ માંડો આળસ છાંડી, દેવાદાર ન થઇએછરે;

કષ્ટ ભયાદિક સ્થાનક પરછ દેસાવર જઈ રહીયે.

મુણજે ૧૩

મનવંતોને વેષ મહીનતા, પગમ પગ ઘસી ધ્રુવેછરે;

નાપિક ઘેર જઈ શીર મુઝાવે પાણીમાં મુખ મુરે.

મુણજે. ૧૪

નાવણ દાતણ મુંદર ન કરે, બેઠાં તરણાં તોડેછરે;

બોઈ ચીત્રામણ નગ્ન સુવેતો, તેને લક્ષ્મી છોડે.

મુણજે ૧૫

માતા શરણે શીશ નભાવી, આપને કરો સલામોછરે.

દેવ શુરનાં દરશન કરીને, કરો સંસારનાં કામો.

મુણજે ૧૬

એ હાથે માથુ નવ ખળીએ, કાન નહી ખોતરીએછરે;

- ઉભા કેડે હાથ ન દધ્યો, સામે પુર ન તરીયે. મુખ્યજો ૧૭
- તેલ તમાકુ દુર તણ્યો, અણગળ જળ ન પીજેછરે;
કુળવંત સતીને શીખામણ. આના ભેગી દીજે. મુખ્યજોસજની. ૧૮
- સામુ સસરો જેઠ જેઠાણી, નણ્ણી વીનય ન મુકોછરે;
શાણપણે થેરી સંચરતાં. ચતુરા ચાલ ન ચુકો, મુખ્યજો. ૧૯
- નિચ સાહેલી સંગ ન દીજે, પરમંદિર નવ ભમીયેછરે;
રાત પડે ધર બહાર ન જધ્યો સંઉને જમાડી ભમીયો, મુખ્યજો ૨૦
- ધોળણ માલણ ને કુંભારણ, જોગણ સંગ ન કીજ્યોછરે,
સેજે કોઈક આળ ચડાવે, એવું શીઠ આહરીયો. મુખ્યજો ૨૧
- નિજ ભરતાર ગયો દેશાવર, તવ શણધાર નવ ધરીયોછરે;
જમવા નાત વચ્ચે નવ જધ્યે, દુરીજન દેખી ડરીયો. મુખ્યજો. ૨૨
- પરશેરી ગરબો ગાવાને, મેળે ખેળે નવ જધ્યો છરે;
નાવણ ધોવણ નદી કીનારે, ભાતાં નિરલજ નવ ચધ્યે. મુખ્યજો. ૨૩
- ઉપડતે પગ ચાલ ચાલીયો, હુન્નર સહુ શીખીયોછરે;
સ્નાન સુવસ્તરે રસોધ કરીને, દાન સુપાત્રને દધ્યો. મુખ્યજો. ૨૪
- ચોક્ય તણું નાતું બાળક દેખી, ખેડ ન ધરશો હધ્યોછરે;
તેની મુખ શીતળ આશીશો, પુત્રતણાં મૂળ લધ્યે. મુખ્યજો. ૨૫
- બાર વરસનું બાળકને ધડપણ, એ બે સરખાં કહીકયેછરે;
ભક્તી કરે મુખ લીલા પામે, ખેડ કરે દુખ લધ્યે. મુખ્યજો. ૨૬
- નરનારી બેઉને શીખામણ, મુખે લવરી નવ હરીયોછરે;
નાત સગાનાં ઘર છોડીને, એકલણાં નવ વસીયે. મુખ્યજો. ૨૭
- વમન કરીને ચીત્તા ઝાળે, નખળે આસન બેસીયેછરે;
વિદીશ દક્ષિણ દીસ અંધારે, બોટય પશુએ પેસી, મુખ્યજો. ૨૮
- અંજણે રૂઢવતી રાતરે, પેટ અછરણ વેળાછરે;
અગાસે ભોજન નવ કરીયે બે જણ બેસી ભેળાં. મુખ્યજો. ૨૯
- અતિશે ઉતું ખાદું ખાદું શાક ઘણું નવ ખાવુંછરે;
મઉનપણે અઢીઘણું વરણ જમવા પહેલાં નાવું. મુખ્યજો ૩૦
- અન વખાણી વખોડી ન ખાવું, તડકે બેસી ન જમવુંછરે;
માંદા પાસે રાત તણને, નરણાં પાણી ન પીકું. મુખ્યજો. ૩૧
- કંદમુળ અલક્ષને બોળો, વાસી વીઢળતે ભરજોછરે;
જુઠ તલે પર નીંદા હિંસા બે વળી નર ભવ સરજો. મુખ્યજો ૩૨
- વરત નિયમ ધરીયે ગુર હાથે તીરથ જાત્રા કરીયોછરે;
પુત્ર્ય ઉદય બે મોટા પ્રગટે તો સંઘવીનું પદ ધરીયે. મુખ્યજો. ૩૩
- મારગમાં મનમોકળ રાખી બહુ વિધી સંગ જમાડોછરે;
મુર લોક મુખ સઘળાં પામે પણ નહી એવો દહાડો, મુખ્યજો. ૩૪
- તીરથ તારણ શિવ મુખારણ સિદ્ધાચળ ગિરિનારેછરે;
પ્રભુ ભક્ત ગુર શરણે ભવજળ, તારે એક અવતારે. મુખ્યજો. ૩૫
- લઉકિક લોકો નરહત શીક્ષા છત્રીસી એ બોલીછરે;
પંડીત શ્રી મુલ વીરવિજય મુખ વાણી મોહન વેલી. મુખ્યજો. ૩૬

પ્રેમાનંદ—વિવેક વણુઝારો

રામ પરજ

સાંત સાધુને હું નમું વણુઝારો;	
સાત રૂને લાઘુ પાપ સમજ મન મારો,	
સમરણ કરીએ શ્રી રામનું, વણુઝ જેથી સુકતી મનોહર થાય.	સ૦ ૧
કાયા નગર સોદામણું, વણુઝ ત્યાં વસતા દીધું ગામ.	સ૦
આણુ ફરે ત્યાં તાહરી વ૦ પુર નાયક એવું નામ.	સ૦ ૨
નવ દશ બે ત્રણ સુંદરી, વ૦ વણુઝારી મળી થાવીશ.	સ૦
તે સાથે હું કીધા કરે, વ૦ તે વીસારયા શ્રી જગદીશ.	સ૦ ૩
પરરાણી બે પ્રેમદા, વ૦ તેનાં પ્રવૃત્તિ નિવૃત્તિ નામ.	સ૦
પ્રવૃત્તિ વખાણે ભોગને, વ૦ નિવૃત્તિ વખાણે રામ.	સ૦ ૪
સંતાન થયા બેઉ નારને વ૦ માંડયા જુગવાં ઘરમુત.	સ૦
પ્રવૃત્તિને પાંચ પુત્રી થઈ વ૦ વળી સાત થયા છે પુત્ર.	સ૦ ૫
આશા રેખ્યા હિંસા દીકરી, વ૦ વળી બ્રાંતે અરીસ્યાનામ.	સ૦
લોભા હરોષ મઠ દીકરા, વ૦ ગર્વ મસ્તર મોહને કામ.	સ૦ ૬
પરિવાર પ્રવૃત્તિનો વખો, વ૦ હવે નિવૃત્તિનાં સંતાન.	સ૦
પુત્રી ચાર ચતુર મળી વ૦ થયા પુત્ર પાંચ ગુણવાન.	સ૦ ૭
સાંતી ભક્તી હયા દીકરી વ૦ વળી મહત્તી મળી થઈ ચાર.	સ૦
સંતોષ તે ધર્મ દીકરા વ૦ વધરાગ વિવેક વિચાર.	સ૦ ૮
નવ સંતાન નિવૃત્તિનાં, વ૦ હવે પ્રવૃત્તિનો વિસ્તાર	સ૦
સંતાન બેઠને શાતામઠ વ૦ પતિ રીઝ્યો બેઠ પરીવાર.	સ૦ ૯
આવીસ નાર દાસ થઈ વ૦ કરે પ્રવૃત્તિરાણીની સેવ.	સ૦
નાયક અભિમાગ ભર્યા, વ૦ એના મનમાં ઘણા અહુમેવ.	સ૦ ૧૦
નિવૃત્તી હલે મારા નાથજી, વ૦ તમે મુકો ભોગ વિલાસ,	સ૦
કાયા નગર છે કારણ, વ૦ તે જુઝાની રીં આશ.	સ૦ ૧૧
બંધ બાંધ્યા છે જળનજી, વ૦ માંહે હાકને માંસ રૂધીર.	સ૦
સરીર એવું જાણુવું વ૦ મારે સમરીએ શ્રી:પુવીર.	સ૦ ૧૨
માત પીતા મૃત સુંદરી. વ૦ મિત્ર સહોદર ભાત.	સ૦
તે અંતે કો તારું નથી, વ૦ જીવતાને સંબોધે સર્વ.	સ૦ ૧૩
ગામ જરૂખાં માળીયાં, વ૦ સાત ભુમીના સરસ નીરાસ.	સ૦
એક દિવસ પેલી આલણું, વ૦ સમરાણે કરવો વાસ.	સ૦ ૧૪
માલમતા વાસજી ધણાં, વ૦ મળી માણક માતી અનેક.	સ૦
જમ કીંકર મહી આલશે, વ૦ સાથે કોડી ન આવે એક.	સ૦ ૧૫
હમે કમાય બે આપણું વ૦ તે બાથ છે જીવને સાથ.	સ૦
વેતરાણીમાં જુડતાં વ૦ નહી મુકાવે શ્રી રઘુનાથ.	સ૦ ૧૬
એવું જાણીને જાણવો, વ૦ તમે પ્રવૃત્તિ રાણીના ભોગ.	સ૦
નહીતો પસ્તાસો નાથજી વ૦ તે તો જાણુએ કેવળ રોગ.	સ૦ ૧૭

એવું બણી મારા નાથજી, વગ રમે કરતા સોઝવેના સમ.	સ૦
શીખ મારી અવજે ધરો, વગ તમે સમરો શ્રીસારંગ	સ૦ ૧૮
પ્રવૃતિ રહેશે વેગળી, વગ બ્યારે આવશે જનના હૃદ.	સ૦
પંડ મૂઢી પ્રાણી ચાલશે, વગ છુટમાં મળશે પંચમુત.	સ૦ ૧૯
જમરાય લેખું પુછશે, વગ તેં તો શો કીધો વેપાર.	સ૦
તે વેળા છે ધણી દોહલી, વગ તમે ચેતએ ભરથાર.	સ૦ ૨૦
હીજું કોઇનું નવ કીછએ, વગ સદા ચાલીએ સીધી ચાલ.	સ૦
પ્રવૃતિ રાણીએ બાણીયું, વગ એજે ભોગ કીધો ત્યાગ.	સ૦ ૨૧
શજમાર સોળે અંગ ધર્યાં વગ તેડવા મોકલ્યા પંચ દારા.	સ૦
કંઠ લટપટ કરી લાવીયા, વગ પીયુ આણ્યો રાણીની પાસ.	સ૦ ૨૨
પેરી પટાળાં પ્રેમદા, વગ ચોળીમાં તણુ રંગ.	સ૦
શરમાર મુખ મુંઢરી તણા વગ એમ વેરાગ્ય પામ્યો ભંગ	સ૦ ૨૩
પ્રવૃતિ રાણી બોલીયાં, વગ હેતે નાંખી ગળામાં હાથ.	સ૦
ત્યાગી વેરાગી ક્યમ થયા વગ કંઈક ઉલમ કીજે નાથ.	સ૦ ૨૪
બાળક સો પરજાવયાં, વગ જેમ લોકમાં વાધે લાજ.	સ૦
મર ભીયાં ભીયાં કરાવીયે, વગ પુરનાયકમાં કીજે રાજ.	સ૦ ૨૫
હસ્તી વોડા સંપડાવીયે, વગ ત્યારે છુપું તે સફળ થાય.	સ૦
દધી દુધમાં મુખ લીછયે, વગ ધણી લાવો મહિષી ગાય.	સ૦ ૨૬
શબ્યાં સિંહાસન પાલખી, વગ આગળ બહુ દારી દાસ.	સ૦
બળે દીપક પ્રગટાવીએ, વગ ભલા કીજે ભોગ વિલાસ.	સ૦ ૨૭
ધંધો કરી ધન લાવીયે, વગ એતો અતે ન આવે કામ.	સ૦
હગ-આઘણુ તો વસે ધણા, વગ નવ ખરચીએ કોડી દામ.	સ૦ ૨૮
બેન બનેવી ભાણેજાં; વગ દીકરી હિંદુ જમાઈ.	સ૦
દ્વાર કેને નવ દેખાડીયો, વગ એતો વસ્તુ મારી નાએ ખાઈ.	સ૦ ૨૯
સંવત્સરી આફ ન સારિયે, વગ એ તો સર્વ છે આળખપાળ.	સ૦
દીકરાને જુજવા કરો, વગ મને ગમતી નથી જાળજા.	સ૦ ૩૦
આપણે મુખે ખાઈ પીછયે, વગ રૂડા રમતાં દહાડા બાય.	સ૦
વેપાર કરી ધન લાવિયે; વગ તો લખેશરી નામ કહેવાય.	સ૦ ૩૧
પીનાંબર મુખ પેરીયે, વગ ખાઈએ નાના વિંચ પકવાન,	સ૦
ખાઈું પીઈું તે આપણું. વગ નવ કીછયે કોડીતું દાન	સ૦ ૩૨
લાણાં લાદિયે નાતમાં, વગ ધાય દેશ વિદેશ નામ.	સ૦
દહાડા ભોગ કમાઈના. વગ પછી અતે જપીયું રામ.	સ૦ ૩૩
પ્રવૃતિ શીખામણુ સુણી, વગ પછે રીઝયો મુઠ અમણ,	સ૦
નિવૃતિ થઈ અગખામણી, વગ પ્રવૃતિ વહાલી પ્રાણ.	સ૦ ૩૪
એકાંત બેસી નરનારીયે, વગ મલી માંડી કીધી ગાઠ.	સ૦
સંકલ્પ વિકલ્પ બે પોકીયા, વગ પછી ચલાવે કરમની પાઠ.	સ૦ ૩૫
લોભ પુત્ર સાથે જયા, વગ ગર્વ મત્સર કામને કરોધ	સ૦
દારી દસ સાથે થઈ વગ પ્રેમતણે વિરોધ.	સ૦ ૩૬

મન પોરે નાયક ચડયો વ૦ મહી ખારા હાથ લગામ.	સ૦
મમત ચાકયો વહોરવા, વ૦ અહંકાર નગારે નામ.	સ૦૩૭
છળ લેકનાં બે ત્રાજવાં, વ૦ તોણે પ્રપંચ વાણોતર.	સ૦
કુદ કપટનાં બે કાટલાં, વ૦ મોટી માયા ઘાંટી અરાખર.	સ૦૩૮
લાલ લેવાને ટાડિયા, વ૦ જોયાં લક્ષ મોરારી ગામ;	સ૦
ઠામઠામ રાંધુ પડે, વ૦ પુરનાયક મોટું નામ.	સ૦૩૯
મંસાર દેરા સોહામણો, વ૦ તેનો જોતાં ન આવે પાર.	સ૦
મીઠળ સોપારી એલચી, વ૦ તેમાં નવ દીકું કંઈ સાર.	સ૦૪૦
ગોળ આંઠ શાકર નહીં, વ૦ નવ લીધાં ધરત ને ધરે.	સ૦
સોઠ ઘણ વહોરી નહીં, વ૦ એણી અવગણ કરી બહુ.	સ૦૪૧
માંજુક મોટી સોતું નહી, વ૦ નવ વહોર્યાં પટોળાં ચીર.	સ૦
લાલચ લોટું વહોરીયું, વ૦ ફોરે લીકું કપટ કચીર.	સ૦૪૨
હીંસા હીંગ વહોરી નેની, વ૦ સંગ રીશુ લીકું અપાર.	સ૦
પ્રપંચ પીતળ વહોરીયું, વ૦ સંસારમાં દીકું સાર.	સ૦૪૩
મમતા મીકું વહોરીયું, વ૦ અને વહોરીયું માયા મીજ.	સ૦
કુસંપ સોમલ વહોરિયો, વ૦ અતિ વહોરયું વિવચ મહીજ.	સ૦૪૪
અનાચાર વહોર્યો એજિયો; વ૦ વહોર્યો આજસ દંડુખાર.	સ૦
ભાંતિ ભાંગ લીધી ઘણી, વ૦ વચ્ચનાગ વયોર્થા વ્યભીચાર.	સ૦ ૪૫
વહોરિ અરીસ્યા આમલી, વ૦ કુલક્ષણી વહોરી લાખ,	સ૦
કપટ કપડ તે વહોરીયું વ૦ જેનો રંગ ધણો અલીલાખ.	સ૦ ૪૬
લલુતા વહોરી લોબડી વ૦ વહોરા કામળી કાળે રંગ	સ૦
છળ ઝાચલ વહોર્યાં ધણાં, વ૦ લાભ પુત્રને રાખી સંગ.	સ૦ ૪૭
નીંદા ગળી વહોરી ઘણી, વ૦ અતિ વહોરીયું મધ અજ્ઞાન;	સ૦
ચાડિ તાંડી વહોરી ઘણી, વ૦ ભરયું પાત્ર તે કંઠ સમાન.	સ૦ ૪૮
ખુનસ ખાદી વહોરી ઘણી, વ૦ વળી અવગણ દાર;	સ૦
શીવી શુષ્ક અવગણે ભરી, વ૦ હાંકી પોઠ તે વસમી વાર.	સ૦ ૪૯
મન ચિતવન બે પોઠીયા, વ૦ શંકદપ વિકલપ વેપાર.	સ૦
અભિમાન ઉંટે નાયક ચડયો વ૦ તેને રખે સા સંસાર.	સ૦ ૫૦
પ્રવૃત્તિને દિકું ધણું, વ૦ પ્યારી વું મારા પ્રાણ સમાન.	સ૦
નિમત્તિ આવી પુ'ઠે પડી, વ૦ એણે ધણું કીકું અપમાન	સ૦ ૫૧
વસે આજુબજે ભરી વ૦ ખોઈ નાયકે સધ જુધ સાન.	સ૦
જે શણગાર નિમત્તિનો, વ૦ વસ બીરાજે જ્ઞાન.	સ૦ ૫૨
સાથે લક બાળ બાળકી, વ૦ સાલે પ્રમતી પિયુને સાથ.	સ૦
નવ સંતાન નીમત્તીનાં, વ૦ એતો ચાલે જેમ અનાથ.	સ૦ ૫૩
જ્યાં જ્યાં રાંડે ઉતરે, વ૦ પીયુ પોરે પ્રમતીની પાસ.	સ૦
નિમત્તિ આવી ના શકે, વ૦ દારે ઉભા છે પંચ દાર.	સ૦ ૫૪
પ્રવૃત્તિ કહે પિયુ સાંભળો, વ૦ રખે સોકયનો કરતા સંગ.	સ૦
પણ એક પાસે બે બેસયો, વ૦ કરશે મન વેપારનો ભંગ.	સ૦ ૫૫

લેખ એના લીખારી તણા વગેરે એનીને લીધા અલ્પીલાખ;	૨૦
એની રીખામણ આનસો, વગેરે તેનો તમને ચોળાવશે રાખ	૫૬
દેખીતી મંદ લાગણી, વગેરે જ્ઞાન વધરાખ્યે જેવું મન;	૨૦
વેષ સરવે વીધવા તણા, વગેરે તેમને આન મુકન.	૫૭
નાયક કહે સુખ મુકરી, વગેરે તારાં વચન તે મુખા સમાન.	૨૦
તારી રીખામણ મુલ મુલ વગેરે તેને કીધા ભગવાન,	૫૮
નિવૃત્તિ લીધી ન ગમે, વગેરે તુજ સાથે બાંધે પ્રેમ;	૨૦
નિવૃત્તિ સાથે બોધું નહીં વગેરે આજથી લીધા નેમ,	૫૯
કાલબંધ એવો કયો, વગેરે પ્રવૃત્તિનો વાધો ગર્વ.	૨૦
નિવૃત્તિ દારી મધ રહી, વગેરે એની રોકે કીધું વશ સર્વ.	૬૦
મંકું ચલાવી ચોરીસે, વગેરે એણે દેશસરવ સંસાર	૨૦
આમળ લાલ દીઠો મલો, વગેરે આવી ખોર અતે અપાર.	૬૧
કાળ દાણી આવી લાગીયો, વગેરે એણે રોષે છે સપળી પોઠ;	૨૦
વસ્તુ મુલ આપ્યું નહિ, વગેરે મધ લાખ કરોડની ખોર.	૬૨
જમકીંદરે આવી બાંધીયો, વગેરે તારે નારી ગયો પરીવાર	૨૦
પ્રવૃત્તિ પક્ષ વેગળી રહી, વગેરે નહીં કોઈ પાણી પાનાર,	૬૩
જગરાય કને બાંધી આણીયો, વગેરે વેપારીયે કીધી રાવ.	૨૦
કંઈક ખાતાં ખોટાં નીકળ્યાં, વગેરે બ્યારે બેચા મેળ હિસાબ.	૬૪
બાંધી માર્યો બહુ ભાતથી, ૬૦ વળિ નાખ્યો નરકકુંડ માંય,	૨૦
પણીવાર દેવાળું કાઢીયું, વગેરે નહીં લાભ્યો કરતાં અન્યાય.	૬૫
કારામદનું દુઃખ વધું વગેરે કોણ કાઢે ત્યાંથી બહાર,	૨૦
પેરી સાડી મુખ મુખની, વગેરે પાસે આવી નીવૃત્તી નાર	૬૬
નાયક લેખને રોષો મધું, વગેરે દેખી સતીનું તે સમે મુખ,	૨૦
નીચું લેખને કહે સાધવી, વગેરે તે પાપે ભોગવીયું દુઃખ	૨૦
આંધુ લોભાં નાચનાં, વગેરે વળી નીવૃત્તી નાર;	૬૭
પ્રવૃત્તિ નારી ક્યાં ગઈ, વગેરે સાત પુત્રી ક્યાં ગઈ પંથ કુમાર.	૨૦
નાયક કહે મુલ મુકરી, વગેરે મેં નહીં આની તારી રીખ.	૨૦
વહાલી મધ પ્રવૃત્તિ પાપણી, વગેરે મુકી રોકે મંગાવી લીખ.	૬૮
દુખ વેળા નારી ગઈ વગેરે મને પાણી કોઈ નવ પાય.	૨૦
મુકાવ મુજને મુકરી, વગેરે હું રહીશ તારી આજ્ઞાય.	૭૦
નિવૃત્તિ કહે પીયુ સાંભળો વગેરે મળા કાલો છે ભરથા.	૨૦
લેખે કામથી મુકાવીયા વગેરે લેખે લાખ મારાસી વાર.	૭૧
ધર્મ કને તેડી ગઈ, વગેરે ત્યાં લીધો મુલકરાર;	૨૦
ધર્મ લેખે કરી લાવ્યો, વગેરે જઈ રૂઝે કરજો વેપાર,	૭૨
કેરી સંસારમાં અવતર્યા, વગેરે મળ્યા રાતગુરુ એક દલાલ,	૨૦
રામ નામ વસાણું વહોરીયું, વગેરે લાખ આપ્યો વસ્તુ રસાળ,	૭૩
વિવેક વાણેતર મયો, વગેરે તત્તવ વિચાર તાજવાં સાથ.	૨૦
ધર્મ કર્મ બેઉ કારણાં, વગેરે કમા દાંડી કાઢી હાથ.	૭૪

નાયક વહોરે વસ્તુને વગ જેલે નિવ્રતિ ઠહેતી બલ;	૪૦
નિરમુખ મોળ લીધા ધણે, વગ મુલ સાચ મરમ ઠહેલાવ.	૭૫
સદવિદ્યા સાકર વહોરી ધણી, વગ વહોર્યાં અયક્ષ્ણ લેખાવ્યાસ	૪૦
શ્રીકૃષ્ણ નામ શ્રી રામનું વગ મળ્યા શ્રી હરીના દાસ,	૭૬
અક્ષવિદ્યા ખાંડ વહોરી ધણી, વગ મુલ લક્ષણ વહોર્યાં લવીંગ,	૪૦
અતુરશ મંદન વહોરીયું, વગ વહોર્યો કરુણા કેસર રંગ.	૭૭
જ્ઞાન ધૂત કૃષે ભાવું, વગ સિદ્ધતા તે દથી નીરજામ;	૪૦
પ્રીત પરાળી વહોરી ધણી. વગ લીધા સાળુ મિળ સતોષ,	૭૮
વિશ્રામ પીતાંબર વહોરીયાં વગ વહોરી દયા ધણી દરસાધ,	૪૦
લખતો અય ચીત ચોપડે, વગ લેખણ મુખિ મુખિ રૂનાધ.	૭૯
નવધા ભક્તી મણી વહોરીયાં, વગ મુક્તી મુક્તતા માળ	૪૦
શ્રી હરીને હાથ ગરથો વગ થયું પરમાં ઝાકઝમાળ,	૮૦
દશ મુળે મુલ્ય શીવી ભરી. વગ કરે વસ્તુવું દેવ વખાણ;	૪૦
મોહ મેવાસી મારીયો, વગ હવે કોય ન મામે દાણ,	૮૧
નાદ બિંદુ બેઠે બળદીયા. વગ વામે નગારું ઓંકાર;	૪૦
જ્ઞાન થોડે નાયક બાધો. વગ છતી ચાલ્યો સર્વ સંસાર;	૮૨
જમરાયે લેખું આપીયું. વગ ચિત્ર વિચીત્ર લેક્યા હાથ;	૪૦
સનમાન આસન આપીયું. વગ જમરાય થયા રણીવાત.	૮૩
ન્યાસ થયો મુલ માલમાં. વગ ગયો મુગ પાતાના ગામ.	૪૦
ફરિ ભવમાં ભરકથો નહી; વગ થયો મુદ તે આત્મારામ.	૮૪
પ્રવ્રતીને જે કોઇ પરહરે, વગ કરે નિવ્રતિ અંગીકાર.	૪૦
તે મુક્તી ફળ પામે સદા વગ નવ રમે દુખ લગાર.	૮૫
મુજરાત દેશ રોહામણો, વગ વીરક્ષેત્ર વડોદરું ગામ	૪૦
વિષ અતુરવરણી નાતમાં, વગ કૃષ્ણ પુત્ર પ્રેમાનંદ નામ,	૮૬
વિવેક વણુકારો તે આત્મા વગ આ છે અપ્પાતમનો ઉપદેશ.	૪૦
વણુકારો ગાયને સાંભળે, વગ રળે જન્મ મરણનો કલેશ	૮૭
જે કોઈ મનને અતુભવે વગ થાય મન વાંછીત ફળ કામ.	૪૦
સચેતા સજ્જન સાંભળી વગ તમે સમરો શ્રી રામ.	૮૮

મમલદાસ.

૫૬ ૧ લું.

હરી ભજતાં હજી કોઇની લાજ જતાં નથી બહીરે;	
જેની મુરતી સામગીયા સાથ, વદે વેદ વાણીરે.	હરી ૧
વહાલે ઉગાર્યો પ્રહલાદ, હીરણ્યાકસ માર્યોરે;	
વીલીક્ષણને આપ્યું રાજ, રાવણ સંહાર્યોરે	હરી ૨
વહાલે નરસિંહ મહેતાને હાર; હાથોહાથ આપ્યોરે;	
ધરવને આપ્યું અવીચળ રાજ, પાતાનો કરી માર્યોરે.	હરી, ૨
વહાલે મીરાં તે બાકલું ડેર હજાહજ પીકરે;	
ધંચાળીનાં પુર્વાં સીરું પાંડવ કામ કીકરે,	હરી, ૪

વહાલે અમરીપને આજખાણે, અવતાર રા કીધારે;
વહાલે મંજની કીધી સહાય; ગરૂ પરહરીયારે.
આવો હરી ભજવાનો લહારો, ભજન કાઢ કરશેરે;
કરજોડીને કહે પ્રેમસંતાપ, ભજનનાં દુષ્કરશેરે.

હરિ. ૫

હરિ. ૬

કંશારામનાં પદ

પદ ૧ છંડ.

ગોવિંદના ગુણ ગાને, તેથી મંગળ થાશે,
પાપ તાપ સર્વે બાશે, તેથી મંગળ થાશે.
અભાગીયાનો તું તજને આશરો;
સંત સંગતમાં બને તેથી મંગળ થાશે.
દેવાદીક તારે પાથે ભાગશે;
ગુણ તારા સૌ ગાશે, તેથી મંગળ થાશે.
દાસનાં દળદર દુર કરવાને;
રામ રમાને ભાકલશે, તેથી મંગળ થાશે.
સંકટ તારાં હરવા શ્રી વીઠલ;
એતો ચક્ર ધરી પ્રભુ ધાશે, તેથી મંગળ થાશે.
પુરુષોત્તમને તું તો કરને તારા પ્રીય;
તેને તે શરણે તું બાને, તેથી મંગળ થાશે.
કૃષ્ણરામ કહે છે કૃષ્ણને ભજતાં,
તારે જન્મ મરણ છતાં, તેથી મંગળ થાશે.

ટક.

ગોવિંદ. ૧

ગોવિંદ. ૨

ગોવિંદ. ૩

ગોવિંદ. ૪

ગોવિંદ. ૫

ગોવિંદ. ૬

કાકેરજીને પોદાકવાનું.

પદ ૨ છંડ.

પોદા પોદારે સારંગપ્રાણી, તેરી અખીઆંમે નીંદા ભરાણીરે;
હારે એમ કહે કહિસહ્યા આધ, નીંદ બગાસાં આધરે.
હારે પ્રભુ અંગશે આજસ મોડો, કમરસે પટકા ડોડરે.
હારે પ્રભુ ધનુષ ભાથા તમે મેલો, હારે સખ્યાપર સાલ આંધરે.
હારે હીતા સતવંતી નારી, હારે એને સુંદર રાજ મુધારીરે.
હારે લક્ષ્મણજીને આગના કીજે, હારે પીઠે પાંઉ પલંગપર દિબ્દરે.
હારે કૃષ્ણરામ કહે કરજોડી, હારે પ્રભુની અખંડ રહીઓ બેડીરે.

પોદા.

પોદા. ૧

પોદા. ૨

પોદા. ૩

પોદા. ૪

પોદા. ૫

પોદા. ૬

રામકંઠ.

રાગ વેરાવળ પદ ૧ છંડ.

આજસ તજને અભાગીઆ, ગોવિંદ ગુણ ગાતાં;
રામે આપ્યા છે રોટલા, રૂઠા ભાગે ખાતાં.
સારૂ સારૂ કહી શાકને ભલા સખડકા ભરીયા,
હઠીલા હર્ષડે યમ દઈ તને હરી કેમ વીસરીયા;
અન્ન વસ્ત્રની આશાથી, ધાયો ફરે છે અંત્યા,
ભખરે ધોરાશીમાં ભંડકરું, તેની છે કંઈ ચિંત્યા.
કૃષ્ણ ભજન પિના કૃતરા, ધર્ષ ભખલખ કરશે;

આજસ. ૧

આજસ. ૨

આજસ. ૩

- કરો કોઈ નાંખે નહીં, માર ખાઈ ખાઈ મરશે. આજસ. ૪
- આઠો દેહ મંભરનો કોઈ પેરેરે ધરશે;
છે છે કહી સહી હાંસો, મિયાંઉં મીયાંઉં કરી મરશે. આજસ. ૫
- પુરશે ઘેર એલા તમે, મરખવ ગુણ નાંખી;
જે જેમ તે તેમ તાજશે, ધણીની બીક રાખી. આજસ. ૬
- આજ સેવા કર સંતની, હરી હેરામાં આણી;
નહિ તો પાઠ થઈ પંથમાં, ભરશે જળ પાણી, આજસ. ૭
- મોડોરે થઈને માસમાં પગ શાને રે કુરો. આજસ. ૮
- છીર્તન કરો શ્રી કૃપનતું, મુકી બીજી રે વાણી;
બકબક થઈને બોલ્યા, ખાશે ખરસાંડી. આજસ. ૯
- ગરજને ગાઓ ગોવિંદને, ધણા કાઢીને ધાંડા;
તો ઉંદ નહીં અવતરે, આવનેરે કાંડા, આજસ. ૧૦
- માનીતી માનવ દેહ વિશે હરિના મારગ ચાલે;
હરિત થઈને મસ્તીઓ, માથે નહીં પુજ ખાલો. આજસ. ૧૧
- કૃષ્ણ વિસાર્યા તેં કોણું, બહુ અવતાર ધરશે;
વાંદર થઈ વરજાગીયા, કાળે મુખરે ફરશે. આજસ. ૧૨
- હરિગુણ ગાતાં તુજને, યાદ વાચ રારીરે;
જગલાં થઈ કૃમ બેસશે, તમે જળના તિરે. આજસ. ૧૩
- ગુણલા આઓ ગોવિંદના, યું લાગો છો લોભે;
કુડ થઈને કુમશે, તમે ધરનેરે ગાભે. આજસ. ૧૪
- કૃષ્ણ ક્યારસ અગુલાવો, કાને છો તમે રારવા;
કોળ નોળ વણીયર તણા, દેહ પુરોને વરવા. આજસ. ૧૫
- પામી ઉત્તમ દેહને, હરિ ચિત્તવા કાં મુકો;
નિત્યે ધર ધર માગશે, તમે હુઓ ને મુકો. આજસ. ૧૬
- રીંછ રોઝને વામની, છે નરતીરે કાયા;
તે પુરવા છબીલો ભજો, તમે મુકીને માયા. આજસ. ૧૭
- ચેતિ શકો તો ચેતએ, યું કહીએરે આકું;
હરિવિના છવતું કુખક, કહેતા હું લાગુ. આજસ. ૧૮
- માનવ દેહ મોંધો જરશે, કાંઈ સાધન સજશે;
રામ કૃષ્ણ સરવે તજ, ભગવાનને ભજએ. આજસ. ૧૯

રાગ મેવાડો.

દીવેલતો પુરુષ રે કુશક ખાંડતાં રે, પ્રાણીયા તેં કીધું એવું રે કામ.
આદર કરતાં રે આગુબ્ય વહી ગયુ રે, સુખમાં તો સમર્થો નહિ શ્રીરામ દીવેલતો. ૧

અગુબ્ય જતમરે મહા-મણી જહોરે, ભગવાને સત્ય શ્રી સારંગપ્રાણ;
વહોરતને વહોરીરે કાચ કથીરનીરે, કહાવે વળી સહિમાં અતુર સુખાણ. દીવેલતો. ૨

બ્યાં લગી વહેતોરે ગાતર ચાંડડી રે; ત્યાં લગી સહુકો કરુણ હેત,
કોહલી વેળાનો રે સંગી એક રામ છે રે, ચીતડામાં ચેતી રામય તો ચેત. દીવેલતો. ૩

જીનીને કોરેરે લાઈ શું કાતોરે, આગળતો આવે છે મહા આઈ; રામકૃષ્ણ પ્રભુરે સાચા સેવજેરે, તે પ્રભુ રાખશે તુજને સહુ.

પદ ૩ શુ.

ઝોમન સાંભળરે, સંગી તારા ચાલીયારે, જે વળી આવતા તારે સાથ; ધંદિયો સપળીરે શીથળ વીથળ થયેરે, લાકડી તો ઝાલી છે વળી હાથ. ઝોમન. ૧
ઉદરને કાળેરે પરને આંગણેરે, ઉભો વળી સાંજે ને પરભાત, ધંધોને કરતારે ધોળાં આવીયારે, નવ લહી કાળ ફેરી જે ધાત. ઝોમન ૨
આ ભવમાં આવીરે ભલપણ શું ક્યારે, લારે મારી જનેતા નવ માસ; રામ નામ લેતારે રસના આળસીરે, કીધી તેતો વિધીયા ફેરી આસ. ઝોમન. ૩
બુદ્ધિ બળ સાથેરે બંધનમાં પડ્યોરે, જઈ ભીડી આવળીયાસુ બાથ, રામ કૃષ્ણ પ્રભુરે સાચા સેવજેરે, વાલો મારો નર નવારજુનાથ. ઝોમન. ૪

પદ ૪ શુ.

રામ તણા ગુણ ગાઓ પળી પ્રાણીરે, તારી ફલંભ મનસા રહ એવું બણીરે; મધની માળી જેમ મધમાં વાહીરે તેમ માયાનો બંધાએલો જીવ જલુ કાંધેરે. આળપણના દીન રમતા બોયારે કોઈ માત પિતાને લાડ મનડે મોહારે; ભોળનીયામાં રહીને ભોગમાં ખીલોરે, તેં વીસારયા શ્રી રામ વીળીયામાં ઝીલ્યોરે, ત્રીસ થયાં ચાલીસ તણી ઝડ લાગીરે, કાંઈ સાધન કરવા મુઠ મત નવ બાગીરે, પચાસે પડીયા ફંત સાઠે બુધ નાહીરે, સીતેરે ન મુલે કાન કરમ હી અભાગીરે હવે હશે. શું થાય અવસર બુદ્ધ્યોરે, પાણી પહેલી ન બાંધી પાર આરામકોરે; પછે ગળે નાસીકા નેહે દેહી તારી કુછરે, કાંઈ રાત દીવસ ન જલાય કાંઈએ નમુજેરે હરિથી વાહલા કેમ વસ્તર વાધારે તારા લાખેણા શા ફન લેખે ન લાખ્યારે માટે પેદ વસમાંપુન્ય કાંઈકે કરજેરે, તમે સાધુ તણે સંગે જઈ હરી રસ પીજેરે, માટે જે જે બોલો રામ મુખજપો માળારે, હરી કૃપતાં સહાય કરશે શ્રી ગોપાળારે, અહ્યા જેમ તેમ કરવી પ્રીત તેમ તેમ ભળવુંરે, નદી નાવનો સંભોગ ફેરી નથી મળવુંરે, હેઠળ પેઠળ હેમ કુલે ઘર હાધીરે, તારા રમી ગયા બ્યારે હંસ ફોલ નથી શાધીરે કુટુંબ સહીત પરિવાર કોઈ નહી તારેરે, કોઈ આજ કોઈ કાલ ખીલવર સાડેરે; ગોપાળ બુદ્ધિ આપો સંકટ કાપોરે, મહેતા રામ કૃષ્ણ જન રંક ભક્તિ આપોરે.

મીઠો.

પદ ૧ શુ.

બાણ બાણ તું જીવ અભાગી બાણ, આ અવસર નહિ આવે ફેરી ફેરી; વાશી વાશી લખ ચોરાશી ખાણ આથો મનખો પાગથો મરી મરી, ૧
પશુ હવે તારે મુખે ચરતો ચાર, તડકા ટાક સહેતો તું ઘણી; ખાતો ખાતો બહુ બહુ વિધના માર પીડા પાગથો ભુખ તપ્પા તણી. ૨
પળી હવે ત્યારે જેમ તેમ ભરતો પેદ, ઝાઝા માળા કરતો ઝાડમાં; ઊંડા ઝોળંગતો બહુ જળ ફેરા બેર હવે તું લટકા શીખ્યો લાડમાં. ૩
વન વગડે તું ઉંઘતો કંઈ ઝાડ, ઉંધે મુસ્તક રહેતો જૂલતો; તારા ઉપર કંઈ પડતાં કહોવાડ, ફેર અજ્ઞાની એ શુ ભુલતો. ૪

મહા હજીને કીટી તણા મુજ માંડી, નકીતમ લીલા કરતો નારકી;
 પામ્યો પામ્યો રાજ સિદ્ધાસન; આહી હેલ જલ પેલ પાલખી ૫
 આઈ તું તારા દીન તો સંસાર ગુણુ ઓરીગણનાથને વેલગ;
 કહે મીઠા તું છતીને શું હારે પ્રીતે ગુણુ ગાને પેલગ,
 એ કવિની તારીફ કરતાં એક કવીએ કહેલો સોરઠો;
 કાંધ રવાજ કરીને, ગદ પતીને ગાયો નહી. ૭

હાલી ધ્યા ધરીજ; આહોગાયો મીઠીયે.

હરીએ કૃષ્ણ ઉપાસના, ધરીયે રૂદીયામાં ધ્યાન;
 ફરીયે નહી ગલવાસમાં હરીએ છેક નીંદાન. ૧

ખોટા ખેલ સંસારનો, આતસ આજનો રંગ.
 કરતાં વર્ષ વીત્યાં ધણાં, કાળમાં ધારો તે અંગ. ૨

શુર ગમ ગાહ્યિ; ગોવીંદને જીવતું જોખમ બચ;
 દયા દીનને દીનતા તે તરવાનો ઉપાય. ૩

પા પા પ્રત્યે રચના ધણી, ભરીયા રત્ન ભંડાર,
 હીરા માતીની હારડી સતશુર ખોલણું હાર. ૪

નીરમજ નામ નારાયણતું, જીગતે જપયો જે કોય;
 અવીચળ પદવી તે પામ્યો, આવાગમન ન હોય. ૫

ક્ષિતવન હરીએ ચિત રૂપતું કંઈ બોલે છે આપ;
 એને સમરે મુખ ઉપજે, રંગે ત્રીવીધન તાપ. ૬

છે છતી વસ્તુ જેને નહિ, જીવતું જેને અજ્ઞાન.
 માયા પરશ મધ્યે પડ્યો જીવવણીતું એ જ્ઞાન. ૭

જન્મ મરણ તણી આપદા નથી કાંઈ સંકર સેલ;
 ધ્યો કરતાં હરી પડ્યો જેમ કાંઈ ધાણીનો બેલ, ૮

કાંઈ લોકો લાગી રહ્યા, માયાની મધ લાજ;
 તેમ તેમ ત્રણ્યા વધી કુસયો કંઈ કાજ ૯

નકીતમ રેહ દુરલભ દેવને પ્રાણી પાડ્યો છુ તેહ;
 હરો નીઝારે નાંખ્યો એમ ન રહ્યો સંદેહ ૧૦

રેક ધરીએ નીજ નામની સેવા સ્મરણ ધ્યાન;
 હેતે હરીરસ પીજીએ મુકી માન ગુમાન. ૧૧

ઠીક હરીનેરે બેસીએ, રાખીનેરે વિશ્વાસ;
 જહરામાં જેને જાળવ્યો, પરહર પારકી આરા. ૧૨

ડગ મગ ઠાલી શાને કરે, તાર ધાર્યું નહી થાય;
 ગમજે યારો ગાવીંદલ, કોઈતું જાણ્યું નહી જાય. ૧૩

દાંકયો પાવક કુમને, દાંકયો વાદળે મુર;
 માયાએ દાંકયો આતમા, સમજલે રહી ગઈ છે દુર. ૧૪

રજ સંબંધે આવી અંતયા, સુતાવના દારાને રેહ;
 લેવાં દેવાં બ્યારે મરે, મારગ લોગયો તેહ. ૧૫

- તોજ્યુતત્વ ત્રીલોકમાં નહી હરી નામ સમાન;
બીજુ સરવે એ બાદજી, અંતે આવે નહી કામ. કરીએ. ૧૬
- ધીરતા કરીને તું ન્યાયજે, રૂદ કમળમાં રૂપ;
આશિષવંતર ભાળજે, હરીતું અક્ષય સ્વરૂપ. કરીએ. ૧૭
- રૂદ તણું ફળ એક છે, ભાવે ભણએ ભગવાન;
બીજાં સાધન સંસારનાં, નહી હરી નામ સમાન. કરીએ. ૧૮
- ધ્યાન ધરજે પરીબ્રજનું, જેમ કંઈ લોભીને ધન;
કામીને જેમ કામની, એવું કરીયે ચિતવન. કરીએ. ૧૯
- નિરથે બાણે રહેવું નથી, જુઠો જગત વિધાસ;
એથી રહેજે તું અજગે, આઠે પહોર ઉદાસ. કરીએ. ૨૦
- મિત નિરંતર કીજીએ, સદચર સંતની સાથ;
રખે તું ટાળી નાંખતો, અમૃત આનંદ છે હાથ. કરીએ. ૨૧
- ફાગર ફંદ સંસારનો, સ્વારથનો છે સ્નેહ;
અંતે કોઈ કોઈતું નથી, તું તો તેનારે તેહ. કરીએ. ૨૨
- બાવન ઉપનીશદ વેદના, તેનું તત્વ વિચાર;
તત્પદ ત્રપદ ત્યાગીને, અસી પદમાં ચિતધાર. કરીએ. ૨૩
- ભારે ભેદ ચર દેવના, કોઈ નવ પામિરે પાર;
શીવ વીરચીને સારદા, સેવે પદરજ સાર. કરીએ. ૨૪
- માયા મુળ વની વરખડી, મારી ત્રીલોચન માંય;
નીત્ય નઉતમ કુલે કરે, તાતી રીતળ ખંય. કરીએ. ૨૫
- જીવ અનેક નીપજવતી, સેવે સુરનર પ્રદં;
આજુની આંધે અંબધને, સઉને સરખો આનંદ. કરીએ. ૨૬
- રહીએ ધંધરને આશરે, ધારણ ધારી તે ધીર;
મુખ દુખ એણીપરે આવશે, જેમ કાંઈ નાળીએરનાં નીર. કરીએ. ૨૭
- લીલા કોઈએ લેવું નથી, આણી ભુલવણી સોય;
નર જેમ નજરબંધી કરે, કળી રાકે નહી કોય. કરીએ. ૨૮
- વિધે રહું છે સહિ મોહીને, જુઠી બાજીને જોય;
તેરે બાજીના ખેલને, બાણે તે જન કોય. કરીએ. ૨૯
- સશા શોધ સ્વરૂપને, તેને સમજે મુખ થાય;
નિદા માંહી દુખ ભોગવે, તે તો બજેથી જોય. કરીએ. ૩૦
- બોળે બોલ સરવે પડે, ન જડે નામને રૂપ;
બાંધી રૂંધી ઉજી કરચું, જેવું કાષ્ટ સ્વરૂપ. કરીએ. ૩૧
- સંશય તેને શાનો રહ્યો, છે તે અભાવિચાર;
અગ્નિ ઉધેઈ અડે નહી, રવી નહી અધકાર. કરીએ. ૩૨
- હરીનો મહિમા અપાર છે, નિગમ નિરંતર ગાય;
એજ ઉમથાપતી અહીપતિ, નિરાદિન ધ્યાનમાં ધાય. કરીએ. ૩૩
- પ્રેમ પયોધરે ઝીલીયે, સદચર સંતોને સંગ;
મીતમ તન મને તે મહી, પ્રગટે પુરજ રંગ. કરીએ. ૩૪

કેદો.

કહા કર સદગુરનો સંગ, રૂંદે કમળમાં લાગે રંગ,
અંતરમાં અજવાણું થાય, માયા મનથી દુર પળાય;
હીંગવાસના હોયે ભંગ, કહા કર સદગુરનો સંગ. ૧

અજ્યા અરેખરી છે વાત, તે શ્રી મુખે કહી સાક્ષાત;
જ્ઞાની મુની બોલી જતી, ગુર કૃપા વિષુ સિદ્ધિ નથી;
જનમ મરણની મરસે ધાત, અજ્યા અરેખરી છે વાત. ૨

ગંગા ગુરની સેવા કરે, પરનીંહા પરધન પરહરે,
પ્રપંચ તે પડવાનો કામ, સાથે સથે સીતારામ;
એ શીખામણુ ચિતમાં ધરે, ગંગા ગુરની સેવા કરે. ૩

ધ્યાયા ધણું કહે શું થાય, ભવ તરવાનો એ ઉપાય,
સમજીને રાંશય રાજવા, આશીર્વાચંતર હરિ ભાજવા;
જોતાં જીવ દશા તો થાય, ધ્યાયા ધણું કહે શું થાય. ૪

નન્યા નિરમળ તેની દશા, જેને હરી રૂઢયામાં વરયા,
પોતાના અવગુણને હજે, પરના રૂઢવે નવ ગણે;
કુના કોશ ન રહે કરા, નન્યા નીરમળ તેની દશા. ૫

અજ્યા ચિતમાં ચેતી લે, માયે મરણ તથા છે બે,
કાયા ઉપર તાકે કાળ, ગ્રાહ પારધીએ માંડી બળ;
તેમાં હરી રાખે તો રહે, અજ્યા ચોતમાં ચેતી લે. ૬

જગજા છે માયા ગુણમયી, બળવંત પણ વીસે નહી,
દાનવ માનવને દેવતા, આધીન થઈ હરી સેવતા;
હરી આગળ હારી રહી, જગજા છે માયા ગુણમયી. ૭

જગજા વિરલા બાણે બેદ, માયા પ્રપંચ વીધા નિવેધ,
તે માયાહું તજવું માન, માયાપતિ ભજવા ભગવાન;
અંતરમાં ઉપજે નિરવેદ, જગજા વિરલા બાણે બેદ. ૮

ઝઝા ઝાંખી જોને બેદ, વણ વાદળ જ્યાં વરસે મેદ,
વિના સરોવર અંધુજ સાર, વિના ભમર ઉટે શુંભાર;
વિના અર્ક અજવાણું બેદ, ઝઝા ઝાંખી જોને તેદ. ૯

નના નામ નાવ છે સાર, જે બેસે તે ઉતરે પાર;
કાળ કર્મ નહી લાગે લેશ, છે અનાદી હરીનો દેશ;
તે પડને પામે નીરધાર, નના નામ નાવ છે સાર. ૧૦

રહા રેક જનમનો રજે, અંતરબમી ધરમાં મળે,
નાના મોઝા હરીના ધાર, કાંઈ સુકમને કાંઈ વૈરાગ;
હરીને ભજતાં હુંપદ ગણે, રહા રેક જનમનો રજે. ૧૧

કુઠા ઠોઠાણું છે કીક, જ્યાં ન મળે બીજની બીક,
નિરભય નારાયણના વાસ, પ્રેમ ધરીને રાખે પાસ;
સમજી પાની લેને વીખ, કુઠા ઠોઠાણું છે કીક. ૧૨

હા ઠાપણ મુકી રે, સદ્યુરને સરણે બધું રહે,
વચન તણે રાખી વિચાર, કુકલ્પનાનો કરશે નારા;
ઉપાધીધી અળગો રહે, હા ઠાપણ મુકી રે. ૧૩

હા દોડ વગાડી કહું, રહા પુરૂષને રૂઢીએ રહું;
સમજયા તેણે લીધા સાર, ગાફલ નરે તો આશે માર;
જોતામાં જોખન તો ગણું, હા દોડ વગાડી કહું. ૧૪
રેણા રણ ચોરાશી તણું, તેતું વ્યાજ વધે છે મણું,
દાણી ગણતાં કબી ગણો, દેવાળુ કાઢીને રહ્યો;
જમકીંકર કરશે તાપણું, રેણારણ ચોરાશીતણું. ૧૫

તત્તા તારું આપ તપાસા, ક્યાંથી આવ્યો ક્યાં તું બસા,
ખેપ કરીને જોણી કાઢ, હરીફ હોય તો સાગે હાડ;
મુરખના મનમાં નહીં ત્રાસ, તત્તા તારું આપ તપાસા. ૧૬
થથા ઘિરે તો રહેવું નથી કોણ રંક કોણ પુથવી પતી,
આજ કાલમાં બનું સહી, કોટિ ઉપાયે રહેવું નહિ;
ભાવ ધરી ભજ કમળાપતિ થથા ઘિરે તો રહેવું નથી. ૧૭
હા દહ દેવળમાં દેવ, સેવક થઇને કરને સેવ,
પ્રેમ પુષ્પને અંદન હાર, જ્ઞાન દિપક ઘટમાં અજવાળ;
અંતરનો યાજે અહમિય, હા દહ દેવળમાં દેવ. ૧૮

ધડા ધરજે ધારણ ધીર, વાચ કાજ વશ રાખે વીર;
શબ્દ તણી સદજ સમશેર, શત્રુ દળમાં પારે ભેળ;
સદ્યુર બકતર પેર શરીર ધડા ધારણ ધરજે ધીર. ૧૯
નન્ના નિશાન ચુરતું છેય ધીર વીર પગ રોડી રેય;
કાયર નરતું નહીં ત્યાં કામ, ગુરવીરનો સાચો સંભામ;
જાત્યા નિરણુજ જગમાં જોય, નન્ના નિશાન ચુરતું છેય. ૨૦
પપ્પા પુરાની જે પ્રીત, શ્રેય ચળે ન ચળે ચિત,
ધરૂવની પેરે અવીચળ રહે, સ્તુતિ નીંડા સખ કુખ સહે;
નારાયણને નિરખે નીત, પપ્પા પુરાની જે પ્રીત. ૨૧

ફંડા ફોગટ તે કોણ ફરે, સચેત થઈ હરી સમરણ કરે,
જન્મ મરણમાં આવે નહીં, જેતું મન વસીયું હરી મહી;
જઠરાવાસ નિશ્ચે ફરે, ફંડા ફોગટ તે કોણ ફરે. ૨૨

બબા બોલે તેને બણ, મુકી રેને મનની તાણ,
હું મારું રૂઢ્યેથી યાજ, પરમારથમાં પીંડજ ગાજ;
દયા દિનતા મનમાં આણ, બબ્બા બોલે તેને બણ. ૨૩

ભજમા ભજન થકી ભય ફળે; નિશ્ચય કાળ કરાળ ન ગળે;
ભેખ ધરે સિધિજો થાય ભાંડ ભવેયા વૈકુંઠ ભય;
જેવો તેવો પામ હરી ફળે, ભસા ભજન થકી ભય ટળે. ૨૪

મગમા માયા મનની બણ, મારું તારું ખેંચાતાણ,
સઘળે સરખો આતમારામ, સાંધા વાંધા મનજ કામ;

માટે મન હરી ચરણે આજી, મગ્ગા માયા મનની બજી. ૨૫
 યથા જીવપણું જેહને, સંશય શ્રાદ્ધ સદા તેહને,
 આતમ શુદ્ધિ ન ઉપજે કદા, આશા તુષ્ટ્યા બહુ આપદા; ૨૬
 રહુ ધરણી રૂપે રહને યથા જીવપણું જેહને.
 રામ રામ ભજનમાં રહે, બીજી બહુ મુકી રે,
 વળતો શીઠ વડે છે વાત, નીર વહોવે ના આવે સ્વાદ; ૨૭
 હરીનું હારદ હેતે મહે, રસા રામ ભજનમાં રહે.
 લક્ષ્મી લેતું આતમ લાવ હરી હરી નહી આવે દાવ,
 છતી બાછ હારીશ નહી, સમજીને શીખામજી કહી;
 હવે ન ચુકીશ આવો દાવ, લક્ષ્મી લેં છું આતમ લાવ. ૨૮
 વવા વડે વચન નિરધાર, જે પ્રીતિ તે પાત્રે પાર,
 ઊંચ નીચનો અંતર નથી, સમજ્યા તે પામ્યા સદગતી:
 સંશય રાહુ તજવો અહંકાર, વળા વડે વચન નીરધાર. ૨૯
 શરણા સાધન સરવે થયું, જેતું ચીત હરી ચરણે રહ્યું,
 હરતાં ફરતાં હરીતું ધ્યાન, તપ તીરથ તેને બહુ દાન;
 કોટિ વીધન ભય ફૂલ ગયું, શરણા સાધન સરવે થયું. ૩૦
 ખજખા ખાંડનાં બીખાં ભરે, કાચલ કાગડો કુંજર કરે,
 ચીન મગર બહુ જળચર જાત, જેવું બીજી તેવી ભાત;
 મીઠ્ઠી જોતાં તો મન ઠરે, ખજખા ખાંડનાં બીખાં ભરે. ૩૧
 સરસા સમજે સુંદર સ્થામ; હરી વીના નહી ઠાલો ધામ,
 અનેક રૂપે એનાં નામ, આદે અતે એકજ રામ;
 જે સમજે તો પુરજી ધામ, સરસા સમજે સુંદર સ્થામ. ૩૨
 હહા હરી ભાળો ભરપુર, દોષ કર્મ તો રહેશે દુર,
 રવીનો રજવી નહી કો કાળ, તેમ આતમા પુરજી ભાળ;
 નિરમળ નયણે રાખો તુર, હહા હરી ભાળો ભરપુર. ૩૩
 શઉ અક્ષર સંપુરજી થયા, હરી શુર સંતે કીધી ઇયા,
 અક્ષર અક્ષર આતમ બોધ, જે સમજે તો રૂળે વિશેધ;
 સંવત અઢાર બાવીની સાલ, ચૈત્ર સુદી સાતમ સોમવાર. ૩૪
 સંગેસર સાધીતું ગામ, ઠાકોર કુંજબિહારી નામ,
 પ્રીતમ પ્રેરે અક્ષર કહ્યા, હરી શુર સંતે કીધી ઇયા.

પદ ૧ છું.

હરિ સમરજી કર હેતમાં, ચેત ચેત અચેત;
 આ અવશર ચેત્યા નહી, મુખમાં પડશે રેત, રેક.
 કાયાનું કાંઈ નહી નીપજે, મેલ મિથ્યા અહંકાર;
 તનનાં તે ત્રણે વાનાં થશે, કીટ વીટ કે સાર. ૧
 રહ્યા નહી ને કો રહેશે નહી, શરણી સરજ વંશ;
 ખડખડ કરતાં ખપી ગયા, કહિરવ રાવજીને કરા. ૨
 જેનો પુજ્ય સસારમારે, તે નર અમર બજી;

પ્રીતમ એ પરમાણવે, હરી હૃદયામાં આણ.

હરિ. ૩

પદ ૨ જી.

હરિ ભજન વિના, દુખ દરિયા સંસારનો પાર ન આવે;
જડ બુદ્ધિ છવ સંત વિના મુઘ મારગ ડોણ બતાવે. રેક.
તે અનેકવાર અવતાર ધર્યાં, બહુ કર્મ તણા કોઠાર ભર્યાં;
અથ ઓથ તણા અંબાર કર્યાં. હરિ ભજન વિના. ૧
કુર્યો ચાર ખાણ લખચોરાશી, થયો જળચર સ્થળચર ગભવાશી;
માયા બંધનથી ન શક્યો નાશી. હરિ ભજન વિના. ૨
તું ઝાડ પાડ જડરૂપ થયો, તેં શીત વરષા બહુ તાપ સંઘા;
તારાં ઇષ્ટ કેલે નર બધ કહ્યાં. હરિ ભજન વિના. ૩
કહે પ્રીતમ થતી હ્યો પ્રાણી, દુઃખ જન્મ મરણ એવું જાણી;
તું શું બેઠો આળસ આણી, હરિ ભજન વિના. ૪

પદ ૩ જી.

હરિ ભજન થકી, છોટા હોય તે સૌથી મોટા થાય;
તન તાપ રજે, મરણનાં સંકટ તે સર્વે બાય. રેક.
જુઓ એકલસંગી હનણીના, એવા બ્યાસચુની વણ પરણીના;
કહો મુત પુરાણી કુળ પરણીના. હરિ ભજન થકી. ૧
જુઓ મુકલ કેરું મુળ શોધી, જાતે પક્ષી મુરીઓ લોધી;
થયા આપે ઇંદર અંદરોધી. હરિ ભજન થકી. ૨
જુઓ પાંડવની મેઠકી માતા, એવા વશિષ્ઠ વિસ્ત્રે વિખ્યાતા;
એવા ચતુર નર પંકજ જાતા. હરિ ભજન થકી. ૩
જુઓ વાલ્મિકીની વાત ખરી, જેણે દુર્લભશાળામાં રેહ ધરી;
જેણે સૌ કોટી રામાયણ કરી. હરિ ભજન થકી. ૪
જુઓ દારી મુતશું હીણપણું, એતું પુન્ય પવિત્ર ચરિત્ર ધણું;
થયા નાનંદ મન ગોવિંદ તણું. હરિ ભજન થકી. ૫
જેમ મંથમ જળ ગંગામાં બળે, તેતો ગંગા સરણું થઈને ફળે;
જેમ પારસ પરશે લોહ રજે. હરિ ભજન થકી. ૬
જાત ભાતતો નવ જાણી, હરિ બળે એ હરિ સરણો પ્રાણી;
કહે પ્રીતમ આળખો એધાણી. હરિ ભજન થકી. ૭

પદ ૪ થું.

રેહ મનુષ્ય ધરી, હરિ ના જાણ્યા તેણે સરવસ યોયું;
મારાં વાલાણ, મહામણિ મુકી પથ્થર ચિત પ્રાયું. રેક.
જેણે અમૃત ઢાળીને વિખ પીધું, તેણે કુકં કરમ હાથે કીધું;
તેણે મિથ્યા માતાને દુખ કીધું. રેહ મનુષ્ય ધરી. ૧
જેણે જળવીચો જઠરા માંહી, તેને સંભારે મુપને નાહી;
સપરને લાજ લગાર નહીં. રેહ મનુષ્ય ધરી. ૨
જેણે જગતપતિને નવં બોલ્યો, તણ કદપવૃક્ષ આવળ બોલ્યો;
તેણે ઉત્તમ જન્મ એળે બોલ્યો. રેહ મનુષ્ય ધરી. ૩

જેને કૃત્તની સરખો કહીયે, તેની મંગતે સરખા થયયે;

કહે પ્રીતમ તેથી દુર રહીયે.

દેહ મનુષ્ય ધરી. ૪

પદ ૫ મું.

શુર મહીમા વિષે દેશીચાલ.

જેજે પરમ શુર પરમાત્મા, તમારો અહિમા શો તે કહીયે જો;

એક છબ્બાનો તે શો આશરો, શેષ શકસે વાર લહે જો.

જે૦ જે૦ ૧

અગમ નિગમ અનુમાને કહે, સહીતા પુરે વરસ્યા વરસે જો;

ધુમ્મર દખીને વેહેની કહે, બાણ પુરખની મુરતે આવે જો.

જે૦ જે૦ ૨

સાગર તીરે જે ઉભા રહ્યા, તેતો ત્રકમાં વરણુવ કરસે જો;

માહાજળમાં પામ્યા આવે નહી, અપાર કહીને તે આચરશે જો.

જે૦ જે૦ ૩

બાણ બાણગરને નવ લહે, પુત્ર પિતાને તે શું અણે જો;

પ્રીતમ પરમારથ જે પ્રીછશે, તેતો અખંડ અભેદ પામે જો.

જે૦ જે૦ ૪

પદ ૬ મું.

મનના ખેલ વિષે.

હરિ ભજન થકી, છાયા હોય તે પ્રાપ્ત સઉથી થાય. એ રાગ.

મન માને નહીં, સો ફેરા સમજાવું તોયે શું થાય;

મન કાણ કઠોર, અંચર ચિત્ત અપણ ચિત્ત મોઢરા ભય. રેક૦

મન જુત તણી પેઠે ભમવું, મન માયામાં રહેછે રમવું;

તુને હરિ ભજવાવું નથી ગમવું.

મન૦ ૧

જમકિંકરનો ભય બાણે, તો મિથ્યા મુખ શિદ બાણે;

ગયો અવસર ઉરમાં નવ આણે.

મન૦ ૨

મળ્યો મનુષ્ય દેહ તેમાં નહીં મળ્યા, તુતો ગાને શુભ ગોવિંદ તણા;

અથ એવધ તણા અંબારે ભરયા.

મન૦ ૩

મુદગળના માથે માર પડે, તોયે ફરી ફરી તે દવાર અડે;

ફળ દખી મરકટ આડ ચહડે.

મન૦ ૪

કહે પ્રીતમ થેતી લે પ્રાણી, શું મુતો મોઢય ખણી તાણી;

તારે માથે મરણુતો ભય બાણી.

મન૦ ૫

પદ ૭ મું.

એકાદશીના વર્ત વિષે દેશી ચાલની.

આવી એકાદશી વૈષ્ણવ જનને બહાલ ન કરનારી;

જેને હરી વાહાણા, ઊર અંતરમાં સદાય તેને પ્યારી. રેક.

ભાઈ જે કોષ કરશે એકાદશી, તેને હરીની ભક્તિ રૂંદે વશી;

તે જનને મળ્યાં નવ રહી કરી.

આવી૦ ૧

જે હરી દીવસને આહિ છે, તેના દુખ દાળીદ સઉ ભય છે;

તેના પિત્રાઈ મુખીયા થાય છે.

આવી૦ ૨

જે હરી મંદીર દરશન ભયે, મહા મુખીયાથી મુખીયા થાયે;

તે અક્ષર ધામ વૈકુંઠ ભયે.

આવી૦ ૩

જેના કુમમાં એકાદશી આહિ છે તે વ્રત કરી હરિયુક્ત ગાય છે;

વળી હરિરસ પીયે ને પાચ છે.

આવી૦ ૪

એક રાજ કુવરીએ રસ પીધા, તેણે તે દિવસનો સહી કીધા;
 પછી સ્વામીને મરવા કીધા. આવી૦ ૫
 તેને અત્રણુએ કીધા સીધા, તેને આરતીઆ કરીને લીધા;
 જેણે એકાદશીમાં કાળ કીધા. આવી૦ ૬
 જેમ જેમ ચણ તીરથ બસે, જે કાશીમાં બધ નાહારો;
 તે વૃત એકાદશી કરતા યાચે. આવી૦ ૭
 જે લક્ષ ગાયોતુ પુન્ય કરશે, તે જન મુક્તીમાં વાળશે;
 એ એકાદશી કરતાં વાળશે. આવી૦ ૮
 જે ક્રોધ હેત કરી બ્રમણુ કરશે, પાહોર હરીતું પધાન ધરશે;
 તેના કરમ તણું પાતું કરશે. આવી૦ ૯
 જે બાર મહીનાની ધાવીસ કરશે, તે હેલછળીઓ વર વાશે;
 કહે પ્રીતમ પ્રેમ આવે તરશે. આવી૦ ૧૦

ધોળ પદ્યું:

શું કર્યું ગીતા ગાઈનેરે, તેં શું કર્યું ગીતા ગાઈને	ટક.
પરને પરમાલો ને આપ ન સાધ્યોરે, ધીક પડી પડિતાઈનેરે;	તેં શું ૧
ભાગવત ભાષે ને શ્રદિયે ન રાખેરે, ધનને કાળે મુઝો પાકનેરે.	તેં શું ૨
જેમ જીવંગને માથે મણી છેરે, તેને તલે છવે છવ ખાકનેરે.	તેં શું ૩
ભણ્ણી ખરો પણ ભેદ ન બાક્યોરે, કુટુંબ પોખ્યું કમાકનેરે	તેં શું ૪
મન મેલું ન માંછ શક્યોરે, યાળી નહીં હુઠી કમાકનેરે.	તેં શું ૫
કહે પ્રીતમ પાતાને હાપલેરે, હરિ હરિ તે હાથથી ગમાકનેરે.	તેં શું ૬

ધોળ ૨ જી.

આમેરે મોંઘા મુલતું. એ રાગ.

વૃતો રામ રટણ કર રંગમાં, હવે રાખ હરી સાથે હેત;	
અવસર આવો નહિ મળે.	ટક.
વિષયાણુ તે તે વૃજને ભાવીઓ, ક્ષણ એક બેઠા નહિ કરિ કામ.	અવસર ૧
ખોરા ખેલમાં શુરે ધુસી રહ્યો, માની સ્વપ્ન તણું સુખસાર.	અવસર ૨
પ્રાણી પરપંચમાં શું મચી રહ્યો માની સ્વપ્ન તણું સુખસાર.	અવસર ૩
કાળ ખાશે જે કેસે કહું નહિ, નથી આનતો ગાફેલ ગમાર.	અવસર ૪
અતે રંગ પતંગ બસે ઉતરી, કાચી કાયા નહિ આવે કસે કામ.	અવસર ૫
વૃતો સ્મરણ કરજે શુદ્ધ ભાવશું, યાળી તન મન કેસે વિકાર.	અવસર ૬
ભલે પ્રીતમ બ્રહ્મ સ્વરૂપને, જેનો મહિમા છે અગમ અપાર.	અવસર ૭

ધોળ ૩ જી.

સંત પારસ ચંદન બાવના, કામધેતુ કલપતરૂ સાર; સમાગમ સંતનો;	ટક.
એક સમજમારે અંતર લણેા તરે પારસ ત્રણ પ્રકાર;	સમાગમ. ૧
એક પારસથીરે પારસ બન્યો એક પારસથીરે હોયે પ્રેમ;	સમાગમ. ૨
એક પારસ લોહને કંઠન કરે, સત વર્ષ એમણું એમ.	સમાગમ. ૩
એક ચંદનથી વીખ ઉતરે, એક ચંદને અગ્નિ આલાય,	સમાગમ. ૪
એક તલભર તેલમાં બે પડે, ફરી તેલ તાવુ નવ માય;	સમાગમ. ૫

સર્વે સેન્યા યુરી નવ જાણવી, સર્વે નારી સતી નવ હોય;
સર્વે ગજશીર માતી ન નીપળે; તેની બુદ્ધિ વિચારીને જોય;
જ્ઞાનહિંજા ગુરૂ નવ કીજીયે, વંઝા ગાય દેવે શુ' થાય.

સમાગમ. ૬

સમાગમ. ૭

સમાગમ. ૮

ધોળ ૪ મું.

તુતો રામ રઘુ કરે રંગમાં તારા અંગમાં ઉપજે આનંદ ગોવિંદ ભજ ભાવશુ' રેક.
પરમારથ અર્થ વિચારીયે, તજ સ્વારથનો ફેંક; ગોવિંદ. ૧
કાયા માયા તેતો કારમી, તેણે વણસતાં ન લાગે વાર; ગોવિંદ. ૨
શુભ ત્રણાનાં જળ રે બરાક ભર્યાં એવો જાણો રાકળ સંસાર; ગોવિંદ. ૩
શુભ વદનના મરકર માણીયા, તેણે કાઢ રજો ન લગાર; ગોવિંદ. ૩
સ્વપ્નામાં રે સમુદ્ધિ પામિયે, જાગી જોતાં ન રહે જરાય; ગોવિંદ. ૪
કુમારાના હારે શોહામણ, ભરે મુંઠી નયનરે ભરાય; ગોવિંદ. ૭
સાચી સંગત સતયુગ સંતની, તેથી જીવપણ રળી ભય; ગોવિંદ. ૮
કહે પ્રીતમ પ્રભુને સંભારેતો મહા પામી પાવન થાય, ગોવિંદ. ૯

ધોળ ૫ મું.

પ્રાપ્ત્ય મુકો મારા પ્રાણીયારે, અંતે સાચ હશે તે ફળશે જો;
કોટીક આગીઆ અજવાણુ કરેરે, રવિવિના તે રજની કેમ રળશે જો. રેક.
માયા મીસરી ખાંડસી તેને, મુરખ માંસ થઈ વળગ્યો જો,
તન તુટે પણ કુટે નહિ, મુક મારે તેણે ન રહે અજગ્યો જો. પરપંચ. ૧
પરમ ચતુર અંતરે ભમી હરી, તે કોનો વાંધો તે કેમ ભરશે જો;
કરમ મુલ અમુલ કર્યા હશે અંતે આવીને હાજર થાશે જો, પરપંચ. ૨
મુકે હંસતણા પર કાંતારે એવું મન આતસતું હેતુ જો
પ્રીતમ પોતાના અજ્ઞાનથી દોષ પારકા દલમાં લેતું જો. પરપંચ ૩

ધોળ ૬ મું.

આ અવસર હરીને ઓળખો જ્ઞાન પામવા તત્પર થાઓ જો.
મુકો તો ચારાસીમાં જશો, એવું જાણી ગોવિંદ શુભ ગાળેજો. રેક.
જેવો સ્વારથમાં મુરો થયો, એવો પરમાથ આદરજો.
તો તું અવિચળ પડ પામતો, મરતો તે અવતરતો જો. આ. ૧
આમહુના મુખમાં શુ સાચી રહ્યો ઉમર ફળ જંતુની પરે જો.
હરી માયાજું બળ જણ્યુ નહિ લીધી ભવસાગરની લેરો જો. આ. ૨
હરીના નામ તણી નોકા મળે, પ્રાણી સેજે પામીશ પાર જો;
પ્રીતમ જે પરમારથ પ્રીછશે, પુનરપી નહીં તેને અવતાર જો. આ. ૩

ધોળ ૭ મું.

સ્મરણ કરને સીતા રામતું, મુકી મન તણે અહંકાર જો;
આ સઉ જુઠી બાણ જાણજો, જેવો સ્વપ્ન તણે વહેવાર જો. રેક.
જેવો કુમારાના બાચકા, જેવાં કાંડવાનાં નીર જો;
શીશુના સરખો સરવે ખેલ છે. કષ્ટમાં વણસી જાયજો. સ્મરણ. ૧
સેર' સેજરીની પરે સઉ મધ્ય, તેને વિસરતે સઉ રોધજો.

આરે સમજને સોરો કરે, અંતે હાજ ન હોય બે. સમરણ. ૨
હેલે પ્રીતે હરીને સંભાળજે, એ તો તરવાનો ઉપાય બે;
પ્રીતમ પ્રભુત ભજન ન મુગીરે, તારો જન્મ અગરથ થાય બે. સમરણ. ૩

ધોળ ૮ મું—તુલસી વિહવાનું.

ત્રીભોવન પાવન તુલસીજીનો પ્રેમી જનરે, પ્રેમતણે રસ પીતારે. ૧
શિવ ચતુરાનન ધારણુ લગન વિચારિરે; કારતક શુદ્ધ, એકાદશી ઉત્તમ સારીરે. ૨
વરકન્યા, બોવા મળતા વિશેકરે; જેનાં રૂપ, કરમ શુભ નામ અનેકરે. ૩
વરતો હલ છળીસો સારંગરામરે, કન્યા તેતો તુલસી નીમળ નામરે. ૪
બાનધ્યા તો, બાણે હરીના જનરે; જેને તુલસી, વર છે તન મન ધનરે, ૫
પ્રીતમનો સ્વામી, પુર્ણાનંદરે; અખીત લોકને, ઉપજાવે આનંદરે. ૬

ધોળ ૯ મું.

ગગન મંડળમાં, અનહદ વામાં વાજેરે; મુંદરતો સાગર સ્થામ વિસજેરે. ૧
બાણે રીસે, રાજ પ્રજાં રૂપાળારે, કંઠે આરોપી, મુંદર વરમાળારે. ૨
પ્રેમતણે પટકૂળ પાડી નાકીરે; આલી છે ઉપરણી, કેસર છાંટીરે. ૩
વરકન્યાતો, વરયાં મંપળ ચારરે; સુરિવર મુનિવર, બોલો જેજેકારે. ૪
જેણે સરજ્યો, આ સધળો સંસારરે; વરકન્યાતો આરોગે કંસારરે. ૫
અલખેલોજી, પ્રેમ પરણી ઉડ્યારે; મંગળકરી, મોતીડ મેહ વૃડ્યારે. ૬
પ્રીતમનો સ્વામી છે, પ્રેમ સ્નેહીરે; જીવન પધાર્યા, લાલ લાડળી લેધરે. ૭

ધોળ ૧૦ મું.

આજ સખી અલખેલોજી ઘેર આવ્યારે, પ્રેમ ધરીને મંદીરમાં પધરાવ્યારે. ૧
રતન સિંધાસન આસન લેઈ આવ્યારે, જનમ જનમનાં સંકટ સધળાં કાપ્યારે. ૨
ઝારડીયામાં દિવડિયા અજવાળોરે, નેજા ભરી નંદ કુંવરને ન્યાળોરે. ૩
આંગણે મહારે મોતીચાક પુરાવોરે, કેસર કુમ કુમ છાંટણિયાં છંટાવોરે. ૪
બારણે તોરણિયાં બંધાવોરે, અતિ મુંદર મુગધ સિંચાવોરે. ૫
મેં પકવાન મંગાવ્યાં મીઠા મેવારે, હહેરે તોરંગી, લક્ષ્મીવરને લેવારે. ૬
અંગે મહારે સોલે સજગાર સારરે, અગર કપુરે આરતી ઉતાડરે. ૭
પ્રેમ સ્નેહી જન પ્રીતમનો સ્વામીરે, ઉર અંતરમાં વસાયા અંતરભમીરે. ૮

પદ ૧ લું—ગર્વ વિષે દર્શી ચાલ.

તજ દેહ અભિમાન, મિથ્યા મુખ સાદું મું દેગટ ફુલે;
સત વચન વિચાર, બેરબેર સંસાર વિષે મું ભુલે. ૨૬
તારી કાયાનો કાથો પાથો, તે દેખીને મું લોભાથો;
સ્વીનંદન દીલમાં છે ડાહ્યો. તજ ૦ ૧
તારી જમકીંકર હજુથે છાતી, ત્યારે કયાં બાસે તારી કુળ જ્ઞાતી;
જઈ અવતર્યો પથની બાતી. તજ ૦ ૨
કુળ રૂપી પુત્રનાં દીકારે નથી, તેતો પંચમ સ્કંદમાં કયાં કમી;
તે ભોગવશે તમે રતી રતી. તજ ૦ ૩
કહે પ્રીતમ કંઈક સાધન કરજે, ભાષ હરી નામ રૂઢિયે ધરજે;
નામ નાવ માંડી લવ સીધ તરજે. તજ ૦ ૪

૫૮ ૨ છુ—શુદ્ધ ભાવજી વિશે—દેરી ચાલતી.

તમે હરી બોલો, મિધ્યા ભાવજી મનથી ખુલી દીજો;
ચિતવો હરીશ્વ. બીજુ તે ચિતવન શું કરવા કીજો. ૨૬.
આવીવાળી પ્રથા નવ ખોલ્યે, હરી હિરો એ દોરે ખોલ્યે;
રેતાં રખીને નવ રાખ્યે. તમે હરી૦ ૧
હરી નામ વિના વંચ વાળી, તે નવ રાખો ઉરમાં આળી;
તે કષની કાગ તણી બળી. તમે હરી૦ ૨
લામે ખોટું નવ ભાળીયે, કોઈને કુદ નવ ઢાળીયે;
એક રામ રૂપમાં સખીયે. તમે હરી૦ ૩
વાળીથી ગ્રહપણું વાપે વાળીથી રમેદપણું સાધે;
વાળી છાંટે તે વાળી બાધે. તમે હરી૦ ૪
એવી વાળી વીસારી જે બોલે, કોઈ નામે તે નરને તોલે;
અહીં બોલવાથી બંધન ખોલે. તમે હરી૦ ૫
રહે પ્રીતમ ધન્ય તે પુરુષ કહીયે, જેને સદા વિચાર વસે હૃદયે.
તેના અરજ મિત આરોગી રહીયે. તમે હરી૦ ૬

બાર મહીના જ્ઞાનોદય વિધિ.

કરતા કરમનીવાર; કહુ તે મારે , આબ્યા લક્ષ ચોરારી વાર, આળી વાટે રે;
હું જન્મમરણ અવતાર, લાહુ અવતરીયોરે, તોયે નાબ્યા પંથનો પાર, ફેરા ફરીયોરે;
તારો જન્મ અવરજા બધ, છવ અભાગીરે, તાર આશુષ એજુ થાય, જેને બાગીરે;
તેં ભજન ઉપર રેખ ભાવ, કહ ન કીધોરે, તેં સંતસમાગમ ભાવ મુદ નવ લીધોરે;
તેં અવનીમાં અવતારે, એળે ખોધોરે, કહે પ્રીતમ ચેત શુભાર, જનમ વખોધોરે. ૧
આમરોરે શુદ્ધ ચેત, હિમત રાખીરે, તારો અવસાર બધ અચેત જેને બાગીરે;
તારા પીંડમાં કષો પ્રવેશ, જરા દુખ લાવીરે, તારા કોળા કીટ્યા કેરા, સહેતી આવીરે;
તારા ગળે નારીકા નેન, લાડી કરમારે, કહુ કોઈ ના માને વેણ, ગળે નહીં ધરમારે;
તારે કરતા નવલા નેહ, નહતમ નારીરે, તને તજવા એકા તેહ, રહ વીસારીરે;
તારો અર બોલતાં બોલ, મુલે નહીં મનેરે, તારો ભાગી પાચો સઉ તાલ, કોય ના માનેરે;
હવે હરી છે હેત હરીનો સાધેરે, કહે પ્રીતમ ચીતમાં ચેત તારે હાથેરે. ૨
પાંચ અઉપધ એક, અંગ ન લાગેરે, લે ઉપાય કરે અનેક, પીડા ન લાગેરે;
તને વિષ વાંધુ વીપરીત બીતરે ભેદુરે, તોયે પીના વખારી પ્રીત મુજ ન છેદુરે;
તને જે આવે ને બધ અઉપધ આલેરે, એવો વેદ મળે નહીં કોય રોગને યોગેરે;
સાચા મળે તો મુખ સાચ દુખ સઉ ભાગેરે, તારો રોગ જનમનો બધ, વારન લાગેરે;
તારું મુજ મુજમું બધ વેદના વરતેરે, જેમ પીએ તેમ પ્રેમરસ પાય વીખની સરતેરે;
તારે હોય અમાણા ભંગ કરમને કાપેરે, જન પ્રીતમનો તને સંગ મધ મુખ આપેરે. ૩
માહા વાપક નિજ જ્ઞાન જે જે જહીયુરે, તેને છવ ઇંધરહું ભાન પ્રીયું પડીયુરે;
જેને ભાગી બિન્નાભિન્ન વરસ વિચારીરે, રસ રૂપ હરીમાં લીન લીસે રહ પારીરે;
જેમ ચીંતામણ તર કાંચ, જેવી હીસેરે, એક અહીં લખ્યો તે આંહી, પચ કેમ પીસેરે;
એમ જડ નથી ચેતન, સેહેજ સ્વરૂપેરે, એમ તત્ત્વરસીહું તન, એમ આપેરે;
તેને કહે કષના કોણ, પ્રગટે પોતેરે, જેમ મળ્યું ઉકામાં હુણ, જડે નહીં બેતેરે;

તેને નહીં શાશ્વત્વ લવલેશ, આપ પરમેશ્વરે, જનપ્રીતમ એકપદેશ યુરના ધરનેરે. ૪
 કામજી દુષ્ટો દુષ્ટ, કેવળ કરોરે, રમે લેરના રંગીલાલ, રંગ મહેરોરે;
 જ્યાં બેઠાએ ત્યાં તેમ, યધને વીલસોરે, તેને કળી રોકે કોહો કોણ આપે બિલસોરે;
 પશુ પંખી નર નાર, છે જાહુ નામીરે, એવા આનંદ રૂપ અખંડ, અંતરજામીરે;
 તેને જાણે વિરહાજન, ત્રિશુલા ત્યાગીરે એવા આનંદ રૂપ અખંડ સમાધી લાગીરે;
 અરસ પરસ થયો એક, સાગર હેરીરે, તેની ઉઠે પાત અનેર, ન પડે ન્યાળીરે;
 જેમ પલ્લવ નહાં હોય, દુષ્પા યજોરે; જનપ્રીતમ અવર ન કોય, વસ્તુ નિહાજોરે. ૫
 ચર્ચતરે ચિત્ર વિચિત્ર, વહાણો વીરાજેરે, તે ભરી હરી આપા લીનપદ પર ગાજેરે;
 કોય ધરે એકાંતે પ્યાન, આશાન વાળેરે, તેમ યડે થોપણું માન, ગર્વના ગાળેરે;
 કોઈ કુંભ કરે ચક્ર કરી, પવન ચહાવેરે, કોઈ અમૃત પીવા આહરી, લલપટાળેરે;
 કોઈ ધાતી નેતી પ્યાન, સાધન સાચેરે; તોયે રળે નહીં અભીમાન, વાસના વાધેરે;
 એમ ઉમે રાતને લીન, કસોટી કરવીરે; તારે બળે વાસના બીજ, રળે રહુ ધરવીરે;
 રળે ભજનમાં સોય, સેજસમાધીરે; જનપ્રીતમ હરે કહી કોય, આવી બિપાધીરે. ૬
 વર્ષાક વીચાર, યાદ ન આવેરે; કષ્ટ પતીત પામ્યા પાર સંત પ્રસારેરે;
 ધું સંત ચરણજી લેને, જીવન જાણીરે; વૃત્તન મન અપી રેને, ઉલ્લસ આણીરે;
 તારા તનના તાપ રળે, ન પીડે હૃદયારે; એક તારે તાર મળે, જઈ માહા પદમારે;
 એક જાણ ભરપુર, સચરાચરમારે; તેવું નીરખી જોને ગુર, નર નારીમાં રે;
 જેનેર પરંગનહીકાંચ, નીરાલંબ ભરીયોરે; જનપ્રીતમ એકઅનુમાન, અખંડજાલદરીયોરે;
 જેડ પદારથ જોઈરે, રંગ લાગ્યોરે; મારી ખલ જુદિ સઉ જોઈ, શંશય લાગ્યોરે; ૭
 આથ સનાતન એક, સધળે સરજોરે; તમે નીરાલંબ યધને તેહ, નીજરૂપ નરજોરે;
 જનક સનક મુખ રવ, જેને જાણેરે, તેના અંતરે રહ્યા અહમ્મિય, મહામુખ માણેરે;
 જેણે પ્રીત્યું પરાની પાર, તેવું સ્થળ કેવુંરે; તે શ્રીફળ સાકરવું, સમજી લેવુંરે;
 તે મારલી મારલી સહીત, સરવે પીડુંરે; તવ હોતિ ધું રહુરહીત, ફળ નવ લીડુંરે;
 જેઅકળપુરૂષઅવીનાસ, બળવંતભળીયોરે; જનપ્રીતમ પ્રગટા પાસ, તેજનરળીયા રે;
 આન્યો માસ અખંડ, અમૃત વરસેરે; ધું અનુભવ આંખ ઉઘાડ, આતમહારી રે; ૮
 સનમુખ સમુદ્ર કયોં, સાગર મોટોરે; તે મધ્યે જીવ કયાં, જુગટે પ્રયોરોરે;
 તેની ઉઠે લેર અનંત અનંત ઠેકાણેરે; તે મુખમાં ઝીલે સંત, જતના જાણેરે;
 જીવન મુકતા જેહ, જકતથી ન્યારોરે; ત્રીવેધી તપે નહીં તે, રીતજા અંગ સારોરે;
 જ્ઞાનાનંદ ભરપુર, મુખમાં ભરીયોરે; જેમ રવીને તેજે જરૂર, તપે નહીં હરીયોરે;
 એવોમાહાદશાનો મર્મ; અનુભવ આવેરે, કહે પ્રીતમ તેપરજ્ઞા, બંધનમાં જાવેરે. ૯
 આવણે મુરતના બેલ, નિરંતરઆણેરે. હવે થઈ રહી રંગની રેલ, જથારથ જાણેરે;
 હવે કરી રહ્યો નિજઠોર, ધરમાં ગાજેરે, બિંનમુનીએઆઠે પહોર, અલખખીરાજેરે;
 નીરાલંબ નીરજા, મ ન લાગેરે, તેણે પ્રાવી મદો સંસાર સોહાગજ્ઞા માગેરે;
 જેણે જાણી પેશાની જોત, પાંચ પગીસેરે, તેની દબ પટાળે લાત, દેવી દીશેરે;
 ન આઠાય ન પેરેમાય, જેવા જેવુંરે, તે દુર થકી રખાય, એપે એવુંરે;
 તેની રહનાદેશ વિપારદહાજ્ઞાઅગનેરે; કહે પ્રીતમ મળેએકતાર, ગાળે ગગનેરે. ૧૦
 ભાદરવે જ્ઞા સ્વાય, જેને લાસેરે; તે કોણે પડે ભવમુખ, તવ તપાસેરે;
 કંઈ થકી અવતા કવળપ્રીયોરે, આ મન કદપીત સંસાર માની લીધેરે;
 અણસ આઠાશ, અંદ કહેવાનોરે, આમ નિરમે જગતનો નાસ, નહીં રહેવાનોરે;

મુગજળ ઘેસર અવ, હીનકરદાહેરે, તથેતુપ છાંડે કાચ, પીના મહેરે.
 એમ જગતને ભણુ મિથ્યા માનેરે, એમ નીર આરે હોય દાણ, કાચબ પાનેરે;
 બાણગરનો ખેલ બન્યા બહુ રૂપેરે; જન પ્રીતમમનના મેલ, રહે નિજ રૂપેરે. ૧૧
 અસોહક રામ રમે, સહક ધરે રત્નાપીરે; તે પાતે પાતાને નમે અંતરે ભભીરે;
 જ્ઞાન ઉજાગર જેલ, અનમે ભેગીરે; તે વસ્તુ રૂપ વિરોધ, બ્રહ્મ રસ બોલીરે.
 મુખના સાગર સંત આનંદભરીરે; તે વિદ્યાતા વેદાંત, પર ઉપચારીરે;
 શીખે શુભે જે ગાય, અનુભવ આલીરે; નર તે તકરૂપ થાય, એ એપાલીરે;
 તું એ શીખામણ માન, ભાવક ભાગેરે, હરિ એ નિર્દનર ભણ, શુભે મુખમહેરે;
 હરિપુરસંતપશાય, સમરથ રત્નાપીરે; જનપ્રીતમઅતુલ્યે ગાયતરણશીર નામીરે. ૧૨

પંદર તિથીયા બોધવિશે.

પાવે પંડ છે કપીરે, પરમારથ પ્રીતિ; હરીપુર સંતની સજેરે, આ આત્મલા ભુધાર
 બીજે બીજ વાતો, સહુ મનથીમેહેલો; ચિત્તમાં ચેતી વધારે. અવસર છે છેલો. ૨
 ત્રીજે ત્રણે મુજનીરે, આવી ઉઆંટી, આગળ છે મહા અપરી, આવાની પાંટી. ૩
 ચોથે ચાર દીવસનોરે, દુનિયામાં કલકા તે મુખને સતમાનીરે, કાં ભવમાં ભરકો. ૪
 પાંચમે પંચ વિવચરે, પરી ના છે મોહ; પુર વિચારીને વરતોરે, ખેલો માં ખોહ. ૫
 છઠે છા ખરસમારે, સહસ્રમે કાંતન અહ પડેર એન કીકેરે, માયા જળમાંહી. ૬
 સાતમે સુરત સુરતથીરે, સાહેબ શું ખેલો, મન ઉડીનીમાયારે, હરેલી ખેલો. ૭
 આઠમે અખંડ પર વરીએરે, હરીએનહીકેરનધ્યાન પ્રભુનું વરીયેરે, રમેતાપઅનો. ૮
 નુમે નથી હરી ભજનારે, મુરગમલેજડયે; અંતરમાં અતુભવનીરે, આંખો ઉગાયે. ૯
 દશમે દશા પરકીએરે, વિદગમ ચારેમન; ચરી પર કરીએરે મહામુખમેમારે. ૧૦
 એક દશમાં આવોરે, અક્ષતરસ પિયા; તિથીર ઠાળી બાપ તારારે, પ્રગટેબહુલીવા. ૧૧
 દવાદશ આવુત પરશેરે, પરસે ક્રોડીરા, અગ્નીઅગરપરખેરેરે, સાચા સંત મુર. ૧૨
 તેરશે તાર ન તુરેરે, સગીતેશું તાગા, ભાગમતા મહામુનીરે રહ્યા ભવમાં બાળી. ૧૩
 ચોદશેએકચરાચરેરે, અખંડઅવતારી, પદાલી ૧૨મરીવારે, ભુએાતતમાંપાસી. ૧૪
 પુનમે પદમાતનેરે, પ્રગટ કરી રખો; એમ વશે પ્રભુ તતમાંરે, અસ્તામાં રખો. ૧૫
 પંદર તિથી ચર્ચ પુરીરે, શીખેને ગાયે; કહે પ્રીતમએ પીંડમાંરે, પ્રભુપ્રગટથાયે. ૧૬

શ્રીભોવન કૃત પદો.

પદ ૧ છું—રાગ કાફી જવાનીનો મહ રાગના વિશે.

જેને રામ રાખેરે, તેને કોણ મારી શકે—એ રાગ.

પ્રભુ રાજ પ્રાણીરે, કાયા તો તારી કરમાણી;

કરી લે બોળખાણીરે, જવાની રહી નવ બાણી. ૨૬

ભોવન પહે મધ મહરે ભરીયો, બાગપહે શું પાટી બુબય;

બુદ્ધપહે વન બેહેતાલે પરીપા, ચમુલી તારી ગયો મુબય,

બોળીને નવ ભેયું રે, રતને લીકું તાળી. પ્રભુ ૧

મધો મારી કરી દિન ગમાવ્યો, સત ગમાવી નિંદાય;

આઠ પહોરે ચાર થી પ્રભુના ભવ્ય. એમ ગા અવતાર,

અવનાશી નવ લીકારે, બુદ્ધો તું ભવ રેકાણી. પ્રભુ ૨

અંત વખત માર છાંવડીરે, દિગ બેઠો બન્યા શ્રી રામતામ;

મારે સંસારમાં વૃથા જનમ કાઢાડો, રજેલું નહીં આપું કામ;
પહીચો લક્ષ ચોરાસીરે, જેમ જેલ ફરે માણી. પ્રશ્ન ૩

એવું વિચારી ઉર પ્રાણીયા, ભજ મી ભુગ ધીરતાર.
મનુષા દેહ મળવો દેવને દુર્લભ, ત્રીભોવન દ્રષ્ટે ઇષ્ટવાર;
અવર નહીં બીજુરે, કાયા માયા મિથ્યા માણી. પ્રશ્ન ૪

પદ ૨—સતસંગ વિશેષું.

અલખ ગુર શેવોરે, સેવાથી પામો પદ પ્રાદું;
સિરોમણ સાર લેવોરે, સતસંગ વિના સર્વ ખોદું. રક.
ત્રિલોકમાં એ કરતા રહ્યા છે, ચક્રે લુપ્ત વિશ્વ માંદી;
નામ નિરંજન અલખ ધણીએ, ઓળખ્યા વિના ખોટો ક્યાંદી;
ન્યાહાણી લો અંતર લીનરે, નિકર રકર રજુ છોદું. અલખ. ૧

અંતરજામી વિધવિધ નાંખી, સ્વામી સ્વરૂપની એપાંજ;
હૃદયામાં સાક્ષી એની તો કહીયે, સંસાર અલખ સુખમાજ;
અલખ આપ નાંખોરે, પારખ વિના શિદ છોદું. અલખ. ૨

મોહ માયામાં વીરાઈ રહીને, મોહી રહો છુ ઘરખાર;
અંતે તો જાવું એકલાં તો, પડે ત્યાં જમ ફેરો મારે,
પોકારા જીવ મારેરે, મુરખ મનક પ્રોદું. અલખ. ૩

વૃથા જનમ તું એજે શું ખુરે, કરીલ સહચરનો સંગ;
નંદું નાણું નહીં ખુટવાતું, જેમ ખુમારી ચડે રંગ,
એમ લાલચથી લપટાયોરે, ભુધર ભાવે ભક્તિ દોદું. અલખ. ૪

ધન એમન કુઠની સર્વે કુઠની બાજી, માનો એમાં નહીં બીજે ભેદ;
ગુરુમ શેષ વિના શાવું અજ્યાણુ, ત્રીભોવન હીસે ઉરખેદ,
રજવાને અંધારે, ચિત ચરણે ચોટયું. અલખ. ૫

પદ ૩ જુ—મનની દોર વિશે.

મન ભટકા મારેરે, જ્ઞાન થોડે લગામ નથી;
દિવેલ વિના અંધારે, વારે વારે શું કહેવું કથી. રક.
શિવ જીવ બે ભેદ ન જાણે, ફોગટ કામે અથડાય;

ઘેર ગંગા મુકી બચ તે કાશી મનખો સફળ કેમ થાય;
ઓળ નથી વુજનેરે, પાખંડી પુલે ઉમંગથી. મન. ૧

કાં પુરૂષને કાં વળી નારી, ચિત કર્યું નથી કામ;
આંદે ભમતાં ભાવ જડે નહિ, મિથ્યા રાખી અભિમાન,
વિના તો લાલચથીરે, પતંગ દિવે ઝડપે પ્રેમથી. મન. ૨

શીત બ્રાહ્મણ દેખી નવ હુએ, તમાસો ભેઈ મલકાય;
હસાવી પડસો લેને જાનરી કાચ હવારી વેઃ મય,
ધીકાર વુજ મનખોરે. વળગો નકારિ સાંચતથી. મન. ૩

સાચા જન તન મનથી જાણી, આજ્ઞા માને ભરપુર;
જ્ઞાન ગોડે ચડી લગામ પકડી, વમાન જાય ત્યાં હુડુર,
લેખુ તો ધણીતુંલે આપો શંકે રાતનથી. મન. ૪

પુરુષ ચીતી કરી હ મુરે, નવાનક ઝડપથી કાળ;

તે સારમાંથી જો ઉગરવા, જેવા જેને ગુરુ દયાળ; મન. ૫
 ભજમાંથી ફરવારે, નિરમળ નહીં તું પેર ગંગથી.
 આ સંસારમાં સમું નહીં તારું, મિત્ર બાંધવ મિત્ર્યા માણ; મન. ૬
 એમ માત્ર પિતા મૃત દાસને ભગની, તેની ચાહે નહીં આણ,
 આણ રી લેખમારે, માર આચ છવ માયા નેહથી.
 સાચી માયા હરી બીનાની, ઉતારે પદ્મો પડી પાર;
 સંસારની માયા રેવા કુરવાની, લેશ નહીં સાર,
 ભવસાગરથી તરવારે, ત્રીભોવન ચાહે અંગ રંગથી. મન. ૭

પદ ૪ મું—શિશીત. શુદ્ધિ વિશે.

અલપ મતિ મહારીરે, પ્રજ્જલ લેજો ઉગારી;
 અકળ ગત તદ્દારીરે કળી ના શકે તરનારી. ટેક.
 ગુણ ગોવિંદના ન ગાતાં ભાણુ, બીજુ અખંડ તારે નામ;
 પુરણ ભક્તિ પ્રેમથી ચઢાવું, મુખે કુખે વિશરામ,
 સમાગમ કર મુરારો, વખતે જાય જાય હારી. અલપ. ૧
 માયજી કરતાં ભવ સંભાર, ધરી નવ યજો તુજ હેત;
 એનાથી અલીકરે પુરણ, તે પ્રીતમ ખ્યારી,
 મનુશા રેહ ધરીયો તેજે શુ થયું, અવતર્યો ઉત્તમ પેર;
 હસ મહીના મસ્તકે ફલતો, ઉપે હરીથી નેર, અલપ. ૨
 જમાન આપી પુર્યોરે, જોબન ગયો વિસારી. અલપ. ૩
 કળજીગમાં કંચર નછકે છે, તેથી જોતો તું શુમાન;
 કુરવાની પટે કુલ્યો ફરે છે, અંતે ભુલી ગયો ભાન,
 અથડાતો અથડાતોરે, પડ્યો ચારારી ખાણ્ય ભારી. અલપ. ૪
 સતસંગ વિના વિહાર પડ્યો, કુખે જનમ્યે કપુત;
 હરી તજા દાસને રખી તું તારી, એકે કષ્ટે અદ્યુત,
 સંદેહ નહીં એમાંનોરે, ત્રીભોવન વરે વીચારી. અલપ. ૫

પદ ૫ મું—નિતીની ભક્તિ વિશે.

સંસારમાં રહી, ભવસાગર તરવાને શેવે સંતને;
 આનંદ ઉભ મહિ, જેમ ફરપણમાં વસ્તુ રહે એ અંતને. ટેક.
 મળી માયો હાથ જો આવે વેસો, ભક્તિ પ્રેમમાં બરે ચક્રિ પહેસો;
 કર હરી શેવન ચિત પ્રાપ્ત થેસો. સંસારમાં. ૧
 છે અસૌકિક વસ્તુ એક સહી નથી બાત્રાએ જોવાનું અહીં તહી;
 મન મારી તું સોધન કર અહીં. સંસારમાં. ૨
 ગુરુ ગમ વિના મુઠ ગાંડો ફરે, કરવા ન કરવાનું કામ કરે;
 તેમાં સાર ન જોયો કાજ સાનું સરે. સંસારમાં. ૩
 ભુલ્યો ભયેશુ મુરખ આ રહી, પુછ વારંવાર જો બતાવે સ્નેહી.
 હરી ઉચ્ચારના પડને ગેહી. સંસારમાં. ૪
 ભરપુર અખંડ જેતું નામ ભણે, ત્રીભોવન પર લેતાં અનંત ગણે;
 આથ અંતે અકળ રૂપે કષ્ટે કષ્ટે. સંસારમાં. ૫

પદ ૬ મું—પ્રભુના વિશે.

પ્રભુ હીન હયાળ, ચઉદે ભુવનમાં આપીક સપળે રામ.

નથી કામ કાલો, મનુષ્યા રહને કારણ પરીયાં નામ.

પરુ પાંખી ફળ ફુલને ઝાડી, નિર નાહાં બાપ પ્રગર પહાડી;

અવની દરીયા સમુદ્રને ખાડી.

ચંદ સુરજ તારામાં રામ રમે, ગજ જંતુને તંતુમાં તુજ ભમે;

જ્યાં જુવો ત્યાં તુહી તુહી રામ સમું.

તાહરે એક રૂપ ભેતાં અનેક ભાસે, અનેકમાં એક રૂપ પ્રકાશે.

સ્થાવર જંગલ વનવેલી રહો પાસે.

એવું આજણ ઉમા રૂપ છે ન્યાર, મોહ મહત્તી જાયામાં રહી નવ પારથ;

આંખો એવો ગયો તેમાં કાજ મું સારથું.

તારી ગતીનો કોઈ નવ પાર લહે, નારદને માયા બતાવી કહે;

અંતર્યામી સમી ગંગા તહે રહે.

હું પામર પ્રીતી કરવાને, નિજ જન્મ મરણ ભય હરવાને;

ત્રીભોવન શેવ સંત ચરણ તરવાને.

પદ ૭ મું, પસ્તાવા વિશે.

લહાવો લેવા અવતરીયો, આ અવસર પારખ હીરો;

જો ઝવેરી માગે, આજખવા છવ રાખે સ્થિરો.

જેનો સંબંધ લાગ્યો તેને નવ ફરે, પરભવથી આજસ પિછાંન મરે.

કલી રાકે ન નરનારી કુટી મળે.

પરિશ્રમ કરતાં અગ્નિનક ફળે, સાર ભેતાં ગાવીંદ ફૂપાથી મળે;

ભાઈ આતમ ચેતનમાં જઈ ભળે.

નથી કામ ઘણું કંપ કામતણું, પણ લેતો નથી નામ એક કાણું;

કાવાઈજી કુખ પારો અંતે ઘણું.

રણ લાગ્યું ભવ જિનુ તારે, કરણી પ્રમાણે કામ સારે;

કિરતાર લખ્યા લેખ ન વધારે.

જેને લગન લાગ્યું તે નહીં છુટે, માયા વાધે અતીથે એવી તુરે;

પ્રભુ ભક્તિ નાણુ છુટેરે છુટે.

પ્રભુ પ્રાણજીવન ત્રીભોવન તારો, ક્યા વાવી વિધન તાપ નિવારો;

પ્રાણપતિ ભુવનમાં તમારો.

પદ ૮ મું જ્ઞાન વધરાગ વિશે. (ભાદીશર)

રામ સમરણ લે જન નામ, અંતે વખત આવે કામ હોણ;

નહીં લેતાં પસ્તાવો પડશે, હમયેથી હારી જઈશ કામરે.

નાથ નિરજનથી થા રવજન, આદંકાર એ લનસ્યામ હોણ;

નિરશુણ સમુદ્ર રૂપ બેનો પ્રેમ, પેખે આઠ જમરે.

બ્રહ્મ કહેા ભગવત કહે, કિરતાર કહે, કિરતાર કહેા શ્રી રામ હોણ,

સપળાં માંહે રૂપમ રૂપા, અવસરે અક્ષર ધામરે.

દેહ મનુષ્યમાં અવતરી લહાવો, પાત્રો પેગી આમ હોણ

ત્રીભવસા સત કોઈજ વીરસા, ઠરે ઠેકાણુ જઈ કામરે.

પરભવની કરળીથી આ ભવ, કેહેણી એ વિમામ હોણ;
નરનારી તપના બાનામાં, તાપ ત્રિવિધી રહે વામરે.
એક પક્ષ લુગ લેવી : બાણી, રામ કવચ રહે કામ હોણ;
ત્રીભોવન સંત કૃપાથી ચરણે, અખંડ ઉપાસના નામરે.

હાં હાં રામ ૪

હાં હાં રામ ૫

૫૬ ૯ મુ. તુલસી વિષે.

મુખમાં કયા રેખા કરપનમે-એ રાગ.

તુલસી નવ જડે : તુને આરો, મીઠા. માનીયે સંસારો.
લુગ લુગમાં અવતરીયા, ફરી ફરી મનુષ્યે ઓયો જનમારો;
ફેલ ફીતુરે મરો રહે જવ તુજ એથી કોથ નહરો.
સાંભળતાં રીખામણ : માની, ન માની છવને ઠારો;
જ્ઞાન તણી વામ વેતી મેલી, અજાન જમ રે મારો.
શુ સાર ને શુ ખોટું, તુને ભેદ ન જડીયા પારો;
ફર ફરે ખનખા રેલું તુજ પર, મનને ચરાવે મારો.
ફલવણી વાતો મીઠીથી, નકામે વખત કાણરો;
હે છવ તુલસી કામ નથી રહ્યો, સોયો નહીં ચુરે સારો.
ત્રીભોવનરાય તું ચેતીલે, ભવજળ એ ખારો;
સંત સમાજમના અતુલવથી, નીરજન નિરાકાર ખારો.

તુલસી. ૨૩.

તુલસી. ૨

તુલસી. ૩

તુલસી. ૪

તુલસી. ૫

પેમસી. ૬

૫૬ ૧૦ મુ. છવને શિક્ષા વિષે.

‘કૃષ્ણ છવન કયારે આવશે’ એ ઠાઠી,

દેગર ફેરો : સાનો ફરે, પકડી લે આધાર;
વીપક લેઈ કૃપમાં પડે, રહે કેમ નીરમાર.
મુકીતમાં જનશું કર્યું, પાપ કરીયુ ભર્મ;
અરથ ન એયો મુરખા, ખોરા પ્રાણ અર્ધમ,
અવતાર, તુજ એણે ગયો, લેશ પારી ન ધર્મ;
જુદિ બળી ગઈ રોઠની, કરવા બેઠા મુર્ખ.
આવીને લાભ લીધો નહીં, તાણો બોલ અધાગ;
ભાર એવી એવી વહી ગયો, નવં જડીયો કંઈ ખાલ.
મારે મારે તેમાં કંઈ નથી. તાહાર નથી તુજ તન;
માથા નાની લે એ છવના, જેમ કુળી પવન.
સંસારમાં મુખ દુખ છે, મુખી કોણ કેહેવાય;
બેલે રામચા મી હરી : અંતે સફળજ થાય.
મુખ દુખની કહુ હવે વીનતી, કુખી કોણ કેહેવાય;
સંભા નહીં હરી હેતથી, તેના કાજ કેમ થાય.
તરવું તારવું ને જુઠવું, એ છે મન લગી સાય;
મનની સંગત એ નીવરતામાં, પુવરતી નહીં કામ.
મરવું એમાં સંદેહ નથી, પતી બાલ ઉપયોગ;
જેમ કદાપી સાચવે, જેને સંત સંજોગ.
આરે રહ માયી બાણુએ, મારે ગર્વ ન કર્ય;
વહાવ મેલીરે એકલું, કાં તો નારી કે નર.

દેગર. ૧

દેગર. ૨

દેગર. ૩

દેગર. ૪

દેગર. ૫

દેગર. ૬

દેગર. ૭

દેગર. ૮

દેગર. ૯

દેગર. ૧૦

ચોગસીનો યજ્ઞવા, કુક કુકી અલીમાન;
જમણ લેશે લેખુ દાહણ, ત્યારે ભુલીશ બાન. ફોગર. ૧૧
આત્મા વડે ઉર ચેતીને, શેવે જન મહંત;
દરશન તો દેવતા ભણે, ત્રીભોવન એક સંત ફોગર. ૧૨

બાપુ.

પદ ૧ છું રાગ મારી.

પાણીનો ખેલ બનાવ્યો, એની તો કહીયે અમલ પણી;
સહુથી રમન-રો રે, શોભા તો એના નામ તણી. રેક.
ખરે એ પાણી ને ખોટું એ પાણી, પાણી અરીજુને ખાંડ;
એ પાણીથી થયાં નરનારીને, એ પાણીથી બહાંડ;
પાણીનું બન્યું માતીરે, પાણીની બની હીરાકણો. પાણીનો. ૧
પાણીની અમુલ્ય કાયા બનાવી, હાડ ચામ લોહી માંસ;
પાણીનારે પશુપંખી બનાવ્યાં: પદાડ પથરને ખાસ;
પાણીન હાથી ઘોડારે, પાણીની શાલ પામરી બની. પાણીનો. ૨
પાણીનારે પથરંગ બનાવ્યા, અહાર બાતનારે અન્ન;
હુથી ન્યારો મારો શાંધ ધીરાળે, તેને રૂખીને થયો પુ' ઠંગ;
સંગ કીધો તેનારે, સત્તા તો આત્માની ગણી. પાણીનો. ૩
અક્ષરોંતિ અક્ષર સહુ નીપાવ્યા, ને અક્ષરથી નરનાર;
ઝોંઝારથી ત્રણ ગુણ નીપાવ્યા, એ અઠાવીસ નીરધાર;
ઝોગજત્રિશમા મહા વિષ્ણુરે, ત્રિશમા બાપુ ગાય બણી. પાણીનો. ૪

પદ ૨ છું.

નામ જેણે બણ્યું તે તો વેદ ચારે બણ્યો;
લેદ જેણે બણ્યો, તે તો ખરો તરત બણ્યો. રેક
બતરીશ આચાર્ય અંગે પરી નારી, નાક વિના સો રાણગાર;
કવીયે બે આપનું આપ ન બણ્યું, તે કેમ કરી ઉતરે પાર:
સાર પાંચી મળશે, બણ્યો ખરો પણ ન બણ્યો. નામ. ૧
વાંઝણી નારીને સુખનું આવ્યું છે, પુત્ર નથીરે એની પાસ;
એમ બજન રેખા રૂખી કરે છે, તેની કેમ પુરી થશે આશ,
કેમ બાપ કહેશે, વેરયાએ બે પુત્ર બણ્યો. નામ. ૨
નામ'ગુણ ને રૂપનો નાશ, વળી ચાથું પદ અવિનાશ;
એ થાયા પદનો બે લેદ બણે તેને, કહીએ હરીતલો ઘસ;
ના કરી કર્મનારે, સરે એક પળમાં હણ્યો. નામ. ૩
ગરીબી રાખી તમે ગુરૂને સાહેબ, કરો રાજદનો તોલ;
આપણ રહી બે અદા મળે તો, તેનો ધારણ કંભો બોલ;
ગુરૂને સંજ બાપુરે, અનામી નામ પાતાનો બન્યો. નામ. ૪

પદ ૩ શ્રું.

પુનમીયા તેને હઠીવેરે, લેણે પુરો નીમ રાખ્યો;
હરી સાથે પ્રીતીરે, અમુન ખાકો તેણે ચાખ્યો;
રણ મુઠાવે તેને રણકોણે હઠીએ સહયુરે તેનું નામ,
મરણ મનમનો સંસાર મટાડે તો, બીરા વસા થયું કામ;
આત્મારામ બહેરે, બેઠે ભાવ કાઢી નાંખ્યો.

પુનમીયા. ૧

શુરમતિ જગમાં સનાત કીડ, સાકર માખણ મેમ,
શુરતા ગુલરી વાકાને વઢાવી, એમ રાખ્યો છે નેમ;
ધન મળ્યું જીવરે, શુભસાગર દ્રવ્ય રાખ્યો.

પુનમીયા. ૨

દેશ દારકામાં ઢીંગોનાથ બીતાજે, હરિ નામની છે છાપ,
સહયુરે દેવે કૃપા કીધી ત્યારે, રજ્યા ત્રિવિધના તાપ;
પાપ મળ્યું નારીરે, શુરએ આપી જ્ઞાન આંખ્યો.

પુનમીયા. ૩

સચરાચરમાં હરી દેખાડ્યા, જેમ જગમાં મુર,
વાણા વિના કોણ કામ ન કાઢે, જ્યાં બેઠે ત્યાં ભરપુર;
શુર નામ સાચુરે, શુર કૃપાથી હરી આંખ્યો.

પુનમીયા. ૪

પદ ૪ શ્રું.

કેવલ્ય પદ સાચુરે, પડીત ઉરમાં આણ્યો;
જેનેવડે બેઠોરે, તેને તો તમે નવ બાણ્યો.

કેવલ્ય.

ખત વાંચે તો પાર ન આવે, ને વચ્ચે કરે વચ્ચે થાય,
કુશન પુરાણ સર્વ વાંચીને થાક્યો પણ, આત્મા સમજેતો દુખમય;
શુભ થાયે ઓઢરે, મન તમે રીક તાણ્યો.

કેવલ્ય. ૧

પીઠી પરરેસે ગયો ને મુછી ગયા, પોતાના માદનો રંગ;
મન મનોરથ ત્યારે થાય, બ્યારે સ્વામી મળે અસંગ;
આપે આપ નવ રોપ્યુરે, તો જ્ઞાન દીવો કીધો રાણ્યો.

કેવલ્ય. ૨

ભાજ મુછી માથે ઓઢરે નાંખ્યો, તેને સ્વામીનો નહીં પાર,
પતિવ્રતા સ્વામીની વાતો કરે છે ત્યાં, વચ્ચેલાને આવે ખાર;
એક આંખ વાળોરે, દુખી થાય કહેતાં કાણ્યો.

કેવલ્ય. ૩

તાંબાનો રૂપેયો હઠીએ ન ચાલે, ગમે તેવી પાડો છાપ,
જમને બાથે કરજોડીને તોય, ન મરે ત્રિવિધી તાપ;
બાપુ નામ સાચુરે, સંત તમે સત્ય માણ્યો.

કેવલ્ય. ૪

પદ ૫ શ્રું બાપુ સ્વધામ પધાર્યા તે વિવે રાગ પરમ.

જગતને મરણની બીક છે, આનંદ આનંદ મારે મનરે,
સાંધો સાંધો મળી ગયો, મોટે શુરણને મન્ય.

જગતને. ૧

સામાનો જોગ આવી મળ્યોરે, બીંદુ પડ્યાનો આ ભોગરે,
તાશીર આવી મળી રહુની, ઉદ થયો છે આ રોગરે.

જગતને. ૨

બીંદુ પડેને બીજ મુખરેરે, રહી રહે મળ્યા દનરે;

શુભમાંથી પાક્યો ખરી પાક્યો, કૃષ્ણભંજુર આ તનરે. જગતને. ૩

ઝોઝીરા હજાર જયે કાળકરે, દિનરાત કહીયે કાળ રે;
અમને રૂંધીને બે રાખયો માગે મરણ તણી કાળરે. જગતને. ૩
અંતઃકરણ તેા મુણમારે, ધંદી બ્રહ્મામાં કહેવાયરે;
મંચતત્વ ને તન માત્રા, તમો મુણમાં સમાયરે. જગતને. ૫
ત્રણે મુણ ઝોંકારમારે, ઝોંકાર માયા લીનરે;
પુરૂષ પ્રકૃતિ મળી આતમા, ભેદ કહયા લીનમિનરે. જગતને. ૬
મન હુલુ તે મટી મયુરે, આત્મ પરમાત્મા ઝેકરે;
બાપુ સમાયા સતધામમાં, કોઇ સમજે પિયેકરે. જગતને. ૭

૫૬ ૬ કું.

બાપુ પધાર્યા સતધામમાં સઉને કહ્યા જ્યોરામરે;
નામ નિરાંત નિવાસમાં, અમો જમશુ ગાવીંદ ગામરે. બાપુ ૧
કુલ ખીલીને ખરી પડેરે, એવું કાયાતું છે કામરે;
મારે ચેતી ચોંપે ચાલવું, મુકી મમતા તમામરે. બાપુ ૨
આજ આનંદ મારા અંગમારે, પરિબ્રહ્મ વેળા થઇરે;
જ્ઞાન રાખીને ગર્વ દાળજો, સત માનો સાચી કહીરે. બાપુ ૩
સ્વપ્ન હુલું તે સમાધ મયુરે, સુરતા થઈ એક તારરે;
સક્ષિતા સિંધુમાં લળી ગઇ, પળમાં પામી ભરથારરે. બાપુ ૪
સંવત અઘાર નવાણરે, ઉપકારી આસો માસરે;
મુદી એકાદસી બુધ રાત્રીયે, ગયા ધામ બાપુ—દાસરે. બાપુ ૫

કવિ બાલજી.

૫૬ ૧ છું રાગ ધાડી.

કપટે આવી કામની, સારી સર્વ સંસારણ;
બાળકને બોલાવે પછે, પરચું રૂપ અપાર. હરીને નવ બલે ૦
મોકલી તે પ્રેરી પ્રણ, કાળ તણે બે કાળણ;
હણતી હીડે તે ત્યાં સયજે, ધરધરનાં બે બાળ. હરીને નવ બલે ૦
પુટી લહ કુચ ઉપર ચોમતી, મુખ ઉપર ત્યાં લાકેણ;
વૃજ જનનાં ચિત ચોરતી, અંગ તણે ત્યાં મરકે. હરીને નવ બલે ૦
વેણી માંહે માલતી, લીલા મજ ગત્ય ચાલેણ;
કરે કંકણને મુદરીકા, મયજે ભુપાલ. હરીને નવ બલે ૦
પોદની ત્યાં સાડી પહેરી, કટી કંકણ ચણકારણ;
મુંદરી મલપતિ ચાલે, તે હગ હગ લાર. હરીને નવ બલે ૦
મંદલારથ મુખ મરકલકા, મંચજ નયન નિહાળેણ;
પામે વીંછીયા રણજો, ચોલીશ મીઠકી તણે. હરીને નવ બલે ૦
ઉરવર ને વિષે ભરી, મલપતી તે આવીણ;
વિરમે પામી ગાપીકા, મુણે નવ બોલાવી. હરીને નવ બલે ૦
મજ વનીતાયે ચિત૦ય, નારાયણને બોલાણ;
લક્ષ્મી ચાલી આવે છે, વિરહ વેરના બોવા. હરીને નવ બલે ૦
મુંદરી બહુ સામુ જુએ; તે આવી નંદને ધેરણ;

યશોદાજી વિરમે ધયાં, ને લહી આંતી પેર. હરીને નવ બલે
 પાલણા માંહે પોલીયા, સ્વામી જુમણવન; હરીને નવ બલે
 મળવાને આવી બાળી, મીઠ્યાં ત્યાં લેખવ. હરીને નવ બલે
 પાવક ભરમે લંકીયા, ત્યમ આપણુ તેજી; હરીને નવ બલે
 શામારે સ્વામજીને તેજયા, અંતર અવજી તેજ. હરીને નવ બલે
 વહીયારે તેમ ખડખ ધંધુ, ત્યમ બાંધે મહુરી વાળીજી; હરીને નવ બલે
 માતા તેને વારે નહી, ઉત્તમ સ્ત્રી કે બાળી. હરીને નવ બલે
 જે બાળી શરદી જુતો, ઉપાદી જે જુજંગજી; હરીને નવ બલે
 તેમ તેજીયે કાળ આપણો, લીધો ત્યાં ઉજમ. હરીને નવ બલે
 હજે એ નાનડીયા નીરખતાં, અતીસે લાગે મીઠાજી; હરીને નવ બલે
 મેંતો કાલિક બાળક નિરખ્યાં, પદ્મજેવો નથી દીઠો. હરીને નવ બલે
 દુરમતિ સ્તન વપથી ભરીયાં, મુખનાં મેંતે નારજી; હરીને નવ બલે
 બેઉ હર લીલીને ત્રવે પીએ પ્રાચ મુનર. હરીને નવ બલે
 મુન મુન મહાવજી, હરલી અતી આકંઠજી; હરીને નવ બલે
 અરજ પાવય યાદશ નાંખે, રાજ્ય માત્ર મતિમંદ. હરીને નવ બલે
 આંખ ફારી કેશ મોઢળા, ચિત્ત ધયાં બહુ માત્રજી; હરીને નવ બલે
 જીવ મથો પડી તે પૂચ્છી, પોલી પરંત બાજ. હરીને નવ બલે
 માથ વાજર મુરજ કીનાં પડતાં તેનો રહજી; હરીને નવ બલે
 શબ્દ કેશ સમજી વળી, મદ તારા મજ જેહ. હરીને નવ બલે
 શબ્દ સાંભળી તેનો, આંખો સમજો સાચજી; હરીને નવ બલે
 ઉર ઉપર રમતાં રીઠાં બાલજી પ્રજુ રમુનાય. હરીને નવ બલે

પદ ૨ જુ.

માતાને મોહન ધાવે અતીસે લાગે મીઠુરે; માતાને
 મુલે પદ ઉભરાવા લાગુ, યશોદાયે તે રીઠુરે. માતાને
 અથ પાવતો મુકયો અવની, જનુની વેરે ચાલીરે; માતાને
 આંખે અતી ખડતાં આંધુ હુરજીએ હેલે આલીરે. માતાને
 અતી આકળી ધઈ નીસરી, બળ ફરી વજાલીરે; માતાને
 હસ લેહ મોનર તે વારે, મહીની ગળી ફેલીરે. માતાને
 પુર નદીની પેર ચાલે, હરજી મુખે માખજી આવરે; માતાને
 ઉતારી આવે જેલે, તેલે ફેલે રીઠુ આવરે. માતાને
 મહી માંઠલાંત ખવસવે, નાથે મેંતે મુદિન આવરે; માતાને
 જનુનીને આવતી બાળી, બચલીત ધઈ નાઠા રાચરે. માતાને
 કામિની હ માંહે લેહ, હીમરા પુઠે આવરે; માતાને
 સાસ બરાયે બાજ પ્રજુરામની, લીલા પ્રજાલીક આવરે. માતાને

પદ ૩ જુ રાગ આલી.

નારીને બરોઝો ઝેલે, હરજાં મહામુ મહાન; નારીને
 હજુ હાજે માત્રે ધજુ મંજુ જે અન. નારીને
 મેન લેહ માંઠલીર કુંવર પુઠે પાવ; નારીને
 રીસે લોચન રાતયારે, યશોદાને સાસ બરાય. નારીને

યુગલં માખણ ખરડપુરે, ખરડયા છે એ હાથ;
 નારી નમણે નીર ઝરેરે, બોલ જુવનનો નાથ. નારીનિ.
 જોવા આવી જોવાલણીરે, ધર ઘરની બહુ નાર;
 જોળી ફાડી જોવિંદણરે, મહિકં વહે છે અપાર. નારીરે.
 અંતરીક્ષ અમર તે આવીયા રે, ચઢી ચઢી રવ વધમાન;
 કંઈતક જોવા કંખજીવું રે, લક્ષ્મી પતી બગવાન. નારીનિ.
 આંગણે ફેરવે માતને રે, મુત કહે વચન;
 યુને સાહા શકે નહી રે, જો મમ કરે મહાયુન્ય. નારીનિ.
 સ્વેદ ભરાઈ ધરોમતી રે, હાથ ન આવે તન;
 હાસ્ય કરે સર્વ જોવાલણી રે, દુખે દાઝી મન. નારીનિ.
 મા છુ માઈં છુદિયું રે, પોતાને નવ ભાંય;
 વહેંચી આપ્યું બાળને રે, માકલણને ખવરાંયું. નારીનિ.
 દાઢી કહેતી જોવાલણી રે, માનતી નહી હું તેહ;
 આજ પ્રતક્ષ રખીયું રે, ભાંગ્યા મનનો સંદેહ. નારીનિ.
 નાનાંડિયું આઁ માહાં રે, મહુનું મારે કાં;,
 શીખામણ : જીં અતી ધણી રે, જો કર આવે આજ. નારીનિ.
 થાકી જાણીરે માતને રે, બેઠા મુંદર સામ રે;
 જસોદાએ આવી બાંધીયા, બાલણ પ્રભુ રામ. નારીનિ.

પદ ૪ થું.

બાઈ ઘેર બઝોને આપણે હો, સોઠ બહાઈ ફોગર લેતી આજ હે;
 જોણંલા એના દહાડી લાવતાં હો, સાંભળાને યુને થાતી લાજ હો. બાઈ.
 કુંવરસો તો અમારે હો, તમાઈં કંઈ આવે ને બાઈ હો;
 માખણનો માર કો એને કહો હો, મારે મહિમા ઝોષા થાય હો. બાઈ.
 નવલખ પેન દુખે માહારે હો, આળાગાળો કરનો હીરે આજ હો;
 ખાતું ને પીતું મંદીર છે ઘણું હો, ફોગર મારેપરેર જઈ ખાચ ગાળ હો. બાઈ.
 શિખામણ તે મારી માને નહિ હો, નહિતો કંઈએ શાને બાઈ હો;
 દુધ દહિ માંખણ છે ઘણું હો, બાણે તો નાતું મું રાજ. બાઈ.
 મોહનનાં મીઠાં મનમા મેલ્યાં હો બાણું છું પ્રેમ છે અપાર હો;
 સ્વારંધ સહુને વાલો આપણો હો; પરને દુખ લાગે નહિ લગાર હો. બાઈ.
 શામા સમ ખાશે તો ઘેડમું હો, શિખામણ લાગે એકવાર હો;
 બાલણ પ્રભુની લીલા હો બાણે નહિ હો, જો આવે ક્રહા ત્રિપુરા હો. બાઈ.

મુળદોહ.

જુગને અંતેરે નકલકી આવશે રે, હરે બાઈ હરશે બોમીના ભાર;
 અમુરને ઉઘાપી રે પરમ થાપશે રે, હરે બાઈ સોની કરશે રે સાય,
 હંરે મારગ મેક્ષને મુગર પુન્યે પામશે રે. રા.
 વેદનાં વચન રે પોતે પાળશે રે. હરે બાઈ સુર તેત્રીશે રે સાય રે;
 આપણી થાપણે આલંબ આવશેરે, હરે બાઈ વસ્તુ હાથારે હાથરે. છરે. ૧
 જ્ઞાતને ધરમેરે સતજુગ થાય છે રે, હરે બાઈ આનંદ વસ્ત્રોરે આંહ રે;

આ એને કશીરે આપર આલસીરે, હરે ભાઈ દેત્ય ન માગેરે કાજા રે. છરે. ૨
 શેઠની મધીરે મહાજન માંડિયારે, હરે ભાઈ ગદ મુનો ગિરનારે;
 બ્રહ્માને ઉદરે ભાંતી માગસીરે, લેત્ય વરજ આપર રે. છરે. ૩
 આરણ એકે મોક્ષનોરે, હરે ભાઈ એ આવે વિચાસરે;
 રવને કારેરે કાપ ન નાંખિયેરે, હરે ભાઈ એમ મહાજન કહે મુજાસરે. છરે. ૪

પદ ૨ શ્લોક.

ગુરને ગાવિંદને દુર્લભ રવને રે, હરે ભાઈ ભજિ સમે નહિ ભેરે.
 મહારસ પિયારે નારે મુનીરારે, હરે ભાઈ નથો વિરેરા રેડ રે;
 છરે આ પમ આદ છે આદરે અનારે, જુગ જુગ જાણીયેરે. ૨૬.
 મિથુની માયા રચી આ મેઠનીરે, હરે ભાઈ કોટિ કતારસ કાનરે;
 અપિલને આનંદરે આત્મારામનેરે, હરે ભાઈ નિ ર પર્મનું ધ્યાનરે. છરે. ૧
 ક્યાને પરમરે ભકિત ભવાનીરે, હરે ભાઈ મુખ પર્મનીરે રીતરે;
 નવધાને ભકિતરે નિર્મળ નામનીરે, હરે ભાઈ પરમ સ્નેહની પ્રીતરે. છરે. ૨
 શેવાને સમરજીરે અખંડ આરતીરે, ભાઈ દિનમધુ નિજ પામરે;
 પંડન આરવનરે અનુભવ આરતીરે, હરે ભાઈ પરીક્ષા પમ પ્રમસારે, છરે. ૩
 ક્યા ને કીરતનરે અવલે સાંમગેરે, હરે ભાઈ જગન રે લક્ષ જોગરે;
 સ્વામિને શિખેરે સંતન સેવતારે, હરે તન મરે જાણેરે ત્યાગરે. છરે. ૪
 પ્રહલાદ ને પરિક્ષરે પડિત પ્રેમકારે, હરે ભાઈ બહુનામી અજિરાયરે;
 અને અને આગેરે બહુ નર નિપજ્યારે, હરે ભાઈ ભકિત ભલી ભવ માંધરે. છરે. ૫
 આપણી પાપજ ૨ આતમ આપણે રે, હરે ભાઈ કાકીને રાજગારેરે;
 નકલથી પિછે રે જ્યારે નિવાજ રે, હરે ભાઈ સાચો સમજજ હારેરે. છરે. ૬
 ગુરને વચને ર વસ્તુ હોરજે રે, હરે ભાઈ લેતાં રેતાં રે લાભ રે;
 પાપ ને પાપંડ રે પરપંચ પરહરા રે, જેમ અચળ રહ્યો છે આભરે. છરે. ૭
 તપને તીરથ ર મરજ સામતે રે, હરે ભાઈ અનમ કરશોરે આરા રે;
 છવન ને મુજારે હરિજન જાણીયેરે, હરે એમ મહાજન કહે મુજાસરે. છરે. ૮

ધાળ ૩ શ્લોક.

વચન વિચારી રસંતો તમિ આલજે રે, હરે ભાઈ એ મોહાનો પરમરે;
 વખમાં અમુત રે ભાવે ભોજતાં રે, તેરે તેતું કોટિક બેસે કરમ રે;
 છરે સેવો સામાને ર સેવો સામાને રે, નકલંકી નામનેરે. ૨૭.
 ગોરસને માથેર નવનીર નીપજે રે, હરે ભાઈ પાની મથે નવ પાપરે;
 જુનને બહુરે જેના લામમાં રે, હરે તેનો વીછાનશો ન જાવ રે; છ. ૧
 કળીને સાફ રે દુઝમાં ભેલીએ રે, હરે તેનો લકન પરાંગને પાવ રે;
 વશીઅર સંજેર વિખવ ઉત્તરે રે, હરે તેનો વખ અમુત ન પાવ રે. છ. ૨
 તેલરે લેલુરે લકન વપનારે, હરે ભાઈ નહિ હે વખ નહિ તેલરે;
 તેલમાં લેલ્યારે કેરા કોદારે, હારે ભાઈ ખળ વાઘાનો ખેલ રે. છ. ૩
 સોણને અંગરે પોતે નિર્મળ રે, જેની ક્રોમળ રીસે કાંત રે;
 મુલને ગરજું રે મજા વજા વાઘમાં રે, જેના લીતર પેડીર જાંત રે. છ. ૪
 અજુરે કજુ રે પડજું જેની આંખમાં રે, હરે તેન લેણવું મુખ અવ રે.

અંજન વિદારે આંખે જેની આંખમાં રે, તેનાં નેત્ર નિર્મળ થાય રે. ૭. ૫
 નિરને નિર્મળાં રે ગમા વાનાં રે, હારે જેને પ્રાચીત બાય રે;
 અળી રે બળી રે જળના ભોગમાં રે, હરે સંતો દંલીક જળ કહેવાય રે. ૭. ૬
 રાવણે પીકુડ રે અમરીત પાનમાં રે, હરે જેને શાન કરી સનયુખરે;
 પારેને કપાર રે એટલો પદંતરો રે, હરે તેતો રૂઠં કેવતાને દુખરે. ૭. ૭
 રતન જતન રે હરિજન ભવો રે, હરે ભાષ જેમ મહાજન સાથેરે માળ રે;
 આઓ પીઓ ને ખરથા વાવરો રે, હરે તેતું દુઃખદાહક છે દલાય રે. ૭. ૮
 અંતઃકરણ રે જેનાં નયિ ઉજળાં રે, હરે ભાઈ તેથી પામિયે ત્રાસરે;
 વેદનાં વચન રે સંતો તમે સાંભળો રે, એમ મહાજન કહે યુગદાસ રે. ૭. ૯

ધે. ૪ થું.

પરમ પુણ્યે ગુરના પાય, કે નથે નિરખીએ હરે;
 ધરીએ ચરણમળનું ધ્યાન, કે હૈડમાં હરખીએ હરે. ૧
 ભો મેલાએ મન મરબાદ, કે લાવો તિલએ હરે;
 ભય કોટી જનમનાં પાપ, સુધારસ પીલએ હરે. ૨
 ગુર અક્ષરતીત આનંદ, કહયો વેદ વાણિયે હરે;
 સદગુર છે ચેતન બ્રહ્મ, હવન પન્ય ભણિયે હરે. ૩
 તેમાં આણીસ માં કેહભાવ, કે મોટો ધર્મ છે હરે;
 તેની પુરે છે શાખ પુરાણ, કે પુરણ બ્રહ્મ છે હરે. ૪
 અઠસઠ તીરથનું ફળ કે સંતના ચરણમાં હરે;
 તેમાં નાતાં નીરમળ થાય કે અંતઃકરણમાં હરે. ૫
 માનોછ કશું એક વાત, નિશાન કામની હરે;
 સદગુર છે પુંજ બ્રહ્મ, કે મુરત રામની હરે. ૬
 વગતાં ભેડીને કર પ્રાણ, પ્રકંભા કિલએ હરે;
 સદગુર થું રમિયે રસરૂપ, કે તન મન દીલએ હરે, ૭
 કરતાં તપ તિરથ વ્રત યોગ, કે ફરત ખુટીએ હરે;
 સંત યાગે ત્રિવિધના તાપ, કે શબ્દે છુટીએ હરે. ૮
 એ છે તિલક ત્રિભોવન સાર, ત્રિગુણ પ્રાપ્તિ છે હરે;
 એ છે ગુણ વાણીના ધરા, કે પુંજ પ્રીતએ હરે. ૯
 બે આપે થાઈ બ્રહ્મરૂપ, તે બ્રહ્મને ભાળીયે હરે;
 યુગદાસ કહે મહા નિધ, કે વસ્તુ નિહાળીએ હરે. ૧૦

સુકુંઠ.

પદ ૧ છું રાગ કાફી.

દીરાડી કહે તજિયે રે, ભુમી ઉપર ભાર થયો;
 અઘાર અઘેલાણી રે, દળ અઠવાઈ જયો. ૨૬.
 ભુમિ તણ ગઈ એમને વસિયે, પજ ભવિષ્ય ન ભુલે;
 કુળે કરકું તે કોહધી ન મરે, શું હાપણમાં કહે;
 હજુર હુકમથી રે, હોનાર તે સેજે હયો.
 રામ પ્રગટીને રાવણ રેલયોને, પાણીમાં બાંધી પાળ,

દીરાડી. ૧

સોનાની લાંઠા કુચમાં લુપ્તનીને વિનિવળ કરીને ભુપાળ;
વીરો ભુજ વાદ્યા રે, ઉંઘ્યાં મસ્તા રયો. ટીપાડી.

પ્રહલાદની પ્રતિજ્ઞા પાળી, દિરભાકસ્યપુ હવયો,
નરસિંહ રૂપ ધર્મી મારે નાથે, અઘાના વરને મળ્યો;
હરિથી સરવે હેલું રે, ઉગરે નહીં ઉપાય કરો. ટીપાડી. ૩

મજબૂત નાંખીને ઇંઝાં ઉઘાડી, પદ્મની કીધી પ્રતિપાળ;
અનેક ભાંતોને સદાય કરી એમ, કીરપા કરો જડરાય,
ભાળ મને લાધી રે, હરિ હરિજનમાં વસે. ટીપાડી. ૩

પદ ૨ છંદ

કપોતની કહે છે રે, કંઈ મારું કહ્યું કરો;
સીંચાણનો બે છે રે, પારધીએ બાળ ધર્યો. ટીક

અહીંથી ઉડી જઈ અજમાં રહીયે, આ દેસ તણ પરદેસ,
મરમ વચન પીય મારાં રે માનો, લાજ નહીં આવે લવલેસ;
પ્રમાદને ક્ષેપા રે રાંક થયુ રૂધે ધરો. કપોતની. ૧

કપોત કંઈ કહે માયર કામની, હોનાર છે તે હોયો,
ચાતુરું ચાલ તે સેજમાં રજયો, કંઈ કર્તારતું થયો;
હરે હરિ રાખો રે, મુખે કુખ્ય કુખ્ય ઉચરો. કપોતની. ૨

અહીં ઉરે પારધીને પાયે, કંઈ બાળ તે વાર,
સીંચાણતું ઉડીયું શિર, કુખ્ય કરજી કરતાર;
ભાવે મુખ ભાખારે, બવજળ તારો તારો. કપોતની. ૩

તન તણવ પ્રાણ પાંખીડા, પ્રવૃત્તિ નિવૃત્તિ બે નાર;
અહંકાર આપને જરા પારધી, કરોધ સીંચાણો નિરધાર;
મુકુંદ મનમાંથી રે પ્રણુ નવ રાખો પદો. કપોતની. ૫

તુલસીદાસ.

પદ ૧ છંદ રાગ ખીહામ.

બાનાની પત રાખ, પ્રણુ તારા બાનાની પત રાખ,
બાનારે મારે બે દુખ રેસો તો, ક્રેણુ પુરે તારી સાખ. ટીક.

શહીદાસની તમે પાતરી લીધીને, નવ જોઈ જાતને ભાત;
શાને મારે સનમુખ રહીને નાથ કહેવાયા હો નાથ. પ્રણુ. ૧

પ્રહલાદનીર પ્રતિપાલણ પાળીને, સ્થંભે પુર્યો વાસ;
તાતી ક્યા તમે રીતજ કીધી, મુખનવાને પાસ. પ્રણુ. ૨

પંચાગીનાં પરમજ પુર્યાને, રાખી સમામાં લાજ;
રાગરમાંથી જુકતો રાખ્યો, રામ કહેવામાં મજરાજ. પ્રણુ. ૩

ઝેર હતાં તેનાં અમૃત કીરાંને, આપ્યાં મીરાંને હાથ,
મેહેતાને મંજીક મારવા આપ્યો, ત્યારે કેહારો લાવ્યા મધરાત. પ્રણુ. ૪

બકતોનાં તમે સહર આપ્યાં, ત્યારે દ્વંદ આપ્યો વિધાસ;
તુલસીના સ્વામીને કહુ કરજોડી, પુરા અંતરની આસ. પ્રણુ. ૫

પદ ૨ છંદ રાગ ધાડી.

લાંબી સોડે સનાર મુખની તે સખ્યા કરી;

કાચે નવ બોલારે મુખથી તું હરી હરી. ટીક.

આઠરે તાર ને આઠરે માર, તેમાં બપોલ તાર ચિત,
અલબેલીના સંગ ન મુકયો, તે વીના આંખો ભીંત,
એક ધડી તું તો રે થીર નવ બેઠો કરી.

લાંબી. ૧

સિર ઉપર તો મળે ભમે છે જેમ તેતર પર બાજ,
હલિએ ખરા પજુ કહ્યું ન માને કરે મમતથી મજ;
જે જેમ તે તેમજરે, મુકી તારે જુવું મરી.

લાંબી. ૨

ઊંચી ઊંચી થેડીને બાગ બગોચા, નવી ભાતના રંગ;
તે પર બેઠા કાગ કકળશે, કોઈ ન આવે તારી સંગ;
તુલસી કહેવરે લીધી લખ ચારાસી કરી.

લાંબી. ૩

હીમો.

પાતાની મરણ તિથિ રિધે પદ ૧ છું રાગ ગેવાડો.

પિયાંબુને પાંચારે, તેમાં તતપર થયારે, હવે અમે વળશું અમારે દેશ;
પ્રજામ ને કહેજો જે કોઈ અમને ઝાળખેરે, જેને હોય ભક્તિતણો ઉપદેશ. પિયાં. ૧

રમવા આવ્યા સાસરે સૈયર સાસરેરે, રમીયા ને જમીયા ગમીયા સંસાર;
વેર નથી વસ્ત્યારે સહ સાથ વાલ છેવે, દેરાણી બેઠાણી નરને નાર. પિયાં. ૨

ચહા મુખ પાત્રીરે સર્ધપર સાસરેરે, પાત્રી સમુદ્રનો પરતાપ;
ભવ ભવ ભાગેરે, નામ નિર્લે થયુરે, ઠણી ગયો વિવિધ તનનો તાપ; પિયાં. ૩

સખી કેને કહીયેરે, સંવત આઘરમારે, વરણે તો ચાસડો નીરધાર;
આસોને ઉતરનારે કારતક બેસતારે, તિથી કહીયે પડ્યે ને રાનીવાર, પિયાં. ૪

જ મહી હહોડો યડતારે વૈમાન આવશેરે, હવમળ કરીને બેગીશું માંય;
અમારા તો જાવુંરે પેલડા પહોરમારે જે વેળાએ અનુકૂળ એ કવ થાય. પિયાં. ૫

સગાંને સંબંધીરે સહુ મળી ચાલશેરે, તો ને પછી પામશે વંકડ વાસ;
પ્રીત કરીને એણી પેરે પ્રીતહુંરે, હરખથી ગાય છે હીમદાસ. પિયાં. ૬

મુકતાનંદ.

ચાપાઇ વજ તાળની.

મુજ દુલના વચન શીરામ, પુછ્યું સર્વેને તે મુખધામ;

બોલ્યા સર્વ કુટુંબી એમ, એછે દુતે કહી વાત તેમ. ૧

વાલે શીખ સમાને તો ઘાંધી, પાતે વાત વીચારી લીધી;

તેડ્યા ભરત શતરૂપન વીર, તેડ્યા લક્ષ્મણ પરમ મુંદીર. ૨

આળ્યા હરીને હુકમ સર્વ ભાઈ, ચરણે શીખ નમાળ્યાં છે ધોઈ;

રતકે રામનું મુખ થયું એમ પ્રહયો રાહુએ ચંદ્રને જેમ.

દીડા બંધુએ ઝાંખા જુપાળ, હરયા ભરતાદીક તતકાળ

બોલ્યા શોક સહીત રઘુવીર. મુજો ભરત તમે થઈ થીર. ૪

લેશ કરસોમાં મનમાં સતાપ, પુછું તેનો તે આપો જખાપ,

પુરવાશીને દેશના લોક મને ઉપજાવે આવી શા. ૫

બોલે સીતા નમ્રીન અપવાદ; સખી અંતર થયા વિવાદ,

બોલે વેણુ મુરખ આવી આવી, મને પીડે છે અંતર આવી. ૬

અપજસવી મરણ પછે સાર, મારા મનમાં હું વિચાર;
મુક્તાનંદના વાંધાની વાળી, શુભી રૂપ રચના ભવ આળી. ૭

કાવું ૨ શું.

ઝોધા બોલ્યાં વળી રઘુવીર, મને લોકે ક્યો છે અધીર;
અમે મુરવંશી નરશ નીંદા થાય તે કસીને ન લેશ. ૧
સીતા પાપ રૂપ અતિ બેદ, પછી લાગ્યો હું પરમાં તેહ;
તમે બળો છે લક્ષ્મણ વાત જેમ વનમાં થયો ઉતપાત. ૨
કીક સીતાનું રાવણે હરણ, પામ્યો કુંડળ સહીત તે મરણ;
સીતા લાગ્યો વિશીષણ બચારે અમે મહણ કરી ત્યારે. ૩
આવ્યા પાવક મારત મર, આવ્યા ઇંદને મંદ હજુર;
આવ્યા કાશને હશરથ તાત, તમે આવી હહી મને વાત. ૪
સીતા પરમ સતિ રઘુનાથ, એને ત્યાગશે માં લીધો સાથ;
આવી અગ્નિમાં ચાલીને બચારે મને ઈંદ સમરણી છે ત્યારે. ૫
મુની કેવ મંડળ મોહાર બાળી સીતાને મુદ બપાવ;
મુદ બાળી હું લાવીશો આંધ, બોલો લોક તો કાંઈ કાંઈ. ૬
મિથ્યા છે તોય અપજસા વીર મને ખરે અંતર જેમ તિર;
મુક્તાનંદનો નાથ હલે બાઈ, કાશે સીતાને ચાશે બલાઈ. ૭

કાવું ૩ શું.

ઝોધા વળી બોલ્યા રઘુરાય કરવા પ્રથમ વચનની;
જેની અતીશ અધીરતિ થાય, તે તો નિરથે નરકમાં બચ. ૧
સહીને કીર્તી આલુપણ બારી હશે કીર્તીને સઉ નરનારી;
કીરતી સ્વર્ગલોક મુખ આપે, મહા કર્મના બંધન કાપે. ૨
સર્વે આરંભ કીરતીને કાજ, સિર જાતાં ન બોવી લાજ;
મુલ્યલોક કીરતીથી બાઈ, પામે મુખ સંપત પ્રભુતાઈ. ૩
આપે ઉભવ લોક મુખ એહ, રાખી કીરતિ તે ત્યાગવો દેહ;
કાઈ મરે ને સીતાન માર, લોપા વચન તો તમને સંહાર. ૪
મારે લોકની લાજ અપાર, પડ્યો સોડના સિંહ મોહાર;
મન ખટકે એ કુંભ બારી, લેલો લક્ષ્મણજી ઉરધારી. ૫
કરો રચને જવાને તૈયાર માનો વચન થઈ હુશીયાર;
તમે સીતાને રથમાં બેસારી જાજે વનમાં વચન દ્રઢ ધારી. ૬
મુની વાલ્મિક દ્રઢમતી બેહ, ઝંગા પાર વસો છે તેહ;
મુક્તાનંદનો નાથ હલે પ્યારી, ત્યાં જઈ મુકલે સમજી વિચારી. ૭

કાવું ૪ શું.

ઝોધા એમ બોલ્યા રઘુવીર, સુણો લક્ષ્મણ પરમ મુધીર;
વસ્તી માત્ર ન લોય જેણે કાર, મુકા સીતાને વન નેતાર. ૧
વેલા આવળો મુકીને દર, મારે વચન મહો થઈ મર;
આ ન હોસો વરેહીને વાત, તમે બાજ પ્રવીણ છે જાત. ૨
એમાં ના હોસો તમે કોઈ, મારે રાત સમાન જો સોય;
માટે કરલો વિચારીને કાજ મારે કામ પડ્યું છે આજ. ૩

મારી તો તમે મોરમ બાણી, જે ન લોપ કરો મારી વાણી;
કાઠો જાનકી આહીથી બ્યારે મારૂ વચન પ્રહું દ્રઢ ત્યારે. ૩
એણે લંકાથી આવતા તાત, મને સંભળાવ્યું સાક્ષાત;
મારે રૂપીને પુજ્યાની છે આજ, બ્યારે હુકમ થશે અવિનાશ. ૪
એવું પુછ્યુ જાનકી જેહ, આજ આવ્યો છે અવસર એહ;
એવું મનગમતું કરી આજ, સારો જીવિતથી આપણું કાજ. ૫
એવાં વચન કહી રઘુવીર, પામ્યો કષ્ટ કહે દગનીર;
મુક્તાનંદનો વહાલો કહે બોલ, એવા સર્વ અધીક અતોલ. ૬

કડવું ૫ મું.

એવા સાંભળી હરીના ઉચ્ચાર, પામ્યા લક્ષમણ કષ્ટ અપાર;
કાઠી રાત રૂઢન કરી સોય, તેનો મર્મ ન બાણે કોય. ૧
પાતઃકાળે તે લક્ષમણ વીર, તેહયો મુમત્ર સારથી ધીર;
લાવ્યા સારથી રથ તતકાળ, આજ્ઞા આપી તે દીન દયાળ. ૨
નાંખે રથમાં તે આસન સાર, કરો અથ જોતરી તથ્યાર;
સીતા રાજભવન થકી આજ, જશે મહામુની પુજવા કાજ. ૩
દોહયો સારથી સાંભળો વાત લાવ્યો જોતરી રથ સાક્ષાત;
બોલ્યો મુમત્ર જોડીને હાથ, થયો તૈયાર રથ પૃથ્વીનાથ. ૪
મુણી લક્ષમણ રીમ સિધાવ્યા, વેગે રાજભવન અથ આવ્યા,
વધાં સીતાણ પુજ્ય પ્રમાણી, કરજોડીને બોલીયાં વાણી. ૫
ગંગાતીરે મુનિ વિખ્યાત, તમને ત્યાં પહોંચાડવા માત;
રાય રામની આજ્ઞા છે એહ, તેમાં લેશ નહિ સરેહ. ૬
વેહેલાં તથ્યાર થાઓ રાજકુમારી, પુમ સાથ તે લેજો સભારી;
મુક્તાનંદને વાણે કહું જેહ, કરવું આપણે હરમણ તેહ. ૭

કડવું ૬ મું.

સીતા મુણી દીયરીયાની વાણી, વણ સમજે પ્રહુ હરખાણી;
લીધા આભરણ વસના ભાર, લીધી પુજવા સામગ્રી સાર. ૧
રૂપિ નારીને મુનીવર કાજ, લીધો અમુલીક સાજ;
સીતા બોલીયાં લક્ષમણ સંગ, લીધાં આભરણ વસ મુરંગ. ૨
વીરા સંગ લીધું છે મેં જેહ, રૂપિ પાનીને આપીશ તેહ;
મારે આશ હતી મન એજ, રઘુવીરે પુરી કરી તેજ. ૩
મુણી લક્ષમણ બોલ્યા ન કાંઈ, સઉને વાત જુદી મનમાંઈ;
પછે સીતાને રથમાં બેસારી, કરી રીમ ચલાવા તથ્યારી. ૪
રાખી ચાડને હાકયા તોખાર, ચાલ્યો રથ અતી ઝળકાર;
સીતા વાટે જતાં કહે વાત, મને અશુભ શુકન થાય ભાત. ૫
મારૂ ધરજે છે થર થર અંગ, મારા ઉરમાંથી લાવ્યો ઉમંગ;
મારૂ જમણ નયન કરે એય, ફરકે દુખદાયક સોય. ૬
મારા મનમાં તે મુખ નથી લેશ, થયો રોમાંચિત તન વેશ;
મુક્તાનંદના પ્રહુ સંગ પ્યાર, એવા જાનકી હરયાં અપાર. ૭

કવું ૭ મું.

જોયા અપદ્યુત દેખી અપાર, સીતા રહે છે વારમવાર;
 જોલી લક્ષ્મણ સંગ વચન, મારે ભયથી ઢાલે છે તન. ૧
 મને મુને ભાગે છે સંસાર, મારો છવ થયો નિરાપાર;
 તેતું કારણ પરમ મુધીર, મને જોયે મજા નહિ વીર. ૨
 રથે અવધ નગરમાં ભાઈ, આવી પીઠા અચાનક ધાઈ;
 મને અશુભ જણાય છે આવું, આવી નિશાય ભુંડ થાવું. ૩
 સીતા એમ કહી જોયા ભાઈ, રૂઢ કર્યો ત્રીસોડના નાથ;
 એવા આવુર જનકી જાણી, વંદી જોલીયા લક્ષ્મણ વાણી. ૪
 માન સઉતુ વિચારો છે શાર, તેજે કરી શુભ થાયે તમાર;
 એવી કરતાં પરસ્પર વાત, આવ્યો જામતી તર સાક્ષાત. ૫
 રહ્યાં જામતી તર એક રાત, જોયો રથ અતી સીધ પ્રભાત;
 હાંક્યો કથને બે પાર તે જ્યારે, પાત્યા ભાગીરથી તર ત્યારે. ૬
 દેખી ગંગા વધો ઉર તાપ, રોયા લક્ષ્મણ મન કરી સંતાપ;
 મુખાનંદને વાલે કહું જેહ, સાલે લક્ષ્મણને ઉર તેહ. ૭

કવું ૮ મું.

જોયા એનીપર લક્ષ્મણ વીર, રોયા દીન થઇ તણ ધીર;
 તન કપેને વ્યાકુળ ભારી, મુખ મુકે વહે રમ વારી. ૧
 દીઠા લક્ષ્મણ દુષ્ટીયા અપાર, જોયાં જનકી કરીને વિચાર;
 બેઈ જાનવી તર સાક્ષાત, કહો કારણ દુખ કેરે આત. ૨
 બહુ માજથી પ્રકટાં જેહ, પામ્યા ગંગાતું દરશન તેહ;
 અતિ હરખ સમે ભય આવે, તેવ કારણ કહી સમજાવે. ૩
 નિત્ય રહોછો તમે પ્રભુનાથ, આજ દુર જાણી રણનાથ;
 આવા દુષ્ટીયા થયા હશે તાત, કહો દુષ્પના કારણ કેરી વાત. ૪
 મને માજથી વાલા થી શમ, તેને જાણી આનંદતું ધમ;
 ન કરે શોક હું બાળની પેર, રૂશી પુછ જાશુ કાઝ પેર. ૫
 તમે બાળપણ તણ ભાઈ, રાખો ધીરજ રહો સુખદાઈ;
 ગંગા ઉતરી મહા મુનિપૂંદ, વેગે પુછ્યે થયને સ્વછંદ. ૬
 વેગે નાવ મંગાવો ઉદાર, જમ્યે રીધ વીરા સામે પાર;
 મુખાનંદને વાલે કરી માત, નથી જાણતી જનકી વાત. ૭

કવિ રઘુનંદન.

જો જાગીને, માયાનુ અંધારે સુરખ મોહ. ૧
 જો અણભાગી, માયા થેન તણ જોને જાગી; ૨
 મમતા ત્યાગી સહજાનંદ ભગનમાં રહેને લાગી. ૩
 મન ધામ પ્રજ્ઞ પરની નારી, એ અમલપણે ઉપમા પારી; ૪
 રતી કીરણે જે મોહ્યું વારી. ૫
 કયે પ્રીત કરી પાડણુ તેતું, નવ દીકુ અંગ અમર ફેલું; ૬
 તેતો અવુલ્ય મુખાનંદ કયું એતું. ૭
 સંસારતણા સખમાં મોહયો, નિજ વર્મ વિચારી નવ જોયો; ૮
 નર રૂઢ કરીને એને જોયો. ૯
 એ રાગ. ૧૦
 એ અણભાગી. ૧
 એ અણભાગી. ૨
 એ અણભાગી. ૩

સતસંગ મહાનિધિમાં નાથે, વિષ—રૂપ વિષમાં નવ ધારે;
રધુનંદન ગુરુ સારણે જાયે.

ઐ અમ્બલાગી. ૪

પદ ૨ ભુ.

ગુરુ સારણ ધરી, સાધન સાર વિચાર કરી મન ધારે;
અલીમાન કરી, મનુષ્ય જનમ હીરો શા માટે હારે.

૨૬.

દેહાદિ સકળ અસત્ય કહીએ, સમ્વિદ્યાનંદ સાત્યપણે મહીયે;
તેમ વસ્તુ વિવેક કરી લહિયે.

ગુરુ. ૧

જોડું છે મુખ વિષયતણ જેવું, બ્રહ્માદિકને પણ છે તેવું;
તે માટે આતમ મુખ લેવું.

ગુરુ. ૨

મન તો મારહીધરમાં ધરીયે, રસનાથે રામ રટણ કરીયે;
શુભકર્મ કરી ફળ મંગરિયે.

ગુરુ. ૩

ગુરુ જ્ઞાન થકી સંસય નાસે, સાધનની ચપળપણ ભાસે;
રધુનંદન રૂપ પ્રમદ થાસે.

ગુરુ. ૪

પદ ૩ ભુ.

હુંપદ ગળતાં, કારજને કારણ દેખ્યું નહિ કોઇ,

તત્ત્વ પદ ટળતાં, તત્ત્વપદને ભુલ્યોરે, અસિપદ ભોલ.

૨૬.

નહિ નામને રૂપને રંગતણું નહિ લાભને જોરને અલ્પ થણું;

નહિ સ્થાનક તેજને તિમર થણું.

હું પદ. ૧

નહિ જ્ઞાનજ્ઞાન વિષ્ણુ મંદા, નહિ આશ્રમ જાતિ વરણ ફંદા;

નહિ ઉઠગણ દિનકરને ચંદા.

હું પદ. ૨

નહિ પુણ્યને પાપની વિષમ—મતી, નહિ સ્વર્ગ નિવાસને નરકગતિ;

નહિ નિરગુણ સગુણ વીવાદ રતી.

હું પદ. ૩

ઉપનિષદ લક્ષ અવાચ્ય કહે, સદગુરુ હરિજાથી શિષ્ય લહે;

સમગ્રુ રધુનંદન મૌન રહે

હું પદ. ૪

કવિમંજુકેશાનંદ.

પદ ૧ ભુ.

હરી ભજન થકી, છોરા હોય તે સૌથી મોરા થાય.

ઐ રાગ.

નર અજ્ઞાની, સાંભળને શિખામણ ગુરખ મારી;

કસે હેત ધરી, સાત્ય માની અંતરમાં લેજે ધારી.

૨૬.

પ્રભુ નવ ભલયા નર દેહ ધરી, આણી જોરમાં પરતીત ખરી;

હું મહા દુઃખ પાચીશ મુંઠ મરી.

નર. ૧

શુભ નુરી કુટુંબી જે કહાવે, તે તારા ભેળાં નહી આવે;

તોય મુરખ તારે મન ભાવે.

નર. ૨

હું ધન દોષત સાચાં જાણી, તેમાં અંધાણે અતિશે પ્રાણી;

માટે નવ જોળખ્યા સારંખપ્રાણી.

નર. ૩

તમારે ધન જોખન સર્વે કંઈ; જમ લેઈ જાયે મરદી ઠાણુ;

કહે મંજુકેશાનંદ સાચું.

નર. ૪

પદ ૨ ભુ.

શું સમજને મુખથી વેણાં બાલે ચાવી ચાવી;

વેળી જ્ઞાન કરે, ભોળા જનને જોટી સાળે બતાવી.

૨૬.

તું ખોટા ગુરને સાચા બોલે, તેના દોષ હૃદયમાં ન આવે;
તને પદ્મી ખજર મરવા યાલે. શું સમજીને. ૧
બાવળમાં આંખ જુદિ લાવે, તેને ડેરી કદીયે નવ આવે;
તેની મુળ વાગી પીડા પાવે. શું સમજીને. ૨
વળી નપુસાકની નારી કહાવે, તેને પુત્ર તણ મુખ નવ આવે;
તેને રાત કિવસ દુખમાં જાવે. શું સમજીને. ૩
તેમ ખોટા ગુરને સારણે બધે, તેનું કથાણ ક્યારે નવ થાય;
મંજુકેશાનંદ એ સત્ય ગાય. શું સમજીને. ૪

પદ ૩ શું.

એને જાગીને, અંતરમાં અંધાર મુરખ તારે;
સાચા સંત હરી, જોળખીને તું હૃદયમાં નવ ધારે. ૨૬
તું દેહમાંયે પ્રભુને શોધે, તે કપટી ગુર કેરે બોધે;
તેમાં તાર મનક નવ રોધે. એને ૧
વળી નામપાંચમ આવે બ્યારે કરી સર્પ સિંદો પુજે ત્યારે;
સાચા નામને લાકડીએ મારે. એને. ૨
એમ પ્રા રવીને નવ દેખે, તેમ અજ્ઞાની પ્રભુ નવ પેખે;
તેનો મનુષ્યાદેહ જાય અસેખે. એને. ૩
તને જમણ લેઈ જાશે તાણી, ત્યારે મુખથી નહી બોલાય વાણી;
મંજુકેશાનંદ કહે સત્ય વાણી. એને. ૪

પદ ૪ શું.

નર તન પાગી, હાર્યો છતી બાણ મુઠ અજ્ઞાની;
ખોટા સંતતણી, શિખામણ તે અંતરમાં સત્ય માની. ૨૬
કામી કોપી ગુર તને એમ કહે છે, તારા દેહમાંદીજ પ્રભુ રહે છે;
તું બહાર તે શું શોધે છે. નર. ૧
એમ કહી પરનારી સંગ કરે, કરિ ચેલા તેનું દ્રવ્ય હરે;
તેનું પાપ હૃદયમાં નવ ધરે. નર. ૨
કોઈ કહે છે મન મારો બાધ, કોણ છે ભગની પુત્રી માધ;
તેનો સંગ કરે મહાતમ ગાધ. નર. ૩
એમ ક્ષત્ય ગુર સિદ્ધા દેહે, તેને મુરખ સત્ય માની લેહે;
મંજુકેશાનંદ સાચું કહે છે. નર. ૪

અલખજુલાખી.

પદ ૧ શું રાગ વેરાળ.

પડપંચ પડદો પરહરો, નેહ નાયથી જોડો;
સદગુર સાન બતાવે ભવસાગર ડોડો. પડપંચ. ૧
તમેરે તમારે વરા કરો, તનનાં તાળાં તોડો,
પ્રહો બહું જો આપનું માડી સંગત ડોડો. પડપંચ. ૨
આજ્ઞા ગુરની જોળખીને આગળ નવ દોડો;
કોણકરાર કર્યો પથો, માની લેજો થોડો. પડપંચ. ૩
સદગુરને કરો વીનતી, કુંડ ભવનો રોડો;
અલખજુલાખી કરી ખરો, જોડો સદગુર થોડો. પડપંચ. ૪

વિભાગ ૫ મો.

મનોહરદાસ.

પદ ૧ છું.

જેને કૃષ્ણ વચન વીધાસ, તેને ન રહે યમનો ત્રાસ;
વીરવેધરનાં વચન વીચારે, વર્તે બાર માસ,
વાક્ય વીરુદ્ધ ન બોલે મુખથી, કરે સંતમાં વાસ.

જેને. ૧

કામ ક્રોધ તૃષ્ણાદીક કેરો, કરે રૂઢ્યાથી નાસ;
શોળ ક્યા સંતોષાદીકની, ખરી જમાવે રાસ.

જેને. ૨

નીરાધાર આધાર સર્વનો, તે હરીનો વીધાસ;
તેને ભજે યજે ધ્યાયે નિત્ય, અન્ય ન રાખે આસ.

જેને. ૩

શ્રાવધાનવંત થકો નીત્ય સાધે, એક રૂપ અવિનાશ;
ભેદ રહીત નીજરૂપ જણાયે, ચીદાકારા મુખરારા.

જેને. ૪

કૃષ્ણ કંપાથી નીરાદિન તેને બ્રહ્માનંદ વીલાસ;
મનોહર મુક્તા જગતમાં વીચરે, છુટે માયા પાસ.

જેને. ૫

પદ ૨ છું.

મન તું મેલ્ય જીક જંગળ, માથે ભરે અચાનક કાળ; ટેક.

માતાપીતા દારામુત બંધુ મીત્ર શીષ્ય રખવાળ;

મન. ૧

પ્રાણ સતસદુ સંગ જણાયે, જુદા મુલાને બાળ.

પ્રાણ ગયાપર પણ ન રખાયે, ફેગટ કરે ક્તાળ;

મન. ૨

બળી બચ ખાખ કદિને, વાંસે નાંખે વાળ.

કાળતણા મુખથી નવ છુટે, જે પેસે પાતાળ;

મન. ૩

જેમ આઠવો તેમ આઠવો, બધે યું છુટોને બાળ.

ભવસાગરમાં ચાર ખાણના, જંતુ લમ્પ વિશાળ;

મન. ૪

અગણીત પ્રગટે અગણીત કરે, કાળ પથારી બાળ.

કાળતણો જે કાળ નરહરી, તે સાચો રખવાળ;

મન. ૫

વેગે શરણ મહે જે હરીતું, લેશે શીત્ર સંભાળ.

ચેત ચેતરે ચેત શીત્રથી, મુકી આળ પંપાળ;

મન. ૬

મનોહર મૃત્યુ થકી મુકાવે, ચીદમન લીનદયાળ.

પદ ૩ છું. રાગ જંગાલો.

કર્પટી પાપ આપતો, હીડે કારો કાર

ટેક.

અપટી ચોખા લઈ ફરે, સર્વ દેવના દાર;

કરબોદીને લીનવે, મારા પાપ નીવાર.

કર્પટી. ૧

એકાંતે પુજા કરે, ગવ પુષ્પ બહુપેર;

કાલો લઈને કરગરે, બજે આજે મેહર.

કર્પટી. ૨

નીશો થઈ પાયે નમે, બહુ બહુ નામે ગાય;

આંખો મીચી પ્રેમથી, મન માંહે ન કરાય.

કર્પટી. ૩

કામ કોઈ ઉરમાં અમીત, ધન મારે બહુ પાપ;
ચારી આઠી કપર જળ, જયમ ત્યમ કરીને કમાય. કપટી. ૪

મન જાણે કહેવા થકી, પાપ પાપ છે નાશ;
પાપ મુજ પસરી પડ્યાં, નવ મરે રૂપ્યાકારા. કપટી. ૫

પાપતણાં તે મુજ છે, કામાદીક મનમિલ;
ત્યાં મુખી નહીં સાંભળે, કેવ જણે છે દેસ. કપટી. ૬

પાપ યજ્ઞના આદ તે, કામાદીકને યજ્ઞ;
સત્ય દયા સંતોષની, આઠી કરને પાળ. કપટી. ૭

નિર્મળ થઈ હરી ભજન કરે સખી દસ વીધાસ;
મનોહર સઘ મુકાવશે, કાપી પાતક પાસ.

પદ ૪ થું.

મુરખ પાપ યજ્ઞના, વાણે વધા કરેલ.
કારીમાં અરમાસ જઈ; રહેવા રાખે કોલ;
નીત્ય જઈ નાહે ગોમતી, સેવે શ્રીરુણેશ. મુરખ. ૧

ભવ બાધે ભરડયાં કરે, અડસક તીરથ નહાય;
પગસે પગસે પાપનો અધીક ઉમેરે થાય. મુરખ. ૨

ગામધ માટી લેપશું, માધવટી બહુ નહાય;
અચ્ચલ બોલે ગદી, કમ્મક ગયા થાય. મુરખ. ૩

પંચાગ્ની સાધન કરે ઉલટી ત્વજા દયાય;
કુમ્ભતાપ તપ આકરે, મુખમાં કુમ્ભ ભરાય. મુરખ. ૪

કલાદીક બહુ પ્રત કરે, તેથી તન મુકાય;
લાલચ પારા ચાલતી, તે પળ નવ મુકાય. મુરખ. ૫

રેવ વીવીધ વીધી વીનવે; મુજ કરી અખડ;
દશે આંગળાં દાંતદંધ, પાપ પડે જયમ દંડ. મુરખ. ૬

એળીપર પાપ અતી ઘણે, ન લહે પાતક મુજ;
ખીસો ડાંભે કયમ મરે, અથ ઉંદરતું શુજ. મુરખ. ૭

શત સંતવત્સરે તુખટી, જળમાં ડબકાં ખાય;
અંતર ધોયા વણ કટી, કડુતાઈ નવ જાય. મુરખ. ૮

ત્યમ અંતરથી પાપતુ, મુજ કયાં વણ દુર;
કાય કળેશ પ્રથા કરે, મમતા તણા મજુર. મુરખ. ૯

કામાદીક મનથી તજે, સાચાદીકને સાહે;
અંતરયામી ધરાતું ધ્યાન, ધરે મનમાહે. મુરખ. ૧૦

ભેદ રહીત હરીને ભજે, સગળે હરી દરશાય;
તો સાધન સરવે ફળે, પાતક દર પળાય. મુરખ. ૧૧

રહોહંમતી વીસરે, શુદ્ધ સ્વરૂપ પમાય;
મનોહર માયા ઝાંઝરવાં, રખત મીઠા થાય. મુરખ. ૧૨

પદ ૫ મું.

૨૬.

પ્રભુ તને પ્રસન્ન તે કેમ થાય;

તારી ઉજડી ચાલ ન જાય પ્રભુ.

કમ સ્વરૂપ કહે પ્રભુ કેર, તે મુજ્જતો નથી કાને;

જગ કુતાનાં વેણ મુણીને, ભરકે છે રાને રાને.

ખાલ રોગ સંતાનાદિકની માનતમાં ધન નાખે;

રીકાતર હનુમાનાદિકને, ધરા કહી મુખ ભાખે.

કામ વિવશ પામર વિપચીને, રવ ગુર કહી માને;

સૌ મણુ સાધુએ ખર ધાયે, અચ ન થાય દિનદાને.

વૈશ્યાદિક સાધન જે ગુર, પ્રભુ પામ્યા ન બોલે;

તે ગુર તો તારા મનમાંહે, નહિ પામરને તોલે.

જેવર અધારીક બેઠને, પ્રભુ કહી પાયે ભાગે;

ત્યાગી સંત મળે સામા તો, અવળ મુખ કરી ભાગે.

કોઈ મુજે વેદાંતે કથાતો, મનમાંવેથી ખીજે;

શોભા અન્ન વિષય ચરચાને, ગાન તાનથી રીકે.

જગકર્તા પાતક સંહારતા, સાક્ષી સધળે પોતે;

બાહાર ભીતર ધરધર વ્યાપક, તેને તું નહિ જોતે.

આકાશાદિક બોદ લોકમાં અગણીત તન ઉપજાવે;

કલ્પલગી તે હેાય કેવો, એ કાંઈ ન મનમાં લાવે.

કલ્પલગી બ્રહ્માંડતમાં તન, અગણિત પાળી ભણે;

એક પલકમાં સૃષ્ટિ કાળે તુ તેને ન વખાણે.

સર્વે મનજુદિ પ્રેરક, અલગ રહયો ન જણાયે;

વણ મહેનત એ સગળાં કામ, કરે ન આવે જાયે.

નીંદામાં આનંદ ભોગ, આપી સહુને સંતોડે;

કહેવાથી એ કામ જને તે, વાત ન મનમાં ટોકે.

સર્વ કાળ તે સરખો ભણે, કામ ન એ વણ કાલો;

તે ઉપર તને નહિ પ્રીતિ, નિત્ય સતત છે વાલો.

કરતાદિક જે કારજ સધળાં, ધસ તણાં કહેવાય;

અદ્ય એક રશ્મી શું કરશે, જુલે કાં ભરમાય.

માયાના હું ચક્રોળ વિષે, જે બ્રહ્માંડ રમાડે;

છે મેલી તું અદ્યસિદ્ધ, પાસે જઈ પગ પહોડે.

બ્રહ્મા વિષ્ણુ શન્યાદિક સર્વે, જેથી ચરચર કુજે;

તે પ્રભુ થકી ધાસ ફેલેને, ધરા કહી તું પુજે.

એથી ભિન્ન નહી તું તોપણ, રહેા હંકાર નામે;

કર્તા ભોક્તા થઈ શુભ્રો વેથી, પડીયા યમને પાસે.

જે દિન રેણ જીવેછે સહુને, તેને તુ નધિ જોતો;

શુદ્ધ દેવ મંત્રોની માળા, તાણજ રોતો રોતો.

પેશ કરતાં જે કદિ કાયા, પશુની મરતો તારી;

તે દેવાદિક આદા આવત શું, તુ બેને વિચારી.

પ્રભુ તને૦ ૧

પ્રભુ તને૦ ૨

પ્રભુ તને૦ ૩

પ્રભુ તને૦ ૪

પ્રભુ તને૦ ૫

પ્રભુ તને૦ ૬

પ્રભુ તને૦ ૭

પ્રભુ તને૦ ૮

પ્રભુ તને૦ ૯

પ્રભુ તને૦ ૧૦

પ્રભુ તને૦ ૧૧

પ્રભુ તને૦ ૧૨

પ્રભુ તને૦ ૧૩

પ્રભુ તને૦ ૧૪

પ્રભુ તને૦ ૧૫

પ્રભુ તને૦ ૧૬

પ્રભુ તને૦ ૧૭

પ્રભુ તને૦ ૧૮

તન લેખન પામી કુન્ધો, મન ગમતો આરણ માર્યો;
 આયુષ ખુરે પાછો પશુમાં રહજીશ માર્યો માર્યો. પ્રભુ તને ૦ ૧૬
 જે પ્રભુ પુરુષ પ્રકાશક સમજે, શુર શરણે જે ધણે;
 નરતન ચરપટ વાઘ્યું બાંધે, પાણ નાવે બાંધે. પ્રભુ તને ૦ ૨૦
 જે હર તે હર અરપણ તેને, જે સચરાચર સ્વામ;
 રાત દિવસ રહે મમતા મુકી, તુ તેને સિર નામી. પ્રભુ તને ૦ ૨૧
 વૈરાગ્યાદિક સાધન સાધી, અધ્વિગ્ધાન'દ બ્રહ્મ તપાસી;
 જે પામિશ તો કુટીશ તે, વણ રહેશે કામ ખવાસી. પ્રભુ તને ૦ ૨૨

પુરીઆર્ષ.

રાગ ધાળ.

સતી સીતાને ચરણે લાગુછ, નિર્મળ વાળીને શુદ્ધ શુદ્ધ આગુછ,

કડવું ૧ છુ. રાગ ધાળ.

માથુંપુરે શુદ્ધશુદ્ધ મનોહર, સ્વામી સારંગ પ્રાણ;
 શુભ પરણકું ને હું તાહરા, અને આપ અવિચળ વાણ. ૧
 શવરા મંડપ રમ્યા બ્યારે, તેડાંબા બહુ સુખ;
 રૂપી સાધે રાણવ આંખ્યા એનું મહા મનોહર રૂપ. ૨
 પાતાળનારે પનંગ તેડ્યા ને આંખ્યા ગગન મુનીદેવ;
 રાવણ કહે હું મનુષ્ય ભાગુને, કન્યા વર તતખેર. ૩
 સતિ બનકીયે સામું લેખને, દિકા શ્રી મહારાજ;
 સ્વામી ભવોભવ હું પદ સેવક, કેમ વિસારી આજ. ૪
 સતી તે કેરાં વચન મુલ્કીને, હરયા શ્રી રમુવીર;
 કાકુમાં વરે હું તુને, રાખ્ય મનમાં ધીર. ૫
 કર્ણેલી પુરી બાણે, જેનો અમરાપુરીનાં વાસ;
 સ્વામી સૌ રાંતની ઠાસી હું, રમુનાથ રાખો પાસ. ૬

કડવું ૨ છુ. રાગ ધાળ.

રતનાવળિ સીતાજીએ વેણ વઢોલી શેષનાગ સમજા રહ્યા કર્ણેલી,
 મુખની ઝળી અતી શુદ્ધિર શોભણેલ મહી, રોડીલીપતી દરશનને આંખ્યા ધાર્ય. ૨
 નાશીકા શુભ્યંતુ અમરરસ સોઢે, રંત રખીને માનવીનાં મન મોઢે. ૩
 શમ્ભુનાર સહે રાજા જનક કુમારી, તેની શોભા બની ત્રણ લોક ન્યારી. ૪
 કેળ કોમળને રાતા કુમકુમ લેયો, મુડલો રતનાળો બાબુખંધ તેવા; ૫
 કોઈને ભાગતાં હાથ અપાળા, મોડા શુપતી માંહી પાયા ખરીયાલા. ૬
 સ્વામિ આજે તમે અને કેમરે વીસારી, ભુગ ભુગ માંહી હું તો હતીરે તમારી. ૭
 ત્યાં તો મનુષ્ય ભાગીને સાત ખંડ કરચારે, પછી જનકની કુંવરીને રામ વરચારે. ૮
 ત્યારે થકે લોક માંહી ચાલી વધાર્ય, કર્ણેલીને એમ કહે પુરીઆર્ષ. ૯

કડવું ૩ છુ રાગ ધાળ.

બન સર્ધ વાઘ્યારે દશરથ રાય, હસ્તી યોદા બહુ કહ્યા નવ બંધ. ૧
 મળાકાળરા ને રાતારે મણા સુંદર તે મહારાજારે તણા. ૨
 લીલા પીળાને ધોળા લેહ, યોદા પાખરીયા પલાણ્યા તેહ. ૩

રથ મુખપાલોની રચનારે મણી, જાન વખાણુરે રાવવતણી.	૪
ભારે રોમ પાતાળે ગયો, રથે સુરજરે આંખો મથો.	૫
લેર ભુંગળ બહુ નાદજ થાય, જાનની શોભા કહી નવ બાય.	૬
ક્ષણમાં પહેાંચારે દશરથરાય, સામકથે રાજ જનકજી બાય.	૭
લેરથા વેવાઈને મળીયાં મન રાજ જનક કહે દિવસ મન્ય મન્ય.	૮
એજમીયે વાસ્યારે જળ આણી, ખાંડ ગોળીને પાથારે પાણી.	૯
જાન બેઠને રાજ જનકજી હરથા એ આગળ આપણ રાજારે ઠરા.	૧૦
ચંદનના ઝારડા ઉપાડયા, દશરથ રાજને ત્યારે ઉતાર્યા.	૧૧
પાલખડી એલોરે પરશાજ, એતા સામી દારારે રસાજ.	૧૨
જાનરડીયાનીરે ભુક્તિ મણી, પાથરણું આખ્યારે પાથરી.	૧૩
મોઠાની ગોઠારો ઘણી, વળી વિધ કરી રૂડી માફાતણી,	૧૪
આવી જનકજી બોધ્યા વાયક, કણુઆ લેઈ ચાલો નાયક.	૧૫
નાગરી સહ મળી નારી જેહ, કણુઆ લેધને ચાલી તેહ.	૧૬
ગાતી ને વાતી જાની વાસે બાય, મણું સતોડયારે રાવવરાય.	૧૭
દેશાધ્યા બાહ્યે દીધાં જાન, સહકારે આપ્યાં દેહકળ પાન.	૧૮
જનકરાજની જે દીકરી; તેને તે દેહકળ ફરી.	૧૯
માતા તે નયણે અંજન કરે, કુંકુ અંજન રધુપતિને ધરે.	૨૦
માતા તે મનમાં આવું બણે, રથે કુંવર કોની દ્રષ્ટે પડે.	૨૧
હરત રાતરૂમન લક્ષમણ વીર, વર પાસે બેઠા ત્રણ વીર.	૨૨
માતાજી ચિંતા ન કરશો તમો, રક્ષા કરીશુ રાજવ અમો.	૨૩
એતો કહીયેરે કારણ રૂપ, સુરજ વંશીમાં ઝોટારે ભુપ.	૨૪
ધનુષ તો એણે લાગીયું, ઘણા અમુરતું કુળ લાજીયું.	૨૫
તોરણે ન જગે નાથે મોર, મંડપમાં દીશે મનમોર.	૨૬
મંડપમારે ઉભાં મહામતી, તેણે નવરાબ્યાં મહા સાતી.	૨૭
જોતજ માંયરે વર આવીયો, રૂરે કમળમાં તે ભાવીયો.	૨૮
જોતજ આગળ બેઠાં સીત, રામવજી મું પુરજી મીત.	૨૯
દશરથનાં બાળ્યરે પ્રગટયાં, રધુનંદન વરધોડે ચડયા.	૩૦
કરબોડી કહે પુરી સહી લગન સાધવાની વેળા થઈ.	૩૧

કહ્યું ૪ શુ રાગ ઠાળ.

ચંચળ અરવે ચાયા રધુનંદન, દોલ દલામા ગાબેજી,	
સીતાનો વર ચોલે તોરણ, બેઠ કોડી કામ લાબેજી.	૧
કૂદી કોમળ મેખલા સે ચે, પાથે નેપુર વાબેજી;	
બાંહે બાહુબંધ બાંધ્યા છે, કોટે કહિરતુલ મળી જાબેજી.	૨
જાનરડી વરની માડી સંગાતે, બીત મધુરાં ગાયજી;	
સાચુ પ્રેમ પનોતાં પાષ; વરને પોંખવા બાયજી.	૩

કહ્યું ૫ શું. રાગ ઠાળ.

નાઠ શાહીને નિરખ્યા અંતરયામી, મારી લાલકવાઈ રૂડો વર પામી,	૧
એની ચોરીએ ચોતરફ હીરની દોરી, રાજ જનક કહે રામ કે સીતા ચોરી.	૨

ત્યારે મહુરી રી વાળીકેસથ્યા બોલે ત્રીલોકમાં નહીં મારા રામને તોલે.	૩
સીતા પહેલુ મંગળ વસ્ત્ર રુકમાય, ત્યાંતો હીરા કેસં દાન અપાય.	૪
સીતા બીજુ મંગળ વસ્ત્ર રુકમાય, ત્યાંતો મુદ્રીકા કેસં દાન અપાય.	૫
સીતા ત્રીભ મંગળ રામની સાથે લીધાં, ત્યારે શ્રી રુકુનાથે મહાદાન લીધાં.	૬
સીતા બોલુ મંગળ વસ્ત્ર રુકમાય, ત્યાંતો કન્યા કેસં દાન અપાય.	૭
ત્યાં જુરાનપુરી બાબેલી મંગાવેા, ત્યાં વીસનગરની ધાળી અજાવેા.	૮
ત્યાં કંઠારપુરની ઝારીરે આણી, કંસાર પીરથે રાજ અનકની રાણી.	૯
કંસાર પીરથેા રૂઢી રીતે, સીતા રામ જગ્યા તે પુરજ પ્રીતે.	૧૦
ત્યાં પાન સોપારી છાજડી છાડી, સીતા રામ રથાં બેઠે કરબેડી.	૧૧
કરબેડી પુરી કહે જે જેરે ડીને, ત્યાં કન્યા સભેડાનાં બામજાં લીને.	૧૨

પ્રમાનંદ.

આવીનાસી આવોરે જગ્યા ફરનહરી, શીબકતી પર્મ સુતરે જમાડ પ્રીતે કરી.	૧
શેરડીયા વાળીરે કુલતં વેમાં છે, મળીયાળરે મંદીર લીધ્યા લેયાં છે.	૨
આખડીયા પેરીરે પધારો ચક્રતા, મંદીરીરે મારારે પ્રજા સરકતાં.	૩
બાબેરે બેસાડીરે ચરજુ કમળ ધોઉ, પામરીરે, પ્રજાલરે પાવલીયાં લોઉ.	૪
કુલેસ સુગંધીરે થાળુ શરીરે, હેતે નવરાત્રીરે હરી ઉને નીરે,	૫
પેરાલું પ્રીતેરે પીતાંબર ધોતી, ઉપરની આલારે અતી ઝીલા ધોતી.	૬
કેસાર ચંદનતુરે બાલે તીલક કરે વંદન કરી વિષ્ણુ ચરણે શિશ પડે.	૭
ઉર હાર મહાબીરે મજરા બાંધીને, નિરજુ નારાયણરે દ્રષ્ટિ સાંધીને.	૮
શીતળ મુંગધીરે કળસ બર્ચા જળના ઉદય બાંધ્યા છેરે ઉપર મખમલના.	૯
કમ્બલ બાબેડ બીરાળે બહુ નારી, પકવાનરે પીરશી થાળ આપુ રસાગી.	૧૦
મોતઈયા લાડ સેવેયા સારા, તમકાજ કપાંછેરે લાખડાપ પ્યારા.	૧૧
મગદળને શેવડળરે લાડળના છે, ખાળતે સુરમાંરે ચરયા ગોળનાં છે.	૧૨
જલેળી ગળરને બરડી સહુ સારી, પેઠા પતાસાંરે સારા મુખકારી.	૧૩
મરડી મેસુરે જમે જગવંદનજી મુતરેઈંછી છે રે ભકતી નંદજી.	૧૪
મગજુને માંડીયારે મુંદવડાં વાલા, મુલાખપાક જમભેરે ધમ તજા લાલા.	૧૫
એલાકબી દાણારે ચણા છે સાકરીયા, મુંદરપાક મુંદર જમભેરે ઠાકરીયા.	૧૬
ગોપરાપાક ઠાકારે સકરપારા સારા, શેવો ખી સાકરે તમે છે જમનારા.	૧૭
કેસરીયા બીરંજરે ગળ્યા ને મોળા છે; સાકરનો શીરોરે હરીશા ધોળા છે.	૧૮
લાવશી કંસારે ધી બહુ રસમસ છે, પીર ખાંડ ધી રોટલારે દયો બહુ મરસ છે.	૧૯
બદામ ચારેલીરે દ્રાખ તે નાંખીને, દુરપાક ક્યોંછેરે જુઓ હરી આખીને.	૨૦
પુરી કમોળીરે પુરજુ ધોળી છે, રોટલીઓ ઝીલીરે ધીમાં બોળી છે.	૨૧
પાપડને પુલારે મીઠા માડપુવા, આખજુને મીસરીરે આવેા રહી વડા.	૨૨
મઉની બાટીરે બાજરીની પાળી, ઝાઝીવાર ધીગરે હરી ને જળકોળી.	૨૩
તલસાંળી મુંદરે બીજી ગળપાપડી માંડીયા ઝીરે તીજ કુલવડી.	૨૪
બાજ્યાં છે વડારે મુંદર રધ ચરીયાં, વધાર્યા ચક્રારે માંડી મીઠી મરીયાં.	૨૫
જાને મીઠીયારે ફાંદા ફરસા છે. અળવી આઠાનારે બજામાં સરયાં છે.	૨

કંચન કોરેરે પાણી પીએછ, જેને કાંધ બોધયેરે માગી લેએછ.	૨૭
રોહણી સાકરે જમએ આલખેલા, રાવણને રોહણીરે ખાંડ કેળાં છેલાં	૨૮
એવળા કયાં છેરે ફેરી દાખતણા, સુંદર વર જમએરે રાખસા માં મણા.	૨૯
કોરોડા પુષ્પારે સુંદર સાકના, ફેલાંક ગણાવુરે છે જાણાં વાના.	૩૦
મુરખ તળા છે રે સુંદર ધી ઝાએ, અઢવીને રતાણુરે તળ્યાં છે તમ કાએ.	૩૧
મેં પીત ફરીનેરે પરવર તળીયા છે, વંતાકને વાલોળરે ભેળાં લળીયાંછે.	૩૨
કંઠમાં કેળારે કેળાં કલેરાં, મલકાંને તુરીયારે રૂડા વમારેલાં,	૩૩
ઘોળા વાલોળરે પ્રીતેથી તળીયા, ફૂધીયાને ડોડારે મુગારની ફળીયા.	૩૪
લીલવા વધાર્યારે થયા છે બહુ સારા ભીંડની ફળીયારે હરી લેએ મારા.	૩૫
તાએ તાંડળએરે મેથીની ભાછ, મુળા મોગરીયારે મુવાની ભાછ.	૩૬
ઘોળને ડોડીરે ભાછ સારી છે, કહીને વડીરે સુંદર વધારી છે.	૩૭
નઈયાં રાધતાંરે અતિ અનોખમ છે, મીઠું ને રાધરે માંધ બે સમ છે.	૩૮
ફેલાંક જણાવુરે પાર તો નહીં આવે, સાફ સાફ જમએરે જે તમને ભાવે.	૩૯
ખાડને મોળુરે હરીવર કહેએછ, મીઠું મરી ચરણીરે માગી લેએછ.	૪૦
અથાણાં જમએરે સુંદર સ્વાદ છે લીંબુને મરચારે આંખળાં આડુ છે.	૪૧
રાધતી ચીખીરે ફેરી બોળ કરી, ખારેકને દાંખમાંરે નાંખ્યાંરે લવીંગ મરી.	૪૨
ફેરાંને કંઠારે તળી બહુ કાચરીયા, બીલાં સારારે વાંસને ગરમરીયા.	૪૩
પંખાળીના ભાતમાંરે સુંદર મુગંધ મળે, એલાહવીને પરચેરે અંબા મહોરતબો.	૪૪
મેં કહ્યું કરીછેરે હાળ હરી તુવળની પાતળ પીરરીછેરે હાળ મસુરની,	૪૫
મગને અઢનીરે કરીછે ધોઈત, ઘોળાને ચણાનીરે ધીમાં કરમોઘને.	૪૬
હાળ ભાત જમએરે તમને ભાવે તે, ચતુરાઈએ જમતાંરે પ્રીતી ઉપજાવે છે.	૪૭
દહીને ભાત જમએરે સાકર નાંખીછે, દુધને ભાત સાફરે સાકર રાખી છે.	૪૮
દુધની તર સાકરે ભાત જમો પહેલા, સાકર નાંખીને દુધ પીએ છેલા.	૪૯
જે જે કાંધ બોધએરે તે કહેએ અમને, કાંધ કમર ફેરોતોર મારા સમ તમને.	૫૦
છવન જમીનેરે ચણુ કરો ન થ, અંદન ગોરેશુરે પોવરાવું હાથ.	૫૧
તજ એલથી બચદ્ધરે બવંત્રી સારી, કાથાને મુનોરે સારી સોપારી.	૫૨
નાગર વેલીતારે પાન લાવી પાના, ધોળને મુક્યાંછેરે અનોખમ છે આખા.	૫૩
માંહી ચુરણ મેલીરે બીડી વાળીછે, લલીત લવીંગનીરે ખીલી રસાળીછે.	૫૪
મુખમાં હું મેલુરે બીડી પ્રીત કરી આરતી ઉતાડેરે પ્રભુલ ભાવમરી.	૫૫
કુલ સેજ બિજાવુરે પાટો પ્રાજ્ઞપતી, પાવલિયા આંધુરે હૃદયેરે હરખ અતિ.	૫૬
ચાળ ગાયો પ્રીતેરે લમંકુજ મુગર મળી, આપો પ્રમાનંદને પ્રસાદી માળ તળી.	૫૭

ગોપાળદાસ.

૫૬ ૧ છુ રાગ વેરાવાળ.

રૂઢે વરયા મારા નાથલ, જેનું અવિચળ નામ;	
ચાર પદાર્થ પામીયા, આપે અવીચળ લામ.	રૂઢે. ૧
લટલટમાં બાપો રહ્યા, પરિપુરણ અમ;	
જનમ મરણ જંદા નહીં; નહિ ત્રીવીધી કર્મ.	રૂઢે. ૨
કાળ તબો મહા કાળએ, તેતો દેવનો દેવ;	

ખા દરશન જેને ભજે, હરે મુરનર સેવ.	૩૬૫. ૩
તે હરિને કેમ વિદ્યાર્, જે છે જગદાધાર;	૩૬૫. ૪
મનકાલીને સાંસા પડ્યા, વેદ પામે ન પાર.	૩૬૫. ૫
લક્ષ્મીચારણીમાં રખડ્યો, મળ્યો માનવ દેહ;	૩૬૫. ૬
દેવ અનેક ઉપાસિયા, નવ આપ્યો છેહ.	૩૬૫. ૭
રામચતુરો સાગર મધી, જોયાં વેદ પુરાણ;	૩૬૫. ૮
હરિથી બીજે કોઈ નથી, આંતે નિરવાણ.	૩૬૫. ૯
મન માન્યું અવિનાશી મું, થયું નિરમજ મન;	૩૬૫. ૧૦
કહે ગોપાળ પાવન થયો, તેનું છવત બન્ય.	૩૬૫. ૧૧

૫૬ ૨ જી.

વણ પ્રીત તમે કાં કરો, ભાઈ કલિપત ધર્મ;	વણ. ૧
ધરમે ભર્મજ ઉપજે, ન મળે પરિશ્રમ.	વણ. ૨
સાધન જે સંસારમાં, કરે છે મર્ચે ક્રોધ;	વણ. ૩
કહે ભાઈ હરી કોને મળ્યા, તું વીચારીને જોય.	વણ. ૪
એણે તું ક્યાં નિર્ગમે, મનુષ્યા અવતાર;	વણ. ૫
વિધિવિધિયે વાલ્મીકી, સગળા સંસાર.	વણ. ૬
સતયુગમાં મુનીજન વહ્યાં, આણીને અભિમાન;	વણ. ૭
દેવે ખા દરશન હવાં, ચૈ તાણા તાણ.	વણ. ૮
શાસ્ત્ર ક્યાં સરવે જુજવાં, લખ્યાં વચનરે વિરોધ;	વણ. ૯
જેને મું જોયા મળ્યા તેને તેવોરે જોધ.	વણ. ૧૦
આપ આપના મતે આચરો, અવળા આચાર;	વણ. ૧૧
આચારે ઉન્મત હવી, ઉપનો અહંકાર.	વણ. ૧૨
કીરતી કેરે કારણે, ખરથે બહુ ધન;	વણ. ૧૩
જેમ જેમ જશને સાંભરે, તેમ તેમ હરજે મન.	વણ. ૧૪
હું માર મન નવ યજ્ઞ, ન યજ્ઞ અભિમાન;	વણ. ૧૫
રામ રહ્યા સરવ દ્રષ્ટિમાં, કીધું ગજ સ્નાન.	વણ. ૧૬
અવિગત મી અવીનાશની, રહી અજગીરે વાત;	વણ. ૧૭
પરમતત્વનું પારણું કોઈ સંતને હાથ	વણ. ૧૮
એવા તે સાકુંતે સેવિયે, યોગખાવે રામ;	વણ. ૧૯
છવ મળે જગદીશને, પામે વિમામ.	વણ. ૨૦
મહાંત મોહ મહારાજના, ભાઈ છે પરધાન	વણ. ૨૧
માન મુકીને કીછપે સેવા સાવધાન	વણ. ૨૨
એ ઉર્ણ જે સાધન હરે તેતો આજપંપાળ;	વણ. ૨૩
શીખામજ સારી મુજો, કહે ઠાસ ગોપાળ,	વણ. ૨૪

કવીપ્રભાસકંડર.

મનહરકંડ.

રામકેમ ભજનથી કરે ન અડવ વિષે.

વળનામ નામનારી, સોમલ અશીષ જારી, તાહીને મરીશં વીંછી, સલાહરે મરે છે.
મધ્યે તે પાનો હડતાળ, રસ કપુર જો; હિંગળોઠ મોરપુષ્પ રસાયણ નરે છે;

તમાકુને ભાંગ ગાંજે; કલક તરનાં બીજ, ઝીજ એરી ખાઈએતો, ફંદમાંહી પડે છે.
કહે પ્રભાસાંકર પ્રેમશું, નામ રસ પીતાં સહ, ડેરની ખુમારી મરે, ભજનમાં પડે છે ૧

કથા—પરનારી તથા પર પુરૂષ વિષે.

નહી પરનારી નેહ, રહે તેની નહી દુઃખે, નહી પરનારી નેહ, ભાવ તેનો રહે સુખે;
નહી પરનારી નેહ, પ્રભુ છે તેની પાસે, નહી પરનારી નેહ, ભાવ તેનો રહે સુખે;
નહી પરનારીના નેહથી, કલક કાંઈ લાગે નહી;
કહે પ્રભાસાંકર પ્રેમશું, તે સ્વર્ગમાં બાંધે સહી. ૧

નાવે નીદા નામ, કામ એકે નવ મુઝે, નાવે નીદા નામ, ભજન ભાવે નહી છુઝે;
નાવે નીદા નામ, ચિતમાં ચિંતા ચાલે, નાવે નીદા નામ, મગન મનમાં નહિ માલે;
વળી નાવે નીદા નામતો, અમુખમાં આઠે થડી;
કહે પ્રભાસાંકર પ્રેમશું, પરનારી નેહે ચડી. ૨

નેહ ધરા નિત્ય પ્રીત્ય પરનારી ફેરી, નેહ ધરાડે નિત્ય રૂદીયામાં ધેરી;
નેહ ધરાડે નિત્ય, સુજન મનમાં જશ બાળી; નેહ ધરાડે નિત્ય તમે વ્યભિચારનીવાળી
એહ નેહ ધરાડે નિત્યથી, દિન દિન દુઃખ ભાશે સહી;
કહે પ્રભાસાંકર પ્રેમશું, સુખ સંપ થાશે તહી. ૩

પાળી છે પરનાર, કાજાતુ કુમળ કાપે; પાળી છે પરનાર રોગ રૂદીયામાં વ્યાપે;
પાળી છે પરનાર કાતરે અંતર ઊંડે, પાળી છે પરનાર, પાન બીડામાં છુડે.
આ પાળી છે પરનાર તે હવેરતું ઝાંખરું;
કહે પ્રભાસાંકર પ્રેમશું, અવશ્યમાં છે આકરું. ૪

પરનારીતું સુખ, સ્વપ્નમાં સળકે પાતુ, પરનારીતું સુખ, બળકતું બાણો કાતુ;
પણ પરનારીના સુખને, ભેતાં ભેખમ થાય છે;
કહે પ્રભાસાંકર પ્રેમશું, નારી નરને ખાય છે; ૫

પરનારીનો સંગ, રંગમાં ભંગ પડાવે, પરનારીનો સંગ અંગને આળ મડાવે,
પરનારીનો સંગ, રંગ લાંકો નવ રાખે, પરનારીનો સંગ, ભંગ સુખમાંથી ભાખે.
વળી પરનારીના સંગનો રંગ રાવજુને ભાગીધો;
કહે પ્રભાસાંકર પ્રેમશું, લંકાગઢતો લાગીધો. ૬

પરનારીથી દુઃખ, સુખ સ્વપ્નામાં નાચું, નંદરાયનું રીશ રીશ પ્રધાન કરાચું;
છેદ અંદની સાથ, ગયો ગકિત્યમ દ્વારે, ફુટ્યો પાપનો કુંભ, આપને પાગ્યા ત્યારે;
વળી વિમલેશ તાતની, વિદ્યમાં વીખરી;
તે ગર્વ યોની પાગ્યા, ભોગવીતી તેજ પરી. ૭

અશીષ છે પરનાર, ગળેથી ગાંઠ નવ છુટે, અશીષને પરનાર, બંધ વજર નવ ટુટે;
અશીષ ને પરનાર, લેલેર લાલચની લાખી, અશીષ ને પરનાર; સગાંની શર્મેજ ભાગી
એ અશીષ ને પરનારથી, કામ કાંઈ મુઝે નહી;
કહે પ્રભાસાંકર પ્રેમશું, ચાતુર નર થેતો સહી. ૮

પર પુરૂષતું નેણ, વેણ લાગે છે મહતું, પર પુરૂષતું નેણ બાણ વાજે છે નવ મહતું;
પર પુરૂષ નેણ હોય અણીયાળી આંખે, પર પુરૂષતું નેણ, નારીયાળેતું ઝાંખે
વળી પર પુરૂષતું નેણ તે વેગે વિનતાપે પર;
કવી પ્રભાસાંકર કહે, કામજ તેમાં છે ખરું. ૯

પર પુરુષની પ્રીત, રીત તેની નહીં રીડી, પર પુરુષની પ્રીત નીત્ય કહે તે કુડી;
પર પુરુષની પ્રીત, ચિત્ત ત્યાં ચોરુરું છે; પર પુરુષની પ્રીત, કથન કહું સઉ કહેલું,
વળી પર પુરુષની પ્રીતથી લોક લાજ વાધે નહીં;
કહે પ્રભાસંકર પ્રેમશું, ચતુરા સહુ ચેતો સહી.

૧૦

પર પુરુષની પ્રીત, કુખ દુનિયાનું માને, પર પુરુષની પ્રીત વેર વનીતા આ સાથે
પર પુરુષની પ્રીત, પતીને પુરુષ પીઠા, પર પુરુષની પ્રીત, અંધ વજરના બીડવા,
થઈ પર પુરુષ પ્રીત તો, ચુકે નહીં મરતા લગી;
કહે પ્રભાસંકર પ્રેમશું હરે નહીં કોઈથી લગી.

૧૧

પુરુષને તણ પ્રેમ, હેર દે છે ભુરંગિ, પુરુષને તણ પ્રેમ માગ દે અવમુખવતી;
પુરુષને તણ પ્રેમ, જારને ઝાઝું માને, પુરુષને તણ પ્રેમ ભોગવે ભોજે ભાવે;
પર પુરુષની તણ પ્રીત તો અન્ય નામ અમળા કરે;
કવિ પ્રભાસંકર કહે અરું તે નારીનો ભવ કરે.

૧૨

વ્યસન અને વ્યલીચાર, હીરની ગાંઠો પડીયા, વ્યસન અને વ્યલીચાર નારીને નરનડીયા
વ્યસન અને વ્યલીચાર, કાપ પરકુળે કાપી વ્યસન અને વ્યલીચાર, કાળજી નાખેમથી
વળી વ્યસન અને વ્યલીચારમાં વળખું અને તે ત્યાં રહે;
કહે પ્રભાસંકર પ્રેમશું, જ્ઞાન કોઈ ગરવું થયે.

૧૩

વનિતાઓનો વાંક પુરુષશું પ્રેમ જણાવે, વનિતાઓનો વાંક પાત વ્યલીચારજી ભણાવે
વનિતાઓનો વાંક, ભોગવે ભીતર ભાવે, વનિતાઓનો વાંક કરકમાં ભાવે ભાવે;
વળી વનિતાઓના પ્રેમમાં પુરુષ પતંગી થઈ પડે;
કહે પ્રભાસંકર પ્રેમશું, પ્રીતે નરનારીને નરે.

૧૪

મનહર ઇંદ.

માનનીકો મુખ રૂપી મોહત મહન જન ચુકે ચતુરાઈ ચીત, મનહર મેરી હે;
નાગની સરખી નાર, ઠંસ કરે સખ ઠાર બીસત બીસય, બીચતનકો એ ઝેરીહો
કરતક કામની સંગ, પરત ભજન ભંગ, કરત જુવાની રંગ એહી નારી વેરી હે
કુખનકો એહી નાચ, ભરપુર જોકો ભાચ, કહે વ્ય કવિ પ્રભા નરકકી ઢેરી હઈ. ૧

કુંગર કૃત.

પદ ૧ છંડ.

અનભે વાતો અરપડીઓ, જેની ભોગ કળાગત છે એહી;
દેવ ગુરના વેચ્યા વેચાઉં, સઉ સંતો એ લેલે વેણી,
નાભી કમલથી ચુરતા ચાલી નીરાધાર જઈ ટરાણી;
માનસરોવર મોતી આવજુસે, જ્ઞાન સમામાં ઘેરાણી.
ચડી ફાજને હુવા નગારા નિરખે તોખત ગેરાણી;
સુરત સુરત કો ચડી સરદાર હર, અમ અગ્નિમાં હોમાણી.
મુન સકર ધડ ઘેરીયો તોખત વાગે માંહે નેસાંણી;
ગુપ્ત ગોળીયા જ્ઞાનરી લાણી, પડ દુરંતે ઉઘડાં પાણી.
ઘેરી હીયાં ઝર કમુદા જુલ ભાત ભમના લાગી;
અકળ સ્વરૂપી કળા ન જાય ભાઈ, આસથ ભેડા એ અવિનાસી.
તોડી માંહેના ત્રણ ચુલોને મારેલ માંહેલો મેવાસી;

૨૬.

૧

૨

૩

૪

માર વેદાંત પર ચોપા ખેલે અગમ પુરુષ શું હશે લાગી. ૫
 માતી થોતો મગન મંડળમાં, આમ મંડળમાં ઉત મુની;
 દેવ કંઠરપુરી અરણ્યની સેવા, બહેર વાતો એ થઈ જુની. ૬
 નરસીંહ મહેતો.

ઘડપણ વિશે થોળ.

ઘડપણ કેલે મોહલ્યું; બહુ જોખન રહે સૌકાળ. ઘડપણ કેલે. ૨૮.
 ઉમ્મર તો કંઠર થયારે, પાદર થયાં પરદેશ,
 માળી તો ગંગા થયારે, અંગે ઉજળા થયા છે કેશ. ઘડપણ કેલે. ૧
 નાતું જોઈતું તે શીઠ આવીશું, નાતી જોઈ તારી વાર;
 ઘરમાંથી જળવાં થયારે, કહેશે ખુલ્લે હાળો એની ખાર. ઘડપણ કેલે. ૨
 નાનપણે ભાવે લાડવારે, ઘડપણે ભાવે શેર;
 રોજને રોજ જોઈએ રાખીરે, એવી બળીરે ઘડપણનીએ દેવ. ઘડપણ કેલે. ૩
 આંખે તો સુજે નહિરે થર થર કુજે કાચ;
 ખાધું તો અન્ન પચે નહિરે વળી બેઠાંતો નવ રહેવાય. ઘડપણ કેલે. ૩
 પ્રાતઃકાળે પ્રાણ મહારારે, અન્ન વિના અકળાય;
 ધરનાં કહે છે મરતો નથીરે તને બેસી રહેતાં શું થાય. ઘડપણ કેલે. ૫
 દીકરા તો જુજ્યા થયારે, વહુવર રહે ગાળ;
 દીકરીયોને જમાઈ લેઈ ગયારે, હવે ઘડપણના શારે હવાલ. ઘડપણ કેલે. ૬
 નવ નાડિયો જુજવી પડીરે આવી પાંચો કાળ;
 બધરાં છોકરાં ફટ ફટ કરેરે, નાનાં માયાં મળી દે છે ગાળ. ઘડપણ કેલે. ૭
 આવી વેળા અંતકાળની ત્યારે, દીકરા પધાર્યા દ્વાર;
 પાંસળીએથી છાદી પાંસળી તેણે લેઈ લીધી તેણી વાર. ઘડપણ કેલે. ૮
 એવું બાળી સઉ હરિ ભક્તેરે, સાંભળજે મહુ સાથ;
 પર ઉપકાર કરી પામશેરે, જે માંઈ સિદ્ધિ હશે જમણેહાથ. ઘડપણ કેલે. ૯
 એવું નફર છે આ વૃદ્ધપણરે, મુકી દો સઉ અહંકાર;
 ધર્મેના સત્ય વચન થકીરે, મેહેતો નરસાહ ઉતરો ભવપાર. ઘડપણ કેલે. ૧૦

છોટસ ફૂત.

નાથ કેસે ગજકો અંધ છાકયો એ રાગનાં કીર્તન પ.
 કીર્તન ૧ છુ. (એ ગાડી રાગમાં પજુ ગાય છે.)

જુલ્યા શું ફરે ભમતો નફર નર જુલ્યા શું ફરે ભમતો.
 તને જ્ઞાન મારગ નથી ગમતો નફર નર જુલ્યા શું ફરે ભમતો. ૨૬.
 લીનદયાળે દહ દીધો છે તે સુદૃઢ સારન ચાર;
 અમૃત મુકી આસન કરે વિપદાં તેમાં ભાડું નથી તાર. નફર. ૧
 નવરો થયો ત્યારે નિંજાને ગાડી દે ગંગા ગણ્યાં મારે;
 એ છલ તારી સરખ છલ જેવી એ તું અનીતી ઉચારે. નફર. ૨
 દિવ્ય પિતાનાં કારજ દેખી આંખ ન પીલે તારી;
 મુકી પ્રકાશે ઉલકને ન સુજે દેખે જે રોપાઅંધારી. નફર. ૩

કાને મુઘે નહિ કરતાની કીરતિ કે સાસેના શબ્દ રસાખા;	
ફેામ વાત મુઘે ફળ મુની તે મુના મુઘરીના માખા.	નંદ. ૪
હાથવડે ન મર્યું પરમારથ અનરથ હીન ગયા આખા;	
જુજ તે જુજ ગદ્ગદા સમ જાણે કે શીમળા કેરી સાખા.	નંદ. ૫
પ્રપચને પથે પગ નવ ચાલે ને પાપ વિશે પળે પ્રાણી;	
કમ વૃક્ષ સરખા ફનિયામાં જન એવું મનમાં લેા જાણી.	નંદ. ૬
આવું કહીને વેદ વરઠે તે બ્રહ્મ જુદિને ન લાવે;	
દુરમુખમાં જે દેહ ગમાવે તે પીંડ પરેત સમ કહાવે;	નંદ. ૭
શુદ્ધ ધરમથી સજ્જન ચાલે ને વૃક્ષ અવિધાને ત્યાગે;	
ઇતરમ નીતિને ભક્તિ નિરંતર તે પ્રભુને પ્રિય લાગે.	નંદ. ૮
કીર્તન ૨ જુ.	

કે સુખનાની બાલ જગત સુખ કે સુખનાની બાલ;	
ફરી જાણી થવું નહિ રાલ જગત સુખ કે સુખનાની બાલ.	૨૬.
ભણતવું સુખ કે દુખ સમજું સ્વપ્ન વિષે નથી રહેવું;	
સ્વપ્નમાં સુખ દુખ બેબે થાય તે નિદ્રામાં કોમ નથી લહેવું.	જગત. ૧
મરણ અવસ્થા એજ પ્રમાણે જાણુ વિના જડ થારે;	
નીતી અનીતી તણાં ફળ સપગાં છવની સાથે જા.	જગત. ૨
મુરખ નર તે મરમ ન બાણે સમજાને સાચું બાણે;	
સત વીત કારા વધિવિવ કેળી ગરવ અતીશે આણે.	જગત. ૩
હાજય જાણીને રોવા લાગે હોય લાભ તો હરખે,	
ફાણ ભાંયુર કે ખેલ ખલમતો પામર છવને પરખે.	જગત ૪
સમજુદિ રહે સઘળે કામે તે નર સાચા જ્ઞાની;	
ઇતરમ સર્વ હરીતે સમરે તેને ચિંતા શાની,	જગત. ૫
કીર્તન ૩ જુ.	

ભયા તે જરર ભવાના જગતમાં ભયા તે જરર ભવાના;	
કેવા હોય વરોણિયા વાના, જગતમાં ભયા તે જરર ભવાના.	૨૬.
જળના બિંદુ જમાવિ પ્રભુએ કીધી કે ઉત્તમ કાયા;	
કરતાએ માંધ સાંકેત કરિને સુકી કે માહને માયા.	જગતમાં. ૧
શિદ્ધભજ જે ધધર કેરિ અલભુત અગણિત ભાતિ;	
શા થકી ઉપજેને શામા સમે ને ભેતાં નથી તે જણાતી.	જગતમાં. ૨
હું હું કરીને રહે હું મરે, તે તન માને કે માર;	
સીપ બેહતીની પરે જુઝાતાં આવરી રહેશે અધાર.	જગતમાં ૩
મરણ પછી જવું શરણ કોને, તે હશે કેવે રપે,	
છવ સ્વાપ છવતાં ન બેધ તે પડીયા ભવકુપે	જગતમાં. ૪
બ્યાં લગી સ્વાધીન શરીર તમારે ફરી આપું કોરતારે;	
ત્યાં લગી સજ્જન શાખા હોય તે વિમલ વિવેક વીચારે.	જગતમાં. ૫
ભાગવંત નર પડીય ન જુલે ભજશે પ્રભુને લાવે,	
કહે ઇતરમ તે કાળયકમાં ફરી ફરીને નહી આવે.	જગતમાં. ૬

તેન ૪ મું.

ભાંતિયે છવ ભમેછે, સમજ વિના ભાંતિયે છવ ભમે છે; રક.
 નથી દેવત તેને નમેછે સમજ વિના ભાંતિયે છવ ભમેછે;
 મુળ વિચાર કરે નહીં મનમાં, આપ સુલાયું અજ્ઞાને,
 દિગ્ભ્રમ થાય તે અવળું દખે, પુરવને પછમ માને. સમજ. ૧
 અભિલેષો કરતા ધંધર, કામ અલૅકિક તેતું;
 તેને તણને અવર ઉપાસે તુલ્ય જાણુપણ તેતું. સમજ. ૨
 ભાસે સુત જ્યમ ભોળા મનુષ્યને, છવતા જનના બેવું;
 દેવી દેવી કે બે બે દીશે, તે સહુ જાણવું તેતું. સમજ. ૩
 મનમાં રૂપ અનેક થાય છે, તે સહુ જાણવી આપા;
 મનનો પ્રકાશક મનથકી અજગે, તે જાણે જન હાયા. સમજ. ૪
 તત્ત્વ વિચાર તપાસ કરો તો, સુદય સર્વથા ભાગે;
 જન છાદ્ય જગદીશ ભાજેતો મોહ નિરાશી જાગે. સમજ. ૫

કીર્તન ૫ મું.

મીઠરી સાથે એવો સંબંધ, મારે મીઠરી સાથે એવો;
 જ્યમ નેત્રને દિનકરે બેવો, સંબંધ મારે મીઠરી સાથે એવો. રક.
 બે બે શબ્દ થાય બે ક્ષમે, તે કષ્ટ ભેરીમાં વાગે;
 તેને સંબંધ છે તેની સંગાથે, સમજે ને સાર લાગે. સંબંધ. ૧
 સરસ નરસ બે ગંધ હોય તે, પવનનો ધેરેલો આવે;
 તેને સંબંધ નાસિકાની સાથે, હોય ભલો તે ભાવે. સંબંધ. ૨
 કંચનનો કસ બેની કસોડી, અડતામાં આપ જણાવે;
 રસનાએ રસનો સંબંધ રહ્યો બે, તે સ્વાના ગુણને ગણાવે. સંબંધ. ૩
 સંબંધ ચરમને સ્પર્શ સંગાથે, જુગતે જથારથ જાણે;
 એમ દેહમાં અદ્ભુત રચના, કરી કરતાર રાયાણે. સંબંધ. ૪
 સકળ ઈન્દ્રિયોની રનાયુઓ સઘળી, સોંપી છે મનને હાથે;
 માટે સંબંધ ઈન્દ્રિયને મનનો સરવ કામ કરે સાથે. સંબંધ. ૫
 મુળ પ્રકૃતી દેહની સાથે, એકમેક છે એવી;
 છાદ્ય સરજનહાર સંગાથે તું કર પ્રીતી તેવી. સંબંધ. ૬
 તુતો હરિ ભજ વિલમ ન કરે; લાહકા મનવા. એ. રા. દી. ૪

કીર્તન ૧ છું.

તુતો પ્રભુ પદપંજર ભજરે, સુલેલા ભમરા;
 બીજી તુલ્ય વાસના તજરે, સુલેલા ભમરા, રક.
 વિથયડી રંગની રે, આવી તને અતુકુળ;
 કાળ પાંખડે તું ભમે છે ને તેતું ન લીકું મુળ રે. સુલેલા ભમરા. ૧
 આંખ અનોપમ તાહરી રે, ડોળા પચીશ હજાર;
 ખરપટને બે પાંખડી સારી મુંડ તારી અખીલારે, સુલેલા ભમરા. ૨
 નવ તત્ત્વે તું નીપનેરે, લેવા સરવનો સાર;
 ભાલિ મકર રસ પરહરી, સારા ભાગ્યા વિપથ વિહારે. સુલેલા ભમરા. ૩

શુભ શુભ કરીશું ગણગણે, લેને શુભ તાત લક્ષ્મ;
 શુભને તો કાળ ગણી ગમે લુકો, ભણજે શુભનો પક્ષે લુલેકા ભ૦ ૪
 એક થી આનંદમાં, જે ન ધરે હરીધ્યાન;
 તે જન પામર બાણના જેવા, મુવર કામને ધ્યાન; લુલેકા ભમરા. ૫
 આખો દીવસ એજો ખુરે, ના કરે તત્તર વિચાર;
 જ્ઞાન પ્રકાશ ગમે નહિ તેતો, કુઃ જેવો ગમારે, લુલેકા ભમરા. ૬
 સાત ગુરૂ સાચા સોપજે, આજખવા અવિનાશ;
 છાંદમ સરજનદારને એતો પ્રમટ બતાવે પાસરે. લુલેકા ભમરા. ૭
 કીર્તન ૨ છું.

તુલો શુદ્ધ વિચારે વલ્લરે, હરિજનના હંસા;
 શુર માનસરોવર મળ્યરે હરિજનના હંસા; રક.
 કાગની સંગતી તેં કરીરે, કાળો થયો છે રંગ.
 મળ તજી મોતીને જો ભણે, તારું ઉજવળ થઇ ભય અંગરે. હરિ. ૧
 હંસલો હંસને સોપતેરે, લેવા પ્રભુતં જ્ઞાન;
 સંસાર સર ઉપર ઘણા, દીકા બગલાને ધરતા ધ્યાનરે. હરિ. ૨
 ઉપર દીસે ઉજળારે, વિધ વિધ પારે વેરા;
 ભાવિક હંસ લુલો યડયો, લીધો એ શુરનો ઉપદેશરે, હરિ. ૩
 કેટલક હપ વીતી ગયારે ભગતા ભવની માંહિ;
 કતાંએ જો કરજા કરી, મળ્યા હંસરૂપે શુર તાંહિરે. હરિ. ૪
 સોહં હંસ બગાવિયારે, ચેતન સાગર તીર;
 છાંદમ અનુભવ મોતિયાં, ખાતાં થઇ શુભ શુદ્ધ સરીરરે. હરિ. ૫
 કીર્તન ૩ છું.

તારું ખેતર હરણાં ખાયરે, જંભળી જનુવા;
 તે તો ફળવંત કયાંથી ખાયરે, જંભળી જનુવા. રક.
 પાંચ હરણ પરિભળ ઘણરે, ખીભં વળી હસ ખાર;
 શાવીસ હરણીના સંગમાં રસા, વણ મોટા કળિઆરે. જંભળી ૧
 પહેલી તો આધી શેલદીરે, વળતી તે હાલમ દાખ,
 મેળયતણા કડકા કર્યા પછી, રજવાની રહે રાખરે. જંભળી. ૨
 જો ભણે તો ભગજે રે, ધરમ ધનુષ કર પારખ;
 ગોફળ લેજે જ્ઞાનની, શુરબોધ બંધક ખારખરે, જંભળી. ૩
 ધીરજ રાખીને ધરથકીરે, ખેપથી ખેત સંભાળ્ય;
 આપે ઉગારી આપજું, છાંદમ કહે પ્રભુ ભણી વળખરે. જંભળી. ૪
 કીર્તન ૪ છું.

તુલો મન રૂપી મરમ વરા કર્યરે, શુભવંતા જ્ઞાની.
 તેથી આત્મા કસ્ટુરી ઉધરખરે, શુભવંતા જ્ઞાની, રક
 એ મરગની નાલી વિષરે, પ્રજાવ કસ્ટુરી સાર.
 વિધમાં ફેરે છે વાસના, પણ એ નથી લેતો સમારે. શુભવંતા. ૧
 શાશ શાપે શાહતેરે, વિષપારથ મોઝાર,
 તેને વરા કરવા તને લીધાં, શ્રી શુરએ હથીઆરે, શુભવંતા. ૨

સાત સ્વરથી સોહામણરે; જનમાં અનહત જન્મ;
ઉત્તમ નાદ એમાં વસે એ છે મરગ આકર્ષણ મન્ત્રરે. ગુણવંતા ૩
નાદે મોહયો મરગલો રે, આવીને આધીન થાય;
ભાન જુલે ભમવા તણું, તેથી આવો નવ બાધરે. ગુણવંતા ૪
મન મરગ વરા બ્યારે બનેરે, ત્યારે પ્રભુ વરા થાય;
પાપ તાપ ત્યારે રજો કહે છાદમ મુખિયો થાય રે. ગુણવંતા. ૫
તેં તો ઘટમાં ઘર કીકું, વાલમ વરણાગિયારે, એ રાગનાં કી. ૨
કીર્તન ૧ છું.

તું તો ન્યારો રહિને ખેલે છે, નારાયણારે તું તો. રક,
તારી ઇચ્છા તેહજ માયા, તેમાં સઘળા ભેદ સમાયા;
તું નિર્ગુણ પણ ગુણલા તુજમાં દીસે ઘણારે. તું તો ન્યારો. ૧
પાણી પવનનો પિંડ બતાવે, તેમાં ચૈતન તારું આવે;
તુજ ડાપણ જોતામાં કાંઈ નહી મળ્યા રે. તું તો ન્યારો. ૨
નર જ્યમ પડને એથે રહે છે, સકળ પુતળાં નાચ કરેછે;
ત્યમ તારા કરમાં સરવેના તાંતણારે. તું તો ન્યારો. ૩
એક કળે સહુ જગત હલાવે, ચમકે દ્રષ્ટિ જ્યમ લોહ ચલાવે;
ઇચ્છા જ્ઞાન ક્રિયાદિક ગુણ તારા સોહામણારે. તું તો ન્યારો. ૪
તું ખેલે છે બાજી તારી, બણી ન શકે બુદ્ધિ મારી;
છાદમ તુજને જોતાં ભાગે ભરમણારે. તું તો ન્યારો. ૫
કીર્તન ૨ બું.

કાયા છે તો નિરાદીન કર સમરણ કરતારતું રે. કાયા છે—રક.
જતન કર્યું જઠરામાં બેણે, તારો રહ રખો છે તેણે;
એણે કામ કર્યું છે અતિ ઉપકારતું રે. કાયા છે તો. ૧
પ્રસવ થતાં પહેલું પથ કીકું, માતાના સ્તનમાં રચી કીકું;
તેણે કારજ સીકુ તારા આદારતું રે. કાયા છે તો. ૨
દાંત કીધા છે ચાવણ ચરવા, અન્ય સરખ્યું તે ઉદર ભરવા.
કર કીધા કારજ કરવા બ્યવહારતું રે. કાયા છે તો. ૩
કાન નેત્ર કીધાં છે કેવાં, અંગ અમુદ્ય સરવે એવાં;
વળી મોટું મન કીકું વિવિધ વિચારતું રે. કાયા છે તો. ૪
એ ઉપકાર અપાર વિચારી, તું અવળો ચાલે અવિચારી;
મચ્છર માં કરય દુઃખ છે જમના મારતું રે. કાયા છે તો. ૫
મુરંદુલભ માનુષ તણ પામી, લપટ ન થવું હુણ હરામી;
છાદમ સરણ મહીલે સરજનહારતું રે. કાયા છે તો. ૬
પ્રભુ તને પ્રસન્ન તે જ્યમ થાયે, એ રાગના કી. ૨

કીર્તન ૧ છું.

એ પ્રભુ પડનારે અધીકારી, બેને સરવે રીતી સારી. એ પ્રભુ રક.
ગુણ ઇચ્છાએ સઘળે વરતે મન ઇન્દ્રીને કાયા;
નિતી નિપુણ મુજન આ જગમાં, ધન્ય જનનિયે બાયા; એ પ્રભુ. ૧

કથરની આજ્ઞાથી ઉભાં હરમ નથી આવરતા;

મહેશને જે આકુ લાગે તે લયથી રહે હરતા.

એ પ્રશ્ન. ૨

નેત્ર હર્ષ ને હાથ ચરણ એ સરજ્યાં સરજન હારે;

સજ્જન મુધરમ સાધન, સાધી આમાને ઉધારે.

એ પ્રશ્ન. ૩

સારા મુલથી જે મુધરેલા સજ્જન કરે સંગે;

પ્રભુના જરા તેને પ્રીય લાગે, આનંદ અંગ ઉમંગે.

એ પ્રશ્ન. ૪

નિર્મિત કામ ગમે નહીં તેને નિરખી આધા નાસે;

દુર્જન દુષ્ટ ભાતકી પાપી પણ ન રહે તે પાસે.

એ પ્રશ્ન. ૫

મુરખ સાથે મન ના મળે, મહા બ્રહ્મને માને;

કુલ કપાર ને કથની કાઠની તે નવ લાવે કાને.

એ પ્રશ્ન. ૬

નિયમ નિરંતર સત સંગતિનો ચિતથી ચતુર નવ મુકે;

વિચિત્રતા હરતારની ભક્તિ તન મનથી નવ મુકે.

એ પ્રશ્ન. ૭

વિદ્યા વિનયથી વિવેક વિચારે અવુલખ અરક પ્રમાણે;

અંતરમાં જે ચાર અવિદ્યા, તરત તેહથી નાસે.

એ પ્રશ્ન. ૮

પ્રમદ્ય જ્ઞાન પદારથ જેણે જાહેરે ચેતન જોયું;

કથરનું આજ્ઞા બાણ પાંચું ને ધ્યાને પાતક ધોયું.

એ પ્રશ્ન. ૯

વેમ જાળની મટી વેદના, હરીય મન નિજ કામે;

કહે કારમ નિપજે નર એવા, તે પ્રભુ પડને પામે.

એ પ્રશ્ન. ૧૦

કીરતન ૨ છંડ.

પ્રભુ તને પ્રસન્ન તે કેમ થાયે જો તું સાચો ભારગ સાથે પ્રભુ તને. ટા.

એક રોકે ગુરુ વચન પાળીને સેવા સમરણ કરીયે.

મુલવંતા થઈ હરી મુલગાતા, કોય થકી નવ હરીયે.

પ્રશ્ન. ૧

મુજ કુટુંબને સગાં સહોદર, સરવે સ્વારથ સાર;

અંત સમે કોઈ કામ ન આવે ભજન કરે તે વાર.

પ્રશ્ન. ૨

ઉપર શુદ્ધિ થાય રનાનથી મન શુદ્ધ થાયે જ્ઞાને,

આદ્યાશ્વંતર રહે નિરમલો હરતા પ્રભુને ધ્યાને.

પ્રશ્ન. ૩

મુખ્યા જનને ભોજન દેવું, તરવા જનને પાણી;

કોઈ પ્રાણીને દુઃખ ન દેવું, અંશ પ્રભુનો જાણી.

પ્રશ્ન. ૪

સાચા સ્નેહી હોય હરીના તેને સંગે રહીયે;

પરપંચી પાખંડી જનમાં કહે કારમ નવ જાણે,

પ્રશ્ન. ૫

સાતલડી કેની સંગે ભગ્યા એ રાગનાં કીરતન. ૩

કીરતન ૧ છંડ.

ધ્યાનિથી દુસ્તર માયા તારી, કંઈ છે કાળ લયંકર ભારી.

ધ્યા. ૨૬.

છવને જોડે છે મમતા ધાંણી, અજ્ઞાનના પારાથે આંખ બપાણી;

વહે પણ નહીં લહે લાભ કે હાણી.

ધ્યાનિધી. ૧

મનોરથ તિલવું ઉમરણ થાવું, નથી કાંઈ તે તલે તેલ જ્યાવું.

મનનામાં લાભે રહે મન ધાવું.

ધ્યાનિધી. ૨

છવણ છે જન મહા કોઈ મોયે, વહન કરે વૃષભ દેતા ફરે દારો;

ખરે મરો ઘીસે વસ્તુ ગતે ઘોરો.

ધ્યાનિધી. ૩

સંસારની વૃષ્ટા સંસારના જેવી, ત્યાગી કરે સિદ્ધિની લાલચ તેવી;
આશા વસ દીસે છે દેવને દેવી. ધ્યાનિધી ૪
પડેલા પ્રાણી માયાને પરે, હુડીને કાચ થતા નથી છોડે;
વિના હરી શરણુ મરણુ કોણુ મેરે. ધ્યાનિધી. ૫
ઉષ્ણતા અગ્નિધી ના હોય અગ્નિ, બુધો એમ છરને માયા વગળી;
ઉનહો હોય રાખ ઉઠે તોય સગળી. ધ્યાનિધી. ૬
તમારી ભક્તી વસે ઉર જેને, ત્રિશુભય માયા નરે નહી તેને;
અહોનિરા ઓરમ ધરે એને. ધ્યાનિધી. ૭

કીરતન ૨ બું.

છવણ સમજી વડે તો સાર, તેથી સહુ મારજી યાચે તાર; ટક.
સીંધે જવ પ્રથિ રૂપે થઇ વરસે, પીંધે જે પરવતે તે પછી ઝરસે;
નહી નર સાગરમાંહી સંધરસે, છવણ ૧
પ્યારથી પુરૂષ પ્રેરે છે વાણી, બુદ્ધિપતિ ખાર ખરે છે બાણી;
અક્ષર વડે છબનાદ માંહી આણી. છવણ ૨
એમ પદ પ્રીછી પદ ગાજે, મહા રસ મગ્ન થઇ મહાજાજે;
કર્ણુ મેં તો તારા અર્થને કાજે, છવણ ૩
મયા વણા અર્થ કોઇ ઉર આજે, રીઝે હરી જ્ઞાની પુરૂષને ગાજે,
વિપચના છવતો વખાજે, છવણ ૪
રાજા જે થકી નીકળે છે, અક્ષર જઇ આક્ષરા માંહિ ભળે છે,
ઓરમ કહુ વાવેલો ચોચ કરે છે. છવણ ૫

કીરતન ૩ બું.

સર્વમાં સોહં રામ રમે છે, પ્રગટ થઇ પાછ પાતામાં સમે છે, ટક.
જગતની રચના કરેલી જેની. સર્વમાં. ૧
પ્રથમ મહત્વનો સર્ગ બનાવ્યો, ઓંકાર તેના થકી ઉપજાવ્યો,
દ્રવ્ય ને જ્ઞાન ક્રિયામત કહાવ્યો. સર્વમાં. ૨
દ્રવ્ય પંચભુતને માત્રાઓ ભણે, ક્રિયા થકી ધંદી દશે પ્રમાણે,
દેવ મન જ્ઞાન શક્તિ ઉર આણે. સર્વમાં. ૩
છઠો અજ્ઞાન સર્ગ ઉપજાવ્યો, સર્વ ભેળી મુંદર દેહ બનાવ્યો;
તેમાં છવ અંશ બ્રહ્મનો આવ્યો, સર્વમાં. ૪
અજ્ઞાને આપ ગયો ભુલી, માયા મદ મોહ રહ્યો છે કુલી,
ગયો છે જ્ઞાન પાતાનું ભુલી, સર્વમાં. ૫
મળે કાચ મુદગુર સાચા બચારે, દેહ અભિમાન તણવે ત્યારે;
તાવમસિ લક્ષમ બતાવી તારે. સર્વમાં. ૬
કૃપાનિધિ શુરની કપા હોય જેને, રાજાચીત સ્વરૂપ જણાશે તેને,
ઓરમ કહે આવાગમન નહિ એને. સર્વમાં. ૭

જનની છવોરે ગાપીચંદની, એ રાગનાં કીં ૮

કીરતન ૧ બું.

જગમાં તે જનમીને મું કરૂં, ઓળખ્યા નહી અવિનાશાલ,
ભુકામાં મોડું તેં છવણ પડ્યો કાળને પારાલ. જગમાં. ૧

કાન ડ્યા સત્ય સીલિતા એવું ના આન્ય ઉરલ;	
જગજ્ઞાને જાણ્યા નહી કામ કીધાં તે ફરલ.	જગમાં. ૨
ધંધા કરી ધન મેળવ્યું, બાંધ્યા મોટા માળલ;	
પ્રજુ ન જાણ્યારે પાપીયે કાલે ઝડપશે કાળલ.	જગમાં. ૩
વહેવાર વરના વરા કરયા, મમતા બાંધીને મંદલ,	
ગરવથી પુણ્ય સરવ મય, ગાયા નહીરે ગાવીંદલ.	જગમાં. ૪
સાચાને જુઠોરે પાડવા, લીધી લોકોની લાંચલ;	
મહીરા મારકણી ચો મસ્ત છે, નથી કંઈરની આંચલ.	જગમાં. ૫
હીર જુવોરે વૃષા કાળનાં, ઉરજે ત્યમ અલપાયલ;	
એમ પ્રાણને જાળ્યા વિના, જમને જર છવ જાયલ.	જગમાં. ૬
ધીક ધીક તારા ધર્મેને, મનમાં પાપનાં મુજલ,	
શુદ્ધ વિચાર ન આવીધો, ધર્મ માન્યો તે હુજલ.	જગમાં. ૭
સારં આચરવું ન મુલ્ય, કરતાં કુટી કુળ રીત્યલ;	
છારમ કહે પ્રજુ એક સાચ છે, બીજું સરવ અનિત્યલ.	જગમાં. ૮

હીરતન ૬ શ્લોક.

મોરમ મુઠોરે મન થઈ, અનરથ મુજ અભિમાનલ;	
સમરથ સરજનહાર છે, ધરવું તેહલું ધ્યાનલ.	મોરમ. ૧
ક્રોધ મોટા કારભારથી, ક્રોધને જર તણું જોરલ;	
અધરમે ધન કર્યું એકલું, અંતે કંઈરના ધોરલ.	મોરમ. ૨
ક્રોધ ક્રમાયો કરામતે, જુદિ બને પાપંચલ,	
ભજન વિના ભય નહી રજે, જાશે જમ કેરો કંઈલ.	મોરમ ૩
કુલ્યાં ન સાંખે કુલની, તજે તરવર તેહલ.	
મોર ન કુલીસ માનવી, ખરશે કષ્ટ માંહી રેહલ.	મોરમ ૪
પરવસ સહુનારે પીડ છે, શુમાને ન ધરો માનલ;	
જળદી ભયરે જેવી વીજળી, એવું જાણી લે ઉરલ.	મોરમ ૫
મુઠ જાણે મરવું નથી, મોરમ મનમાં અપારલ;	
કાળ ભયંકર કાલ છે, કરે કતીને ચારલ.	મોરમ ૬
નાનપણે પ્રહો નમુતા, ભાવ ભક્તિને જ્ઞાનલ,	
જગત કંઈકું જગદીસર્વ, મુજ સહુને સમાનલ.	મોરમ ૭
કંઈર જેણે જાણખ્યા, તે નર મોટા મહંતલ,	
બીજા બચારાં એ શું બન્યુ રહ્યા અપરાધી જંતલ.	મોરમ ૮
ભક્તિ થકી જે મોટા થયા, તેહું નવખંડે નામલ;	
ભજ છારમ ભગવંતને, મળશે મોટો કામલ.	મોરમ ૯

હીરતન ૩ શ્લોક.

ભક્તિ મારમ સહુથી ભલો, માલે ક્રોધ ચડુરલ;	
હરમ હરિ નવ વીસરે, ભાવ રહે ભરપુરલ.	ભક્તિ ૧
ચાલ્ય ન મુકેરે ચિતથી, અચર એવી છે રૂઝલ,	
નિમીસ ન મુલેરે નાથને, જેના વિમળ વિરોહલ.	ભક્તિ ૨

સત્ય ધર્મ શીલ શાસનું, નિરમળ પુન્ય પવીત્ર,	
ધ્વેષ નહીં કોઈ લોકશું, માને સરવ મિત્રલ.	ભક્તિ. ૩
ધ્રુવ અમરીસા પ્રલહાદને, જુઓ જનક વીરહલ.	
ચિત્રકેતુ મંદહાસ છે, ભાળ્યા ભક્તીમાં તેહલ,	ભક્તિ. ૪
ધરમ અરજુન ને બળિ, વીલીયજીને વિદુરલ,	
ભીષ્મ પરીક્ષત ધુપતી, ઉધવ ને અકરૂરલ.	ભક્તિ. ૫
રાજ રીતીમાં સહુ રહ્યા, કહાળ્યા મોડા મહંતલ;	
ધર્મ પાળ્યો ધરણી વીર, સરવ શીરોમણી સંતલ.	ભક્તિ. ૬
ધૈર્ય લીધા ઝોળખી, સાચા સરજનહારલ,	
અન્યનો જે કરે આરાધે તે ખતા ખાય અપારજ.	ભક્તિ. ૭
અનન્યપથેરે ઉપાસના, એક દેવ અખંડલ,	
ળીળાં સાધન સહુ પાંગળાં, પૃથ્વીમાંહી પાખંડલ.	ભક્તી. ૮
એવી ભક્તીના આદર કરો મોઘો નર તન બધલ;	
અકુળ મયા તે અભાગીઆ, જમને હાથે પીડાયલ.	ભક્તી. ૯
સાચી ભક્તી મુવિચારથી, કરી જાણે છે કોઈલ;	
કહે ભારમ પ્રભુ પામયે, મહા યુક્ત તે હોયલ.	ભક્તી. ૧૦

કીરતન ૪ થું.

સાચા પ્રભુજીને સેવીએ, કલ્પિત જોડા કરાડલ,	
જમન રચ્ય જેણે ભુક્તીએ, જેની નહીં કોય ભેડલ,	સાચા. ૧
બ્યાપક સવળા વિધમાં, હરી હજરા હજુરલ,	
સચીપ રહી સહુ સાચવે, ફરીજન જાણે કુલ.	સાચા. ૨
રચના તીહાં રચનાર છે, કાર્ય તીહાં કરનારલ.	
રક્ષ તીહાં રક્ષય સદા, મુદિ તીહાં સુજનારલ.	સાચા. ૩
વિદ્યાસ ત્યાં વિધંભર સદા, એવુ કહે યુની કોયલ	
પોશાક સરવ પ્રજા તણે, સહુને જાણે છે સોયલ.	સાચા. ૪
નિયમ બાંધ્યા જેણે સરવનો, નિરથે નીચંતા એકલ;	
તણ નવ હાલે હુકમ લીના, એવા નથીરે અનેકલ.	સાચા. ૫
અલ્પુત સામર્થ્ય એહમાં, કળા કોર અનંતલ;	
અગણીત અંદ ઉત્પન કરે, આણે ક્ષણમાંહી અંતલ.	સાચા. ૬
સ્વર્ગ વધકુંડ જોલોક છે, અક્ષર પામની આપલ,	
દેહ પારી ત્યાં દેવ તે, લીન પંથના વાદલ.	સાચા. ૭
વસન વીચારેને વેદનાં, સચીદાનંદ કંદલ;	
ભારમ તે પ્રભુ સરવનો, યુષાંતીત ગોવીંદલ.	સાચા. ૮

કીરતન ૫ થું,

થું સમગ્રો શક શુદ્ધ થકી, ન થયું પ્રકરું જ્ઞાનલ;	
ખમતા માંહી મળી રહ્યો, અતિતનું અવોમાનલ.	થું. ૧
સ્વજન મુદ્ધને કારણ તણે, ન લહ્યો યુગ વિચારલ,	
હું હું કરે છે તે થું હથે, સોધી ના લહ્યો સારલ.	થું. ૨

કારને આશયે ખરે ખરો, અક્ષર પદોરે અભણુ.

મર્મની રમને ચીતવે પ્રથા વહી જાય પ્રાણુ.

તિ. ૩

મરજે પાળે ને સંહારે, એવો કરતા અરૂપુ;

લક્ષ્ય ન લાધોરે તે તને ભાડે ભવ રૂપુ,

શુ. ૪

નામ જયે છમ્યા વડે, નામીની નહીં જાણુ;

ધામ તો કલપેલાં સાંભળ્યાં. અતે કર પ્રલે કોણુ.

શુ. ૫

છરતાં અધારથ ના લજુ, મુવે આને છે મોક્ષુ,

વાતે વવાયોરે વાપડો પ્રભુ જાણે પરોક્ષુ.

શુ. ૬

અનુભવી શુર જે આવી મળે, આપે તત્ત્વ વીચારુ,

કોટમ સદચીત રૂપને, છરત જીવે નીરખારુ.

શુ. ૭

કીરતન ૬ કું.

અક્ષર આપ આશાધીયે, જેનો પ્રબળ પ્રતાપુ,

રામજી વીરાજે એ મુનમાં, આવરણ રહીત અપારુ.

અક્ષર. ૧

શુર્ય તણી સત્તા થકી, ઉપજે અજ અપારુ,

એમ સકળ ઝોંકરથી, થયો અંત અપારુ.

અક્ષર. ૨

રૂપ અંધાર અરૂપનાં, તેમાં અવનવા રંગુ,

અજગે ઉપાધીથી અર્ક છે, એવો કરતા અસંગુ.

અક્ષર. ૩

દેહ ધારી દુનીયાં વીધે નીરખલ બળીઆ જે થાયુ;

વાદળ જેવાં વધુ સહુ, રાખ્યા તે નર ખાયુ.

અક્ષર. ૪

નીરખળ બળીયાને નમે કહે તેને કરતારુ;

મરમ ન જાણે એ મુળગો, જીવે ભરમે સંસારુ.

અક્ષર. ૫

અનુભવ ઉપજે ઉર વીધે, શુર જ્ઞાન વીચારુ;

કોટમ એ ૫૬ ઝોંજળે, પામે ભવ જળ પારુ.

અક્ષર. ૬

કીરતન ૭ મું.

જ્ઞાન ઉપજે ન શુર વીના, કોટી મુજતાં કથાયુ;

પારસ લખીયો પુરાણમાં મુજતાં સોતું ન થાયુ.

જ્ઞાન૦ ૧

અનજન વિદ્યાની અકેરાધી, આગળ કથી ગયા કોણુ;

પાઠ કરે પુરા ગ્રંથથી, નિરખલ નેત્ર ન હોણુ.

જ્ઞાન૦ ૨

કષપતર ને ચીંતામણી, મોટા મુજીયો મહીમાયુ,

હારીદ્ર ન જાય દીકા વિના, જપતાં જીવ વહી જાયુ.

જ્ઞાન૦ ૩

મરતકના મુખ આગળે, પરીએ અમૃત પુરાણુ;

જરીએ ન થાયેરે છમવું, જોજે વિચારીને જાણુ.

જ્ઞાન૦ ૪

શાવલ આપે પળે પળે, એજો રહી ભગવાનુ;

એ પ્રભુને જે ઝોંજળે, જાતે હોય મુજવાનુ;

જ્ઞાન૦ ૫

જીની કથાઓ જે જગતમાં, તેનો સમજવો સારુ;

મહંત પુરુષ મળ્યા જેહને, પામ્યા તે નર પારુ.

જ્ઞાન૦ ૬

સાત હલા મુકેવની, કથા મુજે કોણુ;

પરીક્ષીત મોક્ષ પામી ગયો, સરખ્યા સાક્ષરુ.

જ્ઞાન૦ ૭

માનો કહું એ માનવો, જુદિના દક્ષણ;
છાદમ પ્રભુ પદ પામવા, લેએ જ્ઞાનીનો લક્ષણ.

જ્ઞાની. ૮

હીરતન ૮ મું.

શત્રુ સખજી ૭ શરીરમાં, મોટા મનના વિકારણ;
ધર્મ રૂપી ધન એ હરે, વિના વસ્તુ વિચારણ. ૨૧. ૧
દ્વાદશ તિલક અંગે કરે, હરી મળવા હથીઆરણ;
મોહે અચરડીને મારીયા, તરી ન શક્યા સંસારણ. ૨૧. ૨
શંખ ચક્ર ગદા પદમનાં, મારે અંગિત અંગણ;
કામને કરોધે તે કુલીયા કર્યો કર્મે કુસંગણ. ૨૧. ૩
લેખ મરે ભય ના રજે, શતરૂ મરે શરીરણ;
પરપંચ મુઠી પ્રભુ ભજે, એવા કોયા વીરણ. ૨૧. ૪
ધીરજ ધનુષ કરમાં મરે, મુરત બાણ સંપાણણ;
કંપીને શતરૂ કોરે રહે પામે પદ નિરવાણણ. ૨૧. ૫
સત્ય નામ સમરીરને, હરદમ એ મહે હાથણ;
છાદમ પાપના પરભવે, રમે પ્રજ્ઞાની સાથણ. ૨૧. ૬

હો મનુવા મીઠરિ શરણે રહેજે, એ રાગનાં કીં ૩

હીરતન ૧ છું.

હો મનુવા ભજન ભરોંશે રહેજે;
અવર ઉપાસન પરહરી, શુર જ્ઞાન હૃદયમાં મહેજે. હો મનવા. ૧.
વિચારે વપુ વ્યવહારમારે, મુરત પેરાની પાર;
આવરજીમાં આઠકે નહી, નિજ પ્રભુસાથે એક તાર. હો મનવા. ૧
ચક્રાર કેમે ચંદ્રનેરે, ચિત ન ચોરે લગાર;
અમૃત આવે આંચમાં, તેથી બળતા ભજે અંગાર. હો મનવા. ૨
અંધુજ અર્કને બોધનરે, ખીલો સરોવર માંચ;
સમરથની મુરતા થકી, જળ પત્રે ન પરસે કાંચ. હો મનવા. ૩
કુકડી પ્રસવે છકકાં, જનની વિદેશે બાચ;
મુરતે સેવાથે સેહેજમાં, તેની પ્રીયે પરદાં થાચ. હો મનવા. ૪
સાગરકેરી છીપમારે, મુરત દયાતિ ધન સંગ;
આતુર થઈ મહે અપરથી, તેમાં નીપજે માતીનાં નંગ. હો મનવા. ૫
નરન વિદેશે વાપરે પથ, માદાથી અડગ ન થાય. હો મનવા. ૬
એમ મુરત સરજનારશુરે, રસ બસ થઈ રહે લીન,
પણક ન બાધ પીઠ વિના એવો મહાજળ કોરે ચીન. હો મનવા. ૭
ભક્ષ ભાજ્યો નવ વીસરેરે, હરદમ હાલ હમેશ;
જન છાદમ ધન્ય તેહને; જેમા એવો ભકિતનો લેશ. હો મનવા. ૮

હીરતન ૨ છું.

હો મન ભમરા ભજન તણ શું ભજે છે.
પ્રભુ પદ પંકજ પરહરી, તને ભજુર ભોગ મમે છે. હો મન. ૨૬.

વિધવાની કરતારનીરે, કલપિત કારણું મમ;
 ઉપજ્યા પછી ભય થાય છે, તેનું ન જડે કપ કે નામ. હો મન. ૧
 વરાસની મુરતી બનાવે, અણ વનુષનો રંગ;
 બેતાં બેતાંમાં ભય છે, તેમાં નહીં કોયનો સંગ. હો મન. ૨
 આપણી આંખો આગળરે, મુરા મુઝલ શ્રીમંત;
 મરદ ઉઠી ગયા મરદમાં, એ બહુ લેધા બળવંત. હો મન. ૩
 મુઝી ઉપર થયા કુપતિરે, જમત હુકમમાં હજાર;
 વેણવ વાળા વિરયમાં, તે વહી ગયા વેહેતે પુર. હો મન. ૪
 મજ પોણ રથ સાથીજીરે, ધામ ધરા પરિવાર;
 પાળ એકમાં મુકે પડતું, પ્રાણનો મોરો માર. હો મન. ૫
 મન મદ બેળન કુદમરે, ગરવ કરે તે ગમાર;
 પુષ્પની સજ્જાએ પાડતા, એવા ઉચપતિ થઈ ગયા ઝાર. હો મન. ૬
 સહુના શીર ઉપર ફરેરે, માળતું ચક્ર કરાળ;
 અંધ ન લહે અજ્ઞાનમાં, જેની કુડકે ત્રિલોકને ફાળ. હો મન. ૭
 ભણું સરવને જરૂર છેરે, સમરને સરજનહાર;
 બે દિવસ વર ના જડ્યું તેને આગળ છે અંધકાર. હો મન. ૮
 છામ એવું બળીનેરે, બજ સમરથ ભગવંત;
 પ્રભુ ના ભજ્યા તે પ્રલે ગયા, જેવા ચોમાસાના જંત. હો મન. ૯

કીરતન ૩ છું.

હો છવડા તું જગપતી હેને બળી:

શરવ રેહમાં સરરા જે, નર રેહ લીધા તને પ્રાણી. હો છવડા. ૧
 નર ખરથી શાનો બહારે, જે ન ભજ્યો કરતાર;
 માર તો સરખાં સરવને, ભય નિંદા અનંગ અહાર. હો છવડા. ૨
 માનવ મોરો માનીયેરે, જે કરે સાથો સાથ;
 તલ વિચાર રહે સહા, જેની બુદ્ધિમાં નિરમળ બોધ. હો છવડા. ૩
 નીરમળતાએ નીહાણીયેરે, સમરથ સરજનહાર;
 રથાવર જંગમ જે રથે, એવો અખિલ આધાર. હો છવડા. ૪
 અદ્યતતા એમાં મળીરે, કોય ન પામે પાર;
 કલપિત મતને પરહરી, કરો છારમ એમ વિચાર. હો છવડા. ૫
 જે પ્રેમઆંશ આવતરે, પ્રેમરસ તેના ઉરમાં કરે, એ શ. કી. ૫

કીરતન ૧ છું.

પુરા અંશ પ્રભુના હશે, જ્ઞાન તો તેના ધરમાં જશે. રેક.
 રાજ ચિત હોય જેને અંજે, તે કરણીને મન વસે;
 હજાર જગની મંથ હાથણી, કળસ રોળવા જશે. જ્ઞાન. ૧
 સરખો મુરજ સગળે છે પગ નેત્રે ભેષો જશે;
 પ્રાચ પગીતું બચ્ચુ હોય તેજ પાંખ પામશે. જ્ઞાન. ૨
 સીંહ તણ પયપાન કરે જે, પુત્ર સીંહનો હશે;
 જતે નહીં બીજ બલીને, એવ પ્રકારે હશે. જ્ઞાન. ૩

પાવક દેખી કરતા પ્રાણી; સર્વે કોરે ખસે;
ધમ ધમતા અંગારા હોય પશુ, ચકોર ખાવા ધસે. જ્ઞાન. ૪
કહે છોરમ અનુભવી જન એકજ, કોરિ મનુષ્યમાં પસે;
મુરજ જેવો બેતાં નહી પશુ, દીવે દીવો ધસે. જ્ઞાન. ૫

કીરતન ૨ ભું.

જે કોય હોય હરીના દાસ, તેના ઘરમાં હરિનો વાસ, ટક.
શુરની ઢાંચે ભુવે હરીને, જે પાતાની પાસ;
મન વસ કરમે હરીને વરતે, આઠ પહોર અભ્યાસ. જે કોય. ૧
ગઢ ગઢ કંઠે ગાય હરી ગુણ, પ્રગટે પ્રેમ પ્રકાશ,
ચઉં લોકમાં ચિત ન ગોઠે, કરે ન કોઈની આરા. જે કોય. ૨
જેવું લોહ પરે પાવકમાં, લોહમાં પાવક વાસ;
એમ અહોનીશ રહે મળીને, હરીમાં હરીના દાસ. જે કોય. ૩
હરી હરી રતન નિરંતર તેને, સમરણ સાસ ઉસાધ;
છોરમ હરીથી ન પડે અજગો, જેમ પુષ્પમાં વાસ. જે કોય. ૪

કીરતન ૩ ભું.

પ્રભુ તણ પાપ મારજે ચડે, તેહને નેષ્ટ પનોતી નડે. ટક.
સવળા મહ તેને સંતાપે પુરણ પીઠા પડે;
ભુત પ્રેત વેલાત વીરગણ, અવમ શાકણી આડે. તેહને. ૧
પ્રભુના ભજન વિના મદા પાતક, તે નાસે સા પડે;
જેમ કીંકર ને પાપી જન શુ; વેર કરીને વડે. તેહને. ૨
કરજા સીધું કરતા સુધી, અવર ક્રમ આથડે;
શુપનામાં તેને શુષ્ક ન મળે, રાંક ઘઈ તે રડે. તેહને ૩
જમના દુતો તેના તનની, જાણ ઉખાડી છડે;
પ્રભુના ભજન વિના પ્રાણીના, વાર દુન ઘણ વડે. તેહને ૪
સાસ ઉસાસે પ્રભુને સમરે, અનહદ નોખત વડે;
જન છોરમ કહે મુખે જખ મારે, બ્રહ્મ વિષે બે બારે. તેહને ૫

કીરતન ૪ શું.

રે શું સમઘોષ વધજીવ ઘણ, અવિદ્યા બે અજગી નવ ગઈ. ટક.
જ્ઞાન વિરામ ગમે નહી માતી, રામ કથાના રસીયા;
મમ કરોધ મદ લોક ગર્વ છળ, અંતરથી નવ ખસીયા. રે શું. ૧
તન મન ધન દારા તારે, બ્રહ્મ સમરણ કીધું;
પાપ કર્મ તો પામર છવડે, પોતે માથે લીધું. રે શું. ૨
હીંગ તલે પશુ હરામ ન તલે, નિરખે કોઈ પરનારી;
લક્ષ્મ તલે પશુ હાંચ ખાય છે; ન તલે ચોરી ભરી. રે શું ૩
જરને લોકો ભુકા સોગમ ખાતાં પશુ નથી ગિતા;
ભુકા સાક્ષી બધ પુરાવા, કર ઉપાડે ગીતા. રે શું. ૪
જાપ તીલક તાણીને અંગે, મંડળીયામાં મદાસે;
મુસ માત અંતરમાં રાખી, વજાકનાં વર માલે. રે શું. ૫

એકાદશીતું પ્રત આમરે, દુરાગ સારું ફાડે;
ઉપર ચાખા અંતર મેલા, પરખન હરવા તાડે. રે મુ. ૬
એક પ્રભુને ઉરમાં ધારી, પરમારથ આચરવું;
નીતીનો આરગ ઝાલીને, ભાળી ઝગડું ભરવું. રે મુ. ૭
એમ વીચારીને જે જન ચાલે, ધર્મ તેહનો સાચા;
કહે છાંદમ પરપંથી મારગ, બલો સર્વે કાચા. રે મુ. ૮

કીરતન ૫ મું.

કુમતી તે ક્યમ રજે, છવની કુમતી તે ક્યમ રજે. રક.
પાપ કરે પામર બહુ પેરે, પરુ બરાબર પજે;
પરનીંધા પરપંથ અવિધા, રાત દિવસ એ રજે. છવની. ૧
કાલ્ય મારજે જે જન ચાલે, તેને જોધને બજે;
સજ્જન મુકી નરતા નરના રાગમાં જઈ બજે. છવની. ૨
સદગુરની કીમત નહી તેને, કયેલા ગુરુ જજે;
ખાન્તી વેમની વાતો મુખતાં અવજે મારગ વજે. છવની. ૩
વાક્ય બાળમાં વીંચ્યા તે, અજ્ઞાને આજ્ઞે;
જગત સચરાચર જેણે સરભ્યું, તે કરતા નવ જજે. છવની. ૪
મહા વાક્ય ઉપદેશ ન માને, જે જુઠ્યા ભવ જજે;
અલુભવ નાવ વિના કહે છાંદમ, ક્યમ તરણે નિજ બજે. છવની. ૫

બનબ હરિદાસા હરિદાસા એ રાગનાં કી૦ ૪

કીરતન ૧ મું.

અવશુભ આળસમાં આળસમાં, ખાચો પડી પવવસમાં. રક.
સરજનહારે સુરજ્યા, સઉના ઉદય સારું;
આંખ્ય મીચીને દિવસ ઉંધ, તેને છે અંધારું. અવશુભ. ૧
ભવ્યા હોય તે સમજુ સુધે, વેપારી તે કહે;
ખેતી કરતાં આળસ રાજે, તે ખેતરમાં મું છે. અવશુભ. ૨
રાજકાલ હોય તે રાજની પ્રજા પીડા પામે;
રાજ ધરી આળસમાં રહે તે, ના છતે સંપામે. અવશુભ. ૩
સાધનવાળા સિદ્ધ ન થાય, ભોગ ન પામે ભોગી;
સારીર વિદ્યા શિષ્યા હોય પણ વર્ધ મરે છે રોગી. અવશુભ. ૪
એના શુભ અનેક એમાં, કહેતાં પાર ન આવે;
જન છાંદમ કહે આળસ મુકી, બ્રહ્મ ભજી હોય ભાવે. અવશુભ. ૫

કીરતન ૨ મું.

સજ્જન સાંભળજે સાંભળજે, સદગુરને વચને બળજે. સજ્જન રક.
જગમરતાને ઝોળખવાને, અવમાન છે એતું;
અવયવ સહિત વિચિત્ર સંચે તન, વિદ્ય રચેતું જેતું. સજ્જન. ૧
સદ ચિત આનંદ એતા રાજધી નીરપણ ધાય;
તત્ત્વમસીધે વાક્ય વિચારે, તો ઈશ્વર ઝોળખાય. સજ્જન. ૨
કરતા હરતા છે ઈશ્વર, નહી સમર્થ કોઈ એવો;
રવ સંજો એના ચાકરે છે, નહી કોઈ એના જેવો. સજ્જન. ૩

જઠ માયા ચેતન છવો, ઈન્દ્રિયાથી ઉપજાવે;	
શક્તિવંતતો દેવ સનાતન, ભકતોને મન ભાવે.	સમજન. ૪
અણુરૂપે છે છવ દેહમાં, તેને આંશ કહે છે;	
ચોવીસ તત્વ તણા આલયમાં, રતો આતો રહે છે.	સમજન. ૫
અહં દેહ એવી મતી યમને, આપ તને મતિ સુદ્યો;	
ધન જોબન તન સત્ય બાણીને સદા રહે છે કુદ્યો.	સમજન. ૬
દેહ ભિન્ન જો બાણીને, જગકરતાને બાણે;	
કહે ઊદમ તે શુર કરજાથી છવ કરે ઠેકાણે.	સમજન. ૭

કીરતન ૩ શું.

છવડા જો બગી જો બગી, તારો આવસર બધ અણગમી.	દેહ. ૧
ચક વિઠરાળ કાળજું બેને, સહુને સીર છે ભમવું;	
જન્મ્યા તેને ઝડપી લે છે. દેહધારીને દખવું.	છવડા. ૧
નિરાકળ કર્મ નિરંતર કરતાં, બોધું ઉત્તમ ટાણું;	
પ્રથરને ઝાળખી નવ લીધા, આયડતાં મથું વાહાણું.	છવડા. ૨
બાળ કુમાર જવાની બગડી વૃદ્ધપણ વણસાવ્યું;	
ચિદાનંદનું ચિતવન તે તો, અંતરમાં નવ આણ્યું.	છવડા. ૩
સદા આચરણ પ્રભુની સેવા, આદર ન કર્યો એવો;	
ધીક ધીક નરનો દેહ ધર્યો પણ, છવ જનાવર. એવો.	છવડા. ૪
નાશવંત સંસારીક મુખને, સત્ય વહીને મુતો;	
પલક એકમાં કાળ પકડશે, યમશ હુતો ન હુતો.	છવડા. ૫
જો ચેતે તો ચેતી લેજે, બધા સમયમાં ભાઈ;	
કહે ઊદમ શુદ્ધ ભાવ ધરીને લેજે હરીશુભ ગાધ.	છવડા. ૬

કીરતન ૪ શું.

રમરણ સોહંકા સોહંકા, બ્યાં બજે અનહત ટંકા.	રમરણ. દેહ.
આસન બાંધી મુરત સાંધી, ચતુર હલે ચિત ભાવા;	
મુખાધારા પૃથવી રંગ પીળા દેવ ગણપતી રાયા.	રમરણ. ૧
અક્ષર ચાર વિચારો ઈન્દ્રિયે, વંશપરા વરણા;	
ખરશે બપ આજંપા જપકે, ધનકું આરપણ કરણા.	રમરણ. ૨
ઉતપાત દ્વારા પરહલ સારા રવેત રંગ બલ બાન્યા;	
ચતુરાતનકી બચાત જગાઈ, ખટ હબર દિયા દાના.	રમરણ. ૩
ખટ દલમે ખટ અક્ષર દેખો, જો ભંગકા બાસા;	
જો રાનકું લખો લક્ષરે, ખેલ બન્યા હે ખાસા.	રમરણ. ૪
નામિસરોજા દસંદલ બોજા, તેજ તત્વકા તાપા;	
લાલ રંગમે લક્ષમી નાયક; ખટ હબર જહાં બાપા.	રમરણ. ૫
હંદણું તાંદાં અક્ષર. દરેશા, તથાંદરે વાસાં;	
નપકું ફીકર પેખ્યા, કટયા કર્મકા પાસા.	રમરણ. ૬

વીચારા દ્વાદશ આરા રીવ શક્તીકા કારા,	
નીલરંબ મારતકા માંહી, યમચળ બચાતી ઉભારા.	રમરણ. ૭

- ખર હજાર તાંદાં જાપ અરપના, કમંગલ વરણા,
નંચકંજ જાદાં નિવાસા, હઠકંઠ કરણા. સ્મરણ. ૮
- કંઠે કોળ પોહારાંજ, પત્ર કથાપરમાના;
શામરંગ આઠાય તત્ત્વકા જીવ જ્યોતિકા ધ્યાના. સ્મરણ. ૯
- સહસ્ર જાપ તાંદાં જપો આજંપા પોહારા વરણ વિસારા;
અંઆં ધીં ઊંઊં કુઠ્ઠ લૂલૂ એ અઉં સાર, સ્મરણ. ૧૦
- એા અઉં આં અઃ ઉનકે માંદુહી, એ સ્વર ખર દશ કહાવે;
ઈનકા ધ્યાન ધરે નર જેહા સોભવ જલને નાવે સ્મરણ. ૧૧
૧. જાકુદી ચક્રે દ્યેહસ પતરે, વાંકે નિર્મળ રંગા;
હંકાં અક્ષર રહે નિરંતર, ચિદ શક્તિ કેસંગા. સ્મરણ. ૧૨
- સહસ્ર જાપ તાંદાં કરો નિવેદન, પરમ તુરી પદ તાંદી;
બને અનાહત નાદ નિરંતર, અમૃત બરસે બ્યાંહી સ્મરણ. ૧૩
- અક્ષ રંગકા બેદ અપારા, હલ હજાર તાંદાં દરસે;
સહસ્ર જાપ તાંદાં જપો જુગતસે, પરમજ્યોતીકુ પરસે. સ્મરણ ૧૪.
- સખ અક્ષર અઽચક્ષ રહે તાંદાં, અક્ષ અનોપમ રંગા;
મૌલિક રવી સસી તેજ કહાવે, મરણ પુરુષ કે સંગા. સ્મરણ. ૧૫
- ઉનકે આમે લક્ષ અલોકીક, સદગુર બેદ બતાયા;
છાંદમ શ્રી ગુરુ દેવ પ્રતાપે, અચલ અભય પદ પાયા. સ્મરણ. ૧૬
- હરિ બજનથકી છારા હોય તે સહુળી મોટા થાય. એ રાગ કી. ૧૦

હીરતન ૧ છું.

- હો જીવ અભય, એ આયુષ નહીના પુર બેવું જાય છે;
ગણ ગતિ પ્રમાણ, ધરી દિવસને માસ વરસે વહી જાય છે. ૨૬.
- પીંડ ચાલે છે જે પ્રાણ વડે, તે જાહે મુજ કહી ન જડે;
સીંદ પથ્થર યાંકે પારસ વડે. હો જીવ. ૧
- તું દેહકર યં હીર કરતો, નિત્ય નિંદા ને ચાલી કરતો;
તું દેવ થકી નહિ સે કરતો, હો જીવ. ૨
- મળ્યો મનુષ્ય દેહ તુજને મોટો, ખળતામાં જન્મ કર્યો જોયે;
લાભ જોયો ને લીધો ટોટો. હો જીવ. ૩
- તું પુંઠ કરી પરમારથમાં, મહાદ્યો મુકર મુખ બેઈ સ્વારથમાં;
આવો અવસર જોયો અનરથમાં. હો જીવ. ૪
- જ્યારે કંઠક આવસે ગાળતણ, છે પડ પડ લેશે ધરી ધણ;
માટે ધરવર ભજન કણ કણ. હો જીવ. ૫
- તું બ્રહ્મ ગણે છે પોતાને વળી નાસ્તીક થકને ના માને;
ત્યારે મુખ દુઃખ દંઠ મળે માંને. હો જીવ. ૬
- મિથ્યા મુકી દે મત તારો છે સમરથ ધરિવર સુજનારો;
ભજ છાંદમ ભવા ભવ હરનારો. હો જીવ. ૭

હીરતન ૨ છું.

- તારા તનમાં તપાસ ક્યાં છે અંતરબગી સુરજનહારો;
થાકે સાસે ઊસાસ, અવિનાશી અજબારે ક્ય ભરનારો. ૨૭.

તે પંચ તત્વની પારજ છે, એ અખિલ તત્વ આધારજ છે;
 એ સહજ સીશિમણી સારજ છે. તારા તનમાં ૧
 સહુ જીવોને જીવન આપે, નિજ ભક્તતણાં સંકર કાપે;
 જનદોષ મરે એને બાપે. તારા તનમાં. ૨
 અજબવ સહુ આરા કરે એની, સરી મુરજમાં સત્તા તેની;
 બળ સરજે છે શક્તી બેની. તારા તનમાં. ૩
 એ સમરજ સહુનો છે સ્વામી, શુશ્રુવંતો દેવ ગગન ગામી;
 બહુનો પાલક છે બહુ નામી. તારા તનમાં ૪
 એ પ્રાણજીવન છે પ્રાણપતિ, ઓળખે બે હોય અગાધ મત્તી;
 મુરખ નવ બાણે મરમ રત્તી. તારા તનમાં. ૫
 કરજા નિધી કંપા કરશે, તે સદ્યુર શરણ ગ્રહી કરશે;
 કહે છાદ્ય તો કારજ કરશે. તારા તનમાં. ૬

કીરતન ૩ જી.

સતસંગ વિના જીવ તણે નવ થાયે કાંય મુધારે;
 જેમ નાવ વિના મહા સમુદ્રનો કોય ન પામે આરે. રક
 જળને જેમ શરદ રૂઝ બેવી, જળને મળ તરત હરે તેવી,
 સત સંગતિ છે નરને એવી. સતસંગ. ૧
 જીગડાંને સાણુ સરસ અડે, મળ છાંડી ઉજવળ તે નિવડે;
 શઠ મુધરે એમ મુસંગ વડે. સતસંગ. ૨
 જે હોય ગાંગડ કષ્ટ બેવા, જળ પરસે ના પડળે તેવા;
 તે કોરા રહે કંકર બેવા. સતસંગ. ૩
 જેતું ક્રોધજ મન ને વાણી, સતસંગ કરે ઉલટ આણી;
 કહે છાદ્ય તે મુધરે પ્રાણી. સતસંગ. ૪

કાશી રાગનાં કી. ૧૧.

વાંકા શુ' ચાલોછારે; કુલુદિ પડ્યો કંટકમાં;
 સાચો મારગ મુકીરે, પડોછો શીઠ સંકરમાં. રક
 નિયંતા પ્રભુએ આ વીચ નિરમ્બુ છે તેમાં પુણ્ય પાપ બે પંચ;
 પુણ્યમાં મુખ, અને પાપમાં દુઃખ, એમ સરજ્યુ છે કરતા કંચ;
 વેદમાં વખાણ્યુરે, કહ્યું છે દરશન ખટમાં. વાંકા. ૧
 બણી બેઠને જે કોઈને પાવક અણે તેવું, તન ઘણે તતકાળ;
 એમ ધટવું જે આચરે પ્રાણી તેને, રહે જગત સહુ ગાળ;
 ચારી જરી ચાહીરે, કરો ટળે ઉલટમાં. વાંકા. ૨
 હીંસા કરે છે તેને; કહે છે હત્યારોને, કામીને આવી કલંક,
 પરદુઃખ ઘાતાને, દુષ્ટજ કહે છે એમાં રાજ હો કે રંક;
 પાપ કર્મ એવુંરે, વિચારીને જીવો વટમાં. વાંકા. ૩
 નાન દયાને સત, ધંધર ભક્તિ તેથી હિત સહુવું હોય;
 મન પવિત્ર નિત્ય, રાખે પોતાવું તેમાં, કોણ ન ઉપજે કોય;
 પરપંચીને સંગેરે, પડે નહિ તેના પરમાં. વાંકા. ૪

અંતર જાતી પ્રભુ, જેણે નવ જાણ્યાને, પ્રભુની પેઠે ભણું પદ;
તન પન મન માંહિ, મત ફરે છે અને વહે છે સંસાર ફેરી વેઠ;
છાત્રમ એવા પ્રાણીરે, આઠયા છે માયા આઠરમાં.

વાંઠા. ૫

હીરતન ૨ શું.

ખાટું શું એણે છે રે, કોપ ધરી કરતાને;
નિયમ જેણે બાંધ્યારે, નાશ કરે નરતાને;
ખાટું રે ખડ બ્યારે, ઉગે ખેતરમાં તેને, ખાટી નાંખે છે તતખેવ;
સારાનું રક્ષણ, સાર કરે છે એવી, ધરથી ધણીને ટેવ,

ટક.

ખાટું કરવું હોય, ભય રાખો ભરતાને.

ખાટું શું. ૧

કષ્ટ મધ્યથી જેમ કાંકરા કાઢે તેમ તુપ મધ્યથી જયમ જાણ;
નકાશને સહુ નાંખીજ રહે, એવો છે અવિનાશ;
ખાટાને ખડ છે રે દિસાખ એવો કરતાને.

ખાટું શું. ૨

આરે જગતમાં જેણે, આપણને સરભ્યા તેને, ગમે છે જ્ઞાન વિવેક;
દાન ક્યાને સત, ઉધરની ભક્તિ એવી, જોઈએ મનુષ્યને ટક;
શરણાગતને તારે રે, દિસાખ એવો કરતાને.

ખાટું શું. ૩

મન્યજન મન તેને, નિશ્ચય કરવું ને ધરવું પ્રભુનું ધ્યાન;
સારને નરતાને શોધ કરેથી, નીપજે નિર્મળ જ્ઞાન;
જોરમ કરે ઠામે ને, ફેર મટે ફરતાને.

ખાટું શું. ૪

હીરતન ૩ શું.

કૃપા હોય હરિની રે, તેથી જન કારજ સરે;
આપ જળ કરતાં રે, માયા આવી આડી ફરે
જપ તપ તીરથ, વ્રત જગતને દાન પુણ્ય વૈરાગ્ય;
પ્રભુ કૃપા વિન લવચ્છથી પાડવા, માયા જોડે છે લાગ;
જેર નહિ જનનું રે; વચ્ચે આવી વિન કરે.

ટક.

કૃપા. ૧

નાગપતીનું પદ, લીધું ન હુરે, પ્રદાણી વરવા કાજ;
ગર્વ વધ્યા ત્યારે, માયાએ તેને, કીધો જુજંગમ રાજ;
કૃપા વિના એવા રે, ઊંચા ચડી નીચા ખરે.

કૃપા. ૨

ઉત્તમ કામ અહોનીશ કરવાં ને, ધરવું નહિ અભિમાન;
ધૃત્યર કરતા, આપણે જાણી, ધરવું નિરંતર ધ્યાન;
ભક્તિ તેની કરતા રે, અવિચળ ઠામે કરે.

કૃપા. ૩

રેહ ઉદિય માન આપ્યું પ્રભુએ, તન પન ફેર જોર;
મુકૂત કરીને જો; હરીને ન જાણે, તે થાય ધણીના ચોર;
આપ અભિમાને રે, પાપ ફેરે ભાર ભરે.

કૃપા. ૪

મારું મારું કરે, મહરમાં ભરમાઈ ને કૃપા પ્રભુની ચહાય;
ટાંગ કરી કરી લોહને કુતે; તેણે ધૃત્યર કથમ જેતરાય;
જોરમ ભવ સીંધે, સાચ વીત્યા કોય ન તરે.

કૃપા. ૫

હીરતન ૪ શું.

કાયા રૂપી નગરીરે, કીધી છે કોય કારીગરે;
મને માની આહરીરે, મીઠ્યા અણીમાન ધરે.

ટક.

- એક રોમ તારા, અંબમાં છવડા, તારું મરુ નવ થાય;
ધણી મળને ધંધા કરે પણ કરમે કરી અંધાય;
સિરપર સ્વામી રે, કરતો નથી તેને કરે. કાયા. ૧
- નવ કરવાળે, અમલ મનનો, જાણત માંહી બજાય;
સ્વપ્ન થયું ત્યારે, પરવરા પરિણા, મુખ કંપ સહેતે જાય,
ભાન નથી રહેવું રે, નિંદ્રા માંહે બચારે કરે. કાયા. ૨
- આવું જતાં પણ આપ ન સોયે ને, કરે ધણા અહંકાર;
કરમ કરા કરી કષ્ટ સહેતે, મુવા ધણી જમ માર,
વિચાર નથી કરતો રે, હુંતે કાણ કેનો ખરે. કાયા. ૩
- પોતાના ઘડાયણમાંહી પામર પુરા ને, પરમન હરવા પ્રવીણ;
તત્વ વિચાર તારા ઉરમાં ન આવે, મુરખ તું મતિહીન;
કહેણ નવ માનેરે, કુલિલ મત આગળ કરે. કાયા. ૪
- જેની સત્તાએ મન મોજ માણે છે, તેની સત્તા ચઢે લોક;
તે પ્રજાને નથી પાસે જાળખતો, પાસે છે હરખને શોક,
વિશ્વેથી વાહીરે, રચી છે એવી વિશ્વંકરે. કાયા. ૫
- મુખાપણું જો મન તુજને સોંપ્યું ત્યારે, પ્રીત્યે પ્રજાને પાળ;
તને ઠગે છે જે સેવક તારા. તેને શાધીને રાળ;
છાદમ સાધન કરીલેરે, તેથી ભવ સિંહુ તરે. કાયા. ૬

કીરતન ૫ મું.

- સમજ મન મારા રે, કહું એક વાત ખરી;
નરેહ જેવો રે, નહિ મળે ફરી ફરી. રક. ૧
- કર્તારે સઘળી સુધી કરી છે તેમાં, છવની ભાતી અનેક;
દેહ મંથેથી આત્મા જાળખવો, એ માણસમાં છે વિવેક,
આત્મા જેને કરસેરે, તેને કરસાય હરી. સમજ. ૧
- પણ પંખી કે બીજા જે જે પ્રાણી તેમાં, નથી એવું જ્ઞાન;
ઇંદ્રીના મુખ માંહે, ભરકે અહોનિશ, પેટ ભરાયાતું ભાન,
અજાણે જડ જંતુરે જાયા તેવા જાય મરી. સમજ. ૨
- દીનદયાળે ક્યા કરીને, દીધો જે નરનો દેહ;
પાપ કરમ વડે પેટ ભરીને, તુચ્છ ગેમાવે તેહ,
રજ નથી રહેતારે, હરિ સાથે હેત કરી. સમજ. ૩
- કાણે ભંચુર છે ખેલ ખલકનો તું, જોને કરીને વિચાર;
મિથ્યા ભરકતું મુકીને મનમાં, સમરી લે સરજનહાર,
છાદમ એ સમજરે, ઘણા ઘણા ગયા તરી. સમજ. ૪

બેદાગ રાગનાં કી. ૨

કીરતન ૧ હું.

- છવતા નર ભુત ભજન વિના, છવતા નર ભુત. રક. ૧
- મુન્યમાં જાયને થાય પાછા, કંડે મારે જમ ફુત;
ભવ મનિ ધણું કરે ભરકતા, પીડે પ્રાણીને અનાહુત. ભજન. ૧
- નિહંધ નિરંકુશ અંતિ નામરા, કપટી કુલિલ કપુત;

ધર્મદ્વીપા મધીન મુરખ, કામ ક્રોધ સંયુત. ભજન. ૨
 સરજનદાર અપાર સમરથ, નિર્મળ અક્લ અન્યુત;
 તેને તજીને અવર ઉપાસે, તે મિથ્યા કરે પુત. ભજન. ૩
 વ્યાપક ઈશ્વર રૂપો સકલમાં, તત્ત્વ વિષે અનુચુત;
 તેને તજીને ભાતિક ભજતાં, મળે ગળ્યા મહાયુત. ભજન. ૪
 સદચર સાચા કદાચ સાધી, જો હું હોય સપુત;
 તત્ત્વ મહિને લક્ષ્ય લખાવે, છાંદસ તે નિત્ય પુત. ભજન. ૫

છીરતન ૨ જુ.

ભક્તિદ્વીપાનો ભાર ભુમીપર, ભક્તિદ્વીપાનો ભાર. રક.
 અનુપ દદ તે મિથ્યા તેનો, જો ન ભજે કર્તાર;
 જે કુંડે અંગારો ઉગતો, તે જાદુ થઈ ગઈ જાર. ભુમીપર. ૧
 માતા પિતા ગુરુ સંતની સેવા, ન કરે પરઉપકાર;
 વિદ્યા વિનય વિવેક ન આવે, તે જન મંદ ગમાર. ભુમીપર. ૨
 અંતર કપર અવિદ્યા ન તજે, ઉપર રાખે આચાર;
 દાન દયાને સત્ય શ્રીલ ન સાધે, તે પશુનો અવતાર. ભુમીપર. ૩
 સૂજનદારના શુભ ન ઉચારે ને, ઓશુ બેઠે અપાર;
 છાંદસ તે નર નરચક્રી ખોટા, નહિ અડવા અધીકાર. ભુમીપર. ૪
 સામેરી, મેવાડા અને પંચમ એ ત્રણ રાગનાં ગાવાનાં કી. ૬

છીરતન ૧ જુ.

કિંચિત્ કુસંગે રે બોધ બગડે ધણે રે, પરતણ તેનું છે પ્રજામ;
 મણુ કુસંગાંહે રે જાંઠો પડે જાશનોરે, વળતી તેનાં બીજાં થાય વખાણ. કી. ૪
 અદ્ય અનાચારે રે નયને કળી નડ્યો રે, દણે રીધો પાંડવને વનવાસ;
 અસાધુને સંગે રે આવી પડે આપદા રે, વિર જેમ કરે વપુનો વિનાસ. કી. ૨
 ગંગાજળના ધરનેરે મુકે મહિશ વિષેરે, પછી તેને ક્રોધ ન માને પવિત્ર;
 પુત્રહીની સંગેરે પળે જો પતિવ્રતારે, ચાર તેનાં ક્રોધ ન ગાય ચરિત્ર. કી. ૩
 ચારો રાય રાજ્યન રે ચાલે સંગ ચારનેરે, પાપીને પ્રસંગે પકડ્યો ભય;
 ગાય સારી કોઈ દિનેરે હરાયા સાથે હજેરે, એ બચારીને ગળે રેરા બચાય. કી. ૪
 બ્રહ્મચારી ભુલેરે, ભેટ કોઈ ભામનીરે, નીચમ તેનો સહજો નીરુદ્ધ થાય;
 સન્ધ્યાસીને સોતુરે અડે બ્યારે અંગમારે, વૃથા વેરાધારી તેતો કહેવાય. કી. ૫
 વેરાગી વનિગામાંરે જશ ભેજો વસેરે, આવાની તો બુદ્ધીનો થાય બગાડ;
 બહુ થાય જોગીરે જોગી જો ભેજા ભજેરે, હરે જેમ બય સમુદ્ર કાડ. કી. ૬
 બુદ્ધિને બગાડે નિંદા ચાલે ભોલમાંરે, કહેવાય તેનું નામ કુસંગ;
 બદ્ધીજી પીએ એઢીરે ઝાકાં ખાય બગતારે, રહે નહિ સારો શરીરનો રંગ. કી. ૭
 તે માટે તપાસીરે તન મનથી તજેરે, ભજે એક ભજા વચ્ચે ભયરંત;
 છાંદસ સંગ કરીયેરે સાચા શુજન તજારે, જે મળે જ્ઞાની ધણા શુકરંત. કી. ૮

છીરતન ૨ જુ.

વાત શુષ્કી લેજ્યારે એક વિવેકનીરે, સમજીને સાધન કરિયે સર્વ;
 રાજમાન રૂડે સારી થાય સંતતીરે, ધણું ધન મળે ન કરવો મૂર્. વાત. ૧
 સારા નર ફેરીરે કરિયે સંગતોરે, અસાધુને સંગે હોય અકાળ;

- જ્યારે સંગ કીધોરે, રૂઠા રામચંદ્રનોરે, લંકાં હરે પામ્યા વિલીપણ રાજ. વાત. ૨
 દુઃખ ધણું દખીરે; ડગિયે ન ધર્મચીરે, દુઃખે નથી ડગ્યો હરીચંદ્ર રાય; વાત. ૩
 સાચાનો છે સંગીરે, પ્રેમી પરમાત્મારે, સદા પ્રજ્ઞ સેવક જનનો સદાય. વાત. ૩
 પન હરે લોભેરે, સાચ ન ચુકવુંરે, સાચે થકી રીતે સર્વ સુરેશ; વાત. ૪
 સાચ જરા ચુક્યોરે, લોભને ધારણે રે, યુધિષ્ઠરે દીઠો નરકનો કલેશ. વાત. ૪
 ભાવે ભક્તિ કરિયેરે, માત પિતા તણીરે, કોય દિન કરાવિયે નહિ કોપ; વાત. ૫
 માતા હરે આપેરે, નારા થયો નાગનોરે; નાગ સ્થાન માંહિ થયો કુળ લોપ. વાત. ૫
 સરવેથી નીચીરે જનમાં છે ભયનારે, ભાદમ હરે મોડે માન; વાત. ૬
 વીષ્ણુએ વીચારીરે, જાણ્યો બળીરાયનેરે, ભાવે પામ્યા લકુતા તે ભગવાન. વાત. ૬
 કોમળને શીતળરે, વચન ઉચારવુંરે, જે માંહી જરા ન હોય દેશ; વાત. ૭
 કવેશ હરે રાષ્ટરે, કુળ ખોટું કઠિરેરે, પાંડવો તે થકી પામ્યા કળેશ. વાત. ૭
 પોતે શુભ પોતાનારે, વળી ન વખાણિયેરે. જે થકી નીચપણું કહેવાય; વાત. ૮
 પોતાને વખાણેરે, સઘ પડ્યો સ્વર્ગલૂરે, અપજસ પામ્યા યચાતી રાય. વાત. ૮
 લોકાપત વહેરે, પ્રજાને ન લોપિયેરે, નારિતક થવું નહિ નિરધાર; વાત. ૯
 હિરણ્યકશિપુ હાર્યોરે, લોપ કર્યો હરિતજોરે, રતંભમાંથી પ્રગટી માર્યો તે કાર. વાત. ૯
 અધીકાર આવેરે, મોટું પદ જો મળે રે, પ્રજા કેરું કરવું નહિ અપમાન; વાત. ૧૦
 રૂપીના અપમાનેરે નહુશ અજગર થયોરે, ઇંદ્ર પદ થકી પડ્યો નિધાન. વાત. ૧૦
 કોય આવીનેરે, આપણને કહેરે, આપણા જો હિત તણે ઉપદેશ; વાત. ૧૧
 માની લેવા મનમાંરે, અતિ આદર વડેરે, ન માન્યાથી કોરવને થયો કળેશ. વાત. ૧૧
 કોપ દુર કરિયેરે, મનને વશ કરિરે, અતિશે ન કરવું કાયા કષ્ટ; વાત. ૧૨
 કાયા કષ્ટે પામ્યોરે, કુંભકર્ણ ઉપનેરે, સહુએ સમજી લેવું રૂપક. વાત. ૧૨
 વિદ્યા વિનય સારું રે, શુરને આરાધિયેરે, રામચંદ્રે આરાધ્યા વિદ્યામિત્ર; વાત. ૧૩
 અસ શસે આખ્યાંરે, રૂઢયામાં શીઝીયારે, એથી અતી કર્યાં ઉદાર ચરિત્ર. વાત. ૧૩
 સર્વ કળાઓરે શ્રમ કરી શીખીએરે, કષ્ટ વેળાએ તેતો આવે કામ; વાત. ૧૪
 નાસ્તક વિદ્યારે શીખી હતી અરજીનેરે, માર્યો વેશ વૈરાટ હરે ધામ. વાત. ૧૪
 એક બીજાનેરે બાધ કરે નહીરે, એવા જે ધર્મ અર્થ અને કામ; વાત. ૧૫
 ત્રિવર્ણ એવુંરે નામ છે જેહતુંરે, સાધી ગયા સનકાદિક બ્રહ્મ ધામ. વાત. ૧૫
 એવા શુભ ઉત્તમરે ઉરમાંહિ રાખિયેરે, વારે વારે કરીઃ આત વીચાર; વાત. ૧૬
 ભાવે ભલે છોટમરે, પુરજી બ્રહ્મનેરે, સમરથ સહુનો સરજનહાર. વાત. ૧૬

કીરતન ૩ ભું.

- સમજીને જોતાંરે સદા શુભ જ્ઞાનમાંરે, અવુભવે અંતરે હરસે આપ; સમજીને. ૧
 હઠ થઈ જોતીરે, ત્રિફરિતે ધ્યાનમાંરે, સેજે થાય સોહં સોહં ભાપ. સમજીને. ૧
 ઘણાં ઘણાં વાજારે ગગનમાં ઝાઝોરે, શંખ કુની શરણાધ્યાના સાહ; સમજીને. ૨
 સુરતડી સીડીરે, ચતુર પુરૂષ ચડેરે, સુરલીનો વાજેઃ મનોહર નાદ. સમજીને. ૨
 પન ક્રિના ગાજેરે વાદળ વિના વ્રીજળીરે, અરજીવ ઉછળે આડે પાહોર; સમજીને. ૩
 જુલુહળ દીસેરે જ્યોતી અતી નિર્મળીરે, રવીચંદ્ર ઠરી રહે એક ઠાર. સમજીને. ૩
 જોગ કરી જોવારે જોગખવા, આપનેરે, નીજ રૂપ વિના સરવનો નાથ; સમજીને. ૪
 આપ વડે દિગેરે સરશે અતી ભણુરે, જાણ્યો સહુ તપતણો પ્રકાશ. સમજીને. ૪

કેવળ મધ્યે જેમ દીપક બળેરે, દેહનું તીર્થાર યાજે તેહ;
અખીલ અધારે, ત્રીજીવનનું રજેરે; મુરજને તજે નહીં સરેહ. સમજીને. ૫
કર્તાં ભર્તાં હર્તાંરે, ધર્મરે એકછેરે, તેને કેહાં બાજે સદગુરુ બાજ;
અવર ઉપારેરે એવાતો અનંક છેરે, તેને નહીં પ્રજા પ્રજુની ભાજ. સમજીને. ૬
મુખં મામ મુકીરે બાજે ભરતારનેરે, ભક્તી ભાવે સેવો સારાં કર્મ;
સર્વ સમર્પિરે સરજનહારનેરે, છાંદમ ભક્ત તણો એ ધર્મ. સમજીને. ૭

કીરતન ૪ મું.

છપી છપી જાનારે દેમ રેશો દેસવારે, બાપ્યા છેલ છવન જગદાધાર;
મુજારે સીંધરે વલ્લભ ભક્તનારે, કરા કૃપા કરજીના કર્તાર. છપી. ૧
છવ દેસા છવનેરે, પ્રાણછેલ પ્રાણનારે, મનના તો સાક્ષી છે મહારાજ;
અવશુષ્ક બાજીરે રખે અળગા થતારે, અંતરજામી મુધારો કાજ. છપી. ૨
અધમ ઉપારણરે અશરણ શરણછેરે, ભક્તવચ્છળ ભય ભંજનહાર;
પતિતને પાવનરે, કરતા પુણ્યકાર, દયાનિધી કેવ ગુણી દાતાર. છપી. ૩
અરજ અમારીરે પ્રજુ ઉરમાં ધરોરે, પળે પળે પ્રજુલ રહેજો પાસ;
વંદન તમારેરે હજો અને મહાવજરે, છાંદમ સમરે સ્વાસોસ્વાસ. છપી. ૪

કીરતન ૫ મું.

અરજ અમારીરે, સાંભળવાને સામળારે, કરજા સાગર ધરજો ધ્યાન;
સાધનતો મનથીરે સાધે નહીરે, નથી થતાં તીરથ ત્રત કે દાન. અરજ. ૧
ભેગને સમાધીરે સાધી હુંતો ના શકુરે, ન કરેં કારી ને કેહાર;
વનમાં વધીનેરે કહ કહેં નહીરે, ન રહેવાય જળ ફળ પત્રાધાર. અરજ. ૨
સાળ સામગ્રીરે સરજેલી તમતજીરે, શું લેઈ સેવું સામ શરીર;
એમ બાજીનેરે અરપૂર્ણ એટલુરે, નિરમળ મન સરપી નીર. અરજ. ૩
મિતવન મંદનરે, પાત્રીતો પ્રેમનીરે, ધરાયુંકું ધ્યાન સરપી ધ્રુપ;
માન રૂપી લીવાનેરે, વટમાં પ્રકાશિયારે, પ્રજુવનો બપ થાય છે અનુપ. અરજ. ૪
એવું માની લેજોરે અભેદ આપજોરે, જન પ્રતિપાલક જગદાધાર;
ભક્તિ તો તમારેરે, પ્રજુ ભલી આપજોરે, છાંદમને સુખના દાતાર. અરજ. ૫

કીરતન ૬ મું.

મનુવો મુસાફરેરે ફરે બહુ મારગેરે, કરી નવ બેસે પોતાને કામ;
કુર્મિજ થઇનેરે ફરે બહુ દેશમાંરે, ગયો જુલો મુળ પોતાનું ગામ. મનુવો. ૧
વિષયમાં વહુધોરે લપટ લાલચુરે, ધંદિય સુખ સાથે અચડાય;
પ્રજુની સામગ્રીરે, માનેછે પોતાતજીરે, શીર લેછે સ્વાન શકરનો ન્યાય. મનુવો. ૨
પ્રવૃત્તીને સજેરે પડે ભવ પાસમાંરે, વારે વારે ભયછે જમને હાથ;
પ્રીતિ કરેછેરે જુઠા પ્રપંચમાંરે, હેત ન ઉપજે હરિચુષ્ક સાથ. મનુવો. ૩
સાસ ઉસારીરે સમરણ જે કરેરે, પવન કરે તો મન સ્થિર થાય;
છાંદમ રહિયેરે સેજે સરપમાંરે, એ મન નિમ્મલનો ઉપાય. મનુવો. ૪

પ્રેમ મગનમાં રાજ, પ્રજુલ મારો પ્રેમ મગનમાં રાજ. એ રાગનાં કી. ૩

કીરતન ૭ મું.

ભક્તિ ભગવંતને વહાલી, સરવ થકી ભક્તિ ભગવંતને વાહાલી. રક. ૧
ભક્તિ વીના તો સર્વ સીદ કરી સાધ્યા; ખેલ દખાડવાને ખાલી;
નિસ્તય નિશાન વિના ચોર નવ વાગે, ગાળો ઉઠી બાજ દાલી. સરવ. ૧

નરને નારાયણ ભેળા રમે છે, સુરમયથી જો ન્યાળી;
સાસ ઉસાસથી તેને સમરતાં, પાપને નાખે પ્રજાળી. સરવ. ૨
ભક્તિતું રૂપ તેણું રૂપ છે બ્રહ્મતું, ભક્તી રેરે જીવે ભાળી;
સાંભા ને સાંભ બે સંજે રમે છે, લેછે પરસ્પર તાળી. સરવ. ૩
સરજનહારમાં સુરત રાખિયે, દેહાભિમાનને ટાળી;
જન છારમ એમ ભજે પ્રભુને, વરા થાયે વનમાળી. સરવ. ૪

કીરતન ૨ છું.

ભુઠામાં જન્મ ગમાયો, છવડા તેં ભુઠામાં જન્મ ગમાયો. ટેક.
કુઠાં કર્મની કરણી કરી, કુર્મતી દામ કમાયો,
જગત ચરાચર જેણે રચ્યું છે, તે પ્રભુ શુદ્ધ ના ગાયો. છવડા. ૧
વિષય વીસારમાં મન કર્યું મેણું, મોહ માયામા વાણો;
આનંદ કંઈતું રૂપ રૂદમાં, ધ્યાન કરીને ન પાયો. છવડા. ૨
મનુષ્ય દેહ મહા મોયો સર્વથી, પુરણ પુણ્ય પાયો;
એવો અધમ તેં જોયો જોડામાં, કાળને હાથે ખપાયો. છવડા. ૩
નીતિને જ્ઞાનની નિર્મળ ગંગમાં, શંત સંજે જે ન્હાયો;
કહે છારમ જેણે પાતક પોયાં, તે તો સર્વ થકી ઠાણો. છવડા. ૪

કીરતન ૩ છું.

છવતાં આપ ન જાણ્યું મુરખ તેં છવતાં આપ ન જાણ્યું. ટેક,
મુવા પછી તો થાયે અપારં, પતિપદ રહેશે અભણ્યું;
ભવમાંહે તું રહેશે ભરકતો, સતિ મત તેં ન પ્રખણ્યું. મુરખ. ૧
હું હું કરે તો કોણ તું કેને, તે તો તેં ન પિજાણ્યું;
અવિનાશી ઇંધરને ભુલી, મારું કરી બહુ માણ્યું. મુરખ. ૨
વેદ મર્મથી વિજડો પરીને પંથીતું માન વખાણ્યું;
કુપટી શુરની કેણી સુણીને, જોડું મત તેં તાણ્યું. મુરખ. ૩
ચેતન રૂપ તું પોતાનું ભુલ્યો, જડતું અહંપદ આણ્યું;
શુરતું જ્ઞાન તારે હૃદયે ન આવ્યું હરિ ધનને નવ આણ્યું. મુરખ. ૪
જે ચેત્યા તે ધરથી ચેત્યા, શુરથી શકેનિ ભાન જાણ્યું;
કહે છારમ જગકર્તા જાણી, મહા મુક્તિ મુખ માણ્યું. મુરખ. ૫
કોણ એ સમાનાં કામિની, એ રાગ તથા વેરાવળ રાગનાં કી. ૫

કીરતન ૧ છું.

જોને જગત કરતારને, નથી એ પ્રભુ અજગો;
વેલો વિધેનો વીસારીને જઈ મુજને વળગો. જોને જગત. ૧
ભાસુ જેવો ભાતુ તણે, તણે લોકમાં પડિયો;
અંદ તારા અજકી રહ્યો, દેખે સદુની આખડિયો. જોને જગત. ૨
વ્યાપક સવળા વિધેમાં, એ છે અંતરજામી;
છપ સકળ રહે છવતા, એની સત્તા પામી. જોને જગત. ૩
ઇંધરની સત્તાવડે, વડે વીધ વીધ વાણી;
એકાર રૂપે એ હરી, જપે છવ તે જાણી. જોને જગત. ૪
જળ જંતુ જળમાં ધૂણા, ઉપજે જળ જોજે;
તે છવે તેના વડે, મરે તરત વિભોજે. જોને જગત. ૫

એમ પ્રભુને આશરે, હવે સહુ પ્રાણી;
 ઉપજાવે આપે વળી, પાળે પ્રીય બાણી,
 સુરતા સરજનદારની, સહુ મામે સરખી;
 પરમ શક્તિ પ્રભુને વિષે, પ્રાણી જેને પરખી.
 ભુલી પ્રભુને જે ભણે, તે અવમ અમાગી;
 જન છારમ જગદીશને, ભજરે સામ ત્યાગી.

જેને જગત. ૬

જેને જગત. ૭

જેને જગત. ૮

કીરતન ૨ જુ.

નથી રે અભણું નાથનું, જેથી અંતરજમી;
 તું નથી હોતો તેહને, એ તો તુજમાં ખામી.
 બ્યાપક સમજા વિસ્તમાં, જેને શક્તિ છે જેની;
 ધણીતું અભણું નવ રહે, અદ્ભુત ગતિ એની.
 વીજળી ફેરા તારમાં, વાત બાય છે વહેલી;
 જાણ શક્તિ જગદાશને, જણવે કરના પહેલી.
 હવનદારી હવની, જગદીશને હાથે;
 પ્રાણી માત્રના પિંડની, બળ્ય સમજી સાથે.
 આપણે આને જે આરે, મન ઝટપટ બાણે;
 સહુના મનનું શ્રીહરી, પરખે એજ પ્રમાણે.
 જ્ઞાન ઇંદ્રી અને મનવરે, કલ્પ જે જે કરવું;
 આહુ કરતાં મન વિષે ધરવરથી કરવું.
 પ્રાણી તજા પુણ્ય પાપનું, જેના હાથમાં પાતું;
 સાક્ષી સરવે કમનિ, તેથી કયમ રહે જાનું.
 હુકમ હરીનો શિર ધરી, કામ સમજાં કરિયે;
 છારમ તેની કૃપા થકી, ભવસાગર તરિયે.

નથી રે ૧

નથી રે ૨

નથી રે ૩

નથી રે ૪

નથી રે ૫

નથી રે ૬

નથી રે ૭

નથી રે ૮

કીરતન ૩ જુ.

માનવ કોય માને નહી, એવી વાત અનેરી;
 હોય ગુરૂગમ જેહને, તેને પહોંચ્યા હરી.
 જળવિના સિંહ અગાધ, છે સમજે તે ભરિયા;
 પ્રોહ પવન ઓળવિના, દીસે અદ્ભુત દરીયા.
 એ દરિયાના બેરમાં, તરે એક વિભતી;
 સાખાઓ છે જુજવી, ફળની સિન્ન ભાતી.
 અદ્ભુત પંખી અરપિયા, એ વૃક્ષે વસિયા.
 ઓળા રહીને ફળ બાણે, સહુ સ્વાદના રસિયા.
 અફળ અનોપમ પંખીયો, કરે તત્પર માળા;
 રૂપ રંગ દીસે નહી, કરે શબ્દ રસાળા.
 પત્ર પુષ્પ ફળ સહુ ખરે, તરે નખરે આલી;
 છારમએવા વૃક્ષને, બાણે બ્રહ્મચારી.

માનવ. ૧

માનવ. ૨

માનવ. ૩

માનવ. ૪

માનવ. ૫

માનવ. ૬

કીરતન ૪ જુ.

એ અણસમજ જંતુઓ, ભરે કયાં ભરડો;
 અવિનાશીને ઓળખો, યં નાશી માં અરડો.

એ અણસમજ.

દિવ્ય પિતા જે આપણે કરતા સુખકારી,	ઓ અમુસમણ. ૨
જે પ્રભુ દિન ક્યાજને, ક્યમ મુકયો વીસારી,	ઓ અમુસમણ. ૩
દહ અમુલ્ય તાહરે, જોને પાણીનો કરીયા;	ઓ અમુસમણ. ૪
એવો કારીગર કોણ છે, ભલો પવનનો ભરીયા.	ઓ અમુસમણ. ૫
પરવિષય પ્રભુએ રચ્યા, છૂટી મન વરતી;	ઓ અમુસમણ. ૬
તેનો લોગી આત્મા, આણ તેની ફરતી.	ઓ અમુસમણ. ૭
શબ્દ આવે છે બહારથી, કંઈ ભેરીમાં વાગે;	ઓ અમુસમણ. ૮
જો કરતાની આજળ કળા, ઉપેક્ષા ભગે.	ઓ અમુસમણ. ૯
સ્વર્ગ વિષય જાણે ત્વચા, તે અંગે તારે;	ઓ અમુસમણ. ૧૦
જો કરણી કરતાને તું ક્યમ ન સંભારે.	ઓ અમુસમણ. ૧૧
નેત્ર ક્યાં અતિ નિર્મળાં, રૂપ જોવારે જેણે;	ઓ અમુસમણ. ૧૨
તેના રક્ષણ કારણે; કરી પાપેણ્યો તેણે.	ઓ અમુસમણ. ૧૩
જીભમાંહે જીગતી ધણી, કરી સરજન શાણે;	ઓ અમુસમણ. ૧૪
સ્વાદ જણાવે સર્વના, બોલ બહાર આવે.	ઓ અમુસમણ. ૧૫
પ્રિયલ સર્વે પરખવા, કરી નાસા કેવી;	ઓ અમુસમણ. ૧૬
સાસ ઉસાસની કળ ભરી, કોને આગરે એવી.	ઓ અમુસમણ. ૧૭
બુદ્ધિ રચી બહુ બાણવા, તેવું પરિખળ મોઢું;	ઓ અમુસમણ. ૧૮
શીમે કળાઓ તે વડે, ચાલે નહિ બોઢું.	ઓ અમુસમણ. ૧૯
એવું અચરજ અતિધણું; સહુ દહમાં કીકું;	ઓ અમુસમણ. ૨૦
ફર ફર મુખાં માનવો, તેવું નામ ન લીકું.	ઓ અમુસમણ. ૨૧
સુખદાતા સર્વેશ જે, કરજામય કહાવે;	ઓ અમુસમણ. ૨૨
કહે ઇરામ મારે સહુ, ભલે પ્રભુને ભાવે.	ઓ અમુસમણ. ૨૩

કીરતન ૫ મું

ઓ જીલેલા ભવિજનો, સાચા પ્રભુને સંભારો;	ઓ જીલેલા ૧
તરત ફરિલ મારગ તણ, ઝાલો મારગ સારો.	ઓ જીલેલા ૨
અખિલ જગત કરતારની, જીગતી નવ જાણી;	ઓ જીલેલા ૩
વિષયા જનમાં વિહારની, બહુ વાતો વખાણી.	ઓ જીલેલા ૪
અગણિત અખંડ જેણે રચી, નિશાધારજ રાખ્યા;	ઓ જીલેલા ૫
તે પ્રભુને બહુચો નહી, ચાખેલાં ચાખ્યાં.	ઓ જીલેલા ૬
પવન તેજ પેદા કર્યું, પૃથ્વી ને પાણી;	ઓ જીલેલા ૭
સઠળ પદારથ સરજ્યાં, એવી વેદની વાણી.	ઓ જીલેલા ૮
અદ્ભુત સંકેત કદપના, કૌશલપણ જેવું;	ઓ જીલેલા ૯
કોટી કહી ન કરી રાકે, વડું વર્ણન તેવું.	ઓ જીલેલા ૧૦
જ્ઞાન અપાર જણાવિયું, મૃત્યુને જનની ભત્રી;	ઓ જીલેલા ૧૧
એક થકી અન્ય ઉપજે, ભલી રખાય ભાતી.	ઓ જીલેલા ૧૨
એક એક ભત્રીમાં જીવો, કોઈ ભક્ત છે એવો;	ઓ જીલેલા ૧૩
અંતર કેરો અંતથી, પ્રાણી નીપજે કેવો.	ઓ જીલેલા ૧૪
ચાંચ અરણ પરપિંડની, રંગ રખાય ન્યારા;	ઓ જીલેલા ૧૫
ચાલે તે ચેતન થઈ, ધન્ય જગ કરનારા.	ઓ જીલેલા ૧૬

વિશ્વરમર ભત્રીમાં થણી, અદ્ભુતતા ભાસે;
 થયા યોગ્ય કરતા હરે, તેવું કહેવું થાસે.
 રવિ રાસિ જલધર સરજ્યા, અદુને મુખ દેવા;
 ભરણ રમ્યાં જેણે શુભિમાં, હૈ તેની સેવા.
 રક્ષણ કરવા દેહનું, સંક્રિ સદુને આપી;
 દેવ ક્યાળ આકારમાં, રક્ષવો પુરણ વ્યાપી.
 દૈતિક પાપ પ્રલય કરે, એવા નામનો નામી;
 તે ધર્મરને ઝોળખો, સચરાચર સ્વામી.
 સદાચિત્ આનંદનો નિધી, અમર ને અવિનાશી;
 જન છારમ શુદ્ધ ભાવથી, થાઓ તેના ઉપાસી.

આ શુલેલા ૯

આ શુલેલા ૧૦

આ શુલેલા ૧૧

આ શુલેલા ૧૨

આ શુલેલા ૧૩

આખખા રાગ. ડી. ૪

કીરતન ૧ છં:

ખલકમાં ખોરા શુર થઈ હરે, અવિધા સેવાની કથમ હરે;
 વેદ વિરૂદ્ધ વગન બાદુ બોલે, રાપ થઈ નર હરે;
 રહિપત કર્મ કરાવે સદુને, અવશુભ અઘા ભ
 તન મન મન સેવકનાં હાવા, કપર નિરંતર કરે;
 ઉપનિષદનો અર્થ ન જાણે, મત તાણીને મરે,
 મોરી ભરી શુક અનિતી, અપમ કર્મ આચરે;
 પરમારમનો પંથ તજે તે, ભવજળમાં કથમ તરે.
 કર્તા પ્રભુને કોય ન માને, પ્યાન પ્રેતનું પરે;
 કહે છારમ એવા શુર ભગતાં, અર્થ રસો ના સરે.

ખલકમાં ૧

ખલકમાં ૨

ખલકમાં ૩

ખલકમાં ૪

કીરતન ૨ છં:

ધરા પર ધર્મશુર ઝિવારે, કપરથી ફેંક રચે રવા;
 રાક્ષસી તણો સિદ્ધાંત ન ભાળે, વિવચકથા વાંચે;
 ઝેર ભાવમાં મગ્ન થઈને, પાપકર્મ સાંચેરે.
 મહારાજોમાં મુખ્ય મનાવા કુંગ કરે મોર
 મંત્ર મંત્ર મોહન વિધાના ખેત્ર કરે ખોરાડે.
 કંઠી ખાંધી કુકરમ પોતે તજવાં ના ભાળે;
 પશુ સમા માનવને કુતી, ફર ફાંદ નાંખેરે.
 શેવકને શિક્ષાની નીતી, કોય નથી કહેતા;
 નિંદાખોરા કરી નકારા, શુકે છે વહેતારે.
 સંધન સેવકી સારી જોઈને, કરમ કરે છાતું;
 કહે છારમ એવા શુરઆથી, કાજ સરે કેતુરે.

ધરાપર ૧

ધરાપર ૨

ધરાપર ૩

ધરાપર ૪

ધરાપર ૫

કીરતન ૩ છં:

પૃથ્વી પાખડે આધીરે, સત્યની શોધ નથી લાધી;
 મહા અભિમાન માને મનથી, માને હું મોરો;
 પરપંથે પરધન હરવાનો, ખેલ કરે ખોરાડે.
 ધર્મ પ્રાણની વાત ન માને, શુર થઈને ગાળે;
 ઝાંધે રહીને અનરથ કરતાં, લંપટ નવ લાજેરે.

પૃથ્વી ૧

પૃથ્વી ૨

પ્રભુનું નામ ધરીને કહે છે, હું ધર્મર આપિ;
એક રામ નિપજે નહિ એવી, દુઃખ દેહના કપિ.
વેદ શાસ્ત્રની વાત ન બાજે, કહે પ્રાણ જ્ઞાની;
કહે ઇરામ મગ ગુરૂથી ધર્મ છે, ધર્મ તણી હાનીરે,

પૃથ્વી. ૩

પૃથ્વી. ૪

કીર્તન ૪ શુ.

કહ્યા છે ગુરુ કરવા કેવારે, તરે ને તારે છે તેવા.
તુલ્ય કર્મેનો ત્યાગ કરાવે. તેમાં નહીં કશું;
મનો વિકાર મગાડે શિખને, તત્ત્વ કહી સાચું;
પરબ્રહ્મનો પંથ બતાવે, મહા દુર્યુધ રાણે;
સાચો બોધ શિખને આપી, પ્રભુ સનમુખ વાણે.
સાચ દયા ને શીલ નિરંતર, પ્રેમ મંત્રી પાણે;
જનપુરમાં બનારા જનને, તે પાણે વાણેરે,
વેદ શાસ્ત્રનું જ્ઞાન શિખને, કહે ધણું સારું;
કહે ઇરામ એવા ગુરુ કરતાં, કામ સરે સારૂરે.

૨૩.

કહ્યા. ૧

કહ્યા. ૨

કહ્યા. ૩

કહ્યા. ૪

હાલારી રાગનાં કી. ૪

કીર્તન ૧ શુ.

એક પરી જો કોમ, આખા દીવસમાંરે, કરશે શતસંગ એને સારોલ;
ગુણનો નિધાન ધર્મ, તે નર ગાજરોરે, સાંભળશે શરજનહારો હો.
સતસંગ ન કરે તો મુઠ ન આવે રે; ને મુલ્ય નવ ભાગેલ,
અનેક જનમનો જે ઉત્તેજ પ્રાણીયોરે, સંતના રાજ મુખી બને હો.
બ્રાહ્મ મંત્રીરા કેરા. પાનથી પાપીરે, જીવે ખરા પણ સખના બેવાલ;
અંધ અચેત તણી આંખ ન ઉઘડેરે, આશુષ એળે બોલે એવા હો.
ઉંચ અહાર ભય મેચન ઇર્ષ્યારે, એતો સરખા છે નરને ખરમાંલ,
ધર્મરતું જ્ઞાન હોય સતસંગ કરનારે, અધીક વીચાર એછે નરમાં હો.
પુરણ પ્રણવાળા, અંશ ઇસ્વરનારે, તેને સતસંગ કરવો મુઠે જ,
ઇરામ શતગુરુ શરણ મહીતરે, પુરણ બ્રહ્મને તે મુઠે હો.

એક. ૧

એક. ૨

એક. ૩

એક. ૪

એક. ૫

કીર્તન ૨ શુ.

બ્રહ્મ ઉપાસન નમે કરો આરા દેશીયોરે. અન્ય ઉપાસે અળગા પડ્યોલ;
અન્ય ઉપાસન કાંઈ કામ ન આવેરે, ચાકરના ચાકર ધર્મ દવડ્યો હો.
સાગરમાં મળેલું નીર, સાગરમાં ના મળેરે, ગુરુજને કીરણ મુખશે જ;
નદમાં મળેલું કોઈ દીન નદીમાં બહોરે, સાગરમાં પડ્યુ સાગર ધાશે હો.
મૃત ઉપાસે તેતો બ્રહ્મ ન પામેરે, દેવ ઉપાસે તેતો કદપ પામે જ;
બ્રહ્મ ઉપાસે તેતો બ્રહ્મને પામેરે, જન્મ મરણ દુખ વામે હો.
ચાલે કુપંથે તે ગામ ન આવેરે, વાંકે પંથે તો કોઈ દીન આવેલ,
મુરલ પંથે તો ગામ સંધજ આવેરે, સંજ બમે તો સારું ફાવે હો.
બ્રહ્મ ન બાજ્યું તેથી બંધન પામ્યોરે, મૃત દેવો શું મુજા કરશે જ;
સંરશે કારજ જો જન સદગુરુ ચેવસંરે, બ્રહ્મ બજવાથી ભવ તરશે હો.
વેદને શાસ્ત્ર સખ્યાં એવું જો ભામે રે, મુનીજન સદુ એમ કહે છે જ;
ઇરામ દેવના જે દેવ બીરાજે રે. તેતો અક્ષય મુખ લેજ હો.

બ્રહ્મ. ૧

બ્રહ્મ. ૨

બ્રહ્મ. ૩

બ્રહ્મ. ૪

બ્રહ્મ. ૫

બ્રહ્મ. ૬

કીરતન ૩ જુ.

નીસ્થે નીશાનપર, મન રહે બેતુરે, અવર ઠામે નહીં ભમવું છ;
 છવ અનેકનું બે છવન યોગ્યપરે; તેની સંગાયે રહે રમવું હો. નીસ્થે. ૧.
 નાવના થંભપર વાયરા બેસેરે, ઊંડે ખરે પખ આવે ઠામે;
 એમ આનંદ કેસે અખંડે પીરે, મન તણી વાસના વીરામે હો. નીસ્થે. ૨
 ઘરેલુ ધન ક્યારે, નજરેથી દેખેરે, વળતાતે ઠામ કયમ કહેલું;
 ફરીફતા તો તેને, મનમાં ન આવેરે. પ્રેમ મગન થઈ કહેલો. નીસ્થે. ૩
 સદગુણના શબ્દ સુણી, અતુલવ બજેરે, તેથી સંતોષરે હોય સારે;
 ઘાટમ શાખા નર, લક્ષ્ય ન ચુકેરે, જેવો નાવિકને ધરનો તારો હો. નીસ્થે. ૪

કીરતન ૪ જુ.

આરે જગતમાં કોઈ, હરિજન હોય તોરે, આવા અમૃત રસ પીવાલું;
 અમૃત પીએ તેને; અતુલવ વાધેરે, ઘટમાં દેખાય વણા લીવા હો. આરે. ૧
 કો કહે અમૃત, અર્ધવ માંદું રહે છે રે, કો કહે ચંદ્રમા દ્રવે છે છ;
 કો કહે કામિનીને, વડે વિરાજેરે, કોયક અલિપ્તમે રહે છે હો. આરે. ૨
 કોય સ્વરંગ માંદી અમૃત બતાવેરે, એમ અનેક તો વડે છે છ;
 એતો અલપ મતિ, સમજે છે બાવળું રે, ઘોરામાં સર્વ ખેલે છે હો. આરે ૩
 સામરમાં હોયતો એ, નવ થાય આવેરે; સ્વર્ગ પામેલો ન પડે પાછો છ;
 ચંદ્રમાં હોયતો એ કય નવ પામેરે, નારીનો નાથ ન મરે આછોહો. આરે. ૪
 સર્પમાં હોયતો એ, વિષે નવ વ્યાપેરે, અતુરો સહુ ચિત્તમાં વિચારે છ;
 શબ્દ શાગરમાંદી, અમૃત સોધેરે, છતો પીવાનો છે આરો હો. આરે. ૫
 સદગુરુ શબ્દ સુધા, પિયો જન પ્યારારે, રોમ રોમમાં રંગ લાગે છ;
 અમે અમે તે પ્રગટે, અખંડ યુમારીરે, અજ્ઞાન ઉંઘમાંથી બચે હો. આરે. ૬
 પુરુષ પુરુષ જેને પુરનારે, સદગુરુ મળે તેને આવી છ;
 કોટિ કલ્યાણ ફળ, પામે પલકમાં રે, સાકુનો સાગર દે બતાવી હો. આરે. ૭
 તે રસ પીતાંતો તનમન પાલરેરે, છવ મીને બ્રહ્મ થાયેલ.
 વણુ બુવનમાં તે જન તરેને તારેરે, ઘાટમ તેના જશ થાયે હો. આરે. ૮

કરના ફકીરી કયા કલગીરી સદા મગનમે રહેનાલું, એ રાગનાં કી ૪

કીરતન ૧ જુ.

અસરણ સરણ, હરણ ભવ સંકટ દીનાનાથ દયાળા છ;
 બહુલ શક્તિ બહુ, નામ નિરંજન, જગદીશ્વર જનપાળાલ. અસરણ ૧
 સદાચીત આનંદ, રૂપ સનાતન, અજ અવ્યક્ત આનંતાલું;
 સત્ય જ્ઞાન મય. દિવ્ય દેહ પ્રભુ, સર્વાધીશ મહંતાલ, અસરણ. ૨
 તું અગાય શુભ, અદ્યમતી હું; વચને ન શકુ વરણીલું;
 દ્વંદ્વ થઈ પ્યાન, ધારણા ન બને જોગ જુગતની કરણીલ. અસરણ.
 ઉપમાં જેવું અન્ય ન દીસે, કહું ઊપમાં હું કેવીલું;
 જે વાણી તમને પ્રીય લાગે, બોલી ન શકુ તેવીલ. અસરણ. ૪
 શું લેઈ સેવા, કરીયે દેવા, સહુ શરણેલ તમારે છ;
 ગ્રેહર કરીને, માગી લેજો, અરપુ તન મન મારૂ છ. અસરણ. ૫
 સેવક સરણે, આઁથી બાણી, નાથ નભાવી લેજેલું;

જન છોટમ, પોતાનો જાણી, ધન પરમપદ દેખાણ. અસરણ. ૧

કીરતન ૨ છું.

ચરપટ ચેત હેત કર હરિયાં, મરણ ભમે છે માથેણ; અસરણ. ૧

ધામ ધરા ધન, સુત, ધણીઆણી, સેવક નાવે સાથેણ. અસરણ. ૨

હોય લાખ તે. રાખ બરાબર, તેમાં નહિ કાંઈ તારણ; અસરણ. ૩

ધન સાંચું પણ, ધર્મ ન સાંચો, કાં જનમારો હારણ. અસરણ. ૪

કુડાં કર્મ કરી કરી કોટી, દુર્મતી કમડી આરણ, અસરણ. ૫

પાપ પોટલા, પાસ લઈને; બશો વસમી વારણ. અસરણ. ૬

મોટાપણાનું આન ભરાયું, આટ કાંઈ ન સુજેણ. અસરણ. ૭

જમના કિર, જોશે ત્યારે, થરથર કાયા કુજેણ. અસરણ. ૮

કર સતસંગ અંગ હોય નીર્મળ, રંગ રૂઢમાં લાગેણ; અસરણ. ૯

કહે છોટમ ભગવંત ભણ લે, તો ભવનો ભય ભાગેણ. અસરણ. ૧૦

કીરતન ૩ છું.

અલખ નામ કુન લાગી ગગનમે, મગન ભયા મન મેરાણ; અલખ. ૧

આસન મારી, સુરત દંડ ધારિ દિયા અગમ ઘર ડેરાણ. અલખ. ૨

ધગલા પીંગલા, ડાનું ઢાંકે, સુકમણા મધ્યે ધારીણ; અલખ. ૩

તરવેણીમે તાર મેલાધ, અલખા નામ ઉચારીણ. અલખ. ૪

જંત્ર અનાહત, બાળે અહોનીરા, હોત નાદ અણકારણ; અલખ. ૫

ધન બીન અદ્ભુત હોત ગર્જના, બરશે અમૃત ધારાણ. અલખ. ૬

કોટી કોટી રવિ સસીકી શોભા અગમગ બ્યોતી ઉગરણ; અલખ. ૭

જન છોટમ સદગુરુ પરતાપે, દરસ્યા અલખ દેહારણ. અલખ. ૮

કીરતન ૪ છું.

બ્રહ્મ ભક્તિ પું કરને પ્રાણી, સફળ થાય મન વાણીણ; બ્રહ્મ. ૧

આ સંસાર કાળની બાણ, તેને સ્થિર તે બાણીણ. બ્રહ્મ. ૨

કાંયા માયા બલ્ય કારમી, બ્યમ આકળનું પાણીણ; બ્રહ્મ. ૩

અણમંથુર સહુ ખેલ ખલકનો, પું અટ લેને બાણીણ. બ્રહ્મ. ૪

જે બચુ તે સરવ જવાનું, રંક રાય ને રાણીણ; બ્રહ્મ. ૫

અવિનાશી પ્રભુ એક અખંડીત, શુણ્માંતીત શુણ્ બાણીણ; બ્રહ્મ. ૬

સોહં શબ્દ વીચાર કરીમે, નિરાલંબ નીરવાણીણ; બ્રહ્મ. ૭

કહે છોટમ ચિંતામણી પરમે, જે હોય બુદ્ધિ સાણીણ; બ્રહ્મ. ૮

તેરે ઘટમે સરજનહાર બોજમન કાયા નગરી. એ રાગનાં. કી. ૩

કીરતન ૧ છું.

બાકે સીરપર સરજનહાર વોહી નર કાયસે ડરે; રક. ૧

જેસા કેસરી કેરા કુમાર, અલય બન બનમે કરે. રક. ૨

બાલકું વૈતાલ ડરાવે, જબલગ સમજત નાહી; રક. ૩

બહા હુવા વો બીક ન માને મરમ લાહે મન માંહી. રક. ૪

મહાકું બહુ ડર ભુવરકા જબલગ પડકે પડીયા; રક. ૫

શુર ગમ માને પહા કુરયા, જઈ ગગન ધર અડીયા. રક. ૬

લોક લાજ પર બ્રહ્મ ભજનમે, નાદાલ નરુ આવે;
 મુરા મુરા કોયક વીરલા, મુનપતી મુલ આવે.
 સ્વાંગ સતીક જળહી પેહેરા, તનમન પતીક દીના;
 છાટમ સહા રહી મુલામે, ત્રીમુવનમે જસ લીના.
 કીરતન ૨ છું.

સોહી. ૭

સોહી. ૪

તેરા સરજનહાર હવુર કેવો મુર જ્ઞાન મુહી;
 દુરભાગી રહેતહે દુર બાકુ મુર જ્ઞાન નહી.
 બ્રહ્મ આયુષ બાય પંચમે તોહું દોર ન પાવે;
 સો મહમુર એક સહજ શાનમે નીકર નાથ દરશાવે.
 આપ બળે તપ તીરથ સાધન એથ જગન જપ કરહી;
 બ્રહ્મ લોકમે જમ લોગવે, પીઠા પુનર્જન ફરહી.
 ત્રણહી એથે ઝીરી અવધાયા કહત લોકમે બાની;
 આપા એમ રહત મહારાજા સો મુર કહત નીશાની.
 અંડપીંડકા પાખનહારા, ચિદમન ચતુરમુખના;
 જન છાટમ સતમુર પરતાપે, સો કરતા સત આના.
 લાવણી કી. ૨—કીરતન ૧ છું.

૨૬.

રખો. ૧

રખો. ૨

રખો. ૩

રખો. ૪

પરમ તત્વ ના લક્ષ્યા છવ રાખ બાત મોહમે વધ્યા;
 એક અક્ષય ઓંકારહી જાંહી અક્ષર બીંદુ નહી તાં માંહી;
 મુદ્ધમ સ્થુલ નહી હે વાંહી ત્રીમુલ રહીત એ તત્વમસ પદ;
 સોહી એથમે કહ્યા.

છવં ૧

મુખિયા મીયા જ્ઞાન હે બેહી શક્તી તીન પ્રજ્વલકી એહી;
 સ્થુલ સુદ્ધમ ભર્ષ કારણ દેહી અસ્વર અકાર માત્રા,
 ત્રીમુન દેવ બયા;
 આકાર બાચુત કર્તા બ્રહ્મા વીજ્ઞુ ઉકાર સ્વપ્ન દો કર્તા;
 તીન લોકમે રહ્યા;
 એસા તત્વ વીચારહી કરના નીજ કર્તાકા ધ્યાતહી ધરના.
 તાતે મીટ જન્મ અરુ મરના જન છાટમ શરુ મુર બતાયા;
 મુલ શકલકા મુહ્યા;

છવં ૨

છવં ૩

કીરતન ૨ છું;

અનહુદ ડંકા દેખલો મુન્ય મંડલપી મઝા
 ધીમી ધીમી ધીમી ધીમી નોબત બાળે ધકકક વોર ગગન ગાળે;
 મેનોહર નાઠ મનોહર રાળે પચરંગી પ્રસીદ ફરકે;
 રાત્ર નામ પર ધજ;
 વેલુ સ્વાજ રાંખ શરણાહ ઝાંઝ મુદગ લોરી મુખલાર્ધ;
 ઝોર રાગ કહુ કહી ન બાઈ એક રીતસે મુનલો પ્યારે;
 ગગન રહત હે ગગા.

૨૬.

રખલો; ૧

રખલો, ૨

બાહલ બીના બીજ ચમકાર બરસો મેથ સુધારસા સારા;
 ફાટી ફાટી મુરજ ઉછારે એસી ચોખા નીરખ નીરંતર;
 ઝોરમુલ સખ તખ

રખલો. ૩

એ મુખ મુખસો, કહા ન ભવે, રૂખે શોધ, પરમ પદ પાવે
 છવ રીવ એકહિ હો ભવે, જન જોરમ જ'ભળ છાંડે,
 એસા સાધન સખા. રૂખસો. ૪
 એ વિચારી છવ તારી રીવલે થશે, એ રાગનાં કીં ૪

કીરતન ૧ છું,

એ ગુરુતું જ્ઞાન તારા રૂપમાં રહ્યું, ત્યારે તો અવિધા મુળ કથમ નથી રહ્યું, રેક.
 ગ્રહ દંભ દેશ કલેશ એ નથી રહ્યા, ત્યાં શું જણાય તને સદગુરુ મળ્યા. એ. ૨
 નવિન વાસનાજ તારી એ નથી જતી, ત્યારે તારી સાચી થશે સદગતી. એ. ૨
 અર્ક ને અધાર એક ઠામ ના મળે. થાય જ્ઞાન તો અનીતી વેગળી પળે. એ. ૩
 મહામાન આટે મુજુ અંધની કથા, જ્ઞાન ને વિરાગ વિના તે સહુ વૃથા. એ. ૪
 નીતી પંથે ચાલતાંજ સત્ય ના મળે, જોરમ એવા સાધુનેજ મી પ્રભુ મળે, એ. ૫

કીરતન ૨ છું.

કંઠી બાંધે વંઠી અક્લ શુદ્ધ ના કરી. ધર્મ ધારણ કર્તા પુ'છ પાપની ભરી. રેક.
 શુદ્ધ થવા સ્નાન થાય આખરે ખરે, કરોધ છેમ'ગળ તે તો ના થશે પરે. કંઠી. ૧
 શમભાય ધર્મના વું કંઠી કરે મહી, આખરે અનીતીઓથે ધર્મ ને રહી, કંઠી. ૨
 પંથનો વું વાઢ કરે અન્ય શું વડે, તુતો તાર શુદ્ધો જ્ઞાન તેહ ના જડે, કંઠી. ૩
 ચોરી ભરી કપર દંભ દુષ્ટતા મણી, ભાલ તિલક તાણી બેઠો સાધુસો બળી, કંઠી. ૪
 કપર કૃત્ત ભેખ કળી કાળમાં મણા, જોરમ એવા ગુરુ તેવા શિષ્ય તે તણા, કંઠી. ૫

કીરતન ૩ છું.

હામ ન હરીથે ભલાભ હામ ન હરીથે કષ્ટ પડે તે સમે પ્રભુ સંભારિથે. રેક.
 તારો રેહ જોને તારા હાથમાં નથી, તે વ્રથા વું શોચ કરી શું મરે મથી. હામ. ૧
 પ્રગટ જેણે કર્યો તને તેજ પાળશે, તેતું રટણ રાખ્ય દુઃખ તેજ રાળશે. હામ. ૨
 ભળવે છે જનની જઠરા આપ બાળને, જગમાંહી ભક્ત એમ પ્રિય દયાળને, હામ. ૩
 ધરી બ્રહ્મ ધ્યાન બ્રહ્મ આશરે રહ્યા, જોરમ એવા ભક્ત જગતમાં મુખી થયા. ૪

કીરતન ૪ છું.

હરી કરેતે હોય નિસ્થે હરી કરે તે હોય નાથતું નિરંજનુ ના નિવારી શકે કોય. રેક.
 હરી વિના ન હાલે પાન અન્ય રો થકી પ્રકૃતિ પુરૂષ ઉભયધરા આશરે નકી, હરી. ૧
 ચોવી તત્વ મળી રેહ પ્રકૃતિના અન્યા, પુરૂષ જ્ઞાન રૂપ રેહમાંહિ ચેતના. હરી. ૨
 છવ કરે કર્મ તે વિચીત્ર જાતીનાં, આખરે આશાએ કામ ભાત્ય ભાત્યના. હરી. ૩
 આથે ફળો ધરા દેવ એ કૃપા કરે, વીન કૃપાએ ભરમાં અંગારો કરી ભરે, હરી. ૪
 નીપજવાતુ નીસ્થે છવ હાથમાં નથી, જોરમ સર્વ અંથ જોળી જોયુ છે મથી હરી. ૫
 સજ્જન સધળાએ કેરીનો સંગ ન કરવો, એ રોગનાં કીં ૫

કીરતન ૧ છું.

રંગરસીયા સાથે રમે શુભતિ'શુદ્ધ નારી;
 મંદમતી તે શુ બહે બિચારી રે રંગ. રેક.
 એ પલક પતીને નવ ભુલે લે ત્રીકમ શું તાળી;
 ઉરથી હરીને ન કરે અજગા, તેતો તારણી રેકવાળી રે. રંગ ૧
 સ્વામીને તે વાહાલી વનીતા, વનીતાને પ્રીય સ્વામી;
 મરસ પરસ એક એક શું પુરજ, પ્રીતી અતીશે ભમીરે. રંગ ૨

અજણપણમાં એ મુખ ન લાડે, ભાખીની તેજ આભાગી;
પ્રાણપતી પાસે લલિતો નહી, લીનલાં પુન્યાને લાગીરે. રંગ ૩
જડ જેવી થઈ જડમાં રમતી ન રમે સ્વામી મુને;
દુખ દલદર તો ન રળે તેના એવે એને દગરે. રંગ ૪

સદચરણ જેને સમજાવી હાથ ઝલાવે હાથે;
છાંદમ પાકી તેજ પ્રેમદા રમેજ નીજપતી સાથેરે, રંગ ૫
કીરતન ૨ જુ.

કોઈ મન પ્રેમાપી હોય તો મન કેરી કહીયે;
બેઠલ છવચું માન પ્રેદીને રહીયેરે. કોઈ ૨૬.

મન પ્રેમાપી મન ની ન મુકે તે કહીયે મન મેળું;
ચુરછ માન ટો અંતમાં, આવ ભરસો હઠ જેવું રે. કોઈ ૧

મરતા મુધી મનથી ન મુકે, તે કહીયે મન મેળું;
હેતે પ્રીતે હળીમળી હરી રસમાં દુધને સાકર ભેળું રે. કોઈ ૨

બેઠલ જન તે હોય અદમ્યયા, સાંભળીને સહ થાય;
મતલબ મુધી મળતા રહે પણ, અવગુણ ઉલટા ગાયરે. કોઈ ૩

બે મરતું બોલે તે બેઠલ બાવે બજે કુને,
મતલબ મુધી મળતા રહે પણ, અવગુણ ઉલટા ગાયરે. કોઈ ૪

બે મરતું બોલે તે બેઠલ, બાવે બજે કુને;
આપણું લેધને કહે અ-પને; કુટીલપણું જેને. કોઈ ૫

કાગતજા કુટુંબી હોય તે જનનાં આંદા જુવે;
ખરની આગળ ખાંડ ધરે પણ દેવ આખરની ન ખુવેરે, કોઈ ૬

પ્રથમ પ્રાન પરીક્ષા લધને હરીજું હારદ કહીયે;
છાંદમ કદપણને કાપી આવળ બાળવા ન જઈએરે, કોઈ ૭

કીરતન ૩ જુ.

શું શોધે અંતર જેને ઉઘાડી, તને શુ સમજાવે હાડી ૨૬.

ચુરગમ કુંબી કરમાં લેધને ઉષઃ અજ્ઞાન તાણું.
આજ્ઞાચકની ઉપર બેતાં ત્યાં થાશે અજસાણુંરે, શું શોધે ૧

નિમળ ગુર નીરંતર વરસે મહા મનોહર પ્રાતી;
અનહદ આઠોનીશ બાજે જળહળ કરસે બ્યોતીરે, શું શોધે ૨

ઓહંકાર કુનિ ઉઠે સદુએ ચિદાનંદ નીધીમાંથી;
સોહંકાર કરે રગ રમમાં મુરૂની એ ગમ ક્યાંથીરે. શું શોધે ૩

તે પ્રકાશથી તુજને જડશે મુંઝરે સારવ તાર;
છાંદમ તેનો કર્તા બજે તો ઉપજે મુખ સારે. શું શોધે ૪

કીરતન ૪ જુ.

કોઈ પ્રેમ સોહી, અમીરસ ભોગી;
બીજા શું બજે વીમુ ન, વીતગીરે. કોઈ ૨૬.

પ્રેમ પંથ અદભુત અજસાલ્ય મહા મુક્ત જન મહા
અંતરજું મુખ મુખે ન આવે, સાકર આપી જેમ કહેરે. કોઈ ૧

રોમ રોમ આનંદ ઉભર, હરી શું તાર ન કહે;
મહારસ માંહે મન રહેતો, ત્રીવી ન કમ પ્રથ મુકે. કોઈ ૨

જપ તપ ભેગ કરે કોઈ તેને એવો લક્ષ્ય બે આવે;
ત્રણ લોક સુખ ત્રણવત રહે, અવર ઉપાસના ન ભાવે. કોઈ. ૩
એવા જનના ઉરનો આશય, એવો હોય તે ભાવે;
મુક નારદ ને શંકર સરખા અહોનીશ બે સુખ માણે કોઈ. ૪
અખિલ લોક કર્તા પ્રજાને પ્રેમ પુષ્પથી પુજે.
જન છાદમ તેના ઘટ માંહે ભુવન ચતુર્દશ સુજેરે. કોઈ. ૫

કીરતન ૫ શ્રુ.

આ બેને બેની પ્રાણપતી રમે પાસે તેને સાધી લે સાસ ઉસારે. ટક.
સહુના સાચો છે શામળીયો બે ગુરુ દ્રષ્ટ જુવે,
તેહ તણને અવર ભરોંસે શા સાડ અવસર ખુવેરે. આ બેને. ૧
કુર તણને મહે કુશકા તેણે કાજ ન થાય;
ચેતન છોડી જડને ભજતાં જન્મ મરણ નહિ ભયરે. આ બેને. ૨
માખણ મુકી તક ગુહે તે છેજ શાનો કાયા;
પ્રજા તણને પ્રપંચ પુજે તે જન બધ વહાધારે. આ બેને. ૩
અંતરજામી આનંદ સિંધુ બહુ પુરણ ભાવે;
જન છાદમ મનુષ તણ એવો, ફરી ફરી નહિ આવે. આ બેને. ૪
ખમાયચી રાગનાં કી. ૨

કીરતન ૧ શ્રુ.

મુરખ માનવીરે છું તો મસ્ત થઈ શું માણે. મુરખ ટક.
મસ્ત થયો પશુ અસ્ત થવાનો માથે મરણ ભમે છે,
મીન જાળમાં જેમ મળીને રંગ વિલાસ રમે છે. મુરખ. ૧
ધામ દામ ને કામતણ સુખ સ્વીર છે એવું માને;
ફરતે હરતે કરે અનીતી ગર્વે ન ગણે કાને. મુરખ. ૨
પરને સુખીયો રેખી છું શાઠ અંતર ઈર્ષ્યા આણે;
તે પાપે તુજને જમકિંકર વેતરણીમાં તાણે. મુરખ. ૩
હિંચો થઇને આપ વખાણે બહુ નિંદા બીજને;
માતો સાંઠ સર્વને મારે એમ ભાસે છે જ્ઞાને. મુરખ. ૪
સબજન સાથે વેર કરેને શાહની સાથે સંપે;
જીકય અનીતી તેવી બેઇ ને કોઈ દીન ધરતી કપે. મુરખ. ૫
અહન ધણ અભિમાન કરે ને વાંકી ચાલે ચાલે;
ચોરે ચક્રે કરે ચાડિયો. કાપનાં ધર ધાલે. મુરખ. ૬
સારી કથા સાંભળે કોઈ દિન અંતરમાં ન ઉતારે;
દિલમાંથી નવ તજે દુષ્ટતા ઘણાં ગપોઠાં મારે. મુરખ. ૭
પરના દાપ જીએ બહુ પાપી કયા દિલપર નાવે;
પાપે પેસો રજે ખરોપણ ભહુ પુણ્ય ના ભાવે. મુરખ. ૮
પાખંડીને પંથે પેશી દીકાં મોઢાં તાણે;
કુકરમ કરતા ઈશ્વરનો હર પોતે નવ આણે. મુરખ. ૯
દિન દયાળે કયા કરીને રેહ તેને બે લીધા;
સારાં સુકૃત સાધીને કાંઈ ઉતમ લાવ ન લીધો. મુરખ. ૧૦

રામજાગત શુભ સમી જશે તે રેશે સપનાં રેતાં;
પલક માત્રમાં કાળ પકડશે જન સર્વેનાં જોતાં,
આ રસીખામણ ઉરમાં આણિ ભક્ત વચ્ચડતે ભણ્યે;
કહે જોરમ અવશ્ય હોય એવા તુચ્છ કરીને તણ્યે.

મુરખ. ૧૧

મુરખ. ૧૨

કીરતન ૨ જુ.

જુલો જુલો રે બાંતીમાં છવ અભાગીયારે,
ફોગાર જન્મ ગમાવ્યો ફરી ફરી ફરી ફુરમ કોટી
મુકબર જમના ખાતો મરિ મરિ જરિ જરિ જોય ન જાગી;
હરી હરિ દેવ થકી ન ચાલ્યો તુચ્છ દેવ ના ત્યાગી.
હોત કરીને ન ભળ્યો હરિ હરિ નરિ નરિ હરિ પરનિંદા;
જેથી જન્મ જાય તું તરિ તરિ તે પ્રજુને નવ વંધા.
મરિ મરિ કાળ જાય છે ચરપર ખર પદ રૂપી હાથે;
હર હર જાણ્ય જાય છે અવસર સમજીલે મન સાથે.
ભાત્ય ભાત્યના પંથ ભાભાવે વેમ તણી કહી વાતો;
ખરા પ્રહાની ખોલ્ય ન કીધી ધાષો પક્ષા ખાતો.
જેણે જગત કર્યુ છે આપું તેને લેને જાણી;
જન જોરમ તેના જરા ગાળે ન કથીરા ધીણ વાણી.
માલ વેહેલી અલગેલી ખ્યારી રાધે એ રાગનાં કી. ૨

જુલો. ૧

જુલો. ૨

જુલો. ૩

જુલો. ૪

જુલો. ૫

જુલો. ૬

કીરતન ૧ જુ.

પ્રહા નામ મુખે એક લે ઉચારી જાણ્ય મન મંત્ર એજ મોક્ષકારી;
જહને ચેતન કરે પુરાતન પુરાતન પાપ હરે ભજે ભવસિંધુ તરે એ પ્રતાપ;
ભારી ભારી કે લે ઉચારી,
શંકર શેષ એ ઉપદેશ રૂઢે રાખે; પ્રેમ નામ સુદા સુદા તેતો ચાખે;
વદન વડે વાર વાર ભણું ભાખે પુરણ પેમ ધરે તેમ જુલે હેમ,
તણ વેમ જપે જેમ કુશળ ખેમ તરે તેમ, સાધે એમ એવા ધન્ય દેહ;
ધારી ધારી કે લે ઉચારી.

પ્રહા. ૧

નામ બળે હરે જુલો હર પીધું, પ્રહલાદ સ્મરણ ત્યારે નૃસિંહરૂપ લીધું;
નામ જપે ધ્રુવને અચળા ધામ લીધું, વળી અપાર નામ આશાધ પામ્યા,
ખાર અતિ ઉદાર સરજનહાર, છે કાતાર હરે વિહાર, તારિ સંસાર;
ગયા કાઠિ નરને નારી કે લે ઉચારી.

પ્રહા. ૨

ગુણાતીલ ગુણાસીધ પ્રજા કહેછે, તે તેનું મોધકરૂપ પ્રવણ નામ લેછે;
વેદ એવી એક વાત તો વડે છે, વિના નામ ન સરે કામ દક્ષિણ વામ;
સર્વ હામ પુર્ણ ધામ તે સુકામ મળે રામ પામે હામ જ્યારે મુલ;
હોય સારી સારી. કે લે ઉચારી.

પ્રહા. ૩

જહને ચેતન ઉચાય નામને આધારે, અપ્રર વડે નામ સર્વને શિર ધારે,
મશાએ પાખે પછી વર્ષખરી ઉચારેરે એમ સદાય વાણી વદાય ચાલ્યુ જાય;
વેદ ગાય જપ જગાય કારજ ધાય હોય સદાય અખિલ રાય મારે,
કપર તેથી ભારી ભારી, કે લે ઉચારી.

પ્રહા. ૪

આવે મુદ્ધિ કેરે મરણ નામ બાણે, કેવી દેવ માંહિ દેવત એ પ્રમાણે;
નામ નામી સહિત અંતર હૃદય આણે, એક વાર, કરે ઉવાર ફળ
અપાર વાગે તાર, માયા પાર સોહં માર, મુખ અપાર, ઘોરમ સમજ
સાર પાપ તાપ હારી હારી કે હે ઉવારી.

અક્ષ, ૫

કીરતન ૨ છું.

સ્વપ્ન વૃદ્ધ છે સંસાર ભોને ભગી, મુક્ય મોહ ભક્તિ બ્રહ્મની લે માગી;
રહે દુખ સર્વ તારાં ફળે નિજ કમ સારાં, ન કરીશ આશ નકારાં વૃદ્ધ,
રેક ત્યાગી ત્યાગી કે ભોને ભગી ભગી.

૨૬.

ચેત મહાપર હાથ લેને જ્ઞાન આણી; ખેલમાં ખરાબ થાય આણી;
જ્ઞાન નેત્રે પુર્યુષણ લે નિહાણી, રાખ્ય હાથ, લે વિશુ નામ આડે
જામ, સારે કામ ખરચ દામ, મન વિરામ; બ્રહ્મ કામ ઠીક કામ પામી;
પ્રાણી તે કહેવાય, પરમ ભાગી ભાગી કે ભોને ભગી ભગી.

સ્વપ્ન. ૧

મરે તેને મારું માની કાં રો છે, ગળે કાળ તેની ભાળ કયાં જરોછ;
અતે પિંડ પલક એકમાં પરોછ, ધાસ ભય, નમે સમાય, વધુ વેરાય,
અરપ થાય, કરિ વિદાય, ગર્વ નહાય રોતા ભય, ધાય સંહાય, તેને
કેમ સજે ભાગી ભાગી કે ભોને ભગી ભગી.

સ્વપ્ન. ૨

હુણ આચર્યું આ ભોકમાં તે આવી, બોય બોગને વીસાસ વાન ફાવી,
ભક્તિ જગત તાતની તને ન ભાવી, કુલ સંગ. કેરો રંગ સહયા અંગ,
અમુદ્ય નંગ, બન્ધુ બંગ, ધીન દંગ, કમ ભંગ જ્ઞાન ગંગ તણ;
કમ નારા રાગી કે ભોને ભગી ભગી.

સ્વપ્ન. ૩

કહું જાન, ધરજે જાન, ધીરજ ધારી, હાથે બાણ છેતો જાય રજે હારી;
સતસંગ, કરી જન્મ લે મુધારી, મુક્ય માન, સમજ સાન, છુરે જ્ઞાન,
મુધાપાન, પુણ્ય જાન શૌચ સ્નાન, ધર્મ ધ્યાન, એ વિધાન વેદ;
નીતિ રીતિ સમજને સોહામી હારી કે ભોને ભગી ભગી.

સ્વપ્ન. ૪

કરિ વિવેક દેવ એક છે ઉપાસી, અમંત શક્તિવંત પરમ છે પ્રકાશી,
જેના નામથી વિકાર ભય નારી, એ વિચાર વારંવાર, અંતરધાર,
પડે પાર નરને નાર, કરે ઠાર, મોહ મારે હાથ ન હાર;
ઘોરમ કહે મહંત બ્રહ્મ ત્યાગ ત્યાગી કે ભોને ભગી ભગી.

સ્વપ્ન. ૫

સમ ગાદી.—કીરતન ૧ છું;

બ્રહ્મા વિષ્ણુ દેવ મહેધર, માયા કે શુન કહાવે;
દેહ ધારી દુનિયામે આવત, શો નિજ કામ મેં આવે.
તેત્રીયા કોટી દેવ સ્વર્ગમે, કાસ્યપ । પરિવારા,
મહુકે પુત્ર ભયે સો જાનવ; મારે વર્ગ વિસ્તારા.
દેવ પુણ્ય જાનવ જાતીક, ધરા દીવા અવિકારા;
એ કર્તાકી ભક્તિ ન જાને, સો છુરે સંસારા.
વેક પુરાન મંથ સખ ગાવે, પુનિ કહે સંત પોકારી;
કહે ઘોરમ ભગવંત ભજનસે, મુક્ત હોય નર નારિ.

સંતોભાષ્ઠ ૧

સંતોભાષ્ઠ ૨

સંતોભાષ્ઠ ૩

સંતોભાષ્ઠ ૪

ભાગ ૬ ઠા.

શ્રેષ્ઠ સંગાગચા સાધુને સેવે. એ સમનું કીં ૧

કીરતન ૧ છં.

સચ્ચિદ રૂપ સનાતન હૃદયર, કર્તાર સર્વનો એક;
સ્થાવર જંગમ જગત રચ્યું છે, મન એ વિશુનો વિવેક,
આતિ અદ્ભુત ચતુરાકરે, રોકે કોન એને ગાકરે. ૧
અચરજ આદું સાંખ્યની આંખ્યે, રાજા આઠ હબર;
મુક્તમ દરીન યંત્રમાં એકને, કાઢ્યે ક્યાં નીરપાર;
ભાગુરાની આંખ્યમાં અણ્યરે, પચીરા હબર પ્રમાણ્યરે. ૨
ઠાળળા કેરી કાયામાંથી, કન કીર થઈ ભય;
તેરે કીરમાંથી પાંખા વાળી, પાપર ગરગટ થાય;
બુવો એ રચના કેવીરે, સહજ કેમ નિપજે એવીરે. ૩
લાકડાકને લાકડા માંહે, અદ્ધાર ક્યાં અવિનાશ,
તેરે લેવાને આંખમાં તેવી, રચના કરી પ્રકાર;
હાથીને હાથી સારીરે, કરી મુઠ આનંદકારીરે. ૪
મધની માંખ્યના રક્ષણ મારે, કાંટા ક્યાં કર્તાર,
પશુ પખી કાઢ પાસ ન આવે તે, સમજીને સરજનહાર;
ભક્ષણ તે રક્ષણ કાજેરે, યથા યોગ્ય કીધું રાજેરે. ૫
રોળી મજા એક સાગર માંહે, નાકથી મારે નિશાન;
જડાની પેરે પાળી ઉઠાડે તે, સામાના લે પ્રાણ;
ચાતકારી બુવોને એનીરે, કહો એ કરેલી કેનીરે. ૬
વિદ્યુત નામ આછલામાંથી, વિદ્યુત પ્રગટ થાય,
એને અંગે જે કોણ અડકે તે, તતક્ષણ માર્યો ભય;
ખેલ એ કોનો કરેલો રે. મજામાંથી અગ્ની ભરેલો રે. ૭
નારિક મતના લોકો નકાર, કહે સહુ સહેજે માય;
અદ્ભુત રચના હૃદયર કેરી, તે નવ જોજે જરાય,
અધમ અપરાધી પ્રાણીરે, પ્રભુની બુગતી ન બાણીરે. ૮
માણસ દહ સર્વથી મોટો, તે માંદી રચના અપાર,
કર્તા વિના એ કયમ હોય સહેજે, તે નથી જોતા ગમાર;
સુરખ જે પ્રભુને ન માનેરે, માલે અવળા અજ્ઞાનેરે. ૯
જગત ચરાચર જેણે રચ્યું છે, તે સમસ્ત કરતાર;
કારમ તેને ભાવે ભજતાં, મનના મર્યો વિકાર,
પાપ સહુ પ્રલે બીરે, સદા સુખ તેને થાસેરે. ૧૦

રસીક કી. ૪—કીરતન ૧ છં.

પ્રેમી આવોર પ્રેમ મુધારસ પીયા.
અગાધ જળમાં મોતી મારે, જ્યપ પડે છે મરણ્યા;
જગદગ જ્યોતિ પ્રગટ પ્રજ્ઞા દરસે રોમ રોપના લીલા.
અંતરમાં સહુમાં વ્યાપક, અંતરમાં ઝોળખાસે;
જડતા બળ જન્મની બસે, પાતક પ્રલે થાસે.
બાધાકે જે દાપ હોય તે, ભક્તિ ભાવથી ભાગે;

૨૩.

પ્રમી.

પ્રેમી. ૨

ધૃતરૂની રથના રેખીતે ઉમ જ્ઞાન ગુણ બારે.

પ્રેમી. ૩

જપ તપ ભોમ ભગ વૃત તીરથ, ૧૦૮ દેવની સેવા;

પ્રેમી. ૪

તેણે તો કાંઈ પ્રભુ ન રીએ, પ્રેમ લક્ષણ બેવા.

સહુ શંગાર સુદરી પહેરે, કામ કુલક્ષણ બેને;

પ્રેમી. ૫

સાચાસ્નેહ વિના કો કાળે, કંથ નહિ વસા તેને.

અંતર લક્ષ પ્રેમ પ્રભુ સાથે, એક પલક નવ જુલે;

પ્રેમી. ૬

કહે છાટમ તે સાચી વનિતા, સ્વામી સંગે જુલે.

કીરતન ૨ જુ.

રસિકા હોય તેરે, રસની રીતે બાણે.

૨૬.

વણ બાણે તે ફરે ઉદાસી, દહ દમી મત તાણે;

રસિયા. ૧

મનની સાથે મથતા સખી કાપક કરે ઠેકાણે.

રસિક શીશિમણી જમનો નાવક, પ્રેમરસે બહુ રીએ;

રસિયા. ૨

આનંદ મન અહોનિશ રમતા, ભક્તિ ભાવથી ભીજે.

અક્ષર ઘરથી વેગે આવે, આનંદ અરણ્ય લહેરી;

રસિયા. ૩

રોમ રોમને કરે ઉભાગર ચડે યુમારી ઝેરી.

અમુખેણુ મન રહે મળીને, બે ગુરુ લક્ષ્ય લાગે;

રસિયા. ૪

આ ભવમાંહી નહી શુભ એવું, એને સોલે ભાસે.

આનંદ રૂપ તે પરબ્રહ્મનું, એમ વેદમાં કહે છે;

રસિયા. ૫

તે આનંદ ચરાચર માંહે, અગમ અગોચર રહે છે.

સોઠક દુખ જડ રૂપે માયા, આનંદી અવિનાશી;

રસિયા. ૬

જન છાટમ વિરલા જન બાણે, બે ગુરુ ચરણ ઉપાસી.

કીરતન ૩ જુ.

સદગુરુ મળિયારે, તેનું કારજ સરિયું;

આત્મ તત્વ ઓળખાયું, તે બોધને ચિત ઠરિયું;

સદગુરુ. ૧

પિંડ બ્રહ્માંડ પાર પરમેશ્વર, ત્યાં બધને ઘર કરીયું.

લક્ષણવંતા લક્ષણે પુરા, તે ગુરુ પાર ઉતારે;

સદગુરુ. ૨

લક્ષ્યવિનાને લક્ષણ હોય તો જનનું કામ ન સારે.

લક્ષ્ય રૂપિયાં લોચન નહીં તે, ગુરુનો ફરેજે સહાય;

સદગુરુ. ૩

અંધે અંધે રહે અથડાતા, બંને ગોથાં ખાય.

શુભવિના જયમ દેહ વૃથા ત્યમ, લક્ષ્ય વિના ગુરુ એવા;

સદગુરુ. ૪

વંઝા ગાય દુધ નવ આપે. તે કરવાની સેવા.

વંદણને વનિતાયો વનિયો, સંતતિ સુખ નહિ કાને;

સદગુરુ. ૫

જગતે ભગત કહી માને તેતો, પરમેશ્વરને ખાને.

તે મારે સાચા ગુરુ સેવો, આત્મ લક્ષ્ય બે આપે;

સદગુરુ. ૬

કોટિ જન્મનું બંધન તેતો, પલક એકમાં કાપે.

દુર્લભ વસ્તુ તણા બે'દાતા, તે ગુરુ ભણ્યે ભાવે;

સદગુરુ. ૭

જન છાટમ માણસ તન બેવો, ફરી ફરી નહિ આવે.

કીરતન ૪ જુ.

સંશય સમિયારે પ્રાગ્યો બ્યારે પ્રભુ પદને.

૨૬.

સહ્યુર સમરથ પર ઉપહારી, સાન કરી સમભાવ્ય;
અભ્યુપગામાં દુર દેખાડુ, તે પાસે પરખાવ્યું.
સર્વ પદારથ જાહે તેથી, ચેતન વિન્ન કહાવે;
આડે આવરણ રહિત અગમિ પાર; પુરા શુદ્ધી પાવે.

સંશય. ૧

સંશય. ૨

જનાં સનક શિવ સૈવ સમાજન જેના ભાવ જપે છે;
કેદિ અંદ ઉપજેલાં બંતે તેમાં ભઈ શરેષ્ઠ,

સંશય. ૩

પોતાને કંઈ અભિ પાતે, શુદ્ધીને જ્યમ સોધે;
ભાવ્યું ત્યારે થયું જ્યારથ. સહ્યુર કુરે બોધે.

સંશય. ૪

શુપ સ્વપ્નમાં થયો વિખારી, પરધર હીડે ભમતો;
ભાવ્યો ત્યારે ગઈ આપણ, નિચનંદમાં રમતો.

સંશય. ૫

ધંધરને ભણે મુખ એવું, બંધન મમળું બધ;
જન છાદમ સહ્યુર કહેવાએ, જે મુખ સમભાવ.

સંશય. ૬

છમલકીરે તને હિરણ્યુ ગાતાં આવડું આજસ ક્યાંધીરે.

એ રાગ તથા કેદારા રાગનાં છી. ૮

કીરતન ૧ છું;

લોચન તુ હે ભવભોચન પ્રભુને, ભાવથી જોને ભાળીરે;

લોચન. ૧

દુર્જનનાં મુખ છે દુઃખદાયક, તેને તું મુખ્યને ટાળીરે.

છંદુ આકને પાવન વિદ્યુત, જેને પ્રકાસે પ્રકાસ્યમાં રે;

લોચન. ૨

તેજ પ્રકાશવડે વળી તુજને, ભલા પદારથ ભાસ્યા રે.

જતન કરી તમને જેથે સરજ્યા, અદ્યુત શકતી એની રે,

લોચન. ૩

ઉત્તમ દ્રષ્ટે વિચારીને સોધ કરી નહિ તેનીરે.

પાંપિકથો કરિયો પ્રભુશ્રમે તે થકી રક્ષણ તાર રે;

લોચન. ૪

એ ઉપહારીને જો નવ જોયો, સાધન શું સજ્યું સાડેરે.

પ્રેમનાં આંધુએ જો નવ પલળ્યાં, હરિજન જોઈ નવ હુરખ્યારે;

લોચન. ૫

સ્વારથ સાડે રાંક થઈ રોધો, નિહિત કારજ નિરખ્યારે.

પરમારથનો પંથ જોયો, પાપ જોધ થયાં પાપી રે;

લોચન. ૬

એ લોચનને ઉપમા મિથે, માર પિંછની આપી રે.

નીતિ મારગ જોઈ ચાલવા, ભલિ ભલિ વિદ્યા ભણ્યારે;

લોચન. ૭

સરજનહારે તમને સરજ્યાં શુભ ધંધરના ગણ્યારે.

આનંદ સાગર બ્રહ્મ ઝોળાએ, એ ઉપદેશ અમારો રે;

લોચન. ૮

કહે છાદમ માનીલ્યો નિશ્ચય, સફળ થાય જનમારો રે.

કીરતન ૨ છું.

હે રસના જસ ગાને હરીના, સફળ કરી લેને વાણી રે;

હે રસના. ૧

વિદ્યા વીનય વીવેક વીચારી, વીચંભર હે વખાણીરે.

અમથા શું અપરાધ ઉચ્યારે, લખી સગળી લવરી રે;

હે રસના. ૨

સેવકની પરનીંધા કરતાં, તુ નથી રહેતી નવરી રે.

હે રસના. ૩

લુકા જતને સંજે જકને, કુડી કથની કાઢેરે;

પરના હિદ્ર પ્રકાશ કરીને, લેર વધારી વરાડેરે.

સારો મારમ સત્ય ધર્મનો, આકું બોધી ઉઠે રે;

તે રસના તરવાર વૃક્ષ છે, કીર્તી વચને ભેદ રે. હે રસના. ૪
પાપ તાપ સંતાપ સમારે, તન મન સીતળ કરતીરે;
ધન્ય છમ તો કહિયે જેની, વાણી વિમળ ઉચરતીરે. હે રસના. ૪
દિન ક્યાનિધિ પ્રભુ કરા, જે છર્યા ગુણ ગાયેરે;
કહે છારમ કુળ કારિક તેનાં, પ્રીત્યે પાવન થાયે રે. હે રસના. ૬

કીરતન ૩ શ્રુ.

હે કરે કર્મ મણુ સરવે, વૃજને સરજ્યું કરવાતું;
એવાં ઉત્તમ કર્મ આચરે, તેથી થયે ભવ તરવાતું. હે કર. ૧
સર્વ આંખ સાચવવા તારે, ઉદયે ઉદર ભરવાતું;
સેવાથી સુજનાર રીઝવે, ફરી ન પડે ભવ ફરવાતું. હે કર. ૨
પ્રીતિવડે પરમારથ કરે જે, અંતે એજ ઉગરવાતું;
પાણી તરશ્યા જનને પાળે, દહે સર્વજ્ઞ ચરવાતું. હે કર. ૩
દીન રૂપીને દાન આપજે, ખરું પુણ્ય નહિ ખરવાતું;
કહે છારમ બહુ પુણ્ય કરે તો, કામ મળે શુભ કરવાતું. હે કર. ૪

કીરતન ૪ શ્રુ.

કાન ક્યામૃત પાન કરી છે, અર્થ વિચારી એનો રે;
જે જે રાખ આલે તુજ માંહી, તોલ કરી એને તેનોરે. કાન. ૧
વેદ તજુ મુતિ નામ વડે છે, તેજ નામ છે તારેરે;
શ્રી પ્રજુના ગુણ ગ્રામ સાંભળી, જે તુને લાગે સારેરે. કાન. ૨
આતમહિત નવ હોયે જેમાં, તેવી તજવી વાણીરે;
શું થયું મેધ મણેરો ગરજે, પામીયે નહી કાંઈ પાણીરે. કાન. ૩
ધર્મ બ્રહ્મની વાતો સુણતાં, ઉત્તમ ગુણ બહુ આવેરે;
આંતરણું આંધાર નાસે, ચિદાનંદ ચિત ભાવેરે. કાન. ૪
ક્યા સુણતાં કરતા કેરી, પાપ પુંજ સહુ નાસે રે;
કહે છારમ મુવિવેક કરે તો, બ્રહ્મ સર્વદા ભાસેરે. કાન. ૫

કીરતન ૫ શ્રુ.

પ્રજુનો મારગ સહુથી સહેલો, એક અરપડ એમાં રે;
નિર્મળ મન પોતાતું કરવું, જયોત પ્રકાશે જેમાં રે. પ્રજુનો. ૧
ધનુર વેદીની જેવી ધારણા, અધરી ભણો એમાંરે;
હેઠે તાકે ઉપર વેધે, ખરી ચાતુરી તેમાંરે. પ્રજુનો. ૨
સુમી ઉપર તો જુધર ચાલે, એમાં વિધન અનંતરે;
બ્રહ્મ પંથ તો છે ખેચરનો, ચાલી રાકે કોઈ સંતરે. પ્રજુનો. ૩
અનુભવ આંખ મુરતની સીડી, સહયુર હોય સહાયરે;
કહે છારમ જે સાધક સાચો, બ્રહ્મ ધામમાં ભય રે. પ્રજુનો. ૪

કીરતન ૬ શ્રુ.

છવ બ્રહ્મને ભય ભણુના, ઓળખાણ નહી એનેરે;
ઓળખાણ તો ત્યારે થાયે, ઓળખાણ જડે જેનેરે. છવ. ૧
અધર ખાણ પ્રજુવ ને નરમાં, તેથી ઉપજે વાણીરે;
અવિરલધાર પાર નહી પોખે, તેની વાત અમળીરે. છવ. ૨

પણ પાંખી જે વાણી વડે છે, અક્ષર જે કે ચારે;
 બાવન અક્ષર બોલી જાય, એ નરના અવતારે. અ. ૩
 સ્થાવર જંગમ જંતુ ભતિ, સરને સારા મહેસારે;
 માનવ યુરતી મોટી જાણી, બુદ્ધિ આપી બેસારે. અ. ૪
 અંતર જમીને આધારે, હવે છે સહુ જતરે;
 વિદ્યેમાંથી બાપક તે ધર્મર, સાચ જ્ઞાન અનંતરે. અ. ૫
 સર્વ વસ્તુમાં પુરુષ સદૃશ તે પુરુષ બ્રહ્મ કહેવાયરે;
 જન હોરમ તેને જે બહે, આવાગમન ન થાયરે. અ. ૬

કીરતન ૭ મું.

જે ઉપજે તે પ્રજાથી ઉપજે, કાંઈ ન ઉપજે હવેરે,
 સર્વ સદા જળ પામે એએ, તે નવ થાયે દિવેરે. જે ઉપજે, ૧
 પ્રજાએ સરજ્યાં સર્વ પદારથ, પૃથ્વી પાવક પાણીરે;
 ચાર ખાણુ હવેની ભત્તી, કહે તે ક્યાંથી આણીરે. જે ઉપજે, ૨
 હરીનાં કરેલાં હાલે ચાલે, એકના હોય અનેકરે;
 હવ કરેલાં જરૂર સઘળાં, રહે છે એકનાં એકરે. જે ઉપજે, ૩
 કોઈ મનુષ બહુ બુદ્ધિ બાળથી, કહે હું હરિ અવતારે;
 આ અવનીનું એક પદારથ, તેજે ન માય લગારે; જે ઉપજે, ૪
 જ્ઞાન બતાવવા યુરએ સંજ્યા, તે ધણી થઈ બેઠારે;
 કહે હોરમ આ કલિયુગ માંહે, એવા કમ બહુ દીઠારે. જે ઉપજે, ૫

કીરતન ૮ મું.

આંખ ઉઘાડી એને ન નિરખે, મન મળવાને ધીરે. સામળિયો. ૧
 મંજા જુમનાં સરસ્વતિ વસે છે, તરવેણીની તીરે;
 ત્યાં રહી મોહન લેણું વજાડે, હલધરજનો વીરે. સામળિયો. ૨
 ભાત્ય ભાત્યના ખેલ કરે છે, જુમનાંછને આરેરે;
 આહીરને આનંદ પમાડે, ગિરિધારી ગઉ ચારેરે. સામળિયો. ૩
 પ્રજ વનીતા સંજ કેલી કરે છે, મહિ માખણ લે માગીરે;
 એવા પ્રજાને જે જન પ્રીતે, તે પ્રાણી ભરભાગીરે, સામળિયો. ૪
 બ્રહ્મા જેવુ રૂપ વખાણે, સંકર ધારે પ્યાનરે;
 કહે હોરમ એ કપ્પુ ઝોળખો, સદયુર કેરી સામેરે. સામળિયો. ૫
 આજ સખી મી પ્રભાવનમાં, એ મહેરા રામનાં કી. ૨

કીરતન ૧ હું.

આજ અનોખમ જ્ઞાન ઉપજુ, બહી બહી રચના બાળી;
 અદ્ભુત ખેલ અખીલ કરતાનો; મં નરે બેથો ન્યાળી. આજ. ૧
 ઉંચું એઉ તો અવની જેત, અગણિત અધર ફરે જાળા;
 કોયક તાતા કોયક રીજા, એક ન બહે જન સોજા. આજ. ૨
 જુતળ ઉપર ભાતિ ભાતિની, અગણીત હવ તણી ભત્તી;
 નર નારીના રૂપ અવ નવાં, નામ જુલવાં બહુ ભાતી. આજ. ૩
 ચર્મ પુતળાં ચર્મતન દોરી, ખેલકુ હારને હાથ ખરી;

એમ નથાવે તેમ સહુ નાથે, કળ વટે તે ભય મરી. આજ. ૪
 સરજનહારને ભય સોપવા, ઘડમાં જેને જુદિ ઘણી;
 પાત પાતાવું કહી કહે છે, ક્ષાત્ત ભયની વાત સણી. આજ. ૫
 એક પુતળું એમ વરે છે, સહજ થાય છે સુગ્રી સહુ;
 અજગો કોઈ નથી કરનારો, ઉપજે આપો આપ બહુ. આજ. ૬
 એક કહે સહુ રૂપે રાગી, આપ ઈચ્છાએ છવ મથો;
 સ્વર્ગ નરકમાં પોતે વિસરયા, અરૂપ હોતે તે રૂપ મથો. આજ. ૭
 એક કહે સહુ કંઈ ઉપજે, જેના કંઈ હશે જેવાં;
 નીચ ઉચ તે સ્થાવર જંગમ, તે કંઈ બનીયાં તેવાં. આજ. ૮
 કોય કહે સહુ કામ ધરાનાં, માયા સંગે મોજ રમી;
 માયામાંથી રૂપ બનાવે, અંતે માયા માંહિ સમે. આજ. ૯
 એમ અનેક મતો જગમાંહી, કહી વાત કહે સાચી;
 હિપનિષદનો અર્થ વિચારે, તે જન વાત કહે સાચી. આજ. ૧૦
 નિજ ઈચ્છાએ સુતી સરજે, નિજ ઈચ્છાએ નાશ કરે;
 આથ અંત પ્રજુ એક બીરાજે, હોરમ એ સિદ્ધાંત ધરે. આજ. ૧૧

કીરતન ૨ જી.

જેને બગી છવ અસાગી, શું નિદામાં ધોરે છે;
 પર શત્રુ છે તારી સાથે, શું નિદામાં ધોરે છે;
 ઉપેલાને મુપન અવનવાં, લોક મોહ સંતાપ ઘણો;
 બનેલાને જન્મ ન મરવો, ભક્ત તેહ ભગવંત તણો. જેને બગી. ૨
 ઉપેલાની આંખ ન ઉઘડે ધેરી લેછે ધેન મણું;
 અખિલ લોકમાં ઉદય અડોનો, તેજ ન રહે તેજ તણું. જેને બગી. ૩
 નિદા નાગણ્ય સહુને ઠસવા, અંતરમાંહિ પ્રવેશ કરે;
 સદગુણ લક્ષે જે જન બગે, તતક્ષણ તેવું ઝેર હરે. જેને બગી. ૪
 નિદા કાળતણી છે દારી, દેહ ધારી સહુને દમતી;
 હોરમ જેને ધ્યાન ધણીવું, તેથી રહે અજગી ભ્રમથી. જેને બગી. ૫

કીરતન ૩ જી.

કાળ તણા ભયથી સહુ કંપે, નર કહી બસે નારીને;
 અખિલ લોકપર અમલ એનો, ભય ધાકાંડ નિવારીને. કાળ તણા. ૧
 સંસાર વૃક્ષ વેદમાં વખાણ્યું, અભ્યક્ત મુજ કહું એવું;
 ત્રણ અંકુરને ત્રિગુણી શાખા, જગત સકળ પસર્યું જેવું. કાળ. ૨
 લોક માંજમાં કાળ એહનાં, પત્ર પુષ્પ ફળ નિત્ય ફળે;
 તે સર્વે ભક્ષ્ય કાળનું, સર્વ સમુજું તારત ગણે. કાળ તણા. ૩
 લોક સમેત લોક પતિ કંપે, અવર છરને ફેમ ગણે;
 નામ રૂપ ગુણ બધાં લગ દીશે, તે સર્વને કાળ હણે. કાળ તણા. ૪
 સદગુર સાચા જેને. અજગી, અવળ અભય પ્રદ એ આપે;
 કહે હોરમ બધાં કાળ ન પાંચ તે પ્રજુ પદમાં તે થાપે. કાળ તણા. ૫

આત્મારામ.

રામચંદ્રજી વનમાં સિવાન્યા તે વિષે તિથિઓ.

- ૧ સખી પદવે તે પદે આદ્યારે, મહાવન્યા તે મારમ આદ્યારે;
- ૨ સાથે સીતાને લક્ષ્મણ બાળા, રઘુપતિ રામ રૂદમાં રહેજે;
- ૩ સખી બીજે મદીમાં બીરજે, જેવાં નહિયો તણું નીર માજે;
- ૪ રામ મેલી ન્યા રૂક રાજ, રઘુપતિ રામ રૂદમાં રહેજે;
- ૫ સખી ત્રીજે તે વનની આડીરે, દશ રૂજ મંગાવે છે દાડી રે;
- ૬ સારી થામે સીતાજીની વાડી, રઘુપતિ રામ રૂદમાં રહેજે રે.
- ૭ સખી ચોથે રૂવડીઓ બેઠે રે, કાઠ્યો કુઠ્યોને મામરો મેઠે રે;
- ૮ જિની લીલી લતાઓ લેઠે રે, રઘુપતી રામ રૂદમાં રહેજે.
- ૯ સખી પાંચમે પોપટ પાંચોરે, પાંખ લીલીને માંડ્યો કાળો રે;
- ૧૦ રામ નામ બજતો બાજ્યો, રઘુપતી રામ રૂદમાં રહેજે.
- ૧૧ સખી છઠે ઉતરવાને આંચો રે, કુડો કપડી રાવજુ સાથે લાંચો રે;
- ૧૨ બે મુખનો મંગ બનાચ્યો, રઘુપતી રામ રૂદમાં રહેજે.
- ૧૩ સખી સાતમે શ્રી હરી સમર્પરે; વાડી ચોળી ઉઘાડ્યા ભમરારે;
- ૧૪ કંજો સહીને ઉપાડ્યા ઠમરા, રઘુપતી રામ રૂદમાં રહેજે.
- ૧૫ સખી આઠમે ભેરે નિહાર્યો રે, મનુષ્ય ધારીને મરગલો આર્યો રે;
- ૧૬ મુમ મરતી વખતે પોકાર્યો, રઘુપતી રામ રૂદમાં રહેજે રે.
- ૧૭ સખી નોમે તે નાંખ્યો તીરે રે, જઈ વાંચ્યો મરગને રાશીરે રે;
- ૧૮ ધાભે ધાભે લક્ષ્મણ વીર, રઘુપતિ રામ રૂદમાં રહેજે રે.
- ૧૯ સખી દશમે કહે લક્ષ્મણને રે, બેલી વીરો બોલાવેછે તમને રે;
- ૨૦ આઠી આજુ દીધી છે અમને, રઘુપતી રામ રૂદમાં રહેજે રે.
- ૨૧ સખી એકાદશી અપવારી રે, લપટ લેવાનો લાગ તપાસી રે;
- ૨૨ રાવજુ સીતાને લઈ મધો નાશી, રઘુપતિ રામ રૂદમાં રહેજે.
- ૨૩ સખી બારસે હનુમાન બળિયો રે, થેકી અમુદને પાર નીકળીયો રે;
- ૨૪ જઈ જોગ માયાને મળીયો રઘુપતી રામ રૂદમાં રહેજે રે.
- ૨૫ સખી તેરસે ત્રંબાણુ બાગે રે, હાક હનુમાન ફેરી વાગે રે;
- ૨૬ લાચ લાંઠા તે યડમાં લાગે, રઘુપતિ રામ રૂદમાં રહેજે.
- ૨૭ સખી ચૌદસે ચિત્ત વિચારીરે; દોઢ વાંદરની રચી સારીરે,
- ૨૮ રામે રાવજુને નાખ્યો મારી, રઘુપતિ રામ રૂદમાં રહેજે.
- ૨૯ સખી પુનમે પ્રભુજી આંચારે, યાજ લરી થાતિડ વધાંચો રે;
- ૩૦ માતા ઠેરાવ્યાને મન બાંચો, રઘુપતિ રામ રૂદમાં રહેજે રે.
- ૩૧ સખી પંદર તથો ધઈ પુરી રે, હવે એક નથી આકુરી રે;
- ૩૨ આત્મારામની વાણી મધુરી, રઘુપતિ રામ રૂદમાં રહેજે રે.

કાળીદાસ.

ધૃવાખ્યાન—મંદારજા.

કવિ—મી શુર ગોવિંદરે વરણુ, પ્રેમયુ લાલુ પાથ;

આરાધુ અવિનાશ એવા, આકિ નિરંજન રાજ,

આકિ નિરંજન અક્ષય સ્વરૂપ, રામે લીધો રમવા રૂપ;

મુખિ નિપાવા મધ મનધાય, મુભા પોદયા બળ માંધ;

ન ને ૧

હરી જન્મમાં પાડવા સહી શેષ, તામ ઉપર તે અય;
નારાયણની નામીકમળથી, અસા પ્રમદ થાય;
બ્રહ્માના સ્વાયંશુ તન, તેના પાંચે પુત્ર પાવન;
ત્રણ કન્યા એ પુત્ર વીજ્યાત, પાશવરતપ ઉત્તાનપાદ.
ઉત્તાનપાદ નર નીપન્યે, રાજ રૂપે નિધાન;
રાજાને એ મુંદરી તેનાં, મુરતી મુમતિ નામ,
મુમતી ઉપર નહીરે માન તેના ધ્રુવજી એક સંતાન,
મુરતી ઉપર છે ઘણું હેત તેના કુંવર ઉત્તમ એક.
ઉત્તમ ઉજંગ બેસાર્થે રાધે સલામાંહી એકવાર,
પુત્ર લગાવે પ્રેમશું રાણી હુધડે હરખ અપાર;
હરખ ન માથે હુધડા માંય, ધ્રુવજી રમતાં આન્યા ત્યાંય.
ઉજંગ બેસવા કીધાં મન અપરમાં કહે કંઠ વચન.

જે જે ૨

જે જે ૩

જે જે ૪

મુમતી—અપરમાં એમ બોલી શુંડા એ મુખ તુજને ક્યાંથી;
અભાગણીના પેર તણા ટું બને અકરમી છહાંથી,
છહાંથી જઈ વનમાં તપ માંડ હરી બજને કાયા જાંડ;
ફરી જન્મ લે મારે સરીરે તો તને રાજ અપાવીશ વીર.
વચને વીનતાનાં કાંભળી ઉતર્યા મ્હોના રંગ;
સલા તે સુધળી રખતાં ધ્રુવજી થયા મનસંગ,
મનસંગ થઈ નાંખો નીરવાસ રોતા આન્યા માની પાસ;
માથે આંખ્યા રૂદીયા સાથ કહો કુંવર કોણે કુલાવ્યા આજ.

જે જે ૫

જે જે ૬

ધ્રુવ—આજ સલામાં આવડી બેઠો ઉત્તમ રાયને જોજે;
ઉજંગ બેસવા હું ગયો ત્યારે અપરમાં એમ બોલે,
અપર કહે અભાગી ફરા મુખ વાંછો તો વન બચ્ચો વેલા.
ફરી જન્મ લે મારે સરીરે, તો તને રાજ અપાવીશ વીર.

જે જે ૭

મુરતી—વળતી આતા ઉચરે કુંવર હુધડે ન ધરીયે દુખ;
પૂરણ પુન્ય કીધાં હુસે ત્યારે તે ભોગવે છે મુખ,
મુખ આપણને ક્યાંથી વાલા નીયમ ધર્મ કસા નથી પાળ્યા;
નથી સંતોખ્યા ભોગી જતી તપ તીરથ વ્રત કીધાં નથી.
નથી સંતોખ્યા સાકુને નથી આપ્યાં વીપ્રને દાન;
ઓછા કરમ જ્યાં આપણાં ત્યારે ક્યાંથી રાયનાં માન,
માન ભોગવે ઉત્તમ નીત્ય દત્ત વીના કયમ પામીએ વીત;
જે હેમ ધંદાસનનો ખપ તો કુંવર જઈ માંડો તપ.
તપ માંડ્યું બ્રહ્માજીએ ત્યારે પ્રમદયા નારદ મુન્ય;
મુનીએ માંડ્યો મોટો જામ તપ તીરથ વ્રત થયા મુભાગ,
જે કરીયે શ્રીહરી પ્રસન્ન તો અભાગીયાં રળીએ તન,

જે જે ૮

જે જે ૯

જે જે ૧૦

ધ્રુવ—તને અભાગજી હું રાણું મા કુરે તમારો તન,
વનમાં બહોં વેગે કરીને મુખ સંભાર નહો અન્ય,
મુખ સંભારે સાહે જેહ વીધાંભરે પરદીયા રહ.

હરી મળે તેા તાપ આસાય, નહીતર પ્રાણ તજુરે માય. જે જે૦ ૧૧

મુરતી—આતાને આંસુ આંધાને અંતર ઉપજી કાઢ્ય;
રાજાએ મને પાંદરી કુંવર તુષે કરે છે તાજ્ય.
ગુજવીના હું રહીશ કેમ રાજાં વસુદી મળતી જેમ.
જળ વીના જેવી માંડતી, આરા પ્રાણ કરશે રજવળી. જે જે૦ ૧૨

શ્રવ—રજવળી આરે આવડી તુ હવે દુઃખનો આંધો અંત,
બીજ રોપાવીશ મુખનું તેને ફળ લાગશે અનંત,
અનંત કલ્યા કરશે હરી આપણી આસા પુરશે ખરી;
એ છે અનાધનોરે નાથ તેને ભજવા ભઠિરે માત. જે જે૦ ૧૩

મુરતી—વળી માતા એમ ઉચરે કુંવર પાંચ વરસનો તન;
બીજુ બાળક એકે નથી કેમ હું વાણું મન,
કેમ મોકલું વનની વાટે કહેનાં મારાં હૃદયં ફરે;
આંખની આગળ રહેને બાળ, ઘેર બેઠા બાળમે ગોપાળ. જે જે૦ ૧૪

શ્રવ—ઘેર ગોપાળ ન પામીએ મનમાં મોહ ઉપજે માય;
આતાં પીતાં પહેરતાં માતા કાણુ કમશે કાપ,
કાયા કમતાં સરશે કાજ તપ કરતાં મળશે મહારાજ;
વનમાં જઇ વહેલો આવીશ માતા દા મુજને આશીવ. જે જે૦ ૧૫

મુરતી—આશિરા રહે આવડી મુતને હૃદયે કુશળ કલ્યાણ.
મરતકે રક્ષા આવની કંઠે કુખની રક્ષા બાણ;
કંઠે કરજો કુખ્ય રક્ષાય ઉની આગળ નારાયણ રાય,
કદી કેજવ પુરષોત્તમ પાપ એવી આશીરા રહે માય. જે જે૦ ૧૬

માને આંસુ આવીયા ત્યારે થંભીને રાખ્યાં નીર;
મારી છબે કેમ કહું વળી મનમાં વીચરો વીર,
વીર વચન કોનાં નવ ધરશે તપ કરતાં માયા નર કરસે;
તપથી તમને મળશે હરી વીરા વેગે પધારજો ફરી. જે જે૦ ૧૭

કવી—ફેરા ફરીયા માતાનેરે ફરીને લાગ્યો અર્થ;
આજ્ઞા માગીને સાંચર્યો વંદીને શુકન,
શુકન મળી સવત્સી માય મુવાસણી બેઠું બરી બાય;
વર કન્યા પરણીને મળ્યાં વેદ બલુતા વીપ્રજ મળ્યા. જે જે૦ ૧૮

મળ્યા શુકન સહિ હરખના ધરવણ નીકળ્યા નગર બહાર
આગળ બતાં ધરવણને રે મળીયા બ્રહ્મા કુમાર,
બ્રહ્માકુંવર ભગવાનને ચહાતા હરીગુણ ગાતા વેણુસ વાતા;
કરબોડી કહે છે સુપતન કામા કરો તમે નારદ મુન્ય. જે જે૦ ૧૯

નારદ—કહે રીઠ બાએછો બાળક શું છે તમારું કામ,
કાણુ તમારાં માત પીતાને શું છે તમારું નામ;
શ્રવ—મારું નામ છે શ્રવ નીરધાર આરા પીતાને બે છે તાર,
રાવ રાજા બેઠા સાંગ ઉત્તમને તેડ્યો ઉકંગ.
ઉકંગ બેસવા હું ગયો મારી ખાંત હૃદયની બોલી;
દ્રવિએ મુદને રખીને અપરમા એમ બોલી. જે જે૦ ૨૦

અપર કહે અમામણી કેરુ, જો મુખ વાંઘે તો વન જાઓ વહેલા;
ફરી જન્મ લે આરે પેર, તો તને રાજ અપાવીસ નેર. જે જે ૦ ૨૧
નેર નારદ કેમ લોગવું, એવું રાજ્ય પાદ જે ધન્ય;
સલા સલગી દેખતા મને, કીધાં કંઠે વચન;
કંઠે વચન તે કેમ વીસરે, હોય સમ હોય નો ખરં છે;
ખડગતલો તો સહિયે પાપ પણ એ જોત મદયા નવ અથ. જે જે ૦ ૨૨

નારદ—ભરે પેસા આચાર્યી તું, એવો શો ધરે કળ.

માન કુંવર શું તારે તું તો પાંચ વરસતું બાળ;
બાળકને શા ધર્યા બોલ, ખાઓપી ખાને કરો કસોલ;
અપરમાનાં એવાં હેત વિચારીને વાળો ચિત. જે જે ૦ ૨૩

ધ્રુવ—ચિત તે કંઈપર વાળીયે, મને બોલાવ્યો નહિ બાપ,
કશાયમાં લેખ્યો નહિ હું તો તેથી અકળાકું આપ.

નારદ—તાપ કુંવર નવ આણીયે રતિ, મુખ દુખતું કોઈ સરીગત નથી;
હરિયે નીરમ્યુ તેમજ હોય, કર્યા કર્મ છોડાવે નહિ કાય. જે જે ૦ ૨૪
કે મળે વૃદ્ધિ હાણ છે તેનો, નધરો હર્ષ ને શોક,
અણચિતકું જે આવી મળે, તેનો કર સંયોગ,
સંતોષિ કુંવર પેર પધારો અપરમાના બોલ વિસારો;
આવ કુંવર તારા બાપને કહુ, રાજ અપાવું તે માને સહુ. જે જે ૦ ૨૫

ધ્રુવ—સલામાં શું દેખાડીયે, સઉકામાં વળી નામ;
સલામાં બ્યારે રોઝાશું, મન પુરસે અલીલાખ,
લાખ લાખેણો કરસે હરી, ત્યારે મંદીર આવીશ ફરી;
તપ કરતાં જો હરી નહિ મળે, તો મુજ પ્રાણ તણશહું બળે, જે જે ૦ ૨૬

નારદ—બળ કીધે હરી નહી મળે માનો મારા તન;
જન્મમકી ભોગ દહ દમે સ્વપને નહિ દરશન;
દરશન તમને કેમ આપસે, વન જમને વીમાશ્વ યશે,
વાય વર વનમાં બહુ હસે, તે દેખી તુજ તન ધ્રુવશે. જે જે ૦ ૨૭
જાશે ચિત સંસારમાં ત્યારે, સાંભરશે રંગભોગ.
શુભ તરસો બ્યારે લાગશે, ત્યારે કુંવર મુકશે ભોગ.

ધ્રુવ—ભોગ રૂપિ નહિ મુંકું સ્વામ, મન ધ્રુવશે રાખીશ કામ;
મોર મળે પણ મુંકું નહિ, રૂપિછ તમ પરતાપે સહી. જે જે ૦ ૨૮

નારદ—રૂપી કહે તુ નિશર્થો ત્યારે જાને મધુવનમાંય,
જમુનાલમાં નાહીને તું, તપ આદરજે ત્યાંય;
ત્યાં જંબ કરજે અરપારાન, જળ પત્રને ફળ પ્રારાન
વળી તું બજજે હરીતું નામ, સ્વરૂપ સમજે શ્રીધનસ્થામ જે જે ૦ ૨૯
શયામને શીશ મુગટ છે કાને; કુંડળ સકરાકર,
કોટે કોસ્તુમ કદીમેખળા, પાપ નેપુર ઝણકાર;
પાપ પદમ સંખ ચક્રને ગદા, એવું સ્વરૂપ સમજજે સલા,
મનમાં અક્ષર કહુ જો, દ્વાદશ અક્ષર બળજો એહ. જે જે ૦ ૩૦
જો કરતાં ખટ માસમાં તુજને મળશે વૈકુંઠનાથ.

રૂપિ—આશિર્વાદ રહી શાસને, મસ્તકે સુધો હાથ.

હાથ ભેટી ધ્રુવ લાગ્યો ચરણ; આજ્ઞા માગી વિચર્યો અરણ,
એક કમા વહિ એણે કામ, રૂપિ પધાર્યો રાવને ગામ. ને ને ૦ ૩૧
મુની આગ્યો મહારાજનું બેઠા સચતણું મુખ મન,
માન દીધાં બ્રહ્મ—પુત્રને વળિ આપ્યાં આસન.
આપ્યાં આસન બેઠા રૂપિ, આજ્ઞા ઉતમ તાવને વશી.

સાજ—આ શરે રૂપિ મુખનાં રાજ, ધ્રુવ વિના ચીંતા અતિ આજ ને ને ૦ ૩૨
આજ સલામાં રૂપિ ભરે ઉતમ બોલામાંય,
ધ્રુવજી હોય તો આજ વધે બહુ ઉત્કંઠની શોભાય,
ઉત્કંઠ બેસવા ધ્રુવજી આગ્યો, તેને તો મેં તવ બોલાગ્યો.
ચીને વશાંસે વિચર્યું બાળ, અપરમાયે દીધી ગાળ. ને ને ૦ ૩૩

રૂપિ એ વચન નિશ્ચરિયારે, વિશે ગયો છે વન,
વનમાં વાઘ વા હસે તેને, દખી ધ્રુવજી તન.
તન ધ્રુવજી તરફે રાટે, મંદીરમાં આજાતો ભાટે,
વા વૃષ્ટિ કેમ સહેશે કુમાર, એની કાયા કામળ સાર ને ને ૦ ૩૪
કામળ પાકુજ પહેરતો. આદરે મુગધર્મ તેહ,
મસ્તક બાંધતો ધોળીપું કેમ, રાખશે જરા એહ,
એહ આનંદે હરતો કરતો ધોળાની અસ્તારી કરતો.

કાંધમાં કેમ મુકે બાળ, એની ચમ્પા અહિં છે સાર. ને ને ૦ ૩૫

સારાં અન્ન આરોગતો તે, ફળ પત્રો કેમ ખાયો,
પાણી પીતો પળે પળે તે, જળ વીજ કેમ રહેવાયો,
તેની વલી રહેવાયો કેમ, તેહ વિના હું ધણું એમ,
શુદ્ધ વિનાનો થયો શરીર, વીસરતો નથી તેહજ વીર, ને ને ૦ ૩૬

વળી વીરો અહીં આવતો, રમતો રંગ અપાર,
સુખ તરસ બ્યારે લાગતો, મુખડી માગતો સાર,
સારી મુખડી મુઠર મેલો, કાલુ કલુ બોલતો એવો;
તેણે અમને દીધાં તાબય, પુત્ર વિના શું કરવું રાખય. ને ને ૦ ૩૭

શું કરિયે વળી સાહેબી, વિત્ત કરવું નથી કેમ કામ;
શું કરિયે આ રાજ અને, શું કરિયે ધન ને ધામ,
ધન ગણું અમારું આજ, પુત્ર વિના સો મુનો સાજ,
પુત્ર વિના હું કુર્બળ કુપી, મારા પ્રાણ જશે રૂપી. ને ને ૦ ૩૮

નારદ—રૂપિ કહે તમે માં રવો મને મહત્ત્વ હવું તે બાળ,
આશિર્વાદ લેઈ મોહકથા, ભજવા શ્રી ગોપાળ.
ગોપાળ ભજશે દિવસ થાડે કુંવર ધર પધારશે કોર;
માંડો રાખ્યને જોડો કુખ એવું કહીને વળિયા રખ. ને ને ૦ ૩૯

રૂપિ—રૂપિને ચરણે લાગીને ધ્રુવ, વિચર્યો વન મોહાર;
મહુવન પોઆ પ્રેમથી દીધો, ત્યાં જઈ તપ વિચાર.
ત્યાં જઈ માથ કિધા અપવાસ ફળ ભણાવ કરે પ્રાર,
ચીને માથ હઠે દીન એમ, મોરે માસે જળનાં નેમ. ને ને ૦ ૪૦

- નેમ ધરીને નેહધકિ લાગે, ધરિર અસરણ સરણ;
પાંચમે પ્રાણજ રૂપીયા ધ્રુવજ ઉભા રહ્યા એમ અરણ;
અરણ ચતુરશ્રુજ ચિતમાં ધરયા દ્રાઢરા અક્ષર મનમાં ભવયા;
એમ કરતાં વિત્યા ખડખાસ, રૂપીયામાં ઝોળખ્યા અવિનાશ. ને જે ૪૧
અવિનાશીને ઝોળખ્યા ત્યારે, એમ ઉભો રાજન;
પૃથ્વી લાગી યલવા ત્યારે, ઝાલ્યું ધંદ્રાસન,
ધંદ્ર અમર સો એકઠા મયા, વેગે વેકુંડે ગયા;
જઈ ડેરાવને લાગ્યા પાય, મધુવનમાં કોણ કપ્ટે કાય. ને જે ૪૨
- દેવતા—કાયા કછી વશ રાખવી એ; ધંદ્રી મન અચેત,
અચરત એતો અતિ ઘણું એમ બોલ્યા અમર ધરિ હેત;
અમર કહે અમને બીક લાગી, રણે ધંદ્રાસન લે માગી;
વિષ્ણુ—વિષ્ણુ કહે સાંભળ સુરપતી રાજ્યલોભ એ ધંધતો નથી. ને જે ૪૩
નથી ધંધતો સંપત્તિને કે, નથી ધંધતો સુખ તેહ;
અરણ ધયાં ચિતે મારાં ક્ષણું અળગો ન મુજથી તેહ;
મુજ થકી અળગો નહીં એહ એણે દમી છે પુરણ તેહ;
સદા સ્મરણ રાણે છે માફ કહેા એને હું કેમ વિસારું. ને જે ૪૪
વિસાર્યો વિસરે નહીં એને, આપીશ અવિચળ અથાં;
નામ નહિ લે તમતણું, કાંય બિહોલો વ્યથાં;
- કવિ—ઉદ્ગતણી આસવાધના કરી, સુસ્થાનક મોકલિયા રૂરી;
ગરૂડે થકી ચાલ્યા કીહરી વનમાં આગ્યા વેગે કરી. ને જે ૪૫
કયો નાક બ્યારે રાખનો ત્યારે ધ્યાનમાંથી ધ્રુવ જાગ્યા;
નેત્ર ભરી નીહાણીને રે, ધ્રુવજ પાયે લાગ્યા.
પ્રેમે કરી પ્રજાખ્યા નાથ હરિયે મેલ્યા મસ્તક હાથ;
નિર્મેળ વાણિ દ્રવી પ્રકાશ, સ્તુતી કરે કરબોડી કાસ; ને જે ૪૬
- ધ્રુવ—કાસ દયાળતે વીનવે, તમે સર્વ જગતના સુખ;
આજ તમારી ગતી છે ન્યાઈ, આજ તમારું સ્વરૂપ;
સ્વરૂપ નામ તમારાં જેહ, ગણતાં પાર ન પામું તેહ;
સધળી વાતે છે તમે સ્વામ, પ્રાણી માત્ર કરે પ્રજામ. ને જે ૪૭
પરજાઓ પરાતમા કીહરી, સારંગપાણી હોય;
અદ્ભુત શક્તી આપની, તારો પાર ન જાણે કોય;
પાર ન જાણે કોય લગાર હું કેમ પામીશ તારો;
- સમવાન—એવું શુણીને હરખ્યા હર, કુંવર એ માગ્ય તું વર. ને જે ૪૮
વર કેમ માગ્ય વીઠલ હુતો, કરિશ તમારી સેવા,
વિષય ભોગ સંસાર છે એતો, મુખનાનાં મુખ નેવા,
સપના નેવી કાચી કાચા, સંસારની રી ધરવી માયા,
માયામાં ન મોકલો, વાંદીને ન કરો વેગજો. ને જે ૪૯
વેગજો વીરા ક્ષણું ન કરે, વણિ તું વહેલો આવીશ;
ને રૂળ દુર્લભ દેવને મળવું તે રૂળ તું પામીશ,
તે રૂળ તુજને આપું જે આજ, સંસારમાં તારી ન રહે લાજ,

લોક કહે રાજાને મુવે, સ્વજનોમાંથી પડેા બુજવે; ને ને ૫૦
પડેા સ્વજનથી બુજવે ત્યારે; સુરતીને દુઃખ માય;

ધેર બને વીરાં તું તારી, યાર બુવે છે માય; ને ને ૫૧
માને આપ તજા દુઃખ કાપે, કહાંથી જઈ જાને મુખ આપે,
મારી આજ્ઞા પાળજ આજ; કચીસ હુબરવરસ લોમવરસ ને ને ૫૨
રાજ્ય લોમવી તું આવજે, તને કોકલીશ એક વીમાન;

તેમાં બેસી તું આવજે, તારું ધરે જગતમાં બાજ; ને ને ૫૩
બાજ જગતમાં ધારે રાય, તેજે વધશે તુજ મહીમાજ;

કવી—આપી વચન વળ્યા ગોપાળ જમનાલમાં નાણું બાળ. ને ને ૫૪
બાળકને મારગમાં લેતાં, ઉપજ્યા મન વિચાર
ને કુળ દુર્લભ દેવ મજે તે, અને મળ્યા મારાર.

મળ્યા મારાર પછુ હું નહી ફાળેા, હરી ભણ માયા લાળેા; ને ને ૫૫
આગળ રૂપીણ કહેતા એમ, તમને એકમ મળશે કેમ.
મુજને એકમજ મળ્યા મિતે, બાવા લીધા ફેક.

ફરી જઈશું સંસારમાં મને, હથથે ફરી જન લોક; ને ને ૫૬
લોક કહેશે એની બુદ્ધી થાડી, રત્ન આપીને લાળેા મોડી;

પછુ એકજ શું મોડા લાળેા હરીનાં રસન કરીને આળેા. ને ને ૫૭
લોકો—હરિ દરશન કરીને આળેા રે, રાય તમારેા તન;

રાજા—હું દુખિઆને શું હસોજો રે, તમે તે સવે જન; ને ને ૫૮
દુખિઆને શું હસવા સાચા, વને મયા કેમ આવે પાજા;

વને ગયાને થયા અરમાસ, તે કુંવરનો શો વિદ્યાસ; ને ને ૫૯
કવિ—ઉર વિદ્યાસ ન આળેા ત્યારે, આળેા નારદ મુન;

નારદ—દરશન કરીને આળેા રે, રાય તમારેા તન; ને ને ૬૦
રાય તમારેા તન મજું છવે, એ કુળમાં પ્રગટ્યો છે દિવે;

કવિ—વચન મુજી રીજયા નરપતી, વળતી વધામણી આવી એતી. ને ને ૬૧
વધામણીનાં આપ્યા શુદ્ધ, રાયે એકાવળ હાર;

રથે બેસીને સાંચમાં રે, સાથે મુન બે નાર, ને ને ૬૨
નારીને રીરે સુવરજ આરી, બેઠ બહી લીધીકે ભારી;

રાય રથેથી ઉતર્યા બ્યારે, પુત્રે પરજામ્યા તે વારે. ને ને ૬૩
કવિ—પ્રથમ પરજામ અપરમાને તે, બેઠાડયા શ્રી ત્ય;

મુમતી—વળતી માતા એમ બોલ્યાં તુ વાણી બોલ્યો સત્ય, ને ને ૬૪
વાણી બોલ્યો તે સત્ય રાહી આપણી આજા પુરજુ થજ;

સુરતી—વીરા હું જિતી હતી વાર; તેં આતા કળ્યા ઉચાર. ને ને ૬૫
કવી—ઉચાર મનનો રાળ્યો કુંવર, તેડયો આનંદ બેર;

હેતનાં આસુ આળ્યાં ત્યારે દુધની ચાડી સેર, ને ને ૬૬
સેર ચાલિ તે કુંવરે પીધી, માતાએ ધણી અશિવ દિધી;

સુરતી—ધણાં વર્ષ છવેરે તન, તમે કર્યાં છે કુળ પાવન. ને ને ૬૭
પાવન કરીયાં કુળ આપણા, રથે વધાર્યાં નાજ;

મહિમા વધાર્યો જગતમાં તે, તેં ભણને શ્રીરામ; ને ને ૬૮

કવી—રામ ભક્ત તામમાં હીમ, હીમે ત્યાં જંમ્યા હીમ;
બને ભાઈની પાલી રણી, હેતમાં આંધુ આંખ્યાં વળી. જે જે. ૧૦
વળી રેપાંખ્યા બારણા આમળ, કોમળ કેળના ઘંભ;
અક્ષત અ કુર કુમ કુમ ને ભળ ભરી ઘડાંખ્યા કુંભ;
કુંભ ઉપર અક્ષત લખિયાએ, ધ્રુવને અવિચળ હોળે રાજ;
દોલ દડામા ભેરી નાદ ધ્રુવને પધાર્યા નિજ પ્રસાદ, જે જે. ૧૧
પ્રસાદ માંહિ પધાર્યા ત્યારે, હરજીયા સમજો સાથ;
ભાવતાં બોજન પીરસ્થાં ત્યારે, મદી વિરાની વાત;
વિવાહ કીધો ગદહયા સાથે, રેમે કરી પરણાંખ્યા તાયે;

કૃદનિ—કુંવરિને રાજકુમાર, ધ્રુવજી પરજયા બીજી નાર્ય. જે જે. ૧૨
નારી સાથે રમે રમે, સુખમાં કાઢે કંન;
રાજાએ વળી તેને આપ્યું, પોતાવું આસન,
આસન બેઠા ધ્રુવજી બાજુ, વરતાવી પોતાની આજુ;
શાસે પ્રમાજુ કરી નિરંધાર વરતાયે વરણામય ચાર. જે જે. ૧૩
વણાંમમના ધર્મે બધાને. સમજાવે સુભાજુ;

ધ્રુવ—આપ આપના ધરમ પાળિયે, ને લખ્યું હોય ગીરવાજુ;
ગીરવાજુ શાસે ભણેરે બ્રહ્મ, આયુદ્ધ આંધવા કાત્રી ધરમ;
વૈરથને કરવા ખેતિ વેપાર, શુદ્ધને સેવાનો અધીકાર. જે જે. ૧૪
સેવા તે સઘળી વરણને, હરી ભળેને નીત્ય;
વરણ ધરમ શા પાળીએ સાચુ, બોલિયે તે શુભ રીત;
સાચુ બોલી સંતોષ વાળીએ, મોહ માયા મત્સર યાળિયે,
ન કરો કુઠ કપટ અન્યાય, ઝેરહી રીખામણુ દે છે રાય; જે જે. ૧૫
જત્રીજ હજાર વર્ષ વહી ગયાં ત્યાંય, ઝેરથે આંખું વિમાન બ્યાંય;
વધમાન બેરીને સંચર્યા, ધ્રુવ ગયા આકાશ;
આકાશમાં ધ્રુવ બેઠા જમ, અવીચળ પદ પામ્યા તહીં;
ને ગાયે ધ્રુવજી આજ્યાન, તે તો પામે અવિચળ સ્થાન. જે જે. ૧૬
ગીરધર.

અંગદવિષ્ટ—રાજ બિલાવર.

સમા કરીને રઘુપતિ બેઠા, પાસે લક્ષ્મણ હનુમંત;

સુગ્રીવ—વિબીષણ પાસે બેસાડયા, ને રાજનીતી શુભવંત. ૧

શ્રીરામચંદ્ર છે ચતુર સિરોમણી, સમરથ રાજ ધીરાજ;
રાજ નિતિનો ધર્મ પાળે, લોક તજા હીત કાજ. ૨

રામ—સૂણો વિભવણ જુદ કયાં વિણ, રાજણ તે નહીં માને;
એ સુમજી સીતા નહીં આપે, માટે વિલંબ કરીએ સાને;

વીલી—ત્યારે વીલીવણ કે, માંડાજ સૂણો, કાંઈ ધીરજ મનમાં ધરીએ. ૩

શામે દામ હંડ લેડ કરી, રાત્રીને વગ કરીયે, ૪

શાયે રાત્રીને સમજાવી, વાત ન્યાયની કરીયે,

કોઈ શાજા સાથે સીમજ કદાવી, ધીરજ પ્રતીને રહીયે. ૫

તે ન માનેતો દામ રખાડી, કરીયે લાલચથી લાચાર;

- હોય થકી વેર ભવ વીસરી, વસ વરતે નીરધાર. ૧૦
- શામ થકી વસ થાય નહીં તે, ક્ષીએ કંઈ બળસે. ૧૧
- માયા ભળમાં મોહ પામે, શતરે વસ થાય વેદ. ૧૨
- એમ ક્ષી વાતમાં કે ન આવે, ત્યારે રહ્યો કુદ; ૧૩
- તે માને નહીં પછી માર વીના, ને સુરખ હપડ હું. ૧૪
- સમય પ્રમાણે શરજ સાધવું, મુખીએ સીતામંત; ૧૫
- મંત્ર થકી વસ થાય મળીપર, ઉદરે અમ્મી શાંત. ૧૬
- આત્માજ્ઞાને ભવસાગર તરીયે, શામ શમે છતીયે મન; ૧૭
- વિવેકે છતીયે કામ કરોય મોહ, ભક્ત બળે ભગવંત. ૧૮
- મયા છતે પંદીત તે વ્યતપતીર્થ બળ ધરીને; ૧૯
- પાપાય નીચે કર આવે, તે કાલીએ કળે કરીને. ૨૦
- મારે શામ ભેદ કરીને, સમભવો રાવણને નીરધાર. ૨૧
- વીંછી કરવા મોહ્યો ને હોય, અતુર શશિમણી સાર. ૨૨
- કવિ—વાક્ય મુખી વીંછીપણનાં, રાવણ મયા મસત ૨૩
- પછી મુખીવ સામુ ભેદને બોલ્યા, પ્રીતે મન વચન. ૨૪
- શામ—અરે સુધીવ ભુખો આપણા સાથમાં, હોય અતુર મુખવંત; ૨૫
- તત્કાલ તેને બોલી કાઠો ને ભણે કળા અનંત. ૨૬
- લંકા માંય તેને મોહ્યોયે, વીંછી કરવા ધીર; ૨૭
- એકલો જઈને પાછો આવે; એવો છે કોઈ વીર. ૨૮
- મોહ એકલો અમૃત લાવ્યો, દેવ પમાડ્યા હાર; ૨૯
- શર પુત્ર અછવની સાધીને, મધો સ્વર્ગ મોહાર; ૩૦
- નૈમ હનુમંત સીંધુને આજંગી સીતાની ચુદ લાવ્યો; ૩૧
- અનેક વીંછન રાણીને વારે રૂપી મુખ ઉપર આવ્યો. ૩૨
- એમ વીંછી કરી રાવણની સાથે તુરત આવે આ કાર, ૩૩
- આપણા સાથમાં હોય એવો તેને રખાડોઆજ. ૩૪
- કવિ—પછી સરવ પદસ્પર ભેવા લાગ્યા વાનર રહેતા નેહ; ૩૫
- વીંછીપણે રીઠો વાળી પુત્રને અંગદને બેઠો તેહ. ૩૬
- નૈમ રતન પરીક્ષત બોલી કાઠે, ભારે હળવું નંગ; ૩૭
- તેમ એને ભેદને વીંછીપણ બોલ્યા સાંભળીયે શ્રી રંગ. ૩૮
- વીંછી—અંગદને મોહ્યો સરવથી વીંછી કરવા ત્યાંહે, ૩૯
- બળ લક્ષણ મુખ સંપૂર્ણ છે બાણે નીતી ત્યાંહે. ૪૦
- નૈમ નવમહામા રીપકે તેજસ્વી રાક્ષમાં મુદરશન, ૪૧
- વિષધરમાં ધરજીપર નેવો, ખગમાં હરિ વાહન. ૪૨
- (તેમ) વાનર માંહી અતુર છે અંગદ નીરથે ભણો શામ, ૪૩
- કવિ—વીંછીપણનાં વચન સાંભળી હરખ્યા પુરુષ કામ. ૪૪
- પછી અંગદને આજ્ઞા કરી, તે ઉઠ્યો તેજી વાર, ૪૫
- રખુવર સનમુખ કરભેડીને, વચન બોલ્યા નીરધાર. ૪૬
- અંગદ—રાવણ સાથે વીંછી કરવા મોહ્યો છે તે કામ, ૪૭
- એમાં તે શું મુજને બતાવ્યું ભારે મોહું કામ; ૪૮
- રબ આપો તો બાંધી લાવું, રાવણ રાવણે આહી, ૪૯
- લંકા ઉપાડી ઉધી કરીને. નાંખું કામર માંહી. ૫૦

- કવી—ત્યારે શ્રી રઘુવીર હરીને બોલ્યા, થઈ ચીત માંહી પ્રસન;
રામ—રાવણ સાથે વીણી કરવા, જા હું વાળી તન. ૨૭
- જે માને રાવણ તે સારું, કે તાં નીતી વીચાર;
નહી તે જીવ કરીને મારીશું, અતે જે નીરવાર. ૨૮
- કવી—એવું સાંભળી અંગદ બોલ્યા વંદી રઘુપતી પાય;
આચીતા લંકામાં આંચો, વાલી પુત્ર મહાકાય. ૨૯
- સભા કરીને રાવણ બેઠો, ત્યાં આંચો બળવંત;
અંગદને જોઈ સભા બળબળી, શું આંચો હનુમંત. ૩૦

વળણ.

- હનુમંત બહી ભય પામ્યા સર્વે, રાવણ કર્યો મનરે;
સભા સ્તંભ પુઠે રાખી અંગદ, કરી બેઠો પુચ્છાસનરે. ૩૧

રાગ આશાવરી.

- કવી—રાવણ કેરી સભા મધ્યે, આંચો વાળિ કુમાર;
તે જોઈ સહુ ભય પામ્યા, ફેરે માંહોમાંહી વિચાર. ૧
- છત્ર મુગટ તો પાડિયા, બાળ્યું નર હનુમંત;
વળી ત્રીજે આ વાદરે આંચો દીસેછે બળવંત. ૨
- અંગદ—અંગદ કહે બોલ્યા પરજન આવે, મળવાને વીખ્યાત;
તે સભા મુખની બાજુએ, જે ન પુછે આદર વાત. ૩
- એમ કહીને રાવણ સનમુખ, બેઠો વાળી તન;
સ્તંભ પુઠે રાખીને, કર્યું થાતે પુચ્છાસન. ૪
- રાવણ કરતાં બીજે આસન, બેઠો થઈને ધીર;
તુલ્યમાત્ર લેખવતો નથી એ અમુર મહાવીર. ૫
- રાવણ—ત્યારે રાવણ હરીને બોલિયો, કહે કપી હું છ કોણ;
કોણ મોકલ્યો હું કેમ આંચો, સભામાં નીરવાણ. ૬
- વાળી મુદન કહે દશાનન, મુજ નામ અંગદ આજ;
હું ઉત શ્રી રઘુવીરનો આંચો વિધી કરવા કાજ. ૭
- હવે સીતા આપી રામને, જે મળો લંકા રાય;
મૃત્યુ થકી તમે ઉગરોને, રાજ્ય નીરલો થાય. ૮
- હે દશાનન આ દેહ પામી, વસ્તે નીરમળ મન;
વીરતાર પામે જગતમાં જશ, તેનું છું બંધ. ૯
- સદ્યુદ્ધિયે ને સદવીરેકે, ધરીયે અંતર જ્ઞાન;
સત મુરખનો સંગ કરીયે વળી રાખીયે અજ્ઞાન. ૧૦
- નવ કહીએ કોઈને કુર વાયક, ન કરીએ હેલન.
સર્વને રૂઢ ચીતવે, જે સુખી હોય જન. ૧૧
- યશસા મુજને વંદીયે, વળી કરીયે પર ઉપકાર;
આત્મા જોઈએ સહુ, કરી સારાસાર વીચાર. ૧૨
- મામ કોઈને લોભ માસર, હોય અંતર આંધ;
તેહને સતરે બહીયે, રાખીયે તતક્ષણ ત્યાં. ૧૩

આ દેહ અશાયેત બહીને યજીયે અશુભ આચર્યું;	
હું કરતા અલીમાન સુધી, રહીયે હરીને રાખે.	૧૪
બુજી દોષથી નીરખ'ય થઈને, વરતીયે સંસાર;	
જળ વીચે રહેછે કમળ પદ્મ, નવ થાય સ્પર્શ લગાર.	૧૫
હિંદ્રિયા નીચમમાં રાખીયે, સદા કમંથી નિરવાણુ.	
ભગવદ ભજનમાં યોજના, મન તણી કરીયે ભણુ.	૧૬
રમીયે આત્મારામમાં, તણ્યે વીચયની આરા;	
પરધન ચીથ્યા માનીયે, જે અસર જગદાશાસ.	૧૭
પરનીંદા પરહીંદા સ્વપ્ન ચીતવીયે નહી મન;	
પરદારા પરધન વીચે, નવ રાખીયે ચીત રાજન.	૧૮
સદગુરુ-વચન વીંધાસ ધરીયે, રાખીયે સદભાવ;	
સંત સમાગમ સેવીયે, ભવસીંહુ તરવા નાવ.	૧૯
કલેશ કાળ દુખ આવે પણ, નવ મુકીયે સ્વધર્મ;	
યથા ન્યાયે રાજ્ય કરીયે, પાળીયે રામ દમ.	૨૦
કયા ક્રમા ઉપરની શાંતી, ભક્તી જ્ઞાન વેરાગ;	
આનંદ સહવીધા સમાધી, રાખીયે અનુરાગ.	૨૧
વીધા મન તન રૂપ વૈભવ, ન કરીયે અલીમાન;	
કાળે કરીને ભોગ સરવે, નાસ થાય નીદાન.	૨૨
કોઇ સમે મહા મુખ પામીયે, ત્યારે ગર્વ ન કરીયે વીર;	
કો સમે દુખ દારીદ્ર આવે, મુકીયે નહી ધીર.	૨૩
તે મારે હો લાંકાંપતી, મુજ વચન માનો સત્ય;	
રતુનાથ સાથે કરો પ્રીતી, એજ સાચી મત્ય.	૨૪
છે કેવળ શુણનીધી, વળી દીન-વતસલ એહ;	
શુણ દોષ રાજાગત તણા, મન લાવશે નહી તેહ.	૨૫
મારે કરો મૈત્રી સર્વ ભાવે, ધરી મનમાં ધીર;	
એક બાણ ને એક પત્નીવ્રત, એક વચન મી રકુવીર.	૨૬
તે મારે આપો બનકી, કરો રામ સાથે પ્રીત;	
નરબે ધર્મ વરતો પછી, ભોગવો રાજ્ય અવશીત.	૨૭

કવી—એવાં વચન મુણી અંગદ તણાં, બોલીયા રાવજુરાય;	
રાવજુ—અથા કપી હું સર્વજ્ઞજી, મને રી કરે રીકાચ.	૨૮
પણી રામની મોરમ કહે તું, વખાણે શું કીરા;	
પણ ત્રીશુવનમાં મુજ સમો કોણ છે બળીયા કરા,	૨૯
મં દેવ છતી વરા કર્યા, નિ. લોકપતી આધીન;	
હું રામને કયમ નમુ હાવે, પામે પ્રથુ તો હ ન.	૩૦
એ રામથી શું થવાતું છે શું કરશે ઉપકાર;	
નિજ કરમથી મુખ દુઃખ સરવે, ભોગવે સંસાર.	૩૧
તું કહેશે એ ભગવાન જે, પણ અમારે શું કામ;	
અમો ઉપાસક હું રીવના કયમ નમુ જઈને રામ.	૩૨

મેં વેર બાધુ રામ સાથે, લાવ્યો સીતા નાર;
હાથે જઈને હું મળુ તો સહસ્રવાર ધિકાર ૩૩
કહેશે હરીને રામથી, જઈ મળ્યો રાવણરાય;
કદી પશ્ચિમ ઉપે મુર્ય પણ, કપિ કામ એ નવ થાય. ૩૪
જેમ હતે મળના નીકળ્યા તે, ન ચોટે ફરી કામ;
મેં વેર કીધું રામ સાથે, શીરા સાટે કામ. ૩૫
જેમ કૃપણ ધન ભોરીંગ મણી, સીંહ મુછ કેરો વાળ;
તે જીવતાં કર નવ ચડે, એમ બણ્ણે કપી બાળ. ૩૬
જઈ કહે તારા રામને, કરગર્યે નહિ થાય કામ;
હું જીવતાં સીતા તણું મુખ રૂખસે નહી રામ. ૩૭
વલણ.

એમ નહીં રૂખે મુખ સીતાનું, હું જીવતાં નીરધારરે;
એવા વચન મુણી રાવણનાં પછી બોલ્યો વાલી કુમારરે. ૩૮
રાગ પનામી.

અંગ-બોલ્યો મુણ રાજનજી, આવડો ગર્વ કરે મું પનજી;
નથી આજખતો રામનું રૂપજી, જેને વિચારી અંતરમાં જીપજી. ૧
કાળ.

જો વિચારી મન જીપતિ, એ મનુષ્ય નોયે રામ;
એવું પરાક્રમ નવ થાય બીજે ઈશ્વર કેર કામ. ૨
તું જેતું આરાધન કરે, જે સદાશીવ ભગવાન;
તે પણ ભજે રામને, નીત્ય ધરે છે ધ્યાન. ૩
એ તારા સ્વામીતણા સ્વામી, જો વિચારી પેર;
માટે સ્વામી દ્રોહી થઈશ તું, કરી રામ સાથે વેર. ૪
ધન પ્રદા લોક પતિ જેની, માનેછે આજાય;
જેને કદાક્ષે કાળ કપે, તે છે એ રઘુરાય. ૫
શીવ રાનકાલી શેષ જેતું, ધરે ન્યાગી ધ્યાન;
જુણ ગાય નિર્મળ વેદ જેના, તે સ્વયં ભગવાન. ૬
તે રામનું તું મૈત્રી કર, હે દશાનન મતીમુઠ;
જે કરતુ કરવા સમરથ, ગતી જેની જીવ. ૭
સરવના કારણ એ અકરણ, રામ કહીયે તેહ;
ઉત્પત્તી પાલન સરૂદીતું, સંહાર કરેતો જેહ. ૮
તે ભક્ત માટે અવતર્યા ઉતારવા જી ભાર;
ધર્મનું સ્થાપન કરવા, દુષ્ટનો કરવા સંહાર. ૯
અપરાધ કોટીક કરી પ્રાણી, શરણ આવે જેહ;
તેના જોષ સરવે દુર કરીને અભય આપે એહ. ૧૦
તે પ્રાણીને કરે પોતાનો એવા, શરણ વતસલ નાથ;
કલ્યાણ થાસે દશાનન, કર મૈત્રી રઘુવર સાથ. ૧૧

રાવણ-ત્યારે રાવણ કહેરે અલ્યા મરકર, છાનો રહે નીરધાર;
તારા રામને હું બણું છું, મું વાળ્યો બહુવાર. ૧૨

- બાંધીજન થઈ રામનો જરા, વખાણે જવમ લાડ;
કીરતી કરવા નીકળ્યા, શું બોલ્યા બારે વાર. ૧૩
- હું બધું જુએ તું પરાક્રમ, એ શું કરશે કાજ;
જેણે વાનરશું મિત્રી કરી, એ નોંધે ક્ષત્રીરાજ. ૧૪
- વનમાં વન ફળાદાર કરીને, થયો નીરખળ રહ;
વળિ વાનર જન્યા મેળવી, શું બુદ્ધ કરશે એહ. ૧૫
- અલ્યા રાવણ મારું નામ, મુજને શો કરે વું બોધ;
હું પ્રમિત કેરો પ્રમિત હું, વળી કરોધ કેરો કરોધ. ૧૬
- તુણ નાંખે જેમ અગ્નિ ઉપર થાય પાંચ બાણ;
એમ શીખ તારી મારા ઉપર થાય ગીચ્યા વાણ. ૧૭
- અલ્યા મરકટ મુજને શીખવે શું, હું નથી અજ્ઞાન;
તમે બાણોછો જે છળ કરીને, ઉતરિયે-ભળવાન. ૧૮
- પણ બુદ્ધ કર્યા વિષુ નહીં આપું, જાનકીયે:માજ;
જઈ કહે તારા રામને કરગર્યે નહીં થાય માજ. ૧૯
- અલ્યા મરકટ કહે મુજને, પિતા તારો કાણ;
કવી-વચન એવા મુણી રાવણનાં, બોલ્યા અંગદ વાણ. ૨૦
- અંગદ-અરે પાપી મારા પિતાને, હુણુ જાણતો નથી વુંય;
જેણે તુજને કાખમાં માલ્યા, ગયો ભુલી શુંમ. ૨૧
- પછી માર નિધિમાં રંગાન કરીને, આંચો પાછો ઘેર;
તેને બાંધીયો મુજ પારણે, મેં મારીયો બહુ પેર. ૨૨
- ઉધે મુખે ત્યાં રાખીયો, ચોરને બાંધે જેમ;
મુખમાં મેં પદ-પ્રહાર કીધો, ગયો ભુલી કેમ. ૨૩
- ચેલરત મુનીયે આવીને, મુકાવ્યો મારી ભીખ;
અપમાન પામ્યો અતી ધણું, તોય ન લાગી શીખ. ૨૪
- તે વાળી કેરો પુત્ર હું, મુજ નામ અંગદ જાણ્ય;
અવધપતી રઘુવીરનો, હું કુત હું નિરવાણ. ૨૫
- તુજ રૂપરથી ધનુષ લઇને, જેણે કીધું લાંગ;
ત્યાં માન મેડી રાયનાં, સીતા વર્ષો મીરંગ. ૨૬
- એક બાણે મારી તાડિકા, મુખાદુ આદિ અસુર;
ત્યાં વીસકોટી પિશીતાસના, મારી કીધો સુર. ૨૭
- તારી ભગની સુરપનખા, કરીંકર્ણ નાસા રહિત;
ખર દુખર તિશીર માર્યા, બાદ સહસ્ર શક્તિસ સહિત. ૨૮
- તે રામની અરધાંગના, વું કરી લાવ્યો બાણુક;
મુખે હવે કેમ રેશો લાઘ પડી મોટી મુક. ૨૯
- હોમરાળા માંદથી, પુરોહારા લઈ જાય પાન;
એમ વું લાવ્યો જાનકી, તરકર થઈ અજ્ઞાન. ૩૦
- હવે બોળ મારગ ચોરનો, આંચો સુવેર ભગવંત;
તે રાજ્ય આપશે વિભીષણને, આણશે તારો અંત. ૩૧

અહ્યા મુરખ રાવણ કરી નાંખ્યા, વેદના તે ખંડ;
તે માટે રઘુવર અવતર્યા છે દેવા તુલને ડંડ.

૩૨

વણવ.

હંડ દેશે અંત લેશે; જ્યારે કોપશે જીગદીશરે;

કવી—એવાં અંગદનાં વચન સાંભળી, પછે રાવણને ચઢી રીસ રે.

૩૩

રાગ મારૂ.

કવિ—વણુ કોષ અહ્યો દશારાન, રીસે રાનાં થયાં લોચન;

અગ્નિમાં ધૂત હોમે જેમ, જ્વાળ નખરીશ લાગી તેમ.

૧

રાવણ—અહ્યા વાનર બોલ વીચારી, વારે વારે શું કહે છે વિસ્તારી;

લાજ લોપી બોલે છે દુત, સાંખી રહું છું બાણીને દુત.

૨

અહ્યા રાવણ મારૂં નામ, નથી દીઠાં તેં મારાં કાંમ;

ખંધીવાન મેં કીધા દેવ, તેની પાસે કરાવું છું શેવ.

૩

નંદન વનમાં પુષ્પ અપાર, ઇંદ્ર ગુંથી લાવે છે હાર;

મારાં વસા કુવેરે કરાવું ઘેર દીપક નિત્યે લાવુ.

૪

મારૂં પાણી ભરે પવન, ચંદ્ર છત્ર ધરે મુજ શીર;

લખે દક્ષતર સરસ્વતી, વાયુ પુંજે વાળે મુજ દ્વારથી.

૫

પુરોહિત બ્રહ્મા કહેવાય, નિત્ય નારદ તુંબર થાય;

મારા ઇંદ્રદેવ મહાદેવ, કઈં ત્રીકાળ તેની સેવ.

૬

એવો રાવણ હું બળવંત, આજુ નરવાનરનો અંત;

અંગદ—ત્યારે અંગદ કે મતી પાપ, શીઠ મિથયા કરે છે અજ્ઞાપ.

૭

એક કપિ-બળ ન થયું સહન, જેણે ઉઝડયું અશોક વન;

જેણે રાક્ષસ માર્યા અપાર, સાત પુત્રશું અક્ષેકુમાર.

૮

મથો લંકા બાણીને કુસળ, ત્યારે ક્યાં ગયું તું જીજ બળ;

એવા અનેક કપી છે બળિયા રામદુત ન બાય કળિયા.

૯

જે રામ ત્રિભુવનપતી, તેને મનુષ્ય બણે મંદમતી;

જેમ વેકળો ગંગા સમાન, તે ન હોય ક્યારે અજ્ઞાન.

૧૦

એરાવતને બીજા માતંગ, ઉચિત્રવાને અન્ય તરંગ;

જેમ આગિયોને વળી બાણ, જેમ દાદુર મારૂ સમાન.

૧૧

વાયુનંદન વાનર અન્ય, વપુ બીજને શંભુ વાહન;

જેમ પારસ અન્ય પાપાણ, કદંબવૃક્ષ બીજા તરે બાણ.

૧૨

જેમ ભુમિ-સર્પ ફણીપાળ, નાવે સમાન બક ને મરાળ;

બણે છે રામને મનુષ્ય અન્ય, તેને બણે મુરખ સમાન.

૧૩

અહ્યા પામ્યો તું શિવ—વરદાન, તેણે મરત થયો કરે તાન;

આદી માયા લવની છે સીત, લેશે ભોગ તારો અલીત.

૧૪

રણ મંડળ કરસે કુંડ, તેમાં હોમસે રાક્ષસ રૂઢ;

પુર્ણાહુતિ સમે કરી રીસ, ત્રીકળવંત હોમસે દશદીશ.

૧૫

તું વનચરને મારવા કીરતાર, આઘ્યા મુવેળુ જગદાધાર;

એવું કહયું જ્યારે અંગદ જીહ, બોલ્યો રાવણ કરીને ક્રોધ.

૧૬

અહ્યા પામર મરકટ ભાત, એ રામે માર્થો તુજ તાત;
આપું મુખીવને એતું રાખ્ય, દાસ થઈ કરે તેતું કાજ. ૧૭
એવા રામને સ્વામી ગણિયો, હજી રહ્યો તું પિતાનો રણિયો;
તારી માએ ક્યો વ્યભિચાર, તુજ પુત્રને છે વિકાર. ૧૮
તારા વેરી મુખીવને રામ, તેના થઈ રહ્યો કું તુ ગુલામ;
માટે સેવા મુકી રામચણ, જો તું આવે મારે શર્ણ. ૧૯
તો મુખીવને મારું આજ, તુંને આપું દિસ્કધાતું રાખ્ય;

અંગદ—અંગદ કે એ મિથ્યા વ્યગ્ર, તાર પુરવારથ જાણે છે જકત. ૨૦
સહસાણું નને બાંધીને રાખ્યા, બળીરાયે કાશગૃહે નાંખ્યા;
બળીરાયની દાસ એક બાળી, કુકરવત નાખ્યા ઉછાળી ૨૧
મુજ પીતાયે વાલ્યો ક્ષે, તે તું રાવણુ જો પરતક્ષ;
ત્યારે ક્યાં બધું તુજ બળ, હાથે મિથ્યા બંધે છે વ્યંડળ. ૨૨
મારા તાતને દેવ વખાણે, પામ્યા પરમ ગતી રામબાણે;
કાળના કાળ ધન્યર એવ, કરે બ્રહ્મા જેની સેવ. ૨૩

છે અખંડ એક અવીનાશ એવું જાણી થયો કું દાસ;
આવે તુજને મારવા રામ, થયા સત્વર પુરણુ કામ. ૨૪

બ્યારે કોપસે શ્રી જીગદીશ, રણમાં રડવડશે તુજ શીશ;
મુરખને શીખ દેશ્યે શાને, ડંડ દીધા વિના નવ માને. ૨૫

શું કરું જો આજ્ઞા નથી રામ, બાકી મારું તુને આ કામ;
કવિ—એવાં વચન અંગદનાં વિરોધી, મુણી બોલ્યો દરામુખ કરોધી. ૨૬

રાવણ—અહ્યા મારવા ધમ્મ મુજ, જોઈએ કેટલું બળ છે તુંજ;
દેખાડ્ય પરાક્રમ તારું, નહિતો હવડાં તુજને મારું. ૨૭

કવિ—થયો ઉભો અંગદ મહાકાય, સભા માંહે રોપયો એક પાય,
પછે બોલ્યો કરી પણુ બેહ, મુણુ રાવણુ કહું કું તેહ. ૨૮

દાહરા.

અંગદ—અંગદ કે દશાનન ડગાવે જો મુજ પાય;
તો છલ્યો તું સર્વથા, હાર્યા શ્રી રઘુરાય. ૨૯

પછી જીદ કરવું નહિ, રામ અવધપુર બાય;
કપિ સહુ નિજ સ્થાનક જસે, રહ્યાં બનકી બાંધ. ૩૦

(ત્રે) પણુ કરચુ શ્રી રઘુપતિ બળે, (જો) ઉપાડે મુજ પાય;
(તો) તારો સેવક થઈ રહું, સત વચન કહું રાય. ૩૧

સોરડો.

કવિ—પણુ મુણી રાવણુરાય, આજ્ઞા કરી સહુ જોડને;
બળબ્યાં અંગદ પાય, લેશ માત્ર હાલે નહિ. ૩૨

ચડ્યો અમુરને ધાસ, ચરણુ અંગદનો નવ ખસ્યો;
બેઠા થઈ નિરાશ, (એમ) સમેડ અચળ ચળે નહી. ૩૩

બનકી સ્વયંવર કાર, રાખ્યું તંબકે શિવતણું;
(એમ) રાવણુ સભા મોબર પગ રોપી અંગદ રહ્યો. ૩૪

કામિ તેણે જોમંત્ર ચણે, ન મન સતિ નારતું;
જ્ઞાની ચિત્ત સ્વતંત્ર, ડોને ન જોઈ સંસાર દુઃખ. ૩૫
રામની કૃપા પ્રતાપ, નિરખળ થયા બળીયા બહુ;
સ્પર્શ કપિ—પદ આપ, હરણ થયું બળ અમુરતું. ૩૬

રાગ માર.

એમ જોદા થાક્યા સર્વ, બળ ભાગ્ય ને ઉતર્યો ગર્વ;
ઉઠ્યો રાવણ તેણીવાર, અલ્યા કપીનો શો ભાર. ૩૭

આવ્યો ચાલી જ્યારે દશાનન, ત્યારે વીચારયું અંગદે મન;
પણ કંઈ કર્યું છે મેં આજ, કદાપી થાય વિપરીત કામ. ૩૮
એ રાવણ બળિયો પ્રકાશ, તેણે કરમાં તોડ્યો કૈલાસ;
મારે જીગતી કરે ઉત્કર્ષ મુજ ચર્ણ કરે નહીં સ્પર્શ. ૩૯

પદ ગ્રહેવા આવ્યો દશાનન, હરિ બોલ્યો વાળાનો તન;

અંગદ.—અલ્યા શીઠ નમે મુજ ચરણ, તેથી નહિ ઉગરે તુજ મરણ. ૪૦

કવિ—એણું મુણી થંબ્યો દશશીરા, લાભ્યો મનમાં ચઢી બણી રીસ;
કર્યો હોકાર્યો તેણીવાર, બાંધો ઝાલો કપિને નિરધાર. ૪૧

અંગદને મારવા બોલ્યો ત્રાહી, રાસ વીજળી સરણ કાઢી
કરી ગર્જના વાળી તન, ચલા માંહે કોપ્યો બળવાન. ૪૨

રાવણ તણા રદ્ય મોભગ, કર્યો અંગદે પુચ્છનો પ્રહાર;
ચરણ અંગુઠે મુગટ ઉઠાડ્યા, પદ પ્રહારે અમુરને ત્રાડ્યા. ૪૩

જ્યાં મુવેલુએ બેઠા રામ, મુગટ જઘ પડ્યો તેણે ઠામ;
ત્યારે સરવે વિચારયું મન, આ પ્રાક્રમ કર્યું વાળી તન. ૪૪

બોલ કોપનો રાભા મંડપ રચ્યો વિસ્વકર્મા કરી ખપ;
અંગદે સ્તંભ ઝાલ્યા હાથે, મંડપ ઉજેડી લીધો માંથે. ૪૫

કર્યો સુરજિત રાક્ષસ સર્વ, ઉતાર્યો દશશીરાનો ગર્વ;
ત્યાંથી કુદીને મારી ફાળ, આવ્યો મુવેલુએ તતકાળ. ૪૬

વણલ

તતકાળ અંગદ આવ્યો મુવેલુ, સર્વા મંડપ લમ શીશરે;
કુરથી ઢીઠો આવતો, ત્યારે વિસ્મય પામ્યા જીગદીશ રે. ૪૭

રાગ ધન્યાશ્રી.

કવિ—અંગદ મંડપ લેઈ શીશલ, આશ્ચર્ય પામ્યા તે જોઈ જીગદીશલ;
આવી લાભ્યો પ્રભુને પાયલ મંડપ મુક્યો રામ સભાયલ. ૧

રાળ.

સભાની ઉપર મુક્યો, મંડપ તેણી વાર;
સાષ્ટાંગ કરી પછી, રામ ચરણે લાભ્યો વાલી કુવાર. ૨

અંગદને હઠાડીને ચાંપ્યો, પોતે રૂઢ રકુનાથ;
વારંવાર વખાણ કરીને, મસ્તકે મુક્યો હાથ. ૩

ને દશાનન દશમુગડ, ઉઠાડ્યો વારી તન;
તે વેહેલી આપ્યો રામે સહીને, મુઠો સોતા જન. ૪

નવ નિલ સરભ ગવાણ, સુધીજ વિર માહા બગવાન;
વિલીપણ સમીવ હનુમંત, અંગદ બુલુવાન.

૫

એમ અણી જડીત તે મુગટ ઘાલ્યા, દશે જલને શીશ;
સા સભામાં બોલીયા, પછે અંગદશ રધુવીર.

૬

રામ—અરે બાઈ કરશે રાજ વિલીકણ, જ્યારે લંકામાંહે;
ત્યારે સંપ વીજ એ સભા, સોભશે નહી તે ગાંહે.

૭

તે નારે જમ મુકી આવેા, પાછા હવે તેમનો તેમ;
વિરંચીકૃત ણીજા કોઇથી, નીપજે એવો કેમ.

૮

કવિ—એવું મુણી સંપ લઇ આવેા, ત્યાંથી વાલી કુમાર;
હવે તેમ રોષીને આવેા, કણ ન લાગી વાર.

૯

અંગદે હહુનું પછે રામને, હહુ રાવણનું વર્તમાન;
એ શિખામણ દીધી ઘણી, પણ કાગ હંસ ન ભાય;

પાંધે પનંગને દુધ શરકરાં, મુખથી વીશ નવ બાય.
ઠાલ મુરખ ને પશુ, વળી દુરમુખ જે નાર;

૧૧

હંધવિના માને નહીં, એમને મારનો અધિકાર.

૧૨

તે મારે મારાજ મુણે હવે નિરથે કરવું જુદ;

પામશેા નહીં એમ સિત જે, આદર્યા વીજ વિરદ.

૧૩

એવાં અંગદનાં વચન મુણીને, ઠાંયા શ્રી રધુનાથ;

તત્પર થયા સંચામ કરવા. ધનુષ લીધું હાથ.

૧૪

રામચંદ્ર વનવાસ જવા તથ્યાર થયા તે વખતનો કૌસલ્યાનો કથાંત.
રાગ ગાડી.

ત્યારે માત હઠિયાણ બોલીયાં હોવાકારે તુને નહિ જવાડેડીવન. કુંવરજીકાલારે. ૧

ગણી કામળ તારી રહડી, હો વાં મારા લાડકવાયા તન. કુંવર ૨

તુંને મુખ રાખું મારી વાડીમાં, હો વાં ણીજુ અવર ન બહે એમ, કુંવર ૩

મેતો તુજ વિના ન રહેવાય, હો વાં મને મુકીને જાસોં કેમ, કુંવર ૪

પોથે કંઠક ખુંચશે, હો વાં નહી ચલાય વસતી વાટ કુંવર ૫

વેડવી શિત તપને ત્યા, હો વાં કેમ બોળાંગશેા ગીરીધાર, કુંવર ૬

વાઘ શિંહ વનમાં ઘણા હો વાં સરપ સુવર પ્રકરક, કુંવર ૭

રજનીચર સાથે જુદ થશે, હો વાં કોણ કરશે તમારી પક્ષ, કુંવર ૮

વનમાં વનકુળ કેમ પેરશેા; હો વાં તણ વસે આશુપંજુસાર, કુંવર ૯

અહીં જમતા ભોજન ભાત ભાતના, હો વાં કેમ કરશેા વનદેળ અહાર કુંવર ૧૦

તણ સજ્જ લમર પલંગની, હો વાં કેમ પોહસો પૃથ્વીમાંહી કુંવર ૧૧

તારે બાળપણમાં વન કસુ હો વાં માર વચન આની રહેા અહીં, કુંવર ૧૨

મારે કીયા જનમના કરમ હશે, હો વાં તે આવીને નડીયાં આજ, કુંવર ૧૩

તે હથે રંગમાં ભંગ કર્યા હો વાં કરશે વન તણને રાજ, કુંવર ૧૪

વાત સાંભળી વન જ્યા તણી, હો વાં વેરે કરવત કાળજા માંધ, કુંવર ૧૫

હવ લાગેા મારા અંગમાં, હો વાં હવે નાસીને જઈએ ક્યાંધ, કુંવર ૧૬

મારો પાપી પ્રાણ જતો નથી, હો વાં થશે હવે કરમના ભોગ, કુંવર ૧૭

એમ કહીને રવે રૂઢ્ય ફાટતાં, હો વાંઠ કેમ સેવાસે પુત્ર વીજેગ, કંવં	૧૮
એવાં વચન સુણી બોલ્યા રામજીહોઆતરે, તમે ધીરજ રાખો મન સુણોમુખદાતારે.	૧૯
પાછો આવીશ થોડા દીવસમાં હો માં આપો આજ્ઞા હું ભડે વન શુણો	૨૦
મારે આજ્ઞા પીતાની પાળવી હો માં રહેવું ચઉઠ વરસ વનમાંય, શુણો	૨૧
અવધ વીત્યા પછી નહી રહું હો માં વહેલો આવીશ નીજપુર આંધ, શુણો	૨૨
નવ વચન મિથ્યા કહું તાતનું હો માં કદી પશ્ચિમ ઉગે સુર, શુણો	૨૩
જેણે આજ્ઞા આજાંબી માખાપની હો માં નીરથે તે નરકે બાધ. શુણો	૨૪
જે માતાપીતા ગુરુદેવનું, હો માં નવ પાળે આજ્ઞા વચન શુણો	૨૫
તે પ્રાણી જીવતાં સુવા બાણજા, હો માં અચકટે જોવા સ્તન શુણો	૨૬
તેનો મિથ્યા ધરમ સહુ બાણજે, હો માં જેવું કપડી કેરું ધ્યાન શુણો	૨૭
જેમ અંન દાતાનું ઉચું મંદીર હો માં જેમ લોભિયાનું તત્વજ્ઞાન; શુણો	૨૮
એમ મનુષ્યદેવ તેને મિથ્યા હો માં જોવો ઉઃર માંહે કંમ જીવ, શુણો	૨૯
જેણે માતાપિતાની આજ્ઞા પાળિ, હો માં શુભ સુકૃત વંત શુણો	૩૦
તે મારે મેં રહેવાય નહિ, હો માં બાધ તાતનું સત્ય વચન શુણો	૩૧
હવે આશિષ દેહ આજ્ઞા આપો, હો માં નિરથે બાતું મારે વંત શુણો	૩૨

વલણુ

વનમાં મારે નિરથે બાતું, આજ્ઞા આપો માતરે;
એવું સાંભળી કૌશલ્યાએ, કરવા માંડયો આંધુ પાતરે.

ગોવિંદ.

હાર.

ઓ સુજની આસોને રે ન્હાઈ એ, આપણુ શુણુ ગોવિંદના ગાધએ,	ઓ સુજની, ૧.
સરવે જામુજની વ્રજનારીરે, ભખુભાણુ તણીં દુસારીરે;	
પહેર્યા ચરણા થોળીને ચીર જઈ ઉભાં છે જમનાતીર.	ઓ સુજની. ૧
એના આભણુનો નહિપારરે, માહિ મળિયો એકાવળ હારરે;	ઓ સુજની. ૨
સરવ સખીઓ મળીને ન્હાય, તેમને અંગ ઉલટ ન માય.	
હરી ઉભાછે જુમનાંને કાંઠેરે, નારી નાતાં દીઠી જદનાથેરે,	ઓ સુજની. ૩
હરિયે પોપટનો વેશ કીધો, પછે હાર રાધાજીનો લીધો.	
હાર ભરાયો આંખલીયાની ડાળે રે, પાળે ઉભા પછી શ્રી ગોપાળરે;	ઓ સુજની. ૪
જળકીડા કરીને નીસરીયાં, પછે આભણુ અંગે ધરિયાં	
સંધા કરતાં તે આંખ્યાં હાંસી રે, સહુ જોયાં વસે તપાસી રે;	ઓ સુજની. ૫
તપાસ્યા તે સોળ શણગાર, નવ દીઠા એકાવળ હાર.	
સહુ સખી મળીને પુછેરે, હાર ગયો તે કારણ શું છે રે;	ઓ સુજની. ૬
સરવે સખીયો મળી રામખાય; રાણી રાધાને ચિંતા થાય.	
એક સખી બોલી રાધા પ્રત્યે રે, હાર હરિયે લીધો છે સત્ય રે;	ઓ સુજની. ૭
નારી ભરે પ્રભુજની પાસે, હવે શુણુ ગોવિંદજી ગાશે.	

પદ ૨.

જીવીલાલ આપોને હાર અમારો, અમને આવે ભરસો તમારો.	જીવીલાલ. ૮૬.
રાધા કેરા મર્મ વચનરે, એમ બોલ્યા છે જુગલવન રે;	
એમ કહીને ભુદરજી ખીજ્યા, ચોરી કરે તેનો નર જીજા.	જીવીલાલ. ૧

મારા ગોડુળમાં ચોરી કરાડારે, જનમારી પુઠે લખાડારે;
 ઘુને નહિને કૃષ્ણ ધીરે, નહિ રહેવા હૈ જમુના તીરે.
 રાધા કહે છે તે આપ વીચારે, ચોરી કરતાં ગયો જનમારે;
 ઘુતો કાના જનમારનો જુઠો હાર આપ્યા વીના નહીં છુટો.
 તેવો વન વન ચોરી ગાય રે, નામ ગોવાળનું કેમ બધ રે;
 ઘુતો મહીમાખણનો ચોર, ચાર્યા વનરાવનમાં ઢોર;
 રાધા કેસં તે મર્ધ વચનરે, મુણી બોલ્યા તે જુગલવન રે;
 તમને મળીયો ગોવિંદનો સ્વામી એમ બોલ્યા અંતરબમી.

પદ ૩

ઓ રાધા જુઠી નાર કમારી, કુતવાને આવી છું કુતારી;
 નારી નદીયાનાં નીરમંગાવો રે, સહુ કેખતાં મુજને પાવોરે;
 તે જો પુઠે તિરથનાં પાણી, હાર તતક્ષણ આપુ આણી.
 ચાર મજની તે ચોરી બોલાવોરે, તેની મધ્યે અગ્ની ધીમાવોરે;
 પગ પરસીને નિસર બહાર, જો ચુકુ તો આપુ હાર.
 માઠી કેસાતે કુંભ મગાવોરે, માંહે પાયા મણીવર મુકાવોરે;
 સરવે રંગે સાહેલીનો સાથ, હું ઝાલુ તે જમણે હાથ.
 ધીરપતીજ કરતાં હું ચુકરે, હાર હેલામાં આણી ચુકરે;
 નથી જુઠીતો ગોવિંદનો સ્વામી પછી રાધા બોલી રીર નામી.

પદ ૪.

જુદરજી જુલાં શિદને ભમાવો, હાર ચુક્યો હોય ત્યાંથી લાવો.
 સહી તીર્થ તમારી કાથારે, કોણ દુભે જસોદાના બચા રે;
 તારાં પ્રાકમ સરવે બજે તને વેદ પુરાણ વખાણે.
 મદાચળનો સ્વપ્નયો કીધો રે, રતનાગર મથન કીધો રે;
 પ્રજા પાવક નહિ પરબજે, હાર આપ્યા વિના નહી ચાલે.
 કાળી નાગ તેં નાથો કાળારે, વિખ તાણીને નાંખી જવાળારે,
 હુ તો બજુ તમારી ઘાત, વીઠલ મહેલો વાઘાની વાત.
 પ્રજા દાવાનળ તમે પીધો રે, સર્વે કેખતાં પસળિમાં લીધો રે;
 પ્રજા પાવક કઈ પેરે જળણે, હાર આપો મારા જીવ તલસે.
 પ્રજા શિદને તે રાઠ વધારે રે, હાર ઈજતે આપો હમારે રે;
 હઠ મેલોને હરજી વીઠલા, ગોવિંદના સ્વામી રસીલા.

પદ ૫.

રસીલા રસમાં રહ્યા છે જુદી, રંગ રેલ તણી ઓળ હી.
 રસે રીઝયા શ્રી વધકુંઠનાથરે, હરીચિ. ઝાલ્યો રાધાજીનો હાથરે;
 રીઝયા રીઝયા શ્રી વનમાળી, રાધા સંગે લીધી કરતાળી.
 રાધા રૂપે તે હીસે રૂઢી રે, ખડકે કંઠજુને વળી ચુડીરે;
 રસે રીઝયાં રાધા રાણી; ધન્ય ધન્ય શ્રી પુરુષ પુરાણી.
 મધ્ય રાધે કીસાર કીસારીરે, રાયામ રાયામ ને રાધા ગારી રે;
 હરીચિ રમવાનો રસ સ્થાપ્યો પછે હાર રાધાજીનો આપ્યો.

કળીલાલ. ૨

કળીલાલ. ૩

કળીલાલ. ૪

કળીલાલ. ૫

ઓ રાધા ૧૦ ટક

ઓ રાધા. ૧

ઓ રાધા. ૨

ઓ રાધા. ૩

ઓ રાધા. ૪

જુદરજી. ૧૦.

જુદરજી. ૧

જુદરજી. ૨

જુદરજી. ૩

જુદરજી. ૪

જુદરજી. ૫

રસીલા. ૧૦૬

રસીલા. ૧

રસીલા. ૨

રસીલા. ૩

હાર ગાથે જે નરને નારીરે, તેને કૃપા કરે મારારીરે.

હરિયે પ્રેમીને રસ પાથે, હાર ગોવીંદાસે ગાથે.

રસીલા. ૪

સતભામાનું રૂણાણું.

કડવું ૧ છું.

- નારદ સ્વર્ગ ભોવનથી આવ્યા, એક પુષ્પ અનુપમ લાવ્યા. ૧
જઘને લેટ જુદરને કીધું, હરીએ હેતે કરીને લીધું. ૨
પુષ્પ આપ્યું રૂક્મણી નારી સતભામાને સુક્યા વિસારી; ૩
નારદ સતભામા મંદીર ગયા, એક માંડી સમાચાર કહ્યા. ૪
તમને નવ મણ્યા તરણાંને તોલે, એવા વચન રૂપીરાય બોલે. ૫
મેં તે વાત સાંભળી તમારી, દિલમાં દુખ ઉપજ્યું છે ભારી. ૬
મારી વેલી ધરીયે ન રોષ, શામળીએ તો પાડ્યો સોસ. ૭
હું તો શું કહું તમને સુખથી, આવાં નિરધક્ષિયાં થયાં ક્યાંથી. ૮
સુણી નારદજીની વાણી, ઘણા રોષે ભરાયાં રાણી. ૯
એવું કહીને નારદજી સધાવ્યા, સાંજ પડીને શાયણીયાણ આવ્યા. ૧૦
સ્વામી ગોવિંદજીના પુત્ર, નારી આતે કારણ શું છે. ૧૧

કડવું ૨ છું;

- સતભામા—માણ માણ મનના ભામા રાજ મારે ઘેર રીંદ આવ્યા;
એમખીજી બોલ્યાં સતભામા રાજ મારે; ૧
તમે ગોવાળીઆ મત કીધી રાજ મારે.
એંડી આહીરની છાશ પીધી રાજ મારે. ૨
તમે મરદ મુકીને થયા મેરી રાજ મારે;
મારા વહાલા મટીને થયા વેરી રાજ મારે. ૩
તમે નારીને વેશે નાવ્યા રાજ મારે;
તમે ભચક થઈને જાવ્યા રાજ મારે. ૪
આવડી રૂક્મણી વાલી કીધી રાજ મારે.
મારે આપે કેમ પરણાવી દીધી રાજ મારે. ૫
અમને વખડાં ઘોળી શે ના દીધાં રાજ મારે.
તમે વગર બોલાવ્યે બોલ્યા રાજ મારે. ૬
એમાં ગોવિંદજી શું ભણે રાજ મારે.
તેતો લીલા તમારી માણે રાજ મારે. ૭

કડવું ૩ છું.

- સતભામા—મારા વહાલા સનાદે રેલે રે મીઠા બોલા સનાદે રેલે રે,
અમસરજી કાંઈ કામ પડે તો અળગા રહીને કહેલે; મારા વહાલા ૧
પારી જાતની પાંખડી નારદ સ્વર્ગ ભુવનથી લાવ્યા,
હેયામાં હોળી લગાદી પ્રાછા હોલવવા રીંદને આવ્યા. મારા વહાલા. ૨
એવાં અનુપમ પુષ્પ મગાવી આવ્યાં રૂક્મણી રાણી;
માયા તમારી ભણી મોહનજી હેત હૃદયાનાં લીધાં તાણી. મારા વહાલા. ૩
પરજ્યા મહેલી સારારે આવી એવું કૃપા જુઓ વિચારી;

કુટુંબને આપણને કહ્યું લગાડી એવો નીસરી આવી છે લાડી મારા વહાલા. ૪
કાવિય દેશમાં રહેતી તો ત્યાં જાય. રમ મન લાગી;
જોજામાં એક પુરું કરવા એ મારે કર્મ ક્યાંથી લાગી. મારા વહાલા. ૫
કરોય કરી બોલ્યાં સતલામા જાણવડા મારા;

આ જીવ્યાથી મરવાં લલાં કહેતાં નયને વહે છે નિરધારા. મારા વહાલા. ૬
આમે આમારે ઘેર કૃષ્ણજી જેમ રાખ્યો તેમ રહીશું;

આ કુઝથી અધીકું પડશે તો તમને આવીને કહીશું. મારા વહાલા. ૭

કૃષ્ણ—ત્યારે બોલ્યા રશીયો જાદવપતી, કુત લાવીશું હાડી;

તારા સમ જો તારે આંગણે વપરાવું કહેતો વાડી; સોદાગણ બોલોરે. ૮

હેત નાચી કમળનાં બોલો સોદાગણ બોલો રે;

સતલામા—એક કુલ એકલીને આપું, આમે રદાંજ આંખો મીચી;

મં જાણુ જે મારા નાથજી સહને આપસે સરખું વહેંચી. મારા વહાલા. ૨

કૃષ્ણ—નારદને તો સરવે જાણુ જે ઘેર ઘેર રાઠ ઘલાવે;

એ માર ઘેર જ્યારે રાઠ ઘલાવે ત્યારે અનાજ એને ભાવે સોદાગણ. ૧૦

સતલામા—નારદ રથી સદાએ મુખી કહી ન જુહુ બોલે.

જેવું હોય તેવું કહે મુખપર તમે નથી નારદને તોલે; મારા વહાલા. ૧૧

કૃષ્ણ—ત્રિભુવન કહે તમે મુખો તારણી ધુધર બોલો મુખ નીર

આજ શીખામણ પુરી લાગી હવે આપીશ સહને સરખું. સોદાગણ. ૧૨

સતલામા—એવાં વચન તો જઈ કહિએ જ્યાં બાળક હોય નાનાં;

સાચું જુહું તેતો માને પછી હુલાવ્યાં રહે જાનાં; મારા વહાલા. ૧૩

કૃષ્ણ—બાલબેસો કરજોડી ઉભા જાદવ પાખરે જમા;

ગોવીંદજી કાલાવાલા કરે બહુ તોય નવ માને સતલામા. સોદાગણ. ૧૪

કડવું ૪ થું.

સતલામા—તમે જાનામાના જાઓ રાજ જાદવકુળ ક્યાંથી જોયું;

મારા આપે લાંછન લોણું રાજ જાદવકુળ ક્યાંથી જોયું;

કોઈ પરણીને કોઈ કુંવારી કોઈને ચોરી લાવ્યા;

એવાં હીણા કામ ક્યાં તે સુદરજી મન લાવ્યા રાજ. જોડવ૦ ૧

મરજો મારા માઆપા જે, આ મુરત મન ગાણું.

છપ્પન કોટી જાદવ મુક્તિ કૃષ્ણકુળ ક્યાં જોયું રાજ. જોડવ૦ ૨

પંડ પાપિ તો પડતો નથી ને પ્રાણ મારા નીસરજો.

મુએલાં મારાં માઆપાં મુઆજ ત્યાંથી મરજો. જોડવ૦ ૩

કંઠજી કાળજી નથી ફાટવું શી કહું મુખથી વાણી;

કાલ અત્યારે આણી તેને આજ કરી પરણી રાજ. જોડવ૦ ૪

વહાલાં તો વેરી થઇ બેઠાં કુખના કંગર રદ્યા;

કરમે પેલી ક્યાં રાખીતી કુળના આરમ મેલ્યા રાજ. જોડવ૦ ૫

કૃષ્ણ—ત્યારે રહી રસિયોજી બોલવા રે આનીતી મુખ બોલો;

મારી મીઠા બોલી નારે આનીતી મુખ બોલો. આનીતી૦ ૬

તારા સમજો તારા સંરખી કોઈ મુજને નહિ વાલી;

જો નારી વું કહેતી હો તો સિંહને લાવું અલીરે. આનીતી૦ ૭

શાને કાળે રાઠ વધારો, સાચુ કહો સતસામા;
એને હાથે એક પુખ્ત છે હું તારો મજબામાં રે. માનીતી૦ ૮
મુખ તમારું ચંદ્ર સરીખુ અમૃત સરખી વાણી;
એ નારી તું કહેતી હો તો ઇંદ્રપુરી લાવુ તાણીરે. માનીતી૦ ૯
એક વાર મુખક દેખાડો એટલુ હું તો બચું;
એ નારી તું કહેતી હો તો ઉભો થઈને નાચું રે. માનીતી૦ ૧૦
માહનજીએ મુગટ ઉતાર્યો અલબેલે સીરા નામી;
બેઠેર બેઠી પાયે લાગ્યા ગોવીંદળનો સ્વામી રે. માનીતી૦ ૧૧

કડવું ૫ મું.

સતસામા-તમે આજીવોડ્યા બાળો રાજ કહાના કહેવું પડશે.

તમને રીસ ઘણેરી ચડશે રાજ કહાન્ય કહેવું પડશે.
માશીને તમે હાથે મારી, મામાતું મુખ કાઢ્યું;
મામાતું ધન આપ્યું તેવું, દ્વારકામોત વસાવ્યું રાજ. કહાના૦ ૧
નંદ જસોદાએ મોટા કીધા, મુખ તમારું બેતાં;
ધન લેવાને ધાયા ત્યારે, મા આપ મેલ્યાં રોતાં રાજ. કહાના૦ ૨
પાંડવ બચારે થયા તમારા બહુ ભાતે વજ્રછાડ્યા;
નગરમાં કઠિરવને રાખ્યા, પાંડવને વન કાડ્યા રાજ. કહાના૦ ૩
આર્યના કરતી પંચાળીને, શોકાતુર બહુ કીધી,
પાસ રહીને પાતળીયાજી, તેની લજ્જા લીધી રાજ. કહાના૦ ૪
મોટા સઉ મહા જીવદા; રહ્યાજ તમથી હારી;
ધંદાદિક સરખા હાથો તો નારી કોણ બિચારી રાજ. કહાના૦ ૫
ગોવાળીયા થઈ ગાયો ચારી. છારા આહીરની પીધી;
કળા નારીને રીજવવાની. ક્યાંથી શીખી લીધી રાજ. કહાના૦ ૬
લાજ શરમ નવ તમને લાગે, હું તો તમથી લાગું;
આઝાં લાંછન બેઠું તમારાં, કિલમાં હું તો દાઝું રાજ. કહાના૦ ૭
ચેર તમારે આવ્યે મારા મુળને લાગી ખામી,
બાળો બાળો કાંઈ કહેતી નથી, ગોવીંદળનો સ્વામી રાજ. કહાના૦ ૮

કડવું ૬ હું.

મારો વહાલો અલળક ઢળીયા રે; સમ ખાય સાંમજિયો;

મુખ-લોકાના ગોળા ધીકાવો. તે કરમાં હું સાહું.

તાવ તેલ કરાવો તેમાં કહેતો બેસી નાહું રે. સમ ખાય૦ ૧
વનિતા કહે તો વિપદરને, હું જડપથી હાથે આહું;
અંગારા ધીકાવો એમાં, ચતુરા કહે તો ચાહું રે. સમ ખાય૦ ૨
માનની હોય મરજી તો મુકો, હું માળા ઉપાકું;
પતિજ મારી ન આવે હું એવા સોગન ખાહું રે. સમ ખાય૦ ૩

સતસામા-જળ અગ્નીને તેલ તાતામાં, સઘળી વાતે પુરા;

શા સોગન ખવરાવું તમને? એકે નથી અધુરા રાજ. સમ ખાય૦ ૪
ગંગાજળ આરી પંગાવો, તે કરમાં લ્યો જાણી;
કોઈ દહાડો એવું ના કરવું, તેવું મુકો પાણિ રાજ. સમ ખાય૦ ૫

કૃષ્ણ—ઈંદ્રવૃક્ષ અહીંઆં લાવું ત્યાં, યુધી આતનની બાધા;
ગોવીંદના સ્વામીએ ત્યાં, સાચા સોમન બાધારે. સમ બાધ ૬
કાણું ૭ મું.

બોલ્યા બોલ્યાં સોદાગણ બોલ્યાં રે,
હેત નાણી કમળનાં બોલ્યાં સોદાગણ બોલ્યાં રે;
સતભામા—આવો મારા મંદિરીઆમાં યું બેઠા છે છેલા ?
બળી પેટની હું બોલી હું, થાઓછા મનતા મેલા,
વહાલામાં વહવાડ કરી નથી, રસિયા રોષ ન ધરિયે;
મોહનજીના મુખડા ઉપર વારી વારી મરીયે. સોદાગણ ૨
ચઉં લોકના નાથને મેં તો, અસત્ય કહિ બહુ વાણી;
વચન વહવાં વીચારીને, સતભામા ભરે નેત્ર પાણી. સોદાગણ ૩
ત્રિભુવનપતી દુખ પડે તમથી, કહો કેને તે કહીએ ?
નથી અમારું મહિયર પાસે, ત્યાં જઈ વાસો રહીયે. સોદાગણ ૪
હાલે આવ્યાતા નારદજી; સાચુ જીવુ કીક;
તેથી ત્રિભુવનપતી તમને, મેં થોડું દુખ કીક. સોદાગણ ૫
ઉઠા નાથજી પલંગ પધારો, ચુવાચંદન ચોળુ,
હાજમહાની કોર હું તમને વીજળીલે વા ટોળુ. સોદાગણ ૬
આ રૂપજી શિખી સાંભળીને, નરનારી કોઈ ગાયે;
નિરમળ ચીતે સાંભળવાથી, પાપી પાવન ચાશે. સોદાગણ ૭
સતભામા પશુ મનની ભોળી, રસવાણી નરનારી;
ગોવીંદજીના સ્વામી સંજ, તેજુ લીધી તાળી, સોદાગણ ૮

રૂપીરાજનાં પદ.

પદ રાગ ગોરી.

ચાલ હમારી ચાલો, હમારા હોય તે ચાલ હમારી ચાલો, રકો
છત્રીસ પાખંડ સર્વે તણને જીનો મારગ જાલો. હમારા ૧
જે મારગે સનકાદિક સંચર્યા, પ્રેમ તજો પીને ગ્યાલો. હમારા ૨
જે મારગે સામા આવે સામળીગો, નરવર નંદજીનો જાલો. હમારા ૩
જે મારગે પાંચ પાંડવ પરવર્યા, જાલ્ય ભજનનો જાલો. હમારા ૪
જે મારગે કરવીર બોલવું, બળવંત લક્ષમણ બાળો. હમારા ૫
જે મારગે હરિ ભરપુર જાસે, ઠામ ન હીસે જાલો. હમારા ૬
જે મારગે રૂપિશંકર વાલો, વાલાથી લાગશે વાલો. હમારા ૭

પદ રાગ ગરબી.

માયા માયા કરતો મુરખ, ઠામ કરી ના બેઠારે;
સંત સભામાં રનેહ ન રાખ્યા, પાપ સભામાં પેઠારે. રકો
અલ્પ જીવની આશા લાંબી, કેતક આતે કેતુરે;
ફાંસી રતાં ચડ્યું ફુલેકું, આ જીવનું મુખ એવુંરે. ૧
તરવર ઉપર મધવુ ટીપું જીભડી જીભી ચાશેરે;
વરજીભીમાં વાંકા ચાલે, જમણ જાલી જાશેરે. ૨

કીડા વણુદ કુતરે દોડે, જપે નહી તે બ્યારેરે;
 વિધવ વણુદ વલખાં વિલે, કુખ્યે દુખના દરીયેરે. ૩
 કલાલે કલાલ ધરનો ઉંદર, દાડીને ડોલોરે;
 ઝડપ કરીને મનિયે ઝાલ્યો ફાડી કાળજ ફોલેરે. ૪
 ભાદરવાનો ભીંડો તે તો વિલાધ બરો વહેલોરે;
 ધન જોખનમાં ધમ ધમારમાં, મરવ કરે તે પેસારો.
 ખાશ જળમાં ખુદલ પ્રાણી, મુરખ જળ રૂખી મોહ્યોરે;
 રૂપિરાજની રીખ ન રાખી, અજગર આંચળ દોહ્યોરે. ૬
 મરળી.

આવો આરા છેલછળીલા ગીરધારી;
 પ્યારી લાગે છે મુરતી તમારીરે. ૨૬.
 પ્રીતમ તમ થકી મારે પ્રીતહી બંધાણી;
 વાલા તમે હાથે વેચાણીરે. પ્યારી લાગે છે ૧
 માયા લાગી છે મને તમ થકી માવા;
 નહીં લોચનીયાં રહી બવારે. પ્યારી લાગે છે ૦
 પ્રીતહી કરી મેં તો તમ થકી પુરી,
 એક તીલબર નહીં અધુરીરે. પ્યારી લાગે છે ૦
 રૂપિરાજ તણા નાથ તમ સંજે તેડો;
 માથે નાંખ્યો છે હવે છેડોરે. પ્યારી લાગે છે ૦

પદ રાગ લાવણી, જમના અપાધ વિષે,
 જખરો કાળ અપારોરે માથે મરજ બીક છે મોટી જખરો ૧૦ ૨૬
 જંતર જાણો મંતર જાણો તંતર જાણો યાજા;
 મહોત મરો મરદાન મરદ જ્યાં ધૂણ પડે ધારાળા, જખરો ૧૦ ૧
 વેદ બોલાવો વેદ બોલાવો કરો ઉમળો કુટી;
 ખુટી તો જરૂર ખુટી ખુટીની નહી ખુટી. જખરો ૧૦ ૨
 ભુધરે ખોદો શીખો શરોદો તત્વ વિચારો તાજાં;
 નહિ ભેદમા દહાડી રમો પલ્લ વળશે ઉંધાં વાજાં. જખરો ૧૦ ૩
 બેશ જુઓ નિરદોષ બળીને કેશ શુકનના કાદો;
 જમકિકરનો અજબ અપારો ગજબ કરી દે ગાદો. જખરો ૧૦ ૪
 વેશ ઉતારો કેશ ઉતારો દેશ ઉતારો દુએ;
 પકડે આવી મહોત પલકમાં જવલડો શું જુએ; જખરો ૧૦ ૫
 રોટી બદલો ચોટી બદલો ભોટી બદલો લાખો;
 દરદે મરદને મરથ કરી દયે મહોત મરદ છે આખો. જખરો ૧૦ ૬
 ધરમ ધરો અધરમને મેલી ખાંતેથી દયો ખેલી;
 રૂપિરાજ રણનાથ વિના નથી કોઇ બરાબર ખેલી. જખરો ૧૦ ૭

પદ ૨

નિરથે રહેવું નથીરે માથે મહોત અપારો મારે, નીરથે ૨૬
 ફાલ્યા પૂત્યા શુરે ફરોહો જુઓ વીચારી જગમાં;
 વણુસંતાં કાંઈ વાર ન લાગે રોગ ભર્યો રમરમમાં. નિ ૧

હાર ભરે ધન માટ ભરે મન ધાર કરે ભલે મહેરા; નિં ૨
 પાઠ ઠાઠ સહુ ધાર પળ પાણી તણા પરધારા. નિં ૨
 ઝગ ઝગ ઝગ મેવાડી ચાળીયા ઝગ ઝગ દિપે ઠગલા; નિં ૩
 લાકડાની ચેહચો લાગી થયા પુળના ઠગલા. નિં ૩
 ઠાપણ ઠાઠા કેમળ કાયા ઉઠ્યા પલકમાં એતો; નિં ૪
 કેદ મહેરે વાર નથી ઝાંઘ સુપ કરીને એતો. નિં ૪
 કાશી વાસી અતી ઉઠાસી જંગલવાસી જ્યોગી; નિં ૫
 કાળ ઝપટમાં સુપ થયા કદ બાત્ય બાત્યના બોગી. નિં ૫
 પદ ૧ રાગ ગરબી.

માથે કોપી રહ્યો છે કાળરે, ઉંધ તને કેમ આવે; ૧
 પાણી પહેલી બાંધી લેને પાળરે, ઉંધ તને કેમ આવે. ૧
 નથી એકે ધડાનો નીરધારરે, ઉંધ તને કેમ આવે; ૨
 આતો સુપના જેવો સંસારરે, ઉંધ તને કેમ આવે. ૨
 અલ્યા એળે બોયો અવતારરે, ઉંધ તને કેમ આવે; ૩
 તારા માથે ભરે છે જમનો મારરે, ઉંધ તને કેમ આવે. ૩
 તારા મનનુ ધારું થશે પુળરે, ઉંધ તને કેમ આવે; ૪
 મારે તોલાં છે મણમાં જુલરે, ઉંધ તને કેમ આવે. ૪
 કરી આવ્યો છે ગર્ભમાં ફાલરે, ઉંધ તને કેમ આવે; ૫
 થાલ આવેલું થાય છે કથાલરે, ઉંધ તને કેમ આવે. ૫
 બેતાં બેતાં આયુષ્ય જુરિ અયરે, ઉંધ તને કેમ આવે; ૬
 તારા ઠાપણમાં લાગી લાયરે, ઉંધ તને કેમ આવે. ૬
 ઠાંઠે આવેલું જુઠશે ઝાઝરે, ઉંધ તને કેમ આવે; ૭
 તારે કાજે કહે છે રૂપિરાજરે, ઉંધ તને કેમ આવે. ૭

પદ ૨ રાગ ગરબી.

આભારશેઠમાં જુઠયુ બધું અંગરે, સાડું થાય શી રીતે; ૧
 નથી નહાતો ગાદાવરી કે ગંગરે, સાડું થાય શી રીતે. ૧
 દેવ મંદીરમાં નથી કર્યા દિપરે, સાડું થાય શી રીતે; ૨
 નથી કરતો તું ટેલિયાની ટીપરે. સાડું થાય શી રીતે. ૨
 નથી ચપટી કરાવ્યા ચાલરે, સાડું થાય શી રીતે; ૩
 ખાવા તાકે મરૂતના માલરે, સાડું થાય શી રીતે. ૩
 દેવ દરશનનું નિત્ય નથી નેમરે, સાડું થાય શી રીતે; ૪
 આખી પૃથવીના હોરી દીધા વેમરે, સાડું થાય શી રીતે. ૪
 નથી વાવરતો દેવની દમુંદરે, સાડું થાય શી રીતે; ૫
 નથી વાવરતો વિપ્રની વિમુંધરે, સાડું થાય શી રીતે. ૫
 નથી દીધાં તીરથમાં દાનરે, સાડું થાય શી રીતે; ૬
 નથી આપ્યાં અતીથી માનરે, સાડું થાય શી રીતે. ૬
 નથી કરતો તું ખજાની ખેરાતરે, સાડું થાય શી રીતે; ૭
 રૂપિરાજની ન રાખી રૂઢ વાતરે, સાડું થાય શી રીતે. ૭

ગોસ્વામી તુલસીદાસજીનું વિશ્વવિખ્યાત.

તુલસીકૃત રામાયણ.

મુળ ત્રાયા, ચોપાઈ, સારઠા વગેરે ગુજરાતી લીપીમાં અને સરલ રસીલી ગુજરાતી ટીકા સાથે ૨૧૨૭ અક્ષરોમાં રોપલ ૮ પેજ મેકાઈડું ૬૬ પૃષ્ઠ ૧૧૪૦

મુંદર સોનેરી પાકું પુકું નવ ચીત્રો જુદી જુદી જાતના રંગો સહીત.

શ્રી રામાયણ એ શાસ્ત્રનું શાસ્ત્ર છે, ઇતિહાસનો ઇતિહાસ છે અને જ્ઞાન તેમજ ઉપદેશથી અક્ષર અક્ષર રસમય બનેલું વાર્તામય વાચન છે. વળી તેને સમર્થ મહાત્મા તુલસીદાસજીએ એવી રસમય વાળીથી રચેલું છે કે તેનું રસામૃતપાન કરતાં કરતાં ભક્તોનાં હૃદય ડાલવા લાગે છે. અને ભક્તિરસથી ઉછળીને ઉમરાઈ બાંધે છે.

એ ઉપરાંત ગુજરાતી ભાષાઓની સગવડ ખાતર આ પુસ્તકનો મુળ હિંદી ભાષા પણ ગુજરાતી અક્ષરોમાંજ છપાવેલો છે અને બહુ સારી રસીલી ટીકા આપેલી છે એથી બાળક અથવા વૃદ્ધ, સામાન્ય શીખેલા અને સાક્ષરો બધા એક સરખી રીતે તેનો સંપૂર્ણ લાભ લઈ શકે તેમ છે આટલી બધી મહેનત લેવા છતાં કહી શકીએ છીએ કે આનું ઉત્તમ અને મોટું પુસ્તક આટલી બધી સરતી કિંમતમાં ગુજરાતી ભાષામાં બીજું કોઈપણ પ્રસિદ્ધ યથુંજ નથી. જેની કિંમત પહેલી આવૃત્તિ વખતે રૂ. ૪-૮-૦ હતી તે ઘટાડી. કિંમત. ત્રીપાલ અર્થ.

ઉત્તમ એજ કાગળ પાકું સોનેરી પુકું રૂ. ૩-૦-૦ ૦-૧૦-૦

રફ કાગળ પાકું સોનેરી પુકું રૂ. ૧-૮-૦ ૦-૮-૦

શ્રી ભક્ત શિરામણી.

ભજન બંદાર.

આ પુસ્તકમાં ઉત્તમ ભજનો કેવળ હંપર ભક્તિનાં પદો આદિનો સંગ્રહ છે તેમાં નીચે પ્રમાણે ભક્તોનો સંગ્રહ છે.

ગણપતીની સ્તુતી, શિવ સ્તુતી, રણછોડજીની સ્તુતિ, તુલસીદાસ, રામદે પીર, રણછોડ, મુળે, સુરદાસ, જીવણ, મીરાં, કચીર, લોજલ, મુળદાસ, પ્રીતમદાસ, દ્વારકો, ખીરો, રવીદાસ, દેવો, નાનકદાસ, ગણપત, જેઠીરામ, ગોરખનાથ, હરદાસ, હોથી, અખો, તોળી રાણી, નિરમળદાસ, રૂપીરાજ, કચ્છી-કાઠીઓ, નિમ્બુજાનંદ, ઇતમકૃત, લોખે ભક્ત, મીરાંદીન, બલદંડર, પરચુરણ.

ઉપર પ્રમાણે ઉત્તમ સોનેરી પુઠાવાળું પુસ્તક છતાં કિંમત રૂ. ૧-૦-૦ છતાં ઘટાડેલી કિંમત રૂ. ૦-૧૨-૦

કાવ્ય કુસુમાકર.

આ પુસ્તક એક વિદ્વાન કવિએ સમય પરત્વે બનતો કવિતાનો પચીસ વર્ષનો સંગ્રહ કરી “કાવ્ય કુસુમાકર” નામ રાખવામાં આવ્યું છે, જેમાં ૧૪૦ ઉત્તમ કવિતાઓનો સંગ્રહ છે. ડેમી ૧૨ પેજ ૬૦૦ પૃષ્ઠનું કિંમત રૂ. ૪-૦-૦ છતાં હમણાં ઘટાડેલી કિંમત રૂ. ૨-૦-૦ છે.

મળવાનું ઠેકાણું.

મહાદેવ રામચંદ બાગુટે બુકસેલર.

વજુ દરવાજા—અમદાવાદ.

